

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
חֵלֶק מ"ב

וְהוּא קִבְץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנוֹכַע
מִקּוּר חֲכָמָה יְסֻדָּתָם, עֲנִינִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת,
הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוּרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה
וּדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה.

* * *

בְּנוֵי וּמִיֻּסָּד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוֹצֵינָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַגְּאוּן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיָּה
רַבִּי נֵתָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלָב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים, וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְּרָשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
בְּנֵאֵל
עִיר בְּרֶסְלָב, בְּגַלִּיל
שְׁנַת תשע"ו

סֵפֶר
אֲשֶׁר בִּנְחָל

ניתן להשיג
את הספר הקדוש הזה
ועוד שאר ספרים
"קֶרֶן הַדְּפָסָה וְהַפְצָה"
חסידות ברסלב
יבנאל

טל. 04-6708356
נייד. 054-2287882

הדפסה:
כתר הוצאה לאור בע"מ
טל. 02-6557822
ירושלים

גרפיקה ועימוד:
יצחק ישראל יוקר
054-6554554
כריכה
הרב אברהם אוחיון

פְּתַח דְבָר

הִנֵּה חִלְקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחָל", נִדְפְּסוּ כְּכַר כְּמָה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁמַחֲיִים וּמְחַזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חֵיוֹתָם וְהַתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וַיְמָה גַם שְׂאֵפְלוֹ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לִוְקָחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרֵב אֶל תְּלָמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שְׁלֹא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כְּרוֹךְ מְעַרְבִים מְכַתְּבִים מְכַמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסִרִים הִרְבֵּה מְכַתְּבִים מְכַמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסֵדֶר אֶת כָּל חִלְקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחָל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שֶׁנִּדְפַס עַד עַתָּה, דְּבַר הַמְּסַתֵּם בְּיוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים אֶלֶף מְכַתְּבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים עַל-פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מְכַתְּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיָדֵינוּ אַחֲר־כֵּן מְכַתֵּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רְאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וְכִמוֹ-כֵן סִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִלְפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מְרָאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ז"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׁמֵדְבַר עֲלֵיהֶם
בַּמִּכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיִּגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מִדְּפִיסִים עֲתָה אֶת כְּרֶךְ מַב, וּמִקְוִים לְהוֹצִיא אֶחָדֵינוּ אֶת כָּל שְׂאֵר הַכְּרָכִים כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כְּרֶךְ אַחַר כְּרֶךְ, וּבְלַבְנוּ תִקְוָה, שֶׁכָּל מִי שִׁיקְרָא בְּזֶה, יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלוֹ הֵם אוֹצֵר כְּלֵי חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפִרוּשִׁים נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי תנ"ך וְעַל מֵאמְרֵי חז"ל הַקְּדוֹשִׁים בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר הַקְּדוֹשׁ וְכו', וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מְלַבּוֹשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר אֶפְלוּ הִירוּד וְהַנְּמֶךְ בְּיֹתֵר, יוּכַל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּאִפְן נִפְלֵא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשִׁכְל תַּחְתּוֹן, מֵעִלָּא לְעָלוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֵה מִי שְׂרָגִיל בְּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם יַעֲזוּת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֵיךְ לְהַחֲזִיק מֵעֲמֹד עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפְרִטֵי פְרִטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים יַעֲזוּת נִפְלְאוֹת אֵיךְ לְהַתְמוּדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מְקַטְנֵן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיתְמִיד בְּהֶם, וְאֵז יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּזְכֶּה לְאֲשֶׁר אִמְתִּי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִבְלִים נִפְלוּ לֵינוּ בְּנִעְיָמִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שְׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַי לֹא רָאִיתָה אֱלֻקִּים זִוְלָתַיִךְ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאלָה שְׁלִמָּה, אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבואר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג – הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרבנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר כהוא זה – דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשא אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשזוכה לביטל את עצמו לגמרי אל הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים – החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו

ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק כפשוטם ולהלבישם בכלים מכלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות ברסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממוטרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מכל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרחץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הפולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשוו ונגם עתידים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם במטחוי קשת, ולבערם מביתו בבעור חמץ ושאר ויותר ויותר וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרך התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים בחול הים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשוט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם בתורה ובמצוות, ובודאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה בשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפיהם כאלו

מְצַטְעָרִים עַל הַרְאֻשׁוֹנִים, שֶׁכָּבֵר יֵשׁ הַרְבֵּה סִפְרִים, וְלָמָּה לָהֶם עוֹד; וּבִאֲמַת לֹא בְדַעַת יִדְבְּרוּ, כִּי "לְכָל זְמַן וְעַת לְכָל חַפֵּץ" (קִהְלַת ג, א), כִּי מִי יִכְרִיחַ אוֹתָם לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לָהֶם פְּנָאֵי לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר הַחֲדָשׁ, רַק יִבְלוּ יְמֵיהֶם בְּסִפְרִים שְׂיֵשׁ מִכָּבֵר, מִי יִמְחָה בְיָדָם, וּמָה אִכְפַּת לָהֶם, שְׂיֵשׁ עוֹד סִפְרִים בְּעוֹלָם, אוֹלֵי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמֻסְגָּל לָהֶם זֶה הַסֵּפֶר דּוֹקָא, כְּמוֹ שְׂרוֹאִים בְּחוּשׁ, שְׂיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂיֵשׁ לָהֶם חַיּוֹת מִסֵּפֶר זֶה, וְיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמֻחִיָּה אוֹתָם סֵפֶר אַחֵר, וְגַם בְּאָדָם אֶחָד בְּעֶצְמוֹ יֵשׁ שְׂנוּיִים בֵּין הַזְּמַן, לְפַעֲמִים מִתְעוֹרֵר לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי דְבַר זֶה שֶׁבְּסֵפֶר זֶה, וְלְפַעֲמִים אֵינּוּ יָכוֹל לְהִתְעוֹרֵר כִּי אִם עַל-יְדֵי דְבָרֵי תוֹרָה וּמוֹסֵר שֶׁבְּסֵפֶר אַחֵר, וְגַם מִי שֶׁנִּפְשׁוֹ חֲשָׁקָה בְּתוֹרָה, וּמִבְּלָה יָמָיו עָלֶיהָ כְּרֵאוּי כִּי לְכָף נוֹצֵר, יֵשׁ פְּנָאֵי בִימֵי הָאָדָם אֲשֶׁר הוּא חַי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה לְעֵין וְלַהֲבִיט בְּסִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ שְׂרֵאוּנוּ כְּמָה גְדוֹלִים, שְׂהִיוּ בְּקִיאִים בְּכְמָה סִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, וְלָמָּה לֹא נִלְמַד קַל וְחֹמֶר מִהַגּוֹיִם, שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכָל עַנְיָנֵי חֻכְמָתָם בְּעַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הֶבֶל וְרִיק, צַל עוֹבֵר, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ לָהֶם הַרְבֵּה סִפְרִים בְּאַרְיִכוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה נִתְחַדְּשִׁים אֲצֵלָם סִפְרֵיהֶם הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל שָׁנָה וּכְמַעַט בְּכָל יוֹם, וְאֵינָם קָצִים בְּרַבּוּי סִפְרֵיהֶם, וּמִדּוּעַ נִבְגַּד אֲנַחְנוּ, חֶס וְשְׁלוֹם, לְהַקְפִּיד, חֶס וְשְׁלוֹם, עַל רַבּוּי הַסִּפְרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חַיִּינוּ וְאַרְךָ יָמֵינוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שְׁכָלוֹ אֲרָךְ וְטוֹב לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְחַת נְצַחִים?! וְהֲלֹא כְּמָה תַּחְבּוּלוֹת עוֹשִׂים וּכְמָה סִפְרִים לְאֵלְפִים וְלְרַבּוֹת מַחְבָּרִים בְּשִׁבִיל עַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, קַל וְחֹמֶר בֶּן בְּנוֹ שֶׁל קַל וְחֹמֶר כְּמָה אֵלְפֵי אֵלְפִים וְרַב רַבֵּי רַבּוֹת רַבּוֹת וְכוּ' סִפְרִים עַד אֵין קֶץ, אָנוּ צְרִיכִים לְחַבֵּר וּלְהַדְפִּיס בְּשִׁבִיל הַתְּכָלִית הָאַחֲרוֹנָה לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לְהַכִּין לְעֶצְמָנוּ צִידָה לְדַרְכָּנוּ הַרְחוֹקָה מְאֹד מְאֹד, וּכְבָר נִלְכְּדוּ רַבִּים מְאֹד מְאֹד בְּתַאוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וּבְהִבְלִיּוֹ וּבְטַעֲיוּתָיו וְכוּ', וּכְמָה סִפְרִים וְתַחְבּוּלוֹת אֵין מִסֵּפֶר אָנוּ צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם, כְּדִי לְמַצֵּא עֲצָה וְתַחְבּוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנַפְשׁ בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בְּנוֹ לְהַצִּיל כָּלָם מִנֵּי שַׁחַת, וּלְהַחֲיוֹתָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה בְּחַיִּים נְצַחִים,

לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם פי העולם אומרים בשם הבעל-שם-טוב הקדוש, כי תורת ה' תמימה, פי לא נגעו בה עדין.

נמצא, שכל הספרים הקדושים והנוראים שכבר נמצאים בעולם, עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד, עד שנתחיל לגע בתורה, מכל שפן וכל שפן לבוא לחדריה ולירד לעמקה, על-כן כל הספרים הקדושים שחברו עד הנה, עדין אינם חלק אחד מאלף מעמק רבוי הספרים שיתגלו עוד, בעת שיתגלו סתרי ורזי התורה האמתיים, על-כן צריכים להזהר לא ללעג ולבזות שום ספר ההולף על-פי דרך התורה הקדושה, על-פי הגמרא והמדרשים וספרי הזהר הקדוש והאריז"ל, פי כלם צריכים לעולם, וגם פי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטים אלו הספרים והם מחיין את עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין את עצמן בספרים אחרים דיקא וכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חדשים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו' וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, כאשר יראה הרואה, רק נלקט מכל ספרי רבנו ז"ל בכלים מפלים שונים, וכדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו), פי כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כף וכו', וכן עשב אחר, שמשקלו כף וכו', וכן שוקלים מכמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפבה, וזאת ההרפבה יש לה כח לרפא החולאת, פי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפבה דיקא, שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מכל אלו

העשבים שנתערבו, ובוה הפח החדש של ההרפכה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחזיב לעשותו – לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקהו בעונה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה – כשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הקלו אשר החשף והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים עליהם בעתים הקלו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבבות, אשר רבים נתפסו בזה ביודעים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא דחברי חברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-כן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, כאשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתובתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשף, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל), והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנסקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח).

על-כן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי

הַקְדָּמָה

הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקנות כל בית ישראל, ותקנות כל הדורות ותקנות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתני ונצחי, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאולה שלמה, אמן בן יהי רצון!

ספר אשר בנחל פרך מב

ז' קכג.

בעזרת השם ותפריך, אור ליום שני לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי היקר לי
מאד ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתריך.

תדע, שלחשב מהקדוש-ברוך-הוא — זו מצות עשה תמידית,
ואשרי מי שזוכה להכניס בדעתו תמיד את אמתת מציאותו ותפריך
בימי חי הבלו, כי כפה יש לאדם לחיות בזה העולם (תהלים צ, י):
”ימי שנותינו בהם שבעים שנה וגו’ ואמר רבנו ז”ל (לקוטי-מוהר”ן,
חלק ב, סימן סא), כי גם השבעים שנה פורחים כמו רבע שעה; ולכן
אנחנו מסתובבים כאן בזה העולם הגשמי והחמרי, המלא העלמות
והסתרות וכסויים, עם כל זאת מכניסים בדעתנו אמתת מציאותו
ותפריך, וחושבים תמיד בדעתנו, אשר כל מה שלפני מראה עינינו
זה אלקות, כי הקדוש-ברוך-הוא הלביש עצמו כפיכול בתוך
הבריאה, והכל לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא.

והנה הרמב"ם מנה בספר המצוות שלו מצוה א': דהאמונה במציאותו יתברך ויתעלה זוהי מצות עשה. וכן בספר החנוך במצוה כ"ה מנה את האמונה למצות עשה, דהיינו להאמין שיש אלוה אחד בעולם, שברא את הבריאה, והוא ה'ה, ה'ה ויהיה. וכן השלחן ערוך מתחיל עם "שויתי הוי"ה לנגדי תמיד" — זה כלל גדול בתורה ובמצעות הצדיקים. ולכן אשרי מי שמכניס תמיד בדעתו, שכל מה שקורה בעולם — זה רק ממנו יתברך, ואין דבר שלא יהיה בלעדי השגחתו הפרטית, אפלו כל צער ועגמת נפש שנתהוה לו מבני האדם בעלי בחירה, רשעים ארורים, צריך להאמין שגם שם במקום צערו אלופו של עולם מסתתר, ועל-ידי-זה יוכל לעבר על הכל. פמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רנ): אם האדם היה יודע בידיעה שלמה, שכל הצרות שעוברים עליו זה רק ממנו יתברך, אז בנקל היה יכול לקבל זאת. וכן מוכא בדבריו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנה): על-ידי אמונה יש לו כח הגדל וכח הצומח, ויכול לעבר על הכל, ואף אחד לא יוכל לעקרו משרשו.

בנדאי כואב לך על כל מה שעובר עליך, כי לא תארת שיקרה לך מקרה נורא כזה, אלא מי יודע דרכי המקום ברוך הוא? ! אוילי כל הצער הזה נתהוה לך, כדי שתבא חזרה אליו יתברך, כי כל מה שעובר עליך, זה לשבר את גאותך, ולבא לידי שברון לב, שאז תהיה נעשה פסא לשכינת עזו יתברך.

והנה חכמינו הקדושים הורנו דרך (מדרש אגדה): אם ראית שהצרות באות עליך, רויץ אל תוף חדרי התורה; פי אין מקום טוב יותר היכן להתחבא ולהסתתר יותר מהתורה הקדושה, שהיא חכמתו יתברך. וכן גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סה): כשעוברות על האדם מרירות וצרות, עקר העצה — להתבטל לגמרי אליו יתברך, וכשחונר מהבטול יראה לחדש בתורה, וזה סימן שבאמת זכה להגיע לבטול אמתי. וכתב על זה מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, נטילת ידים שחרית, הלכה ד'), שאם אינו יכול לחדש, שיתחיל ללמד בהתחדשות חדשה, אשר זה גם-כן בכלל חדושין דאורייתא, שהוא לומד בהתחדשות חדשה בכל פעם.

וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע, שְׂאִין עוֹד טוֹב מְקַבֵּיעַת עֵתִים לַתּוֹרָה, שְׂלֵמֵד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, וְכַמָּה פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְכַמָּה דְפִים גְּמָרָא, זֹה חֵיוֹת לְנַפְשׁ, וּמְכַל שְׂכָן שְׂקוּבַע עֲצָמוֹ בְּקַבֵּיעוֹת חֲזָקָה לְבָנוֹת לְעֲצָמוֹ בִּי"ת נֶצְחִי, וְהוּא: דָּף בְּבָלִי, דָּף יְרוּשְׁלָמִי, פְּרָק תּוֹסֵפְתָא, וְאִזּוּ בְּמִשְׁךָ פְּמָה שְׁנַיִם זוֹכָה לְסִיָּם הַכֹּל, שְׁזָה בִּי"ת נֶצְחִי. וְכֵן קוּבַע עֲצָמוֹ בְּשַׁעוֹר עֵיוֹן בְּרַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחָן עָרוּף, וּמְבָרַר לְעֲצָמוֹ אֶת הַהֲלָכָה, אִיזָה נַעַם זֶה! וְאֲשָׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְסִיָּם בְּכָל שְׁבוּעָה אֶת הַמְּדַרְשׁ רַבָּה וְאֶת הַמְּדַרְשׁ תַּנְחוּמָא מִפְּרִשְׁתַּי הַשְּׁבוּעָה, וְאֲשָׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְגַרְסַי בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ דְּפִים זֶהר וְחֲמֵשׁ דְּפִים תַּקּוּנֵי זֶהר, שְׂאָמַר הָאֲרִיז"ל, שְׁזָה תַקּוּן לְבַעַל תְּשׁוּבָה.

וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (תַּעֲנִית יא): צוֹרְבָא מִרְבָּנָן דִּיתִיב בְּתַעֲנִיתָא לִיכּוֹל כְּלָבָא שִׁירוּתָא [תַּלְמִיד חֲכָם שִׁיוֹשֵׁב בְּתַעֲנִית, שְׂאִיכַל כְּלָב אַרוּחָתוֹ], כִּי תַלְמִיד חֲכָם אֲסוּר לוֹ לְהַתְּעַנוֹת, כְּדִי שְׂלָא יִמְעִיט בַּלְמוּד, כִּי אִין עוֹד דְּבַר גְּדוֹל מִלְמוּד הַתּוֹרָה, כְּמֵאֲמָרָם וְ"ל (ירושלמי ראש השנה כא): כִּינּוּן שְׂקִיבְלָתָם עֲלֵיכֶם עַל הַתּוֹרָה, מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאֵלוֹ לֹא חֲטַאתֶם מִימֵיכֶם; וְלִכֵּן רָאָה רַק לְהַכְנִיס בְּדַעְתָּךְ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַהֲפֹךְ אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הַבָּא, תְּמִיד תַּחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוּ מִמֵּילָא יִתְפָּרְדּוּ מִמֶּךָ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן, כָּל אֵלוֹ הַרְשָׁעִים יִתְבַּטְּלוּ מִלְּפָנֶיךָ. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים (עֵין גִּטִּין ז): בְּנֵי אָדָם הַמְּצַעְרִים אוֹתִי וְכוּ' הַשְּׁפָם וְהַעֲרֹב בְּבֵית-הַמְּדַרְשׁ, וְהֵם פְּלִים מְאֲלִיהֶם; וְלִכֵּן מָה אַתָּה צָרִיךְ לְדַאגָּ? בְּרוּחַ לָךְ לְתוֹךְ הַתּוֹרָה וְהָאֲמוּנָה הִקְדוּשָׁה, וְאִזּוּ תִרְאֶה יְשׁוּעוֹת רַבּוֹת שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר כָּל שׁוֹנְאָיִךְ וּמִתְנַגְּדִיךָ יִתְבַּטְּלוּ לְפָנֶיךָ, וְיִפְרְחוּ כְּרוּחַ הַזֶּה.

מָה אָמַר לָךְ! קָשָׁה לְקַבֵּל אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלוֹ, כִּי הַגּוֹף מַעֲלִים וּמְסַתִּיר אֶת הַנְּשֻׁמָּה, אֶת רוּחַנִיּוֹת חֵיוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְיִתְעַלָּה, וְלִכֵּן הִרְגַל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּבּוֹא לְדַבְּקוֹת הָאֲמַתִּית.

וּמוֹכָא בְּרִישׁ סֵפֶר חַיֵּי אָדָם: מְצֻנָת עֲשֶׂה מִן הַתּוֹרָה, שְׂיִהְיֶה

יד אשר ז' קכג בנחל

הָאָדָם דְּבוּק תָּמִיד בְּמַחְשַׁבְתּוֹ בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּדַכְתִּיב (דְּבָרִים י, כ): "אֵת הַנֶּזֶק אֲלֶיךָ תִּירָא וְגו' וְכוּ תְדַבֵּק", וְכִי אֶפְשֶׁר לְאָדָם שְׂיִהְיֶה דְבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? אֲלֵא רְצוֹנוֹ שְׂיִדְבֵּק תָּמִיד מַחְשַׁבְתּוֹ בּוֹ, עֵינַי שָׁם; וְזֶה מִתֵּר לְהִרְהוֹר בְּכָל מְקוֹם, כַּמּוּבָא מְרַבְנֵי ר' שְׁלֵמָה קְלוּגְעָר ז"ל בְּסִפְרוֹ "חֻקְמַת שְׁלֵמָה" (אַרְבַּח חַיִּים, סִימָן פּה), דְּהַקְדוּשׁ בְּיוֹתֵר, אֵינן דְּבָר טָמֵא נִתְפָּס בּוֹ. וְהִבִּיא רֵאָיָה מְצִיץ, שְׁשֵׁאלוּ (יוֹמָא ז'): גִּבֵּי צִיץ מִי מִשְׁפַּחַת לֵה, מִי לֹא מְבַעֵי מַעַל לְבֵית הַכֶּסֶא, וּמִי לֹא בְעֵי מֵינָם, אֲלֵא תָּמִיד מְרַצָּה; וּבְאַמַּת לְמַדּוֹ אֵת הַדְּבָקוֹת מְצִיץ, מַה צִּיץ שְׁאִין בּוֹ אֲלֵא אֲזַכְרָה אַחַת, אֲסוּר לְהִסְיַח דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ, קַל וְחֹמֶר תְּפִלִּין, שְׂיִישׁ בּוֹ אֲזַכְרוֹת הַרְבֵּה, שְׁאֲסוּר לְהִסְיַח דַּעְתּוֹ מֵהֶם. וְרַבְנֵי ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לח): סִימָן לְדְבָקוֹת הוּא תְּפִלִּין.

וְלִכְּנֵן אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, תִּקְחָ עֲצָמָךְ בְּיַדְיָךְ, וְאֵל תִּתְיַאֵשׁ מִחַיִּיךָ, וְתִרְאֶה בְּקָרוֹב מְאֹד אֵת גְּדֹל הַנְּסִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִקְנִים אֲצִלְךָ (תְּהֵלִים צב, י): "יִתְפָּרְדּוּ כָּל פְּעֻלֵי אֲוֶן", כָּל אוֹיְבֵיךָ וְשׁוֹנְאֵיךָ יִתְבַטְּלוּ מִלְּפָנֶיךָ, וְיִפֹּל הַרְעֵ שְׂרָצוֹ לְרֵאוֹת בְּךָ עַל רֵאשָׁם. וּבִלְבָד, אֶהוּבִי, יְדִידִי! שְׁתַּבָּא בְּכָל יוֹם לְחֹדֶר מֵיְחָד, שְׁאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִפֹּל עַל פָּנֶיךָ בְּפִשׁוּט יָדַיִם וְרַגְלָיִם, וְתִכְפֶּה בְּכַכּוּת עֲצוּמוֹת לְפָנָיו יִתְבַרַךְ.

מַה לָּךְ עִם בְּנֵי-אָדָם? הֲלֵא בְּקָבֶר תִּשְׁכַּב לְבַד, וְאֵף אֶחָד לֹא יִרְחַם עָלֶיךָ, כָּל אֵלּוֹ שְׂאוּמְרִים שְׁהֵם שׁוֹנְאֵיךָ, וְכָל אֵלּוֹ שְׂאוּמְרִים שְׁהֵם אוֹהֲבֵיךָ, זֶה רַק עַד הַקְּבָר, שָׁם מִתְחִיל עֲגִינָן אַחַר לְגַמְרִי. כָּל מִי שְׁהִרְבֶּה לְהִתְמַיֵּד בְּלַמּוּד מִשְׁנִיּוֹת, אֲשֶׁר בֵּין יַעֲקֹב מִצִּילוֹ מִדִּינָה שֶׁל גִּיְהֵנוּם. וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אָמַר: מִי שְׁשִׁגוּר עַל לְשׁוֹנוֹ הַסִּפֵּר הַקְדוּשׁ "לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן", הִתּוֹלְעִים בְּקָבֶר לֹא יִגְשׂוּ אֵלָיו.

וְלִכְּנֵן אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן! בְּיוֹתֵר תְּתַמֵּיד בְּלַמּוּד מִשְׁנִיּוֹת וּבְלַמּוּד "לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן", וְיִישׁ עוֹד זְמַן הַרְבֵּה בַּיּוֹם לְכָל מֵינֵי לְמוּדִים, אִם הוּא רַק מְסַדֵּר בְּסִדֵּר נְכוּן.

בְּעֲגִינָן שְׁשֵׁאלָתָ וְכוּ', לֹא כְּדַאי כָּל הַעֶסֶק, זֶה רַק אַחֲזִיזָת עֵינַיִם,

טו   בנחל   ז' קכד   אָשֶׁר

כְּדֵי לְבַטֵּל אוֹתָךְ מֵהַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׂאִין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן
שְׂיָבִיא אוֹתָךְ לְלִשׁוֹן-הָרֶעַ וּרְכִילוֹת וּמַחְלָקֹת וְכוּ'. מָה אַתָּה צָרִיךְ אֶת
זֶה?! הַדְּבִק בְּקוֹנֶךָ, וְאִז לֹא יִחַסֵּר לְךָ שׁוֹם דָּבָר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קכד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרָךְ הַרוֹצֵה לְהָאִיר בְּפֶשֶׁוּ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת,
צַח הַצְחָצְחוֹת שֶׁל הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרו
יָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְהַדְּפֹסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל,
אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

מָה אָמַר לְךָ! רְאֵה לְהוֹצִיא אֶת כָּל הַמְּרִירוֹת מִלְּבָבְךָ, כִּי כָּבֵד
אָמַר רַבְּנוּ ו"ל (עֵין סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת עֲצָבוֹת, סִימָן לוד): כָּל הַנְּמָשֶׁךְ אַחַר
הַצֶּעֶר — הַצֶּעֶר נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו; וְכֵן אָנוּ מִתְּפַלְּלִים שְׁלֹשׁ פְּעָמִים
בְּיוֹם: "וְיִחַסֵּר מִמֶּנּוּ יִגּוֹן וְאַנְחָה, וּמִלֶּךְ עָלֵינוּ אַתָּה הַנּוֹי" לְבָדָךְ
בְּחֹסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצִדֶּךָ וּבְמִשְׁפָּט, וְזֶה תְּלוֹי בְּזֶה, כִּפִּי שֶׁהָאֵדָם יוֹדֵעַ
שֶׁרַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֶךְ, וְהוּא לְבָדוֹ מוֹלֶךְ עָלֵינוּ בְּחֹסֶד
וּבְרַחֲמִים, בְּצִדֶּךָ וּבְמִשְׁפָּט, כִּי הוּא זוֹכֵה לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֶת הַיִּגּוֹן
וְהָאֲנָחָה, הַעֲצָבוֹת וְהַמְּרָה שְׁחוּרָה וְהַדְּפָאוֹן.

וְלִכֵּן כִּלְךָ מִכָּל הַמְּרִירוֹת שְׁלֶךְ, תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם
לְשִׁמְחַ עֲצָמָךְ עִם כָּל נִקְדָּה טוֹבָה שֶׁתִּמְצָא בְּעֲצָמָךְ, כַּמוּבָא בְּדִבְרֵי
רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב); וְרֵאוּי לְךָ לְלַמֵּד אֶת
הַמְּאָמַר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְלוֹמַר עָלָיו הַתְּפִלָּה מִלְּקוּטִי-תְּפִלוֹת, וְאִז
תִּרְגִּישׁ אֵדָם אַחַר לְגַמְרֵי.

עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר לְהַגִּיעַ לְמִדַּת הַשְּׂמִחָה צְרִיכִים לְהַכְרִיחַ
עֲצָמוֹ, כִּי טַבַּע שֶׁל הָאֵדָם, שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחַר הַעֲצָבוֹת וְהַמְּרִירוֹת תָּמִיד,

טז   אָשֶׁר   ז' קכה   בַּנְחַל

הַן מִמְקָרֵי וּמִפְגְּעֵי הַזְּמַן, כִּי עַל כָּל אֶחָד עוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר וְכוּ' בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר וְהַפְּלֵה וְכוּ'. וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁהוּא שֹׁמֵחַ עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ וְעַם מַצְוֹתָיו יִתְבַּרְךָ, שֶׁבְּזֶה הוּא מְרָאֵה שֶׁהַמְצוּת חֲשׂוֹבוֹת בְּעֵינָיו. וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה, רְאוּי לוֹ לְשֹׁמֵחַ מְאֹד מְאֹד בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית, אֲשֶׁר הִיא חֻקְמַתוֹ יִתְבַּרְךָ, וּמִי שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה הוּא מְכַנֵּס אֶת חֻקְמַתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּתוֹךְ מַחוֹ וְנִדְעָתוֹ, הֲיֵשׁ עוֹד שִׂמְחָה כְּשִׂמְחַת הַתּוֹרָה?!

וְלִכֵּן כָּלֵךְ מַעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, אֲשֶׁר לֹא יָבִיאוּ אוֹתָךְ אֶל שׁוֹם דְּבָר, אֲלֵא לִפְלֵי בְּנוֹקְבָא דְּתַהוּמָא רַבָּא, רַחֲמֵנָא לְצַלָּן.

מָה אָמַר לָךְ! תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים לְהַגִּיעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ וְ"ל בְּעִיר אוּמָן, אֲשֶׁר רַבְּנוּ וְ"ל הַבְּטִיחַ, שֶׁכָּל מִי שֶׁיָּבֵא אֶל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְיִתֵּן פְּרוּטָה לְצַדֻּקָה, וְיֹאמַר שֵׁם אֶת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים 'תְּקוּן הַכֶּלֶל', אֲפִלּוֹ אִם עֲצָמוּ וּגְבָהוּ חֲטָאִיו וּפְשָׁעָיו, הוּא יוֹצִיא אוֹתוֹ מֵהַשְּׂאוּל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו וְכוּ'. וְלִכֵּן אַחַר הַבְּטָחָה כְּזוֹ, מָה לָךְ וְלֶאֱחֵרִים? ! בְּרַח לָךְ לְשֵׁם, וְתִשְׁפֹּךְ נַפְשְׁךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְשָׁב וּרְפָא לָךְ, כִּי אֵין טוֹב מִזֶּה.

הַרְגֵּל עֲצָמָךְ לְלַמֵּד בְּעִיּוֹן אֶת סֵפֶר "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", הַמְּלֵא סוּדוֹת הַתּוֹרָה. וְהִיָּה טוֹב שֶׁתִּקְרָא אֶת לְשׁוֹן הָאִיִּדִישׁ, שֶׁמְאֹד מְעוֹרָר מֵהַשְּׂנָה הָעִמְקָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' קכה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסִדְר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתְּבְּךָ עִם כֶּסֶף פְּדִיוֹן, וְיִמְתִּיק מִמְּךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת כָּל הַדֵּינִים עַל-יָדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן.

ראַה לומר בְּכָל לַיְלָה סֵדֶר תְּקוּנָת חֲצוֹת, שְׁאֵז הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סימָן קמט), וְהוּא מְסַגֵּל כְּמוֹ פְּדִיּוֹן, כִּי אֵז יוֹשְׁבֵי הַבַּיִת-דִּין הַגְּדוֹל, וְדַנִּים אֶת הָאָדָם; כִּי יֵשׁ כ"ד בְּתֵי דִינִים, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סימָן רטו), וְהֵם כְּנֶגֶד הָעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה שְׁמוֹת אֲדִנִּי, שֵׁישׁ בּוֹ עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה צְרוּפִים, וְהֵם שְׁמוֹת הַדִּין, כְּמוֹ: אֲדִי"ן. וְכַעַת חֲצוֹת, אֵז יוֹשְׁבֵי הַבַּיִת-דִּין הַגְּדוֹל, וְכַדְגַּמַת הָעוֹלָם הַזֶּה הוֹלְכִים מִבַּיִת-מִשְׁפָּט לְבַיִת-מִשְׁפָּט, עַד שְׂבָאִים אֶל בַּיִת-מִשְׁפָּט הָעֲלִיּוֹן, וְשָׁם יְכוּלִים לְעַרְעֵר עַל הַמִּשְׁפָּט וּלְבַטְלוֹ וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן מְלַכּוּתָא דְרַקִּיעָא כְּעִין מְלַכּוּתָא דְאַרְעָא, בְּעֵת חֲצוֹת יְכוּלִים לְפַעַל הַמְתַּקַּת דִּינִים. וְרַבְּנֵי ו"ל אָמַר (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סימָן סז): הָעֶבֶר אֵין, כִּי כָּבֵר נִשְׂרַף בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, אֲבָל עֲכָשׁוּ עֲלֵינוּ לְבַכּוֹת שְׁאַנַּחְנוּ לֹא נַהֲיָה אֵלֵינוּ הַגּוֹרְמִים עֲפֹב בְּנֵין בַּיִת-הַמִּקְדָּשׁ.

מָה אָמַר לָךְ! אַל תִּבְטַח בְּבֶן-אָדָם שֶׁהוּא כְּלוֹ שֶׁקָּר, מִכְּבִטִּיחַ וְאֵינוֹ מְקַיֵּם, בְּרַח לָךְ יוֹתֵר טוֹב אֵלֵינוּ יִתְבַּרְךָ, וְאֵז תִּרְאֶה אֶת הַנְּסִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּכְפָרְטִיּוֹת כְּשֶׁתֹּאמַר כָּל לַיְלָה סֵדֶר תְּקוּנָת חֲצוֹת, שְׁאֵז הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם, כְּכַיֵּכּוֹל הוּא יוֹשֵׁב אֵז מוֹלֵךְ, וְשׁוֹמֵעַ אוֹתָךְ. וְלָכֵן מָה לָךְ עִם בְּשֵׁר וְדָם, שְׁאֵינוֹ יְכוּל לְעוֹר לָךְ כְּלָל!

הַרְגַל עֲצָמָךְ לְהַפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, וּתְזַכֶּה אֶת הַרְבִּים, וְהַשְׁלִיחַ יֵשׁ לוֹ כַּח הַמְּשַׁלַּח. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא שְׁלַח), שְׁאֵין לָךְ חֲבִיב לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּשֶׁלִּיחַ מְצוֹת, שֶׁהוּא מְשַׁתְּלַח לְעֵשׂוֹת מְצוּהָ, וְנוֹתֵן נַפְשׁוֹ כְּדִי שִׁיַּצְלִיחַ בְּשֶׁלִּיחוֹתוֹ, עֵין שָׁם. וְמִי שֶׁהוֹלֵךְ לְהַפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, הוּא שְׁלִיחַ מְצוּהָ, כִּי הוּא מְזַכֶּה אֶת הַרְבִּים לְשׁוּב בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל מוֹשְׁכִים אֶת לְבוֹת בְּנֵי-הָאָדָם אֵלֵינוּ יִתְבַּרְךָ. וְלָכֵן אַל תַּהֲיֶה בְּטָלָן, תַּעֲסֵק הַרְבֵּה בַּהֲפָצָה, אֲשֶׁר הוּא הַמְתַּקַּת הַדִּינִים, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִסְלַח לָךְ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ, כִּי (אֲבוֹת ה', יח): כָּל הַמְּזַכֶּה אֶת הַרְבִּים, אֵין חֲטָא בָּא עַל יָדוֹ; וּבְיַדָּאֵי לֹא תַזְוִז מִשָּׁם, עַד שִׁימַחַל לָךְ

יח אֲשֶׁר ז' קבו בַּנְחַל

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל עֲוֹנוֹתֵינוּ, כִּי אַתָּה מְקַרֵּב רְחוּקִים אֵלָיו יְתַבְרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קבו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ...
גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם חֲדוּשֵׁיךָ אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ בְּעִנְיֵן בְּרַכַּת
'הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב' עַל יַיִן מְשֻׁבָּח וְכו'.

מָה אָמַר לְךָ! הָאִידֵנָא אֵין נוֹהֲגִים בְּזֵה, כִּי מָה אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים
מָה זֶה מְשֻׁבָּח וְכו'. וּבְכָלֵל מָה לוֹ לְאָדָם לְהַתְעַנֵּג בְּשִׁתִּית יַיִן? הֲלֹא
רַבְּנוּ ו'ל הִזְהִירָנוּ, שְׁלֹא לְשִׁתֵּת יַיִן — רַק בְּקִדּוּשׁ וְהַבְדָּלָה, וַיַּיִן
שָׂרָף — אֵף פֶּעַם לֹא. וְלָךְ גַּא וּרְאָה מָה שֶׁכָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (אֲרַח
חַיִּים, סִימָן קַעָה, סַעִיף א') בְּשֵׁם הַמַּהְרִי"ל: יֵשׁ אוֹמְרִים שְׂאִין מְבָרְכִים
'הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב' בְּלִיל פֶּסַח, שְׁלֹא לְהַרְבוֹת בְּכוֹסוֹת, עֵינֵי שָׂם; הִינּוּ
אֶפְלוּ בְּלִיל פֶּסַח, שְׁשׁוֹתִים ד' כּוֹסוֹת, וַיִּשְׁתֶּה ד' יַיִנוֹת אַחֲרֵים, עִם
כָּל זֹאת לֹא צְרִיכִים לוֹמַר בְּרַכַּת 'הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב', וְזֵה פְּשׁוּט.

שְׁמַעְתִּי פֶּעַם מִהֶרֶב הַחֲסִיד ר' לִוִי יִצְחָק (גֵּרוּ יְאִיר) [ו'ל], כִּי
שָׁמַע מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהָרִי רַבְּנוּ ו'ל הַקְּפִיד מְאֹד עַל לְמוּד שְׁלִחָן
עָרוּף וְהַתְּבוּדוֹת בְּכָל יוֹם, וּכְמוֹ שֶׁבִקֵּשׁ שְׁתַּהֲיֶה לָנוּ שְׁעָה
הַתְּבוּדוֹת בְּכָל יוֹם, בֵּן הַקְּפִידוֹ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְלַמֵּד שְׁעָה שְׁלִחָן
עָרוּף, וְדַבְּרֵי פִי חָכָם חֵן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

אָשׁר   ז' קכז   בְּנַחַל   יט
ז' קכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִטּוֹת־מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל,
נַחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה
נִצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וְגִדְל שְׂמֵחָתִי לְשִׂמְעַה הַטּוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

אוֹדוֹת שְׂאֵתָה כּוֹתֵב בְּעֵנִין הַמַּחְלֵקֶת שְׁעָלִי, כְּכֹר אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל,
עַל הַמַּחְלֵקֶת שְׁלוֹ, שְׁצִירוֹ לְעִצְמָם אָדָם, וְעָלְיוֹ חוֹלְקִים; וּבִאֲמַת עַל
אָדָם כְּזֶה שְׁצִירוֹ לְעִצְמָם הַמַּתְנַגְּדִים, בּוֹדָאֵי רְאוּי לְחֵלֶק.

וּפַעַם אַחַת אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל: עָלִי אֵין חוֹלְקִים כָּלֵל, רַק חוֹלְקִים
עַל מִי שְׁעָשָׂה כֶּף, כְּמוֹ שְׁבוֹדִים הַחוֹלְקִים עָלָיו, וְעַל אִישׁ כְּזֶה בּוֹדָאֵי
רְאוּי לְחֵלֶק; הֵינּוּ כִּי הַחוֹלְקִים בּוֹדִים עָלָיו כְּזָבִים וּשְׁקָרִים כְּאֲשֶׁר
עוֹלָה עַל לְבָם שְׁעָשָׂה כֶּף וְכֶף, אֲשֶׁר בִּאֲמַת הַכֹּל שְׁקָר וְכֹזֵב, וְעַל
אִישׁ כְּזֶה שְׁעָשָׂה כֶּף כְּמוֹ שְׁהֵם אוֹמְרִים, בּוֹדָאֵי רְאוּי לְחֵלֶק. נִמְצָא,
שְׁעָלְיוֹ אֵינָם חוֹלְקִים כָּלֵל, כִּי אִם הָיוּ יוֹדְעִים גִּדְל צְדָקָתוֹ וְקִדְשָׁתוֹ
וּמַעֲלָתוֹ, בּוֹדָאֵי לֹא הָיוּ חוֹלְקִים עָלָיו, רַק אֲדִרְבָּה הָיוּ רְצִים אַחֲרָיו
בְּהַתְלַהְבּוֹת נִפְלְאָה כְּרְאוּי, רַק הֵם חוֹלְקִים עַל מִי שְׁעָשָׂה מַעֲשִׂים
כְּאֵלוֹ כְּמוֹ שְׁהֵם אוֹמְרִים, וְעַל אִישׁ כְּזֶה בּוֹדָאֵי רְאוּי לְחֵלֶק. וְאָמַר
אֲז רַבֵּנוּ ו"ל, שְׁהֵם צִירוֹ לְעִצְמָם אָדָם וְחוֹלְקִים עָלָיו, וְהַכֹּל שְׁקָר
(עֵינִי שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן קפב), וְהִבֵּן לְמַעֲשָׂה.

חֲמִדַּת לְכַבִּי! עָלֶיךָ לְדַעַת כִּי יִרְדְּנוּ אֶל זֶה הָעוֹלָם לְסַגֵּל מְצוֹת
וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, כְּדֵי שְׁנִזְנֶפֶה לְחִזּוֹר חֲזָרָה אֶל הָעוֹלָם הָעָלְיוֹן
בְּעִשְׂרֵי נִפְלְאָה. עַל־כֵּן מַה וְלָמָּה לָנוּ לְהַכְנִס בְּוִכּוּחִים וּלְדַבֵּר סֶתֶם
דְּבוּרִים בְּטִלִּים, כִּי אֵין זְמַן לָזֶה.

וּבִכְרִטִיּוֹת עֲכָשׁוּ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל מִתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט הַמְּסִיּוֹן, יִמַּח
שְׁמֵם וְזִכְרָם, וְצִדִּים וְלוֹקָטִים בְּכָל יוֹם נִשְׁמוֹת חֲדָשׁוֹת, וְהַכֹּל בְּרָשׁוֹת

הַמְדִינָה שֶׁל גֵּיהֶנוֹם, שֶׁהֵם נוֹתְנִים לָהֶם יָד וְכַתֵּף. עַל-כֵּן עָלִינוּ לְמִסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְהַפְיֵץ אֶת אֹר רַבְּנוּ ו"ל בֵּין אַחֲינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּלְבַל נִכְנָס בְּשׁוּם וְכוּחִים וּבְשׁוּם מַחְלוּקוֹת, וְלֹא נִשְׁרַף אֶת זְמַנְנוּ בְּהִבָּל וָרִיק.

אֹדוֹת שְׂאֵלְתְּךָ בְּעִנְיַן יְלָדֶיךָ, הֵיכֵן לְהַכְנִיֶסָם לְלַמֵּד, תַּכְנִיֵס אוֹתָם בְּחֶדֶר שְׂיֵשׁ לָהֶם הַתְּקַדְמוֹת בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. עָלֶיךָ לְרַחֵם עַל עֲצָמְךָ וְעַל יְלָדֶיךָ, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם פּוֹלִיטִיקָה שֶׁל שְׂקָר וְשֶׁל הֶבֶל הַבָּלִים. כְּשֶׁמַּגִּיעַ לְחַנוּף, צְרִיף לְרֵאוֹת לְהַכְנִיֵס אֶת הַיְלָדִים לְחֶדֶר כְּזֶה שְׁלוֹמֵדִים שֶׁם הֵיטֵב בְּעִיּוֹן וּבַהֲתַמְדָּה, וַיֵּשׁ שָׁם יֵרֵאת שָׁמַיִם. אָבֵל בְּשׁוּם אַפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם אֲסוּר לְהַכְנִיֵס פּוֹלִיטִיקָה בְּעִנְיַן חַנוּף הַיְלָדִים, כִּי הַכֹּל הֶבֶל הַבָּלִי הַבָּלִים וְעֵצַת הַיֵּצֵר, וּבַפְּרָט שֶׁהַיּוֹם אַחַד מְדַבֵּר עַל הַשָּׁנִי, זֶה גְרוּעַ מֵהַכֹּל.

אֹדוֹת שְׂגָנְבוּ מִמֶּךָ שְׁמוֹנֶה-מֵאוֹת דּוֹלָר בְּעֵבוֹר הַמְּכוֹנִיַת, יֵשׁ דִּין בְּיִשְׂרָאֵל, וְאַתָּה יָכוֹל לְקַרֵּא לָהֶם לְדִין תּוֹרָה.

וּבְעִנְיַן פְּרֻנְסָה, תֵּאֲמִין לִי, יְדִידֵי הַיְקָר, אִם תִּשְׁמַשׁ אֶת רַבְּנוּ ו"ל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ, יַחְזִיר לָךְ רַבְּנוּ ו"ל כֶּפֶל כֶּפְלִים, כַּאֲשֶׁר כָּבַר אָמַר: מִמֵּי שְׂאֵנִי מְקַבֵּל אֲנִי נוֹתֵן. וְעַקֵּר הַשְּׂמוּשׁ אֶת רַבְּנוּ ו"ל הוּא — לְגַלוּתוֹ וּלְפִרְסוּמוֹ לְכֹל הָעוֹלָם כֹּל.

עַל-כֵּן, לְדַעַתִּי, קַח חֲבִילַת סְפָרִים מֵהַיְקָר וְהַנְּעִלָה ... גְרוּ יָאִיר, וְתִשְׁלֵם לוֹ כַּמָּה שְׁעוֹלָה כָּל קוֹנֵטְרָס לְהַדְפָּסָה, וְתִלְךָ עִם חֲבֵרְךָ מַעִיר לְעִיר, מִכְּפָר לְכָפָר, מִיִּשׁוּב לְיִשׁוּב וּמִקְבוּץ לְקְבוּץ, וְתַפְיֵצוּ בֵּין אַחֲינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְתִדְבַר אֲלֵיהֶם דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְדְבוּרֵי הַתְּחַזְקוֹת, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית. וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁפִיעַ עֲלֵיכֶם פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעוֹ.

רְאֵה לִישָׁב בְּכוֹלֵל "אוֹר הַצְּדִיק", אֲשֶׁר בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" יִסְדָּתוֹ, וְתִקְבַע לְעֲצָמְךָ שְׁעוּרִים קְבוּעִים בְּכֹל יוֹם בְּחֶמֶשׁ וְרִשְׁ"י, בְּמִשְׁנֵיּוֹת, בְּגִמְרָא, בְּמִדְרָשׁ, בְּרַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּף, בְּזוֹהַר וְתַקוּנִים, וּבְ"לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן וְ"לְקוּיֵי-הַלְכוֹת", מְכַל לַמּוֹד תְּלַמֵּד מַעֲט,

אֲשֶׁר   ז' קכז   בְּנַחֵל   כא

וּבִיטֵר הַזְּמַן רְאֵה לְצֵאת אֶל אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַפִּיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ בְּפִרְנָסָה בְּשִׁפְעַ גְּדוֹל מְאֹד. וְהַעֲקֹר
אֵל תִּדְאָג כָּלֵל, וְאֵל תִּהְיֶה שָׁבוּר כָּרְגַע.

אֹדוֹת שְׁמִבְקָשִׁים אוֹתָךְ "יָד לְאֲחִים" לְנִסֵּעַ לַעֲרֹךְ דְּרָשׁוֹת,
תִּאֲמִין לִי, שֶׁהִיא מְצוּהַ רַבָּה מְאֹד מְאֹד, כִּי הֵם הַיְחִידִים שְׁלוּחָמִים
עִם הַמְּסִיוֹן, יִמַּח שְׁמָם וְזָכְרָם. עַל-כֵּן צְרִיכִים לַעֲזֹר לָהֶם, וְלְנִסֵּעַ
וְלְדַבֵּר עִם אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא. וּמָה שִׁיתְּנוּ לָךְ — תִּקַּח, וְיִהְיֶה לְפִרְנָסָתָךְ.

אָבֵל לְמַעַן טוֹבֶתְךָ הַנְּצַחִית, לְטוֹבַת נַשְׁמָתְךָ, שֶׁתִּרְאֶה לַעֲסֹק
בַּתוֹרָה, שְׂאֵז תִּהְיֶה הַצְּדָקָה שְׁנוֹתָנִים לָךְ — לַעֲנִי הַגּוֹן, וְגַם תִּנְדָּב
מְזֶה לְהַדְפָּסֵת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְתִמְסְרֶנּוּ רַק לְהַעֲקֹר וְהַנְּעִלָה ... גֵּרוּ
יְאִיר, אֲשֶׁר הוּא מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ עֲכָשׁוּ לְהַדְפָּסֵת הַקּוֹנְטְרָסִים
הַחֲדָשִׁים, אֲשֶׁר הֵם הַכְּנָה לְגֵאֲלֹתָנוּ.

בְּכֹל יוֹם וְיוֹם אֲנִי מְקַבֵּל חֲבִילָה שֶׁל מְכַתְּבִים, וְהַהֲכָרַח לְהַשִּׁיב
לְכֻלָּם, וְאִין הַזְּמַן בְּיָדִי. וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אֶקְוֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְהַשִּׁיב לְכֹל אֶחָד וְאֶחָד בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלֵל, אָבֵל יִקַּח זְמַן.

אִתָּה רְאֵה לְכַתֵּב לִי מְכַתֵּב אֶחָד בְּכֹל שָׁבוּעַ, כֹּל מָה שֶׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁאֲזָכָה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ תָּמִיד רַק
בְּשׁוֹרֹת טוֹבוֹת.

אֹדוֹת הָעִיר "אַפְקִים", רְאוּי לָךְ לְמַלֵּא אֶת כָּל הָעִיר עִם אוֹר
רַבְּנוּ ז"ל, וְתִסַּע לְשֵׁם פְּעַם בְּשָׁבוּעַ לְדַבֵּר מִרַבְּנוּ ז"ל. אֵל תִּפְחָד
מִשׁוּם מִתְנַגֵּד, עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בּוֹדְאֵי יִהְיוּ מִתְנַגְּדִים בְּכֹל מְקוֹם שֶׁרַק
נִבְּאוּ וּנְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ ז"ל, כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם מְאֹד מְפָחַד מִרַבְּנוּ ז"ל,
אָבֵל אֲנַחְנוּ מִתְעַלְמִים מִמֶּנּוּ, וְאֲנַחְנוּ מוֹכְנִים לְמִסֵּר אֶת נַפְשָׁנוּ, גּוֹפְנוּ,
מְמוֹנְנוּ וְשִׁמְנוּ לְגַמְרֵי בְּשִׁבִיל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּשִׁבִיל פְּרִסוּם שֵׁם
הַצְּדִיק בְּעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כְּתַבְתִּי מִכְּתָב אֶחָד לַחֲבֵרְךָ, וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִם קִבְּלוּ, לָכֵן תִּכְתָּב לִי אִם קִבְּלוּ.

ז' קכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִטוֹת־מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֵת מִכְּתָבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי, וְשָׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ. כֵּן יִזְכְּנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשִׁמְעַ תְּמִיד רַק טוֹב מִמֶּךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! עָלֵינוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד, שְׁזַכְּנוּ לְהַתְנוּדֵעַ מִרְבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הוּא מוֹצִיאֵנוּ מִן הַמִּצָּר בְּכָל יוֹם וְיוֹם. כִּי בְּאֲמַת עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם וְיוֹם מְצָרִים וְקִטְנוֹת וְדִינִים אַחֲרִים, וְלוֹלֵי הַעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, הֵינּוּ נֹאכְדִים לְגַמְרֵי. עַל-כֵּן עָלֵינוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד, שְׁזַכְּנוּ לְהַתְנוּדֵעַ מִרְבֵּנוּ ז"ל, וְלֶאֱחֹז אֵת עֲצֻמְנוּ בּוֹ, וְלִרְאוֹת לְפָרְסָמוֹ לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. וּבִפְרָט שְׁזַכְּנוּ בְּדוֹר הַזֶּה אֶל הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, הַמְּגַלִּים וּמְפָרְסָמִים אֵת אֲמַתַּת לְמוֹדוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, כִּי הֵם סֵלֶת נִקְיָה מִסְפָּרֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", כִּי יוֹדֵעַ לְמִי שְׁבָקִי בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", אֵךְ נִכְתְּבוּ בְּלִשׁוֹן קָלָה, שְׁפָל אֶחָד יִבִּין בְּזֶה.

אֲנִי שָׂמַח מְאֹד, שְׂאִתָּה מְתוֹעֵד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְגַם עוֹשִׂים מִפְּעַם לְפַעַם סְעָדָה שְׁלִישִׁית בְּבִיתְךָ. אֵין אִתָּה יְכוֹל לְשַׁעַר וּלְתֵאָר גְּדוֹל הַעֲנִיָּן הַזֶּה, שְׁזוֹכִים בְּזֶה הָעוֹלָם לְהִתְאַחֵד יַחַד וּלְדַבֵּר מִרְבֵּנוּ ז"ל, כִּי כָּל זְמַן שְׂאֵנוּ מְלַבְּשִׁים בְּלְבוּשׁ הַגְּשָׁמִי אֵינְנוּ יוֹדְעִים גְּדֻלַּת רַבֵּנוּ ז"ל, אֲבָל בְּזֶה, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲנוּ מְאֲמִינִים מִרְחוֹק, כִּי זֶה אֹר גְּדוֹל וְנִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד. אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאֱחֹז עֲצֻמוֹ בְּרַבֵּנוּ ז"ל!

אֲשֶׁר ז' קכט בְּנַחַל כג

אודות חנוכה בְּנֶחֱדָה הַיְקָרָה, רְאֵה לְעֵשׂוֹת רַק מֵה שְׁטוֹב בְּעֵבוּרוֹ, כִּי בְעֵינֵי חֲנוּכָה אֲסוּר לְהִסְתַּכֵּל עַל פּוֹלִיטִיק שֶׁל שְׂקָר, רַק לְרְאוֹת מֵה שְׁטוֹב לְיְלָדִים, וְזֶה סוֹבֵב בְּכָל מְקוֹם וּמְקוֹם, הַעֲקָר שִׁיְהִיָּה טוֹב לְיְלָדִים.

הַקְדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שִׁיְהִיָּה לָךְ הַרְבֵּה נַחַת מִיְלָדֶיךָ, וְתִזְכֶּה לְגַדְלָם לְתוֹרָה וְיִרְאָת שָׁמַיִם עַל-פִּי דַעַת רַבֵּנוּ ז"ל.

רְאֵה 'לְגַנְב' זְמַן מִזְמַנְךָ הַיְקָרָה, וְתִלְמַד תּוֹרָה הַקְדוּשָׁה עַל-פִּי סִדְרֵ-דִרְךָ-הַלְמוּד, בְּכָל יוֹם קִצַּת מְקַרָּא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי אֲפִלוּ כַּמָּה שׁוּרוֹת — אֵינָה פְּסוּק, אֵינָה מְשֻׁנָּה, אֵינָה עֵנִין בְּגְמָרָא, אֵינָה פְּרָשָׁה בְּמְדַרְשׁ, הִיא הַצְּלָחָה נְצַחִית לְנִשְׁמָה. אֲשֶׁרִי הַשׁוֹקֵד בְּכָל יוֹם בְּתוֹרָה הַקְדוּשָׁה!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קכט.

בְּעֵזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נְצַחִים.

מְדֵי כּוֹתְבֵי מְכַתְּב לִידֵידֵנוּ ר' ... גְּרוּ יְאִיר, אֲמַרְתִּי לְצַרְךָ מְכַתְּב אֵלֶיךָ, מְרַב אֲהַבְתִּי אֵלֶיךָ, אֵף שֶׁפָּכַר כְּתַבְתִּי מְכַתְּב אֶחָד לָךְ וּלְאֲשֶׁרְךָ.

חֲמֻדַת לְבָבִי! רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל הָאֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְהַעֲקָר — בְּעֵינֵי גְלוּי וּפְרָסוּם שְׁמוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּזָה תְלוּיָה הַגְּאֻלָּה, כִּי רַבֵּנוּ ז"ל הוּא הַמְּאֹרֵי אוֹר, שְׁמַאִיר אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּעוֹלָם, עַד שֶׁכָּל אֶחָד פּוֹתַח אֶת עֵינָיו לְרְאוֹת בְּגִדְלָתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְעֵשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת

רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתַזְכֶּה לְהַצְלִיחַה מְרַבָּה בְּכָל הָעֲנִינִים.

נָא וְנָא אַל תְּהִיָּה קָטָן בְּעֵינֶיךָ, כִּי רֵאשׁ שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה (עֵין שְׂמוּאֵל-א' טו, יז), וְיֵשׁ בְּךָ כַּחוֹת עֲצוּמִים לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת לְמוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל שְׁלוֹמְדִים בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", עַד שֶׁלֹּא בְּחִנָּם עוֹמֵד עָלֶיךָ הַסֵּמ"ך-מ"ם, וְרוֹצֵה לְבַלֵּעַ אוֹתָךְ, כִּי הוּא מְאֹד מִפְּחַד מִמֶּךָ, כִּי בְּעֵתִים הִלְלוּ הַמַּסִּיּוֹן, יַמַּח שְׁמֵם, עוֹקְרִים נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְשׁוֹרְפִים אוֹתָם בַּמְּשָׁרְפוֹת שְׁלֵהֶם, וְהַכֹּל בְּרִשׁוֹת הַמְּדִינָה שֶׁל גִּיהֵנוּם, וְעֵלֵינוּ לְלַחֵם עִמָּהֶם עַל-יְדֵי הַפְּצַת מַעֲנִינֹת הַחֲכֵמָה חוֹצָה, חוֹצָה דִּיקָא, לְגִלוֹת אֶפְלוּ לְאוֹתָם שֶׁבַּחוּץ — תוֹרָה, כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן יד).

עַל-כֵּן רְאֵה לְנִסְעַ בְּכָל שְׁבוּעַ לְאַיִזוֹ עִיר וְלוֹמֵר דְּרָשָׁה, וּלְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב — לֹא מִבֵּית וְלֹא מִבַּחוּץ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אַל תִּכְנַס בְּכוֹפְחִים עִם אִף אֶחָד.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁעוֹר לָךְ וּבְנִיתְ אֶת "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" בְּצַפָּת. כֵּן יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַזְכֶּה לְהַקִּים עוֹד מְקוֹמוֹת בְּגִלְלִיל, עַד שֶׁלֹּא תְהִיָּה עִיר בְּכָל הַגִּלְלִיל, שֶׁלֹּא יְהִיָּה שֵׁם "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", אֲשֶׁר תָּבוֹא לְשֵׁם אַתָּה וְכָל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת שְׁמוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

וְנָא וְנָא לְהַתְמִיד בְּדָבָר זֶה — לְדַבֵּר עִם אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּבְכַרְטָט עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַקְדוּשִׁים. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁפִיעַ לָךְ שְׁפַע דְּקִדְשָׁה, שְׂיִתְנוּ לָךְ בְּנֵי-אָדָם שְׁפַע בְּפִרְנֶסָה, וְתוּכַל לְשַׁלֵּם אֶת הַחוֹבוֹת. וְתִשְׁמַר אֶת עֲצֻמָּךְ מִחוֹבוֹת חֲדָשִׁים.

נָא וְנָא לְכַתֵּב לִי הַכֹּל בְּכַרְטִיּוֹת, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִּצְלִיחַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר ז' קל — ז' קלא בנחל כה
ז' קל.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל ידידי, שותה מימי הנחל, נחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

היה ראוי שתסעו שניכם — אתה ואשתך, אל ים המלח לרחץ שם, והקדוש-ברוך-הוא ימשיך לכם רפואה שלמה.

ראו להזהר מאד בשמירת שבת-קדש בתכלית השמירה, ולאכל השלש סעדות דייקא, ולא להתרשל בזה, הינו סעדה אחת בליל-שבת, וסעדה אחת בצהריים, וסעדה אחת אחרי מנחה. ובזכות הסעדות של שבת-קדש שתאכלו, ימשיך עליכם רפואת הנפש ורפואת הגוף, ותהיו בריאים, ותהיה לכם אריכות ימים ושנים טובות.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לבתכם שתשא חן, ותמצא את בן זוגה מן השמים, ותתחתן במהרה, ויהיה לכם הרבה נחת ממנה.

המאחל לכם כל טוב...

ז' קלא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה יגיעו אל ידידי היקר, שותה מימי הנחל, נחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ואת גדל שמחתי שיש לי, שאתה מחזק את עצמך ועוסק בהפצת ספרי רבנו ז"ל, אין לשער ואין לתאר כלל, אשריך ואשרי חלקך!

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּזֶה, וְחַלְךָ בְּעֶצְמְךָ עִם סִפְרִים, וְהִשְׁפַּע שְׂיִכְנֹס לְךָ תַּקַּח בְּשִׁבְלֵי פְּרֻנְסֵתְךָ. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרָכְךָ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְחֻזַּק אֶת עֶצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ? יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, כִּי תִפְלֶה וְהִתְבּוֹדְדוֹת מְכַנִּיסִים בְּאֲדָם חֲשָׁבוֹן הַנְּפֹשׁ, לִידַע הַיֶּכֶן הוּא בְּעוֹלָם, וְכֹל יִטְעָה אֶת עֶצְמוֹ, כִּי בְּאַמֶּת מַה נִּקְרָא רַבּוּי אֹרֶ? כְּשֶׁאֵינּוּ מִתְבּוֹדֵד, וְאֵינּוּ זוֹכֵה לְיִשׁוּב הַדַּעַת, אֲזַי בָּא אֶל רַבּוּי אֹרֶ, כִּי חַי בְּלֵי חֲשָׁבוֹן. אֲבָל כְּשֶׁאֲדָם מִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה מְכַנִּיס בּוֹ יִשׁוּב הַדַּעַת וְצִמְצוּם הָאֹרֶ, וְזוֹכֵה לְחַיּוֹת עִם חֲשָׁבוֹן.

עַל-כֵּן רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְזֶה יְכַנִּיס בְּךָ יִשׁוּב הַדַּעַת, שֶׁלֹּא תִפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע-עוֹלָם כָּלֵל, וְיִתְרַחֵב לְךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

רְאֵה לְאַחֲזוֹ אֶת עֶצְמְךָ בְּיַחַד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְתִשְׁמַר אֶת עֶצְמְךָ מִמַּחְלָקָת, אֲשֶׁר הַבַּעַל-דְּבָר אֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל תְּלַמִּידֵי "הַיִּכְלֵ-הַקֶּדֶשׁ", לַעֲשׂוֹת בִּינֵיהֶם פְּרוּדִים, וְעַלֵּינוּ לְרִאוֹת לְסַתֵּם אֶת הַחֹרִים תַּכְף-וּמִיד לְפָנָי שְׁנֵת-פִּשְׁטִים וְנִתְרַחֲבִים, חַס וְשָׁלוֹם.

חֲמַדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְהִרְבּוֹת בְּשִׁירִים וּבְנִגּוּנִים בְּכָלֵי הַזְּמַר שְׁלֶךָ, וְתִשְׁמַח אֶת עֶצְמְךָ וְאֶת אִשְׁתְּךָ וְיִלְדֶיךָ וְאֶת אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי הַשְׂמִיחָה הִיא רְפוּאָה בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשְׂמַח תְּמִיד!
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

תְּפִלָּה בְּכַח פְּרוּשָׁה — לְהַכְרִיחַ אֶת עֶצְמוֹ בְּכַחוֹת עֲצוּמִים לְקַשֵּׁר אֶת הַמַּחְשְׁבָה אֶל הַדְּבוּר. כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל הַמַּחְשְׁבָה חוֹשֶׁבֶת מַחְשְׁבָה אַחֲרַת, וְהַדְּבוּר מְדַבֵּר בְּלֵי לְחֹשֵׁב מַה שְׁאוּמַר, עַל-כֵּן צָרִיכִים לְהַתְפַּלֵּל תְּפִלָּה בְּכַח, לְקַשֵּׁר אֶת הַמַּחְשְׁבָה אֶל הַדְּבוּר בְּקִשְׁר אֲמִיץ וְחֻזֶּק.

ז' קלב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ראה לשמור שבת-קדש בשלמות, ותבדק את המזוזות אם אינן פסולות, חס ושלום, וכן אולי חסר באיזו דלת מלתות ביתך מזוזה, ותניח תפלין בכל יום. ובזכות זה יעזור לך הקדוש-ברוך-הוא, שתהיה לך רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף, וימשך עליך פרנסה בשפע; כי בזכות שמירת שבת והנחת תפלין וזהירות במזוזה, יבוא לך שפע גדול בפרנסה, רק אל תדאג כלל.

הקדוש-ברוך-הוא יעזור לאשתך ברפואת הנפש ורפואת הגוף, ושתהיה בריאה, ותדליק שני גרות — אחד בשבילך ואחד בשבילה, ותוסיף עוד חמשה גרות, גר לכל אחד מהילדים, ונוסף לזה טוב מאד להדליק שני גרות של שמן זית, אשר זה מביא אורה ושמחה וברכה וישועה ובריאות בתוך הבית.

הכפל הדבר, להדליק שני גרות אחד בשבילך ואחד בשביל אשתך, וגר אחד לכל ילד וילדה מהילדים, ונוסף לזה עוד שני גרות של שמן זית, אז תהיה הצלחה רבה לכל המשפחה.

והקדוש-ברוך-הוא ישמר אתכם מכל רע, ותשאו חן בעיני כל רואיכם, ותהיה לכם רק הצלחה כל ימי חייכם.

המאחל לכם הצלחה נצחית...

ז' קלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִטוֹת־מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל יְדִידֵי, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחָל,
נַחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה
נִצְחִים.

מְאֹד שִׁמְחָתִי לְשִׁמְעַע בְּשׁוֹרָה טוֹבָה מִמֶּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת
עֲצָמֶךָ.

הָעֵקֶר אֵל תִּבְלָבֵל אֶת עֲצָמֶךָ — לֹא מִהֶעֱבֹר וְלֹא מִהִמָּחֶר, רְאֵה
לְחֵיוֹת חַיִּים טוֹבִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַגִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם
וַיּוֹם.

הָיָה רָאוּי וּמְאֹד רְצוּי שֶׁתִּתְחַתֵּן בְּזִמְנְךָ קָרוֹב, וּמִמָּשׁ תִּחַיֵּינִי בְּזָה.

רְאֵה, חֲמֻדַּת לְכָבִי! לְהֵיוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְתִרְגֵּיל אֶת עֲצָמֶךָ
לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁאַדָּם זוֹכֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ
יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה שֶׁאֵין כְּמוֹהָ.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי בְּכָל שָׁבוּעַ מִכְּתָב אֶחָד, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יַעֲזֹר, שֶׁאֲזַכֶּה לְכַתֵּב לָךְ בַּחֲזָרָה, אַף שֶׁטְרֻדוֹתַי רַבּוּ כְּמוֹ שֶׁרַבּוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ מֵעוֹלָם לֹא אָמְרוּ לְאַחֵר מֵהַ לַעֲשׂוֹת, רַק עוֹרְרוּ
אוֹתוֹ עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, וְזֶה כְּבָר יִגְלֶה
לוֹ מֵהַ לַעֲשׂוֹת, כִּי מִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, נִזְדַּכֵּף
לוֹ הַמַּחֲזִין וְהַכְּלִיּוֹת, וַיּוֹדַע לְתֵן עֲצָה לְנַפְשׁוֹ.

אֲשֶׁר   ז' קלד   בְּנַחַל   כט
ז' קלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם וְיִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר מִטּוֹת־מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל,
נַחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה
נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמְּךָ,
וְאֵין טוֹב אֶלָּא תוֹרָה, שְׁאֵתָה זוֹכָה לְחֻזַּק אֶת עֲצֻמְךָ לִילָף בְּדַרְכֵי
תוֹרָה, וּמָה גַם שְׁאֵתָה זוֹכָה לְלַמֵּד עַל מִנְתַּל לְלַמֵּד, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה
מִזֶּה, כִּי זֶה עָקָר הַשְּׁלֵמוֹת כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד תוֹרָה, שִׁתְּכֶף-וּמִיָּד תִּהְיֶה
בּוֹנֵתוֹ לְלַמֵּד אֶת אַחֵרִים, אֲשֶׁר אִזּוּ מְזַכְּהוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גַם
לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם בְּעֲצָמוֹ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ שְׁתוֹסִיף הַקְּדוּשָׁה, וְתִלְךָ מִחֵיל אֶל
חֵיל.

מְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע הַבְּשׂוּרָה טוֹבָה, שְׁזָכִיתָ לְהִיּוֹת בְּטוֹר בְּתַמּוּז
אֲצִל רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ ה'אֹר הַחַיִּים, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְהַתְּפַלְלָתָ שָׁם
בְּיוֹם הַיָּאֲרָצִיִּיט שְׁלוֹ, וְהַזְכָּרְתָּנִי לְטוֹבָה, וְתִשׂוּאוֹת חַן לְךָ עַל זֶה,
וְגַם יִשׁוּעָתְךָ וְהַצְּלָחָתְךָ שְׁזָכִיתָ לְצֵאת מִבּוֹר הַעֲפָר וְהַחֲשֵׁף וְלַחֲזוֹר
בְּתִשׁוּבָה, הִיָּה גַם-כֵּן בְּחַמְשָׁה-עֶשֶׂר בְּתַמּוּז. וְנִרְאָה, שְׁיִישׁ לְךָ קָשָׁר
עִם רַבְּנֵי ה'אֹר הַחַיִּים' הַקְּדוּשׁ, לְכֵן הִיָּה טוֹב מְאֹד, שֶׁבְּכָל שָׁבוּעַ
תִּלְמַד קֶצֶת 'אֹר הַחַיִּים' הַקְּדוּשׁ מִפְּרִשְׁתַּת הַשָּׁבוּעַ, וְתַעֲשֶׂה לְךָ צִיּוֹן
— פֶּה לְמִדְתִּי, וְלִשְׁנָה הַבְּאָה בְּפִרְשָׁה זֹאת תִּלְמַד אֶת אֲשֶׁר עוֹד לֹא
לְמִדְתָּ, וְכָךְ בְּאִפְּן הַזֶּה בְּשִׁנְתִּים אוֹ שְׁלֹשׁ שָׁנִים תִּזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת כָּל
סֵפֶר ה'אֹר הַחַיִּים' הַקְּדוּשׁ.

וְיָדוּעַ, מִי שֶׁעוֹסֵק בְּסֵפֶר שֶׁל צַדִּיק בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲזִי כְּשֶׁהוֹלֵךְ
מִזֶּה הָעוֹלָם, זוֹכָה שֶׁמְכַנִּיסִים אוֹתוֹ בְּהִיכָלוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הַזֶּה שֶׁלְמַד
אֶת סֵפֶרוֹ הַקְּדוּשׁ.

לְזֹאת יִרְזוּ אוֹתָנוּ רַבְּנֵי ז"ל וְאָמַר לָנוּ, שֶׁכְּדָאִי לְטִיַל וְלִהְיוֹת בְּכָל

ל אֲשֶׁר ז' קלד בַּנְחַל

חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִלְמַד בְּכָל הַסְּפָרִים שֶׁבְּעוֹלָם (עֵינַי שִׁיחוּת־
הַר"ן, סִימָן כח, עֵינַי שָׁם).

אֲשֶׁרֵינוּ מֵה טוֹב חֲלָקֵנוּ, שֶׁזְּכִינוּ לְהִתְנַדֵּעַ מִרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה,
שֶׁנוֹחַן לָנוּ עֲצָה נְעִימָה כְּזֹאת. אֲשֶׁרֵינוּ מֵה טוֹב חֲלָקֵנוּ, וּמֵה נְעִים
גּוֹרְלָנוּ.

אֲנִי, בְּפֶרֶשֶׁת הַשָּׁבוּעַ זוֹ, פֶּרֶשֶׁת מִסְעֵי, בְּפָסוּק: "וַיִּסְעוּ
מִרְעַמְסִס", אוֹמֵר שֶׁם רַבְּנוּ ה'אֹר הַחַיִּים' הַקְּדוּשׁ: זְמַן שְׁלֵמוֹת
הַהֲצִלָּה הוּא בְּחֻמְשָׁה-עֶשְׂרֵי בַּחֲדָשׁ, הַגַּם שֶׁשֶׁם מְדַבֵּר מַחֲדָשׁ נִיסָן,
אֲבָל הוּא רָמַז גַּם בְּכָל חֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה, שֶׁשְׁלֵמוֹת הַהֲצִלָּה בַּחֲדָשׁ הוּא
בְּחֻמְשָׁה עֶשְׂרֵי בּוֹ, עֵינַי שָׁם. וּבּוֹדָאֵי תִּהְיֶה לָךְ הַצִּלָּה, שֶׁזְּכִיֶּה לְצֵאת
מִבֵּית הָאֲסוּרִים בְּיוֹם חֻמְשָׁה-עֶשְׂרֵי בְּתַמּוּז, אֲשֶׁר רְאוּי לָךְ לַעֲשׂוֹת
בְּיוֹם הַזֶּה סְעֵדַת הוֹדָאָה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, וְשִׁתְּהִיָּה גַם עַל קָבֶר רַבְּנוּ
ה'אֹר הַחַיִּים' הַקְּדוּשׁ.

אֲנִי, אוֹדוֹת שְׁאֵתָה סוּבַל בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים, צָרוֹת
וַיִּסּוּרִים, מְנִיעוֹת וְהִרְפָּתָקָאוֹת, אֲמַרְתִּי לְהַזְכִּיר לָךְ, שֶׁרַבְּנוּ ה'אֹר
הַחַיִּים' הַקְּדוּשׁ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, זְכָה לְהַגִּיעַ אֶל מְדֻרְגָתוֹ, עַד שֶׁסִּפְרוּ
נִתְקַבַּל בְּכָל תְּפֻצוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבְפֶרֶטִיּוֹת אֲצֵל אַחֲיָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הָאֲשֶׁבְנֵינֵינוּ, שֶׁהוּא בְּאֲמַת דְּבַר פְּלֵא, שֶׁתַּפְּסוּ אֶת סִפְרוֹ יוֹתֵר מִשְׁאָר
סִפְרֵי חֻכְמֵי הַסְּפָרַדִּים, עַד שֶׁקּוֹרְאִים אוֹתוֹ ה'אֹר הַחַיִּים' הַקְּדוּשׁ,
'הַקְּדוּשׁ' דִּיקָא, אֲשֶׁר מַעֲטִים זְכוּ לְהַגִּיעַ לְכַנּוּי הַזֶּה, שֶׁיִּזְכְּרוּ אוֹתָם
בְּשֵׁם 'הַקְּדוּשׁ'. וְהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, גְּלוּהוּ
נְפִלְאוֹת עַל נְשִׁמַת רַבְּנוּ ה'אֹר הַחַיִּים' הַקְּדוּשׁ, וְגַם מִסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ
לְנִסְעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל לְהִתְעַד עִמּוֹ, וּלְהַבִּיא אֶת הַגְּאֻלָּה.

וּבְאֲמַת כָּל מְדֻרְגָתוֹ שֶׁזְּכָה לָהּ, הִיָּה רַק בְּזִכּוֹת הַבְּזִיוּנוֹת
וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים שֶׁסָּבַל, כִּידוּעַ תּוֹלְדוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהַכְּנִיסוּ אוֹתוֹ
לְבֵית-הַסֵּהָר עַל לֹא דְבַר, וַיֵּשֶׁב שָׁם בְּבְזִיוּנוֹת וּבְשְׁפִיכוֹת דָּמִים, וַרְאָה
לְמָה הִבִּיאוּ אוֹתוֹ הַבְּזִיוּנוֹת הַלָּלוּ — אֶל מְדֻרְגוֹת נְשִׁגְבוֹת כְּאֵלוֹ.

עַל-כֵּן, אֶהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר! רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ, וְאֵל תִּסְתַּכַּל

אָשֶׁר ז' קלה בַּנְחֵל לֹא

על שום מניעה ועכוב, שמונעים ומעכבים אותך מלהגיע אל בית-הסֵהר, פי הכל מעשה שטן, כמו שעשה לאברהם וליצחק בשעה שהלכו לעקדה, הניח עצמו לפנייהם פִּנְהָר גָּדוֹל, פּמוּבֵא בּמִדְרָשׁ, וְאָף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הִתְעַכְּבוּ, רק נכנסו לתוך הפנים, והמים הגיעו עד צוארם, והלכו במסירות נפש, ועזרם הקדוש-ברוך-הוא, שמהכל נעשה שום דבר. כמו-כן עמך, יש לך מניעות עצומות להגיע אל בית-הסֵהר, וללמד שם עם נערי אחינו בני ישראל. עליך לדעת, כי כל המניעות האלו מנסים אותך מן השמים — אם פונתך באמת.

ראה להמשיך בעבודת הקדש שלך, ויעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שפקרוב תהיה לך מכונית טובה וחזקה, באפן שתוכל לעשות עמה הרבה מצוות.

גם ראה לחלק ביניהם, הינו בין האסירים, את הקונטרס "אסירי ארץ", ותזרזם שיאמרו את התפלה המובאת שם, וגם את העשרה מזמורים תהלים שגלה לנו רבנו ז"ל, והם סגלה גדולה ונוראה מאד מאד.

חמדת לבבי! ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבועלים. העקר להיות רגיל לדבר עמו יתברך, ולספור לפניו את כל לבך וכל מה שעובר עליך, פי אין אתה יכול לתאר ולשער במחך, מה נעשה למעלה, בשעה שבר ישראל מדבר אליו יתברך. אשרי הזוכה להתמיד בזה, ואז טוב לו בזה ובבא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' קלה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וברכה...

את מכתבך לנכון קבלתי.

לב   אָשֶׁר   ז' קלו   בַּנְחָל

ראי לחזק את עצמך להשמר מעברות, וראי לשוב בתשובה, כי סוף כל סוף צריכים לצאת מזה העולם, ולתן דין וחשבון על הכל לפניו יתברך. על-כן ראי לחזור בתשובה, ולבל יהיה לך עוד עסק עם גברים, חס וחלילה. שוב"ה הוא ראשי תבות: ו'אין ש'לטון ב'יום ה'מות, כי זה עקר התשובה, שאדם צריך לידיע, ש'גיע לו היום האחרון, ואז כבר יהיה מאחר. וזה ו'אין ש'לטון ב'יום ה'מות, ועל-כן הוא ראשי תבות שוב"ה, כי זה עקר התשובה, שאדם צריך להזכיר לעצמו תמיד את יום האחרון מחייו — מה יהיה אז, ומה ישיב לשולחו דבר. על-כן ראי לעזוב כבר את העברות וחזרי בתשובה.

נא ונא לומר בכל יום את העשרה מזמורי תהלים, אשר גלה לנו רבנו ז"ל, שהם תקון גדול לנשמה, ונקראים 'תקון הכללי'.

ומפעם לפעם תסעי לעיר הקדש ירושלים, ותעמדי אצל הכתל המערבי, שהוא שער השמים, ותתפללי אליו יתברך, שיחוס וירחם עליך וימחל לך.

המאחל כל טוב...

ז' קלו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מטות מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה יגיעו אל ידידי הקר, שותה מימי הנחל, נחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד נשבר לבי בקרבי שכתבת, שאתה נמצא לפעמים במצב רוח לא טוב וכו' וכו'.

מה אמר לך, ידידי הקר! בזה העולם צריכים לחזק את עצמו באמונה פשוטה בלי שום חכמות כלל. ועקר האמונה — לדעת כי הכל בידו יתברך, ולנו אין שום כחות עצמנו כלל כי אם בתפלה,

אֲשֶׁר   ז' קלז   בְּנַחַל   לַג

וְהִתְנַא הַקְדוּשׁ אֹמֵר (אָבוֹת פָּרָק ב'): עֲשֵׂה רְצוֹנְךָ כְּרְצוֹנִי, כְּדִי שְׂיַעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כְּרְצוֹנִי. וְכַמְאָמֵר הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ: "וְוִילְסְט ווי עס איז, וועט זיין אזוי ווי די ווילְסְט" [אַתָּה רוֹצֶה כְּמוֹ שָׂדֵה, זֶה יִהְיֶה כְּמוֹ שְׂאֵתָה רוֹצֶה]. הֵינּוּ שְׂהֶאֱדָם צָרִיךְ לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֹ יִתְבָּרֵךְ וְלִהְסָכִים עִם רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֶה כֵּן יִהְיֶה. וְאִף שְׂפּוֹאֵב לֹו מְאֹד מְאֹד, אִף-עַל-פִּי-כֵן יִשְׁתַּדֵּל וְיִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִסְפָּר אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ, וְיִפְרֹשׁ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל צַעְרוֹ וְהִרְפַּתְקָאוֹתָיו שְׂעוֹבָרוֹת עָלָיו, וְיִחְזֹר וְיִרְצֶה כְּמוֹ שְׂהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַבֵּב עִמּוֹ, אֲזִי יִרְאֶה יְשׁוּעָה בְּאַמֶּת.

רְאֵה, יְדִידֵי הַיְקָר! לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ וְלֹא לִפְלֵ בְשׁוּם אִפֶּן שְׂבַעוּלָם, כִּי אֵין זֹו עֲצָה, וּבִפְרָט אַתָּה, שְׂהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זִכָּה אוֹתָךְ בְּזִכּוּיֹת חֲנָם מִמֶּשׁ, שְׂאַתָּה זֹוּכָה וּמְזִכָּה אֶת הַרְבִּים בְּהַדְפָּסֵת הַקּוֹנְטְרָסִים הַקְדוּשִׁים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מְזִהָ, כִּי מְאוֹת וְאַלְפֵי אֲנָשִׁים, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, מְחִיִּים אֶת עֲצָמָם בְּקוֹנְטְרָסִים הָאֵלוֹ, וְהֵמוֹן בְּגִי הַנְּעוּרִים חֲזָרוּ בְּתִשׁוּבָה עַל יָדָם. עַל-כֵּן רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ, וְלִשְׁמַח אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבַעוּלָם, שְׂסוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב.

נָא וְנָא לֹא לִפְלֵ בְּדַעְתָּךְ כָּלְלֵ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתִזְכָּה לְרְאוֹת בְּקִרְוֹב יְשׁוּעָה נְצַחִית.

הַדּוֹרֶשׁ שְׂלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קלז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדֵּר מִטּוֹת-מְסַעֵי ה'תשמ"ה.

שְׂלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנַצַּח נְצַחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְאֶת גִּדְלֵ שְׂמַחְתִּי שְׂיֵשׁ לִי — אֵין

לד אשר ז' קלז בנחל

לשער ואין לתאר כלל, כי זה כמה נכסף נכספתי לשמע ממך.

ההכרח לך לדון אותי לכף זכות, שלא פתבתי לך עד עכשו, מאז שחזרתי מארץ ישראל, שהייתי שם אחר חג השבועות, פרשת נשא בעיר יבנאל, ופרשת בהעלותך בעיר צפת, ומאז אני מקבל כל יום חבילות שלמות של מכתבים, לפעמים ששים או שבעים מכתבים ליום אחד, ולפעמים אפלו יותר, וההכרח להשיב לכלם, כי כך הבטחתי לכל אחד ואחד בארץ ישראל, שפשאוחר אכתב לכל אחד ואחד. ולא יצא לי לדבר שם עם אף אחד מרבוי המבקרים. על-כן הבטחתי לכל אחד ואחד לענות לו, וכולי האי ואולי שאוכל לקיים זאת מרבוי המכתבים.

ראה, אהובי, אחי! לחזק את עצמך לחדש חדושי תורה אמתיים, כי הוא תקון גדול למח, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר ז, חלק ב, סימן קה), כי על-ידי שחשב והרהר הרהורים רעים עד עכשו, לזאת עכשו יכניס מחו בתורה. ואני רואה, שתהלה להשם יתברך, יש לך כח לחדש, כי פרוש הפסוק הזה שפרשת "ויקח רמח בידו" (במדבר כה, ז), הוא פרוש נפלא, שאפה מגלגל את אותיות "רמח" לכל מיני אפנים: לרחם וכו' וכו'. וכן יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא לחדש תמיד.

והעקר הוא האמונה, כי כשיש לאדם אמונה, על-ידי זה מתרחב לו מחו, וזוכה לחדש חדושי תורה. וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות אמונה, חלק ב, סימן יח): קטני אמונה קשה להם לחדש חדושי תורה. ועל-כן ראה לחזק את עצמך ולהתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ועל-ידי זה יתרחב לך מחך, ותזכה לרשם בידך חדושי תורה.

ואולי זאת פנת הפסוק: "ויקח רמח בידו", כמובא בתקוני זהר (דף מט.), כי רמ"ח אותיות רמ"ח תבות דקריאת שמע הינו פנכתב לעיל, כשאדם מחזק את עצמו באמונה פשוטה, שזה בחינת קריאת שמע, על-ידי זה זוכה שכותב את החדושי תורה בידו. "ויקח רמח בידו", על-ידי שלוקח אל עצמו רמ"ח תבות דקריאת שמע שהם אמונה, על-ידי זה הם בידו, ויזכה לחדש חדושי תורה בידו,

אֲשֶׁר   ז' קלז   בְּנַחֵל   לה

וּלְרִשְׁמָם עַל פְּנֵי הַפֶּתַח, כְּעֵין מַה שֶּׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּסוּחִים ג.): אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁבָּא לְכָאן וְתִלְמוּדוֹ בְּיָדוֹ, הֵינּוּ שְׂרוּשִׁים אֶת הַכֹּל, וְהֵבֵן לְמַעֲשֵׂה.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְחֻזַּק אֶת עֲצָמָךְ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל, רַק רְאֵה לְעֶסֶק הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה, שֶׁהוּא עֹקֵר הַנְּצִיחַ לְנִצְחַת אֶת הַיִּצָּר הָרָע, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סֵפֶה נב; קְדוּשִׁין ל): אִם פָּגַע בְּךָ מְנוּחַל זֶה, מְשַׁכְּהוּ לְבֵית־הַמְדַרְשׁ, אִם אָבֵן הוּא נִמְוָח וְכוּ'. כִּי עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה מְבַטְלִים אֶת הַיִּצָּר הָרָע, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מִוֵּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א'), שֶׁעַל־יְדֵי הַתּוֹרָה נוֹתְנִים כַּח לַיִּצָּר טוֹב לְהַתְגַּבֵּר עַל הַיִּצָּר הָרָע, עֵינֵי שָׁם.

רְאֵה לְחֻזַּק אֶת אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְתִקְרַבְּם אֵלָיו וְתִבְרַךְ, כִּי אֵין לָךְ עוֹד דְּבַר גְּדוֹל מִזֶּה, כִּי רַבֵּנוּ ז"ל רָצָה שֶׁנִּסְפַּע אֶפְלוּ נְסִיעוֹת אַרְכּוֹת בְּשִׁבִיל קְרוֹב רְחוֹקִים, וְכֹל שֶׁפֵּן אֶתָּה, שֶׁאֶתָּה כְּבָר מִמִּילָא נִמְצָא בְּמָקוֹם רְחוֹק כְּזֶה, עָלֶיךָ לְנַצֵּל אֶת כַּחֲךָ וְלִדְבַר שֶׁם דְּבַרֵי תּוֹרָה וְדַבְרֵי אֱמוּנָה, וְלִזְכוֹת אֶת אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִיּוֹם הַמְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת דִּיקָא: תְּפִלִּין, מְזוּזוֹת, שַׁבָּת וְכִשְׁרוֹת. אֲשֶׁרֵיךְ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵךְ, כִּי יֵשׁ שָׂכָר לְפַעֲלָתְךָ.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי יֵשׁ לְמַעֲלָה מְלֶאךְ גּוֹרָא וְנִפְלָא הַנִּקְרָא עֲזַרְיָאֵל, שֶׁהוּא מְמַנֶּה לְעֹזֵר לְכֹל הָאֲמֻלָּלִים וְהַרְחוּקִים, הַשְּׂבוּרִים וְהַנְּדָחִים. וּמִי שֶׁעוֹזֵר לְקָרֵב רְחוּקִים, עַל־יְדֵי־זֶה הַמְלֶאךְ עֲזַרְיָאֵל מִתְלַבֵּשׁ בּוֹ, כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵים הַקְדוּשִׁים, שֶׁיִּשְׁשַׁכֵּר נֶגֶד מְלֶאךְ עֲזַרְיָאֵל, וְכֵן מוּבָא בְּסִפְרֵי יְצִירָה, שֶׁחֲדָשׁ אֵיךְ הוּא נֶגֶד יִשְׁשַׁכֵּר. וּבִיּוֹתֵר מְמַנֶּה הַמְלֶאךְ הַזֶּה עַל אֵלוּ שֶׁפָּגְמוּ בְּבְרִית, הוּא הַמְגַלֵּה אֶת הַחֹסֵד שֶׁבִּיסוּד בְּסוּד הַסְּפִירוֹת, כִּי מוּצָא אֶפְלוּ בְּקִלְקוּל הַיִּסוּד אֶת הַחֹסֵד שָׁבוּ, וּמִמְשִׁיכוֹ עַל אֵלוּ שֶׁנִּפְגְּמוּ כְּבָר, וְהֵבֵן לְמַעֲשֵׂה.

הַהֲכַרַח לִי לְקַצֵּר מְרַב טְרִדוֹתַי. רְאֵה לְכַתֵּב לִי בְּכֹל שְׁבוּעַ מִכְתָּב, וּבְלֵי גֵדֵר אֲכַתֵּב לָךְ חֲזָרָה בְּכֹל שְׁבוּעַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

לו   אֲשֶׁר   ז' קלח   בַּנְחַל
ז' קלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מַסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכֹל טוֹב סְלָה נִגְיַעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל,
נַחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגְן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ
נִצְחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנֶכֶן קִבַּלְתִּי, וּמֵאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַע אִיךָ שְׁאַתָּה
מִחֻזֵּק אֶת עֲצָמְךָ, וּבִפְרָטִיּוֹת לְהַפְיִץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר זֶהוּ
עֵקֶר תִּקְוַת הַבְּרִית.

חֲמַדַּת לְבָבִי! עֲלִיךָ לְהִרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה
מְנַקֵּה אֶת הָאָדָם מִבֵּית וּמִבְחוּץ, כִּי כָּל זְמַן שְׁאִינוּ מִתְּבוּדָה, אֵין לוֹ
שׁוֹם שְׂיִכּוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל כָּלָל, וְהוּא מְסֻתּוֹבֵב בְּדַמְיוֹן גָּדוֹל, נִדְמָה
לוֹ שְׂרוּאָה אֹר, וְעֵדִין בַּחֲשֵׁף יְסוּדוֹ. וּכְדָרְךָ בְּגִי-אָדָם הַמְּסֻתּוֹבְבִים
בְּלִילָה בַּשָּׂדֶה, וּפְתָאִם רוֹאִים אֵילוֹ אֹרוֹת, וּבְכֹאֲמַת הֵם זְבוּבֵי לִילָה
הַמְּאִירִים, כִּי יֵשׁ זְבוּבִים כְּאֵלוֹ הַפּוֹרְחִים בַּשָּׂדֶה וּמְאִירִים, וּכְשֶׁבַעֵל
דַּמְיוֹן זֶה הוֹלֵךְ בַּשָּׂדֶה, פְּתָאִם רוֹאֵה לְפָנָיו נִצּוּצֵי אֹרוֹת, וּבְכֹאֲמַת אֵינוֹ
רוֹאֵה רַק זְבוּבִים וְכוּ' וְכוּ'.

כִּי עֲלִיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר אֶפְלוֹ לְתַקֵּן הִרְהוּר אַחַד צְרִיכִים לְהַתִּיגַע
זְמִים וְשָׁנִים, וְכֹל שְׁכֵן וְכֹל שְׁכֵן עַל פָּגָם אַחַד, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂיִזְכְּנוּ לְקֹדֶשׁ וּלְטִהַר אֶת מַחְנוֹ, וְאֶת עֵינֵינוּ, וְאֶת
אֲזַנֵּינוּ, וְאֶת אִפְנוֹ, וְאֶת פִּינוֹ, אֲשֶׁר הֵם שְׂבַעַת הַנְּרוֹת, אֲשֶׁר בְּהֵם
תְּלוּיּוֹת כָּל הַשְּׂגוֹת הַקֹּדֶשׁ וְהַטְּהָרָה.

עַל-פֶּן רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, לְחֻזֵּק אֶת עֲצָמְךָ! וּלְהַתְחַלֵּל
הַתְּחַלָּה חֲדָשָׁה, וּלְהַתְּבוּדָה בְּכָל יוֹם, וּלְשַׁפֵּט אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם —
אֵיִה אִיפֹה הַמְּקוֹם שְׁתִּמְצָא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּתְבַרַח לְךָ מִמַּחְלָקָת, וּבִפְרָט מַחְלָקַת שְׁבִין הַצַּדִּיקִים, אֲשֶׁר אָמַר
רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ה'), שְׁכָל מִי שְׁשׁוּמַע מַחְלָקַת
בֵּין צַדִּיקִים, יִדַע שֶׁהוּא פָּגָם בְּמַחוֹ בְּפָגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע

אָשֶׁר ז' קלח בַּנְחַל לז

לְבַטְּלָהּ, וְאֲשֶׁר עָלְיוֹ נֶאֱמַר: "כָּל בְּאֵיָהּ לֹא יִשׁוּבוּן", וְזֶה עֵקֶר הַנְּסִיוֹן לְאָדָם אִם לְהִשָּׂאֵר בְּקִדְשָׁהּ בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", אוֹ שְׂזוּרָקִים אוֹתוֹ אֶל הַחוּץ וְכוּ' וְכוּ'. עַל-כֵּן צְרִיכִים לְהִתְחַנֵּן וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שְׁכַל זְמַן שְׂרוּחוֹ וְנִפְשׁוֹ וְנִשְׁמָתוֹ בְּאִפּוֹ, שְׂיִזְכֶּה לְאַחֵז עֲצָמוֹ בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", הֵיכַל אֲדַמְלָא, וְלְהִשָּׂאֵר שָׁם בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה.

וְזֶה אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת, כִּי אִם עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדָדוּת, עַל-כֵּן רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּתְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדָדוּת, וְאַל תִּטְעֶה אֶת עֲצָמְךָ כָּלָל. וְהַעֲקֵר — לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שְׁלֹא יִכְנָסוּ בּוֹ אֵילוֹ דְּמִיוֹנוֹת וְנִצּוּצֵי אוֹרוֹת אֲשֶׁר צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים לְתַקֵּן חֲטָא אֶחָד, מִכָּל שְׁכָן מַחֲשָׁבָה אַחַת, וּמִכָּל שְׁכָן וְכָל שְׁכָן הִרְהוּרֵי אֲמוּנָה כּוֹזְבִית, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

מַה טוֹב וַיְמָה נְעִים, שְׂתִזְכֶּה לְהִתְחִיל מִחֻדָּשׁ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵינּוֹת, אֲשֶׁר זֶה מְטַהֵר אֶת הָאָדָם, וּמַעֲלֶהוּ מִשְׂאוֹל תַּחֲתִית אֶל תְּכֵלִית שְׁלֵמוֹת הַקֹּדֶשׁ, כִּי הַעֲלִית מִן שְׂאוֹל גִּפְשֵׁי — רִאשֵׁי תְבוֹת: מִשְׁנֵינָה — נִשְׁמָ"ה, כִּי עַל-יְדֵי הַמְּשָׁנָה הַעֲלִית מִן שְׂאוֹל נִפְשֵׁי, הֵינּוּ זוֹכִים לְגִלּוּי נִשְׁמָה, שֶׁהוּא עֵצֶם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ.

נָא וְנָא לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ וְלֹא לִפְלֵ בְדַעְתָּךְ כָּלָל, וְתִשָּׁב בְּמִקּוּמְךָ לְלַמֵּד, וּמִפְעַם לְפַעַם תִּצַּא לְהַפְיֵן אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל.

רְאֵה שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם-בֵּית אֲצִלְךָ, וְתִקְדָּשׁ וְתִטְהַר אֶת עֲצָמְךָ בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ, וְדִי לְחַפְיָמָא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

לח   אָשֶׁר   ז' קלט   בַּנְחַל
ז' קלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחַל, נַחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵן עָלֵינוּ
... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֵצַח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנֹכַח קַבְלָתִי, וְגִדַּל שְׂמִיחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְחָאָר פֶּלֶל.

הַעֲקָר רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אַפְנִים עַל-פִּי הַהַקְדָּמוֹת
הַקְדוּשׁוֹת שֶׁקַּבַּלְתָּ בְּ"הֵיכַל-הַקְדָּשׁ".

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂזָכָה אוֹתְךָ בְּאִשָּׁה כְּשֶׁרָה, רְאֵה לְשִׁמְחָה
עִמָּהּ מְאֹד, אֲבָל אֵל תִּדְקַדֵּק בְּשׁוֹם דְּקְדוּקִים שֶׁל הַבֵּל, וְשִׁמְרֵ אֶת
עֲצָמְךָ מִכָּל מְלֵי הַמוֹסֵר וְהַתּוֹכְחָה, כְּגוֹן נִבָּל בְּרִשׁוֹת הַתּוֹרָה וְכוּ' וְכוּ'
וְכוּ', אֲשֶׁר זֶהוּ בְּאִמַּת הַיִּצָּר הָרַע הַמְתַּלַּבֵּשׁ בְּבִגְדֵים לְבָנִים. כִּי הָאָדָם
צָרִיף לְהִיּוֹת עִם אִשְׁתּוֹ בְּאַהֲבָה גְדוֹלָה וְכוּ' וְכוּ', כְּדֵי לְהַנְצִיל
מִעֲבָרוֹת, שֶׁהוּא פָּגַם הַבְּרִית וְכוּ' וְכוּ', וְאִם הַפְּרִישׁוֹת שֶׁל הָאָדָם
מְבִיאָה אוֹתוֹ לִיְדֵי עֲבָרָה, אֲזוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁהַכֹּל הֵבֵל וְדַמְיוֹן גְּדוֹל.

הַעֲקָר צְרִיכִים לְשִׁמְרֵ אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד לְפָרֵשׁ בִּימֵי נְדָתָהּ, שֶׁזֶּהוּ
עוֹן חֲמוּר מְאֹד מְאֹד בְּכַרִּיתוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲבָל בְּעַת טְהוּרָתָהּ מִתָּר
הַכֹּל, כְּדֵי לְהַנְצִיל מִפְּגָם הַבְּרִית. וְזֶה בְּרוּר, כִּי אִם לֹא, יָבוֹא הָאָדָם
לִיְדֵי פְּגָמִים מְרַבִּים, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד קָשָׁה אַחֲר־כֵּן לְתַקְנָם. וַיֵּשׁ
הַרְבֵּה לְדַבֵּר מִזֶּה, אֲבָל קָשָׁה לְרַשֵּׁם עַל הַפֶּתַח, מִפְּנֵי שֶׁהַכֹּל
מְמַשְׁמֵשִׁים בְּזֶה כִּידוּעַ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ,
כִּי הַדְּבִוּר מְקַשֵּׁר אוֹתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְנַקֵּה אֶת מַחֲוֹ וּמִיִּשְׁבֵּב אֶת
דַּעְתּוֹ, וּמְכַנֵּס בּוֹ שְׂמִיחָה וְשִׁלּוֹת הַנֶּפֶשׁ, כִּי בְּלֹא הַתְּבוּדָדוֹת, הָאָדָם
מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ הֵיכָן נִמְצָא. אֲבָל כְּשֶׁאָדָם מִתְּבוּדָד עִמוֹ
יִתְבָּרַךְ, אֲזוּ אֵין הַפָּרֵשׁ אֲצִלוֹ הֵיכָן הוּא נִמְצָא, בְּאִיזוֹ עִיר, בְּאִיזָה

אֲשֶׁר ז' קמ בנחל ט

מקום, באיזה בית-מדרש, באיזה רחוב, באיזה שדה, באיזה יער, תמיד מוצא את הקדוש-ברוך-הוא לדבר עמו ותברך. על-כן ראה להדביק עצמך רק אליו ותברך.

אודות השעורים שלך, ראה להמשיך בכל יום במקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות, ברייתות ותוספות, ואל תפחד משום ברירה שבעולם כלל.

ועל כלם — ראה לאחז את עצמך ב"לקוטי-מוהר"ן" הקדוש, כי כל זמן שהאדם לומד "לקוטי-מוהר"ן" ומתמיד בו, הרי הוא מקרב אל רבנו ז"ל, כי תכף-ומיד כשעוזב את ה"לקוטי-מוהר"ן", אזי לאט לאט הוא מתרחק מרבנו ז"ל.

אל תבלבל את עצמך מאחרים כלל, רק כשאחד בא אל ביתך, ראה לדבר אתו מעצותיו הקדושות של רבנו ז"ל, וראה שביתך יהיה בית ועד לחכמים.

אינך צריך לילה אף שום ברירה, רק להפיץ את הספרים הקדושים, אבל ללכת לקבל חזוק, אין אתה צריך כלל, כי תהלה לאל, אין לך מה להתבייש עם הדבורים שלך. על-כן ראה להיות חזק בדבר זה, שמי שבא אליך תדבר אתו מרבנו ז"ל, כי זה סימן שהוא שליח מן השמים, אבל אתה אל תלה לקבל שום חזוק. ענינך הוא לישב וללמד ולהפיץ את ספרי רבנו ז"ל, ואם אחד בא אליך לדבר מרבנו — תדבר עמו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' קמ.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה יגיעו אל ידידי היקר, שותה מימי הנחל, נחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ אֵיךְ
שָׂאֲתָה מְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! מַעֲלַת מִשְׁנֵיּוֹת אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר
בְּפֶה כָּלֵל, כִּי מִטְהַר אֶת נִשְׁמַת הָאָדָם לְגַמְרִי, וּמוֹרִיד מִמֶּנּוּ אֶת כָּל
הַחֲלָדָה שְׂוֹדֵבְקָה בּוֹ.

עַל-כֵּן רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּכָל יוֹם לֹאֲמַר ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת חַק
וְלֹא יַעֲבֹר, וּבִשְׁעַת הַלְמוּד תִּזְכִּירֵנִי לְטוֹבָה, שְׂיִהְיֶה גַם לְטוֹבַת
נִשְׁמַתִּי.

הֵיךְ אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂהֵיךְ רָגִיל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה
מִשְׁנֵיּוֹת, וְאַחַר הַלְמוּד הֵיטָה דָּרְכוּ לֹאֲמַר אֶת הַתְּפִלָּה שְׂאוֹמְרִים עַל
הַנְּפֻטָּרִים, שְׂהֵיֵא תְּפִלָּה נוֹרְאָה מְאֹד, וְהַזְכִּיר שָׁם אֶת שְׁמוֹ, הֵינּוּ
שְׂזֻכוֹת הַלְמוּד מִשְׁנֵיּוֹת תִּגָּן עַל פְּלוֹנִי בֶּן פְּלוֹנִי, וְהַזְכִּיר אֶת שְׁמוֹ,
שְׂלֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם חֲבוּט הַקְּבֵר וְשׁוּם צַעַר מִהַתּוֹלְעִים וְכוּ' וְכוּ', כָּל
הַנְּסַח הַמוֹבָא שָׁם. וְהֵיטָה דָּרְכוּ לְהַזְכִּיר אֶת שְׁמוֹ, שְׂבְּזֻכוֹת אֱלוֹ
הַפְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת שְׁלַמֵּד הַיּוֹם, תִּנְצַל נִשְׁמַתוֹ מִכָּל מִינֵי עֲנָשִׁים קָשִׁים
וּמְרִים, וּמִצַּעַר חֲבוּט הַקְּבֵר וְדִינִים וְכוּ' וְכוּ'. עַל-כֵּן רְאֵה לְהַזְכִּיר
גַּם אוֹתִי, וְכֵן בִּשְׁעַת הַתְּבוּדוֹת רְאֵה לְהַזְכִּירֵנִי לְטוֹבָה. וּבַפְּרָטִיּוֹת
כַּאֲשֶׁר תִּהְיֶה בְּמִקּוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים, תִּזְכִּירֵנִי תְּמִיד לְטוֹבָה.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם
עִם אֵיזָה חֶבֶר מְרַבֵּנוּ ז"ל, כִּי מַעֲלַת הַדְּבִיּוֹר שְׂאֶחָד מְדַבֵּר עִם הַשְּׁנִי
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — אֵינִי לְשַׁעַר וְאֵינִי לְתֵאֵר כָּלֵל. וְכֵן הֵיטָה
דָּרְכָם שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שְׂכָל אֶחָד דַּבֵּר עִם חֶבֶר בְּכָל יוֹם
מְרַבֵּנוּ ז"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה חֻזַּק אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי.

אֲשֶׁרֵינוּ מָה טוֹב חֲלָקֵנוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, שְׂאֲנוּ זוֹכִים לִידַע
מְרַבֵּנוּ ז"ל. רְאֵה לְהַפִּיץ בְּכָל יוֹם סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר מַעֲלַת
הַמְּזֻכָּה אֶת הַרְבֵּים — אֵינִי לְשַׁעַר וְאֵינִי לְתֵאֵר כָּלֵל, כִּי אֲנוּ מוֹצְאִים
(בְּרֻכּוֹת כ.), שְׂרַב גִּידֵל הָוָה רָגִיל דִּהְוָה קָא אֲזִיל וְיִתִּיב אֲשַׁעְרֵי טְבִילָה,
אֲמַר לְהוֹ: הֵכִי טְבִילוֹ וְהֵכִי טְבִילוֹ. אֲמַרוּ לִיהִ רַבָּנוּ: לֹא קָא מִסְתַּפִּי

אֲשֶׁר ז' קמא בנחל מא

מר מייצר הרע? אמר להו: דמין באפאי פי קאקי חוורי. רבי יוחנן הנה רגיל דהנה קא אזיל ויתיב אשערי דטבילה, אמר, פי סלקן בנות ישראל ואתין מטבילה מסתכלן בי, ונהוי להו זרעא דשפירי פנותי [רב גידל הנה רגיל שהנה הולך ויושב בשערי טבילה, אמר להן: "כף טבלו, כף טבלו". אמרו לו התכמים: אין מפחד כבודו מייצר הרע? אמר להם: דומות בפני פמו אנזים לבנים. רבי יוחנן הנה רגיל שהנה הולך ויושב בשערי טבילה, אמר: כשעולות בנות ישראל ובאות מהטבילה, שתסתכלנה בי, ויהיו להן בנים יפים פמותי]. והפל הנה למען זכוי הרבים. רואים מכאן מעלת זכוי הרבים, שהכניסו את עצמם אפלו בסכנה כזו, לישב בשערי טבילה.

ועל-כן עלינו ליחד לעצמנו בשעה שעובר עלינו איזו קטנות ואיזה בלבול וקשה ללמד, לנצל אז את הזמן היקר הזה להפצת ספרי רבנו ז"ל, ובפרט לאחינו בני ישראל הספרדים, לקרבם אליו ותברך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' קמא.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו אל ... גרו יאיר.

לנכון קראתי את מכתבך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתצליחו בדרךכם, ותזכו לחזר בתשובה שלמה אליו ותברך, ולשמר שבת-קדש, ואז השבת תשמר אתכם. וכן תניחו בכל יום תפלין, ואז תזכו לבריאות השלמה. ותבדקו את המזוזות שתהיינה בשרות, ואז יהיה לכם שלום-בית.

חמדת לבבי! עליך לדעת, כי עלינו לזרק את חכמתנו המדמית לגמרי, כי אנו צריכים את הקדוש-ברוך-הוא, והוא אינו צריך אותנו כלל. מה שיקף לשאל קשיות עליו ותברך? ! סוף כל סוף בכל נשימה

מב אשר ז' קמב בנחל

ונשימה עלינו להלל י"ה (בראשית רבה, פרשה יד, סימן ט'), כי בעוונותינו הרבים, רואים בזה העולם מה שעובר על בני־אדם — ענשים קשים ומרים, שהם חולים בכל מיני מחלות וכו' וכו'.

ועל־כן מה שיף לשאל קשיות עליו יתברך. צריכים תמיד להמשיך את עצמו רק אליו יתברך ולא לשאל שאלות.

הרגל את עצמך לדבר עמו יתברך, וצריך שתדע, שאין מציאות בלעדיו יתברך כלל, כי הכל לכל אלקות גמור הוא. כי על־ידי שהאדם מרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, על־ידי־זה ממשיך על עצמו אור גדול נורא נפלא מאד. אשרי המתמיד לדבר עמו יתברך בכל יום, ואז טוב לו בעולם הזה ובכא לנצח.

המאחל לכם הצלחה רבה בכל הענינים...

ז' קמב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות־מסעי התשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה גיעו אל ידי ה'קדוש, שותה מימי הנחל, נחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון עכשו קראתי.

אודות שאתה רוצה דרך איה להתקרב אל הקדוש־ברוך־הוא, עליך להרגיל את עצמך ללמד הרבה ב"ספר־המדות" מרבנו מוהר"ן מברסלב, זכותו יגן עלינו, ותשתדל לקיים את כל אשר נאמר שם, כי הוא שלחן ערוך של מדות, והמדות הן עקר האדם. הרגל את עצמך לדבר עמו יתברך, ולפרש את כל שיחתך מה שעובר עליך כמו שידבר איש אל רעהו.

ובאמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא. וצריכים להשתדל לדבר עמו יתברך בתמימות

אֲשֶׁר ז' קמג בנחל מג

ובפשיטות, וזו הדרך היחידה לחזור אליו יתברך, וכלי זה אין אדם מוצא את מקומו כלל, כי פעם נוסע לירושלים, ופעם נוסע למרון, ופעם נוסע לטבריה, ופעם נוסע לצפת, ופעם נוסע לאילת, ופעם נוסע לסדום, כי בלי תפלה והתבודדות האדם נתהפך וחוזר ומתהפך, ואינו מוצא את מקומו כלל. על-כן הרגל את עצמך לדבר הרבה עמו יתברך, ואז תזכה למצא את דרך האמת.

היה טוב מאד, שתקנה לעצמך שני ספרים, אשר הם יסודיים בחסידות ברסלב, והם: "משיבת נפש" ו"השתפכות הנפש", ותתמיד בהם הרבה מאד, וזה יועיל לך.

מלבד זאת, ראוי לך לקנות את כל הקונטרסים החדשים שזכינו להדפיס בשנה זו, ואז תמצא מרגוע לנפשך.

אודות מציאת הזיוג, חסדי השם יתברך, אשר נדפס בעת קונטרס יקר מאד והוא: "מציאת הזיוג", ראה לקיים את כל הנאמר שם, ותאמר את כל התפלות הכתובות שם, ואז בודאי תישע.

המאחל לך הצלחה נצחית...

ז' קמג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום רב וכל טוב סלה גיעו אל ידידי היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב מך, איך שאתה מחזק את עצמך.

ראה, אהובי, אחי היקר! לחזק את עצמך בכל מיני אפנים להיות בשמחה, כי השמחה מרחבת את דעתו של אדם, וכל המשגעים באים לידי שגועון, רק על-ידי המרירות והעצבות

מד   אָשֶׁר   ז' קמג   בַּנְחַל

וְהִדְבְּאוּן שְׂסוּכְבִּים אוֹתָם. וְעַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְשָׁמֵר אֶת עֲצֻמוֹ
מִזֶּה מְאֹד מְאֹד, וְלִשְׁמַח בְּתַכְלִית הַשְּׂמִיחָה. וְתִהְיֶה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ,
יֵשׁ לָנוּ בְּמָה לְשִׂמְחָה, שְׂזַכִּינוּ לְהַבְרָא מְזַרַע יִשְׂרָאֵל, וְלִקְיָם אֶת רְצוֹנוֹ
יִתְבָּרֵךְ.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחִי! לְהִזְהַר מְאֹד בְּכַבּוּד אָב וְאִם, שֶׁהִיא חֲמוּרָה
שְׂבַח־חֲמוּרוֹת (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ב', סִימָן ו'). וְחֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים הִקְפִּידוּ
עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁאַמְרוּ, שֶׁשָּׁקֵל הִקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כַּבּוּד אָב
וְאִם לְכַבּוּדוֹ יִתְבָּרֵךְ (תַּנּוּא דְּבֵי אֱלִיהוּ רַבָּה, פֶּרֶק כ"ז).

עַל־כֵּן רְאֵה לְהִזְהַר בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְתִהְיֶה תָּמִיד שְׂמִיחַ וְעַלְיוֹ,
וּבְזֶה תִּגְרַם נַחַת רוּחַ לְאַבְיָךְ וְלְאִמָּךְ וְלְכָל הַמְּשֻׁפָּחָה, וּכְשֶׁאַחַד הוֹלֵךְ
בְּעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, אֲזִי כָּל הַמְּשֻׁפָּחָה בְּעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת.

רְאֵה אֶתְּהָ לְשִׂמְחָה אֶת כָּל הַבֵּית, וְעַקֵּר הַשְּׂמִיחָה בְּזֶה שֶׁתִּתְנַהֵג
לְאוֹת וְלִמּוּפֵת — הֵן בְּנִקְיוֹת, שֶׁתִּרְאֶה לִילְךָ בְּכָל יוֹם לְמִקְוֵה,
שְׂגוּפָךְ יִהְיֶה נָקִי, וְהֵן בְּנִקְיוֹת הַבְּגָדִים, שֶׁתִּדְקֹק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי
רַבְּנוּ ז"ל הִקְפִּיד מְאֹד לְלַכֵּת בְּבִגְדֵי נְקִיִּים, שֶׁלֹּא יִהְיֶה עֲלֵיהֶם שׁוּם
כֶּתֶם כָּלֵל.

וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי שְׂמִיחַ בְּזֶה שֶׁאַתָּה מְתַמֵּד בְּלַמוּד מְשֻׁנּוּת, יִזְכֶּה
אוֹתְךָ הִקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לֹאמַר ח"י פֶּרְקִים מְשֻׁנּוּת, וְזֶה יִזְכֶּךָ אֶת
נִשְׂמַתְךָ.

וּמְלַבֵּד זֹאת, טוֹב מְאֹד שֶׁתִּלְמַד אֶת הַשְּׂעוֹר בִּישִׁיבָה שְׁלוּמֵדִים
שֵׁם בְּעִיּוֹן, וְזֶה יִחַדֵּד אֶת מִחְךָ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל רָצָה שֶׁנִּלְמַד גַּם בְּעִיּוֹן.

חֲמִדַת לְבָבִי! הַעֲקֵר רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאַל תִּדְקֹק
כָּל־כֶּךָ עֲלֶיךָ, כִּי הִקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הוּא אָב הַרְחֻמָּן, וּבּוֹדָאֵי מְחַל
לְךָ.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב תַּכְף־וּמִיד בְּקַבְּלָתְךָ מִכְּתָבִי זֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

אָשֶׁר ז' קמד בנחל מה
ז' קמד.
מה בנחל

בעזרת השם ותבונה, יום שלישי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה נגיעו אל ידידי היקר, שותה מימי הנחל,
נחל הנובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח
נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע איך שאפתה
מחזק את עצמך באמירת ח"י פרקים משניות.

מה אמר לך, ידידי היקר! זה עקר תקון האדם, ומזכך את
נשמתו, ומעלה אותו מן השאול תחתית, כמו שכתוב (תהלים ל):
"ה'עלית מין שאול נפשי" — ראשי תבות: משנ"ה — נשמ"ה,
הינו שעל-ידי משנה מעלה את נפשו מן השאול תחתית, ומזכך את
נשמתו, שפאיר לו אמתת מציאותו ותבונה בגלוי נפלא.

ראה להיות רגיל לילך בכל יום למקנה, וגם תאמר העשרה
מזמורי תהלים שגלה לנו רבנו ז"ל, שהם תקון לפגם הברית,
ותכף ומיד כשפאירם אין לך עוד מה לחשב בזה.

ועל כלם — ראה לשמח בשמחה אמתית, כי רבנו ז"ל אמר
(לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קסט), שעל-ידי שמחה הקדוש-ברוך-הוא
בעצמו ישמר אותו מפגם הברית. על-כן ראה להיות תמיד בשמחה,
ואל תדאג כלל.

ראה להתמיד הרבה בקונטרסים החדשים שנודפסו בשנה זו,
ותשתדל לעין בכל יום בקונטרס חדש. והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך,
שתזכה להתחזק לילך בדרכי התורה והיראה.

המאחל לך כל טוב...

ז' קמה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל ... גרו יאיר.

את מכתבך עכשו קראתי.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שתזכה לאמונה שלמה, ואז ימשך לך רפואה ופרנסה ונחת והצלחה ובנים, כי הכל תלוי כפי גדל וחיזק האמונה שאדם זוכה. ולאמונה זוכים על-ידי שאדם מרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, ולפרש את כל שיחתו לפניו יתברך.

על-כן ראה, אהובי, אחי! להשתדל לדבר אליו יתברך בכל יום, ולפרש את כל אשר עם לבך כאשר ידבר איש עם רעהו, וזה יבנה אצלך את האמונה הקדושה, וכשתהיה לך אמונה, כבר יהיה לך הכל. הקדוש-ברוך-הוא יצליח בך.

ראה להזהר להתפלל ערב ובקר במנין, ואז תראה נפלאות רבות, אשר אל כל מקום שרק תפנה תצליח.

המאחל לך הצלחה נצחית...

ז' קמו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל ידי ה'יקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

מאד מאד אבקש אותך, אהובי, אחי ה'יקר! מאחר שעזרת לי עד עכשו, שלבל ינתק הקשר, חס וחלילה, בשביל קטנות המחין ושטיות, כפי שאני מרגיש שיד בני משפחתך נוגעת בדבר וכי. עליך לדעת, כי כל הפרוד שנתהוה בין אנשי שלומנו ה'יקרים,

אָשֶׁר   ז' קמו   בַּנְחַל   מז

שָׁאֵלוּ נִשְׁאָרוּ בִירוּשָׁלַיִם, וְאֵלֶּה נִסְעוּ לְמִרוֹן, נִתְהַוָּה רַק עַל-יַדֵּי
מַחְלוּקוֹת פְּנִימִיּוֹת, כִּידוּעַ וּמִפְרָסָם סִפּוּר זֶה בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, לְמִי
שָׁבְקֵי בְּזֵה. כִּי הֵרֵב הַחֲסִיד ר' אַבְרָהָם שְׁטֵרִינְהַרְץ הֵיזָה מְסַדֵּר קְדוּשֵׁין
אַצֵּל וְכוּ' וְכוּ', וּלְבִסּוֹף נִתְגַּרְשׁוּ הַזּוּג, וְהַנּוֹגֵעַ בַּדָּבָר (שֶׁהוּא ר' ...
זְכוּנוֹ לְבִרְכָה) עָשָׂה מֵהַפְּכָה עֲלָיו, עַד שְׁעוֹרֵר מַחְלָקַת בֵּין אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמְנוּ עֲלָיו, וּמֵאֵז קָם ר' אַבְרָהָם וְנִסַּע לְמִרוֹן, וְעָשׂוּ שָׁם אֶת הַקְּבוּץ
וְכוּ' וְכוּ'.

וַיֵּשׁ בְּזֵה עוֹד הַרְבֵּה סִפּוּרִים, אֲבָל הַצַּד הַשְּׂוֶה בְּכֻלָּם, שָׁכַל
הַפְּרוּדִים שֶׁהָיוּ אַצֵּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, הַכֹּל הֵיזָה בְּעִבּוּר חֻשְׁבוֹנוֹת
פְּרֻטִיִּים.

אוֹדוֹת עֶסֶק שְׂדוּף, עָשָׂה ר' אַבְרָהָם שְׁטֵרִינְהַרְץ ז"ל קְבוּץ
בְּמִרוֹן, וְתִשָּׁאֵל דָּבָר זֶה לְבִקְיָאִים בְּהַסְפּוּר, וְהַיּוֹם כָּבֵר עוֹשִׂים מְזֵה
אֲמוּנָה וְכוּ' וְכוּ'. וְאֵין כָּאֵן הַמְּקוֹם לְהַרְבוֹת בְּזֵה, רַק רְצִיתִי לְרַמֵּז
לָךְ, שֶׁבְּגִלָּל הַצַּעַת הַשְּׂדוּף וְכוּ', לֹא כְּדֹאֵי לְהַגִּיעַ לְיַדֵּי מַחְלָקַת.

חֲמִדַת לְכַבִּי! רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים, וְתַחַדְשׁ
אֶת הָאֵהָבָה כְּמוֹ שֶׁהִיָּתָה עַד עַכְשָׁו. תִּאֲמִין לִי, שְׁלֹא כְּדֹאֵי לְהַכְנִיס,
חֵס וְחִלְיָהּ, אֵילוּ פְּרוּדִים וְאֵילוּ קִנְאוֹת וְשִׁנְאוֹת עַל-יַדֵּי עֶסֶק
מִשְׁפָּחָה, כִּי רַבִּים חָלְלִים הַפִּילָה מַחְלָקַת וּמְרִיבוֹת שְׁבִין הַמִּשְׁפָּחוֹת.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כֹּל זְמַן שֶׁאָדָם לּוֹמֵד בְּכָל יוֹם "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן",
וּמִתְבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאוֹמֵר חֲצוֹת, הֲרֵי יֵשׁ לוֹ שְׂיָכוֹת עִם רַבְּנוּ ז"ל,
וְזֵהוּ דְבַר רַבְּנוּ ז"ל. וְעַל קֶטֶב זֶה הוֹלֵךְ הַפֶּל, וּבְפֶרֶט כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה
לְהִתְבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמְפָרֵשׁ אֶת שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמְסַפֵּר אֶת
כֹּל מֵה שְׁעוֹבֵר עֲלָיו, וְהוּא תְּמִיד דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים. וּבְפֶרֶט פְּרֻטִיּוֹת,
כְּשֶׁאָדָם לּוֹמֵד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", הֲרֵי הוּא מְקַשֵּׁר אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי
בְּלֹא לְמוֹד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" הָאָדָם בְּדַמְיוֹן גְּדוֹל, וְהוּא רְחוּק מִרַבְּנוּ
ז"ל, כִּי רַק זֶה בְּרִסְלָב'עֵר חֲסִידוֹת — לְלַמֵּד הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן", לְקַיֵּם אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְאֶת בְּקִשְׁתּוֹ שֶׁבִקֵּשׁ אֶת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמְנוּ, שְׁנַעֲסֵק בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ (כְּמִבְּאֵר בְּאֵרִיכוֹת בְּחַיֵּי-מוֹהַר"ן, אוֹת מַעֲלַת
תּוֹרָתוֹ וּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, עֵין שָׁם).

וּלְדַעְתִּי, אֵין בֵּין כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שְׁבָקִיאִים כָּל-כָּף בְּ"לְקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן יֵשֶׁר וְהַפּוֹף, הַפּוֹף וְיֵשֶׁר, כְּמוֹ תַלְמִידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ".
 וּבְרוּף הַשֵּׁם, "זִינְעַן מִיר נִישֵׁט פֶּאָרְגַּאנְגֶּען פּוֹן בְּרֶסְלֶב'עֵר חֲסִידוֹת".
 אַדְרָבָה, כָּל מִי שֶׁתְּחַקֵּר עָלָיו, תּוֹכַח אִם בְּמִשְׁךָ כָּל יְמֵי חַיָּו סִיִּם
 פֶּעַם אַחַת "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן וְכוּ'. וְזֶה סוֹבֵב גַּם עַל חֲמִידָה הַיֵּקָר, גֵּרוּ
 יְאִיר, אֲשֶׁר אָנִי מְאֹד מְסַפֵּק אִם גָּמַר בְּמִשְׁךָ יְמֵי חַיָּו פֶּעַם אַחַת אֶת
 הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן". וְעַל-כֵּן מֵה שֶׁיֵּךְ לֹמֵר "אִז מְעַן אִיז פֶּאָרְגַּאנְגֶּען
 פּוֹן בְּרֶסְלֶב'עֵר חֲסִידוֹת".

חֲסִידֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אָנוּ לוֹמְדִים בְּכָל יוֹם אֶת הַ"לְקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן הַקְּדוֹשׁ, וּמִתְבּוֹדְדִים עַל כָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה, לְזָכוֹת לְקַיֵּם אֶת
 זֹאת בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיֵּקָר! לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ, וְלִהְיִיחַ כְּבָר אֶת כָּל
 הַבְּלִבוֹלִים. תֵּאֱמִין לִי, שֶׁכְּבָר עֲבַרְתִּי בְּחַיֵּי עַל הַרְבֵּה מִחֻלָּת, וְהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ עֲזָר לִי, שֶׁשֵּׁם אֶת שׁוֹנְאֵי תַחַת רַגְלִי, וְכַמְאֵמֵר הָעוֹלָם:
 'הַכְּלָבִים נוֹבְחִים וְהַרְכָּבָת נוֹסְעֵת'; הֵינּוּ בַּעֲזֵירוֹת הַקְּטָנוֹת כְּשֶׁחֻלָּה
 רַכָּבָת מְהִירָה דִּרְכָּן בְּכַח גְּדוֹל, אֲזִי כָּל הַכְּלָבִים נִבְחוּ, וְיִדְעוּ כָּלֵם
 שְׁנוֹסְעֵת פֶּה רַכָּבָת. כֵּן הַדְּבָר עִם "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", חֲסִידֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
 הַרְכָּבָת נוֹסְעֵת, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁנִּכְנַס בְּרַכָּבָת הַזֹּאת, שֶׁתְּהַלֵּה לְהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ, הוּא מְמַלֵּא אֶת עֲצָמוֹ עִם שְׂמִחָה וּבְטַחְחוֹן וְאַמוּנָה וְתוֹרָה
 וְתַפְלָה וְרוּחָנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, וּמִי שֶׁנִּפְלַ מִהַרְכָּבָת, רַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה עָלָיו.

עַל-כֵּן, חֲמֵדַת לְכַבִּי! מֵאַחַר שֶׁעֲזַרְתִּי כָּל-כָּף, רְאֵה לֹא לְהַפְסִיק,
 כִּי כְּבָר בְּעֲצָמְךָ סְבַלְתָּ מֵה שֶׁסְבַלְתָּ בְּשִׁבְלֵי חֲרָפוֹת וּבְזִיוּנוֹת
 וּשְׂפִיכוֹת דָּמִים, וּכְבָר קָרוֹב יוֹם הַיְשׁוּעָה לְבוֹא, שֶׁיִּתְפָּרֵס דְּבַר רַבְּנוּ
 ז"ל בְּפָרְסוּם גְּדוֹל מְאֹד, וּבְקָרוֹב נִזְכָּה לְנוֹרְאוֹת וּנְפִלְאוֹת.

אֵין רְאוּי לָךְ לְעֹזֵב אוֹתְנוּ, אָנִי דֵּן אוֹתְךָ לְכַף זְכוּת, כִּי אָנִי מְכִיר
 אֶת טְבַעְךָ וְאֶת תֵּם לְכַבְּךָ, וְאַתָּה אֵינְךָ חַיֵּב בְּזֶה כָּלֵל.

רְאֵה לֹא לְקַבֵּל לְשׁוֹן-הַרְעָה, חֲלִילָה וְחַס, עָלֵי, וְכֵן רְאֵה שְׂמַמְךָ
 לֹא יֵצֵא שׁוּם לְשׁוֹן-הַרְעָה עָלֵי, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ דִּרְכְּךָ.

אָשֶׁר ז' קמוּ בְּנַחַל מַט

עֲלִיף לְדַעַת, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב רַק אֶת הָאֱמֶת, וְחוֹתֵמוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא אֱמֶת (שְׁבַת י'), וְהָאֱמֶת הִיא אֱמֶת שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. לֹא כְמוֹ שָׂאֵר אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂמֻדְבָּרִים מֵאֱמֶת וְאֱמֶת, וְהַסּוּף הוּא אֱמֶת רוֹסִית, אֱמֶת קוֹמוֹנִיסְטִית, אֱמֶת שֶׁל דִּיקְטַטוּרָה.

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵתָהּ יוֹדֵעַ כִּי בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" לוֹמְדִים, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יְכוּל לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּמָקוֹם שֶׁהוּא עוֹמֵד שָׁם, וְדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל אֵינָם מְצַמְצָמִים לֹא בְּאֶדָם אֶחָד וְלֹא בְּמָקוֹם אֶחָד, כָּל אֶחָד יְכוּל לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. תֵּאֲמִין לִי, שֶׁלֹּא כְּדַאי לֹמַר פְּרוּשִׁים עָלַי — כֶּף פְּנוּתִי... וְכֶף רְצִיטִי... וְכֶף אֲמֶרְתִּי... וְכו', כִּי הַפֶּל הַקָּל, הַבְּלִי הַבְּלִים. הִנֵּה אֲנִי כָּאֵן, וְהִנֵּה כְּבֹר אֶהְיֶה שָׁם, וְעַל-כֵּן לֹא כְּדַאי לֹמַר עָלַי פְּרוּשִׁים. כְּפִנְתִּי הִיא רַק — לְגַלוּת וּלְפָרְסָם אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי עֲצוּתָיו הַקְדוּשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל. וְזֶהוּ הַדְּבָר, שֶׁכָּל אֶחָד יְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשִׂיחָהּ כְּלִי לְקַבֵּל הַמְּשַׁכַּת הַשֹּׁפַע הַעֲלִיּוֹן, רוֹחֲנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, אֲשֶׁר אֵין שְׁלֵמוֹת אַחֲרָיו, כִּי רַבֵּנוּ ז"ל מְצַמְצָם אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשִׁכְלִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, עַד שֶׁהֵכִי יְרוּדִים וְהֵכִי פְּחוּתִים וְהֵכִי מְגֻנִים גַּם-כֵּן יוֹכְלוּ לְהֵאִיר עַל נַפְשָׁם אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ.

עַל-כֵּן חֲדָשׁ יְמִיד כְּקֶדֶם, וְרֵאָה לֹא לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמָהּ מִבְּלָבוּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה בְּבִיתָהּ. תֵּאֲמִין לִי, שֶׁכָּל אֶחָד סוֹבֵל מִזֶּה, וּבְדַרְךָ כָּלֵן נְשִׁים דַּעֲתָן קָלָה (שְׁבַת ל ג:), וּבְשִׁבְלֵי אֵינְטֶרְס עֲצָמִי יְכוּלוֹת לְהַפְקִיר הַכֵּל. עַל-כֵּן רֵאָה לֹא לְשַׁמַּע לְשׁוֹם מְרִיבוֹת וּמַחְלוּקוֹת כָּלֵל, לְבַל, חֵס וְשְׁלוֹם, תִּשְׁאָר לְלַעַג וּלְקַלָּס.

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁעוֹר לִי עַד עֲכָשׁוּ, וְדַאי יַעֲזוֹר לִי לְהִבָּא, וְחָבֵל שֶׁתִּקְפֹּץ מִהֶרְכָּבָת.

אוֹדוֹת הַתְּמוּנוֹת שֶׁהִתְחִילוּ לְהִדְפִּים בְּכָל סֵפֶר, תִּדַּע כִּי הוּא צִרְף הַשְּׁעָה, בְּגִלְל שְׁהַמְסִיּוֹן, יִמַח שְׁמֵם וְזָכָרָם, מְפִיֲצִים אֶת סֵפְרֵי פְּסוּלֵיהֶם, וּבְגִי-אֶדָם גְּזֵהִים לֹא לְקַחַת שׁוֹם סְדוּר אוֹ תְּהִלִּים אוֹ

בְּרֶפֶת-הַמְּזוֹן מִסֶּתֶם עוֹבְרֵי אֶרֶץ, פֶּן יִהְיֶה מִהִמְסִיוֹן, וְאֲנִי מְפִיְצִים לְאֵלֵפִים וְלִרְכֻבוֹת רְכֻבוֹת סְפָרִים, וְהִרְבֵּה פְּחָדֵי לְקַחְתָּם, אֲבָל כְּשֵׁרוּאִים אֶת הַתְּמוּנָה, אֲזַי כָּלֵם לִוְקָחִים אֶת הַסֶּפֶר. וְהַמְּפָרְסְמוֹת אֵינָן צְרִיכוֹת לְרֵאָה, וְאֵין לִי בְּזָה שׁוֹם כְּנֹגַהּ אַחֲרַת כָּלֵל, כִּי תֵאֱמִין לִי, שֶׁבְּכָל רִגַע וְרִגַע אֲנִי מוֹכֵן לְצֵאת מִן הָעוֹלָם, וְכֵן אֲנִי מִתְּנַהֵג כְּכָר עֲשָׂרִים שָׁנָה וַיּוֹתֵר, שֶׁבְּכָל רִגַע וְרִגַע אֲנִי מוֹכֵן לְמָסוֹר נְפֹשִׁי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְכִשְׁאֲדָם עוֹמֵד בְּמַצָּב כְּזֶה, כְּכָר אֵין לוֹ שׁוֹם מִחֲשָׁבָה לְהִשְׁתַּלֵּט עַל זוּלָתוֹ, כִּי הֲלֹא עוֹד רִגַע אֲנִי עוֹזֵב אֶת הָעוֹלָם, וַיְמָה שִׁיף שְׂאֵשְׁתֵּלֵט עַל אַחֵר? ! וַיְמָה שִׁיף שְׂאֵהִיָּה מְנַהֵיג? ! וַיְמָה שִׁיף שְׂאֵהִיָּה מְפָרְסֵם? ! רַק הַכֹּל לְטוֹבַת הָעֲגֻנִין — כְּדֵי שִׁיתְּגַלֶּה אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

עַל-כֵּן נָא וְנָא לְהִשְׁתַּדֵּל שִׁיְהִיָּה רַק שְׁלוֹם בְּיַגִּינוּ, וְלֹא, חֵס וְשְׁלוֹם, מִחֲלָקָת.

אֲקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתַּעֲשֶׂה כָּל מִיָּנִי פְּעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם, שִׁיְהִיָּה הַשְּׁלוֹם, וְשִׁלָּא אֲצַטְרִיךְ עוֹד לְכַתֵּב לָךְ מִזֶּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קמז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... נְרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֲגֻנֵי הַמַּחְשָׁבוֹת זָרוֹת וְהַהֲרָהוּרִים רָעִים שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ וְכוּ', הִנֵּה טוֹב שֶׁתִּלְמַד אֶת הַמְּאָמֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ע"ב, הַמְדַבֵּר מִדְּבָרִים אֵלּוּ, וְתֹאמַר עָלָיו אֶת הַתְּפִלָּה בְּלִקוּטֵי-תְּפִלוֹת, תְּפִלָּה צ"ב, וַיְמִי יִתֵּן שֶׁתַּעֲיִן גַּם בְּהִלְכָה בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, שְׁלוּחַ הַקָּו,

אָשֶׁר ז' קמח בנחל נא

הִלְכָה ד', וְשֵׁם תִּמְצָא דְבוּרִים נִפְלְאִים עַד מְאֹד, הַתְּחַזְּקוּת עֲצוּמָה וְהִנְהִיגוּת יִשְׂרָאֵל פְּדוּת מֵהַלְעָשׂוֹת בְּמִצְבַּ שְׁלָךְ.

ועל כלם — תפלה והתבודדות, לבקש ולהתחנן בכל יום ממנו יתברך, שתזכה למחין נקיים, כי מה שתפלה פועלת, שום דבר אינו פועל. וצריכים להיות עקשן על ענין תפלה והתבודדות, לא לעזוב, כביכול, את הקדוש-ברוך-הוא. כמו שפרש רבנו ז"ל את הפסוק (תהלים פג, ב): "אלקים אל דמי לך", אל תתנו דמי לך, הינו להתעקש ולא לעזוב אותו, כביכול. והכל ברחמים ובתחנונים, לא לדחק את השעה.

אין אתה יכול לתאר ולשער מה קורה בכל העולמות, בשעה שהאדם מתבודד ומתפלל אליו יתברך. אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, פי יבוא היום, שישכב בקבר, וכל-כף יתחרט על כל דבור בטל שדבר עם אנשים, הלא היה יכול יותר טוב לדבר אז עמו יתברך, כי כל דבור זו הצלחה נצחית.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' קמח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּר יֵאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! העקר לא להתאש בשום פנים ואפן, כי רבנו ז"ל גלה לנו (לקויט-מוהר"ן, חלק ב', סימן עח), אשר אין שום יאוש בעולם כלל, כי הוא יתברך אב הרחמן, ומצפה שכל אחד יחזר אליו בתשובה, וזה מעקר הבחירה, שנותנים לכל אחד בחירה לבחור בטוב או להפוך; פי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל,

וְהַכֵּל לְכָל אֱלָקוֹת גָּמוּר הוּא, כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ הִיא לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין
 סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְאֲנָשִׁים מְשֻׁטִים עֲצָמָם וְחוֹשְׁבִים לְהִרְעֵ לְזֶה אוֹ לְזֶה
 וְכו', לַעֲשׂוֹת מְלַחְמוֹת, בְּשַׁעַה שְׁכַל הָעוֹלָם כְּלוּ הוּא כַחֲמֹר בִּיד
 הַיּוֹצֵר וְכו'.

וְאֵת זֶה אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַסְבִּיר כְּלָל, כִּי זֶה מְסוּדוֹת וְרוֹזֵי הַבְּחִירָה
 שֵׁשׁ בְּזֶה סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת, כִּי זֶה סוֹד הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה הַמּוּבָא בְּדַבְרֵי
 רַבְּנֵי יו"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א), שֶׁזֶה בְּלִתֵּי אֲפֹשְׁרֵי לְהַבִּין,
 אֵיךְ הַיְדִיעָה טְמוּנָה בְּתוֹךְ הַבְּחִירָה, אֲלֵא אִם נִתְעַלָּה בְּגֵדֵר מְלֵאָף.
 וּבְשִׁבִיל זֶה בְּנֵי-אָדָם אֵינָם מְסַגְּלִים לְהַבִּין מַה זֶה יְדִיעָה וּמַה זֶה
 בְּחִירָה. אֲשֶׁר בְּאֵמֶת שְׁנִיָּהֶם אוֹתוֹ דְּבַר, כִּי הַשְּׁגָחָה זֶה טָבֵעַ, וְהַטָּבֵעַ
 זֶה הַשְּׁגָחָה, כִּי הַיְדִיעָה הוּא אֱלָקִים אֵין עוֹד. וּכְבָר אָמַר רַבְּנֵי יו"ל
 (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יז): בְּאֵמֶת גַּם הַטָּבֵעַ הוּא הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ,
 וְזֶה אֵי אֲפֹשֶׁר לְאָדָם לְהַבִּין, אֵיךְ שְׁנֵי דְבָרִים הֵם פְּאֻחַד, דְּהֵינּוּ
 הַטָּבֵעַ, שְׂבָאֵמֶת הוּא הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

מַה אָמַר לָךְ! עֲצַתִּי שְׁקִבְלִתִּי מֵרַבְּנֵי יו"ל הִיא רַק תְּפִלָּה, רַק
 דְּמַעוֹת, רַק קוֹלוֹת וְצַעֲקוֹת, רַק רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, לְפָל עַל פָּנָיו
 וְלִהַשְׁתַּטַּח לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּבִקְשׁוֹת, אוֹלֵי יָחוּס וְאוֹלֵי יְרַחֵם, וְרַק זֶה
 הַכְּלִי יִזֵּן שְׁלֵנוּ, וְרַק זֶה הַנֶּשֶׁק שְׁלֵנוּ, אָדָם נִכְנָס לְפַעֲמִים בְּצָרָה,
 שְׂמַרְגִּישׁ בְּחוּשׁ שְׂאֵין לוֹ אֵף אֶחָד רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — לֹא אֵת
 אֲשֶׁתוֹ וְלֹא אֵת יְלָדָיו וְלֹא אֵת יְדִידָיו, רַק אֵת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בְּעֲצָמוֹ! וְאִזּוֹ בּוֹ בְּרַגַע זֶה הַזְּמַן הַכִּי טוֹב וְהַכִּי מְאֹשֶׁר לְאָדָם. כִּי בּוֹ
 בְּרַגַע שְׂאָדָם רוֹאֶה שֶׁהוּא סְגוּר מִכָּל הַפּוּוֹנִים, וְאֵבֵד אֵת כָּלָם, בּוֹ
 בְּרַגַע הוּא בָּא בְּלֵב אֵמֶת, לֵב נִכּוֹן אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְאִיר
 עָלָיו מֶלֶךְ הַכְּבוֹד בְּעֲצָמוֹ, וְיִרְאֶה יְשׁוּעָה גְדוֹלָה מִן הַשָּׁמַיִם.

וְדַבֵּר זֶה אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַסְבִּיר לְאָדָם, כִּי כָל זְמַן שֶׁהוּא בּוֹטַח
 בְּמִישֶׁהוּ, אֲזִי הוּא נִמְצָא בְּבַעֲיָה רְצִינִית, אַבְּל בּוֹ בְּרַגַע שְׂאֵין לוֹ אֵף
 אֶחָד, אִזּוֹ הוּא הַכִּי מְאֹשֶׁר בְּחַיִּים. כִּי יֵשׁ לוֹ רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וּכְבוֹדָאֵי יִרְאֶה יְשׁוּעָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה...

אֲשֶׁר   ז' קמט   בַּנְחַל   נג

ז' קמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... נֵר וַאֲוֵר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא תַחֲזִיק מֵעַמֵּד וְאֵל תִּשָּׁבֵר, וְאַפְלוּ שְׁעוּבָרִים עָלֶיךָ עֲכָשׁוּ מִשְׁבָּרִים קָשִׁים וּמְרִים, אֵין זֶה עֲצָה לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ אֶל הַצָּעֵר, כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ גְלוּי נִפְלָא — אֵיךְ הַתַּחֲזֵק דְּדוֹד הַמְּלִיךְ בְּעַת צְרוּתָיו, שְׁהֵיָה נִרְדָּף מִבֵּית — מְאֻשָּׁתוֹ וּמִבְּנוֹי, וּמִבְּחוּץ — מִשׁוֹנְאָיו הַרְבִּים וְכוּ', עַל-יְדֵי שְׁתַּמִּיד אָמַר (תְּהִלִּים ד, ב): "בְּצָר הִרְחַבְתָּ לִּי", הִינּוּ שְׁבִתוֹךְ הַצְּרוּת תַּמִּיד מְצָא הִרְחַבְתָּ; כִּי אִם אָדָם יִרְגִיל עֲצָמוֹ לְהִסְתַּפֵּל עַל הַהִרְחַבְתָּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵב לוֹ, אֲזַי יִמְצָא הַרְבֵּה הִרְחַבְתָּ, וְלִבְסוֹף הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחִיב לוֹ לְגַמְרֵי (עֵין כַּל זֶה בְּלִקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה). וְזוֹ לֹא סֵתָם אֵיזוֹ תוֹרָה אוֹ מְאֻמֶּר, אֶלֶּא זֶהוּ גְלוּי לִילֶךָ עִמּוֹ פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמְעוֹ, וְכָךְ נִהְגַּ דְּדוֹד הַמְּלִיךְ.

וּבְיַדָּאֵי יֵשׁ אֲנָשִׁים קִטְנֵי מַחִין, שְׁחוּשְׁבִין עֲצָמָם לְלַמְדָּנִים, לְגֵאוּנִים, לְמַקְבָּלִים, לְחֻסִּידִים וְכוּ', וְאוֹמְרִים: "מָה, זֶה גְלוּי?! הֲרֵי זֶה סֵתָם אֵיזָה פְּרוּשׁ עַל פְּסוּק"; אֵיךְ מָה יֵשׁ לָנוּ עֲמָהָם?! הֵם מַחֲזִיקִים עֲצָמָם לְבַעֲלֵי מַחִין, וְלִבְסוֹף אֵינָם אֶלֶּא מַחִין קִטְנִים, הַנִּקְרָאִים מ"ק — מ'ח ק'טן, כִּי הַמְּאָמִין בְּאַמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב מָה שְׁקוֹרָה הַיּוֹם בְּעוֹלָם, וּמָה שְׁעֵבֵר וְעוֹבֵר עַל כָּלִל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הוּא יוֹדֵעַ שְׁאֵין זֶה פְּרוּשׁ פְּסוּק גְּרִידָא, אֶלֶּא זֶהוּ סוּד נִפְלָא, עֲמַק עֲמַק בְּחַיֵּי הַיּוֹם יוֹם, וְכָךְ הִלֵּךְ דְּדוֹד הַמְּלִיךְ בְּזֶה הָעוֹלָם, שְׁעֵבֵר עָלָיו כָּל-כָּךְ הַרְבֵּה צְרוּת וַיְסוּרִים וְדִינִים וְעֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים עַד מְאֹד מְכַל מִינֵי לִיְצָנִים, כְּמִמְאָמְרָם ז"ל (מִדְּרַשׁ תְּהִלִּים קכ"ב): אֵין לָךְ דוֹר שְׁאֵין בוֹ לִיְצָנִים, וְאֵין לָךְ דוֹר שְׁהֵיוּ בוֹ לִיְצָנִים

כְּדוּרוֹ שֶׁל דָּוִד; שֶׁצְעָרוּהוּ עַד מָאֵד, וּמֵה שָׁרָק עֶבֶר עָלָיו בִּימֵי חַיָּיו מֵאֲחִיו שֶׁחֲשָׁדוּהוּ וְכוּ', וְאַחֲר־כֵּן מִחֲמִיו שְׁאוּל הַמֶּלֶךְ, שֶׁרָדַף אוֹתוֹ עַל שֶׁשָּׂרוּ לְפָנָיו (שְׁמוּאֵל-א' כ"א, י"ב): "הִכָּה שְׁאוּל בְּאֶלְפָיו וְדָוִד בְּרַבּוּתָיו", וְכֵן מֵדוֹאֵג הָאֲדוּמִי וְאַחִיתֶּפֶל, וּמֵאֲשֶׁתוֹ מִיכַל, וּמִבָּנָיו — אֲמִנוֹן וְתָמָר, וּבִפְרֻטִּיּוֹת מֵאֲבִשָׁלוֹם, וְכֵן מִשְׁמְעֵי בֶן גֵּרָא וְיוֹאָב בֶּן צְרוּיָהּ וְכוּ', וְאַף-עַל-פִּי-כֵן הִחִיָּה אֶת עֲצָמוֹ עִם הַגִּלּוּי הַזֶּה שֶׁל "בְּצֹר הִרְחַבְתָּ לִּי".

זֶה הַגִּלּוּי הַנִּפְלָא שֶׁמִּגִּלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגִּלּוּי הַזֶּה כְּלוּלִים שְׁעָרִים שְׁלֵמִים בְּעֵץ חַיִּים, מִמֶּשׁ כְּפִי עֵמֶק הַקְּבֵלָה, אֲשֶׁר לֹא נָתַן לְרֹשֶׁם עַל פְּנֵי הַכְּתָב, כִּי הֵלֵא גַם כָּל כְּתָבֵי הָאָרֶזִ"ל הֵם הַמְּשַׁכֵּת מִחִזֵּן מִכָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ'.

וְלָכֵן מֵהַיּוֹם וְהִלָּאָה, כְּשֶׁאַתָּה לּוֹמֵד אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, תִּדְעַ שְׂיֵשׁ בָּהֶם עֲמָקוֹת, עֲמָק עֲמָק מִי יִמְצָאֵנוּ, וְהַפְּשָׁטוֹת שֶׁבָּהֶם זֶה עֲמָק מָאֵד מָאֵד, אֲשֶׁר לֹא יִבִּין בְּזֶה רַק מִי שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו מִשְׁבָּרִים וְגִלּוּי כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר כִּמְעַט נוֹפֵל לְעִמְקָא דִּתְהוּמָא רַבָּא.

וְכִלְלֵ זֶה תִּנְקֹט בְּיַדְיָךְ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּין בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אִם כְּשֶׁהוּא שָׁבוּר בְּעֵינָיו עֲצָמוֹ מָאֵד, וּמִמֶּשׁ מְרַגֵּישׁ שֶׁהוּא הִכִּי גְרוּעַ, כִּי הָאוֹר שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג עִם גְּאוֹת וַיִּשׁוֹת וְכוּ', צְרִיכִים לְהִיּוֹת שְׁבוּרִים כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבָּר מִמֶּשׁ, וַיִּרְגִּישׁ כְּאֵלוֹ אֲבָד אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת בְּפַעַם אַחַת, אָדָם כְּזֶה יִרְגִּישׁ כָּל מֵינִי נֶעַם בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, לֹא-כֵן מִי שְׂיֵשׁ בּוֹ עֲדִין אִיזוֹ יִשׁוֹת וּמְצִיאוֹת וְכוּ', הוּא לֹא יִבִּין כְּלוּם בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְכִכֹּל שֶׁהָאָדָם בָּא אֶל בְּטוּל יוֹתֵר גְּדוֹל, וְנִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ אֲבָד אֶת הַכֹּל וְכוּ', וְהוּא בְּטוּל וּמִבְּטָל בְּעֵינָיו עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, כֵּן יִרְגִּישׁ כָּל מֵינִי עֲרֻבוֹת וּנְעִימוֹת בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְזֶה כָּלֵל גְּדוֹל מָאֵד, שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּתְקָרֵב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, בְּהִכָּרַח שֶׁעֶבֶר עָלָיו אִיזָה מִשְׁבָּר בְּחַיָּיו הַפְּרֻטִּיִּים, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהִתְקָרֵב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲלֵא בְּלֵב נִשְׁבָּר וְנִדְפָּה, כִּי עִם גְּאוֹת וַיִּשׁוֹת, אֵין לוֹ שְׂיִכּוֹת אֶל דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וּמֵה גַם שְׁלֵא יִקְבֵּל כְּלוּם.

וְלָכֵן לֹא בַחֲנָם שְׂיֵשׁ כָּל-כֵּן הַרְּבֵה לִיצְנִים הַמְּתוֹלֹצְצִים מִדְּבַר

אֲשֶׁר ז' קנ בַּנְחַל נה

רַבְנוּ וי"ל, כִּי הֵם בְּעֵלֵי גְאֻנָּה. כִּי זֶה כָּלֵל — לִיצְנוּת וְגְאֻנָּה וַיִּשׁוּת הוֹלְכִים בַּיַּחַד, כִּי מִי שְׁנוּדָף מִמֶּנּוּ רֵיחַ גְאֻנָּה, הוּא מִתְלוֹצֵץ מִכָּלֶם [יֵשׁ עוֹד לְהֶאֱרִיף בְּנִקְדָּה זו, אִךְ אֵין אֵין הַפְּנָאֵי עֲכָשׁוּ].

בְּעֵינֵי הַשְּׂמוּת שְׂשֵׂאֵלָתָ וְכוּ', לָךְ וּרְאָה בְּשֵׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת מִהַר"ם שֵׁיק (חֶלֶק יוֹרֵה דַעָה, סִימָן קס"ט), אִיף מְאֲרִיף בְּגִדְל הָאֶסוּר לְתַת שְׂמוֹת שֶׁל גּוֹיִים, וְאִיף שְׂזָה מְזִיק לְתֵינוֹק, וְכֵדָאֵי לָךְ לְעֵינֵי שָׁם, וְעוֹד חִזוֹן לַמוֹעֵד לְהַעֲתִיק לָךְ אֶת כָּל הַתְּשׁוּבָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' קנ.

בְּעֵזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת־מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹחֵה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... נְרוּ יְאִיר.

שְׁמַעֲתִי אֶת כָּל מַה שְּׁעֵבֵר עֲלֵיכֶם וְכוּ', הַמְּקוֹם יִנַּחֵם אֶתְכֶם בְּתוֹךְ שְׂאֵר אַבְלֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם וְכוּ', וְלֹא תִדְעוּ כִּכְּר מִשׁוּם צַעַר.

מָה אָמַר לָךְ! עֲלִיף לְדַעַת, שְׁעֲכָשׁוּ מִתְחִיל לְהִיּוֹת אֶצְלָךְ עֵינֵי חֶדֶשׁ לְגַמְרֵי, כָּל בְּרָכָה, כָּל מְצֻנָּה וְכָל לְמוֹד תּוֹרָה שְׂאֵתָה לְוִימָד, אֵתָה כִּכְר צְרִיף לְקַחַת בְּחֻשְׁבוֹן שְׂזָה לְטוֹבַת אִמָּךְ, עֲלִיָּה הַשְּׁלוֹם, וְאִי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר וּלְתֵאָר גִּדְל הַנְּחַת רוּחַ שְׁגוֹרְמִים בְּשָׂמִים לְנֶשְׂמָה, כְּשִׂמְקִימִים אֵיזוּ מְצֻנָּה לְזְכוּתָהּ, אוֹ אוֹמְרִים אֵיזוּ בְרָכָה בְּכּוֹנָה, אוֹ לְוִימָדִים אֵיזוּ לְמוֹד לְטוֹבַת נֶשְׂמָה, וְכָל הַנְּשִׂמוֹת שְׁנַמְצָאוֹת סְבִיבוֹת הַנְּשִׂמָה הַזֶּה — מְקַנְאוֹת בָּהּ, שְׁהַנִּיחָה בְּזָה הָעוֹלָם בֵּן אוֹ בַת כְּזָה, שְׁעוֹשִׂים נַחַת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְזוֹ הַטְּעוֹת שֵׁישׁ לְכִנִּי-אֲדָם, שְׁחוֹשְׁבִים מַה שְּׁחוֹשְׁבִים וְכוּ', כְּאֵלוֹ הַכָּל הַפְּקָר, וְאֵין חַיִּים לְאַחַר הַמּוֹת, כִּי בְּאֵמַת אֵין לְתֵאָר וּלְשַׁעַר כָּלֵל אֶת הַנְּחַת רוּחַ שְׁגוֹרְמִים לְנֶשְׂמָה. וּמִכָּל שֶׁפֶן כְּשִׁזְזוּכִים לְתֵן צְדָקָה לְטוֹבַת הַנְּשִׂמָה, זֶה מִמָּשׁ

פְּלֹא עַל גְּבֵי פְּלֹא, שְׂאִין אֶחָד תּוֹפֵס בְּמָה שֶׁהוּא נִעְלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ, שְׂיִכּוּלִים בְּנִקְל לַעֲשׂוֹת טוֹבָה לְנִשְׁמָה, וְזֶה לֹא בָּא כָּל-כָּף קֶשֶׁה, אֲלֹא צְרִיכִים לומר בְּפֶה מְלֹא: "הַרְיִנִי מְקִיָּם מְצֻנָּה זֹו לְעֵלוֹי נִשְׁמַת"...

וְלָכֵן קַח אֶת עֲצָמָךְ בְּיַדֶּיךָ, וְתַעֲלֶה אֶת אִמָּךְ לְרוּם הַמַּעְלֹת.
הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ז' קנא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

לְדַעֲתִי, תַעֲשֶׂה כֹל מִיָּנִי מְאֻמְצִים לְהַגִּיעַ בְּמָה שִׁיּוֹתֵר מֵהָר אֵל הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל בְּעִיר אוֹמֵן, וְשֵׁם תְּהִיָּה לָךְ יְשׁוּעָה. אֵל תִּפְגַּס לְלַחֵץ, אִין מַה לְפָחַד, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְזִכּוֹת רַבֵּנוּ ז"ל, בְּיָדָאֵי תְהִיָּה לָךְ יְשׁוּעָה.

עֲלִיךָ לְזָכֵר, כִּי רַבֵּנוּ ז"ל הוּא מִתְּנָה לְכָלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּדוֹר הַזֶּה, וְהַלְמוּד שֶׁלוֹ יְהִיָּה מִכְרָח לְהַפְגִּס בְּעוֹלָם — אִם בֵּן רוֹצִים אוֹ אִם לֹא רוֹצִים וְכוּ', הַלְמוּד הָעֵמֶק שֶׁלוֹ יִכְבֹּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּמְשִׁיחַ צְדָקָנוּ יִנְהִיג אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בְּיַדְךָ הַזֶּה, כִּי תִתְגַּלֶּה אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגֵלוֹי רַב וְנִפְלֵא מְאֹד, בְּכַחֲיַנְת (יְשַׁעְיָה יא, ט): "כִּי מְלֶאֶה הָאָרֶץ דְּעָה [לְדַעֲת] אֶת הַנְּי"ה" וְגו', וְלָכֵן אֲזוּ יָקִים בְּשִׁלְמוֹת (צְפַנְיָה ג, ט): "כִּי אֲזוּ אֶהְפֹּךְ לְכָל עַמִּים שְׂפָה בְרוּרָה לְקֹרֵא כָּלֵם בְּשֵׁם ה'"; כִּי מֵרַב אוֹר אֲלֵקִי שִׁיתְגַּלֶּה אֲזוּ, כָּלֵם יִרְגִישׁוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדֵיו נִמְצָא, וְאִין עַל מִי לְסַמֵּךְ, רַק עָלָיו יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ, כִּי "שְׁוֹא תְשׁוּעַת אָדָם" (תְּהִלִּים ס, כא).

עַל-כָּל-פָּנִים אֲתָה בְּרַח לָךְ אֵל צִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל, וּבִכְפֻרְטִיּוֹת אִם תְּהִיָּה שֵׁם לְשִׁבְתָּ, אִין לְמַעַלָּה מְזָה, תַעֲשֶׂה תַעֲנִית דְּבִיּוֹר, וְרַק תְּדַבֵּר

אָשׁר ז' קנב בנחל נו

עמו יתברך, ובפרטיות אצל ציון רבנו ז"ל, שם מתקבלות התפלות בנקל בזכות הצדיק הקדוש השוכן שם, כי יש שם אור הנח והנזף, כמבאר (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יז). ולכן אשרי מי שמשתוקק להיות אצל ציון רבנו ז"ל, ומדבר שם עם הקדוש-ברוך-הוא, כי רבנו ז"ל רצה מאד שנהיה אצלו, ונתפלל ונלמד שם.

עליך לדעת, שכל דבור שמדברים אליו יתברך, הוא הצלחה נצחית, כל תחנה כל בקשה, כל זעקה, כל שועה, כל אנוחה, כל רצון טוב עושה רשם למעלה, ואם בני-אדם היו יודעים מזה, היו מתאמצים לדבר מה שיותר, ולבקש ולהתחנן ולשפף שיח ותפלה לפניו יתברך.

נא ונא חזק ואמץ, ואל תירא ואל תחת, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ואינך יודע איזו ישועה והרחבה מחכה לך, אף שמרב צער ועגמת נפש וחלישות הדעת ושברון לב נדמה לך כאלו אבד מנוס ותקוה ממך, עם כל זאת עליך לזכור מה שצדק רבנו ז"ל: "גאט איז גרויס מען ווייס גארנישט עס טוען זיך אזוינע זאכן מען ווייסט גארנישט" [הקדוש-ברוך-הוא גדול מאד ולא יודעים כלום, נעשים דברים כאלו בעולם שלא יודעים כלום], אשרינו, שיש לנו את רבנו ז"ל, טוב להודות על כל החסד חנם שעשה עמנו הקדוש-ברוך-הוא, אשרינו!

הדורש שלומך...

ז' קנב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום אל הבחור היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בדבר ששאלת עצה איך להתחיל שבוע טוב בעבודת השם יתברך? ! עצתי אמונה, שתכף-ומיד אחר הבדלה תתחבא, ותבקש

אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל-כָּל-פְּנִים חֲמֵשׁ דְּקוֹת עַל זֶה, וְאַחֲרֵי-כֵן
 חֲטָף דָּף גְּמָרָא, שְׂזוּ סְגָלָה נְצַחִית, מִי שְׁלוֹמֵד דָּף גְּמָרָא לֹא יְכוּלִים
 לְשַׁלֵּט בּוֹ שׁוּם מְשַׁחִית וּקְלָפָה, אֲבָל צְרִיכִים לִהְיוֹת חֲזָקִים בְּזֶה. וּמִי
 יִתֵּן, אִם תִּתְיַגֵּעַ וַיַּעֲלוּ לָךְ כַּמָּה חֲדוּשִׁים בְּדָף גְּמָרָא הַזֶּה, וְתִרְשֵׁם אֶת
 זֶה עַל פְּנֵי הַפֶּתַח, אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי רַבְנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן,
 חֶלֶק ב', סִימָן קה), אֲשֶׁר כְּנֶגֶד שְׁהַכְּנִים בְּדַעְתּוֹ כָּל מֵינֵי מַחְשָׁבוֹת זְרוֹת
 וְהִרְהוּרִים רָעִים וְכוּ', יְכַנִּים בְּדַעְתּוֹ תוֹרָה, שְׂזוּ מַעֲלַת הַחֲדוּשִׁי תוֹרָה.
 וּבַפְּרָטִיּוֹת לְחֻדֵּשׁ מִשְׁהוּ בְּדָף גְּמָרָא — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. אֲפִלוּ
 לְהַעֲתִיק לְעֶצְמָךְ אֵיזוֹ קִשְׂיָה וְאֵיזָה תְרוּץ גַּם-כֵּן טוֹב, וּמִכָּל שֶׁכֵּן
 שְׁקָלָא וְטַרְיָא עַל הַדָּף גְּמָרָא, וְכֵן תִּלְמַד בְּכָל שְׁבוּעָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת
 פָּרָק מִתְנַא דְּבֵי אֱלִיהוּ, וְתִזְהַר לְטַל יְדִים לְמַלְוָה מְלָכָה, אֲפִלוּ רַק
 כְּזוּת, כַּמּוּבָא בְּשַׁלְחַן עֲרוּךְ (סִימָן ש'), וְהוּא מְסַגֵּל לְאַמוּנָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' קנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל הָאֲבָרָה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שְׁאֲבָרָךְ בְּשָׁנָה רֵאשׁוּנָה אֵין לוֹ לְהַכְּנִים אוֹרְחִים
 כָּלֵל בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֹּן, כִּי יֵשׁ מַצּוֹת עֲשֵׂה (דְּבָרִים כד, ה): "וְשִׂמַּח אֶת
 אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לְקַח", וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁצַרִּיכִים לְשָׁמֵר גַּם אַחֵר שָׁנָה
 רֵאשׁוּנָה, אִף פַּעַם לֹא לְהַכְּנִים לְבֵית רְנוּקִים וְכוּ', וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּדוֹר
 הַזֶּה, דוֹר פְּרוּץ, אֵין לְאַרְחַת רְנוּקִים, רַק כְּשֵׁישׁ כְּבָר מְשַׁפְּחָה גְדוּלָה
 עִם הַרְבֵּה יְלָדִים, וְגַם אֲזוֹ לְשָׁמֵר אֶת מִי מְכַנִּיסִים, כִּי הַיּוֹם יִשְׁנֵם
 טַפּוּסִים מְאֹד מְאֹד מְפַקְפָּקִים, שְׁיִכּוּלִים לְהֵרֵס וּלְקַלְקֵל מְאֹד, חַס
 וְשְׁלוֹם. וְאֵין שׁוּם מַצָּוָה בְּעוֹלָם לְסַפֵּן אֶת יְלָדָיו בְּשָׁבִיל אַחֲרִים.

אַקוּהָ שְׁתַּבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' קנר.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנֶּעֱלָה ...
נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רק חזק ואמץ, כי גדול אדוננו ורב להושיע, "זכרו נפלאותיו" (תהלים קה), תמיד צריכים לזכור את נפלאות הבורא יתברך שמו, ולא להשבר משום דבר. אם אדם חזק באמונה פשוטה בו יתברך, אזי יהיה שמור מהכל.

זכר את אשר עשה לך עמלק הגרמני, ימח שמו, וזאת צריכים תמיד לחזור, למה גויים ערלים, רוצחים בדם קר, מסגלים לעשות, ולכן כל מי שרק עבר את השואה הנוראה, עליו לכתב ספר, ואם אינו יכול, שעל-כל-פנים יספר את כל מה שעבר עליו וכו', ואת כל מה שראה בעצמו וכו', וכל ההשתלשלות איך זה התחיל בעירה שלו וכו', וזו מצנה גדולה מאד, וכך יוכלו להדפיס את הכל, למען ידעו דור אחרון, והוא בכלל זכירת מעשה עמלק, ימח שמו וזכרו, שהיא מצנה רבה עד מאד.

ר' אברהם בר' נחמן ז"ל רשם את כל ספור התלאות שעבר על מוהרנ"ת ז"ל, וזה אחד מני אלה, כי עברו עליו משברים וגלים, שאין לתאר ולשער כלל, ולא נתן לכתב כלל, וזה גם-כן בכלל זכירת עמלק, כי בכל מחלקת שיש על צדיק הדבוק בו יתברך, יש בה מעשה עמלק, שחולק על הצדיק, ומשתדל שבגני-אדם יתרחקו ממנו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' קנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת־מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנַּחֲל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיָנִים אֵלּוּ כְּדָאֵי לְשָׂאֵל רוֹפֵא מְמַחָה בְּתַחוּם הַזֶּה וְכוּ', וְאִם, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲבַחֲנָתוֹ הִיא נְתוּחַ, אֲזִי צְרִיכִים לְשָׂאֵל שְׁלֹשָׁה רוֹפְאִים מְמַחִים — מֵה דְעִתָּם.

הִיָּה טוֹב, שְׁלִפְנֵי שְׂאֵתָה הוֹלֵךְ אֶל רוֹפֵא מְמַחָה, תִּלְמַד אֶת הַמְּאָמֵר בְּלִקוּטֵי־מוֹהֵר"ן, חֲלֵק ב', סִימָן ג', וְתֹאמַר עַל זֶה אֶת הַתְּפִלָּה מִ"לִקוּטֵי־תְּפִלוֹת", וְלִתֵּן עַל פְּדִיּוֹן, וְאֲזִי תוֹעִיל הַעֲצָה שְׁלֵהֶם, כַּמּוּבָא בְּתוֹרַת הַמְּאָמֵר, וְתִקְיָמוּ בְּפִשְׁטוּת, וְתִרְאֶה נְפִלְאוֹת, שְׁלֵא תִצְטַרֵּךְ לְגַמְרֵי נְתוּחַ.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה גִסִּים, אֵךְ כִּבְר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (נִדָּה ל'): אֵינן בַּעַל הַגִּס מְכִיר בְּנִסּוֹ; כִּי בְּאַמַּת אָנוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים: "וְעַל נִסְיָךְ שֶׁבְּכָל יוֹם עֲמָנוּ, וְעַל נְפִלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם", צְרִיכִים רַק לְשִׁים לֵב אֶל כָּל זֶה, וְאֲזִי יִרְאֶה בְּעֵינָי בְּשֵׁר אֶת הַנְּסִים שֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וְזוֹ כְּוֹנֵת בְּרִכַּת "אֲשֶׁר יִצַּר" (כַּמּוּבָא בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ, אֵרַח חֲזִים, סִימָן ד'), אֵיךְ שֶׁכָּל הָאָדָם נְפִלְאוֹת תְּמִים דְּעִים, וְאֵיךְ שֶׁאֵין מְרַגְּשִׁים אֶת הַנְּסִים נְגִלִים שֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה עִם הָאָדָם בְּכָל יוֹם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאֵהָבָה רַבָּה...

ז' קנו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק גַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גַּר יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! צְרִיכִים הִתְחַזְּקוֹת חֲדָשָׁה בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם כְּפִי תִקְרָא הַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבָרִים עַל כָּל אָדָם מֵרַב עוֹוֹנוֹתָיו, כִּי עוֹוֹנוֹתָיו שֶׁל הָאָדָם חֲקוּקִין לוֹ עַל עֲצָמוֹתָיו, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'), וּמִזֶּה בָּא שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מֵהַ שְׁעוֹבֵר, כִּי כָל הַיְסוּרִים שֶׁרַק עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד, הֵם רַק מֵרַבּוּי עוֹוֹנוֹתָיו, וְלָכֵן הַעֲקָר לְחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה שְׁלָמָה. וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה, אוֹמֵר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו') — לְשִׁמְעַ בְּזִיוְנוֹ וַיִּדָּם וַיִּשְׁתַּק; שְׁבִיזָה שְׁנִשְׁפָּף דָּמוֹ, וַאֲיִנוֹ קוֹרָא תִגְרָ נִגְדוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֶלָּא בָּא בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְּפָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּבּוֹכָה וּמְבַכָּה שְׁמַיִם וָאָרֶץ, וּבָּא אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּגִים, זֶה הִהִתְחַזְּקוֹת הַכִּי גְדוּלָה שְׁאָדָם יְכוּל לְהִתְחַזֵּק, כִּי בָּזָה שְׁאָדָם בָּא לִידֵי הַכִּי שְׁאִין בִּלְעַדּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְרַק בְּיָדוֹ אֲנַחְנוּ תְלוּיִים וְעוֹמְדִים, זֶה הִהִתְחַזְּקוֹת הַכִּי גְדוּלָה. אֲשֶׁרִי שְׁיֵאֲחֹז בָּזָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ יִמְתָּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדֵּינִים.

רַק שָׁמַר עֲצָמָךְ מֵדֵינִים, מִכַּעַס וּקְפִידוֹת, וְתִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמָךְ חֲסָדִים וְרַחֲמִים מְרַבִּים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

ז' קנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת־מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

מָה אָמַר לָךְ! אָנוּ אוֹמְרִים שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם (תְּהִלִּים קמ"ה, ג):
"גְּדוֹל הַיְיָ" וּמִהֶלֶל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין חֶקֶר"; וְלִכֵּן מָה אַתָּה יוֹדֵעַ
מָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא רוֹצֵה מִמֶּךָ?! וְאַף שֶׁעֲכָשׁוּ מִרְ לָךְ, עִם כָּל
זֹאת כָּבֵר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת ס): כָּל מָה דְעָבִיד רַחֲמָנָא
לְטַב עָבִיד; וּבְיַדָּאֵי טוֹבְתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הֵיא נְצַחִית,
וְרִשְׁעוֹת הֶרְשָׁעִים חוֹלְפֹת כְּאֲבָק פּוֹרֵחַ וּכְעָנָן כְּלָה, וְזֶה בְּרוּר.

מָה שֶׁאַתָּה צְרִיךְ לַעֲת עִתָּה — רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ
וּלְהִתְחַנֵּן עַל יְשׁוּעָה. וְזֶה דְבַר בְּרוּר, כְּשֶׁמִּתְפַּלְלִים מִדֵּי יוֹם בַּיּוֹמוֹ
בְּעֵקֶשְׁנוֹת גְּדוּלָּה, לְבִסּוּף רוֹאִים יְשׁוּעָה גְּדוּלָּה וְשִׁדּוּד הַטָּבֵעַ.

תְּכַנִּיס עֲצָמְךָ בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי־מוֹהֲרָן", כִּי
הַעֲמָקוֹת שֶׁבוֹ יוֹרְדֹת וְעוֹלָה עַד אֵין סוּף וְאֵין תְּכֵלִית, וְכָל אֶחָד יְכוֹל
לְמַצֵּא בּוֹ כְּפִי רְצוֹנוֹ וְכְפִי שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ.

אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, כִּי בָּעֵת שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל אֶת הַמֶּאֱמָר
בְּלְקוּטֵי־מוֹהֲרָן, חֲלַק א', סִימָן ח', אָמַר מוֹהֲרַנְיָת ו"ל: חֲשַׁבְתִּי
שֶׁאֵלוֹ הֵם דְּבָרֵי הָאִישׁ הָאֱלֹקִי רַבִּי שֶׁמִּשׁוֹן מְאוֹסְטְרוֹפּוֹלְיָא זִי"ע מְרַב
עֲמָקָם שֶׁל דְּבָרִים, אֲבָל אַחֲר־כֵּן הִתְבּוֹנַנְתִּי שֶׁזֶּה דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל.

וְזָכָה מוֹהֲרַנְיָת ו"ל מָה שֶׁלֹּא זָכָה שׁוֹם תְּלָמִיד מִתְּלַמִּידֵי רַבֵּנוּ
ו"ל, כִּי הוּא הֵבִין, שֶׁדְּבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל שֵׁיכִים כָּבֵר עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת;
וְהַפְּנִינָה הֵיא פְּשוּטָה עַד מְאֹד, כִּי שְׂאֵר הַתְּלַמִּידִים יָדְעוּ וְהִבִּינוּ אֶת
גְּדֻלַּת רַבֵּנוּ ו"ל, כִּי הֵם בְּעֲצָמָם הָיוּ בְּעֵלֵי הַשְּׂגָה וּבְעֵלֵי מַחִין
גְּבוּהִים, אֲבָל חֲשָׁבוּ שֶׁדְּבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל שֵׁיכִים רַק לְדוֹרוֹתָם, לֹא־כֵן
מוֹהֲרַנְיָת ו"ל, הֵבִין שֶׁדְּבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל שֵׁיכִים עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת,

וְאֶפְלוּ הַיְרֻדִים וְהַפְּחוּתִים, הַנִּבְזִים וְהַשְּׁפִלִים וְכוּ', גַּם לָהֶם יֵשׁ תַּקְוָה לַחֲזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, עַל-יְדֵי הָעֲצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַחֲטֵט בְּכָל יוֹם בְּ"לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן" הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֲשֶׁר יֵשׁ בּוֹ סוּדוֹת וְרוּי דְרָזִין וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת הַשְּׂיִכִים לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, אִישׁ אִישׁ כְּפִי הַשְּׂגָתוֹ, הָעֵקֶר לְלַמֵּד וּלְחַדֵּשׁ בָּהֶם בְּפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְכָל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּהוּא זֶה צְרִיכִים לְקַיֵּם, אֲזִי יֵשׁ הַצְּלָחָה גְּדוּלָה בַּהֲתַקְרְבוֹת, וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּעֲנֵן תַּפְּלָה וְהַתְּבוּדוֹת, שְׁפֵל-כֶּף הַרְבֵּה רַבְּנוּ ז"ל לְדַבֵּר מִזֶּה, צְרִיכִים לְקַיֵּמוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּדוּלָה.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (מִדְּרַשׁ שׁוּחַר טוֹב, תְּהִלִּים א') עַל הַפְּסוּק (שְׁמוּאֵל-ב' ז, יח): "וַיָּבֵא הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי הַנְּוִ"ה", מַה זֶּה וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי הַנְּוִ"ה? אֵלָּא שְׂיִשְׁב עֲצָמוֹ בְּתַפְּלָה, עַר הָאֵט זִיף אֲנוּעַק גִּיזַעֲצֵט פֶּאֶר הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מִיֵּט תַּפְּלָה, שְׂיִשְׁב לִפְנֵי יִתְבַּרְךָ בְּתַפְּלָה, רַק זֹו הָעֲצָה — לְהִתְחַבֵּא בְּמָקוֹם פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנִי-אָדָם, וּלְדַבֵּר וּלְשִׁיחַ עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, כִּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבִן אֶל אָבִיו, וְאִז כָּל הַהֲתַקְרְבוֹת תִּהְיֶה עִם חֵן אַחֵר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' קנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבָרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רַק חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד, וְאֵל תַּפֵּל בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל, יִהְיֶה מַה שְׂיִהְיֶה וְיִהְיֶה אִיף שְׂיִהְיֶה, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַרְבֵּה הַתְּחַזְּקוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ, כְּפִי רַבּוּי הַיְרִידוֹת וְהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר. וְעַקֵּר הַהֲתַחְזְקוֹת צְרִיכִים, כְּדִי

לְהִשָּׂאָר דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי כָּל הַמְקַדָּשׁ בְּיִתְרָה חָרַב בְּיִתְרָה, כִּי דִיָּקָא בְּמַקּוֹם שְׂיִישׁ אֹר גְּדוּל וְנוֹרָא, שְׁם רְצִים וּמִתְרוֹצְצִים הַזְּבוּבִים וְהִיתוּשִׁים, כְּמוֹ שְׂרוּאִים בְּחוּשׁ בְּגִשְׁמִיּוֹת, בְּעַת הַחֶשֶׁךְ, כְּשִׂישְׁנוּ מְקוֹר אֹר בְּאִיזָה מְקוֹם, שְׁם מִתְאַסְּפִים כָּל מִינֵי זְבוּבִים וְיִתוּשִׁים וְכוּ', וּמְסַבְּבִים אֶת הָאֹר וְעַפִּים וְכוּ', וּמְשַׁתְּגָעִים מִהָאֹר הַגְּדוּל שְׂמֵאִיר שְׁם וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן וְיִתְרָה מִכֵּן בְּאִין עֵרָף כָּלָל, כְּשֵׁמֵאִיר אֹר הָאִין סוּף בְּרוּף הוּא, אֹר רוּחָנִי, אֹר הָאֱלֹקִי, שְׁם מִתְגַּבְּרִים כָּל הַמְצַרְעִים וְהִירוּדִים וּבְעֵלֵי עֲבָרָה וְעֵזֵי פְנִים וְכוּ', וְחוּלְקִים מְאֹד. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנב), אֲשֶׁר לְפַעְמִים שְׁמִים בְּפִתַח גַּם יֵרָא שְׁמִים שְׂיִמְנַע וְכוּ', וְאִי אֶפְשָׁר לְעַבְרָה עַל זֶה רַק עַל-יַדֵּי מְסִירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' קנט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר מִטּוֹת-מְסַעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ אֵל ... נְרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הוּי, הוּי, לְהִיכֵן נִפְלֵת וְנִשְׁלַכְתָּ, עַד שְׂאֵתָה שׁוֹאֵל קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת כְּאֵלוֹ? ! הָאִינְךָ מִתְבוֹנֵן, שְׁכָּל זֶה מִפְּאֵת חֲטָאִיךָ הַמְרַבִּים, שְׁחֲטָאֵת בְּעוֹן הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׁעוֹן זֶה חָמוּר מְאֹד מְאֹד, כִּי הוּא רוֹצֵחַ נַפְשׁוֹת יְלָדָיו בְּדַם קָר, וְזֶה הַחֲטָא מְעַקֵּם אֶת הַלֵּב בְּסִפְקוֹת וּבְקִשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵּךְ, רַחֲמָנָא לְעֻלָּן.

וְלִכֵּן לֵךְ נָא וְתִלְמַד עֲכָשׁוּ אֶת הַמַּאֲמָר בְּלְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב, וְתֹאמַר עָלָיו הַתְּפִלָּה בְּ"לְקוּיטִי-תְּפִלוֹת", תְּפִלָּה י"ב, וְתִשְׁפֹּף שִׁיחַ וְתְּפִלָּה בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ: "אֵיָה מְקוֹם כְּבוֹדְךָ", "אֵיָה הַמְקוֹם שְׂאוּכַל לְמַצָּא אוֹתְךָ", כִּי אוֹי וְאֹבִי מִי שְׁנִשְׂאָר בְּקִשְׁיוֹת וּבְסִפְקוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵּךְ, שְׁזֵה בְּעֵצְמוֹ נִקְבָּא דִּתְהוּמָא רַבָּה. וְרוּאִים

שָׁפַל אֵלָיו הָאֲפִיקוֹרְסִים, שְׁנַמְצָאִים עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם, זֶה רַק עַל-יְדֵי שֶׁהִתִּירוּ עֲרִיּוֹת בְּפִרְהֶסְיָהּ בְּשֹׁאֵט נִפְשׁ וּבְזֻדוֹן, וְאוֹכְלִים טְרֵפוֹת וּנְבִלוֹת, בּוֹעֲלֵי נְדוּת וְגוֹיּוֹת וְכוּ', נוֹאֲפִים כְּכֹלְבִים, מְחַלְלֵי שְׂבָתוֹת, רְשָׁעִים אַרוּרִים. וְלֹא בַחֲנָם שְׁכַל-כֶּף שׁוֹנְאִים אֶת הַדַּת. וְעֲלִינוּ לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לְהִפְנֹעַ אֶל הַרְשָׁעִים הָאֵלֹהִים, אֲלֵא אֲדַרְבֵּהּ, עֲלִינוּ לְעוֹדֵד אֶת הַיְלֻדָּה לְעִמַּת הַרְשָׁעִים הִלְלוּ הַמְּעוֹדְדִים הַפְּלוֹת, וּמְמַלְאִים אֶת הָאָרֶץ עִם מְמַזְרִים וּפְסוּלִים, וְרוֹצִים לְעַקֵּר לְגַמְרֵי אֶת שֵׁם יִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

וְלִכֵּן עֲכָשׁוּ הוּא הַזְמַן לְבָנוֹת בְּתֵי כְּנִסְיוֹת וּבְתֵי מְדַרְשׁוֹת וְחֲדָשִׁים, יְשִׁיבוֹת וּבְתֵי חֲנוּף שְׁלוֹמְדִים שֵׁם תוֹרָה וְאַמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כּוֹלְלִים וּמְקוֹאוֹת, וּלְפָרְסֵם פְּרֻצוּפֵם הַטָּמֵא שֶׁל רְשָׁעֵי הָעַרְב־רֵב, שֶׁפָּרַשׁ הַזֵּהָרָה (פְּנִיחַס ר'ז:): "הֵיוּ צָרִיחָה לְרֵאשׁ" — אֵלֹהֵי הַצָּרִים נִעֲשׂוּ רֵאשֵׁי יִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, קָלִים וְרִיקִים וּפּוֹחַזִּים, שְׂאִין בָּהֶם — לֹא תוֹרָה וְלֹא יְרָאָה וְלֹא כְּלוּם, הֵם מְפַקְרִים, וּמְלַמְּדִים עִם הַשֵּׁם הַתְּמִימִים כֹּל מִיָּנִי לְמוֹדִים פְּסוּלִים, וְרוֹצִים לְעַקֵּר אוֹתָם מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת.

וְלִכֵּן אֵל נָא לְהִתְפַּעֵל מֵהֶם, אֲלֵא לְצִאת בְּרֵאשׁ כָּל חוּצוֹת, וּלְקַבֵּץ אֶת הַנְּשֻׁמוֹת הַנְּפוּצוֹת וְכוּ', שְׁעֲלֵיהֶם קוֹנֵן הַנְּבִיא (אֵיכָה ד, א): "תִּשְׁתַּפְּכֶנָּה אֲבִנֵי קִדְשׁ בְּרֵאשׁ כָּל חוּצוֹת", וְהֵם צָרִיכִים רֵאשׁ-בֵּית, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבִּינוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סז); וְזֶה — עַל-יְדֵי שֶׁמְפָרְסְמִים רַק אֶת הַחֵן וְהִיפִי וְהִפָּאָר שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שֶׁבִּזְהָ אֲנַחְנוּ מְחַיְבִים לְעַסֵּק.

וּבִפְרָט אַתָּה, שְׁכַל-כֶּף נִכְשֶׁלֶת וְכוּ', אִין תְּקוּן יוֹתֵר טוֹב וּמְצִיָּן מְלַגְלוֹת וּלְפָרְסֵם אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא רֵאָה לְעַבֵּד עַל נְקֻדַּת הָאֵמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא יְסוֹד הַיְהוּדָה, לְחֹזֵר לְעִצְמוֹ עַל הָאֵמוּנָה בְּפִשְׁטוּת, אֲשֶׁר אִין בְּלֻעְדֵיּוֹ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הוּא, דְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן אִינוּ נִעֲשֶׂה מִעִצְמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאַצִּיל הָעֲלִיוֹן.

מה אמר לך! הִיָּה כְּדַאי לְךָ לְקַבֵּעַ לְעֶצְמָךָ שְׁעוֹר בְּסֵפֶר אִיּוֹב, וְתִרְאֶה מָה עֶבֶר עָלָיו, וְשֵׁם תִּמְצָא מַה זֶה שְׂכָר וְעִנְשׁ, אֲמוּנָה וְקִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת וְכו'.

עֲצָתִי אֲמוּנָה, שְׁתִּזְרַק מִמֶּךָ כָּל הַדְּעוֹת נִפְסְדוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ בְּךָ, מִחֲמַת פָּגַם הַבְּרִית שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ בּוֹ, וּכְכֹל שֶׁתִּגְיַע לְהַשְׁגֵּת הַדְּעַת הָאֵמֶת, שְׂאִינְךָ יוֹדֵעַ כְּלוֹם, כִּי תִכְלִית הַיְדִיעָה שְׁלֹא גִדַּעַ, עַל-יְדֵי-זֶה תָּבוֹא לְהַכְרִיחַ בְּאֵינן סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַלֵּט אֶת הָאֲמוּנָה רַק כְּשֶׁמְסַלְקִים אֶת הַדְּעַת, כִּי אֲמוּנָה וְדְעַת — שְׁנֵיהֶם נוֹגְדִים זֶה אֶת זֶה, "וְאִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרִכּוֹת" (מְשָׁלִי כח, כ).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' קס.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלַח יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מִכְרַח לֹאמַר לְךָ אַחַת וּלְתַמִּיד, לְאָדָם אֵינן יְדִידִים, אֵינן חֲבָרִים וְכו', הַכֹּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל, כָּל זְמַן שֶׁהוּא יְכוֹל לְנַצֵּל אוֹתְךָ, הוּא יַעֲשֶׂה זֹאת, וּכְשִׁירְאָה שְׂפָכָר אֵינּוּ צָרִיךְ אוֹתְךָ, אֲזִי יִכְעֹט בְּךָ לְכָל הַרוּחוֹת.

וּבִזְזָה פִּרְשֵׁתִי אֶת מְאֹמֶר הַתַּנָּא (אֲבוֹת פָּרָק ב'): "הוּוֹ זֶה־יִרְיִן בְּרִשׁוֹת", כָּל דְּבָר שֶׁהוּא דְּבִר רִשׁוֹת, תִּהְיֶה זֶה־יִרְיִן מְאֹד מִבְּנֵי-אָדָם, כִּי צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, "שְׂאִינן מְקַרְבִּין לוֹ לְאָדָם אֲלֵא לְצַרְךָ עֶצְמוֹן", כָּל מַה שֶׁהֵם מְקַרְבִּין אוֹתְךָ, זֶה לְצַרְךָ עֶצְמוֹן, כְּדִי לְנַצֵּל אוֹתְךָ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, "נִרְאִין כְּאוֹהֲבִין בְּשַׁעַת הַנְּאֻתָן", כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ לָהֶם הַנְּאֻה מִמֶּךָ, הֵם יִרְאוּ לְךָ כְּאֵלוֹ אוֹהֲבִים אוֹתְךָ, וְהִרְאָהָ — "וְאֵינן עוֹמְדִין לוֹ בְּשַׁעַת

דַּחְקוּ", בַּשָּׁעָה שִׁיְהִיָּה לָךְ צַעַר וּדְחָק, הֵם לֹא יַעֲמִדוּ לְיַמִּינֶךָ. וְזֶה, לְדַעֲתִי, הַפְּרוֹשׁ הַפְּשוּט וּפְרוֹשׁ אֲמֶת, כְּפִי מֵה שְׁקוּרָה הַיּוֹם בְּעוֹלָם, שְׁבִינֵי-אָדָם מֵתֵאֶכְזְרִין אֶחָד נֶגֶד הַשָּׁנִי.

וְלָכֵן אֵל יִטְעֶה אוֹתְךָ שׁוֹם בְּרִיָּה אוֹ אָדָם, שֶׁהוּא אוֹהֲבֶךָ וְהַחֲבֵר שְׁלֶךְ, כִּי הַכֹּל שֶׁקָּר וְכָזָב, כִּי כָּלֵם לְצַרְךָ עֲצָמָן מְדַבְּרִים, מְלַבֵּד הַצְּדִיק הָאֲמֵת הַדְּבּוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו, וְאֵין לוֹ שׁוֹם הַסְּתַפְלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם, הוּא הַחֲבֵר וְהַיָּדִיד הָאֲמֵתִי שֶׁל הָאָדָם, כִּי הַצְּדִיק כְּבָר גָּר שָׁם לְמַעֲלָה בְּקַבִּיעוֹת, וְלָכֵן כָּל הָעֲצוֹת שֶׁלוֹ הֵן עֲצוֹת אֲמֵת, כְּלוֹ זֶרַע קֹדֶשׁ וְאֲמֵת, כַּמּוּבָא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז'); וְלָכֵן עֲצָה צְרִיכִין לְקַבֵּל רַק מֵהַצְּדִיק הָאֲמֵת, שְׂאִין לוֹ שׁוֹם הַנְּאִיָּה עֲצָמִית, וְהוּא יַעֲמֵד עַל יְמִינֶךָ בְּעֵת צְרוּתֶךָ. זָכֹר וְגַם זָכֹר בַּשָּׁעָה שֶׁעָבְרוּ עֲלֶיךָ מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, וְהָיוּ חֲיִיךָ תְּלוּיִים לָךְ מִנְּגִיד, מִי עֶזֶר לָךְ, מִי חֲזַק אוֹתְךָ, מִי הַכְּנִיס בְּךָ תַּקְנָה וְהַתְּחַזְּקוֹת?! וְאֶפְלוּ שְׂדוּף מִצָּא הַצְּדִיק בְּעַבְרוֹךְ, כִּי הוּא הַשְּׂדֵכָן הָאֲמֵתִי, כַּמּוּבָא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פט) וּמָה לֹא עָשָׂה בְּשִׁבְלֶךָ?! נִכְנָס לְבֵית הַבְּלִיעָה שֶׁל הַסְּטָרָא אַחֲרָא לְהוֹצִיאָךְ מִשָּׁם, כַּמּוּבָא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), נִכְנָס בְּתוֹךְ הַצְּנוּר הַמְּלַכְלֶךְ שְׁלֶךְ, כְּדִי לְהַכְּנִיעַ אֶת הַרְעָה וּלְנַקּוֹתָךְ, כַּמּוּבָא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ח').

וּמָה רוֹאִים? פֶּלֶא עַל גְּבִי פֶּלֶא! כָּל אֱלוֹ הַרְשָׁעִים שֶׁרָדְפוּ אוֹתְךָ וְכוּ' בְּהַצְּנֵעַ, וְשָׂמוּ לָךְ רִגְלִים, שֶׁתִּפֹּל וְתִפְשַׁל וְכוּ', וְלֹא הָיָה לָהֶם אֲכַפְתָּ פֶּלֶל מִצְרוּתֶךָ וְיִסּוּרֶיךָ וְכוּ', וְאֲדַרְבָּה בְּשֶׁקֶט שְׂמַחוּ וְעֲלוּ וְרָקְדוּ עַל הָעֲגָמֵת נִפְשׁ וְהַצְּעֵר וְהַשְּׁפִיכוֹת דְּמִים וְהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שֶׁעָבְרָה עֲלֶיךָ, וּבְחֻשָׁי דְּבָרוּ עֲלֶיךָ כָּל דְּבַר אֲסוּר וְכוּ', וְעַכְשָׁו נִתְחַבְּרַת עִמָּהֶם. וְאֵלוֹ אֵת הַצְּדִיק הָאֲמֵת, שֶׁעֶזֶר לָךְ, וּמָסַר אֶת שְׂמוֹ וְאֵת נִפְשׁוֹ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לוֹ בְּעַבְרוֹךְ — עֲזַבְתָּ, וְעוֹד תַּעֲזוּ לְדַבֵּר עֲלָיו כָּל דְּבַר אֲסוּר. פֶּלֶא עַל גְּבִי פֶּלֶא אֵיךְ אָדָם יָכוֹל לְהִיּוֹת כְּפִוֵי טוֹבָה כְּזֶה, וְעוֹד לְהַכְּחִישׁ כְּאֵלוֹ אֵף פַּעַם לֹא עָשָׂה לוֹ הַצְּדִיק טוֹבָה וְכוּ'.

זָכֹר כַּמָּה לִילּוֹת לֹא נִתְּתָ לּוֹ לִישָׁן?! כַּמָּה יָמִים לֹא הִרְפִּיתָ מִמֶּנּוּ, וְלֹא נִתְּתָ לוֹ מְנוּחַ וְכוּ'?! וְרִצְתָ אַחֲרָיו, וְשִׁפְכְתָ אֶת מַר לְבָבְךָ,

וּפְרִשְׁתָּ אֶת כָּל סִפְקוֹתֶיךָ לְפָנָיו, וְעִכְשָׁו לֹא רַק שְׁעוֹבֶתָ אוֹתוֹ, אֲלָא אַתָּה עוֹד מְדַבֵּר עֲלָיו כָּל דְּבַר אֲסוּר, וּמַעֲיֵד עֲלָיו עֲדוֹת שֶׁקֶר בְּבֵית-סֵהַר וְכוּ', בְּלִי שׁוּם רַחֲמָנוּת כָּלֵל, הֵיטְכֵן?!

וְדַבֵּר זֶה פֶּלֶא עַל גְּבִי פֶּלֶא, נִפְלְאוֹת תָּמִים דְּעִים; וְכֵן זֶה עֵבֶר עַל מוֹהַרְנ"ת ז"ל, שֶׁהוּא הַצְּדִיק הָאֵמֶת הַיּוֹנֵק מִרַבְּנוּ ז"ל, כִּי שְׁלִיחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ, וּמִסֵּר נִפְשׁוֹ בְּעִבּוּר כָּל אֶחָד לְכַד. הִנֵּה עֲנִי וְאַבְיוֹן, מְטַפֵּל בְּאִשָּׁה וַיְלָדִים, וְסָבַל סָבַל רַב, עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת וּמְכַאוּבִים רַבִּים, כִּי סָבַל שָׁנִים רַבּוֹת עַל בְּנֵי מַעֲיוֹ וְכוּ', וּמָה גַם שֶׁסָּבַל הַרְבֵּה צָעַר גְּדוֹל בָּנִים וְכוּ', עִם כָּל זֹאת הֵיטָה לוֹ סְבָלָנוּת לְכָל מֵר לֵב וְכוּ', וְתָמִיד הֵיטָה דָּלֶת בֵּיתוֹ פְּתוּחָה לְכָל אִישׁ מְכַאוּב, שֶׁבּוֹר וְרָצוּץ וְכוּ', וּלְבִסּוֹף אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁיַּעֲזֹב וְעוֹר, דִּיקָא הֵם הַפְּכוּ נִגְדוֹ וּמְסָרוּ אוֹתוֹ בְּמִסִּירוֹת, עַד שֶׁהִכְנִיסוּהוּ לְבֵית-סֵהַר. הֲלֹא אֵין לָךְ רִשְׁעוֹת וְאַכְזָרִיּוֹת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֹּו!

וּמִכָּל זֶה אָנִי רוֹאֶה, שֶׁהַכֹּל דְּמִיּוֹן, וְאֵל תַּחֲשַׁב שֵׁישׁ לָךְ אֵיזָה חֶבֶר אוֹ יָדִיד, כִּי הַכֹּל שֶׁקֶר וְכֹזֵב. וְלִכֵּן אֵל תַּחֲזִיחַ בְּאִשְׁלִיּוֹת, כְּדֵי שֶׁלֹּא תָבוֹא אַחֲרֶיךָ לִיְדֵי אַכְזָבוֹת וְכוּ'.

וּבִכֵּן, מָה שֵׁישׁ לַעֲשׂוֹת עִתָּה, הוּא רַק לְבַרַח אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְלִדְבַר רַק עֲמוֹ יִתְבַּרַךְ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶךָ, וְלִשְׁיַח וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, כִּי אֵין לָךְ בְּעוֹלָם רַק אוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, וְרַק אֵלָיו יִתְבַּרַךְ עֲלֶיךָ לְחֹזֵר, וְלֹא יוֹעִיל לָךְ שׁוּם דְּבַר לְהַנְצִיל מִהַמִּיתָה, שֶׁיִּגְיַע הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה וְהַרְגַע, יִגְיַע הַזְּמַן וְיִקְרָאוּ אוֹתְךָ חֲזָרָה וְכוּ', הֵינִי שֶׁיִּקְחוּ אֶת הַנְּשָׁמָה מִמֶּךָ, אֲזִי הַנְּשָׁמָה עוֹלָה לְמַעְלָה חֲזָרָה אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְהַגּוֹף לְקַבּוּרוֹת יוֹבֵל, וּמְכַנְיָסִים אֶת הַגּוֹף בְּתוֹךְ הַקֶּבֶר, מְקוֹם רָמָה וְתוֹלְעָה, מְקוֹם עַכְבָּרִים וּנְחָשִׁים וְעַקְרָבִים. וְלִכֵּן רָאֵה וְהִבֵּן מָה לְפָנֶיךָ, אֶת הַגּוֹף יְכַנְיָסוּ בְּקֶבֶר בְּלִי רַחֲמָנוּת, וְאִף אֶחָד לֹא יוֹכֵל לַעֲזוֹר לָךְ אֲזִי — לֹא אֲשַׁתָּף, וְלֹא יְלַדֶּיךָ, וְלֹא שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, אֲבָל הַנְּשָׁמָה תַּחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבַּרַךְ.

וְלִכֵּן רָאֵה גַם רָאֵה לְחֹזֵר עוֹד עִכְשָׁו אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן צו), שֶׁצָּרִיכִין לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ עוֹד עִכְשָׁו

כִּשֶׁהוּא בְּזֶה הָעוֹלָם לְחַיּוֹת כְּמוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא, הִינּוּ לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ
 רַק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ. תִּדְבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתִחַשֵּׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ,
 וְתִסְתַּכַּל רַק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִשְׁמַע רַק אֶת קוֹלוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי אֵין
 בְּלִעְדָּיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְהַפֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, אַתָּה קֹדֶם שְׁפָרְאֵת
 אֶת הָעוֹלָם, וְאַתָּה מִשְׁפָּרְאֵת אֶת הָעוֹלָם, אֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל.
 וְזֶה הַלְמוּד הָעֵמֶק שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מִחֲדִיר בְּנוֹ. וְבוֹ בְּרָגַע שְׁאַחַד רוֹצֵה
 לְשֹׁבֵר אוֹתָךְ, וְלְהַכְנִיס בְּךָ אֵיזָה יְאוּשׁ אוֹ שְׁנֵאָה, כְּאִלוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא אֵינוֹ חִפְץ בְּךָ וְאֵינוֹ רוֹצֵה אוֹתָךְ, וְכֵאלוֹ אֵינְךָ שְׁנֵה כְּלוּם, וְאֵין
 שׁוֹמְעִים אוֹתָךְ, תִּדַּע, שֶׁהַכֵּל שֶׁקָּר וְכֹזֵב, הֶבֶל הַבָּלִים, כִּי הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֶן, וְרוֹצֵה אוֹתָךְ, כִּי הוּא מְחַיֶּה וּמְהַיֵּה אוֹתָךְ,
 וְנוֹתֵן בְּךָ חַיּוּת, וְזֵן וּמְפָרְגֵס אוֹתָךְ.

וְלִכֵּן אַל תִּהְיֶה בְּטֹלֵן! בְּרַח לְךָ רַק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, כִּי רַק הוּא
 יִתְבַּרְךָ מִבֵּין אוֹתָךְ, וְרַק הוּא יִתְבַּרְךָ אוֹהֵב אוֹתָךְ.

וְזֶה הַלְמוּד הָעֵמֶק שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא הוּא הַשְּׂדֵכֵן הָאֲמִתִּי,
 הַמְשַׁדֵּךְ גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בֵּינָם לְבֵין אֲבִינוֹ שְׁבַשְׁמִים, וְהוּא הַמוֹצִיא
 אֶת גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִבֵּית הַבְּלִיעָה שֶׁל הַסְטָרָא אַחֲרָא, וְהוּא הַמְּנַקֵּה
 אֶת הַצְּנוּר שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְנוֹתֵן עֲצוֹת לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל אֵיךְ
 לְצִאת מִהַחֲשָׁף שְׁלוֹ, וְאֵיךְ לְהֵאִיר עַל עֲצָמוֹ אוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא. וְלִכֵּן הַחֲבֵר וְהִדִּיד שֶׁל הָאָדָם הוּא רַק הַצְּדִיק הָאֲמִתִּי רַבְּנוּ ז"ל,
 כִּי הוּא רוֹצֵה אֶת טוֹבֵתְךָ הַנְּצַחִית.

תְּצַנִּיעַ אֶת הַמְּכָתֵב הַזֶּה, כִּי תִצְטָרֵךְ אוֹתוֹ לְיָמִים הַבָּאִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ז' קסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אוֹר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי
 מְאֹד, שׁוֹתֵה מִיָּמֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ
 יְאִיר.

מכתבך לנכון קבלתי, ומפאת טרדותי הרבות נתעכבה תשובתך עד כה.

אודות שאלתך וכו', עליך לדעת, אשר הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, ורוצה להתגלות אלינו, כי הוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, אלא שהגוף מכסה את הנשמה, שהיא חלק אלוך ממעל; כי כשאדם חוטא, רחמנא לצלן, הוא מלביש את נשמתו בגוף עב וגס מאד, וככל שחוטא יותר, נסתרת נשמתו יותר ויותר. ולכן אומר רבנו ו"ל (לקיט"י-מוהר"ן, חלק א', סימן כב), שאדם צריך לזכור את גופו, כדי שתאיר בו הנשמה. ואיך זוכים לזה? על-ידי שמתקרבים אל הצדיק האמת, אשר הוא מזכיר את הגוף, עד שהגוף נעשה כלי לגבי האור אין סוף ברוך הוא. שזה: "מבשרי אחזה אלוך" (איוב יט, כו), מבשר גופי אני יכול לראות אלקות.

כי הנה יש השואלים: "היכן הקדוש-ברוך-הוא, היכן מסתתר?!" והתשובה בעבורם: "לכו תתבוננו בעצמכם — מי מסתכל בכם? מי מדבר מכם? מי רואה דרככם? מי נושם בכם? הקדוש-ברוך-הוא!" כי הוא יתברך מתגלה בתוך הבריאה, ומחמת שאוהב אותנו מאד, ורוצה להתגלות יותר ויותר, אזי ברא את העולם בצורה כזו — 'ברישא חשוכא והדר נהורא' (שבת עו:); קדם חשך ואחר-כך אור, כמו שכתוב (בראשית א): "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד". כי הוא יתברך רוצה להתגלות אלינו יותר, בגלוי רב מאד, אזי מחשיך לנו. ואם יש לנו שכל, ואנו יודעים, שמה שראינו עד כה אור, ונגלה לנו אלקות, זה ה'יה מאתו יתברך, וכן מה שנתחשף לנו עתה, ואיננו רואים תקנה ותוחלת, זה גם-כן ממנו יתברך, לנסותנו אם אנו רוצים לשוב בתשובה שלמה, ולהכירו יתברך באמת.

ועל-כן עקר עצתך, שתמשיך להדבק בקדשה ולהתחזק מעמד, אף שחשך ומר לה, וכל יום ויום תמשיך לקיים מצוותיו יתברך, תניח תפלין, אשר אומרים חכמינו הקדושים (מנחות מד): כל המניח תפלין — זוכה לחיים; וכן תתעטף בציצית, ותניח מזוזה על פתח

אָשׁר   ז' קסב   בְּנַחֵל   עא

בֵּיתָךְ, וְתִשְׁמַר כְּשֵׁרוֹת הַמְּאֻכְלִים, הִינוּ שְׂתַנְּהַר מָה אַתָּה אוֹכֵל, שְׁלֹא יִהְיֶה, חֵס וְשְׁלוֹם, טְרַפּוֹת וּנְבִלוֹת, וְתִזְהַר מִחֲלוּל שִׁבְתָּ, וְאֵלּוּ הַמְצוֹת תִּדְבַּקְנָה אוֹתָךְ אֶל קוֹנֶךָ, וְאַפְלוּ שְׂתַרְגִּישׁ כְּבָר אֱלֻקוֹת, פְּתָאם שׁוֹב יַעֲלֵם לָךְ הָאוֹר, אַף אֵל תִּתְיַאֵשׁ, כִּי תִדַע שְׂזַהוּ "וַיְהִי עָרֵב", וְאִם תִּחְזִיק מֵעַמָּד, אֲזַי יִגִּיעַ לָךְ "וַיְהִי בֹקֶר", וְכֵן יִהְיֶה לָךְ עַד הַרְגַע הָאַחֲרוֹן, שֶׁהַנְּשִׁמָּה תִתְעַלֶּה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים. אֲבָל אֵל תִּתְיַאֵשׁ, כִּי כֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כב), שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַעֲלִים וּמְסַתִּיר אֶת הָאוֹר מִהָאָדָם, כְּדִי שֶׁהָאָדָם יִחַפֵּשׂ וַיִּבְקֹשׁ וַיִּשְׁתַּוְּקַק וַיִּכְסֶּף אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ יוֹתֵר וַיּוֹתֵר; אֲשֶׁר־יִמְקִיֵם אֶת זֹאת!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' קסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרָהָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִיָּמֵי הַנַּחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! שְׂאֵלְתָךְ שְׂאֵלָה קִשָּׁה מְאֹד, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹלַח לָנוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר צַדִּיקִים קְדוּשִׁים, הַדְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲבָל הַצַּדִּיקִים הֵם מַעֲלִימִים וּמְסַתִּירִים עַצְמָם מֵעֵינֵי הָעוֹלָם. וְלִכֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), שְׂצַרִּיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא אֶת הַצַּדִּיק, שְׂיִכּוֹל לְזַכֶּךָ לָנוּ אֶת הָאֱמוּנָה, שְׂנִזְכֶּךָ לְבִרְוֵר וְזַכּוּף הָאֱמוּנָה, לְהִיּוֹת גַּם-כֵּן אֲצִלּוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל עַבּוּדְתֵנוּ — לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אַחַר הַצַּדִּיק, שְׂיִשׁ לוֹ רוּחַ-הַקְּדוּשׁ, שְׂיִכּוֹל לְזַכֶּךָ לָנוּ אֶת הַמַּחַ, שְׂנִזְכֶּךָ לְחַדֵּשׁ עַצְמָנוּ וּלְחַדוֹשׁ הָעוֹלָם, לִידַע שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַדֵּשׁ אֶת הַבְּרִיאָה בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד. וְלִכֵּן אוֹמַר מוֹהַר"ן ז"ל (לְקוּטֵי-

הַלְכוֹת, שְׁלוּחִין, הַלְכָה ה'), שְׁעִבּוּדָה זוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת לַיהוּדֵי כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְאִסּוּר לֹא לְחַשֵּׁב שֶׁכֶּבֶר מְצָא אֶת הַצְּדִיק, וְהוּא מְקַרֵּב אֵלָיו, כִּי אִזּוֹ הוּא בְּאֵמֶת רְחוּק מֵהַצְּדִיק, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם יְכוּלִים לְהַטְעוֹת עֲצָמוֹ מְאֹד; יִשְׁנֶם כָּל מִינֵי רַמָּאִים וְצָבוּעִים וְנוֹכְלִים, הַמְרַמִּים אֶת הַבְּרִיּוֹת.

וּמַאֲיֵן יוֹדְעִים בְּאֵמֶת מִי הַצְּדִיק, מִי בְּאֵמֶת רְאוּי שְׂיִתְקַרְבוּ אֵלָיו? אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן ו'), שֶׁהַיֵּצֵר הָרַע נִדְמָה כְּאֶחָד הַהוֹלֵךְ עִם יָד סְגוּרָה, וְהוּא רֵץ בֵּין הַבְּרִיּוֹת, וְכֻלָּם חוֹשְׁבִים שֶׁאֲצֵל אָדָם זֶה מִנְחַת כָּל תְּקוּנָתוֹ, כִּי רוֹאִים שְׂיָדוֹ קְמוּצָה, וּבּוֹדָאֵי מַחְבִּיא בָּהּ אֵיזָה סוּד נִפְלָא, עַל־כֵּן רְצִים אַחַר הַסּוּד הַזֶּה, וְלִבְסוּף פּוֹתַח אֶת יָדוֹ, וּמְסַכְּנִים, מְגַלִּים וְנוֹכְחִים בְּתַרְמִיתוֹ, אֲשֶׁר הִיא רִיקָה וְאֵין בָּהּ מְאוּמָה, אֲזִי מֵתְחִילִים לְמַרֵּט שְׁעֵרוֹת רֵאשָׁם, וּמְבַכִּים: "אַחַר אֵיזָה הֶבֶל וְשִׁטוֹת רִצְנוֹ כָּל יְמֵי חַיָּינוּ?!" לֹא־כֵן הַצְּדִיק הָאֵמֶת מְכַנִּים לָנוּ בְּיָד: מַצּוּוֹת, תּוֹרָה, תְּפִלָּה, וְזֶה: 'מָה שֶׁבִּיד בְּטוֹח'.

וְעַל־כֵּן סִימָן זֶה יִהְיֶה מְסוּר בְּיַדְךָ — אִם אַתָּה מְקַרֵּב אֶל פְּלוֹנִי, וְרוֹאֶה שֶׁעַל יָדוֹ אַתָּה זוֹכֵה לְסִיִּים אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה: תַּנ"ךְ, שְׁשֵׁה סְדָרֵי מִשְׁנָה, בְּבִלִי, יְרוּשְׁלָמִי וְתוֹסֵפְתָא, מְדַרְשׁ רַבָּה וְתַנְחוּמָא וְכו', רַמְב"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עָרוּף, זֶהֲרַ וְתַקוּנִים וְכו', וְכו', וְאַתָּה מֵתְפַלֵּל עַל יָדוֹ בְּכוֹנֵנָה עֲצוּמָה, וּמֵתְבוֹדֵד יוֹתֵר אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וּמְדַקְדֵּק יוֹתֵר בְּמַצּוּוֹת וְכו', אֲזִי תִהְיֶה מְבֹטָח שֶׁאַתָּה מְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת שֶׁהוֹצִיאָךְ מֵהַבוֹץ. אֲבָל אִם אַתָּה רֵץ סֵתָם אַחַר אָדָם, שְׁעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי תְּנוּעוֹת מְשֻׁנוֹת וְהַעֲוִיּוֹת, וְנִדְמָה לְךָ שֶׁהוּא עָף בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְכו', וְאַתָּה נִשְׁאָר בְּתוֹךְ זֶהֲמַתְךָ וְכו', וְאֵינְךָ עוֹלָה עַל יָדוֹ בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם, סִימָן שֶׁאַתָּה חֵי בְּדַמְיוֹן אֶחָד גְּדוֹל. וְלָכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצז), שֶׁבְּגֵי־אָדָם חוֹשְׁבִים שֶׁעָנּוּ הוּא מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּכַפִּיפַת רֵאשׁ בְּדַרְךָ שְׁטוֹת, כְּאֵלוֹ הוּא עָנּוּ, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁזוֹ עֲנָוָה פְּסוּלָה, כִּי עֶקֶר הָעֲנָוָה זֶה בְּחֻכְמָה. וְכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כב): אֵלוֹ שְׂמֵתְכוּפְפִים וְעוֹשִׂים כָּל מִינֵי תְּנוּעוֹת מְשֻׁנוֹת, הֵם חֲנֻפְנִים בְּעֵלְמָא, הֵם צְרִיכִים תְּשׁוּמַת לֵב, וְלָכֵן מִשְׁתַּטִּים וְעוֹשִׂים כָּל מִינֵי שְׂגִיּוֹנוֹת.

אָבֵל לְבַגְי־אָדָם אֵין הַשְּׂכָל הַזֶּה, וְכִינֵן שְׂרֹאִים בְּגִי־אָדָם קוֹפְצִים וְצוּהֵלִים, נְדַמָּה לָהֶם שֶׁהֵם מַשְׁהוּ, וְזוֹ עֵקֶר טְעוּתָם.

וְלָכֵן עֵקֶר גְּדֻלַּת הַצְּדִיק — שְׂיָכוּל לְהוֹרִיד עֲצָמוֹ אֶלֵינוּ, כִּי אָנוּ נִמְצָאִים בְּשָׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, וּבֵל נְטֻעָה אֶת עֲצָמָנוּ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד צָרִיף לְזִכְרֵהּ הַיֵּטֵב מָה עָשָׂה בִּימֵי חַיָּיו, אֵיךְ חָלְפוּ יְמֵי נְעוּרָיו? מָה עָשָׂה בָּהֶם?! בִּיצֵד לְכֻלָּךְ וְטַנֵּף מַעֲשָׂיו?! וּמִכָּל שָׂפָן אִם אָדָם חָלַל שִׁבְתּוֹ, וְאָכַל טְרֵפוֹת וּנְבִלוֹת, וְעָבַר עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, אֵיךְ צָרִיף לְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ, וּלְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחַר הַצְּדִיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה, שְׂיָכוּל לְהָאִיר גַּם בּוֹ אֶמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, לְמַצֵּא הֵיכַן הַצְּדִיק הַרוֹפֵא הַגָּדוֹל, שְׂיָכוּל לְרַפֵּא אֶת נַשְׁמָתוֹ. וְלָכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּיִטִּי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ל'), שֶׁהַצְּדִיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאוֹת יָכוֹל לְהָאִיר שְׂכָל עֲלִיוֹן בְּשִׂכָּל תַּחֲתוֹן, הֵינּוּ לְהָאִיר גַּם בְּנַפְשׁוֹת פְּגוּמוֹת כָּמָנוּ — אֶלְקוֹת. וְלָכֵן מִי שְׂיָכוּל לְהָאִיר אֶלְקוֹת, אֶפְלוּ בְּנַשְׁמוֹת הַכִּי פְחוּתוֹת, וּמֵאִיר בָּהֶם אוֹר הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, זֶה הַצְּדִיק הָאֵמֶת.

אָבֵל עֲלֵיךְ לְזִכְרֵהּ הַיֵּטֵב, שֶׁזֶּהוּ נְסִיּוֹן גָּדוֹל מְאֹד, כִּי אֶפְלוּ אַחַר שְׂאָדָם זָכָה לְמַצֵּא אֶת הַצְּדִיק הָאֵמֶת, וְהַצְּדִיק הָאִיר בּוֹ אוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְקִשָּׁט נִשְׁמָתוֹ בְּלְבוּשִׁים יְקָרִים: תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וְהַחֲזִירוּ בְּחֻשׁוֹבָה, לְבִסוּף יְבוֹא הַסֵּמ"ךְ־מ"ם, וְיִוצִיא דְבָה עַל הַצְּדִיק הַזֶּה, וַיֹּאמֶר לְאָדָם: "זֶה לֹא צְדִיק" וְכו', וַיִּשְׁפִּיחַ מִמֶּנּוּ מָה עָשָׂה בְּשִׁבְלֵוֹ הַצְּדִיק הַזֶּה, וְכִיצַד טָפַל בּוֹ, וְטָפַחוּ, וְלָטְשׁוּ, וְהִלְבִּישׁ אֶת נַשְׁמָתוֹ בְּמִלְבוּשִׁים זָפִים וְטְהוֹרִים; עַד שְׂאָדָם יַעֲזֹב אֶת זֶה הַצְּדִיק, וְיִרוּץ אַחַר דְּמִיוֹנוֹת שֶׁל שֶׁקֶר.

לָכֵן כָּל יְמֵי חַיָּיךָ רְאֵה לְבַקֵּשׁוּ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁתִּמְצָא אֶת הַצְּדִיק הַמְּגַלֵּה לָךְ אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וּמִחֲזֻקָּךְ וּמִעוֹדְדָךְ, שֶׁתִּתְבַּדֵּד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִקְיָם מִצְוֹת בְּשִׂמְחָה וְכו' וְכו'. וְתִתְחַנֵּן בְּתַחֲנוּנִים רַבִּים וְעֲצוּמִים מִלִּפְנֵי יִתְבָּרֵךְ, שְׂאֵף פַּעַם לֹא תַעֲזֹבוּ, כִּי זֶהוּ נְסִיּוֹן גָּדוֹל מְאֹד, כְּאָמֹר, עַד שֶׁמֶרֶב עוֹנוֹת, הַסֵּמ"ךְ־מ"ם מַצְלִיחַ לְהִרְחִיק אֶת הָאָדָם מִהַצְּדִיק, וְלְהַשְׁפִּיחַ מִמֶּנּוּ כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה לוֹ הַצְּדִיק.

עד אשר ז' קסג בנחל

אשרי מי שזוכה למצא את הצדיק, ולא לעזבו בשום פנים ואפן,
ואז יזכה לכל טוב בזה ובבא ולנצח-נצחים.

הדורש שלומך באהבה רבה,
ומצפה לשמע הטוב ממך...

ז' קסג.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל הבחור הנקר לי
מאד, הרוצה להאיר נפשו באור האורות, צח הצחצחות מהנחל
נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך המלא מרירות — לנכון קבלתי, ולהשיבך נודרתי
ולא התמהמהתי.

אודות שהיכים וכו', הלא ידוע מאמרם ו"ל (סוטה ב.),
שארבעים יום קדם יצירת הנולד, יוצאת בת קול ומכרזת ואומרת:
בת פלוני לפלוני; הינו שלכל אחד ואחד יש זיווג. אך דא עקא,
כשאדם חוטא, אומר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פז), הוא
גורם שהזיווג יתרחק ממנו. וכן כתוב בתקוני זהר (תקון יד, ל.):
כשאדם חוטא ובפרט בפגם הברית, הוא עושה הבל ורעות-רוח,
בזה גורם להרחיק ממנו זיווגו. ועם כל זאת, אם חוזר בתשובה,
חוזר ויחבנה ליה זיווגו, הקדוש-ברוך-הוא מזמין לו זיווגו. הינו, כי
באמת לכל אחד ואחד יש בן או בת זוג, אבל אדם מתחיל להיות
ברוך, שוכח שחטא ופגם בבירתו, לכלף את נשמתו, ועל-ידי-זה
רחק ממנו את הזיווג, ובמקום שיכיר מקומו, וישוב בתשובה,
שלמה, ויקצץ בשאיפותיו, ומה שנדמה היה לו בתחלה, שצריך
למצא איזה יחוס גדול, או עשר בל יתאר וכדומה, ויתפטר עתה
על פחות, תחת זאת הוא עדין עומד ברצונותיו האויליות, ובדרך
למצא שהיה מיחד במינו, ואינו מתישב בדעתו לצית מאמרם ו"ל
(יבמות ג.): נחות דרעה ונסיב איתתא.

אֲשֶׁר   ז' קסג   בְּנַחֵל   עה

על-פּן הַהִכָּרַח לִי לֹאמַר לָךְ, אֲשֶׁר כָּל מַה שֶּׁקָּשָׂה לָךְ לְמַצֵּא בַת זִוּגָךְ, אֵין זֶה בֹּא אֶלָּא מִגִּנְאוֹה. וְעֲצַתִּי לָךְ — שֶׁתִּקְבַּל עַל עֲצָמְךָ לְגַמֵּר הַשְּׂדוּף הָרֵאשׁוֹן שִׁיִּצִיעוּ לָךְ, וְתִתְפַּוֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, שֶׁתִּנְצַל עַל יָדָהּ, וְתִלְמַד בְּטְהָרָה, וְתִבְנֶה בֵּית נְאֻמָּן, וְתִקֵּים דּוֹרוֹת יְשָׁרִים, אֲזִי מִבְּטָח לָךְ שֶׁזֶהוּ זִוּגָךְ. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פ"ט), שֶׁהַצְדִּיק הוּא הַשְּׂדֻכָּן, וְתִכְף-וּמִיד כְּשֶׁהַצְדִּיק אוֹמֵר לָךְ: "זֶה הַשְּׂדוּף", תִּקְבַּל אֶת דְּבָרָיו! וְאִז תַּחֲיֶה חַיִּים טוֹבִים וְנֹעֲמִים.

וּכְמוֹ-כֵן בְּעֵינֵי פְרִנְסָה; הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זֵן וּמְפָרְנֵס לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, אֶלָּא אָדָם מֵרַחֵיק אֶת הַפְּרִנְסָה מִיָּדוֹ. כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (קְדוּשֵׁין פ"ב): הִרְעוֹתִי מֵעֲשִׂי, קִפְחִתִּי פְרִנְסָתִי; וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ט'), הֲלֹא אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סוּטָה ב.): קָשָׁה זִוּוּגוֹ שֶׁל אָדָם כְּקָרִיעַת יַם סוּף; וְכֵן אָמְרוּ (פְּסָחִים ק"ח): קָשָׁה פְרִנְסָתוֹ שֶׁל אָדָם כְּקָרִיעַת יַם סוּף; הֵינּוּ שִׁזְוּוּג וּפְרִנְסָה בְּאִים קָשָׁה מְאֹד לְאָדָם כְּקָרִיעַת יַם סוּף, וּמִדּוּעַ? כִּי בַעַת שֶׁהִצְרַכּוּ עִם יִשְׂרָאֵל לְחִצּוֹת אֶת הַיָּם, הָיָה קְטָרוּג גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם: הִלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, וְהִלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה. עַד שֶׁבֹא מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְהִחְדִּיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל, שִׁיִּשׁוּבוּ בַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְיַעֲסִקוּ בַתְּפִלָּה, תַּחֲנֻנָּה וּבִקְשָׁה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. וּבְרַגַע שֶׁשָּׁבוּ בַתְּשׁוּבָה — נִקְרַע לִפְנֵיהֶם הַיָּם. כְּמוֹ-כֵן כְּשֶׁהַיְהוּדִי חוֹזֵר בַתְּשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי זוֹכֵה לְמַצֵּא תִכְף-וּמִיד זִוּוּגוֹ, וְכֵן זוֹכֵה שֶׁבֹאָה לוֹ פְרִנְסָה בְּנִקְל וּבְרוּחַ, כִּי כְּפִי שֶׁמְפָרְנֵסִין, כְּכִיכּוֹל, אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַתְּפִלָּה, כֵּן זוֹכִין לְפְרִנְסָה וּלְזִוּוּג.

וְלָכֵן עָקַר הָעֲצָה בְּעִבוּרָךְ — לָשׁוּב בַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּלְהִרְפִּין אֶת הָרֵאשׁ וְלֹא לְהִיּוֹת בְּרִיזָן, וּלְקַבֵּל תִּכְף-וּמִיד מִהַ שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְזַמֵּן לָךְ, וְאִז תַּהֲיֶה הַכִּי מְאֲשֶׁר, וְתִזְכֶּה לְהִצְלָחָה נְצִחִית, וְהֵבֵן לְמַעֲשֶׂה.

אַקוּהָ שֶׁתַּצִּית לְדְבָרִי, וְתִבְשְׂרֵנִי בְשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת בְּקָרוֹב.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

עו אָשֶׁר ז' קסד בַּנְחַל
ז' קסד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפַּרֵּךְ, אֹר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִטּוֹת־מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ מִשְׁבּוּעַ שְׁעָבֵר — לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! בְּעִנְיָן שְׁשֹׂאֵלְתָּ וְכו', הֲלֹא חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אֹמְרִים (עֵין שְׁבַת כו.), שְׁפִלָּה וְחַמּוּתָה אֵינָן מִשְׁתּוֹת בִּיגִיחֵן, כִּי כֵן טָבַע הָעוֹלָם, הַחַמּוּת אֵינָה יְכוּלָה לְסַבֵּל אֶת פְּלָתָהּ, וְכֵן הַחַמּוּת אֵינָה סוֹבֶלֶת אֶת חֲתָנָהּ. וְהַהִסְפָּר בְּזוֹה, כִּי הִיא אֹמְרַת: "הֲלֹא אֲנִי גְדֹלָתִי וְטַפְחָתִי אֶת בְּנֵי שְׁמוּנָה־עֶשְׂרֵה, עֶשְׂרִים שָׁנָה וְכו', יִגְעַתִּי וְטַרְחָתִי בַעֲבוּרוֹ, וְהִנֵּה בָּאָה אִיזוֹ בַחֲוָרָה, וְלִקְחָה לִי אֶת בְּנִי"; וְלָכֵן נִכְנָסְתָּ בָּהּ שְׁנָאָה כְּלַפֶּיָּהּ. וְכֵן הוּא לְגַבֵּי הַבַּת, שְׁאוּמְרַת הַחַמּוּת: "הֲלֹא שָׁנִים רַבּוֹת גְּדֹלָתִי וְדֹאגָתִי בַעֲבוּר בְּתִי וְכו', וְהִנֵּה בָּא בַחֲוֹר וְלוֹקַח לִי אוֹתָהּ", וְלָכֵן נִכְנָסְתָּ בָּהּ שְׁנָאָה כְּלַפֶּיָּו. וּבְיַדֵּי אֵלֶיךָ אֲוִילִי בְיֹתֵר, כִּי אִמָּא אֲשֶׁר בְּרַת דַּעַת הִיא, יוֹדַעַת שְׁעָקֵר הַתְּכָלִית לְחַתֵּן אֶת הַיְלָדִים, וְשִׁיחֵיו חַיִּים טוֹבִים וּמְאֻשְׂרִים, וְיִכְנּוּ בֵּית, וְיִמְשִׁיכוּ אֶת הַמֶּשֶׁךְ הַמְשֻׁפָּחָה, וְלֹא יִשְׁאַרוּ רַנְקִים, חֲלִילָה.

וְלָכֵן עָקֵר עֲצָתִי, שְׁתַּתְּנוּ כְבוֹד לְהוֹרֵיכֶם, כִּי זוֹ מְצֻנָה עֲשֵׂה: "כְּבֹד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ", וְאֵין מְצֻנָה גְדוּלָה הִימְנָה, אֲבָל רְאוּ לְנִהַג בְּחֻמַּת חַיִּים, וְלֹא לְעַרְבֶם בְּחַיֵּי הַנְּשׂוּאִים. וּבְנוֹכְחוֹתֵם תֹּאמְרוּ: כֵּן, כֵּן, וְאֵל תִּמְרוּ פִּיָּהֶם. אֲבָל מִשְׁתַּלְּכוּ לְבֵיתְכֶם, רְאוּ לְעֲשׂוֹת כְּפִי שְׁטוֹב בַּעֲבוּרְכֶם, הַעֲקֵר שְׁלֹא יִתְעַרְעֵר הַשְּׁלוֹם־בֵּית בִּינֵיכֶם. וְלָכֵן מִחַד גִּיסָא — הִזְהָרוּ מְאֹד בְּכַבּוֹד אָב וְאִם, אֲשֶׁר הִיא חַמּוּרָה שְׁבַח־מִוְרוֹת, וּמְאִידָךְ גִּיסָא — רְאוּ לְחַיּוֹת בִּינֵיכֶם בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲדוּת וּבְהִכָּנָה הַדְּדִית, וְלֹא לְעַרְבֶם בְּחַיֵּי הַנְּשׂוּאִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

רְאֵה לְבִשְׂרֵנִי בְשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

אֲשֶׁר   ז' קסה   בְּנַחַל   עז
ז' קסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם רַבִּיעֵי לְסֹדֵר מִטּוֹת־מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי בּוֹ כָּעַל כָּל הַיּוֹם.

אוֹדוֹת שְׁאֵלְתְּךָ וְכו', עָלֶיךָ לְדַעַת, שֶׁהַנְּשִׂמָה בָּאָה מֵעוֹלָם
הָאֲצִילוּת, וְרָאֵתָה שֶׁם רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת. וּמִשְׁיָרְדָה לְזֶה הָעוֹלָם, עָקָר
תְּכַלִּיתָה — בְּגִין דִּישְׁתַּמּוֹדְעוֹן לִיָּה (זֶה־רַב בַּא מ.ב.), הִינּוּ לְזִכּוֹת לְהַפִּירוֹ
יִתְבָּרַךְ. אִךְ דָּא עָקָא, מִשְׁיָרְדִים לְזֶה הָעוֹלָם, נִתְפָּסִים בְּכָל מִינֵי
דְּמִיּוֹנוֹת, וּבְמִקּוֹם לְהִתְחִיל לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְלִרְאוֹת וּלְהִבִין וּלְהַשְׁכִּיל
חֲכָמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אִיךָ הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְחַיֶּה וּמְהַיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל
הַבְּרִיאָה כְּלָה, יוֹשְׁבִים וּמְבָלִים אֶת הַזְּמַן בְּבִתִּי תִיאֲטָרְאוֹת
וְקַרְקָסָאוֹת, אוֹ שְׂמֵת־בּוֹנֵנִים שְׁעוֹת עַל גְּבֵי שְׁעוֹת בְּכָלִי הַמְּשֻׁחִית,
בְּכָל מִינֵי שְׁטִיּוֹת וְדְמִיּוֹנוֹת, וְהַכֹּל בְּמִקּוֹם לְהִסְתַּכֵּל עַל הַתְּכַלִּית
שֶׁהוּא הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, הַמְתַּחֲבָא בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה וּבְתוֹךְ הַבְּרִיאָה.

וְזֹאת עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר מֵה שְׁאִינוּ קָשׁוּר אֶל הַתּוֹרָה — זֶה
דְּמִיּוֹן אֶחָד גָּדוֹל. וְאִם בְּתוֹרָה לֹא כָּתוּב הַדְּבָר — הֲרִי הוּא בְּכָלִל
דְּמִיּוֹן. הִנֵּה יְלָדִים מְשַׁחֲקִים פְּטָבָעִם, וְהָיִית שֶׁהֵם קִטְנֵי הַשֶּׁכֶל, אֵינָם
מְפַתְּחִים שְׂכָלִית, עַל־כֵּן צְרִיכִים לְהוֹצִיא מֵרֶצֶם, וּמְשַׁחֲקִים וְצוֹהֲלִים,
וּמְתוֹרֵצִים בְּרִיצָה, בְּמַחְבּוּאִים, בְּכַדוֹר וְכו'. כְּמוֹ־כֵן יְלָדִים אוֹהֲבִים
לְחַזוֹת בְּהַצָּגוֹת וְכו', כִּי הֵם עֲדִין פְּעוּטִים, מִחֵם קִטָּן וּמְצַמְצָם,
וּמְדַמְּנִים דְּמִיּוֹנוֹת, וּמְתַחֲלָקִים בִּינֵיהֶם בְּחִיּוֹת הַדְּמִיּוֹנוֹת, זֶה חֲלָקָם
שֶׁל קִטְנִים. אִךְ מְשַׁגְדִּלִים, אִם זוֹכִים — מִתְחִילִים לְהִנְכַח שְׁאִין זו
תְּכַלִּית הַבְּרִיאָה, כִּי בְּרַגַע שְׁאָדָם מִתְבַּגֵּר, וּמְכַל שְׁכָן וְכָל שְׁכָן
כְּשׁוֹזֵכָה לְלַמֵּד תּוֹרָה, נוֹכַח, שֶׁהַכֹּל הִזָּה דְּמִיּוֹנוֹת גְּדוֹלִים, וּמְתַחֲלִיל
לְהַתְּבַשֵּׁשׁ בָּזָה, שֶׁבְּגִיל הַבְּחִירוֹת גַּם־כֵּן עָשָׂה כְּמַעֲשֵׂה גִיל הַיְלָדוֹת
וְכו'.

ובַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, יִשְׁנֶם אַנְשִׁים מְבַגְרִים, בְּגִיל עֲמִידָה, שֶׁלֹּא הִתְבַּגְּרוּ עֲדֵינָן שְׁכָלִית, וְכַח הַמְדָמָה מִפְתַּח אֲצֵלָם כְּפַעֲלוֹת מִמֶּשׁ. וּמִשְׁלָמִים מִמֹּן הַרְבֵּה כְּדֵי לְצַפּוֹת בְּמִשְׁחָקֵי כַדּוּר רַגְלֵי וְכוּ', אוּ מְבַלִּים שְׁעוֹת רַבּוֹת בְּצַפְיָה בְּכָלֵי הַמִּשְׁחִית, אִיךָ שְׁנֵה מַעִיף בְּרַגְלוֹ אֶת הַכַּדּוּר, וְהַכַּדּוּר עָף כַּמָּה מְטָרִים בְּאֹוִיר, אוּ זֶה מַעִיף בְּיָדוֹ אֶת הַכַּדּוּר לְסֵל וְכוּ', וְצוּעֵקִים וְצוּרְחִים — מִי נִצַּח אֶת מִי וְכוּ', כָּל-כָּף נִכְנָסוּ בְּדַמְיוֹן הַזֶּה, שֶׁכָּל חַיֵּיהֶם סוֹכְבִים עַל קֶטֶב זֶה. וְכָבֵר אָמַר רַבְּנֵי ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כה): כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, נִכְנָס בּוֹ כַּח הַדַּמְיוֹן, אֲשֶׁר הוֹרֵס לוֹ אֶת הַחַיִּים. וְעַל הָאָדָם לְהוֹצִיא עֲצָמוֹ מִהַמְדָמָה, וְלִבּוֹא אֶל הַשְּׁכָל.

עַל-כֵּן כָּלֶךְ לֶךְ מַדְמְיוֹנוֹת שֶׁל שְׁטוֹת וְהִבְל. וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית, רְאֵה לְהַרְבּוֹת בְּהַתְּבוּדוֹת, לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלִבְקָשׁוֹ, שְׂיִזְכֶּךָ לֶךְ אֶת הַמַּח, אוּ אֲז תִּנְכַח, שֶׁהַכֹּל דַּמְיוֹן גְּדוֹל, וְחָבֵל לְבַזּוֹ אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר בְּדַמְיוֹנוֹת שְׁוֹא וְרִיק, יוֹתֵר טוֹב לְהִכְנִיס אֶת הַמַּח בְּמַצִּיאוֹת, לְחַיּוֹת עִם הַרְגָלִים עַל הָאָרֶץ וְהָרֵאשׁ בְּשָׂמִים, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כח, יב): "סֵלֶם מִצָּב אֲרָצָה וְרֵאשׁוּ מִגִּיעַ הַשְּׂמִמָּה", לְעֹזֵר לִיהוּדֵי אַחֵר, לְעַסֵּק בְּתוֹרָה וְעַבּוּדָה וּגְמִילוֹת חֻסְדִּים.

וְאֵין מַצְנֵה גְדוּלָה יוֹתֵר מִעֲזָרָה לְנִדְכָאִים, נִכְאִים וּשְׁבוּרֵי לֵב. בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, כָּל בְּתֵי חוֹלִים מְלֵאִים בְּסוֹכְלֵי חֲלָאִים, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָהֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה, רְאֵה לְבַלּוֹת זְמַנְךָ הַפְּנוּי וּמְרַצֶּךָ לִילְךָ לְבַקֵּר חוֹלִים, אֲשֶׁר זֶה מַצְנֵה גְדוּלָה לְאֵין עֲרֶךְ. לְהַכְנִס בֵּין הַמַּחְלָקוֹת הַשּׁוֹנוֹת, לְעַבֵּר מְקוּמָה לְקוּמָה, וְלִשְׁאֵל אֶת חוֹלִים לְשִׁלּוּמָם, לְהַרְגִּישָׁם, לְהַתְּעַנֵּן בְּמַצָּבָם, לְתַת לָהֶם מְלֶה טוֹבָה, עֲדוּדָה, לְהַכְנִיס בָּהֶם תְּקוּנָה, אֵין לְתַאֵר הַרְגִּשַׁת חוֹלָה, בְּרֵאוֹתוֹ שֶׁאִכְפַּת לְמִישָׁהּ מִמֶּנּוּ, שֶׁאֵינָנו שׁוֹכְבֵי כְּאֶבֶן שֶׁאֵין לָהּ הוֹפְכִין, וּבִזְזָה מְחַיִּים אוֹתוֹ מִמֶּשׁ. וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נִדְרִים מ.): כָּל הַמְּבַקֵּר אֶת חוֹלָה, גּוֹרֵם לוֹ שְׂיִחְיָה, וְכָל שֶׁאֵינּוּ מְבַקֵּר אֶת חוֹלָה — גּוֹרֵם לוֹ שְׂמִימוֹת; הֵינּוּ כְּשֶׁאֲתָה מְבַקֵּר חוֹלִים, גְּלַמְּוִדִים, אֲמַלְלִים וְכוּ', אֲתָה מְחַיֶּה אוֹתָם, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ. וּמְלַבֵּד זֹאת, שֶׁתְּלַמֵּד

אָשֶׁר ז' קסו בנחל עט

מוסר השכל, ספר מוסר חי לפניך, אילו צרות ישנן, ולא יזה מצב עלולים להגיע, תתחיל לראות את ערך החיים, ולהעריך את בריאותך, וכמה צריך להודות ולשבח את הבורא יתברך שמו על כל חסדיו, שברוך השם, אלה בריא ומשפחתך בריאה, הודו לה' כי טוב. ואחר מראות כאלו, בודאי תוציא מעצמך כל מיני דמיונות, ותתעסק יותר בתכלית הנצחית, ותחזר בתשובה שלמה לפניו יתברך.

אקנה להקדוש-ברוך-הוא, שיקימו אצלך מאמרים ו"ל (ירושלמי שבת עה:): "והסיר ה' ממך כל חלי" — זה הרעיון; שישורו ממך כל השטיות וההבלים, כי אין מחלה גדולה יותר מן הרעיונות והדמיונות שנדבקים באדם, ותחיה חיים חדשים, חיים נעימים, ותראה עין בעין, שהקדוש-ברוך-הוא מחיה ומנהיג ומקים את כל הבריאה כלה, ואין שום תכלית אחרת בזה העולם, רק למוד תורה וקיום המצוות, ותפלה והתבודדות, ורק מה שכתוב בתורה זה אמת, ושאר הדברים הם הכל הבלים, דמיונות בעלמא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' קסו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה יגיעו אל ידידי שותה מימי הנחל, נחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגם את הטשעק על סף ששים ואחד דולר — לנכון קבלתי, בעבור הדפסת ספרי רבנו ו"ל, ותשואות חן חן לך על זה.

פה תקבל רצוף קונטרס "מציאת-הזווג", וראה לעין בו, ולחזור

פ אֲשֶׁר ז' קסז בַּנְחַל

בו הַרְבֵּה מְאֹד, וְתֹאמַר אֶת הַתְּפִלוֹת הַמוֹבְאוֹת בּוֹ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא יַעֲזֹר לָךְ לְמַצֵּא אֶת זְוֹגְךָ.

יְדִידֵי הַיְקָר! עֲלֶיךָ לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַעוּלָם,
כִּי אֵין זֶה יַעֲזָה לְפָל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, וּמִכָּל שֶׁפֶן אַחַר שְׁזַכֵּינוּ כָּבֵר
לְהַתְּנוּדֵעַ מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזָה, רַבִּי נוֹרָא כְּזָה, רַבִּי מִפְּלֵא כְּזָה. עֲלִינוּ לְחַזֵּק
אֶת עֲצֻמְנוּ בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַעוּלָם, וְלֹא לְפָל בְּדַעְתָּנוּ כָּלֵל.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַרְבֵּה הַרְבֵּה עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם
בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת. וְאֵלּוּלֵי עֲצוֹת רַבְּנוּ ו'ל
אֵי אֶפְשֶׁר לְעֵבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם כָּלֵל. לְכֵן עֲלִינוּ לְשִׁמְחַ מְאֹד, שְׁזַכֵּינוּ
לְהַתְּנוּדֵעַ מִרְבֵּנוּ ו'ל וְלִלְכֵת בְּעֲצוֹתֵינוּ הַקְדוּשׁוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתִּזְכֶּה לְאַחֵז אֶת עֲצֻמְךָ בְּרַבְּנוּ ו'ל
תְּמִיד, וּבִפְרָט שְׁזַכִּיתָ לְהִיּוֹת עַל צִיוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל, אֲשֶׁר אֵין
לְמַעַלָּה מִזֶּה, אַחֲרֵי שֶׁהִבְטִיחַ לָנוּ הַבְּטָחָה כְּזוֹ, שְׁמִי שִׁיְהִיָּה עַל צִיוֹנוֹ
הַקְדוּשׁ, יַעֲשֶׂה לוֹ טוֹבָה נְצַחִית. לְכֵן רְאוּי לָךְ לְשִׁמְחַ בְּזָה כָּל יְמֵי
חַיֶּיךָ, וְעוֹד בֹּא יָבוֹא יוֹם יְשׁוּעָתְךָ בְּקִרְוֵב.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם רַבִּיעֵי לְסִדֵּר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל הַנּוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוֹתוֹ יִגַּן עֲלִינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נְצַחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְגִדַּל שְׁמִחָתִי — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין
לְשַׁעַר כָּלֵל, שְׁאַנִּי זוֹכָה לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ. מִי יִתֶּן, שְׁתַּבְּשְׁרֵנִי תְּמִיד
בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה

אֲשֶׁר   ז' קסז   בְּנַחֵל   פּא

עצומה, כי השמחה היא הצלחת האדם, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות הצלחה, חלק ב', סימן יד): מי שהוא שמח תמיד, על-ידי-זה הוא מצליח. ועל-כן ראה לשמח את עצמו עם הנקודות טובות שיש בך: שחרית, מנחה, מעריב, חצות, ציצית, תפלין, שבת, צדקה וכו' וכו'. ראה להרגיל את עצמו לתן תמיד תודה להקדוש-ברוך-הוא, אשר רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוה"ר, חלק ב', סימן ב'), שזה שעשוע עולם הבא. בזה שאדם מרגיל את עצמו להודות תמיד להקדוש-ברוך-הוא, ממשיך על עצמו הארה בעולם הבא ובעולם הזה. אשרי הזוכה לזה כל יום — לתן תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא על כל פרט ופרט מחייו, ועל-ידי-זה יתרחב לבו לבקש על הבא.

אודות המזגן שהכנסת למכוניתך, טוב מאד עשית. יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא שתזכה לקרר את יצרך.

אגב, מובא ב'רקנטי', כי החמימות ופולפול התורה היא מצוה בפני עצמה, וזה סוד (ירמיה כג, ט): "הלא כל דברי כאש"; כי באמת אמרו חכמינו הקדושים (קדושין ל): בראתי יצר הרע, בראתי תורה תכלין כנגדו; ולכן, בין שהיצר הרע מחמם את האדם לעברה, נכון כדי לבטל את החמום הטמא הזה, צריכים לבטלו בחמום קדשה, הינו חמום התורה. לכן חמום ופולפול התורה היא מצוה בפני עצמה, כי על ידו מבטל חמום היצר הרע המבטלו מהתורה.

ראה להיות חזק מאד עם הקביעות שלך בלמודי התורה הקדושה, שגלב יחסר לך יום בלי מקרא, משנה, גמרא, מדרש וכו' וכו'.

והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, בזה שאתה לומד תורה בחמימות, לתקן את חמימות היצר. כמו שהמזגן מקרר אותך בגשמיית, כן התורה תקרר את יצרך ברוחניית.

פב אָשׁר ז' קסח בַּנְחַל

חזק וְאַמֵץ מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְכֹתֵב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִינִי.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה.

אֵת מִכְתָּבְךָ בְּתוֹךְ מִכְתָּב בְּעֵלְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי
שָׂאֵת מִתְמַדָּת בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וְהֵם מְחִיִּים אוֹתְךָ לְהַגִּיעַ אֶל אֲמוּנָה
וּבִטְחוֹן וְשִׂמְחָה, בֵּן רְאוּי לְהִיּוֹת; כִּי עַל קֶטֶב זֶה סוֹכְבִים סִפְרֵי רַבְּנֵי
ז"ל — לְקִרְבֵּי אֵת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְהַמְשִׁיךְ עָלָיו עֲצָם
עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂיִרְגִישׁ אֵת עֲרֻבוֹת נַעַם זֵיו הַשְּׂכִינָה
בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם.

וְהִיָּה רְאוּי מְאֹד מְאֹד, שִׁתְּרָאֵי לְחִזְקֵךְ אֵת חִבְרוֹתֶיךָ הֵן בְּדַבְּרוֹ,
לְדַבֵּר עִמָּהֶם דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַתְּחַזְּקוֹת, וְהֵן לִיעֵץ לָהֶם לְעֵינֵי בְּסִפְרֵי
רַבְּנֵי ז"ל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ בְּכָל מְשָׁאֵלוֹת לִבְךָ לְטוֹבָה,
וּתְצַלִּיחִי בְּחַיִּיךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחִיל לְכֶם כָּל טוֹב...

אֲשֶׁר   ז' קסט   בְּנַחַל   פג
ז' קסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לַיּוֹם רְבִיעֵי לְסֹדֵר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע, שְׂאִתָּה זוֹכָה
לְהַפְיֵץ סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל בֵּין אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדֵי הַיְקָר! זְמַן כְּזֶה אֲשֶׁר כָּלֵל יִשְׂרָאֵל סוֹבְלִים
מֵה שְׁסוֹבְלִים מֵהַגְּלוּת הָאַחֲרוֹנָה הַזֶּה, שֶׁהִיא גְלוּת יִשְׁמַעְאֵל, אֲשֶׁר
מִמֶּנָּה סוֹבְלִים סָבַל רַב מְאֹד, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, נִהְרָגִים בְּכָל יוֹם
מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי יִשְׁמַעְאֵל, יִמַּח שְׁמֵם וְזָכְרָם. וּמוֹבָא
(בְּמִדְרַשׁ תַּלְפִּיּוֹת): אֵין לָךְ עוֹד גְּלוּת גְּדוֹל לְיִשְׂרָאֵל כְּגְלוּת יִשְׁמַעְאֵל,
וְעָלְיוּ גְּאֻמֵּר (מְשָׁלִי ל, כא): "תַּחַת שְׁלוֹשׁ רַגְזֵה אֶרֶץ וְגו', תַּחַת עֶבֶד
כִּי יִמְלוֹךְ" — הוּא מְצַרִּים, שֶׁהִיְתָה אִמָּה בְּזוּיָה מְאֹד לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, "וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבֻרָתָהּ" — זוּ הִגֵּר שְׁפַחַת שָׂרָה,
שִׁילְדָה אֶת יִשְׁמַעְאֵל, שְׁמַצֵּר מְאֹד לְיִשְׂרָאֵל.

וְלֹאֲחֲרוֹנָה שֶׁהוּא קָץ כָּל הַגְּלוּיּוֹת, שְׁזוּ גְלוּת שֶׁל הָעַרְב־רַב,
שְׁנֵת־עָרַב בֵּין אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וּמְצַרִּים לְיִשְׂרָאֵל
מְאֹד בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת. בְּרוּחָנִיּוֹת — שֶׁהַמְּסִיּוֹן, יִמַּח שְׁמֵם
וְזָכְרָם, לוֹכְדִים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מֵהֵדֶת, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וּמְרַבִּים כְּפִירוֹת
וְנֶאֱוָף מְאֹד בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וּבְגִשְׁמִיּוֹת — הַיְקָר מְאֻמִּיר מְאֹד,
וּבְנֵי-אָדָם מִשְׁתַּגְּעִים מֵרַב יְקָרוֹת, וְרָצִים אֲנָה וְאֲנָה כְּדֵי לְהַשִּׁיג אִיזוּ
פְּרֻנְסָה, וּמְאֹד מִצֵּר לְעַם יִשְׂרָאֵל בְּעֵתִים הַלְלוּ.

וְהִנֵּה בְּתוֹךְ תַּקְוָה הַבְּלָבוּל הַרַב וְהַגְּדוֹל הַזֶּה, אִתָּה זוֹכָה לְהַפְיֵץ
סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הֵם מִמַּשׁ כְּמוֹ חֲמִצָּן לְחוֹלָה מְסַכֵּן. אֲשֶׁר־יִדָּךְ
וְאֲשֶׁר־יִחַלְקֶךָ! אִם תִּתְמִיד בְּזֶה, תִּרְאֶה עוֹד נִפְלְאוֹת, אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי עַכְשָׁו בְּזֶה תְלוּיָה כָּל הַגְּאֻלָּה, וְאֲשֶׁר־מִי

פד   אָשֶׁר   ז' קע   בַּנְחַל

שְׂאִינוּ מְטֵעָה אֶת עֲצָמוֹ, רַק זֹכָה לְזֹכָה אֶת אַחֲרִים, וְאֵז יִמְחַל לוֹ
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

תֵּאֱמִין לִי, יְדִידֵי הַיְקָר! כְּפִי קִלְקוּל מְעַשִּׂינוּ בַּפֶּגֶם, וּמַחְשְׁבוֹתֵינוּ
וְעֵינֵינוּ וְכוּ' וְכוּ', מִי יוֹדֵעַ מַה יִּהְיֶה רְאוּי לְבוֹא עָלֵינוּ, וּבַחֲסֵדוֹ
יִתְבַּרֵךְ תַּחֲבֵנוּ אֶת רֵאשֵׁנוּ, וְאָנּוּ זֹכִים לִהְיוֹת שְׂמֵשִׁים אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל,
בְּזֶה רְאוּי לָנוּ מְאֹד לְשִׂמְחָה וּבַכְּרִט אַתָּה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ בְּפִרְנֶסָה בְּהִרְחָבָה, וְתִזְכֶּה לְקַחַת
בְּכָל פְּעַם כַּמּוֹת גְּדוּלָה שֶׁל סְפָרִים מִהַיְקָר וְהַנְּעִלָה ... גֵּרוֹ יֵאִיר,
וְתִרְאֶה לְהַפְיֵן מַעִיר לְעִיר, וּמְכַפֵּר לְכַפֵּר, וּמְקַבּוּץ לְקַבּוּץ, וּמְמוֹשֵׁב
לְמוֹשֵׁב, וְלִהְרַבּוֹת אֲמוּנָה וְשִׂמְחָה בֵּין אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

מְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׂמְעַ, אֲשֶׁר אֶת עֲזוּרַת לְבַעֲלָךְ, שְׂיִזְכֶּה
לְהַפְיֵן אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בֵּין אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

מָה אָמַר לָךְ, אֵין עוֹד דְּבַר גְּדוּל מְזֶה בְּעֵתִים הַלָּלוּ, לְגִלוֹת
וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ לְכָל אֶחָד. וּבַכְּרִט כִּי הַמְּצָב
הַכִּסְפִּי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל גְּרוּעַ עֲכָשׁוּ בְּמֵאֹד מְאֹד, וּבְנֵי-אָדָם מְסִתּוֹכְבִּים
כַּמְבַּהֲלִים וּמְבַלְבְּלִים, וּכְשָׁבָא אֲלֵיהֶם אִישׁ אֶחָד, וּמְחִזֵּק וּמְאֱמִין
אוֹתָם, אֲזִי יֵשׁ אֶצְלוֹ יִתְבַּרֵךְ שְׂמַחָה גְּדוּלָה לְמַעְלָה, שְׂיֵשׁ בְּנַמְצָא בְּזֶה
הָעוֹלָם אִישׁ הַמְּחִזֵּק וּמְשִׂמַח אֶת בְּנָיו, וְזֶה הָאֶחָד הוּא בְּעֵלָךְ.

עַל-כֵּן אֲשַׁרְיָךְ וְאֲשַׁרֵי חֲלָקָךְ, שְׂזִכִּית לְבַעַל יְקָר כְּזֶה, הָעוֹסֵק
לְהַפְיֵן אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְרְאוּי לְעֲזֹר לוֹ.

אָשׁר ז' קעא בנחל פה

והקדוש-ברוך-הוא יעזר לָכֶם, שתזכו לפרנסה ברוח, ותרווי רב
נחת מהילדים, ותזכו לחנכם ולגדלם בדרך התורה והיראה.

המאחל לָכֶם הצלחה נצחית...

ז' קעא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִיְמֵי הַנַּחַל,
נחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח
נצחים.

מָאד מָאד אָנִי מְצֻטָעַר בְּצַעֲרֵכֶם הַקָּשָׁה, וְהַעֲגַמַת נַפְשׁ הַגְּדוּלָּה
שְׁעוֹבֶרֶת עֲלֵיכֶם. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִרְחַם עֲלֵיכֶם וְיִוְשִׁיעֲכֶם, וְיִצְלִיחַ
דַּרְפְּכֶם מֵעַתָּה.

עֲלִיף לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיְנֵי אֲפָנִים שְׁבָעוּלָם, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר
עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהַ שְׁעוֹבֵר — יְרִידוֹת וְקִטְנוֹת, נְפִילוֹת וְהִשְׁלָכוֹת,
כִּי יִצְרוּ שָׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּכֹל יוֹם מִחֲדָשׁ, וְאֵלְמָלָא הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא עוֹזְרוֹ לֹא הָיָה יָכוֹל לוֹ, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(קדושין ל:).

וְעַקֵּר הָעֵזֶר הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, עַל-כֵּן רְאָה, אֲהוּבֵי,
אָחֵי הַיָּקָר! לְהִיּוֹת חֲזָק מְאֹד לְלַמֵּד וּלְסַיֵּם אֶת פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ חֲמֵשׁ
וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם מְדֵי שְׁבוּעַ בְּשְׁבוּעַ.
רְאָה שְׁלֹא יַעֲבֹר לָךְ שְׁבוּעַ אֶחָד מִבְּלֵי לְסַיֵּם אֶת פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ, כִּי
כָּל הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים שְׁאָדָם סוֹבֵל, הֵם רַק כְּשִׁמְתַּרְשֵׁל מִלְּסַיֵּם אֶת
פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ — שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם.

עַל-פִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים יֵשׁ זְמַנִּים שְׁאָסוּר לְהִזְדַּוֵּג בְּעַת עֲבוּרָה,
כְּגוֹן בְּלֵיל צ' וְכו', כִּי זֶה גוֹרֵם תְּקֵלָה לְוָלָד, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים
תְּקוּן — אִם נִגְרַמָּה אִיזוֹ תְּקֵלָה עַל יְדוֹ, חַס וְשְׁלוֹם. תְּקוּן נוֹרָא
וְנִפְלָא לְאָדָם, מְלַבֵּד הַשְּׁעוּרִים שֵׁשׁ לוֹ בְּגִמְרָא, שְׁיָהָא רְגִיל לְוֹמֵר

הַמּוֹן דַּפּוּס גַּמְרָא בְּכָל יוֹם בְּלִי רַשׁ"י וְתוֹסְפוֹת, כִּי אַמְיָרָה בַּגְּמְרָא
 בְּעֶצְמָהּ מְסַגְּלַת מְאֹד מְאֹד, וּבְנֵי הָעוֹלָם אֵינָם יוֹדְעִים מְזֵה, כִּי שְׁגוּר
 בְּפִי הָעוֹלָם, אֲשֶׁר רַק אַמְיָרָת הִזְהֵר מְסַגְּלַת לְנִשְׁמָה. וּבְאַמֶּת אַמְיָרָת
 גַּמְרָא מְסַגְּלַת מְאֹד מְאֹד לְאָדָם, כִּי שׁוֹרְפֶת אֶת הַקְּלָפוֹת שֶׁנִּתְאַחֲזוּ
 בּוֹ, וּגְמָרָא רֵאשִׁי תְבוֹת הַד' מְלֶאכִים הַשׁוֹמְרִים אֶת הָאָדָם: גִּבְרִיאֵל,
 מִיכָאֵל, רַפָּאֵל, אִוְרִיאֵל; עַל-יְדֵי שְׁאוּמֵר הַרְבֵּה גְמָרָא, מְמַשִּׁיף עַל
 עֲצָמוֹ הַד' מְלֶאכִים הָאֵלוֹ שִׁישְׁמְרוּ אוֹתוֹ.

עַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְהִתְחִיל מִהִתְחַלַּת בְּרָכוֹת,
 וְתֹאמַר אֶת כָּל הַשְׂ"ס כְּלוֹ, שֶׁהֵם שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ מִסְּכָתוֹת, וּכְשֶׁתְּסַיְמֵם
 תִּתְחִיל עוֹד פַּעַם. זֹאת תַּעֲשֶׂה מְלַבֵּד הַשְּׁעוּר עֵיוֹן שִׁיְהִיָּה לָךְ בְּכָל
 יוֹם, וְזוֹ סִגְלָה נְפִלְאָה וְתִקּוֹן נוֹרָא לְנִשְׁמָה.

עֲלִיף לְדַעַת, כִּי הִזְהֵר הַקְּדוֹשׁ זֵהוּ בְּאַמֶּת נִגְלָה, כִּי שֵׁם גְלוּי
 אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְהַגְּמָרָא הַקְּדוֹשָׁה הִיא נִסְתָּר, כִּי שֵׁם נִסְתָּר
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי בְּאַמֶּת גַּם בְּהִלְכוֹת שֶׁל הַמַּחְלִיף פְּרָה בְּחַמּוֹר,
 אוֹ חֲחוּפֵר בּוֹר בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים, וְהַנּוֹטֵעַ אֵילָנוֹת וְכוּ', כֵּהֵם יֵשׁ
 סוּדוֹת נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, גְלוּי אֶלְקוּת פְּלֵאִי פְלֵאִים, וְצָרִיכִים לְחַפֵּשׂ
 אֶת הָאֶלְקוּת שְׁבִזָּה. עַל-כֵּן אִם אָדָם רָגִיל לֹאמַר הַרְבֵּה גְמָרָא, זוֹכֵה
 לְתִקּוֹן נְפִלְאָה.

הִיָּה טוֹב מְאֹד, שֶׁמִּפְעַם לְפַעַם תְּבִיא גְרוֹת לְהַדְלִיק
 בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת לְפָנֵי הָעַמּוּד. מְנַהֲגֵנוּ לְהַדְלִיק אַרְבַּעַת גְרוֹת לְפָנֵי הַחֲזָן
 בְּעֵת הַתְּפִלָּה, וְתִקּוֹן גְּדוֹל לְאָדָם שֶׁמְבִיא גְרוֹת לְבֵית הַכְּנֶסֶת, כִּי הוּא
 כְּבֵה הַגֵּר שֶׁל עוֹלָם, בְּחִינַת "גֵּר ה' נִשְׁמַת אָדָם" (מְשָׁלִי כ, כז), עַל-כֵּן
 יַעֲסֹק בְּגֵר הָעוֹלָם, וְדִי לְחַכְמָא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קעב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיֵעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל,
נַחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה
נִצְחִים.

חֲמִדַּת לְבָבִי! אֵין אַתָּה יְכוֹל לְשַׁעַר וּלְתַאֵר בְּעֶצְמָךְ אֶת גְּדֹל
שְׁמִחָתִי, שְׁאֵתָה עוֹמֵד לְהִתְחַתֵּן, וְאֲנִי מִמֶּשׁ רוֹקֵד מֵרֵב שְׁמִיחָה עַל
גְּדֹל הַחֹסֵד שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כֵּן יַעֲזוֹר לָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
שְׁתִּזְכֶּה לְהִתְחַתֵּן, וּרְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ וַיִּלְלֵנוּ,
יִמְשִׁיךְ לָךְ עֶשֶׂר וְאֶשֶׁר בְּבֵית.

רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִם חֲבֵרֶיךָ, שְׁגִם הֵם יִקְחוּ סִפְרִים וַיְפִיצוּ, כִּי
זוֹ מַעֲלָה גְדוֹלָה מְאֹד לְזִכּוֹת אֶת הַרְבִּים, אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
אָמְרוּ (אָבוֹת ה, יח): כָּל הַמְּזִכֶּה אֶת הַרְבִּים אֵין חֲטָא בָּא עַל יָדוֹ.
וְעַל-כֵּן רְאֵה לְעוֹרֵר אֶת חֲבֵרֶיךָ, שְׁגִם הֵם יִקְחוּ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ וַיִּלְלוּ,
וַיְפִיצוּם בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי עָלֵינוּ לְהַמְשִׁיךְ אֶת אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל
רַבְּנוּ וַיִּלְלוּ עֲכָשׁוּ בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוֹלָה, וְלֹא
לְהַסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, בְּפָרֵט אַתָּה, מֵאַחַר שֶׁכָּבַד עֲבַר
עָלֶיךָ בְּחֵיף מֵהַ שְׁעֵבֵר, עָלֶיךָ לְהִיּוֹת חֹזֵק בְּזֵה מְאֹד מְאֹד.

וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִּצְלִיחַ,
וְחֲשָׂא חֵן בְּעֵינֵי כָל רוֹאֶיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

ז' קעג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיֵעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל,
נַחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה
נִצְחִים.

חֲמַדַּת לְבָבִי ! נִתְעוֹרְרָתִי עֲכָשׁוּ לְכָתֹב לָךְ, אַף שֶׁכָּבַר כְּתִבְתִּי לָךְ בְּאַרְיֵכוֹת, עִם כָּל זֹאת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵין בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פְּרָשָׁה ז', סִימָן ו'): אֵין מִחֲזִיקִים אֲלָא לְמִחֲזִיקִים; הֵינּוּ מִי שְׁעוֹסֵק לְחִזֵּק אֶת אַחֲרִים, הוּא צָרִיף לְהִתְחַזְּקוֹת עֲצוּמָה. וּבִפְרָט אֵלוּ שְׁעוֹסְקִים בְּעֵסֶק הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ ז"ל, הֵם צָרִיכִים הִתְחַזְּקוֹת יוֹצֵאת מִן הַפֶּלֶל, כִּי הַבְּעַל-דָּבָר אוֹרֵב עֲלֵיהֶם מְאֹד מְאֹד לְהַפִּילָם וּלְהַשְׁלִיכָם וּלְרַחֲקָם מִרַבְּנוּ ז"ל, וּבִפְרָט מְהַעֲסֵק הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה — לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת לַמּוֹדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר מְגַלֶּה וּמְפָרְסָם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְלְאָ מְאֹד.

עַל-כֵּן רָאָה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְחִזֵּק אֶת עֲצָמָךְ, וּלְהַמְשִׁיךְ לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר בְּאֲמַת כְּפִי גְרִיעוֹת מְעַשִּׂינוּ וְקִלְקוּל מַחְשְׁבוֹתֵינוּ וּפְגָם דְּבוּרֵינוּ, מִי יוֹדֵעַ מִתִּי נִזְכָּה לְתַקֵּן אֶת זֶה, כִּי הֵלֵא הַמַּחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, הֵם כְּנֻגַד שְׁלֹשָׁה עוֹלָמוֹת: עֲשִׂיָּה, יְצִירָה, בְּרִיאָה. וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָל בְּעוֹלָם הַבְּרִיאָה שֶׁל עוֹלָם הַנְּשֻׂמוֹת, וּכְשֶׁאָדָם מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת דְּבוּרוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָל בְּעוֹלָם הַיְצִירָה, שֶׁהוּא עוֹלָם הַמְּלָאכִים, שְׁעַל-יְדֵי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁאָדָם מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁאָדָם מְדַבֵּר מִדְּבוּר הָאָמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה מְתַקֵּן אֶת עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, שֶׁהוּא מְלֵא קְלָפוֹת, וְהוֹלֵךְ עִם רַגְלָיו דִּיקָא, וּמִתְעַסֵּק עִם יְדָיו דִּיקָא וְעִם כָּל גּוּפוֹ לְשַׁמֵּשׁ אֶת הַצַּדִּיק, בְּזֶה מְתַקֵּן אֶת עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה. עַל-כֵּן אֲשַׁרִּי מִי שֶׁמְקַדֵּשׁ אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ וְדְבוּרוֹ וּמַעֲשָׂיו עַל-יְדֵי-זֶה שֶׁמְגַלֶּה אֶת רַבְּנוּ ז"ל.

וְלַהֲפֹךְ — עַל-יְדֵי שֶׁקִּלְקַלְנוּ בְּמַחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, וְעַד שֶׁנִּזְכָּה לְתַקְּנָם, וּבְאִפְּן הַזֶּה שִׁיְהִיו כָּל עֲשִׂוֹתֵינוּ וּמַעֲשֵׂינוּ וְהַלִּיכוֹתֵינוּ רַק בְּשֵׁמוֹשׁ הַצַּדִּיק, וְכֵן שִׁיְהִיו כָּל דְּבוּרֵינוּ רַק דְּבוּרֵי אָמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית וְדְבוּרֵי הִתְחַזְּקוֹת, וְכָל מַחְשְׁבוֹתֵינוּ יִהְיוּ אֵיךְ לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ ז"ל, בְּזֶה נִזְכָּה לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר קִלְקַלְנוּ בְּמַחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה.

אֲשַׁרִּי הַזּוֹכֵה לְהִתְעַסֵּק בְּמַחְשַׁבְתּוֹ בְּכָל יוֹם בְּעֵסֶק הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה,

אֲשֶׁר ז' קעד בנחל פט

ומדבר בכל יום עם אחרים, והולך לשמש את רבנו ז"ל, אשרי לו ואשרי חלקו!

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ראה שחברך ... גרו יאיר, גם-כן יראה את המכתב הזה.

ז' קעד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי התשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויחדפו אל השותה מימי הנחל, נחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מדי כותבי לחברך, אמרתי לכתב גם לך, מרב אהבה ותשוקה שיש לי אליך, מאחר שאני רואה שנכנסה בך התעוררות דקדושה לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בכל תפוצות ישראל, אשר כל זה חלקי מכל עמלי, כי זה לי עשרים שנה, שאני עוסק במסירות נפש הכי עצומה — לגלות ולפרסם את רבנו ז"ל בעולם, וגדל המרירות והמניעות והשפיכות דמים והבזיונות שיש לי מזה רק הקדוש-ברוך-הוא יודע. אף-על-פי-כן הפקרת את שמי ואת ממוני ואת בריאותי, העקר לגלות ולפרסם את רבנו ז"ל בעולם, והולך לי בנפשי, שיתגלה רבנו ז"ל בעולם. אשרי מי שיעזר לי להוציא מהכח אל הפעל.

עליך לדעת, כי מוהרנ"ת ז"ל בקש קדם הסתלקותו מאנשי שלומנו היקרים, שיהיו חזקים בדבר זה מאד, שיהיה יפוצו מעינותיך חוצה.

על-כן ראה, אהובי, אחי! לחזק את עצמך להפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם, ועל-ידי-זה תזכה לתקן את המחשבה, דבור ומעשה שלך.

פי בְּאֵמַת הַמַּחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה שֶׁל הָאָדָם הֵם כְּנֶגֶד הַשְּׁלֵשָׁה עוֹלָמוֹת: בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָה. בְּרִיאָה נֶגֶד מַחְשָׁבָה, וְדְבוּר נֶגֶד יְצִירָה, וְעֲשִׂיָה נֶגֶד הַמַּעֲשֵׂה, וְצִרִיכִים לְתַקֵּן גַּם אוֹתָם בְּמַחְשָׁבָה.

חֲשַׁב תָּמִיד עֲצוֹת אֵיךְ לְקַרֵּב אֶת עַם יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּמוֹכָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ, דְּזוּ הֵיִתָּה מַעֲלַת מִשָּׁה רַבְּנָו, דְּתָמִיד חֲשַׁב מַחְשְׁבוֹת אֵיךְ יְכוּלִים לְקַרֵּב אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ יְכוּלִים לְהַכְנִיס בְּהֵם הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת כְּמוֹ שְׂאֵנִי מַשִּׁיג וְכוּ'.

וְהַדְּבוּר — שְׂצָרִיךְ לְדַבֵּר תָּמִיד עִם עַם יִשְׂרָאֵל דְּבוּרֵי אַמוּנָה, דְּבוּרֵי הַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית וְדְבוּרֵי הַתְּחִזְקוֹת, לְחִזֵּק וּלְאַמֵּץ אוֹתָם. וּבְפֻרְט עֲכָשׁוּ, שֶׁהֵיָקָר מְאֹמִיר בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְכֻלָּם שְׁבוּרִים, עַל-כֵּן צִרִיכִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה דְּבוּרֵי אַמוּנָה עִם עַם יִשְׂרָאֵל וּלְחִזְקָם וּלְאַמְצָם.

וְעֲשִׂיָה — הוּא בְּפִעֵל מִמֶּשׁ, לְהַפְיֵן סְפָרִים. וְעַל-יְדֵי שְׂמַקְדָּשִׁים וּמְטַהֲרִים אֶת הַמַּחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, בְּאַפֵּן הַזֶּה — לְהִיּוֹת שְׂמֵשִׁים אֲצֵל רַבְּנָו ז"ל, יִתְקַן אֶת מַחְשְׁבָתוֹ, דְּבוּרוֹ וּמַעֲשָׂיו.

וַיֵּשׁ לֹמֵר, שְׂזָה סוּד מְאֹמְרָם זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (אָבוֹת א, ב): עַל שְׁלֵשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד: עַל הַתּוֹרָה, וְעַל הָעֵבוּדָה, וְעַל גְּמִילוּת חֻסְדִים, שֶׁהֵם שְׂיָכִים לְשְׁלֵשָׁה לְבוּשִׁים שֶׁל הָאָדָם, שֶׁהֵם: מַחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה. פִּי עֵבוּדָה הוּא עֲנִין הַקְּרַבְנוֹת, שְׂשִׁיךְ בְּמַחְשָׁבָה, כְּמוֹ שְׂאָנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ, שְׂמַחְשָׁבָה זָרָה פּוֹסְלַת בְּקְרַבְנוֹת, וְעֲכָשׁוּ הַתְּפִלָּה כְּנֶגֶד קְרַבְנוֹת, וְהַעֲקָר גַּם-כֵּן הַמַּחְשָׁבָה, הַהַתְּבוּנָה בְּאֱלֻקוֹת שְׂפִתוֹךְ דְּבוּרֵי הַתְּפִלָּה, וַיִּזְהַר שְׁלֵא תִהְיֶה לוֹ מַחְשָׁבָה זָרָה בַּתְּפִלָּה.

וְהַתּוֹרָה הוּא בְּכַחֲנִית דְּבוּר, כְּמוֹ שְׂפִתוֹב (מִשְׁלֵי ד, כב): "כִּי חִיִּים הֵם לְמַצְאֵיהֶם" — לְמוֹצִיאֵיהֶם בְּפִה דִּיקָא (עֲרוּבִין נד), שְׂצִרִיכִים לְהוֹצִיא מֵהַפֶּה דִּיקָא אֶת לְמוּדֵי הַתּוֹרָה. וּבְכֻלָּל הַתּוֹרָה גַּם אַמוּנָה, שְׂצִרִיכִים לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּגְמִילוּת חֻסְדִים הוּא נֶגֶד הַמַּעֲשֵׂה, שֶׁהוּא סוּד הַמְּצוּוֹת שְׂבִין אָדָם לְחַבְרוֹ וּבִין אָדָם לְמָקוֹם, שְׂבְּמְצוּוֹת מַעֲשִׂיוֹת דִּיקָא הוּא גּוֹמֵל חֻסֵד בֵּין אָדָם לְחַבְרוֹ, וְהוּא גּוֹמֵל חֻסֵד גַּם לְנִשְׁמָתוֹ.

אָשֶׁר ז' קעה בנחל צא

נמָצא, שְׁעַל-יְדֵי הַמַּחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה שְׁלֶךְ, שְׁאַתָּה זֹכָה לְתַקֵּן, עַל-יְדֵי שְׁתַּכְנִיס אֶת עֲצֻמָּךְ בְּשִׁמוּשׁ רַבְּנוּ ז"ל, עַל זֶה עָקַר תִּקְוַתְנוּ.

וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! לְהִיּוֹת חֹזֵק בְּנֵה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִצְלִיחַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

רְאֵה לְהִרְאוֹת אֶת הַמַּכְתָּב הַזֶּה לְחִבְרֶךָ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

ז' קעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מְטוֹת-מַסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל יְדֵי הַיְקָר, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֲל, נַחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, שְׁאַתָּה זֹכָה לְזְכוּת אֶת הַרְבִּים, חִילְךָ לְאוֹרֵי־תֵא.

רְאֵה לְחֹזֵק אֶת עֲצֻמָּךְ לְהַמְשִׁיךְ בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, אֲשֶׁר זֶה עָקַר תִּקְוַתְנוּ לְפָנֵי יוֹדֵעַ תְּעַלּוּמוֹת. וּבְכַפְרֵט מִי שְׂיֹדֵעַ בְּעֲצָמוֹ שְׁקִלְקֵל בְּמַחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה שְׁלוֹ, עָלְיוֹ לְהַשְׁתַּדֵּל לְתַקְנֵנוּ עַל-יְדֵי שְׂיִחְשׁוּב תְּמִיד עֲצוֹת אֵיךְ וְאִיפֹה לְלַכֵּת לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל. וְדַבּוּרוֹ — לְדַבֵּר תְּמִיד עִם כָּל אֶחָד מֵהַגְּלוּי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל. וְהַמַּעֲשֵׂה — לְלַכֵּת בְּפַעַל מִמֶּשׁ לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל. וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׁאַדָּם חוֹשֵׁב מַחְשְׁבוֹת אֵיךְ וְאִיפֹה לְלַכֵּת, וּמְדַבֵּר וְשָׂר שִׁיר נִפְלֵא, אֲשֶׁר מְקַרֵּב אֶת הַרְחוּקִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְהוֹלֵךְ בְּפַעַל מִמֶּשׁ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַשְּׂרִים אֶצְלוֹ הַמַּחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, וְזֹכָה לְהִיּוֹת שִׁמֵּשׁ אֶצְל רַבְּנוּ ז"ל.

צב   אָשׁר   ז' קעה   בַּנְחַל

על-פֿן רֵאָה, אָהוּבִי, אָחִי הַיִּקָּר! לְהִיּוֹת חֲזַק בְּזֶה, מֵאַחַר שֶׁפָּגַמְתָּ כְּבָר בְּמַחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה שֶׁלָּךְ זֶה יָמִים וְשָׁנִים, רֵאָה לְתַקְּנוֹ עַל-יְדֵי שְׂתַחֲשֵׁב עֲצוֹת הַיִּכָּן לְלַכֵּת. וְתִשִּׁיר אֶת הַשִּׁיר הַנִּפְלָא לְהַפִּיץ אֹר רַבְּנוֹ ז"ל, וְחַלְּךָ בְּפַעַל מַמָּשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְקַן הַמַּחְשָׁבָה וְדְבוּר וּמַעֲשֵׂה שֶׁלָּךְ.

בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ זוֹ, פִּרְשַׁת מִטּוֹת, יֵשׁ בְּמִסּוּרָה שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים תִּבְּת "נַחְנוּ", א. (בַּמִּדְבָּר לב): "נַחְנוּ נַעֲבֹר חֲלוּצִים". ב. (בְּרֵאשִׁית מב): "בְּנֵי אִישׁ אֶחָד נַחְנוּ". ג. (אֵיכָה ג): "נַחְנוּ פִּשְׁעָנוּ וּמְרִינוּ". וַיֵּשׁ לֹאמַר, כְּשֶׁאָדָם חוּטֵא, עָלָיו לַעֲסֹק בְּתַקּוּן נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁזֶה בְּחִינַת "נַחְנוּ נַעֲבֹר חֲלוּצִים לְפָנֵי הַשָּׁם", שֶׁנִּלְךָ וְנִכְבַּשׁ מְקוֹם לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁחַפֵּץ וְרוּצֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ דִּירָה בְּתַחְתּוֹנִים (תַּנְחוּמָא נְשֵׂא ג). וְמָה עָלֵינוּ לְגַלוּת וּלְפָרְסָם לְאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? "בְּנֵי אִישׁ אֶחָד נַחְנוּ", שֶׁכְּלָנוּ בְּנֵי אֲבֵינוּ שְׁבַשְׁמִים, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יְכוּל לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה שֶׁנִּלְךָ וְנִגְלָה וְנִפְרָסָם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, יִתְקַן אֶת אֲשֶׁר חָטְאנוּ, עֹיֵנוּ, פִּשְׁעָנוּ וּמְרִינוּ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ. וְזֶה "נַחְנוּ פִּשְׁעָנוּ וּמְרִינוּ", הֵינּוּ עַל-יְדֵי "נַחְנוּ נַעֲבֹר חֲלוּצִים לְפָנֵי הַשָּׁם", וְנִזְדַּרְזוּ לְגַלוּת וּלְפָרְסָם לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל ד' "בְּנֵי אִישׁ אֶחָד נַחְנוּ", עַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְתַקְּן אֶת אֲשֶׁר פָּגַמְנוּ וְקִלְקַלְנוּ, "נַחְנוּ פִּשְׁעָנוּ וּמְרִינוּ", וְהִבֵּן לְמַעֲשֵׂה.

מָאד מָאד אַבְקַשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּרְאֶה לְשַׁלֵּם אֶת כָּל חוּבוֹתֶיךָ לְהַיִּקָּר וְהַנְּעִלָה ... גְּרוֹ יְאִיר. הֵן אֲמַת שְׁאֲתָה חֵיב לִי חוּב גְּדוֹל, אַבָּל לִי יֵשׁ עֲדִין זְמַן שֶׁתִּשְׁלַם, אִף לְיִקָּר וְהַנְּעִלָה ... גְּרוֹ יְאִיר, הַהֲכָרַח לְתַן לוֹ הַמְּעוֹת, כִּי יֵשׁ לוֹ עֲכָשׁוּ יוֹתֵר מְעַשְׂרִים קוּנְטְרָסִים בְּכַתֵּב יָד, וְאִם לֹא יִהְיֶה לוֹ מְעוֹת, אֲזַי, חַס וְשָׁלוֹם, כָּל הַהֲדַפְסָה יְכוּלָה לְהִתְעַכֵּב, עַל-פֿן רֵאָה לְהַזְדַּרְזוּ לְשַׁלֵּם לוֹ.

וּמָאד מָאד אַבְקַשׁ אוֹתְךָ לְבַל תִּמְנַע טוֹב מִבְּעָלָיו, וְרֵאָה אֶפְלוּ לְלוֹת מִמִּישֵׁהוּ כְּדִי לְתַן לוֹ, בְּאִפְּן שְׁיֻכַּל לְהַדְפִּיס אֶת הַסְּפָרִים.

רֵאָה לְזַרְזוּ שְׂיַדְפִּיס אֶת הַקּוּנְטְרָס: "רְפוּאָה שְׁלֵמָה", וְלְהַפִּיצוּ

אֲשֶׁר   ז' קעו   בַּנְחַל   צג
בְּכָל הַבְּתֵי חוֹלִים בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּבְכַרְט בֵּין הַחִילִים הַפְּצוּעִים, אֲשֶׁר
רַחֲמָנוּת גְּדוּלָה עֲלֵיהֶם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שְׁנִזְכֶּה לְשִׁמְעַ וּלְהַשְׁמִיעַ בְּשׁוֹרוֹת
טוֹבוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קעו.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ח תמוז ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תְּלִמֵּידֵי "הַיִּכְל־הַקְדוּשׁ", הַיְוֵ"ה
עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! הַיּוֹם כ"ח בְּתַמוּז, הוּא יוֹם הַיְאָרְצִיִּט שֶׁל
הַצַּדִּיק הַקְדוּשׁ בַּעַל הַיְשָׁמַח מִשָּׂה זי"ע [רַבְּנוּ מִשָּׂה טִיטְלֵבוֹיִם
מְאוּהֵל זְצוּק"ל], וְכֵּן נִהְיָ לְסִפּוּר, שֶׁהָיָה בְּעוֹלָם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים [בְּסוּד
הַגְּלִגּוּל]: פְּעַם רִאשׁוֹנָה — בַּעַת מִשָּׂה רַבְּנוּ, בְּזִמְנֵן מַחְלָקַת קַרְח
וַעֲדָתוֹ. שְׁאֵלוּ נִכְדוֹ, שֶׁהָיָה לְיָמֵים הַצַּדִּיק הַקְדוּשׁ בַּעַל סִפּוּר יִיטֵב
לְב' [רַבְּנוּ יְקוּתִיאֵל יְהוּדָה טִיטְלֵבוֹיִם מְסִיגָעֵט זְצוּק"ל]: "סָבָא, לְצַד
מִי נָטִיתָ בַּעַת הַמַּחְלָקַת?" וְעָנָה: "אֲנִי עֲמַדְתִּי מִן הַצַּד, הָיִיתִי נְטָרְלִי,
וְאֲתִי הָיָה עוֹד אֵלַי אַנְשִׁים, שְׁלֹא רָצוּ לְהַתְעַרֵּב". שְׁאֵל הַנִּכְדָּר: "סָבָא,
הֲלֹא מִשָּׂה רַבְּנוּ הוֹצִיאָנוּ מִמְצָרִים, קָרַע לָנוּ אֶת יַם סוּף, הוֹרִיד לָנוּ
אֶת הַתּוֹרָה וְכוּ', וְמָה שִׁיף לְעַמֶּד מִן הַצַּד וְלֹא לְאַחֲזֵי אֲתוֹ?" עָנָה
וְאָמַר הַרְבֵּי: "נִכְדֵי הַיְקָר, אִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ מִי הָלַךְ עִם קַרְח, לֹא הָיִיתָ
שׂוֹאֵל כָּלֵל". קַרְח מָשַׁךְ אַחֲרָיו מְאֹתִים וַחֲמִשִּׁים רַבָּנִים גְּדוּלִים,
וְהִיתָה לוֹ עֲדָה שְׁלֵמָה, וְהָיָה נִסְיוֹן קָשָׁה מְאֹד אַחֲרַי מִי לִילָךְ.

בְּשִׁמְעָנוּ דְּבַר כְּזֶה, נִכְנָס בְּנוּ יִרְאָה וּפְחַד, וַחֲלָחְלָה תְּאַחֲזָנוּ, אֵיךְ
יְכוּלִים לְהַטְעוֹת אֶת הָעוֹלָם כָּל-כָּף? ! הֲלֹא מִשָּׂה רַבְּנוּ מְסַר נַפְשׁוֹ

בשביל עם ישראל, ומה לא סבל, ובעבורם נענש שלא יפגס לארץ ישראל, ואיך יתכן לא להחזיק בו ולא להמשיך אחריו?!

מצינו, שמשנה רבנו בא אל פרעה ואמר לו (שמות ה, א): "כה אמר ה' אלקי ישראל, שלח את עמי ויעבדני במדבר", ופרעה עונה לו בחצפה: "מי הו'י"ה אשר אשמע בקלו, לא ידעתי את הו'י"ה, וגם את ישראל לא אשלח", ואחר-כך לא רק שלא עזר להוציא את עם ישראל, אלא אמר לנוגשים, שיכו בעם מכות רצח, כלשון הפסוק (שמות ה, יז): "תכבד העבודה וגו', נרפים אתם נרפים", ואחר-כך פתוב, שמשנה רבנו בא להקדוש-ברוך-הוא ואומר: "למה הרעות לעם הזה, למה זה שלחתני, ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך, הרע לעם הזה וגו', לא רק שלא פעלתי שיוציאם, אלא הכביד עליהם העבודה, והסבל גדול יותר לעם ישראל. ומשה רבנו בא בטענות אליו יתברך — למה שלחתני, הלא מאז שבאתי אל פרעה, עם ישראל סובלים יותר?! "ויאמר ה' אל משה, עתה תראה אשר אעשה לפרעה" (שמות ו, א), אומרים על זה חכמינו הקדושים (סנהדרין קיא.): אמר לו הקדוש-ברוך-הוא עתה תראה, הינו שעכשו תראה איך אוציאם ממצרים, אבל לא תראה איך אכניסם לארץ ישראל; כבר פה קבל את הענש שלא יפגס לארץ. במה חטא משה? הלא היה בצער רב בראותו את סבל עם ישראל, ובא בטענה לפניו יתברך בכאב לב על שפרעה מצר לישראל. והנה קבל ענש מאתו יתברך, שיראה רק עכשו את יציאת מצרים, אבל לא יראה בכניסתם לארץ. נמצא, סבלו של משה רבנו בעבור ישראל.

ואחר-כך אומר לו הקדוש-ברוך-הוא מוסר: "וארא אל אברהם, יצחק ויעקב באל שדי, ושמי הו'י"ה לא נודעתי להם", האבות הקדושים לא היו להם שום קשיות, ואתה בא בטענות?! והלא בעבור מי שאל משה? בעבור ישראל, היות שמסר נפשו בשבילם, מתוך גדל אהבתו אליהם, כי משה אוהב ישראל היה (מנחות סה:), ולבסוף קבל בעטים ענש כבד כל-כף. עם-כל-זאת משה רבנו היה מוכן לכל דבר, העקר לעזר לעם ישראל, ולבסוף קרע לנו את היס, והוריד לנו מן ושלו, ובזכותו היו העננים והבאר,

אֲשֶׁר   ז' קעו   בַּנְחַל   צה

והוריד לנו את התורה הקדושה בְּהַר סִינַי. וּלְבַסּוֹף עוֹמֵד קַרְחַ, וְאֵינוֹ מִתְבַּיֵּשׁ לְחַלֵּק עַל מִשָּׁה רַבָּנוּ, וּמִחְצִיף פָּנָיו כְּלַפְיוֹ, וּמוֹשֵׁף עִמּוֹ מְאִתִּים וְחִמְשִׁים רַבָּנִים גְּדוֹלִים, עַד שְׁנַמְצָאִים כָּל־כָּף הַרְבֵּה אֲנָשִׁים הַעוֹמְדִים מֵהַצַּד, וְאֵינָם רוֹצִים לְהִתְעַרֵּב בְּמַחְלָקָתָ. הִיתְכֵּן דָּבָר כֵּזֶה? ! שְׂמוּ שְׂמִים! מָה רָצָה מִשָּׁה רַבָּנוּ? ! הֲלֹא חָפֵץ רַק בְּטוֹב שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל!

נִמְצִינוּ לְמִדִּים מִכָּאן מוֹסֵר הַשֶּׁכֶל לְכָל הַדּוֹרוֹת; כִּי בְּכָל דּוֹר וְדוֹר שׁוֹלַח לָנוּ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא צְדִיקִים קְדוֹשִׁים הַמְּחַזְקִים וּמְעוֹדְדִים וּמְשַׂמְחִים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וּלְבַסּוֹף עוֹמֵד נִגְדָם רָשָׁע אַרוּר טָמֵא, וּמוֹשֵׁף עִמּוֹ עֲשָׂרוֹת רַבָּנִים. וַיֵּשׁ בְּגִי־אָדָם שֶׁהוֹלְכִים אַחַר רָשָׁע מְרָשָׁע כֵּזֶה, הֲלֹא יֵשׁ לָהֶם חֲתִימוֹת שֶׁל 'רַבָּנִים'... וַיִּשְׁנֶם הַעוֹמְדִים מִן הַצַּד וְאוֹמְרִים: "אֵינָנו מִתְעַרְבִים בְּמַחְלָקָתָ, הִיתְכֵּן כִּדְבַר הַזֶּה? !" כְּמוֹ שְׂאֵינָנו יְכוּלִים לְהִבִּין מָה אַרְעַ בְּדוֹרוֹ שֶׁל מִשָּׁה הַצְּדִיק הַגָּאֵת, שְׂמָסֵר נִפְשׁוֹ כָּל־כָּף בְּעִבּוֹר נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, וְאֵבֵד בְּעֵטָים אֶת זְכוּתוֹ לְהַפְּנֵס לְאַרְץ, וּבְזָכוּתוֹ יֵשׁ לָנוּ הַבָּאָר, הַעֲנָנִים, הַמֶּן וְהַתּוֹרָה, מִשָּׁה קָבֵל תּוֹרָה מְסִינַי, וּמִסְרָה לִיהוֹשֻׁעַ וִיהוֹשֻׁעַ לְזַקְנִים וְכוּ', וּלְבַסּוֹף עוֹמְדִים מִן הַצַּד וְאוֹמְרִים: "אֵינָנו רוֹצִים לְהִתְעַרֵּב", הֲלֹא זֶה מְבַהִיל עַל הַרְעִיוֹן.

וְזֶה לָנוּ מוֹסֵר הַשֶּׁכֶל, אִם יֵשׁ לָנוּ צְדִיק שְׂמָסֵר נִפְשׁוֹ בְּעִבּוֹרָנוּ, עֲלִינוּ לִילֵךְ עִמּוֹ לְאַרְךָ כָּל הַדֶּרֶךְ, לְהַחְזִיק בּוֹ בְּשָׁלְמוֹת, וְלֹא לוֹמַר שְׂאָנוּ עוֹמְדִים מִן הַצַּד.

וְהַמְּשִׁיף לְסַפֵּר הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ בַּעַל הַיִּשְׁמַח מִשָּׁה זִי"ע, שְׂפַעֵם שְׁנֵיהֶם יָרַד לְזֶה הָעוֹלָם בִּימֵי חֲרַבַּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְרָאָה בְּמוֹ עֵינָיו אֶת חֲרַבַּן הַבַּיִת בְּהַשְׂרָפוֹ, וּבְעִבּוֹר זֶה כָּל יְמֵי חַיָּיו הָיָה בּוֹכָה עַל הַחֲרַבַּן וּמְצַפֶּה לְגָאֵלָה, וְתָמִיד הָיָה אוֹמֵר: "אֵינָה דוֹמָה שְׂמִיעָה לְרֵאִיָּה, כְּלָכֶם שְׂמַעְתֶּם שְׁנִשְׂרָף וּנְחָרַב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, אָכֵל אָנִי רְאִיתִי אֶת זֹאת". וְאַחַר־כֵּן יָרַד שׁוֹב לְזֶה הָעוֹלָם, וּמִמֶּנּוּ יוֹצֵאת כָּל הַשׁוֹשְׁלֵת שֶׁל צְדִיקִים קְדוֹשִׁים עַד הַרְבִּי מְסַאֲטָמָר זִי"ע [רַבִּי יוֹאֵל טִיטְלְבוּים זְצוּק"ל, בַּעַל "דְּבָרֵי יוֹאֵל"], שְׂחַבֵּר אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ "וְיוֹאֵל

משה", ששם מברר איך צריכים להשמר מהערב-רב, ולא להפגע בשום פנים ואופן, אלא להמשיך את מסרת היהדות במסירות נפש הכי גדולה, ולא להתפעל משום בריה שבעולם, ולא לזוז פהוא זה כפי שקבלנו מאבותינו ומאבות אבותינו.

והנה חשבתי, למה הצדיק הקדוש בעל הישמח משה זי"ע הצריך להיות עוד פעם בזה העולם, לראות בחרבן בית-המקדש ובהשקפו וכו'? אלא מפני שאמר, שהיה בין אותם אנשים שלא התערבו במחלוקת, ולא רצה לעמד לצד משה רבנו, הצדיק האמת, ולתמוך בו, ולכן הצריך לירד שוב לראות בחרבן בית-המקדש. ומה הקשר? אלא אומרים חכמינו הקדושים (ראש השנה יח:): שקולה מיתת צדיקים כשרפת בית אלקינו; פי בית-המקדש זהו אבנים ועצים, כמאמרם ו"ל (איכה רבה, פרשה ד', סימן יד): שפך חמתו על עצים ואבנים, הקדוש-ברוך-הוא רחם על ישראל, ושפך זעמו על דומם. אבל כשרואים שדם משה רבנו נשפך פמים, ומבזים ומשפילים אותו, ומדברים עליו כל דבר אסור, וכותבים עליו לשונות גנאי, ומכפישים את שמו, ויש כאלו הרואים כל זאת ועומדים מן הצד? ! הקדוש-ברוך-הוא נוקם נקמת הצדיק! פי מי שיש לו אמונה בצדיק, מי שחדור אמונת חכמים אמתית, צריך לעמד בצד הצדיק ויהי מה, ולעזר לו בעת צרתו, ולטהר את שמו הקדוש.

אצל משה רבנו ואהרן הכהן כתיב (במדבר יז, י): "ויפלו על פניהם", "ויפל משה על פניו" (שם טז, ד), ואומרים על זה חכמינו הקדושים (עין ברש"י שם): מפני הבושה; וכן אמרו (במדבר רבה, פרשה יח, סימן כ): מלמד שחשדוהו במשה באשת איש; תתארו לעצמכם, משה רבנו, שהיה דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, ולא הסיח דעתו כרגע ממנו יתברך, והנה חושדים בו בדבר כזה? ! אילו בזיונות ועלבונות הם! ויכול להיות שיהיו אנשים עומדים מן הצד ויאמרו: איננו רוצים להתערב, איננו רוצים לדבר לשון הרע? ! פתאם עוטים מעטה של צדקות מעשה, כשדם משה רבנו נשפך פמים, ועומדים מנגד? !

הלא הצדיק האמת הציִלנו מבור תחתית, וְחִזְקֵנוּ וְעוֹדְדֵנוּ וְקִרְבָּנוּ לְבוֹרָא יְתָבָרָךְ שְׁמוֹ, וְעָשָׂה לָנוּ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה טוֹבוֹת, וּפְתָאם אֵין עוֹמְדִים לְצִדּוֹ? ! שׁוֹכְחִים בְּאַחַת אֶת כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה לָנוּ הַצַּדִּיק, הִיִּתְכֵן? ! קִנְח הַתְּלוּצֵץ מִמֶּשָׁה, וְעָשָׂה לִיצְנוּת מְכַל הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְאֵיךְ יִתְכֵן לְעַמֵּד נְטָרְלִים, וְלֹא לְהוֹכִיחַ עֲמִידָה אֵיתְנָה עִם הַצַּדִּיק? ! וְלָכֵן הַצָּרָךְ לְרֵאוֹת הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ הַנּוֹל בְּחִרְבָּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.

רַבֵּנוּ וַ"ל אֹמֵר (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן טו): יֵשׁ מְאוּרֵי אֵשׁ וּמְאוּרֵי אוֹר; מְאוּרֵי אֵשׁ אֵלוּ הֵם בְּעֲלֵי הַמַּחֲלָקָת, הַרְשָׁעִים, שֶׁמְלַהִיבִים אֶת אֵשׁ הַגִּיהֵנוֹם, אֵשׁ הַתְּאֻוֹת, אֵשׁ הַרָע. וּמִי הֵם מְאוּרֵי אוֹר? הַצַּדִּיקִים שֶׁמְאִירִים אֶת הָאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. הַיּוֹם אֵשׁ הַתְּאֻוֹת בּוֹעֶרֶת כָּל-כֶּף, עַד שֶׁנוֹרָא וְאֵים לְחַת לְנַעַר לְהַסְתּוֹכֵב, כִּי כַּיּוֹם יוֹתֵר מִתְמִיד צָרִיכִים לְשֹׁמֵר עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְכִיצַד? עַל-יַדֵּי שֶׁמְחַתְּנִים אוֹתָם בְּצַעֲרוֹתָם, כֶּף יִהְיֶה שְׁמוּרִים מִחֻטָּא. וּבְנֻדְאֵי אַחֲר־כֶּף גַּם צָרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, אַבְרָךְ שְׁהוֹלֵךְ לְכוֹלֵל צָרִיךְ רַחֲמִים רַבִּים אֵיךְ לְצֵאת לְרַחוּב, אֲשֶׁה יִרְאֵת שְׁמִים צָרִיכָה לִידַע אֵיךְ לִילֵךְ, הַרַחוּב מְלֹא שְׁקוּץ, זֶהוּם וְתַעוּב, וְזֶה לְגַבִּי אִישׁ וְאֲשֶׁה, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה רַוָּקִים וְרוֹקוֹת, עַד כַּדֵּי כֶּף, שְׁאוּמְרִים חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵין פִּסְחִים קִיג), שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צָרִיךְ לְהַעֲדֵד עֲלֵיהֶם בְּעִיר גְּדוּלָה וְכו'.

וְלֹא בְּחֻנָּם שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם עֵינָיו לְטַשׁ וְשָׁנָיו חָרַק עָלַי, וְדוּאָג לְהַעֲלִיל עָלַי עֲלִילוֹת שְׁוֹא וְרָשָׁע, כִּי יֵשׁ בְּכַחֵי לְתַקֵּן אֶת כָּל הַדּוֹר הַזֶּה, לְחַתֵּן אֶת כָּל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, אֲזִי לֹא יְבוֹאוּ לִידֵי זְמָה וְתוֹעֵבוֹת רַעוֹת. הַגַּם שֶׁעַכְשָׁו שׁוֹחֲקִים מִמֶּנִּי, וְיִשְׁנֵן טְעֵנוֹת, אֲבָל יִגִּיעַ הַיּוֹם וְיַעֲדוּ כָּלם פֶּה אֶחָד בְּצַדִּיקְתִּי. אֲבָל לְעַת עֲתָה, לְכָל הַפְּחוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ הַיְקָרִים, חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, תְּצִיְתוּ לִי, תְּרַחֲמוּ עַל יַלְדֵיכֶם, וְתִרְאוּ לְחַתְּנֵם בִּימֵי נְעוּרֵיהֶם, שְׁלֹא יִטְעֲמוּ טַעַם חֻטָּא. הַעֲלִילוּ עָלַי עֲלִילוֹת רָשָׁע שְׁאֵין בִּי, אֲבָל זֹאת שֶׁמַּעוּ הֵיטֵב, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹבֵנִי, כָּל אֵלוּ שֶׁצְּעָרוּנִי, יִקְבְּלוּ עָנָשׁ מִן הַשְּׁמַיִם, וְאִם לֹא בְּזָכוֹתַי, אֲזוּ בְּזָכוֹת אָבִי מוֹרֵי (שְׁלִיט"א) [זְכַר צַדִּיק לְבִרְכָה],

שְׁהִבְטִיחֵנִי תְּמִיד: "תִּרְאֶה אִיךָ תִּהְיֶה מִפְּלֵה לְכָל הַשּׁוֹנְאִים שְׁלֶךְ".

אָבֵא לְמַד תּוֹרָה כָּל חַיָּו מִתּוֹךְ הַדְּחָק, מִתּוֹךְ עֲנִיּוֹת גְּדוּלָּה, וּמִי שְׁהֵעוּ לְהֲצִיֵּק לוֹ וּלְהִתְחִיל אֹתוֹ, נֶעֱנַשׁ בְּעֵנַשׁ קֶשֶׁה מְאֹד, שֶׁלֹּא תֵאָר וְלֹא שֶׁעַר כָּלֵל. וַיִּשְׁנֵם סְפוּרִים לְאֵין סֵפֶר עַל דְּבַר זֶה.

פַּעַם בְּלֵיל שַׁבָּת בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת בְּעֵת הַתְּפִלָּה, בָּא אִיזָה עוֹ פָּנִים, וְהִחֵל לְבִזּוֹת אֶת אָבֵא (שְׁלִיט"א) [ז"צ"ל] בְּרַבִּים עַל לֹא דְבָר, וְצִעַק עָלָיו בְּכָל מִינֵי קוֹלוֹת (כְּמוֹכֵן לֹא אָנִי וְלֹא אָחִי הֵיִינוּ שָׁם לְתַבְעַ עֲלִבּוֹן אָבִינוּ), אָבֵא יָצָא מִבֵּית־הַכְּנֶסֶת וְלֹא עָנָה דְבָר. לֹא אָרָךְ זְמַן רַב, וּבְנֹו שָׁל אוֹתוֹ עוֹ פָּנִים רָכַב עַל אוֹפְנִים, וּלְפָתַע סָטָה לְכַבִּישׁ, וּבָא לְמוֹלוֹ רָכַב וּדְרָסוּ לְמוֹת, אָבִיו שָׁל הֵילָד אָבֵד אֶת שְׁפִיּוֹתוֹ, וּמִרַב צַעַר הִשְׁתַּבְּשָׁה עָלָיו דַּעְתּוֹ, וְאֲשַׁפּוּ בְּבֵית חוּלֵי רוּחַ, וּמִתּוֹךְ סָבַל הָיָה צוֹעֵק בְּקוֹלוֹת מְשֻׁנָּם וְכוּ', וְאִילוּ בְּזִיוּנוֹת סָבַלָה הַמְשַׁפָּחָה — אֵין לְתֵאָר, לֹא דִי שְׁנֵהֲרַג בְּנָם בְּמִיתָה מְשֻׁנָּה כְּזוֹ, עוֹד נִשְׁתַּבְּשָׁה דַּעְתּוֹ שָׁל אַבְיָהֶם, וּלְבִסּוּף נִפְטַר. בֵּינן כֶּף אֲשֶׁתּוֹ הִחֲלָה לְצַלְצֵל לְאָבֵא, וּבְכַתָּה, שְׁבַעֲלָה בָּא אֵלֶיהָ כָּל יוֹם בְּחִלּוֹם, שְׁתַּלְּךָ לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה מִהֶרֶב, כִּי אֵין לוֹ מְנוּחַ לְמַעֲלָה, עַד שְׁיוּם אַחַד כְּמַעַט חֲנֹק אוֹתָהּ מִתּוֹךְ שְׁנָה, שְׁתַּלְּךָ לְרַב לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה וְכוּ', וְהִתְחַנְּנָה לְאָבֵא שְׁיִמְחַל לוֹ וְכוּ'. וְכֶף אָנִי יְכוֹל לְהִבְיֵא לְכֶם סְפוּרִים לְאֵין סֵפֶר, מִי שְׂרַק צַעַר אֶת אָבִי (שְׁלִיט"א) [ז"צ"ל], קִבֵּל אֶת עֲנֹשׁוֹ מִשְׁלָם.

הָיָה יְהוּדֵי שְׁהִתְפַּלֵּל אֲצֵל אָבֵא בְּיוֹם שְׁמִחַת תּוֹרָה, וְקִבֵּל הַקֶּפֶה לְהַקִּיף אֶת הַבְּמָה עִם הַסֵּפֶר תּוֹרָה, וְרָצָה שְׁגֹם יְלָדִיו יְקַבְּלוּ, וְנִתֵּן אָבֵא גַם לִילָדִיו וְכוּ', לְאָבֵא הָיָה רַק סֵפֶר תּוֹרָה אַחַד, וְהֵלֵא צְרִיכִים לְכַבֵּד עוֹד יְהוּדִים לְרַקֵּד עִם הַסֵּפֶר תּוֹרָה, לְמַחְרַת הַיּוֹם רָצָה הַיְהוּדֵי לְקַבֵּל שׁוֹב הַקֶּפֶה הוּא וְכָל יְלָדָיו. עָנָה לוֹ אָבֵא: "הֵלֵא קִבְּלֵת אֲתָמוֹל, אָנִי צְרִיף לְתַת גַּם לְאַחֲרִים" וְכוּ', בָּא הֵהוּא וְנִטַּל אֶת הַסֵּפֶר תּוֹרָה וַיָּצֵא, וְאָמַר: "שְׁנָה אַחַת תִּרְקְדוּ בְּלַעֲדֵי", וּבְכֵן מֵת מִתָּה מְשֻׁנָּה לְשְׁנָה הַבָּאָה לְפָנֵי חַג הַסְּכוּת.

עַל-כֵּן אָנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלָמָה, שְׁכָל אֵלוֹ שְׁהִתְחִילוּ אֹתִי, יְקַבְּלוּ עֲנֹשָׁם מִשְׁלָם, עֲנֹשׁ מִרְ מְאֹד.

אֲבָקֶשׁ אֶתְכֶם מְאֹד, הִנֵּה אָנוּ בַיָּמֵי בֵּין הַמְצָרִים, וְקָרֵב וּבָא רֹאשׁ חֹדֶשׁ אָב, שֶׁהוּא יוֹם הַהִלּוּלָא שֶׁל אֶהְרֹן הַכֹּהֵן, שֶׁקְבוּר בְּהַר הַהָר, וְהָיוּ הַרְבֵּה יְהוּדִים, שֶׁזָּכּוּ לְהִיּוֹת עַל קִבְרוֹ, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁנֹזְכָה כָּבֹד לְתַחִית הַמֵּתִים, וְלֹא נִצְטָרֵף לִילָף לְצִיוּנֵי הַצְּדִיקִים, אֲלֹא יִחְיוּ כָּלֵם אֶתְנוּ. הִלֵּל אוֹמֵר: הָיוּ מִתְלַמְּדֵי שֶׁל אֶהְרֹן: אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵּן לַתּוֹרָה; זֶה הָיָה הַסְּמֵל שֶׁל אֶהְרֹן הַכֹּהֵן — אֶהְבָּה, תֵּאֱהָב אֶת הַשְּׁלוֹם וְתִרְדֹּף אַחֲרָיו, תֵּאֱהָב אֶת הַבְּרִיּוֹת, וְתִקְרַב אוֹתָן אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. בּוֹדְאֵי כָּל אֶחָד מְדַבֵּר מִשְׁלוֹם, שֶׁהוּא רוֹצֵה רַק שְׁלוֹם וְכוּ', אוֹמֵר אֶהְרֹן הַכֹּהֵן — אַתָּם יוֹדְעִים אֵיזָה שְׁלוֹם? שְׁלוֹם שִׁיְהִי עַל-פִּי הַתּוֹרָה, כִּי שְׁלוֹם כָּלִי תוֹרָה אֵינְנוּ שְׁלוֹם כָּלֵל וּכְלָל. "אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵּן לַתּוֹרָה", שְׂדוּאָג לְהַרְבּוֹת קִדְשָׁה וְטָהָרָה, שִׁיְהִי הָעֲרוּב כָּשֵׁר, שְׁלֹא יִכְשְׁלוּ בַחֲלוּל שִׁבְתָּ, שִׁיְהִי מִקְוֵה טָהָרָה, שִׁתְהִי טְהֵרַת הַמִּשְׁפָּחָה, שְׁלֹא יִכְשְׁלוּ בַנְּדָה, חֵס וְשְׁלוֹם, מְקִים מוֹסְדוֹת חֲנוּף תּוֹרְנֵיִים, לְהַעֲמִיד דוֹר שֶׁל צְדִיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת, פּוֹתֵחַ פְּעוּטוֹן שְׂמֵדְבָרִים בּוֹ רַק אֶמּוּנָה עִם הַתִּינּוּקוֹת, פּוֹתֵחַ תִּלְמוּד תּוֹרָה לְבָנִים, שְׂמֵלְמֵדִים שֵׁם תּוֹרָה וְיִרְאֵת ה', תְּפִלָּה וְהִלְכוּת, דְּרָף אֶרֶץ וּמִדּוֹת טוֹבוֹת, מְקִים בֵּית-סֵפֶר לְבָנוֹת, שְׂמֵלְמֵדִים שֵׁם צְנִיעוּת וְאַמּוּנָה, פּוֹתֵחַ יְשִׁיבָה קְטַנָּה וְיִשִּׁיבָה גְדוֹלָה לְבַחוּרֵי יִשְׂרָאֵל, שִׁיעֵלוּ וְיִתְעֵלוּ בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, הִלְכוֹת וְאַגְדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסֵפּוֹת, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עָרוּף, סִפְרָא וְסִפְרֵי, וְיִהְיוּ בְּקִיָּאִים בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְיִזְכּוּ לְסִיִּים שֶׁשָׂה סְדְרֵי מִשְׁנָה, ש"ס, אַרְבָּעָה חֻלְקֵי שִׁלְחַן עָרוּף וְכוּ'. מְקִים כּוֹלֵל לְאַבְרָכִים, שִׁילְמְדוּ שֵׁם תּוֹרָה מִתּוֹף קִדְשָׁה וְכוּ' וְכוּ'. זֶה נִקְרָא "אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵּן לַתּוֹרָה", זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם אֲמַתִּי.

וְלָכֵן עָלִינוּ לִילָף בְּדַרְכּוֹ שֶׁל אֶהְרֹן, לְהִתְחַזֵּק בְּאַהֲבַת הַזִּוּלָת, לְאַהֲבֵה זֶה אֶת זֶה. אוֹמְרִים תְּכַמִּינוּ הַקְּדוּשִׁים, שֶׁאֶהְרֹן הַכֹּהֵן הָיָה דְבוּק כָּל-כָּף בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכֹּאֲשֶׁר הֵלֵךְ בְּדֶרֶךְ וּפָגַשׁ בְּאֵיזָה רִשָּׁע, נָתַן לוֹ שְׁלוֹם, לְמַחֵר, בִּקְשׁ אוֹתוֹ הָאִישׁ לַעֲשׂוֹת עִבְרָה, וְאָמַר: "אוֹי לִי, אֵיךְ אֶשָּׂא עֵינַי אַחֲרֶיךָ, כִּשְׂאֵפְגַשׁ אֶת אֶהְרֹן, וְיִתֵּן לִי שְׁלוֹם" וְכוּ', הֵינּוּ אֶהְרֹן הַכֹּהֵן הָיָה מְלֵא אֶהְבָּה, שֶׁאַהֲבֵה כָּל-כָּף אֶת

כַּל יְהוּדִי, עַד שֶׁרָאָה אָדָם פּוֹרֵק עַל, וְנָתַן לוֹ שְׁלוֹם, חִיָּךְ אֵלָיו, לְמַחֵר אָדָם זֶה רָצָה לְחַטֵּא, וְחָשַׁב: "אֹי, אֶפְגַּשׁ שׁוֹב אֶת אֶהְרֹן, וַיַּחֲיֶךְ אֵלַי וְאֶתְבַּיֵּשׁ", וְנִמְנַע מִלַּעֲשׂוֹתָהּ.

זו מעלת ההפצה, שהולכים לאנשים רחוקים מתורה ומצוות, ומחזקים ומעודדים אותם, ונותנים להם קונטרס לחזקם ולהשיבם לצור מחצבתם, ואומרים להם "שלום", ומברכים אותם בכל הברכות, שימלא ה' משאלות לבם לטובה וכו'. אמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: כל מה שאתה יכול לשבח את ישראל — שבח, לגדלם ולפאדם (ניקרא רבה, פרשה ב', סימן ה'); אתם רואים יהודים — תשבחו אותם. כשהולכים להפיץ צריכים לידע, שאנו מחלקים יהלומים, איננו מקבצי נדבות, אנו מחלקים מתנות. עם ישראל עובר משברים וגלים, אין בית שאין בו מת, אין בית שלא יסבל סבל, עד שישנם, שגמרו אמר בדעתם — לאבד עצמם לדעת, רחמנא לצלן, וכשפאים אליהם ומביאים להם קונטרס, הלא מצילים אותם ממנות לחיים. ולכן אסור לקלל שום יהודי, אסור לבזות שום בר ישראל, יהיה באיזו דרגה שיהיה, אלא רק לקרב את כלם, ולחזק ולעודד ולשמח את כל אחד ואחד, ובזה גורמים נחת רוח לפניו יתברך, כשרואה שאוהבים את בניו. ואף אם מבזים אתכם — אל תפגעו, אלא תברכו את המבזה בכל הברכות הכתובות בתורה, ואם תעשו כן, לא יארף זמן רב ותשיבוהו בתשובה.

כל עסקו של אהרן הפהן היה רק לעשות שלום בין איש לאשתו. לעתים, אין בני הזוג משתוים ביניהם, ומדוע? פי הם שני הפכים, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן פ'): כששני הפכים משתוים יחד — זה נקרא שלום, כי אם מחזיקים אותו דבר, אין זה נקרא שלום. וזו מעלת אהרן הכהן, שתמיד עשה שלום בין איש לאשתו. אומרים חכמינו הקדושים (אבות דרבי נתן, פרק יב): כמה אלפים היו בישראל שנקרא שמם על שם אהרן, שהיה משים שלום בין איש לאשתו, ומזדווגים זה לזה, וקוראים שם הילוד על שמו. למדים מכאן, מה זה לקרא שם הילד על שם צדיק. הצדיק הוא השדכן, אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פט):

אֲשֶׁר   ז' קעו   בַּנְחַל   קא

הַצַּדִּיק שָׁדָף אֶתְכֶם, הִתְחַתַּנְתֶּם, הָיוּ אֵי הַבְּנוֹת בֵּינֵיכֶם, הַצַּדִּיק הָזֶה מָסַר נַפְשׁוֹ וְשָׁמוֹ וְעָשָׂה בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם, פַּעַם אַחַר פַּעַם, פַּעַם אַחַר פַּעַם שָׁמַע אֶתְכֶם, וְסָבַל וְשָׁמַע, וְסָבַל וְשָׁמַע, עַד שֶׁבְרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שָׁמוֹ נוֹלְדוֹ יְלָדִים, הֵבֵן הָרֵאשׁוֹן נִתְתָּם עַל שֵׁם הַצַּדִּיק הָזֶה שֶׁהַשְּׁלִים בֵּינֵיכֶם. אֲהָרָן הִכְהֵן הָיוּ לוֹ הַרְבֵּה יְלָדִים שֶׁנִּקְרְאוּ עַל שָׁמוֹ, כִּי בְּזִכְרוֹת הִתְחַתְּנוּ, וּבְזִכְרוֹת הָיָה שְׁלוֹם-בֵּית, וּבְזִכְרוֹת הוֹלִידוֹ בְּנִים.

וְלָכֵן הִבָּה גַּלְיָה בְּמִדְתּוֹ שֶׁל אֲהָרָן, שֶׁנֶּאֱהָב אָחִיד אֶת הַשָּׂנִי, וְנִעְזָר זֶה לְזֶה, וְנִעְשָׂה שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְסַפְּרִים עַל שָׂנִי בְּנֵי-אָדָם שֶׁרָבוּ זֶה עִם זֶה, הֵלֶךְ אֲהָרָן וַיֵּשֶׁב אֶצֶל אָחִיד מֵהֶם, וְאָמַר לוֹ: "בְּנִי, רְאֵה מָה חִבְּרָךְ אָמַר, בְּשֵׁתִי הֵימָנוּ שֶׁחֲטָאתִי לוֹ". וְדַבֵּר עַל לְבוֹ, "דַּע שֶׁחִבְּרָךְ מִצְטַעֵר" וְכוּ', עַד שֶׁהוֹצִיא הַשְּׂנֵאָה מִלְּבוֹ, וְאֶחָד-כֶּף הֵלֶךְ לְזוּלָתוֹ, וְדַבֵּר עַל לְבוֹ שֶׁחִבְּרוּ אוֹמְרִים: "אוֹי לִי, אֵיךְ אֶשָּׂא פָנַי אֶל חֲבֵרִי, שֶׁצִּעַרְתִּי אוֹתוֹ", וְשֶׁכָּנַע גַּם אוֹתוֹ, שֶׁחִבְּרוּ מִתְחַרְט עַל מַעֲשָׂהוּ, וְלֹא אָרַךְ זְמַן רַב, וְשָׂנִי הַחֲבֵרִים הִלְלוּ נִפְגְּשׁוּ בְּרַחוּב וְנִשְׁקוּ זֶה אֶת זֶה. וְאוֹמְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת אָמַת, סַעִיף ב'): מִתֵּר לְשָׁנוֹת בְּדַבַּר הַשְּׁלוֹם; שָׂנִי שׁוֹנְאִים זֶה לְזֶה, הֵלֶךְ אֲהָרָן וְסַפֵּר לְזֶה שֶׁחִבְּרוּ מִתְחַרְט, וְאֶחָד-כֶּף הֵלֶךְ לְשָׂנִי וְאָמַר לוֹ שֶׁחִבְּרוּ מִתְחַרְט, וְכֶף עָשָׂה בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם. תִּתְּאָרוּ לְעִצְמָכֶם גְּדֻלַּת אֲהָרָן הִכְהֵן!

הִבָּה נִקְבַּל עַל עִצְמָנוּ, שֶׁאֶצְלָנוּ יְהִיָּה רַק שְׁלוֹם, וְנִהְיָה מִתְלַמִּידוֹ שֶׁל אֲהָרָן אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵּן לַתּוֹרָה; הֵינּוּ שֶׁהַשְּׁלוֹם יְהִיָּה רַק עִם הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבְזִכְרוֹת הַשְּׁלוֹם שֶׁלָּנוּ נִזְכָּה שֶׁיְהִיָּה שְׁלוֹם בֵּין כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, וְנִזְכָּה לְגֵאֲלָה הַשְּׁלָמָה, וְלִרְאוֹת בָּמוֹ עֵינֵינוּ בְּמַפְלֵת שׁוֹנְאֵינוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם בְּאֲהָבָה רַבָּה מְאֹד...

קב אשר ז' קעז בנחל
ז' קעז.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי התשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיענו וירדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

העקר תהיה שמח עם הנקדה שלך, ואל תתבלבל משום בריה
שבעולם, אשר זו שלמות האדם — כשסתכל רק על הנקדה שלו,
ואינו מתבלבל מאף אחד, ומחזק את אחרים. אסור להכנס
בכוחים, אשר זה כלל גדול בעבודת השם יתברך. עליך רק להוציא
נקדתך, שהיא הנקדה אשר אין בחברך, כמו שאומר רבנו ז"ל
(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לד), שלכל אחד יש נקדה אשר אין
בחברו; ולכן אל תסתכל על אחרים, ואל תתנכח עמהם כלל, ומכל
שכן שלא תזכיר שמות אחרים, ועל-ידי-זה תהיה לך הצלחה גדולה
מאד.

כל אחד מחפש שלמות, ואף אחד אינו יודע, שהשלמות תלויה
בו, בנקדה שלו, ומהי? להיות רק בשמחה. רב בני אדם מסתובבים
בעצבות ובמרה שחורה ובדכאון, וחושבים מה יהיה בעתיד, מה
היה בעבר, ושוכחים את ההנה, אשר ההנה הוא עכשו, "עכשו עלי
להיות בשמחה, עכשו אני צריך לשמח, שיש לי זקן ופאות,
שהנחתי תפלין היום, שאני שומר שבת, שומר טהרת המשפחה,
אני אוכל פשר" וכו', זו הנקדה, שאדם צריך לשמח רק עכשו, ולא
להתבלבל מאף אחד. תדבר רק דבורי אמונה עם אחרים, ובזה
תצליח, ולא להכנס בכוחים עם אף אחד.

יש דבור ממוהרנ"ת ז"ל, שכל אלו שהתנכחו, לא התחזיקו
מעמד. ראו כאלו מאנשי שלומנו שהרבו בכוחים עם המתנגדים,
האם הדרך שלהם צודקת או לא, ולבסוף התרחקו, אבל אלו שלא
התנכחו — הצליחו מאד.

הָיָה אַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּשֵׁם: ר' יִשְׂרָאֵל מִטִּירְהוּוִיצָא ז"ל, שֶׁהָיָה יְהוּדִי דְבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְהִיתָה בְּעִיר טַעֲפָלִיק מִחֻלְקַת בֵּין אַנְשֵׁי הָעִיר שֶׁהָיוּ חֲסִידִים אַחֲרֵים, וְהָיוּ וּכְנֻחִים סוֹעְרִים מְאֹד, יוֹם אַחַד הִתְיַשְׁבוּ בְּדַעְתָּם, שֶׁיָּבִיאוּ אֶת ר' יִשְׂרָאֵל הַגַּ"ל, שֶׁיַּיִשֵּׁר אֶת הַהֲדוּרִים וַיֵּיטֵב בֵּין הַצְּדִדִים. וְחֻפָּה כְּשָׂבָא, כָּל הַמְתַּנְגְּדִים הַקִּיפוּהוּ בְּשֵׂאלוֹת, עָנָה וְאָמַר לָהֶם בְּתַמִּימוֹת: "מָה יֵשׁ לָנוּ לְהִתְנַכַּח?! הֲלֹא הַרְבֵּי שְׁלָכְם רוּצָה שֶׁתִּתְקַרְבוּ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְתִלְמְדוּ תוֹרָה, הַרְבֵּי שְׁלָנוּ גַם-כֵּן רוּצָה שֶׁנִּתְקַרֵּב לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְנִלְמַד תוֹרָה, אֲזִי בָאוּ נִדְבָר מִנְקֻדָּה זוֹ: 'הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה, וְצָרִיכִים לְדַבֵּר עִמּוֹ, וְלִשְׁחַח בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, וְלְדַבֵּר אֵלָיו בְּשִׁפְתַי הָאֵם'", וַיֵּשְׁבוּ כֻלָּם בְּפִה פְּעוּר, כִּי אִף פֶּעַם לֹא שָׁמְעוּ דְבוּרִים כְּאֵלוֹ, וְשָׁכְחוּ כְּכַר מִהוֹכּוּחִים, וְאַחֲרֵי-כֵן הִחֵל לְדַבֵּר עִמָּהֶם מִסְדֵּר-דִּרְךָ-הַלְמוּד, אִיךָ שֶׁצָּרִיכִים לְלַמַּד תוֹרָה, וְרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ, שֶׁכָּל אַחַד יָכוֹל לְלַמַּד תוֹרָה, וְאַפְלוּ אָדָם אוֹמֵר שֶׁאֵין לוֹ רֹאשׁ טוֹב, אִם רַק יִקְיַם דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סימן עו), לְבִסוּף יִפְתַּח מִחוּ וְדַעְתּוֹ, וַיִּכְנַס בּוֹ חֲמִידוֹ דְּאוֹרֵיתָא. וְהִסוּף הָיָה, שֶׁכָּל אַנְשֵׁי הָעִיר דָּשְׁם הִתְקַרְבוּ לְרַבְּנוּ ז"ל. נִמְצָא, שֶׁאֵין צָרִיךְ לְהַכְּנִס בּוֹכּוּחִים אִם הִדְרִיךְ שְׁלֵף אֲמַת אוֹ לֹא, אֲלֹא רַק לְדַבֵּר מִנְקֻדַת הָאֲמַת, שֶׁאֵלּוּ דְבוּרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

וְהַעֲקָר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה. רָאֵה לְשִׁכַּח מֵהַכֵּל, הֲלֹא זֶה רוּצָה שֶׁתְּהִיָּה בְּשִׁמְחָה, וְזֶה רוּצָה שֶׁתְּהִיָּה בְּשִׁמְחָה, וְאִם-כֵּן הַעֲקָר לְהִרְבּוֹת בְּמִדַּת הַשִּׁמְחָה, וְלְדַבֵּר רַק מִשִּׁמְחָה, וְאִם תַּעֲשֶׂה כֵן, תוּכַל לְקַרֵּב אֶת כֻּלָּם. חֻבֵּל עַל הַמְּחֻלְקַת וְהַקְטָטוֹת, כָּל עֲכוּב הַגְּאֻלָּה עֲתָה זֶה רַק מִחֻמַּת הָרִיב וּמְחֻלְקַת, שֶׁכָּל אַחַד עִם הַמַּחַ הַמְּטַמְטֵם שָׁלוֹ, עִם הַלֵּב הַמְּלֹא צוּאָה וְטִנוּף וְנֹאוּף, חוֹשֵׁב שְׁגַם-כֵּן יוֹדֵעַ מִשְׁהוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְרַחֵק. וְלָכֵן עָלִינוּ לְרֹאוֹת לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר, רַק לְדַבֵּר מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמִרַבְּנוּ ז"ל בְּכֻלְלִיּוֹת, וְלֹא לְהַכְּנִס בְּשׁוּם וּכְנֻחִים, וְאֲזוֹ תִּרְאֶה אִיזוֹ הַצְּלָחָה תְּהִיָּה לָךְ, וְזוֹ הַנְּקֻדָּה שֶׁעָלִיךָ לַעֲסֹק בָּהּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

קד אשר ז' קעח בנחל
ז' קעח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי התשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש-ברוך-הוא מחדש את עולמו בכל יום ויום מחדש, וזו הפליאה הגדולה ביותר, שאדם חושב שעולם כמנהגו נוהג, שהשמש זורחת במזרח ושקעת במערב, אבל רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'), שלעיתיד יתגלה חדוש העולם, הינו פשתיה הגאלה, מה יהיה החדוש בזה שנגאל? שנדע שהקדוש-ברוך-הוא מחדש את כל הבריאה כלה בכל יום ויום מחדש, כמו שאנו אומרים בתפלה: "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית", ובכל יום, בכל שעה, בכל רגע ושניה, הכל חדש. ולכן רבנו ז"ל זכה להגיע למדרגה כזו, שאמר, שכל נשימה שלו, זה כבר ענין אחר לגמרי, אבל לזה צריך בטול אל האין סוף ברוך הוא לגמרי, לידע אשר "אין לי כלום בזה העולם רק את הקדוש-ברוך-הוא", וככל שאדם בא לגלוי בזה, שאין לו רק את הבורא יתברך שמו, אז כל רגע שנושם, הוא נושם אלקות.

ודבר זה מאד קשה להכניס בבני-אדם, פי סוף כל סוף רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סא): פשאדם נופל בדעתו, הוא נופל תחת המקום ותחת הזמן, "הנראה לעיני יש לי שבעים שנה, וזה כל-כף ארוך, אין לי זמן וכח לכל זה, ונראה כמו שבעת אלפים שנה", אומר רבנו ז"ל: מי שיש לו דעת משיח, שיהיה נכלל באין סוף ברוך הוא, כל השבעים שנה הם אצלו כרבע שעה. זו הדעת שמשית יכניס בעולם, שיהיה חדוש העולם, שכל רגע ורגע מתחילים מחדש ונושמים מחדש. ובודאי באמצע מפחידים: כך יהיה או כך, אבל הכל זהו נסיון מן השמים, שמנסים את האדם

אֲשֶׁר ז' קעח בַּנְחַל קה

איך יתחזק ואיך יחזיק מעמד ולא ישבר, אשר על זה צריכים למוודים עמקים, וזה הכין לנו רבנו ז"ל. כי כך אמר: כל מה שמשית יגלה בעולם, אני כבר הכנתי לכם, אבל אז לא תהיה בחירה, ואצלי עדין יש בחירה. על-כן עלינו להתעמק היטב בספרי רבנו ז"ל, כי שם מנחים כל הלמודים שמשית ילמד את עם ישראל.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'): כל יום ויום מתחיל מאד בצמצום, וצריכים להרחיב את היום. ולכן אנו מברכים ברכה: "הנותן לשכוי בינה", מיהו השכוי? תרנגול, מה הבינה שיש בו? אלא התרנגול יכול להבחין בין יום ללילה. אבל אומרים חכמינו הקדושים (עין ילקוט איוב תתקכ), שאלמלא לא נתנה תורה, היו לומדים מדות מן החיות: מתרנגול — שלום-בית, שמבטיח לה הבטחות, אזי ממלאת רצונו. אם-כן פקח הוא התרנגול, כי היסוד בחיים הוא שלום-בית, לדעת איך להתנהג כדי לשמר על השלום, ובה צריכים את הבינה. כי לאשה יש בינה יתרה, אזי בא הוא להורות, שיש לו יותר חכמת החיים. וכן מעלת התרנגול, שמעורר את האדם כל שעה ושעה מתמיד ומקרקר מעת חצות. אם לא קמת באחת, תקום בשמים, לא קמת בשמים, תקום בשלש, עד שנעשה אור יום ומקרר בשבע בבקר, אם לא קמת בשבע, תקום בשמונה וכו', ומעורר את האדם לעבודת הבורא יתברך שמו.

מהו יום ומהו לילה? יום זה אור אין סוף ברוך הוא, ה' אורי וישעי, לילה זה חשך במח, אדם יכול לחוש באמצע היום כשהשמש זורחת ממעל, שחשך בעדו ולא אור לו, הוא שרוי כל-כך ביאוש ובדפאון וכו' וכו', שנעשה אדיש לכל. לעמתו אחד באמצע הלילה, מאיר לו האור אין סוף ברוך הוא. והתרנגול יודע להבחין בין אור ללילה, בין חשך לאור.

כל המחלקת נעשית דיקא בענין הזיוגים, רוק — שבור במאד מאד, כמאמר ז"ל (יבמות סב): כל אדם שאין לו אשה שרוי בלא טובה, בלא תורה, בלא שמחה וכו', הכל מר ומרור לו. וכן אברך אשר אין לו שלום-בית, האשה ממררת את חיו, גם-כן מר לו מאד,

קו אֲשֶׁר ז' קעט בנחל

והתַּרְנַגּוּל נוֹתֵן לְאָדָם לְהִבְחִין בֵּין יוֹם לְלַיְלָה, הֵינּוּ שְׁמֵלֵמְדוֹ אֶת הַלְמוּד הָעֵמֶק הַזֶּה, שְׁאֲסוּר לְרִיב בְּבֵית, הָאִשָּׁה חֲפָצָה בְּפֶרֶט זֶה — צָרִיף לְוַתֵּר וְלַתֵּת, כִּי שְׁלוֹם-בֵּית זֶה הִיִּסוּד בְּחַיֵּי הָאָדָם.

וּמִפְּאֵת טְרָדוֹתֵי הַרְבוּת, הֵהָכֵרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ז' קעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ וְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ.

אַצֵּל מִשָּׁה רַבְּנוֹ כְּתִיב הַפְּסוּק (שְׁמוֹת ד, יט): "כִּי מָתוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְּבַקְשִׁים אֶת נִפְשֶׁךָ", וְכֵן לְדִידִי, צָרִיף לְהִמָּתִין לְשִׁמְעַת אֶת הַתְּנַשְׁמוֹת הַפְּסוּק הַזֶּה. הֵן אֵמֶת שְׁזָהוּ נִסְיוֹן גְּדוֹל מְאֹד, וְרוֹצִים לְרְאוֹת מִהַשְׁמִים אֵיךְ אֲשַׁבֵּר וְאֶפְנֶס לְלַחֵץ, אָבֵל אֵינֶנִּי רוֹצֵה לִפְּלֹ לְיָדָם כְּפָרִי בְּשָׁל, אִזּוֹ יֵשׁ עֲנָן שֶׁלִּפְעָמִים צָרִיכִים לְהִמָּתִין, וְאֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, אִךְ לְבִסוּף הַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, הַעֲקָר סְבֻלָּנוֹת וְאֲרִיכוֹת אַפִּים, וְיִקְיָם: "כִּי מָתוּ הָאֲנָשִׁים הַמְּבַקְשִׁים אֶת נִפְשֶׁךָ".

וּבְאֵמֶת זֶהוּ פֶּלֶא גְּדוֹל מְאֹד, אֵיךְ מִשָּׁה רַבְּנוֹ הִחְזִיק מֵעַמְד. הֵלֹא מִשָּׁה רַבְּנוֹ נוֹלָד עִם תְּכוּנַת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל טוֹב, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת ב, ב): "וַיִּתְּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב", טוֹב הוּא טוֹבָה שְׁמוֹ, שְׁהָיָה כִּלּוֹ טוֹב. וְהֵנָּה יֵצֵא לַחֲוִץ וְרָאָה מִצָּרִי מִכָּה אִישׁ עֲבָרִי, הֵיךְ זֶה דָּתָן שֶׁהִמְצָרִי הִחְטִיא אֶת אִשְׁתּוֹ, וּמִשָּׁה רַבְּנוֹ רָאָה אֶת כָּל זֹאת, וְהֵלֵךְ וְהִרְגֵּ אֶת הַמְצָרִי. לְמַחֵר יֵצֵא מִשָּׁה רַבְּנוֹ וְרָאָה שְׁנֵי אֲנָשִׁים רְכִים בִּינֵיהֶם, הֵלֹא הֵם דָּתָן וְאֶבְרָם — שְׁנֵי גִיִּסִים הָיוּ, אִשְׁתּוֹ שֶׁל דָּתָן הִיְתָה אֲחֻתּוֹ שֶׁל אֶבְרָם, וְרָצָה דָּתָן לְגַרְשָׁה מִחַמַּת מַעֲשֵׂה הַמְצָרִי וְכוּ', וְכֵן רַבּוֹ בִּינֵיהֶם, וּבְמִקוֹם לְהַפִּיר טוֹבָה לְמִשָּׁה שֶׁהִצִּילוֹ אֶת־מוֹל, הֵלְכוּ שְׁנֵיהֶם וּמָסְרוּ אוֹתוֹ לַפְּרָעָה, וְהִצָּרֶךְ מִשָּׁה לְבָרַח לְמִדְיָן. וּכְשָׁבָא לְשָׁם, הֵלֵךְ

למקום ששואבים את המים, מקום התאספות הרועים, והנה הגיעו שבע בנות יתרו, וכל הרועים גרשום [כי באותו זמן נדדו הגויים את יתרו, מחמת שהתגיר], ולא יכול היה משה רבנו לסבל שעושים עגל לאיזו בריה, והלך ועזר להן, וכששבו לביתן, שאלן יתרו: כיצד מהרתן לבוא היום? וענו לו: איש מצרי הצילנו. ואמר להן: למה לא הבאתן אותו לכאן? אולי יקח אחת מכן ויתחתן אִתָּהּ. והביאוהו אליו. ושאל את משה: מיהו? וענה, שרצו להרגו במצרים, על-כן ברח. ולקחו יתרו וכלאו בבית-סֵהר עֶשֶׂר שָׁנִים, כי חייב למלכות. אמר משה: הלא הצלתי את בנותיך, ולמה מגיע לי כן?! ובכל זאת הכניסו לצנוק, וצפורה בת יתרו נתנה לו בכל יום אכל, ואחר-כך זכתה להתחתן אִתּוֹ. וכך אומרים חכמינו הקדושים (סנהדרין ד.): גיורא עד עשרה דרי לא תבזה ארמאי קמיה [גר עד עשרה דורות, אל תבזה גוי לפניו]; והנה יתרו היה אחד מהשלושה שנתנו עצה כלפי משה: בלעם הציע להרג את משה, איוב שתק, וקבל יסורים, ויתרו ברח, על-כן זכה אחר-כך להשתדף עם משה.

ובכן, משה רבנו, שעשה רק טובות לאנשים, קבל בחזרה רעות גדולות. ואחר כשהתחתן, אמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: חזר למצרים. אמר משה: ירא אנכי. והשיבו הבורא: "כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך" (שמות ד, יט); אומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה עא, סימן ו), שיִרְדוּ מִנְכֻסֵיהֶם, ואף-על-פי-כן לא הניחו לו כל חיייהם, עד שלבסוף מתו מיתה משנה עם כל עדת קרח. וזהו פלא על גבי פלא, איך היה למשה רבנו כח להחזיק מעמד.

מנסים את האדם בכל מיני נסיונות, אבל אסור לפל בדעתו כלל וכלל, אלא להתחזק. עתה כל מגמת הערב-רב לעקר את כל היהדות, אבל לא לעולם חסן, ולבסוף יפלו. אומר הנביא (ישעיה כו, כ): "חבי כמעט רגע עד יעבר זעם", צריך להמתין עד שתחלף העת הזו, ונעבר גם על זה. רק סבלנות ושוב סבלנות.

ומגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קנה): סבלנות

קח אשר ז' קפ בנחל

בָּאָה מְאֻמוּנָה, כָּכֵל שְׁאָדָם מְכַנִּים עֲצָמוּ בְּאֻמוּנָה, הוּא חַי חַיִּים יוֹתֵר טוֹבִים, וַיֵּשׁ לוֹ אַרְיֵכוֹת אַפִּים, אֲשֶׁר זֶה מֵה שְׁיִכְנִים מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם. וְכִף אוֹמֵר רַבְּנוּ וַיֵּל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'), שְׁכָל הָעֲנִיָּן שֶׁל מְשִׁיחַ זֶה חֲטָם, "וְהָרִיחוּ בְּיָרְאֵת ה'" (ישעיה יא, ג), חֲטָם זֶה עֲנִיָּן שֶׁל סְבָלְנוֹת, כִּי כַּעַס גַּם מְקוּרוֹ בְּחֲטָם וְכוּ', כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים: חֲרוֹן אָף. וְלָכֵן הָעֵקֶר לְקִנּוּת מִדַּת אַרְיֵכוֹת אַפִּים, וְכִף עוֹבְרִים עַל כָּל הַגְּלִים וְהַמְשַׁבְּרִים בְּחַיִּים.

וְלָכֵן צָרִיף הָעֵקֶר לְהִתְחַזֵּק בְּאֻמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכִכֵּר אָמַר הַחֲכָם מְכָל הָאָדָם (מְשָׁלִי כח, כ): "אִישׁ אֻמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת"; רַבְּנוּ וַיֵּל אוֹמֵר (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'), שְׁמַקְשָׁרִים אֶת הַחֲכָמָה עִם הַמְּלָכוֹת, מִזֶּה נֶעֱשֶׂה ח"ן, שְׁזוֹ תִבְתַּח נַח, שְׁמַקְשָׁרִים הָעוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַזֶּה בְּעוֹלָם הַבָּא, וְחַיִּים חַיִּים טוֹבִים.

רְצִיתִי כְּבָר לְרְאוֹת שְׂמֵחוֹת אֲצִלְךָ. אֲנִי בְּטוֹחַ בְּאֻמוּנָה שְׁלָמָה, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, אֵינְנוּ מְבִינִים דְּרָכֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲכַל מֵה שְׁבָרוֹר הוּא, שֶׁהַכֹּל זֶה לְטוֹבָה גְּמוּרָה, כִּי כָל מָאן דְּעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עָבִיד (בְּרָכוֹת ס). וְדָבָר זֶה צָרִיף לְהִתְדַיר בְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁנִּשְׁמַע בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קפ.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל הַנוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, אֵף מְרַב טְרַדוֹתֵי לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאֵי לְהַשִּׁיבְךָ כְּרִצוֹנְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד עַל נַעֲם חֻלְקָנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּנוּדַע מֵרַבֵּי אֲמַת פְּנֵה, רַבֵּי הַמְּחִזֵּק אוֹתָנוּ, רַבֵּי הַמְּאַמֵּץ אוֹתָנוּ, רַבֵּי הַמְּגַלֵּה לָנוּ נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת פְּאֵלוֹ. לָכֵן רְאֵה לְהַתְּמִיד בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ו", כִּי בְּלֹא לְמוּד בּוֹ, אֵין הָאָדָם מְקַרֵּב אֵלָיו כָּלֵל. עַל-כֵּן רְאֵה לְכַל יַחֲסֹר לָךְ יוֹם אֶחָד בְּלִי לְמוּד "לְקוּטֵי מוֹהַר"ו", וְהוּא סִגְלָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד לְהַתְּעוֹרֵר אֵלָיו יְתַבְּרֵךְ, כִּי רַבְּנוּ ו"ל בְּעֶצְמוֹ אָמַר לָנוּ, שְׂמַעְנוּהָ גְדוּלָה לְלִמּוּד סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְהוּא נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי סִפְרוֹ בְּעַל תְּשׁוּבָה וּבְעַל הַשְּׂגָה, וּבְעַל מַח גְּדוּל (תִּי-מוֹהַר"ו, סִימָן שִׁמְט).

רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ו, חֶלֶק ב', סִימָן קיב) לְעַנְּנָה הַהַתְּחַזְּקוֹת, לְכַל יִפֹּל הָאָדָם בְּדַעְתּוֹ מִחֲמַת רַבּוּי הַפְּגָמִים וְהַקְּלָקוּלִים שֶׁקִּלְקַל בְּמַעֲשָׂיו. עָנָה וְאָמַר: אִם אַתָּה מְאַמֵּין שְׂיִכּוּלִים לְקִלְקַל, תְּאַמֵּין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן. וְדַבֵּר זֶה הוּא יְסוּד גְּדוּל בְּחַיֵּי הָאָדָם, כִּי עַל-פִּי-רַב הָאָדָם נוֹפֵל בְּיָאוֹשׁ, וְחוֹשֵׁב כִּי כָּבֹד אֲבֹד מִנוֹס מִמֶּנִּי, מֵאַחַר שֶׁקִּלְקַלְתִּי כָּבֹד כָּל-כֶּף הַרְבֵּה, מִי יוֹדֵעַ אִם אֲזַכֶּה עוֹד לְתַקֵּן?!

וּבְאֲמַת הוּא טְעוֹת גְּדוּלָה מְאֹד, כִּי רַחֲמֵיו יְתַבְּרֵךְ עַל כָּל מַעֲשָׂיו, אִם אַתָּה מְאַמֵּין שְׂיִכּוּלִים לְקִלְקַל וְלִפְגָּם פְּגָם אַחַר פְּגָם בְּכָל הַעוֹלָמוֹת, תְּאַמֵּין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן. וְאַדְרַבֵּה, הַתְּקוּן הוּא יוֹתֵר גְּדוּל מִהַקְּלָקוּל, כִּי בְּזֶה שֶׁהָאָדָם נִפֵּל בְּאִיזָה פַח נִשְׁבֵּר וּבְמִקוֹם אִפֹּל וְחֲשׂוּף, עֲכָשׁוּ כְּשִׁזּוּכָה לְחֹזֵר בְּתְשׁוּבָה, אֲזִי מֵאִיר אֶת הַמִּקוֹם הַהוּא בְּאֵלְקוֹת. עַל-כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמָּךְ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׂבַעוּלָם, לְחֹזֵר תְּמִיד אֵלָיו יְתַבְּרֵךְ.

וְהַעֲקֹר שְׂצָרִיף לִידַע, כִּי עַל הָאָדָם לַעֲשׂוֹת כָּל הַפְּעֻלוֹת שְׂבַעוּלָם לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַשְּׂמִחָה, שֶׁהִיא הַעֲקָרִית לְקִיוֹם הָאָדָם בְּרוּחָנוּת וּבְגִשְׂמִיּוֹת, וּכְכֹל שְׂיִרְבֵּה בְּשִׂמְחָה, יוֹתֵר יִתְרַחֵק מִן הַהִרְהוּרִים רָעִים וְיִנְצֵל מִפְּגָם הַבְּרִית.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי שְׂמֵחַ, שֶׁאַתָּה עוֹזֵר לְהַיְקָר וְהַנְּעִלָה ... גֵּרוּ יְאִיר, בְּעַנְּנָה הַהַתְּפַסָּה וְהַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְזֶה תְּקוּן נִפְלֵא מְאֹד מְאֹד,

קי אשר ז' קפא בנחל

כי כנגד שאדם פזר את זרעו לבטלה, כנגד זה יפזר ספרי קדשה בין אחינו בני ישראל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' קפא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה גיענו אל ידידי היקר, שותה מימי הנחל, נחל הנובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך. ועקר הטוב — שאתה זוכה להפיץ את ספרי רבנו ז"ל בעולם.

מה אמר לך, ידידי היקר! אחרי שעברו עליך כבר כל מיני רידות וקטנות ונפילות, ונכשלת בכל מיני חטאים שבעולם, ועכשו אתה רוצה לשוב בתשובה, מי יודע מתי תוכל לזכות לתקן את זה. אבל בזה שאתה הולך ומעורר את אחינו בני ישראל אליו יתברך, או אתה מפיץ את ספרי רבנו ז"ל, ועל-ידי-זה נתעוררים אחרים גם-כן בתשובה — זה עקר תקונך, ועל-ידי-זה בנקל תוכל לתקן את כל אשר פגמת בזה העולם, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קח): האדם בשביל תענוג קטן אחד של רבע שעה, יכול לאבד ולהפסיד את כל העולם הזה עם העולם הבא, וזה רק רבע שעה. ומכל שכן וכל שכן אתה, שכבר חטאת, עוית ופשעת ימים שלמים ושבעות וחדשים ארפים וגם שנים רבות, מי יודע כמה תצטרך להתגלגל בזה העולם, עד שתזכה לתקן את חטאיך ופשעיך המרבים. אבל בזה שתלך ותעורר ותקרב נשמות אליו יתברך, על-ידי הפצת מעינות החכמה חוצה, בודאי תזכה לתקון נפלא.

על-כן ראה לקחת ספרים מהיקר והנעלה ... גרו יאיר, ותשלם לו בעבור זה כמה שעולה, ותפיצם בין אחינו בני ישראל: הן

אֲשֶׁר ז' קפב בְּנַחַל קיא

בְּרַחוּבוֹת וְהֵן בְּפִתִּים, הֵן בְּרַכְבוֹת וְהֵן בְּאוֹטוֹבוֹסִים, וְכָל מְקוֹם שֶׁרָק
תִּמְצָא שֵׁם אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, תִּפְיֵץ לָהֶם אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבְפֶרֶט
הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם הַכְּנָה לְגֵאֲלֵתָנוּ, כִּי בָהֶם נִתְגַּלָּה אֲמַתַּת
מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת־מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל,
נַחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֵחַ
נִצְחִים.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שֶׁתִּשְׁתַּדְּלוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם לְשִׁדְךָ תִּכְף־וּמִיד אֶת בְּנֵיכֶם. אֵל תַּחֲשֹׁבוּ שִׁישָׂאֵר בְּאַרְץ
יִשְׂרָאֵל אִם לֹא תִשְׁדְּכוּ אוֹתוֹ, כִּי מִמֶּשׁ הָיָה נְסִים וְשִׁדוּד הַטֹּבֵעַ שֶׁרָצָה
לְנַסֵּעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִי הַבְּטַחְתִּי לוֹ, שֶׁאַתֶּם תַּעֲשׂוּ בְּשִׁבְלֵי בְּעִבּוֹר
שִׁדוּךְ.

עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (יְבִמוֹת סג.): נַחוּת
דִּרְגָא וְנָסִיב אִיתְתָּא; הָאֲדָם צָרִיךְ לִירֵד מִדִּרְגָּה אַחַת כְּשֶׁבָּא לְשָׂא
אִשָּׁה, וְאִזּוּ בּוֹדָאֵי יִמְצָא אֶת זְוִיגוֹ.

כִּי בְּאַמַּת מְדוּעַ אֵין אָדָם מוֹצֵא זְוִיגוֹ? כִּי מִחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ
לְיִשׁוּת, וְחוֹשֵׁב וְנִדְמָה לוֹ שֶׁהוּא מְשֵׁהוּ, וְעַל־כֵּן בּוֹחֵר וּבוֹרֵר וְחוֹשֵׁב:
”הֲלֹא אֲנִי צָרִיךְ אִיזוֹ בַּחוּרָה מִיַּחַדָּת, שֶׁתִּהְיֶה לְכָל הַפְּחוֹת כְּמוֹנֵי,
אִם לֹא יוֹתֵר,” וְעַל־יְדֵי־זֶה אֵינוֹ יְכוֹל לְמַצָּא אֶת זְוִיגוֹ, כִּי הוּא חוֹשֵׁב
אֶת עֲצָמוֹ לְכָלִּיל הַמַּעֲלוֹת, וְעַל־כֵּן אֵינוֹ מוֹצֵא בֵּת זוג כְּזוֹ שֶׁתִּהְיֶה
כְּפִי מַעֲלָתוֹ. אֲבָל כְּשֶׁאָדָם מְפִיר אֶת מְקוֹמוֹ, וְיוֹדֵעַ שֶׁהוּא כְּלוּם, הוּא
שֶׁפֶל וְנִבְזָה כַּחֲרָס הַנִּשְׁפָּר, וְאַחֵר הַיְדִיעָה זֶה הוּא יוֹרֵד עוֹד מִדִּרְגָּה
— נַחוּת דִּרְגָא וְנָסִיב אִיתְתָּא, אִזּוּ בְּנִקֵּל יִמְצָא אֶת זְוִיגוֹ.

קִיב   אֲשֶׁר   ז' קפג   בַּנְחַל

וְדַבֵּר זֶה סוֹבֵב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּבִפְרָטִיּוֹת עַל בְּנֵיכֶם, שֶׁתִּרְאוּ לְשִׁדְּךָ אוֹתוֹ תִּכְּף־וּמְדֵד וְלֹא לְדַקְדֵּק הַרְבֵּה, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לִי לְכַתֵּב הַכֹּל עַל הַכֶּתֶב, אֲשֶׁר רַחֲמָנוּת גְּדוּלָה עָלָיו, וְצָרִיךְ לְרַחֲמִים רַבִּים.

וּתְדַעוּ, שֶׁיִּצָּר הָרַע בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל גַּם-בֶּן גְּדוֹל מְאֹד כְּמוֹ בְּחוּץ לְאֶרֶץ, וּבְמִדָּה מְסִימָת יוֹתֵר מִבְּחוּץ לְאֶרֶץ, כִּי הָעֶרְב־רַב דָּשָׁם הֵבִיאוּ כָּל מִינֵי טְמָאוֹת וְזִהְמוֹת מְאֹמֹת הָעוֹלָם מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ.

עַל-כֵּן חָמְלוּ מְאֹד עַל בְּנֵיכֶם, וּרְאוּ לְשִׁדְּךָ אוֹתוֹ תִּכְּף־וּמְדֵד וְאַל תִּבְחָרוּ הַרְבֵּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה אַתְּכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִרְאוּ מִמֶּנּוּ עוֹד הַרְבֵּה נַחַת.

נָא וְנָא לְקִיִּם וְלֹא לְשִׁנוֹת, וּרְחַמוּ עַל בְּנֵיכֶם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

ז' קפג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְגִדְל שְׁמִחָתִי שְׁאַתָּה מְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רְאֵה לְהַחְזִיק מְעַמְד, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר, וּבִפְרָט מִי שֶׁכָּבֵר נִכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְהִסְתַּכַּל בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת אֲסוּרוֹת וְכוּ' וְכוּ', עָלָיו מִתְגַּבֵּר הַיִּצָּר הָרַע בְּיוֹתֵר, כִּי אֵין הַיִּצָּר שׁוֹלֵט אֶלָּא כְּפִי רְאוּת עֵינָיו. וְעַל-כֵּן מִי שֶׁעָבַר וְהִסְתַּכַּל בְּמִקּוֹמוֹת הַמְטַנְפִים וְהַמְזַהְמִים, בְּכָל פַּעַם מִתְעוֹרֵר אֲצִלוּ הַיִּצָּר הָרַע מִחֻדָּשׁ, וְהוּא צָרִיךְ לְרַחֲמִים רַבִּים.

אֲשֶׁר ז' קפג בנחל קיג

ועל-כן, אהובי, אחי היקר! ראה לחזק את עצמך ואל תפל
בדעתך כלל, כי בנדאי לא יעזב אותך הקדוש-ברוך-הוא.

אך דבר אחד אבקש ממך, ראה לכבד מאד את אשתך, כי אצלו
יתברך מאד מאד חשוב כשם-כבדים את האשה, וסוף כל סוף על
ידה אתה נצול מעברות. היא כבר מחלה לך על הכל, ורוצה לעשות
רצונך. על-כן שמר את עצמך מאד מאד לבל תצער, כי
הקדוש-ברוך-הוא מאד מאד מקפיד על הבעל כשמצער את אשתו,
והדמעות בעיניה מצויות, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (בבא
מציעא נט.): לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו, שמתוך שדמעתה
מצויה אונאתה קרוכה.

על-כן ראה, חמדת לבבי, לכבד מאד את אשתך, ואף פעם אל
תאמר לה דברים שליליים עליה וכו' וכו', כי אפלו כשיש לבעל
ריב עם אשתו, אף פעם אסור לו להפליט מפיו דבורים כגון, שהוא
שונא אותה, והיא מגנה עליו וכדומה לשונות כגון דא, ועל דברים
כאלו מקבלים ענשים כבדים, קשים ומרים עוד בזה העולם.
וחכמינו הקדושים אמרו (סנהדרין עו.): האוהב את אשתו כגופו,
והמכבדה יותר מגופו, והמדרוך בניו ובנותיו בדרך ישרה, והמשיאן
סמוך לפרקן, עליו הכתוב אומר (איוב ה, כד): "וידעת כי שלום
אהלך".

חמדת לבבי! ראה להניח את חנוף הבנים בידי אשתך, כי סוף
כל סוף היא יראת שמים עד מאד, והיא טובת לב כידוע לך.

עליך לדעת, כי אי אפשר לילך בחזק יד עם ילדים, ואסור
להכניס את כל כעסו שיש לו בתוכם. ואדרבה, רבנו ז"ל אמר
(ספר-המדות, אות בנים, סימן קז): הבנים שוטים כשאביהם כעסן; כי אם
מכניסים פחד בילד כשהוא קטן, אזי גדל שוטה, חס ושלום. ילד
— צריכים לתת לו להתפתח, שירקד ויקפץ, וזה טבעו הבריא. גם
לי יש ילדים, תהלה להשם יתברך, וכלם קפצו ורקדו ועשו רעש,
והפכו ושברו, וזה טבע בריא.

קיד אָשר ז' קפד בנחל

על-פּן ראה מאד לא לילך עמם בְּדַרְךְ חֲזָקָה, חס ושלום, כי זה יזיק למח. גם אתה כְּשֶׁהֵייתָ ילד היית קופץ וצוהל ורוקד וכו' וכו', תן להם אפשרות להתפתח.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' קפד.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וברכה.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד נשבר לבי בקרבי בקראי את כל מה שעובר עליך.

כתבתי מכתב לבעלך, אקנה להקדוש-ברוך-הוא שיעזב אותי.

ראי לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם. אני מבין מרחוק את צערך הקשה שיש לך שאת סובלת, כמה הקרבת כבר בשביל בעלך, ועדיין קשה לך מאד. עם כל זאת ראי לחזק את עצמך, כי סוף כל סוף הוא ישתנה לטובה, ואף שאת לא רואה זאת עכשו מרב צערך ושברון לבך, תאמיני לי, שסוף כל סוף הכל יתהפך לטובה.

ראי להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך.

בעת הדלקת הנרות תבכי לפניו יתברך בדמעות חמות, שיחוס וירחם עליך כבר, ובזכות התפלות שהאשה מתפללת לפני הנרות, שאז הוא עת רצון גדול בשמים לאשה, בודאי תושעי.

המאחל לך הצלחה נצחית...

אֲשֶׁר ז' קפה בְּנַחַל קטו
ז' קפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִיְמֵי הַנַּחַל,
נַחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֵחַ
נֹצְחִים.

מָאד מָאד אָנִי מִשְׁתוֹקֵק לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, וְאִיךָ שְׁאַתָּה מְחַזֵּק
אֶת עֲצָמֶךָ.

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, סִפְרוּ לִי כַּמָּה מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים,
שֶׁהִדְרָשָׁה שְׁלָךְ שְׁאַתָּה דוֹרֵשׁ בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, זֶה נוֹרָא וְנִפְלָא עַד
מָאד, וַיֵּשׁ לְדַבּוּרֶיךָ כַּח לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק הַמוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְאַתְמוֹל טַלְפֵּן אֵלַי יְדִידֵנוּ הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְאָמַר לִי שֶׁשִּׁמְעַ
אֶת הַדְרָשָׁה שְׁלָךְ, וְלִדְרָשָׁה כְּזוֹ הָיוּ רְאוּיִים לְבּוֹא עֲשֵׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ
לְשִׁמְעַ. עַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּכָל מִיְנֵי
אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאֵל תְּסַתְּכַל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב, וְאֵל תִּפְחַד
מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם הַמִּפְחִידָה אוֹתָךְ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי יֵשׁ לָךְ כַּחוֹת עֲצוּמִים, וְהַבְּעַל-דְּבָר מָאד מְקַנָּא
בָּךְ, וְעַל-כֵּן שׁוֹלַח שְׁלִיחִים לְהַחֲלִישׁ אֶת דַּעְתְּךָ כְּאֵלוּ מַעֲנִישִׁים
אוֹתָךְ, כְּאֵלוּ יַעֲשׂוּ לָךְ אִיזוֹ רָעָה. תִּצְחַק מִכָּל זֶה, כִּי הוּא הִבְל
וּדְמִיוֹנוֹת, כִּי הָאָדָם אֵינוֹ בְּטוֹחַ בְּעֲצָמוֹ, וְאִיךָ יְכוּל לְהַעֲנִישׁ אֶת
אַחֵרִים! ?

חֲמִדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזָק בְּדַבָּר זֶה בְּמִסְרֵי נַפְשׁ הַכִּי
עֲצוּמָה, לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבֵּנוּ ז"ל, וּבּוֹדָאֵי יִשְׁפַע עֲלֶיךָ שְׁפַע גְּדוֹל
בְּפִרְנֶסָה בְּזָכוֹת זֶה. עַכְשָׁו הַמַּצָּב בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל מָאד מָאד קָשָׁה, הֵן
בְּרוּחַנִיּוֹת — גַּתְרָבִים שֶׁם מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ הַמִּסְיוֹן, יִמַּח שְׁמֵם וְזַכְרָם,
וּבְרִשׁוֹת הַשְּׁלִטוֹן שֶׁל הָעַרְבִּיב הֵם לוֹכְדִים נְפֹשׁוֹת טְהוֹרוֹת אֶל
הָאֲמוֹנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת שְׁלָהֶם, שֶׁהֵם כָּלֵל הַטְּמְאוֹת וְהַזְּהָמוֹת שְׁלָהֶם,
וְעַל-יְדֵי-זֶה סוֹבְלִים גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת, שְׁבַגְשְׁמִיּוֹת גַּם הַיּוֹם מָאד מָאד

קטז אשר ז' קפה בנחל

קשה, כי היקר יאמיר וכו'. ורבינו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות ממון, סימן כח): על-ידי אמונה נתרבה פרנסה.

על-כן ראה לגלות ולפרסם את האמונה הפשוטה לאחינו בני ישראל, ועל-ידי-זה תבטל המסיון, ימח שמם וזכרם, ונתרבה הפרנסה. כי עקר מה שאין עכשו פרנסה בארץ ישראל, ובני-אדם סובלים מה שסובלים, כי רחמנא לצלן, אבדה האמונה, ועל-כן אשרי ואשרי מי שיהיה חזק, ויתן את כחו לגלות ולפרסם את הקדוש-ברוך-הוא, והוא צו השעה.

על-כן אל תסתכל על שום בריה שבעולם, וראה לדבר עם כל אחד מעצותיו הקדושות של רבינו ז"ל, כי תהלה לאל, יש לך דבורים נוראים ונפלאים.

נא ונא אל תפחד משום בריה שבעולם, כי הכל קנאה ושאנא חנם. אל תסתכל על זה, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך, ואם תשמע את רבינו ז"ל בתמימות ובפשיטות גדולה, אזי לא תתרחק.

חמדת לבבי! זכר דבר זה — כשמקשר הכל אליו תברך, אז הוא בעלמא דקשט, עלמא דאתי, אבל תכף-ומיד כשעוקר את עצמו ממנו תברך, הוא בעלמא דשקרא, עולם הזה. וזכר זכר קלל זה, כי יהיה נצרך לך לימים הבאים.

חמדת לבבי! ראה לכתב לי אפלו כמה שורות, אל תחסר שבוע אחד, וממש תחייני ותחזקני.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

אָשֶׁר ז' קפּוּ בַּנַּחַל קיז
ז' קפּוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל,
נַחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרֵי יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח
נִצָּחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְאֵת גִּדְּל שְׁמַחְתִּי אֵין לְשַׁעַר וְאֵין
לְתָאֵר כָּלָל, שְׁאֵתָה זוֹכָה לִילָף בְּכָל יוֹם לְהַפִּיץ אוֹר רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם,
אֲשֶׁר בְּנֻדְאֵי עַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכָּה לְפָרְנֶסָה בְּשִׁלְמוֹת, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנוּ
ו"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת מְמוֹן, סִימָן מַג): מִי שְׁמִיִּנְעַ אֵת עֲצָמוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה
אֲחֵר פְּרִנְסָה, וְאֵינוֹ מוֹצֵא אֵת פְּרִנְסָתוֹ, תִּקְנָתוֹ — שְׁיִחְזִיר בְּנֵי-אָדָם
בְּתִשׁוּבָה. וּבִזְהָ שְׁהוֹלְכִים לְהַפִּיץ אֵת אוֹר רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, זֶה נִקְרָא
שְׁמַחְזִירִים בְּנֵי-אָדָם בְּתִשׁוּבָה. כִּי עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ו"ל זוֹכִים שְׁנִפְתַּחְתּוּ
הַעֵינַיִם, וּמִתְחִיל לְהִסְתַּפֵּל עַל עֲצָמוֹ הֵיכָן אֲנִי בְּעוֹלָם, וְגַם מִתְחִיל
לְהִסְתַּפֵּל בַּגְּדֵלֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְעֵינַי בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק ב', סִימָן סו),
כִּי זֶה תְּלוּי בִּזְהָ, כְּפִי שְׁאָדָם מְסִתֵּפֵל עַל עֲצָמוֹ הֵיכָן הוּא וּמָה קָלְקַל
וּמָה פָּגַם, עַל-יְדֵי-זֶה כְּבָר מִתְחִיל לְהִסְתַּפֵּל בְּגִלּוּי אֱלֻקוֹת, וְרוֹאֶה
אֵיךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבִתּוֹף כָּל
עֲלָמִין, מְחַיֶּה וּמְהַיֶּה וּמְקַיֵּם אֵת דּוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל בְּאַמֶּת, עַד שְׁנִפְתַּחְתּוּ
לוֹ הַעֵינַיִם לְהִסְתַּפֵּל עַל עֲצָמוֹ וּלְהִתְבּוֹנֵן עַל גִּדְּלָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה סִימָן שְׁאָדָם מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל — אִם הוּא מִתְחִיל
לְהִסְתַּפֵּל עַל עֲצָמוֹ קָדָם, וְנוֹפֵלֶת עָלָיו שְׁפִלוּת, וְאִזּוֹ מִתְחַדֵּד מֵחוּ,
וְזוֹכָה לְחִזּוֹת בְּנַעַם הַשֵּׁם וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ, וּלְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה
אַמְתִּיִּים (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עב).

הַרְגֵּל אֵת עֲצָמְךָ לְתַן תְּמִיד תּוֹרָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
עַל הַחֲסֵד שְׁעָשָׂה לָּךְ, שְׁזָכִיתָ לְהִיּוֹת שְׁמֵשׁ אֶצֶל רַבְּנוּ ו"ל.

רְאֵה לְהַפִּיץ אֵת הַסְּפָרִים, וּבִזְהָ יִהְיֶה לָּךְ לְפָרְנֶסֶתְךָ, הֵינּוּ

קִיחַ אֲשֶׁר ז' קפ"ו בַּנְחַל

שְׁתַּשְׁלֵם בְּעֵבוֹר הַקּוֹנְטְרָסִים, וְאֵת יְתֵר הַמַּעֲוֹת תִּקַּח בְּעֵבוֹר פְּרִנְסָתָךְ. וְרֵאָה לְלַכֵּת לְבַד בְּלִי שְׁתַּפְּיִים. וְתַמִּיד תִּתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הָעֵבֶר, וְזֶה יִרְחִיב לְבָבְךָ עַל הָעֵתִיד.

אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים מְסַפְּרִים, שְׁמוֹהֲרַנְתָּ ו"ל הֵיְתָה לוֹ עֲנִיּוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וּבְפָרֵט פַּעַם אַחַת קָדַם פֶּסַח, לֹא הָיָה לוֹ שׁוּם דְּבָר, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, וְחִזַּק אֶת עֲצָמוֹ בְּבִטְחוֹן חִזָּק. וּכְשֶׁהִגִּיעַ כְּבָר יוֹמִים לְפָנָי פֶּסַח וְנִקּוּ אֶת כָּל הַבַּיִת מִהַחֲמֵץ, אֲבָל עֲדִין לֹא הָיָה אֲצִלוֹ שׁוּם דְּבָר לְפֶסַח, שָׁלַח אֶת בְּנָיו לְשֹׂאב מַיִם, שְׂיִהְיֶה לָהֶם מַיִם עַל-כָּל-פְּנִים לְמִשְׁפָּךְ יְמֵי הַחַג. וּכְשֶׁהִבִּיא לוֹ כָּל אֶחָד מִבְּנָיו כְּלִי מַיִם, וְשָׂם אֶת זֶה בַּחֲבִית גְּדוֹלָה כְּנֶהוּג, עָנָה וְאָמַר: "דְּאִנְקֵעֵן גָּאט, אַז אֵיךְ הָאָב שׁוֹיִן וּוּאָסְעֵר אוֹיף פֶּסַח" [תּוֹדָה לְאֵל, שְׂיִישׁ לִי כְּבָר מַיִם עַל פֶּסַח]. וְהִחִיָּה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה כָּל-כָּף, שְׂיִישׁ לוֹ לְכָל הַפְּחוֹת מַיִם לְפֶסַח, עַד שְׁזָפָה אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל שְׂאָר צְרָכֵי הַפֶּסַח.

כְּמוֹ-כֵן אַתָּה רֵאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לִתֵּן תַּמִּיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא יִשְׁפִיעַ לְךָ שְׁפָע.

קַח סְפָרִים וּתְפִיצֵם, וְאֵת יְתֵר הַמַּעֲוֹת שְׁנַשְׂאָרוֹ תִקַּח לְפְרִנְסָתָךְ. וְאַפְלוֹ שְׂיִהְיֶה מְלִיּוֹן שְׁקָל, תִּקַּח אֶת זֶה לְפְרִנְסָתָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (קְדוּשֵׁין ל.), כִּי הַתּוֹרָה הִיא תְּבָלִין נִגְדַּד הַיְצָר הָרַע, מַהוּ תְּבָלִין? מִיִּן רֵיחַ טוֹב שְׁמִכְנִיסִים בְּמֵאֲכָל, כְּמוֹ-כֵן מִי שֶׁהִתְגַּבֵּר עָלָיו הַיְצָר הָרַע וְחָטָא, עַל-יְדֵי-זֶה גָרַם רֵיחַ רַע, וְצָרִיךְ לְשַׁפֵּךְ עַל זֶה תְּבָלִין, כְּדֵי לְגַרֵשׁ הָרֵיחַ רַע, וּלְהִבִּיא רֵיחַ טוֹב, וְזֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה.

אֲשֶׁר   ז' קפז   בַּנַּחַל   קיט
ז' קפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְאֵת גִּדְּל שְׂמֵחָתִי — אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְתֵאָר כָּלֵל, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׂאֵתָה מְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ, זֶה מְאֹד חָשׁוּב לְמַעְלָה. כִּי כָּל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם מְסִתּוֹכְבוֹת בּוֹ קְלָפוֹת וְחֲשָׁכוֹת, כְּמוֹ שֵׁישׁ הַיּוֹם, שְׁעוֹבְרִים עַל זֶה הָעוֹלָם קְלָפוֹת הַרְבֵּה וּפְרִיצוֹת גְּדוֹלָה, אֲשֶׁר מְסִתִּירִים אֶת אֲמֵתָת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאָדָם הַמְּסִתּוֹכֵב בְּזֶה הָעוֹלָם וּמְחֻזַּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְאוֹמֵר: "לֹא! לֹא! אֵלֹא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה רַק מְלֶבֶשׁ בַּהֲסָתְרָה", וּמוֹרִיד אֶת הַלְּבוּשִׁים וְהַהֲסָתְרוֹת דִּיקָא, אָדָם בְּזֶה זוֹכֵה לְמִדְרָגוֹת גְּפוֹלָאוֹת וְנוֹרְאוֹת מְאֹד מְאֹד, וּכְכֹל שְׁנוּפֵל יוֹתֵר, וְחוֹזֵר וּמְחֻזַּק אֶת עֲצָמוֹ, זֶה מְאֹד חָשׁוּב לְמַעְלָה.

עַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבָעוֹלָם, וְהַעֲקֵר — עַל-יְדֵי נְגוּנִים דְּקֻדְשָׁה, אֲשֶׁר רַבְּנוּ וְ"ל הַפְּלִיג מְאֹד בְּמַעְלַת הַנְּגִינָה.

רְאֵה לְחֵבֶר הַרְבֵּה נְגוּנִים וְשִׁירִים וּפִיוּטִים, וְתַכְנִיס בָּהֶם דְּבוּרֵי אִמוּנָה אֲשֶׁר נִלְמְדוּ בְּ"הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ", בְּאִפְּן שִׁיְהִיו נִקְרָאִים שִׁירֵי "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ". כִּי בְּאֵמֶת עֲלִידָה לְדַעַת, אֲשֶׁר שָׂרַשׁ הַנְּגוּן הוּא הָעֲנֵג הַנְּפִלְאָה, שֶׁהוּא הַמְּקִיף דְּוָקָא, וְלִכְךָ לֹא יְכוּל לְבוֹא לְיַדֵּי גְלוּי בְּדְבוּר, רַק עַל-יְדֵי הַנְּגוּן, כִּי בְּאֵמֶת הַכֹּל לְכֹל אֱלָקוֹת גְּמוּר הוּא, רַק רְאֵה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַתְקִים, עַל-כֵּן צְמָצָם אֶת עֲצָמוֹ, וְהַצְמָצוֹם הוּא בְּדְבוּר.

לְכֵן בְּכֹל מִינֵי דְבוּרִים שְׁבָעוֹלָם מְלֶבֶשׁ בּוֹ אֱלָקוֹת, וְהַצְדִּיקִים הָאֲמֵתִיִּים הֵם מְבִינִים מְכֹל הַדְּבוּרִים, שְׁכָּל אֶחָד מְדַבֵּר סוּדוֹת וְרִזִּין נִסְתָּרִים, אֲשֶׁר לֹא יְכִילָהוּ הַרְעִיוֹן, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְדַבֵּר וּמְגַלֶּה אֶת אֲמֵתָת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְסוּדוֹת הַתּוֹרָה, אִךְ זֶה בְּהַתְּלַבְּשׁוֹת

קב אָשֶׁר ז' קפח בַּנְחַל

גְּדוּלָה, וְכָל זֶה הוּא בְּתוֹךְ הַלְבוּשׁ. וְזֶה בְּחִינַת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, שֶׁהוּא בְּתוֹךְ הָעוֹלָם.

מַה שָּׂאִין בֶּן הַנְּגוּן עוֹלָה עַד אֵין סוּף, וְהוּא בְּבְחִינַת סוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, שֶׁלֹּא יְכוּל לְהִתְלַבֵּשׁ וְלִבּוֹא לִיְדֵי גְלוּי בַּדְּבוּר כָּלֵל, רַק בְּקוֹל שֶׁל נְגוּן וְשִׁירָה. עַל-כֵּן רָאָה לְחֹזֵק אֶת עֲצָמָהּ לְחַבֵּר שִׁירִים חֲדָשִׁים שִׁירֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", וְהִתְשַׁלֵּב בָּהֶם דְּבוּרֵי אֲמוּנָה שֶׁל מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין, וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת מְבַלְעָדֶיךָ כָּלֵל. אָשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סד), אָשֶׁר הֵם שִׁיר הָאֲמוּנָה, שִׁיר שֶׁל לְעֵתִיד לְבוֹא.

עַל-כֵּן חֹזֵק וְאָמֵץ לְחַבֵּר שִׁירִים וְנְגוּנִים חֲדָשִׁים, וְהִתְשַׁלֵּב בָּהֶם תְּמִיד אֶת הַצְּדִיק הָאֲמֵת, אֶת "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", קֹדֶשׁ קְדָשִׁים, וּמְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֶיךָ כָּלֵל, בְּאִפְסָן שְׁמֵי שְׁיִשִּׁיר אֶת הַנְּגוּנִים הָאֵלוּ יָשׁוּב וְיִתְעוֹרֵר לְבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּפִדּוּעַ אֵיךְ שֶׁנְּגוּן מְרִים וּמַגְבִּיֵה אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סֶלָה יִגִּיעוּ אֵל יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתָה מִיְמֵי הַנְּחַל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְגִדְלֵ שְׂמִחָתִי שְׂאֲתָם מִתְכוּוֹנִים לְעִשׂוֹת קְבוּץ בְּעִיר מְאֻנְצָ'עֶסְטֶעֶר — אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְתֹאֵר כָּלֵל, וְהַלּוּאֵי שֶׁהֵיוּ עוֹשִׂים כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּעִירוֹ קְבוּץ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הָיוּ מִתְרַבֵּים הַבְּתִים, כִּי בְּנִדְאֵי עֶקֶר שְׁלָמוֹת הוּא לְבוֹא בְּעִיר אוֹמֵן אֲצֵל צִיוֹן רַבֵּנוּ ו"ל, אוּ עַל-כָּל-פָּנִים סְמוּךְ וְנִרְאָה עַל צִיוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ.

אֲשֶׁר   ז' קפח   בְּנַחַל   קכא

אָבֵל בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הַשְּׁעָרִים נְעוּלִים, וְאִי אֶפְשֶׁר לְהִגִּיעַ שָׁם, אֲזוּ בְּכָל מְקוֹם שִׁיתְקַבְּצוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ רַבְּנוּ ז"ל שָׁם. וּכְבָר יְדוּעָה לָךְ דַּעְתִּי, שֶׁבְּכָל מְקוֹם שִׁמְתַקְבְּצִים אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה שָׁם הוּא רַבְּנוּ ז"ל, כַּמּוּבָא הַסְּפוּר הַזֶּה בְּ"כּוּכְבֵי אוּר", שֶׁפַּעַם אַחַת דִּבֵּר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל בְּעֵינָיו עֲשָׂרָה מְאֻשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאָמַר הֵיכָן שְׁנִמְצָאִים עֲשָׂרָה מְאֻשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, רְאוּי לְנִסְעַ לְשֵׁם מְסוּפָה הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ לְתַחֵב אֶת רֹאשֵׁנוּ לְהִיּוֹת עִמָּהֶם בְּצוֹתָא. וְדִבֵּר זֹאת מְעֵינָן רֹאשׁ הַשָּׁנָה. עַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁעוֹשֶׂה קְבוּץ בְּעִירוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַבּוּ הַבְּתִיּוֹת, שֶׁמֵּאֵד מֵאֵד רָצָה רַבְּנוּ ז"ל שְׁנַגְלָה וּנְפָרְסָם אֶת עֵינָיו הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא תְּפִלָּה, עֵינָיו לְקוּטֵי-מוֹהֲרַנְ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'.

בֵּימֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל הָיָה הַבַּעַל תְּפִלָּה אִישׁ יָרָא אֱלֻקִּים גְּדוֹל מְאֹד וְשֵׁמוֹ ר' יְקוֹתִיאֵל, וְהוּא הָיָה גֵּינן שֶׁל הַמַּגִּיד מְטִירֵהוּוִיצָא. וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל רָצָה מְאֹד שֶׁהוּא יִתְפַּלֵּל, כִּי הָיָה בַּעַל תְּפִלָּה נִפְלָא, וְנִסְחַת תְּפִלָּתוֹ נִשְׂאָר אֶצְל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְדוֹרוֹת, וְהוּא הָיָה בֵּין שְׁל ר' גְּרִשׁוֹן, שֶׁהָיָה נֶכֶד הַמַּגִּיד מְטִירֵהוּוִיצָא. וְר' גְּרִשׁוֹן הָיָה הָיָה מִתְלַמֵּידֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְהָיָה עוֹבֵד הַשֵּׁם נִפְלָא מְאֹד, וְרַבְּנוּ ז"ל קָרְבוּ בְּתַכְלִית הַהִתְקַרְבוּת, וְאָהֵב אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד. הוּא הָיָה בֵּין בְּתוֹ שֶׁל הַמַּגִּיד מְטִירֵהוּוִיצָא, וְהָיָה לוֹ בֵּין ר' יְקוֹתִיאֵל אֲשֶׁר הָיָה תְּלַמִּיד מִמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וְהָיָה בַּעַל תְּפִלָּה נִפְלָא, וְהוּא הִתְפַּלֵּל הַתְּפִלוֹת לְפָנָיו אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

וְשִׁמְעֵתִי מְאֻשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁר' יְקוֹתִיאֵל הָיָה שָׁמַע מֵאֲבִיו ר' גְּרִשׁוֹן, שֶׁפַּעַם אַחַת נִגַּשׁ רַבְּנוּ ז"ל אֶל אֶחָד מִתְלַמֵּידָיו אֲשֶׁר שְׁמוֹ הָיָה ר' אוּרִי וְקָרְאוּ אוֹתוֹ ר' אוּרִי (זֶה הָיָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה), וְאָמַר לוֹ שִׁיתְפַּלֵּל לְפָנָיו הָעֲמוּד, וּבְאֵמֶת לֹא הָיָה בַּעַל תְּפִלָּה, אֶךְ מֵרַב אֵימָה וּפְחַד שֶׁהָיָה לוֹ מִרַבְּנוּ ז"ל נִגַּשׁ אֶל הָעֲמוּד, וְהִתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל וְלִבְכוֹת, וְהִתְפַּלֵּל אֶת כָּל הַתְּפִלוֹת בְּקוֹל בּוֹכִים בְּבִכּוּיּוֹת עֲצוּמוֹת מֵרַב פְּחַד שֶׁהָיָה לוֹ אֵימָתָא דְּצַבּוּרָא, וְיִצָּא מְקוּלוֹ נִסַּח נִפְלָא מְאֹד. כְּשֶׁנִּמְרַתוּ תְּפִלָּתוֹ אָמַר רַבְּנוּ ז"ל, אֵי אֵיז דָּאס גִּיּוּעֵן אַ דְּאוּוֹעֵעֵן — אֵיזוֹ תְּפִלָּה הֵיטָה זֹאת! וְהִפְלִיג מְאֹד מִהִנְסַח הָזֶה, כִּי הָיָה עִם שְׁבוּרוֹן לֵב גְּדוֹל, וְר' יְקוֹתִיאֵל לָקַח אֶת הַנִּסַּח הַזֶּה.

קכב אֲשֶׁר ז' קפט בנחל

לגבי מה אני מספר לך ספור זה? כי בנדאי אני יודע שיהיו לך בלבולים מי תפלל לפני העמוד, ואיך יודע שום נסח ושום נגון, עליך לזכור את הספור הזה ולחזק את עצמך, ואז בנדאי לא יעזב אותך הקדוש-ברוך-הוא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' קפט.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה גיעו אל ידידי היקר, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגם את העלון "המאיר", ומאד יפה הוא. ומסרתיו לתלמידי "היכל-הקדש", ומאד שמחו בזה שאתה מכניס בכל פעם איזה עמוד מהקונטרסים החדשים, והתלהבו מאד מאד.

כי סוף כל סוף עליך לדעת, אשר אנו מוסרים את נפשנו להפיץ את הקונטרסים האלו המגלים את אמתת מציאותו ותברך לכל העולם כלו, ופה אתה זוכה להדפיס עמוד אחד בשבוע, ונתפשט בכל תפוצות ישראל, דבר זה מאד מאד יקר. כי מה כתוב בקונטרסים? רק גלוי אמתת מציאותו ותברך, לידע שאין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא.

לכן ראה להמשיך בדבר זה מאד, ואל תתירשל כלל, ובכרטי שאתה גם מדפיס מ"לקוטי-עצות" הקדוש ממוהרנ"ת ז"ל, אשר זה סלת מה"לקוטי-מוהר"ן הקדוש. וידוע איך שמוהרנ"ת ז"ל מסר את נפשו על חבור ה"לקוטי-עצות", ובשעה שנדפס, הביא את זה ר' נחמן טולטשינער בשקי קמח, כי פחדו מאד מהמתנגדים. וחלק בין אנשי שלומנו לראש השנה, וכלם שמחו, כי ה"לקוטי-עצות"

אֲשֶׁר   ז' קפט   בַּנְחַל   קכג

הם סֵלַת נְקִיָּה, עצות יְקָרוֹת לְמַעֲשֵׂהָ, היוֹצְאוֹת מֵה"לְקוּי־מוֹהַר"ן" הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר עַל סְפָרוֹ, שֶׁהוּא אֶתְחַלְתָּא דְגַאֲלָה. וְעַל-כֵּן רָאָה לְהַכְנִיֵס בְּכָל שְׁבוּעַ מֵה"לְקוּי־עֲצוֹת" הַקְדוּשׁ, וְכֵן שִׁיחָה אַחַת מֵהַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, אֲשֶׁר הֵם הַכְּנָה לְגַאֲלָתָנוּ.

וְיֵמָּה שְׁאַתָּה מְבַלָּה זְמַן, תִּדְעַ כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַתְּקוּן, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קיח) לְעֲגִינַן חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, שֵׁשׁ גְּדוּלִים שֶׁהֵיוּ מְשַׁבְּחִים אוֹתָם, שֶׁהֵיוּ אוֹמְרִים תוֹרָה בְּלִי מַחְשָׁבָה וְעִיוֹן מִקֶּדֶם. אָמַר שְׂאִין זֶה מַעֲלָה כָּל-כָּף, כִּי בּוֹדָאֵי יְכוּלִים לוֹמַר תוֹרָה בְּלִי מַחְשָׁבָה וְעִיוֹן, כִּי יְכוּלִים לְקַשֵּׁר הַדְּבוּר וְהַמַּחְשָׁבָה אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלוֹמַר תוֹרָה בְּלִי מַחְשָׁבָה וְעִיוֹן מִקֶּדֶם, אֲבָל טוֹב יוֹתֵר כְּשֶׁחּוֹשְׁבִים תוֹרָה, דְּאֶפְלוּ אֲצֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְצִינּוּ, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה לְגַלוֹת תוֹרָה, הוּא חוֹזֵר עַל זֶה אַרְבַּע פְּעָמִים קֶדֶם שְׁאוּמְרוֹ. וְלִמְדוּ אֵת זֶה בַּמִּדְרָשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה מ', סִימָן א') בְּפָסוּק (אִיּוֹב כח, כז): "אִז רָאָה וַיִּסְפְּרָה, הִכְיִנָּה וְגַם חִקְרָה", שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כִּכְיֹכּוֹל רוֹאֵה וְסוֹפֵר וּמְכִין וְחוֹקֵר דְּבָרֵי הַתּוֹרָה ד' פְּעָמִים קֶדֶם שְׁאוּמְרוֹ, וְאַחֲרֵי-כֵן מְגַלֶּה לְעוֹלָם. וְכָל שֶׁכֵּן בֶּן-אָדָם, שֶׁצָּרִיף לְחַשֵּׁב וּלְעֵין וּלְחַקֵּר וּלְכַרֵּר דְּבָרֵי תוֹרָה בְּמַחְשָׁבָתוֹ תַּחֲלָה הֵיטֵב קֶדֶם שְׁאוּמְרוֹ. וְאָמַר, שֶׁעֲכָשׁוּ בְּנֵקֶל מְאֹד לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה, מְאַחַר שֶׁכָּבַר נִתְפָּשְׁטוּ הַחֲבוּרִים הַקְדוּשִׁים הַרְבֵּה מִצְדִּיקִים שֶׁבְּדוֹרוֹתֵינוּ, וּכְפִי הַשְּׂכָלִיּוֹת וְהַתְּגַלוֹת שֶׁנִּתְפָּשְׁטוּ בְּיָמֵינוּ, בְּנֵקֶל מְאֹד לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה.

עַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, אֲחֵי הַיְקָר! לֹא לְהִיּוֹת בְּטָלָן, רַק לְהִמְשִׁיךְ לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם אֵיזָה חֲדוּשׁ וּלְהַדְפִּיסוֹ, וְהוּא תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהָאִיר אֶת נַשְׁמַת יִשְׂרָאֵל עִם אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ. אֲבָל זֹאת תַּעֲשֵׂה — לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבְּנוּ ז"ל, כִּי מִי שֶׁזִּיכָּה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, הוּא כָּבֵר עֲגִינַן אַחֵר לְגַמְרֵי, סִדְרֵ-דְרָךְ-הַלְמוּד שְׁלוֹ, וְסִדְרֵ הַתְּפִלָּה שְׁלוֹ, וְהַבְּרָכוֹת שְׁלוֹ, וְהַחֲצוֹת שְׁלוֹ, הַכֹּל הוֹלֵךְ כָּבֵר בְּאִפְּן אַחֵר לְגַמְרֵי.

קכד אָשׁר ז' קצ בנחל

אָשׁרִינוּ מַה טוֹב חֲלָקְנוּ, וּמַה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, וּמַה יָפֵה יִרְשָׁתְנוּ,
שָׁאֲנוּ זֹכִים לְדַעַת מֶרְבִּי אֶמֶת כְּזֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֹדֵר מִטּוֹת־מִסְעֵי, רֹאשׁ חֹדֶשׁ אָב ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה אֶל הָאֲבֹרֹךְ הַיָּקָר, הַלֵּן בְּאַהֲלָה שֶׁל
תּוֹרָה ... גֵּרוּ יָאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִּי.

תְּהִלָּה לְאֵל, זְכִינוּ אֶתְמוּל לַעֲשׂוֹת סִיוִם עַל שְׁשֵׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה.
וּכְפִי שֶׁבִקְשָׁתָּ לְכַתֵּב לָךְ הַדְּבוּרִים שֶׁדְּבַרְנוּ.

הַמִּשְׁנָה מְסִימָת: אָמַר ר' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, רָצָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְהִנְחִיל לְכֹל צַדִּיק וְצַדִּיק שׁ"י עוֹלָמוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (מְשֻׁלִי ח, כא):
"לְהִנְחִיל אוֹהֲבֵי י"ש וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמֵלֵא", י"ש לְשׁוֹן שׁ"י — שֶׁלֹּשׁ
מֵאוֹת וְעֶשְׂרֵה עוֹלָמוֹת. וּמַהִי הַמְשָׁמְעוֹת בְּזֶה? אֵלֶּא בְּעֵת הַבְּרִיאָה,
אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמַלְאָכִים: "נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתְנוּ",
כֹּל פְּרָצוּף הָעוֹלָמוֹת הוּא בְּדְמוּת אָדָם.

וְאוֹמַר רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל בְּסִפְרוֹ "שֶׁעַר הַקְּדוּשָׁה", כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ
לְאָדָם רַמ"ח אֵיבָרִים וְשִׁס"ה גִּידִים, כָּף כָּל צוּרַת הָעוֹלָמוֹת בְּדְגְמַת
אָדָם, כִּי אֶצְלוּ יִתְבָּרַךְ אֵין דְּמוּת וְלֹא תְמוּנָה וּמְרָאָה. וְלִכֵּן מַה
שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, כו): "נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתְנוּ", הֵינּוּ שֶׁכָּל
פְּרָצוּף הָעוֹלָמוֹת יִהְיֶה כְּדְגְמַת אָדָם. וְלִכֵּן יֵשׁ לָנוּ רַמ"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה
— כְּנֶגֶד רַמ"ח אֵיבָרִים שֶׁבְּאָדָם, וְשִׁס"ה לֹא תַעֲשֵׂה — כְּנֶגֶד שִׁס"ה
גִּידִים שֶׁבְּאָדָם, וּבִיחַד זֶה תַרְי"ג מְצוּוֹת — כְּנֶגֶד שִׁשׁ-מֵאוֹת
וּשְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה חֲלָקֵי עוֹלָם, שֶׁיֵּשׁ בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, וּמְכַל
מְצוּהָ וּמְצוּהָ, מְכַל עוֹלָם וְעוֹלָם, יוֹצְאִים אֶלְפֵי אֶלְפֵי עוֹלָמוֹת.

אֲשֶׁר ז' קצ בנחל קכה

הִינוּ מִכָּל מִצְוָה יֵשׁ אֵין סוֹף פְּרָטִים שֶׁל מִצְוֹת, כְּגוֹן: יֵשׁ לָנוּ מִצְוֹת עֲשֵׂה הַרְאֵנוּהָ: פְּרִיָה וּרְבִיָה, וּמִזָּה יוֹצֵא אֵין סוֹף הַלְכוֹת, הֵן שְׁצָרִיכִים לְהִתְחַתֵּן, וּמִצְוֹת טְהָרָה, וְכָל חִלּוּקֵי הַטְּהָרָה וּפְרִטוּתֶיהָ, אַחֲר־כֵּן צְרִיכִים לְהוֹלִיד בֵּן וּבַת — לְפִי בֵּית הַלֵּל, שְׁנֵי בָנִים — לְפִי בֵּית שְׂמָאֵי, אֵין סוֹף פְּרָטִים וּפְרָטֵי פְּרָטִים שֵׁישׁ בְּמִצְוֹת פְּרִיָה וּרְבִיָה, שֶׁהֵן כָּל הַהֲלָכוֹת הַשְּׂיִכוֹת לָזֶה. וּכְנֻד זֶה יֵשׁ בְּכָל הַעוֹלָמוֹת גְּזֻמָּאוֹת עוֹלָמוֹת, וּמִכָּל עוֹלָם יוֹצֵא גְזֻמָּאוֹת בְּלִי שׁוּם מִשָּׂג. וְכֵן מִצְוֹת מִלָּה, שֶׁהִיא הַמִּצְוָה שְׁנִיָה, גַּם בְּזֶה יֵשׁ פְּרָטִים וּפְרָטֵי פְּרָטִים עַד אֵין סוֹף, אִם הִיָּלֵד צָהֵב אֵין יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת אֶת הַבְּרִית וְכוּ', וּמִתִּי כֵן לַעֲשׂוֹת וְאִיךָ וּמִי הַמּוֹהֵל וְכוּ', כָּל הַפְּרָטִים וּפְרָטֵי פְּרָטִים שְׂשִׁיכִים בְּמִצְוֹת מִלָּה, וְכֵן בְּגִיד הַנְּשָׂה וְכוּ', וְכֵן בְּשֵׂאֵר מִצְוֹת. נִמְצָא, שֵׁישׁ לָנוּ תַּרְנ"ג מִצְוֹת, וְעוֹד שְׁבַע מִצְוֹת מִדְּרַבְּנָן, הֲרִי זֶה — שֵׁשׁ-מָאוֹת וְעֶשְׂרִים.

וְהִנֵּה כְּתִיב (אֶסְתֵּר ה, ו): "עַד חֲצֵי הַמְּלָכוֹת וְחֲעָשׂ", מְקַבְּלִים רַק חֲצֵי, הִינוּ כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְקִיָּם מִצְוֹת, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קְדוּשִׁין ל ט): שְׂכָר מִצְוָה בְּהֵאֵי עֲלָמָא לִיכָא, אֵין מְקַבְּלִים שְׂכָר עַל הַמִּצְוָה בְּזֶה הָעוֹלָם, עִם כָּל זֹאת אִם אָדָם עוֹשֶׂה אֶת הַמִּצְוָה בְּשִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה'), שֶׁשְּׂמַח עִם הַמִּצְוָה בְּעֲצָמָה, וְאֵינוֹ רוֹצֵה שׁוּם שְׂכָר עָלֶיהָ, נִתְקַיֵּם בּוֹ מֵאֲמָרָם ז"ל (אֲבוֹת ד, ב): שְׂכָר מִצְוָה — מִצְוָה; הִינוּ שְׂזוֹכֵה לְשִׂמְחַת הַמִּצְוֹת כְּזוֹ, שֶׁהַשְּׂכָר שֶׁל הַמִּצְוָה הוּא — שְׂרוּצָה לַעֲשׂוֹת עוֹד מִצְוָה. נִמְצָא, שְׂמִי שְׂשִׂמַח בְּמִצְוֹת, הוּא יְכוּל לְקַבֵּל חֲצֵי מִשְׂכָּרָן עוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי הוּא מִתְעַנֵּג בְּמִצְוֹת, הוֹלֵךְ עִם הַתְּפִלִּין וְשִׂמַח בָּהֶם, וְאֵינוֹ רוֹצֵה שׁוּם שְׂכָר, אֶלָּא כְּלוּ מְלֵא עֲנַג וְשִׂמְחָה, שֶׁעוֹשֶׂה עֲכָשׁוֹ רְצוֹן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — זֶה הַשְּׂכָר שְׁלוֹ, הוֹלֵךְ עִם צִיצִית — שְׂמַח בְּזֶה מְאֹד, יֵשׁ לוֹ מְזוֹנָה עַל פְּתַח בֵּיתוֹ — שְׂמַח בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית, וְכֵן לְגַבֵּי כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שְׂשִׂמַח בָּהּ, אֲזִי מְקַבֵּל חֲצֵי שְׂכָרָה בְּזֶה הָעוֹלָם, שְׂזֶה "עַד חֲצֵי הַמְּלָכוֹת וְחֲעָשׂ".

אֲבָל אֶת הַחֲצֵי הַגְּדוֹל מְקַבֵּל רַק בְּעוֹלָם הַבָּא, שְׂשִׂמַח בְּאֵין עֲרָף כָּלֵל, אֵין לָנוּ מִשָּׂג אֵיזָה שְׂכָר מְקַבְּלִים לְמַעְלָה עַל כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה

שְׁמִקְמִים. וְלִכֵּן אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לױ: עֲתִיד הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַנְחִיל לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק שׁ״י עוֹלָמוֹת, שְׁנֵאמַר: ״לְהַנְחִיל אוֹהֲבֵי י״שׁ וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמֵלֵא״, הִי״שׁ שֶׁל הַמְצָוָה אַתָּה מְקַבֵּל עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמַדּוּעַ? כִּי כָּאֵן אַתָּה י״שׁ, כָּאֵן אָדָם מְצִיאֹת, אַתָּה הוֹלֵךְ עִם צִיצִית, תְּפִלִּין, זְקֵן וּפְאוֹת, שְׂאֵלוֹ הֵן מְצוּוֹת עֲשֵׂה, וְאֵינְךָ עוֹבֵר עַל לֹא שֶׁל (וַיִּקְרָא יט, כז): ״לֹא תִקִּיפוּ פֶּאת רַאשְׁכֶּם וּזְקֻנְכֶם״ וְכוּ׳, וְאַתָּה שְׂמַח בְּקִיּוּם מְצוּוֹת הַבּוֹרֵא, שְׁבָרוּךְ הַשֵּׁם, יֵשׁ לְךָ צֶלֶם אֱלֹקִים, וְאַתָּה גָּאָה בְּזֶה, וְכֵן בְּכָל מְצָוָה וּמְצָוָה, עַל-יְדֵי הַשְׂמָחָה בָּהּ, זוֹכָה שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לוֹ אֶת הַשְּׂכָר בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲבָל רַק חֲצִי, אֶת הַחֲצִי הַשֵּׁנִי יִקְבֵּל לְמַעֲלָה. וְזֶהוּ הַחֲשָׁבוֹן שֶׁל שׁ״י [שֶׁל־שִׁמְאוֹת וְעֲשָׂר] — חֲצִי מִכֶּתֶר [שֶׁש־מְאוֹת וְעֲשָׂרִים], שֶׁהֵן תְּרֵיגַּ מְצוּוֹת דְּאוֹרֵיתָא וְשִׁבְעַת מְצוּוֹת דְּרַבָּנָן, חֲצִי שְׂכָר מְקַבְּלִים. לִכֵּן עֲתִיד הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַנְחִיל לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק שֶׁל־שִׁמְאוֹת וְעֲשָׂרָה עוֹלָמוֹת, שְׁנֵאמַר: ״לְהַנְחִיל אוֹהֲבֵי י״שׁ״ — בְּזֶה הָעוֹלָם, ״וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמֵלֵא״ — בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן חַלְפָּתָא, לֹא מְצָא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלִי מַחְזִיק בְּרִכָּה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא הַשְּׁלוֹם, שְׁנֵאמַר (תְּהִלִּים כט, יא): ״ה' עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם״. מַה הַקָּשֶׁר בֵּין דְּבָרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לױ לְדְבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן חַלְפָּתָא? אֲלֵא יֵשׁ מְצוּוֹת שְׂאֵינְנוּ יְכוּלִים לְקַיְּמָן, כִּהְנִים — יֵשׁ לָהֶם מְצָוָה לְבָרֵךְ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל: ״כֹּה תְּבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל״, זוֹ מְצָוָה הַשְׂיִכַּת לְכַהֵן, וְיִשְׂרָאֵל אֵינּוּ יְכוּלִים לְקַיְּמָהּ. וְכֵן כִּהֵן עוֹשֶׂה אֶת עֲבוֹדָתוֹ בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, וְכֵן לְעִזְרַת כִּהְנִים, וְיִשְׂרָאֵל אֵינּוּ יְכוּלִים לְהַפְגִּס. וְכֵן יֵשׁ מְצוּוֹת הַשְׂיִכּוֹת לְגֵרִים, לְנָשִׁים, לְלוֹוִיִּם, יֵשׁ מְצוּוֹת הַשְׂיִכּוֹת לְפָנֵי הַבַּיִת וְאַחַר הַבַּיִת, יִשְׁנֵן מְצוּוֹת הַתְּלוּיּוֹת בְּאַרְץ וְכוּ׳, וְאִם-כֵּן יִשְׁנֵן חֲלוּקֵי מְצוּוֹת וְלֹא כָּל אֶחָד יְכוּלִים לְקַיְּמָן, וְאֵיךְ בְּכָל זֹאת יְכוּלִים לְקַיְּמָן אֶת כָּל הַמְצוּוֹת? אִם יִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּינֵינוּ, שְׁלוֹם בְּתוֹךְ עַם יִשְׂרָאֵל, הַכִּהֵן עִם הַלױ וְהַלױ עִם יִשְׂרָאֵל, אֲזִי מִמִּילָא כְּלָנוּ יַחַד קוֹמָה אַחַת, וְאִם הַכִּהֵן בְּשְׁלוֹם עַמּוֹ וְאֵנּוּ בְּשְׁלוֹם עַמּוֹ, אֲזִי בְּזֶה שֶׁהוּא מְקַיֵּם אֶת

אֲשֶׁר   ז' קצ   בְּנַחֵל   קכז

הַמְצוּה, נִחָשֵׁב כְּאִלוֹ אֲנוּ מְקִימִים אוֹתָהּ. וְאִם-בֶּן הָעֶקֶר שְׂיֵהִיָּה שְׁלוֹם
בְּעַם יִשְׂרָאֵל, וְאִזּוֹ יֵשׁ לָנוּ תוֹרָה שְׁלֵמָה.

ועוד טעם, הלא ישנן מצוות שאין יכולים לקיימן, וכיצד
מְקִימִים אוֹתָן? עַל-יְדֵי שְׁלוּמֵדִים אֶת הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, וּבְזֶה כְּאִלוֹ
קִיְמוּ אֶת כָּל הַמְצוּוֹת. כְּגוֹן: מִצְוַת הַקְּרִבָּנוֹת, הֲלֹא פִּיּוּם שְׂאִין
בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, בְּיַצֵּד מְקִימִים מְצוּה זוֹ? "וַיִּנְשְׁלֵמָה פְּרִים שְׁפֹתֵינוּ",
אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנַחֵת קי.): כָּל הָעוֹסֵק בְּתוֹרַת עוֹלָה,
מַעֲלָה עָלָיו הַפְּתוּב כְּאִלוֹ הַקְּרִיב עוֹלָה; נִמְצָא, כְּשֶׁאֲנוּ לוֹמְדִים
תּוֹרָה, לוֹמְדִים אֶת כָּל הַתְּרִי"ג מְצוּוֹת, אֲפֹלוֹ אֵלּוּ שְׂאִינָנוּ יְכוּלִים
לְקַיֵּם, בְּזֶה נִחָשֵׁב כְּאִלוֹ קִיְמָנוּ.

ובענין למוד התורה אומר רבנו ז"ל (שיחות-ה"ן, סימן צא): מה
הַסְּגָלָה לַהֲתַמְדַּת הַתּוֹרָה? לֹא לְדַבֵּר עַל שׁוֹם יְהוּדִי, אֶלָּא לְאַהֲבֵי אֶת
כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, כִּי יֵשׁ שְׂשִׁים רְבוּא אוֹתִיּוֹת לַתּוֹרָה כְּנֶגֶד שְׂשִׁים רְבוּא
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְאִם אוֹת אַחַת חֲסָרָה מִסֵּפֶר תּוֹרָה, כָּל הַסֵּפֶר תּוֹרָה
פְּסוּל, וְאִין יְכוּלִים לְקַרְא בּוֹ, וְאִף אִם אוֹת אַחַת פְּגוּמָה אוֹ נוֹגַעַת
בְּזוּלָתָהּ, הַסֵּפֶר תּוֹרָה פְּסוּל וְכוּ', וְצָרִיכִים לְתַקְּנוֹ. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל:
כְּמוֹ-כֵן אִם יְהוּדִי מוֹצִיא יְהוּדִי אַחֵר מִכָּלל יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹנֵא אוֹתוֹ,
מִמִּילָא חֲסָרָה אוֹת, וְאִזּוֹ הַסֵּפֶר תּוֹרָה פְּסוּל, הֵינּוּ שְׂאִין לוֹ חֶשֶׁק
לְלַמֵּד, וְכֵן אִם יְהוּדִי נוֹגַע בִּיהוּדִי שְׂנִי, מַצִּיק וּמַצֵּר לוֹ וְגוֹרֵם לוֹ
עוֹל, הַסֵּפֶר תּוֹרָה פְּגוּם, וְנִעְדְּרַת מִן הַמַּצִּיק הַתְּמַדַּת הַתּוֹרָה. וְלִכֵּן
הָעֶקֶר לְרֵאוֹת שֶׁסֵּפֶר הַתּוֹרָה יֵהִיָּה כָּשֶׁר, לְאַהֲבֵי אֶת כָּל יְהוּדִי, וְלֹא
לְפַגֵּעַ בְּאִף אֶחָד, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְחַמִּידוֹ דְּאוֹרִיתָא; נִמְצָא, שְׁבֹאֲפֵן שְׁנִזְכָּה
לְלַמֵּד תּוֹרָה, צָרִיף שְׂיֵהִיָּה שְׁלוֹם בֵּינֵינוּ, לְחִיּוֹת בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲדוּת
אַחַת כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד.

וְזֶה הַקָּשֶׁר; הֵינּוּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי אוֹמֵר: רְצָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ־
הוּא לְהַנְחִיל לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק שׁוֹ"י עוֹלָמוֹת, שְׁנֹאֲמֵר: "לְהַנְחִיל
אוֹהֲבֵי יֵשׁ וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמַלֵּא"; חֲצִי שְׂכָר תִּקְבַּל עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם
— אִם תִּהְיֶה בְּשִׁמְחָה, אֲבָל הַשְּׂכָר הַגָּדוֹל יֵהִיָּה לָךְ בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן.
וְתִכְף-וּמִיד אוֹמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן חֵלְפָתָא: תִּדְעוּ לָכֶם, כִּי לֹא מַצָּא

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּלִי הַמַּחְזִיק בְּרִכָּה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא הַשְּׁלוֹם, שְׁנֹאֲמַר: "ה' עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם"; אִם רְצוֹנְכֶם לְקַיֵּם אֶת כָּל הַמִּצְוֹת, אֵינְכֶם יְכוּלִים, אֲלֵא אִם יִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּינֵיכֶם, כִּי צָרִיךְ לִהְיוֹת כְּלִי' שְׁלָם: כְּהַנִּים, לְוִיִּים, יִשְׂרָאֵלִים, צָרִיכִים כָּלָם לְהַחְזִיק עִצְמָם בְּיַחַד, וְאֵז נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם אֲמַתִּי, וְיְכוּלִים לְקַיֵּם אֶת כָּל הַמִּצְוֹת.

לְדַאֲבֹנְנוּ הָרַב, מִשֶּׁךְ כָּל הַדּוֹרוֹת הִלְכוּ עִם יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּת, וְהִתְעַרְבוּ עִרְב־רַב בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁאֵין יוֹדְעִים מִיְהוּ יְהוּדִי נָקִי וְכוּ', וּמַהוּ הַסִּימָן לְרֵאוֹת מִיְהוּ יְהוּדִי טָהוֹר? אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יְבָמוֹת ע ט): שְׁלֹשָׁה סִימָנִים בְּאֵמָה זֶה: רַחֲמָנִין, בִּישְׁנָיִם, וְגוֹמְלֵי חֲסָדִים; אִם אָדָם מְרַחֵם עַל הַשָּׂנִי, וּמִתְבַּיֵּשׁ לֹא לַעֲשׂוֹת לוֹ עוֹלוֹת, וְכֵן עוֹשֶׂה רַק חֲסֵד עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, סִימָן שֶׁהוּא יְהוּדִי טָהוֹר, אֲבָל אִם חָסַר אֵיזָה פָּרַט מִכָּל הַשְּׁלֹשָׁה סִימָנִים, אִם אֶחָד עוֹשֶׂה עוֹלוֹת לְאַחֲרִים, אוֹ שֶׁמִּתְאַכְזֵר לְזוּלָתוֹ, סִימָן שֶׁאֵינְנוּ יְהוּדִי טָהוֹר, וּבְאֵיזָה דוֹר הִתְעַרַּב בְּמִשְׁפַּחְתּוֹ אֵיזָה גוֹי.

הַכֹּהֵן — יְסוּדוֹ הִיָּה חֲסֵד. אֶהְרֵן הַכֹּהֵן הִיָּה אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵּן לְתוֹרָה; מִדְּתוֹ שֶׁל אֶהְרֵן הִיָּתָה שְׁלוֹם בְּשִׁלְמוֹתוֹ, וְהִיָּה עוֹסֵק בְּהַבָּאת שְׁלוֹם בְּקָרֵב עִם יִשְׂרָאֵל. וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (אֲבוֹת דְּרַבִּי נֶחֱמִי): רָאָה אֶהְרֵן הַכֹּהֵן שְׁנֵי יְהוּדִים רַבִּים, הִלָּךְ לְאַחַד מֵהֶם וְאָמַר לוֹ: "חֲבָרָךְ דִּבֵּר עִמִּי וְהַבִּיעַ חֲרָטָה עַל הָעוֹל שְׁגָרָם לָךְ" וְכוּ', וְהָאֶחָד הִתְחַרַּט בְּאֵמַת עַל הַמַּחְלָקֶת שֶׁאַרְעָה בֵּינֵיהֶם, אַחֲר־כֵּן הִלָּךְ לְשֵׁנִי וְאָמַר לוֹ: "חֲבָרָךְ מִתְחַרַּט מְאֹד עַל הַמְרִיבָה בֵּינֵיכֶם" וְכוּ', וְהַשָּׂנִי הִתְחַרַּט גַּם-כֵּן, וּכְשֶׁנִּפְגְּשׁוּ שְׁנֵי הַנְּצִיִּים, נִפְלוּ אִישׁ עַל צַוָּאר רֵעֵהוּ וְהַשְּׁלִימוּ בֵּינֵיהֶם. זֶה הִיָּתָה דְרָכּוֹ שֶׁל אֶהְרֵן הַכֹּהֵן. וּבְאֵמַת כִּי צָדַד עָשָׂה כֵּן אֶהְרֵן הַכֹּהֵן וְשָׁנָה מִן הָאֵמַת? אֲלֵא אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֵמַת, סִימָן ב'): מִתָּר לְשָׁנוֹת בְּדַבַּר הַשְּׁלוֹם; וְכֵן הִיָּה אֶהְרֵן הַכֹּהֵן עוֹשֶׂה שְׁלוֹם-בֵּית, וּבְזָכוֹתוֹ נוֹלְדוּ יְלָדִים רַבִּים, מֵאַחַר שֶׁהַשְּׁלָמִים בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, וְקָרְאוּ לְיְלָדִים בְּשֵׁם אֶהְרֵן — עַל שְׁמוֹ. זֶה מַעֲלַת אֶהְרֵן הַכֹּהֵן, שֶׁכָּל עֲנִינּוֹ הִיָּה שְׁלוֹם, וְלָכֵן כְּתוּב עָלָיו (שְׁמוֹת ד, יד): "וְרָאָךְ וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ"; כִּי הִנֵּה מִשֶּׁה

אֲשֶׁר   ז' קצ   בְּנַחֵל   קכט

רַבְּנוּ זָכָה לְמִדְרַגָּה נוֹרָאָה מְאֹד, שְׁעֵלָה לְשָׁמַיִם וְהוֹרִיד לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְאֵף שֶׁהָיָה צָעִיר בְּשֵׁלֶשׁ שָׁנַיִם מֵאַהֲרֹן הַכֹּהֵן, אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּשִׁפְגַשׁ בְּךָ אַהֲרֹן אַחִיךָ — יִשְׂמַח מְאֹד, שְׂאֲחִיו הַקָּטָן זָכָה לְהוֹרִיד אֶת הַתּוֹרָה, וְלֹא תִּהְיֶה בּוֹ קִנְיָאָה, יַעֲשֶׂה אֶת זֹאת מִכָּל הַלֵּב, וְיִשְׂמַח בְּזִכְרוֹתָיו שֶׁל אַחִיו. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵין שַׁבַּת קל"ט): בְּשֹׁכֵר שֶׁפָּתוּב: "וְרָאָךְ וְשִׂמַּח בְּלִבּוֹ", שֶׁהֵיטָה לוֹ עֵין טוֹבָה, זָכָה לְחַשֵּׁן שִׁיְהִיָּה עַל לִבּוֹ. וּמָה הָיָה כָּתוּב עַל הַחֹשֶׁן? שְׁנַיִם-עֶשֶׂר שְׁבִטֵי י"ה: רְאוּבֵן, שְׁמֻעֹן, לֵוִי, יְהוּדָה, יִשְׁשָׁכָר, זְבוּלוֹן, דָּן, נַפְתָּלִי, גָּד, אֲשֶׁר, יוֹסֵף, בְּנֵי־מִינָן. תָּמִיד זָכַר עַל לִבּוֹ אֶת כָּלֵל יִשְׂרָאֵל — זֶה הָיָה אַהֲרֹן הַכֹּהֵן.

אָנוּ צְרִיכִים לִילֵךְ בְּמִדְתּוֹ שֶׁל אַהֲרֹן: "אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵּן לַתּוֹרָה". אַבְל בְּרַגְעַ שְׁרוּאִים אֶחָד הַהוֹלֵךְ נֶגֶד הַתּוֹרָה, צְרִיכִים לִידַע שְׂאֲצֵלוֹ מִשְׁהוּ אֵינוֹ כְּשׁוֹרָה, כִּי אֲצֵל אַהֲרֹן כְּתִיב: "אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת", אֲזַי צְרִיכִים לְאַהֵב אֶת כָּלֵם, וְכִיצַד? "וּמְקַרְבֵּן לַתּוֹרָה", עַל-יְדֵי שְׂמֻקְרָבִים אוֹתָם לַתּוֹרָה, זֶה סִימָן שְׂאוֹהֲבִים אוֹתָם, כִּי אֵיךְ יָכוֹל אָדָם לֹאמַר שֶׁהוּא אוֹהֵב הַבְּרִיּוֹת, אוֹ שֶׁהַבְּרִיּוֹת אוֹהֲבוֹת אוֹתוֹ? אִם מְקַיֵּם "וּמְקַרְבֵּן לַתּוֹרָה", אִם פְּלוּנֵי מְקַרְבֵּן אוֹתָךְ לַתּוֹרָה, אִם מְזַכֶּה אוֹתָךְ בְּרוּחַנִיּוֹת, סִימָן שֶׁהוּא אוֹהֵב אוֹתָךְ בְּאַמְתָּ, כִּי אֵין לוֹ מְזֵה שׁוֹם טוֹבַת הַנְּאֻמָּה, אִם עוֹזֵר לָךְ בְּגִשְׁמִיּוֹת, יֵשׁ לוֹ אוֹלֵי כּוֹנֵה עֲצָמִית, שֶׁבְּעֵת שֶׁהוּא יִצְטָרֵךְ עֲזָרָה — יִקְבְּלָהּ מִמֶּךָ וְכוּ', אַבְל כְּשֶׁעוֹזֵר לָךְ בְּרוּחַנִיּוֹת, מְזַכֶּה אוֹתָךְ לְלַמֵּד, לְהַתְפַּלֵּל וְכוּ', זֶה לֹא תִגְמוּל שְׂכָר, וְנוֹבַע רַק מִחֲמַת שְׂאוֹהֵב אוֹתָךְ בְּאַמְתָּ.

וְאִם-כֵּן זֶה עוֹלָה בְּקִנְיָה אֶחָד, מִחַד גִּיסָא נָתַן לָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַפֶּתֶר — תְּרִי"ג מְצוּוֹת דְּאוֹרֵיתָא, וְשִׁבְעַ מְצוּוֹת דְּרַבְּנָן, וּמֵאִידֶךָ גִּיסָא יֵשׁ לָנוּ אֶת הַשְּׁלוֹם, שִׁזוּ הֵיטָה מִדְתּוֹ שֶׁל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן — "אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵּן לַתּוֹרָה".

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר לָנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְסִיִּים שֶׁשָּׂה סְדְרֵי מִשְׁנֵה בַּהֲלוּלָא שֶׁל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, יֵשׁ לָנוּ אִם-כֵּן שְׂמֻחָה כְּפוּלָה, וְכִמוֹ

קל אשר ז' קצ בנחל

שהתחלנו את חדש אב עם סעדת מצוה, כך נזכה שכל יום ויום תהיה לנו סעדת מצוה, שהתשעה ימים הללו יתהפכו לנו לימי שמחה, והשמחה הגדולה ביותר תהיה בתשעה באב, שאז יבנה בית-המקדש, וכפי שאנו אומרים בפיוט בשמונה-עשרה: "באש הצת ובאש אתה עתיד לבנותה", שירד מלמעלה בית-מקדש של אש.

אנו מצמצמים בשכלנו, איננו יכולים להבין דבר כזה שפתאם תרד אש מן השמים, ותשרף את כל הזהמה של הישמעאלים, וירד בית-המקדש בנוי וכו', זה נשגב מבינתנו. אבל אם נתבונן, ישנם דברים שלפני עשרים שלשים שנה לא הבינו אותם כלל, לא האמינו שיתכן דבר כזה, והיום זה נדמה כמובן מאליו, כל התפתחות הטכנולוגיה, המחשבים למניהם וכו' וכו'.

היה צדיק בשם ר' אברהם בר' נחמן טולטשינער ז"ל, שהיה תלמיד מוהרנ"ת ז"ל, ונפטר בשנת תרע"ח, עת הסתיימה מלחמת העולם הראשונה. עשר שנים קדם לכן ענה ואמר: עוד ימציאו כלי שיוכלו להתפלל ותיקין באומן, וארוחת צהרים נאכל בירושלים. וכששמעו דבריו חשבו, שפנראה נשתבשה עליו דעתו, כי ידעו שנסיעה מאומן לירושלים אורכת לכל הפחות חדש, כי מאומן נוסעים לאודיסה, ושם מחפים לאניה שתפליג ליפו, ומיפו לוקחים עגלה וסוס עד ירושלים וכו'. וכיום ישנו שדה תעופה צבאי באומן, וכן בירושלים בעטרות ישנו שדה תעופה צבאי, ופעם ארע שטסו מהתם להקא וארץ פחות משעתיים וחצי. וכשאמר זאת ר' אברהם, חשבו שנשתבשה דעתו.

כמו-כן ישנם התפתחויות המדע כהיום, שפעם לא האמינו שיתכנו דברים כאלו. וכן בעניינינו, עתה איננו מסגלים להבין איך יהיה דבר כזה, שתרד אש מן השמים, ותחרף את כל הטמאה שעל הר הבית וכו'. אבל כפי שרואים בגשמיות, שדברים שלא תארנו ושערגו נתקיימו, כמו-כן ברוחניות יתקיים, ואם חכמינו הקדושים אומרים (בלקוט זכריה תקסט): אמר הקדוש-ברוך-הוא, אני מצית אש

אֲשֶׁר ז' קצא בַּנְחַל קלא

בירושלים, שֶׁנֶאֱמַר: "וַיֵּצֵאת אֵשׁ בְּצִיּוֹן", וְאֲנִי עֹתִיד לְבַנוֹתָהּ בְּאֵשׁ וְכוּ', אֲזֵי יִתְקַיֵּם בְּמֵלֶאכֶת מוֹבֵן הַמִּלֵּה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁנִּזְכָּה לְזֶה בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ, שְׂיֵרֵד בֵּית-מִקְדָּשׁ שֶׁל אֵשׁ מְלֻמְעָלָה, אֲךָ זֶה תְּלוּי בְּנוֹ, אִם נִחְזִיק עֲצָמָנוּ בְּשָׁלוֹם, וְנַעֲזֹר זֶה לְזֶה, אֲזִי נִהְיֶה בְּטוֹחִים, שֶׁמִּצְדָּנוּ לֹא יִהְיֶה עָפוּב בְּנֵין הַבַּיִת, וְנִזְכָּה כְּבָר לְרֵאוֹת אֶת אַהֲרֹן הַכֹּהֵן עוֹמֵד עִם כָּל הַכֹּהֲנִים בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' קצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שָׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנְּחַל, נֶחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נִצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְאֶת גְּדֹל שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ — אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְתֹאֵר כָּלֵל, כִּי זֶה כְּפֹה רְצִיָּתִי לְכַתֵּב לְךָ, אֲךָ לֹא הִיָּתָה לִי הַכְּתָבָת שְׁלֶךָ. וְחֲסָדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזְּכִיתִי לְרֵאוֹת אֶת כְּתִיבַת יְדֶךָ, וְגַם שֶׁאַתָּה זוֹכָה לְאַחֲזֵת אֶת עֲצָמְךָ בְּדַבְּרֵי רַבָּנוּ ו"ל, אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְתֹאֵר כָּלֵל אֶת גְּדֹל הַשְּׂמִיחָה שֶׁיֵּשׁ לִי מִזֶּה. כֵּן אֲבַקֶּשְׁךָ שֶׁתַּעֲזְרֵנִי מְדִי פַעַם בְּפַעַם וּתְשַׂמְחֵנִי, עַל-יְדֵי שֶׁתְּכַתֵּב לִי כְּפֹה שׁוֹרוֹת מְשֻׁלֵּמָה וּמְשָׁלוֹם בְּנֵי בֵּיתְךָ, הַיְלָדִים הַיְקָרִים שְׁלֶךָ.

רַבָּנוּ ו"ל אָמַר פַּעַם לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, שֶׁיֵּשׁ אֲצִלוֹ ג' כְּתוֹת חֲסִידִים: א. שְׁבָאִים לְאָכַל קוּגֵל וְקוֹלִיטֵשׁ, הֵינּוּ אֲצִל רַבָּנוּ ו"ל נִתְּנוּ לְאָכַל בְּשַׁפַּע בְּשִׁבְת-קִדְשׁ. ב. שְׂאוּהֲבִים לְשִׁמְעַע אֶת תּוֹרָתוֹ, הֵינּוּ רַבָּנוּ ו"ל הִנֵּה רְגִיל לֹמֵר תּוֹרָה נּוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וְהָיוּ רְגִילִים אֲנָשִׁים לְשִׁמְעַע אֶת הַתּוֹרָה שְׁלוֹ. ג. אֵלוֹ הֵם, שֶׁאֲנִי חֲקוֹק בְּלִבְכֶם, הֵינּוּ שֶׁתְּמִיד זוֹכְרִים אוֹתִי וּמְקִיְמִים אֶת דְּבָרָיו בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת. וְסִיִּם

קלב אָשר ז' קצב בַּנחל

רבנו ז"ל וְאמר לְמוהרנ"ת ז"ל וְלר' נפתלי ז"ל: אָני רוֹצֵה שְׁאַתֶּם תְּהִיוּ מֵהַפְתָּה הַשְּׁלִישִׁית, אֱלוֹ שְׁאַנִּי חֲקוּק בְּלִבְכֶם. וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים אוֹמְרִים עַל שִׂיחָה זוּ, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה, כְּפִי שְׁהֶאֱדָם חוֹקֵק אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּלִבּוֹ, כֵּן הוּא חֲקוּק אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל, כְּפִי שְׁאַדָּם מִשְׁתוֹקֵק אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כִּף רַבְּנוּ ז"ל מִשְׁתוֹקֵק חֲזָרָה אֵלָיו.

על-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! תְּמִיד לְהַשְׁתוֹקֵק אֶל רַבְּנוּ ז"ל וְאֶל לְמוֹדוֹ הַקְּדוֹשׁ. וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִז כַּמִּים הַפְּנִים אֶל פְּנִים יִהְיֶה כִף רַבְּנוּ ז"ל.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

רָאָה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמֶּשׁ תְּחִינֵי, וְאַפְלוּ שְׂיִהְיֶה רַק שְׂתֵי שׁוֹרוֹת.

קִבְּלֵנוּ אֶמֶת כְּזוֹ מִרַבְּנוּ ז"ל, שְׁעַל-יְדֵי הָאֶמֶת הַזֶּה יֵאִיר לָנוּ תְּמִיד בְּחִשְׁכוֹתֵנוּ אִיךְ לְצֵאת מִשָּׁם, וְהָאֶמֶת הַזֶּה הִיא הַדְּבוּר, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ תְּמִיד — בֵּין בְּעֵלְיָהּ וּבֵין בִּירִידָהּ. וְזוֹ שְׁלֵמוֹת הָאֶמֶת שֶׁל כָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, שְׂתִהְיֶה לוֹ אֶמּוּנָה יוֹתֵר יְפָה, וְיֵאֱמִין בְּאֶמֶת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכֵן בְּכָל פַּעַם צְרִיךְ לְזַכֵּךְ וּלְצַחֲצַח וּלְטַהֵר אֶת הָאֶמּוּנָה שְׁלוֹ, שְׂיֵאִיר לוֹ יוֹתֵר, כִּי הָעֵקֶר הִיא הָאֶמּוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, לְהֵאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה.

ז' קצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׂשֵׁי לְסֵדֵר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

אֶת מִכְּתָבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

יַעֲזֹר לָכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתִהְיֶה תְּמִיד שְׂמַחִים, וְתִשְׁרָה בִּינֵיכֶם אֲהָבָה אֲמִתִּית, שֶׁהוּא שֶׁרֵשׁ שְׁלֵם שְׁלוֹם-בֵּית — כְּשֵׁישׁ אֲהָבָה.

אָשֶׁר ז' קצג בַּנְחַל קלג

ועקר האהבה צריכה להיות, מפני שהקדוש-ברוך-הוא צנה להתחתן, ובזה שמתחתנים מקימים צווי הבורא יתברך שמו. ובזה בנדאי צריך לשמח מאד בשמחה אין סופית, שאנו מגשמים כמונו, מלכלכים כמונו, זוכים לקיים את רצונו יתברך. וכששמחים בשמחה זו, אז יש שלום-בית איתי.

אודות קריאת שמע שעל המטה, בנדאי תוכלו לקרות בכל יום את הסדר של האריז"ל, ואשרי מי שזוכה לקרות בכל לילה קריאת שמע שעל המטה על-פי נסח האריז"ל.

המאחל לכם הצלחה נצחית.

רבנו ו"ל רצה מאד מאד שיהיה לאנשי שלומנו כל היום התבודדות, ויילכו כל היום עם רצונות וכסופים אליו יתברך וכו', ומהרג"ת ו"ל התפאר, שלו יש תלמידים כאלו הבוערים כל היום אליו יתברך בתורה ובתפלה, כי תלמידיו היו תמיד נוהמים פאריות ביצרות.

ז' קצג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל ...

לנכון קבלתי את מכתבך המלא מרירות.

מה אמר לך! כל צרותיך הן, מאחר שלקחת עצמך שוב לזנות, רחמנא לצלן, והחטא הזה שהולכים עם גויות, רחמנא לצלן, מוריד את האדם עד השאול תחתית ומתחתיו, וכך כתוב (משלי כט, ג): "רעה זונות יאבד הון", שסובלים מזה עניות גדולה. עליך לתדל מהזנות, ולבסוף גם יתגלה לכלם, ותאבד את אשתך וילדיך, ותהיה ללעג ולקלס בעיני בני-אדם, ותשב בבית-סהר בבושות ובחכפות

קלד אֲשֶׁר ז' קצג בַּנְחַל

גְּדוּלוֹת, שִׁיחִיָּה מִפְּרָסָם עָלֶיךָ בְּעֵתוֹנוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וַיְהִיָּה חִלּוּל שֵׁם שָׁמַיִם.

וְלִכֵּן קַח עֲצֻמָּךְ בְּיַדְךָ, וּתְקַבֵּל עַל עֲצֻמָּךְ תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שְׂאִינְךָ חוּזֵר לְסוּרָךְ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֲנֵן אוֹתְךָ בְּאִשָּׁה טוֹבָה, בְּיַלְדֵי חֶמֶד, שְׁחַן אֱלֹקֵי נְסוּךְ עַל פְּנֵיהֶם, וְלִמָּה לָךְ לְהַמְשִׁיךְ אַחֵר הַזָּבֵל וְכו', קַבֵּל עַל עֲצֻמָּךְ תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאַמְתִּי, וְתִרְאֶה דִּיקָא עֵתָה, שְׁנַפְלֵת וְנִכְשֵׁלֵת בְּעוֹן חֲמוּר כְּזֶה שֶׁל זְנוּת, לְלִכְתֵּי, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, לְבִתִּי בִשְׁתִּי וְכו', דִּיקָא עֲכָשׁוּ תִרְאֶה לְהַכְנִיעַ אֶת הַסַּמ"ךְ-מ"ם, שֶׁהַכְשִׁיל אוֹתְךָ כָּל-כָּף בְּעֵבְרוֹת, שְׁתַּעֲשֶׂה לְעֲצֻמָּךְ גְּדֵר חֲזָק, שְׂאֵתָה הוֹלֵךְ עֵתָה לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת הַצְּדִיק הָאֵמֶת, שֶׁהוּא הַרְחֵמֵן הָאֵמֶתִי (כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז'), שֶׁהַצְּדִיק הוּא הַרְחֵמֵן, וְעַקֵּר רַחֲמָנוֹתוֹ — לְהוֹצִיא בְּנֵי-אָדָם מֵעֵבְרוֹת.

וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לְקַבֵּל עַל עֲצֻמָּךְ אַחַת וּלְתַמִּיד לְעֹזֵב אֶת הַשְּׁטִיּוֹת, הֲלֹא זֶה כְּמוֹ, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, שְׁפֹלֵב רֵץ אַחֵר כְּלָבָה, אֲשֶׁר חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (עַיֵן סוּטָה ג.): מִי שֶׁהוֹלֵךְ אַחֵר זְנוּתָה הַרִי כְּלָב קָשׁוּר אַחֲרָיו, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַפְרֵד מִמֶּנָּה. צְרִיכִים לְבָרַח מִהַטְנֵפֶת הַזֶּה, וְכָל צְרוּחֶיךָ הֵן רַק בְּעֵבּוּר זֶה, וְלִכֵּן אֵין לָךְ דִּיבְרָה וּפְרִינְסָה וּשְׁלוּם-בֵּית, וְעוֹד מְעַט מִי יוֹדֵעַ מָה עָלוּל לְקָרוֹת. עַל-כֵּן רְאֵה לְרַחֵם עַל עֲצֻמָּךְ וּלְקַחַת עֲצֻמָּךְ בְּיַדְךָ.

רַבֵּנוּ ו"ל אוֹמֵר (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ג'): מִי שֶׁשׁוּמֵעַ נִגּוֹן מִמֶּנָּגֵן רָשָׁע, זֶה קָשָׁה לוֹ בְּעֵבּוֹדַת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שְׁנוּפֵל אַחֲרֵי-כֵן בִּירִידָה גְּדוּלָּה, וְזוֹ הַרְעָה חוֹלָה שֶׁנִּתְפָּשֵׁטָה הַיּוֹם: כָּלֵל הַרְדִּיּוֹ וְהַטְלוּיָזִיָּה וְהַעֲתוּנִים שֶׁהֵם כְּלֵי מִשְׁחִית. וְלִכֵּן רְאֵה לְהַנִּיחַ אֶת כָּל הַשְּׁטִיּוֹת וְהַהֲבָלִים, וְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אוֹתְךָ מְאֹד, רַק אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, שְׁלֹא תֵאבֵד אַחֲרֵי-כֵן אֶת הַכֹּל, שְׁמֹר עַל עֲצֻמָּךְ וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמֹר אוֹתְךָ.

הַעֲקֵר לְבוֹא לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ וְלוֹמֵר: "רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּזֹאת וְכֹזֹאת עָשִׂיתִי, וְאֲנִי מִתְחַרֵּט, וּמְקַבֵּל עַל עֲצָמֵי מַהִיּוֹם וְהִלָּאָה לֹא לְעֵשׂוֹת עוֹד אֶת הַשְּׁטִיּוֹת הַלְלוֹ", וְתִתְנוּדָה בְּדִיוֹק מָה עָשִׂיתָ וְכו',

אֲשֶׁר ז' קצד בַּנְחַל קלה

שָׁזָהוּ וְדוּי דְבָרִים אֲשֶׁר הוּא עָקֵר הַתְּשׁוּבָה, וְאִם תִּתְּנֶנּוּ לְפָנָיו
יִתְּבַרַךְ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְחַל לָךְ עַל הַכֹּל. תַּעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה,
וּתְשַׁכַּח אֶת הָעֵבֶר, וְאִזּוּ יִהְיֶה לָךְ טוֹב בְּחַיִּים.

הַפּוֹתֵב וְחוֹתֵם וּמְצַטְטֵר בְּצַעֲרָךְ הַגְּדוֹל...

ז' קצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, הַרוּצָה לְחַזֵּר בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הִרְבֵּה הַתְּחִזְקוֹת, וְלֹא לִפְלֵ
בְּדַעְתּוֹ מִכָּל הָעוֹבֵר עָלָיו — בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחָנִי, כִּי עַל כָּל
אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים, נִסְיוֹנוֹת וּבִלְבוּלִים,
וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְחַזֵּיק מֵעַמֵּד.

בְּעֵינַי זֶה שְׂאִינְךָ יְכוּל לְלַמֵּד, כִּי אַתָּה סוֹבֵל יְסוּרִים וְכו', גַּם
בְּזֶה אֶסוּר לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ, כִּי אִם אָמַר לָךְ הַרוּפָא, שְׁלֹא תַעֲזֵב הִרְבֵּה
מְאֹד וְכו', תִּלְמַד דְּבָרִים שְׂאִינִם צְרִיכִים הִרְבֵּה עִיוֹן, כְּגוֹן: "עֵין
יַעֲקֹב", וּמְדַרְשׁ רַבָּה וּמְדַרְשׁ תַּנְחומָא וְכו', וְאִין צְרִיכִים לְהַשְׁבֵּר
מְזָה, וְלָךְ נָא וּרְאֵה מַה שֶׁפָּתַח בְּשֵׁאלוֹת וּתְשׁוּבוֹת 'נוֹדַע בִּיהוּדָה'
(חֲשׁוֹן הַמִּשְׁפָּט, סִימָן נח) וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ שֵׁם: כִּי בְּעוֹנוֹתֵי הִרְבִּים, יִסְרְנֵי ה'
זֶה כַּמָּה יְרַחֵם, וְאִינְנִי בְּקוֹ הַבְּרִיאוֹת, וְאִנִּי צוֹעֵק: רֵאשִׁי רֵאשִׁי,
בְּעֵבֶר זֶה גְזוּר עָלַי הַרוּפָאִים לְבִטֵּל מִלְמוּדֵי, וְשֵׁלֵא לְעֵין בְּשׁוֹם דְּבָר
הַצְּרִיף קֶצֶת עִיוֹן, וְעַל-כֵּן אִינְנִי מְשִׁיב לְשׁוֹם אָדָם הַשׁוֹאֵל מִמֶּנִּי אִיזוֹ
שְׂאֵלָה מִמָּקוֹם אַחֵר וְכו', עֵין שֵׁם; גַּמְצָא, שְׂאֵפְלוֹ גְאוֹן גְּדוֹל, צְדִיק
וְקְדוֹשׁ בְּזֶה, גַּם-כֵּן כָּתַב עַל עֲצָמוֹ דְּבָרִים כְּאֵלוֹ, מִכָּל שְׁכַן אֲנַחְנוּ
יְתָמִי דִּיתְמִי, בּוֹדְאֵי צְרִיכִים לְהַתְּחַזֵּק, וְאִם רוּצִים — בּוֹדְאֵי יֵשׁ מַה
לְלַמֵּד. וְכֵן עֵין בְּסִפּוּרֵי צְדִיקִים, שְׂאֵמַר רַבְּנוּ ז'ל (לְקוֹשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק

קלו אשר ז' קצה בנחל

א', סימן רלד), שְׁנֵה מְטֵהר אֶת הַמַּח־מַּחֲשָׁבָה, וְלִכְנן אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַתְמִיד בְּלִמּוּד "עֵין יַעֲקֹב" וּמְדַרְשִׁים, שֶׁהֵם לְמוּדִים קָלִים, וְאִינֶם צְרִיכִים הַרְבֵּה עֵיוֹן. וְאֵל לָךְ לְהַתְּבַלְּבֵל יוֹתֵר מִדְּבָרִים כְּאֵלוֹ.

נָא וְנָא, רְאֵה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, פִּי הַהֲכַרְח לִי לֹמֵר לָךְ, אֲשֶׁר אֵין לְאָדָם אֶף אֶחָד בְּעוֹלָם, רַק הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְזֶהוּ דִּמְיוֹן גְּדוֹל מְאֹד לַחֲשֹׁב, שֶׁאָדָם יְכוּל לְעֻזְרָךְ, פִּי לְדַאֲבֻנְנוּ, כֹּל אֶחָד רַק לְטוֹבַת עֲצָמוֹ דּוֹרֵשׁ, וְזֶה בְּטוֹחַ. וְלִכְנן רְאֵה לְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם רַק לְמַסַּר עֲצָמְךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵז תִּרְאֶה נְסִים נְגָלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קצה.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֵדֵר מְטוֹחַ-מְסַעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִי'.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

לְדַעֲתִי, אֶת גּוֹרְמַת בְּמוֹ יְדִיךָ לְשֹׁבֵר אֶת בֵּיתְךָ. אַתָּם יְכוּלִים לְהִיּוֹת כָּל-כָּף מְאֲשָׁרִים, וּבְעֵבֹר עֲקֻשְׁנוּתְךָ אֶת שׁוֹבְרַת אֶת הַבֵּית. הָאִשָּׁה צְרִיכָה לְעֻזֹר לְבַעֲלָהּ, וְלֹא לְעַרְךָ בְּקִרְתָּ עַל מַעֲשָׂיו, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה אֵינוֹ מְבִיא לְתוֹצְאוֹת חַיּוּבִיּוֹת. אִשָּׁה צְרִיכָה לְחַזֵּק אֶת בַּעֲלָהּ וְלֹא לְעַרְךָ עָלָיו בְּקִרְתָּ. אִם תִּרְגְּלִי עֲצָמְךָ בְּדַרְךָ זוֹ, תִּרְאֵי בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדִיךָ.

עֲלִיךָ לְהַבִּין, שֶׁהַיּוֹם פְּרֻנְסָה קָשָׁה מְאֹד לְהַשִּׁיג, מְסַתּוֹכְבִים מְלִיוֹנֵי אֲנָשִׁים מְבֻטְלִים, חֲסָרֵי עֲבוּדָה, וּבִינֵיהֶם אֲלָפִים וּרְבֻבוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֵין לָהֶם לְדַאֲבֻנְנוּ פְּרֻנְסָה, וְהַגְּהָה זָכָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבַעֲלָךְ, שֶׁיֵּשׁ לוֹ פְּרֻנְסָה טוֹבָה, בְּלִי עֵין הָרַע, וְלָמָּה לָךְ לְמַשְׁכוֹ לְמָקוֹם אַחֵר, שֶׁשֵּׁם אֵין פְּרֻנְסָתוֹ מְבֻטְחָה.

אֲשֶׁר ז' קצו בנחל קלז

וְלָכֵן טַעוֹת גְּדוֹלָה אֶת עוֹשָׂה, בְּזֶה שְׂאֵת מִתְקוּטָטַת עִמּוֹ לְעֵבֶר
לְמָקוֹם אַחֵר, בְּשַׁעַה שְׂכָאן יֵשׁ לָכֶם פְּרִנְסָה בְּשַׁפְּעַ.

אֵין לִי סִפְקָ, שְׂבֹדָאֵי יֵשׁ עֵין הָרַע בְּחַיֵּי נִשְׂוֹאֵיכֶם, כִּי אַתֶּם זֹוג
מִן הַשָּׁמַיִם מִתְאִימִים מְאֹד, וְרַבִּים עַל לֹא דְבָר.

נִכּוֹן מְאֹד לְבַדֵּק אֶת הַמְּזִוּוֹת בְּדִירָה, אִם כְּשֵׁרוֹת הֵן אִם לֹא.

הַמְּאֵחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה בְּחַיֵּי נִשְׂוֹאֵיכֶם...

ז' קצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשִׁי לְסִדְרַ מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה ... זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרְךְ.

רָאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז, וְאֵל תִּתְבַּלְּבֵל
מִשׁוּם דְּבָר שְׂבָעוּלָם, אֲפֹלוּ שְׂנַגְזוּר עָלֶיךָ מֵהַ שְׂנַגְזוּר כְּפִי מֵהַ שְׂאֵתָה
כּוֹתֵב וְכוּ' וְכוּ', יֵשׁ עֲנִין שְׂיִתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה, כִּי גִלָּה לָנוּ רַבְּנֵינוּ
ז"ל. וְלָכֵן אֵל תְּבַלְּבֵל עֲצָמְךָ בְּשִׁטְיוֹת.

מְצִינֵנוּ, שְׂחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ח', סִימָן ה'):
כְּשֶׁבֵּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבָרָא אֶת הָאָדָם, נַעֲשֵׂוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת
כְּתִין כְּתִין, מֵהֶם אוֹמְרִים: יְבָרָא, מֵהֶם אוֹמְרִים: אֵל יְבָרָא, חֲסֵד
אוֹמֵר: יְבָרָא, שֶׁהוּא גּוֹמֵל חֲסֵדִים. אֲמַת אוֹמֵר: אֵל יְבָרָא, שְׂכָלוּ
שְׂקָרִים. מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? נִטַּל אֲמַת וְהַשְּׁלִיכוּ לְאָרֶץ,
הִדָּא הוּא דְכִתִּיב (דְּנִיאל ח, יב): "וַתִּשְׁלַךְ אֲמַת אֶרְצָה". וּבְאֲמַת צְרִיכִים
לְהַבִּין לְמָה הַשְּׁלִיךְ אֶת הָאֲמַת, הֲלֹא חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (שְׁבַת
נח.): חוֹתְמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲמַת? אֵלָּא הַמְּלָאכִים טַעְנוּ,
שְׂאָדָם הוּא כָּלוּ שְׂקָר, וְלָכֵן הַשְּׁלִיךְ אֲמַת אֶרְצָה, שְׂזָה מְרַמֵּז עַל
הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שְׂנִקְרָאת: תּוֹרַת אֲמַת. וְנִתַּן אֶת הַתּוֹרָה בְּאָרֶץ

קלח   אָשֶׁר   ז' קצז   בַּנַּחַל

דִּיקָא, הִינּוּ כִּי כָּל הַתּוֹרָה מְלַבֶּשֶׁת בְּדִבְרֵי גִשְׁמִיִּים וְחֻמְרֵיִם: צָמֵר לְצִיּוּת, עוֹר בְּהֶמָּה לְתַפְלִין, לְמַזּוּזוֹת וְלִסְפָּר תּוֹרָה. ד' מִינִים וְכוּ' וְכוּ', סִפָּה וְכוּ', מִצָּה וְכוּ', בְּשֵׁרוֹת וְכוּ', כָּל הַמְצוּוֹת מְלַבְּשׁוֹת בְּדִבְרֵי גִשְׁמִיִּים, שְׂרָצָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִרְאוֹת לְמַלְאָכִים, שְׂאִין זֶה כְּפִי שְׂאֵתֶם חוֹשְׁבִים, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל הֵם שְׂקָר, חַס וְשְׁלוֹם, אֲלֵא תֵּרָאוּ שְׂקִימְתִי: "וְתִשְׁלַף אֶמֶת אֲרָצָה", לְקַחְתִּי תוֹרַת אֶמֶת, וְשִׁמְתִי אוֹתָהּ בְּתוֹךְ אֲרָצִיוֹת, וְעַם כָּל זֹאת עִם יִשְׂרָאֵל מְקִימִים אֶת זֹאת, וְזֶהוּ לְמוֹד זְכוּת בְּעֵבוֹר כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל.

וְלִכֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ מְדוּעַ עָלֶיךָ לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף שְׂבוּר וְלִהְיוֹת פְּחָד, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֻסָּד וּבְרַחֲמִים, בְּצִדֵּק וּבְמִשְׁפָּט.

הַעֲקָר תְּבַטֵּל עֲצָמָךְ לְגַמְרִי לְאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִדַּע שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחַה פְּרִטִית, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינּוּ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאַפְלוּ מִה שֶׁנַּעֲשֶׂה מִבְּעַל בַּחִירָה, אִין צָרִיךְ לְהִתְבַּלְבֵּל, אֲלֵא רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְאִם אָדָם חִזַּק בְּזֶה — לֹא יַחֲסֹר דְּבָר.

וְלִכֵּן אֲבַקֶּשְׁךָ מְאֹד, רְאֵה לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד, וְאִז תֵּרָאֶה שְׁשׁוּם דְּבָר לֹא יֵאָרַע לְךָ, וְכָל שׁוֹנְאֵיךָ וּמְתַנַּגְדֵיךָ יִפְּלוּ תַּחְתֶּיךָ.

זֹאת תִּדַּע, שְׂכָל מִי שֶׁמַּעַל בְּכִסְפֵי הַזּוּלָּת, לְבַסּוֹף יִשְׁלַם כָּפֹל כָּפֹלִים. רַק רְאֵה שְׁלֵא לְהִתְבַּלְבֵּל, וְאִז תִּזְכֶּה לְנִסִּים נְגִלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קצז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל גּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּכַלִּית בְּרִיאַת הָאָדָם הַיְתָה, כְּדִי לְהַפְּיֵר אֶת הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ. כְּמוֹכָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (בא מ.ב.): בְּגִין דִּישְׁתַּמוּדְעוּן לִיה. וְהִנֵּה הַנְּשָׁמָה הִיא חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל, שְׂיִוְרְדָת אֵל זֶה הָעוֹלָם, מְעוֹלָם הָאֲצִילוֹת אֵל גְּשָׁמִיּוֹת עוֹלָם הָעֲשִׂיָה הַזֶּה, הַמְּלָא עֲבִיּוֹת וְחֻמְרֵיּוֹת, תְּאֻוֹת וּמְדוֹת רְעוּת, וְאָדָם צָרִיף לְזַכָּךְ אֶת גּוּפוֹ, שְׁגַם גּוּפוֹ יִהְיֶה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אוֹר נְשָׁמָתוֹ, כִּי הַנְּשָׁמָה הִיא חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל.

וְלָכֵן אִם תִּינּוֹק מְקַבֵּל חֲנוּפָךְ טוֹב מֵאֵז שְׁנוּלָד, עַל-יְדֵי-זֶה לֵאמֹר לֵאמֹר מְזַכָּךְ אֶת גּוּפוֹ, עַד שְׁנַעֲשֶׂה צְדִיק, אֲבָל עַל-פִּי-רַב הַתִּינּוֹק נִמְשָׁךְ אַחַר שְׂטִיּוֹת וְעוֹשֶׂה עֲבֻרוֹת, וְנִכְשָׁל בְּמָה שְׁנִכְשָׁל, וְעַל-יְדֵי-זֶה חָמְרוֹ שֶׁהוּא גּוּפוֹ מְכַסֶּה אֶת הַנְּשָׁמָה, עַד שְׁנַעֲשֶׂה בְּרַ-מְצוּהָ, וְאֵז בָּא לוֹ הָאוֹר מִהַשָּׁמַיִם, וְאִם זוֹכֶה וּבוֹחֵר בְּטוֹב, יָכוֹל לְהַפְּיֵר הַכֹּל לְטוֹב, וְאִם חַס וְשָׁלוֹם, אֵינּוֹ זוֹכֶה לְבַחֵר בְּטוֹב, אֵז חָמְרוֹ, שֶׁהוּא גּוּפוֹ מִתְגַּבֵּר עַל נְשָׁמָתוֹ, וּמִסְתִּיר וּמְעֲלִים אֶת נְשָׁמָתוֹ, עַד שְׁנִדְמָה לוֹ שֶׁהֵכֵל טָבַע, מְקַרְהָ וּמְזַל, עַד שְׁמִתִּיאֵשׁ מִחַיָּו.

וְלָכֵן רוּאִים, שֶׁעַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים יֵשׁ נִסְיוֹן קָשָׁה מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵז הַבְּחִינָה אֲצֵלָם גְּדוּלָה מְאֹד, אִם לְלַכֵּת וּלְדַבֵּק עֲצָמָם בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַל-יְדֵי קִיּוֹם הַמְּצוּוֹת מְעֲשִׂיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וּבְכַפְרֻת עַל-יְדֵי הַנְּחַת תְּפִלִּין, שֶׁזֶה מְאִיר הָאָרֶץ בְּנְשָׁמָתוֹ עַל גּוּפוֹ, כִּי תְּפִלִּין הֵם כְּתָרֵי דְמִלְכָּא, וְיֵשׁ בָּהֶם כ"א הַזְּכָרוֹת, וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (שְׁבַת י.ב.): מַה צִּיּוֹן, שְׂאֵין בּוֹ אֵלָא אֲזַכָּרָה אַחַת, אֲמָרָה תּוֹרָה: "וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תְּמִיד", שֶׁלֹּא יִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ, תְּפִלִּין שֵׁישׁ בָּהֶן אֲזַכָּרוֹת הַרְבֵּה, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה; כִּי הַתְּפִלִּין הֵם מַחֲזִין, וּבָהֶם כְּתִיב: "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ הַיְיָ אֶחָד", יַחֲוֵד הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ. וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם מְנִיחַ תְּפִלִּין, מְאִיר עָלָיו אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, וְזֶה נוֹתֵן לְיָלֵד בְּרַ מְצוּהָ כַח גְּדוּלָה לְהָאִיר אֶת אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ עַל גּוּפוֹ. אֲבָל אִם מְלַכְלֵךְ עֲצָמוֹ בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, שֶׁהֵם חִטָּאת נְעוּרִים, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְאַוֶּה בְּעֲבִיּוֹת וּבְגְשָׁמִיּוֹת גּוּפוֹ הַחֻמְרֵי, עַד שְׁנַעֲלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ נְשָׁמָתוֹ, וְאֵז מֵר לוֹ מְאֹד.

כי הנה הנשמה היא אור, כי נכללת באור אין סוף ברוך הוא, והגוף הוא חשך, כי הוא עפר מן האדמה, הנשמה היא שמחה, כי אצלו יתברך גאמר (דברי הימים ב' טו, כז): "עז וחדנה במקומו", והגוף הוא עצבות, כמו שפתיב (ישעיה סה, כה): ונחש עפר לחמו", כי העפר הוא קש אדמה, גשמיות שמושך את האדם אל עצבות ומרירות, וזו המלחמה שיש לבני הנעורים. ולכן על בני הנעורים רחמנות גדולה מאד מאד, כי מגיל בר-מצוה עד גיל חתונה, אז הוא הנסיון הכי גדול, כי ככל שבני הנעורים נכשלים בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, על-ידי-זה מתעבים בעביות גשמיות גופם, ונכנסים בתוך עצמם, ונעשים במרה שחורה, ועל-פירב נכנסים בדכאון עמק, ומכל שכן וכל שכן שקונים לעצמם מדות רעות, שזה רתחת הדמים, שתמיד רבים עם הזולת, ומכל שכן וכל שכן שונכנסים בכעס ורציחה. ולכן תמצא, שבני הנעורים הם כעסנים גדולים מאד, ומקפידים על כבודם, ואוי לו למי שפוגע בהם, וזה בא מחמת פגם הברית, והם עזי פנים מאד, וזו המלחמה הכי קשה לבני הנעורים. ולכן כתוב בשלחן ערוך (אבן העזר, סימן א'), שמצוה מן המבחר להתחתן בגיל שלש-עשרה, כי כל המקדים הרי זה לא יבוא לידי חטא הוצאת זרע לבטלה. ולכן אשרי מי שיכול להתחתן בגיל צעיר, שלא יבוא לחטא המגנה הזה.

אבל על-פירב לא מתחתנים בגיל כזה, אלא יותר מאחר, ומזה כל הבעיות שישנן בדור הזה, שבני הנעורים יוצאים לתרבות רעה, כי חושבים שהם עצים ואבנים, שלא מזיז להם איזה הרהור רע, איזו הסתכלות רעה איזו מחשבה רעה וכו' וכו', ועל-ידי-זה מגיעים לחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, שזה מכניס בהם דכאון פנימי, וכעס ורציחה, שמוציאים כעסם על הזולת. ולכן אשרי מי שזוכה לחתן את ילדיו בגיל צעיר, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (יבמות סב): המשיאן סמוך לפרקו, עליו הכתוב אומר: "וידעת כי שלום אהלך".

והנה מה דהנה הנה, כבר עבר עליך מה שעבר, היו לך ימי נעורים קשים מאד, שעברו עליך דברים כאלו, שרק הקדוש-ברוך-

אֲשֶׁר   ז' קצו   בַּנְחַל   קמא

הוא יודע, ואתה יודע והצדיק יודע, והנה זכה אותך השם יתברך שאתה עומד להתחתן, שזו הזכות הגדולה ביותר, ומהי תכלית החתונה? כדי להנצל מעברות. ואומרים חכמינו הקדושים (יבמות סב:): כל אדם שאין לו אשה, שרוי בלא שמחה, בלא חומה וכו', כי מי שאין לו אשה, רחמנא לצלן, הוא פגם גדול מאד, כי כשברא הקדוש-ברוך-הוא את העולם, ברא אותם זכר ונקבה, וכן העולמות גם-כן באותה דגמא, ולכן כתוב בזהר (ח"א נה:), שאדם ריב ריב הוא פלג גוף, כי אדם השלם נקרא רק כשמתחתן. והנה כשמתזכה הקדוש-ברוך-הוא את האדם להתחתן, עליו לדעת שיש לו עבודה חדשה, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן פ'), ששלוש שיני רק בשני הפכים, הינו 'חסד וגבורה', כי אם שניהם חסד, או שניהם גבורה, לא שיני שלום, כי שניהם מחזיקים באותה דעה, אבל אם שניהם הפכים ועושים שלום, זהו דבר גדול מאד, וזה נקרא שלום — כשמתחברים שני הפכים, בין גבורה לחסד וחסד לגבורה, לפעמים הבעל חסד והאשה גבורה, ולפעמים האשה חסד והבעל גבורה, וצריכים לראות להשלים ביניהם, ולהצליח בחיי הנשואין.

כי העקר לידע את הכלל הזה בחיים, אף שעם חברים לא הסתדר, ואפלו עם ההורים לא הסתדר, ואפלו עם עצמו לא הסתדר, אבל ברגע שהתחתן, עליו לידע שעכשו נכנס לחיים חדשים, אם יזכה — אשתו תלך עמו לארץ כל הדרך, הינו שפתיב (בראשית ב, כד): "על-כן יעזב איש את אביו ואמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד", וכמו שיד ימין אינה מתבישת מיד שמאל, ויד שמאל אינה מתבישת מיד ימין, כך צריכים לחיות חיי נשואין, שיחיו ביחד באהבה גדולה מאד, כמו בשר אחד. כי באמת אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רסה), שלמעלה בשמים הזכר והנקבה הם נשמה אחת, וכשיורדים לזה העולם, שתי הנשמות מתפצלות, הזכר יורד דרך זוג הורים אחד, והנקבה דרך זוג הורים אחר, ועד שמוצאים זה את זה אורך הרבה זמן, שעל זה אומרים חכמינו הקדושים (סוטה ב.): קשה זויגו של אדם בקריעת ים סוף, כמו בקריעת ים סוף שהיו אז הרבה קטרוגים שאמרו: "הללו עובדי

קמב   אשר   ז' קצז   בנחל

עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה" (עין ג' לקוט שמות רלד), כמובן
כשאדם הולך להתחתן, יש קטרוגים גדולים מאד, ועל-ידי כל חטא
ועון שאדם חטא, ברא קלפות ומשחיתים, ואלו הם המקטרגים
עליו, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קמה),
שעל-ידי כל טפה וטפה שאדם מוציא לבטלה, רחמנא לצלן, בורא
מזה קלפה ומשחית, והם מקטרגים עליו.

והנה כשזוכים למצא זה את זה, צריכים לשמח מאד מאד, שזו
שמחת התתנה. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (ירושלמי בכורים, פרק
ג', הלכה ג'), שביום חפתו מוחלים לו על כל העוונות, כי זה בבחינת
יום הכפורים. ועל-כן אמר פעם רבנו ז"ל לחתן אחד את מאמרו
ז"ל: כיצד מרקדין לפני הפלה, ופרושו: איך מרקדים ומדלגים על
מה שהיה לפני הפלה, הינו כי מעקר התשובה הוא לשכח לגמרי
את מה שעבר, ולעשות התחלה חדשה, כי ביום חפתו מוחלים על
כל עוונותיו, ובפרט כשזוכה אז לסיים את כל ספר התהלים,
ומתודה אליו יתברך כל מה שעשה, אזי אינו זו משם, עד שמוחלים
לו, כי זהו היום המיוחד ביותר לאדם בחייו. ואמר הרב הקדוש רבנו
איש האלקי, רבי נפתלי מרופשיץ זי"ע, שחבל שמסרו את היום
הקדוש הזה לילדים, כי אם היו יודעים מה יכולים לפעל ביום זה,
היו מבליים את כלו רק בודוי דברים, לבקש מחילה וסליחה ממנו
יתברך, כי ביום החפה הקדוש-ברוך-הוא מוחל על כל העוונות.

ועל-כן אל תהיה בטלן, ובהגיע יום החפה, אל תתערב בשום
דבר סביב התתנה, את זאת תתן להוריך ולהורי הפלה, שהם יגיעו
לעמק השוה, אתה תלך למקום פנוי שאין שם בני-אדם, ותאמר את
כל התהלים, וכשתתפלל מנחה, תתודה אז כדגמת יום הכפורים.
ולכן נוהגים, שחתן אומר את כל סדר 'על חטא' לפני "אלקי נצור",
וחוזר בתשובה, ואז נכון לבך יהיה בטוח, שימחלו לך על כל
עוונותיך, ואל תדאג יותר.

וכשאתה מתחתן מתחיל אצלך ענן אחר לגמרי, ומהו?
שפתחיל רק לחשב מהקדוש-ברוך-הוא. אבל עליך לדעת, שהחיים

אֲשֶׁר   ז' קצז   בַּנְחַל   קמג

אינם קלים, ויהיו לך נסיונות קשים ומרים, הנה אתה נכנס למשפחה שלא הכרת עד כה, ולהם טבע אחר משלך, והנהגות אחרות מאשר קבלת אצל הוריה וכו' וכו'. וזה עקר הנסיון. ולכן תקח את עצמך בנדיה, ותקבל על עצמך שלעולם לא תריב עם אשתך, אלא תמיד תהיה ותהן עמה, ואף פעם אל תדבר על הוריה, אפלו שיהיה לעתים שיעשו לך עולות, אתה תדם ותשתק, ולא תענה להם מאומה, כי לאשה כואב מאד כשמדברים על הוריה, ואני יודע, שטבע בני הנעורים, שאינם יכולים לעצור עצמם, כשגיס אומר להם משהו, או חמות אומרת איזה דבר, ומכל שכן כשחמיהם אומר להם משהו, הם תכף מתמלאים חמה וכו'. אבל אם תהיה חכם ופקח, ותדם ותשתק, ותדבר רק דבורים נעימים עם אשתך, תראה איך שתקנה אותה, ותחיו ביחד חיים טובים, חיים נעימים, וחייתכם יהיו חיי גן-עדן ממש.

זאת עליך לזכור, יש לנו שלחן ערוף, ומה שפתיב בשלחן ערוף — צריכים לקיים, ומה שלא פתיב בשלחן ערוף, זה הכל חמרות של הכל הבלים, שהן הן המביאות את האדם לשאול תחתית ומתחתיו. ורבנו ז"ל מאד הקפיד שכל בר ישראל לא יזוז מהשלחן ערוף, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן כט), שכל בר ישראל צריך ללמד בכל יום הלכה בשלחן ערוף. ולכן תקבל על עצמך כבר עכשו להתחיל ללמד שלחן ערוף, מהתחלת ארץ חיים, ובפעם הראשונה תלמד רק מחבר רמ"א, כדי שתדע כל סימן וסימן מה פתיב שם, ואל תלמד אז לא "מגן אברהם" ולא "טורי זהב", אלא מחבר רמ"א בלבד, וכשתסיים חלק ארץ חיים, תתחיל יורה דעה, וכשתסיים יורה דעה, תתחיל חלק אבן העזר, וכשתסיים אבן העזר, תתחיל חשן המשפט, ובפעם השנייה תלמד עם המגן אברהם, וכשתסיים את הד' חלקי שלחן ערוף, תתחיל כבר עם הטורי זהב גם-כן, ואט אט תוסיף עוד ועוד פוסקים, וכך תהיה בקי בהלכה, שזה יסוד ביהדות. וחקמינו הקדושים אומרים (נדה עג): כל השונה הלכות בכל יום, מבטח לו שהוא בן עולם הבא.

מלבד זאת חתן מכרח ללמד הלכות נדה, שזהו דבר חמור

קמד אָשר ז' קצז בנחל

מאד, והוא בכריתות, ואומרים על הצדיק הקדוש רבי אורי מסטרליסק זי"ע, שלמד אֶלף פְּעָמִים הלכות נדה, וזהו דבר פלא על גבי פלא, כי היה שָׂרף, איש קדוש ונורא מאד, ואיך ומדוע למד הלכות נדה אֶלף פְּעָמִים?! אַבְל זֶהוּ מוֹסֵר הַשֶּׁפֶל, כַּמָּה עָלֵינוּ לְהִזְהַר בָּזֶה, כִּי זֶהוּ אִסּוּר פְּרִיתוֹת, וְאִם אָדָם עוֹבֵר עַל אִסּוּר נְדָה, חֵס וְשָׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה נוֹלְדִים יְלָדִים בְּעַלֵי מוֹמִים, וְגַם סוֹבְלִים כָּל הַחַיִּים, וְלָכֵן בְּעַת נְדָתָה צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר.

ושאלו פעם את הצדיק ר' אברהם בר' נחמן ז"ל, שיאמר הנהגות לחתן, ואמר בזו הלשון: "קינדערלאך, היטן פון פרייתות" [ילדים, תשמרו עצמכם מפרייתות]; הינו בעת נדתה צריכים להזהר מאד, אַבְל כְּשֶׁהִיא טְהוֹרָה, יֵשׁ שְׁלַחַן עָרוּף, וְלֹהֲתַנְהֵג כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב שֵׁם, וְלֹא לְהַחֲמִיר יוֹתֵר מִדֵּי.

ולכן יען שאתה עומד עכשו להתחתן, תקבל על עצמך לשבר את כל מדותיך, תהיה ותרן גדול, ועל-כל-פנים בתוך ביתך, כי כתוב (אסתר א, כב): "להיות כל איש שורר בביתו", הנה אתה מתחתן, אזי תהיה אתה בעל-הבית, ותקבל מחין אחרים, ואם תחיה עם אשתך באהבה, ותכבדה ותתקרה מאד, כמאמרם ז"ל (יבמות סב:): האוהב את אשתו כגופו והמכבדה יותר מגופו, עליו הכתוב אומר: "וידעת כי שלום אהלך", כי אשה צריכה כבוד, וכמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רב), שטבע של הנשים שרוצות כבוד, ולכן צריכים להרבות להן יקר וגדלה, ולהבטיחן שמעריכים אותן, וזה מרחיב דעתן. ולכן שמע מה שאני כותב לך, כי כל מה שאני אומר לך, זה בדוק ומנסה שתצליח, וכל העושים צחוק מזה, אינם שוחקים אלא מעצמם, כמו שאמר החכם מכל האדם (משלי ט, יב): "אם חכמתך — חכמתך לך, ולצפת — לבדך תשא"; אם תהיה חכם, אתה חכם בשבילך, כי אף אחד לא ירחם עליך, אם לא יהיה לך שלום-בית, והמריבות יהיו מנת חלקך, ותצרך לילך לפלוני ולאלמוני בעבור שלום-בית. ואם לצפת — אם תעשה ליצנות מזה, אזי תמצא את עצמך גרוש, ואיש בעולם לא ירחם עליך.

אֲשֶׁר   ז' קצז   בַּנְחַל   קמה

וההכרח לי לומר לך, אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם אֵין לְאָדָם חֲבָרִים, כֹּל אֵלוֹ הַחֲבָרִים שֶׁלְךָ רוֹקְדִים סְבִיבְךָ — כֹּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ לָהֶם הַנְּאִה מִמֶּךָ, זֶה יֵשׁ לוֹ עִם מִי לְפַטְפֹּט, וְזֶה יֵשׁ לוֹ מִמֶּךָ כֶּסֶף אוֹ טוֹבַת הַנְּאִה אַחֲרָת, אָבֵל בְּשַׁעַה שֶׁתְּהִיָּה לְךָ צָרָה, חֵס וְשָׁלוֹם, כֹּלָם יַעֲזוּבוּ אוֹתְךָ. וּמִכֹּל שֶׁכֵּן וְכֹל שֶׁכֵּן עָלֶיךָ לִידַע, שֶׁהַחֲבֵר הַטוֹב בְּיוֹתֵר לְאָדָם זוֹ אֲשֶׁתּוֹ. וְלִכֵּן צָרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד בְּכַבּוּדָה וְלַעֲזוֹב אֶת הַחֲבָרִים, וּבְפָרֵט אִם יֵשׁ לְךָ חֲבָרִים רָעִים, תִּבְרַח מֵהֶם כְּמוֹ מֵאֵשׁ.

אם רצונך להצליח בחיי הנשואין, הייתי מיעץ לך, שתקבל על עצמך פְּכָר מַעֲכָשׁוֹ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, וּתְחַלֵּק אֶת זֶה לְשֵׁשׁה חֻלְקִים, בְּאִפְנֵי שֶׁתִּקְיָם מֵה שֶׁפְּתוּב בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (אֵרַח חַיִּים, סִימָן רַפָּה, סַעִיף ג'): מִיּוֹם רֵאשׁוֹן וְאֵילֶיךָ נִקְרָא עִם הַצְּבוּר, וְאֵל תְּחַכֶּה עַד עֶרֶב שַׁבָּת, אֲלֵא בְּכָל יוֹם וְיוֹם תִּלְמַד חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, כְּדֵי שֶׁעַד יוֹם שֵׁשִׁי עֶרֶב-שַׁבָּת-קִדְשׁ תִּזְכֶּה לְסַיֵּם שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם, אֲשֶׁר זֶה מְסַגֵּל מְאֹד לְאַרְיִכוֹת יָמַיִם, כְּמֵאמָרְךָ ז"ל (בְּרִכּוֹת ח.): לְעוֹלָם יִשְׁלִים אָדָם פְּרִשְׁוִיתּוֹ עִם הַצְּבוּר, שֶׁכֵּל הַמְּשֻׁלִּים פְּרִשְׁוִיתּוֹ עִם הַצְּבוּר מְשֻׁלִּימִים לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו. וְכֵן זוֹ סִגְלָה לִירֵאת שָׁמַיִם. וְהֵרֵב הַקְּדוּשׁ מִסְּאֻטְמָאֵר זי"ע סִפֵּר, שֶׁכְּשֶׁהָיָה יָלֵד כְּבֵן שֶׁבַע, שָׁלַחוּ אָבִיו אוֹתוֹ וְאֶת אָחִיו הַגְּדוֹל מִמֶּנּוּ לְהַתְּבַרֵּךְ אֶצֶל הַצַּדִּיק הַקְּדוּשׁ רַבִּי מִרְדְּכַי מִנְּדַבְּרָנָא זי"ע, וְאָמַר לָהֶם: קִינְדְּעֵרְלֵאךְ, לְעֶרְנַט חֲמֵשׁ רִשְׁ"י, וְוִיֵּל אֵיךְ הָאֵב גְּעַקְעֻנְט גְּדוֹלִים וְוִיאַס הָאֵבֵן נִישְׁט גְּעוּוֹסֵט וְוִי דְּעֵר אֵיִיבִישְׁטֵעֵר וְוִיאִינְט, אֲלֵץ, וְוִיֵּל זֵי הָאֵבֵן נִישְׁט גְּעַלְעֶרְנַט חֲמֵשׁ רִשְׁ"י [יְלָדִים תִּתְּמִידוּ בְּלַמוּד חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י, כִּי אֲנִי הַכְּרִתִּי גְּדוֹלִים שְׁלֹא יְדַעוּ הֵיכֵן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גָּר, כִּי לֹא לְמַדּוֹ זֹאת]. נִמְצָא, שֶׁלַּמוּד חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י מְכַנֵּס בְּאָדָם יְרֵאת שָׁמַיִם, וּמֵה גַם שָׂזוֹ סִגְלָה לְפִרְנָסָה, וְלִתְקַן אֶת הַכֹּל, וּבְגִי-אָדָם מְזוּלְזָלִים בְּזֶה.

וכן תקבל על עצמך ללמד בכל יום חֵק וְלֹא יַעֲבֹר פָּרָק מִשְׁנִיּוֹת כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ, אִם תִּזְכֶּה לְלַמֵּד יוֹתֵר — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, וְכֵן תִּלְמַד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא עִם רִשְׁ"י, וְאִם תִּזְכֶּה לְלַמֵּד גַּם תּוֹסְפוֹת — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים. וְעַל כֹּלָם — תִּתְּמִיד הַרְּבֵה בְּלַמוּד שִׁלְחַן

קמו אֲשֶׁר ז' קצח בנחל

ערוך, וְאִז תִּרְאֶה אִיךָ שְׂאֵשְׁתָּךְ תִּכְבַּד אוֹתָךְ, וְחַמִּיךָ יִכְבְּדֶךָ וְכֵן גִּיטֶיךָ יִכְבְּדוּךָ, רַק תִּקְבַּל עַל עֲצָמְךָ לֹא לְהַפְגִּיט בְּכּוֹחֵיכֶם עִם שׁוֹם בְּרִיָּה בְּעוֹלָם. וּמִכָּל שָׂכָן שֶׁתַּעֲקֹר מִמֶּךָ אֶת הַכֶּעַס.

וְאִם תִּלְךָ בְּדֶרֶךְ זוֹ, אֲנִי מִבְּטִיחַ לְךָ שֶׁתִּצְלִיחַ בְּחַיֵּי נִשְׁוֹאִיךָ, וְתִהְיֶה אֶהְבֶּה בֵּינֵיכֶם, וְאִף אֶחָד בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אֶתְכֶם, וְיִצְאוּ מִכֶּם דִּוְרוֹת יִשְׂרָאֵל מִבְּרַכִּים.

הַדִּוְרָשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' קצח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֶׁשִּׁי לְסִדְרַת מִטּוֹת־מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

אוֹדוֹת שְׂאֵלְתָךְ בְּעֵגֶן הַנְּסִיעָה לְרַבְּנוֹ ו'ל לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה. וְכַמוֹכֵן עָתָה בְּעֵת שֶׁהַשְּׁעָרִים נִעְוָלִים, אֵי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפְּעַל, אֲבָל אֲשֶׁרֵי הַכּוֹסֶף וּמִשְׁתּוֹקֵק וּמִתְפַּלֵּל עַל כָּךְ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ שִׁיזְכֶּה לָזֶה.

הִנֵּה אֲנִי רוֹאִים בְּמִצִּיאוֹת, אִם נִתְגַּלְתָּה אֲצֵל אָדָם אֵיזוֹ מַחְלָה, וְאֵין רוֹפֵא בְּאַרְצְךָ, אֲלֵא שְׂמַע שְׂבִיאֵיזָה מְקוֹם בְּעוֹלָם יִשְׁנוּ רוֹפֵא מִמְּחָה שְׂיִכּוֹל לְרַפְּאוֹתוֹ מִהַמְּחָלָה, אָדָם זֶה לֹא יִשְׁאַל שׁוֹם שְׂאֵלוֹת — אִם מִתֵּר לוֹ לְלוֹוֹת כֶּסֶף אִם לֹא, אִם מִתֵּר לוֹ לְעֹזֵב אֶת הָאֶרֶץ אִם לֹא וְכוּ', אָדָם זֶה שְׂנִיגוּעַ בְּמַחְלָה, וְיוֹדֵעַ שְׂאֵין לוֹ תְּרוּפָה, וְרַק בְּסוּף הָעוֹלָם יִשְׁנוּ אֵיזָה רוֹפֵא, תּוֹפֵס מְטִלְטְלִיו וְאֵינוֹ שׁוֹאֵל אִף אֶחָד, וּמִכְנִיָּס לְמַזְוָדָה, וְנוֹסֵעַ תְּכֵף-וּמֵיד לְרוֹפֵא שְׂיִכּוֹל לְהִבִּיא מְזוֹר לְרַפּוֹאתוֹ.

כְּמוֹ-כֵן אִם יֵשׁ עַל הָאָדָם אֵיזָה מִשְׁפָּט גָּדוֹל מְאֹד, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִיךָ יִצֵּא לְאוֹר מִשְׁפָּטוֹ, עַד שֶׁיִּשְׁנוּ אָדָם שְׂמִרְחָף עָלָיו גֵּזֵר דִּין מוֹת,

אֲשֶׁר ז' קצח בנחל קמו

והנה שמע שבאיזה מקום בעולם ישנו איזה עורך דין שיכול להוציא מהסבך שנסתבך, אדם זה אינו שואל את אף אחד, אלא נוסע תכף ומיד לעורך-דין זה, ואינו עוזבו עד שיוציא משפטו לאור, ובוכה ומבכה לפני עורך הדין: תראה איזו עלילה העלילו עלי איזה גזר דין מות וכו', אדם זה אינו שואל אם מתר ללוות אם לא, אם מתר לעזוב את הארץ אם לא, פי מה לא יעשה אדם בעבור הנפש והנשמה שלו.

רבנו נחמן מברסלב זי"ע היה הצדיק היחידי שבקש שנבוא אליו בראש השנה, בודאי ישנן מניעות גדולות, צריך להשאיר משפחה עם ילדים, אין ממון לנסיעה וכו', אבל מי שמאמין ברבנו נחמן מברסלב זי"ע, שהבטיח שמי שיבוא אליו בראש השנה, הוא ישמרנו כל השנה, ומליץ עליו לפני פסא הכבוד, בודאי יכסף לקיים רצונו.

פי הנה ראש השנה הוא יום הדין, ואז דנים את האדם מה יהיה עמו כל השנה, וכמאמרם ז"ל (ביצה טו): כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה — הבריאות, ההצלחה, החיים — הכל כותבים בראש השנה, ואז פתוחים ספרי החיים וספרי המתים. הנה אנו עדים בשנה זו כמה אסונות קרו לאנשים, בר מינן, שעברו עליהם סקילה, שרפה, הרג וחנוק, רחמנא לצלן. ואם-כן אחר בקשה כזו שבקשנו רבנו ז"ל לבוא אליו לראש השנה, ובקש שנפרסם את הראש השנה שלו לכל העולם כלו, פי אמר: לא מבעי שאתם (תלמידי) כלולים בראש השנה שלי, אלא כל העולם כלו תלויים בזה.

ולכן כדאי לפרסם לכלם, שכל אחד ואחד יעשה כל מאמץ בהשתוקקות ובכסופים ובתפלה, לזכות לבוא לראש השנה לרבנו ז"ל באומן, פי מה לא יעשה אדם בעבור חפיו, בעבור נשמתו, בעבור חיי משפחתו וכו'. ויעזר הקדוש-ברוך-הוא, שנוזפה כבר

קמח אָשֶׁר ז' קצט בַּנְחַל

בְּקָרוֹב לְקַיִם אֶת רְצוֹן רַבְּנוּ וַיִּלְעָשׂוּת אֶת קְבוּץ רֵאשׁ הַשָּׁנָה עַל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּאוֹמֵן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ז' קצט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מִטּוֹת-מַסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרְכִים הַחֲשׂוּבִים, אֲשֶׁר תּוֹרַתְם אֲמַנּוּתְם, הַיְיָה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינַתוֹ תָּמִיד. אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! יֵשׁ מְנַהֵג לַעֲשׂוֹת בְּתַשְׁעַת הַיָּמִים סִיּוֹם מְסֻכָּתָא.

חֲכַמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (שַׁבַּת קיח:): אַבְיֵי אָמַר, תִּיתִי לִי דְכִי חֲזִינָא צוֹרְבָא מְרַבְּנֵן דְשָׁלִים מְסֻכָּתִיהָ, עֲבִידְנָא יוֹמָא טַבָּא לְרַבְּנֵן [אַבְיֵי אָמַר, תַּעֲמַד לִי הַזְכוּת, שְׁכַשְׂאֲנִי רוּאָה תְּלַמִּיד חֲכָם שְׁפִיטִים אֶת הַמְּסֻכָּת שְׁלוֹ, אֲנִי עוֹשֶׂה יוֹם טוֹב לְחֲכָמִים]; נִמְצָא, שְׁלִסִים מְסֻכָּתָא זֶהוּ דְבָר גְּדוֹל בְּיוֹתֵר.

מַהִי מַעֲלַת סִיּוֹם מְסֻכָּתָא, וּבִפְרָט בֵּימֵי בֵּין הַמְּצָרִים, וּבִפְרָטֵי פְרָטִיּוֹת בְּתַשְׁעַת הַיָּמִים? אֲלֵא דוֹרְשֵׁי רְשׁוּמוֹת אָמְרוּ: שָׁמוּ שֶׁל הַסְּמִ"ךְ-מ"ם זֶהוּ רֵאשִׁי תְּבוּת: סִיּוֹם מְסֻכָּתָא אֵינֶן לַעֲשׂוֹת, מַדּוּעַ? כִּי מְסֻכָּתָא הִיא לְשׁוֹן כַּת ס"מ, שְׁמַכְתָּתָא אוֹתוֹ לְגַמְרִי. רַבְּנוּ וַיִּלְעָשׂוּת אָמַר (לְקוּשִׁי-מוֹתֵרֵן, חֲלָק א', סִימֵן רִיד): תְּלַמוּד גִּימְטְרִיָּה הַקְּלָפָה לִילִיָּת, שֶׁהִיא הַנוֹקְבָא דְסִמִּ"ךְ-מ"ם, וְעַל-יְדֵי לְמוּד גְּמָרָא מוֹחֲקִים אוֹתָהּ לְגַמְרִי. וְלִכֵּן קוֹרָה, שְׁאָדָם מִתְחִיל מְסֻכָּתָא, וּפְתָאם קוֹפֵץ לְמְסֻכָּתָא אַחֲרָת, וְאַחֲרֵךְ מְמַשִּׁיף עוֹד מְסֻכָּתָא, וְאֵינוֹ זוֹכֵה לְגַמְרֵי מְסֻכָּתָא, וּמַדּוּעַ? כִּי הַסְּמִ"ךְ-מ"ם אֵינוֹ נוֹתֵן לוֹ לְסִימ, שְׁזֵהוּ שָׁמוּ: סִיּוֹם מְסֻכָּתָא אֵינֶן לַעֲשׂוֹת, בְּאֲשֶׁר מְאֹד מְפָחַד מְסִיּוֹם הַמְּסֻכָּתָא מִתְחִילָתָהּ וְעַד סוּפָּהּ.

חֲכַמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (פְּנִיחָמָא עֲקָב ו'): אֵינֶן הַמְּצָוָה נִקְרָאת

אֲשֶׁר   ז' קצט   בַּנְחַל   קמט

אָלָא עַל שֵׁם גּוֹמְרָה, כְּשִׁמְסִימִים — זֹו הַזְכוּת הַגְּדוֹלָה בְּיֹתֵר, לְהַתְחִיל — כָּל אֶחָד יְכוּל, אֲבָל הָעֶקֶר — לְזַכּוֹת לְסִיִּים. וְלִכֵּן יֵשׁ דְּבוּר מְרַבֵּנוּ וְ"ל שְׁאֵמֵר: "נִצַּחְתִּי וְאֲנִצַּח, גְּמַרְתִּי וְאֲגַמֵּר", כִּי עֶקֶר הַשֵּׁבַח לְגַמֵּר גַּם-כֵּן.

וְאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ אוֹמְרִים עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים כד, ג): "מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וְיִמִּי יָקוּם בַּמָּקוֹם קְדָשׁוֹ", מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' — יֵשׁ הַרְבֵּה, כָּל יְהוּדֵי רוּצָה לְהַתְעַלּוֹת, כָּל יְהוּדֵי יֵשׁ לוֹ שְׂאִיפָה עֲזָה לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל מִי יָקוּם, וְעַר קָעַן דְּעַרְהֵאֲלִטָּן — מִי יְכוּל לְהַחְזִיק מִמְּעַמְד? ! כִּי הַרְבֵּה מְשַׁבְּרִים וְנִסְיוֹנוֹת עוֹבְרִים עַל הָאָדָם, וְאֲשָׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְהַחְזִיק מִמְּעַמְד עַד הַסּוּף. כְּמוֹ-כֵן אָדָם מִתְחִיל לְלַמֵּד מִסְכָּתָא, זֶה קָל מְאֹד בְּהַתְחִלָּה, יֵשׁ לוֹ תְּשׁוּקָה עֲזָה, לוֹמֵד דָּף, שְׂנִיִּים וְשִׁלְשָׁה וְכוּ' בְּהַשְׁתַּוְּקוֹת רַבָּה, וּלְפִתּוֹעַ פְּתָאֵם מִתְחִיל לַעֲבֹר עָלָיו עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, שְׁלֵא תֵאָר וְשַׁעַר כָּלֵל, וּמְחַסֵּר פַּה יוֹם וְשֵׁם יוֹם, עַד שְׁמַאֲבֵד חֲשָׁקוֹ וְעוֹזֵב. וְאֵינּוּ שֵׁם עַל לֵב, שְׁהַסְמִ"ךְ-מ"ם עֲמֵל כְּאֵן לְשַׁבְּרוֹ, כִּי הוּא מְאֹד חוֹשֵׁשׁ מִסִּיּוֹם מִסְכָּתָא אֲשֶׁר זֶה פֶת ס"מ, שְׁחֹתְכַת אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וּמְבַטְלֵת אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת.

רַבֵּי חַיִּים, אַחֲיוֹ שֶׁל הַמְּהַר"ל מִפְּרָאג, חִבֵּר אֶת "סֵפֶר הַחַיִּים", וּמְבִיא שֵׁם, אֲשֶׁר גְּמַר"א רֵאשִׁי תְּבוּת: גְּבִרְיָאֵל, מִיְכָאֵל, רַ'פָּאֵל, אִוְרִיאֵל, כְּשִׁאָדָם לוֹמֵד גְּמָרָא, כָּל אַרְבַּעַת הַמְּלָאכִים הִלְלוּ בָּאִים וְשׁוֹמְרִים עָלָיו. אֵינּוּ לָנוּ מִשָּׁג מֵהוּ לְמוֹד גְּמָרָא, וְעַל-כֵּן רוֹאִים שְׁהַכֵּל יִתֵּן הַסְמִ"ךְ-מ"ם לַעֲשׂוֹת, אֲבָל לֹא לְלַמֵּד גְּמָרָא. וְהֵרֵב הַקְּדוּשׁ מִמוֹנְקֵאטֵשׁ זַצ"ל מְבִיא בְּשֵׁם צְדִיקִים, שְׁפָרְשׁוּ אֶת מֵאֲמָרָם וְ"ל (שְׂבַת קו:): גְּמָרָא גְּמַר זְמוּרְתָא תְּהֵא, לְשׁוֹן מְזוּמַר עֲרִיצִים, מְכַלָּה כָּל הַקּוֹצִים; הַסְמִ"ךְ-מ"ם כָּל-כָּף חוֹשֵׁשׁ, שְׁעַל-יְדֵי לְמוֹד גְּמָרָא מוֹרִידִים מִטָּה אֶת אַרְבַּעַת מְלָאכֵי הַשְּׁמִירָה.

רַבֵּנוּ וְ"ל אוֹמֵר (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה'), שְׂזָה נִקְרָא קִשּׁוֹר הַמְּרַבֵּה. וְלִכֵּן תִּקְנוּ הַקְּדָמוֹנִים, שְׁלִפְנֵי הַשְּׂנָה אוֹמְרִים: "בְּשֵׁם הַרְבֵּה אֶלְקֵי יִשְׂרָאֵל, מִימֵינִי מִיְכָאֵל, וּמִשְׂמָאֵלִי גְּבִרְיָאֵל, וּמִלְפָּנֵי אוֹרִיאֵל, וּמִאֲחוֹרֵי רַפָּאֵל, וְעַל רֵאשִׁי שְׂכִינַת אֵל", זֶהוּ קִשּׁוֹר

קנ   אָשֶׁר   ז' קצט   בַּנְחָל

הַמְרַכְבֶּה, וְאִז אֵין יְכוּלִים לְטַמֵּא אֶת הָאָדָם, וְכֹאמֹר לְעֵיל, שְׁתַּלְמוּד גִּימְטְרִיָּה הַקְּלָפָה הַמְחַטָּאת אֶת הָאָדָם — לִילִי"ת, שְׁזָה נוֹקְבָא דְסִמְ"ך-מ"ם. לְמַדִּים מְכַל זֶה מְעַלֵּת יְקָרַת לְמוֹד גְּמָרָא.

כְּתוּב בְּתַקוּנֵי זֶהַר (צ"ג דף יד): מָאן דִּירִית מִסְכָּתָא חֲדָא, זְהִיבְנָא לִיה עֲלָמָא חֲדָא. מִי שְׁזוּכָה לְגַמֵּר מִסְכָּת אַחַת, נוֹתְנִים לוֹ עוֹלָם אַחַד. נִתְבוּנָן נָא כָּאן בְּזֶה הָעוֹלָם, מַה זֶה עוֹלָם? שְׁשָׂה בְּלִיּוֹן אַנְשִׁים, בְּלִי בְּלִיּוֹנֵי חַיּוֹת, מְקַרְנֵי רְאָמִים עַד בֵּי־צִי כְּנִים, אֵין סִפּוּר דְּגִים, עוֹפּוֹת וּבְהֵמוֹת וְכוּ'. צוּמַח בְּלִי בְּלִיּוֹנִים שֶׁל אֵילָנוֹת וְשִׁיחִים, עֲשָׂבִים וְצִמְחִים וְכוּ'. דּוּמָם — אֵין סוּף עֲפָר וְחוֹל הַיָּם, מְלַבֵּד זֹאת: הַשְּׁמֶשׁ, הַלְּבָנָה וְהַכּוֹכָבִים — אֵין מְסַפֵּר, וְכָל זֶה בְּעוֹלָם הָעֲשָׂיָה. נִתְאַר לְעֲצֻמְנוֹ יְהוּדֵי הַזּוּכָה וְגוֹמֵר מִסְכָּת אַחַת, הוּא מְקַבֵּל עוֹלָם אַחַד בְּרוּחָנִיּוֹת, אֲשֶׁר אֵין לָנוּ מִשְׁגַּל לְמַה זּוּכָה — בְּלִי בְּלִיּוֹנִים מְלֶאכֶים וְשׂוֹרְפִים וְחַיּוֹת הַקֶּדֶשׁ, וּבְגֵי-אָדָם שׁוֹטִים, שְׂאִינָם מִשְׁתַּדְּלִים לְסִיּוּם מִסְכָּת אַחַת, הֲלֹא תִרְאוּ מַה מְחַכֶּה לְאָדָם שֶׁנִּטַּל מִסְכָּת וְלָמַד אוֹתָהּ שְׁבוּעָה, שְׁבוּעִים, חֲדָשׁ, חֲדָשִׁים וְכוּ', וְלָמַה זּוּכָה — עֵין לֹא רְאִתָּה.

וְלָמָּה בְּאַמַּת בְּגֵי-אָדָם מִתְרַשְׁלִים מִלְמוּד הַתּוֹרָה? כִּי חוֹשְׁבִים, "הֲלֹא יֵשׁ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה מַה לְלַמֵּד", וּמְתִיבֵי אֲשִׁים וּפּוֹסְקִים, וְזֶהוּ שְׂאוּמֵר שְׁלֵמָה הַמְּלִיךְ (קִהְלֵת י, ב): "לֵב חָכָם בֵּימֵינוּ, לֵב כְּסִיל בְּשִׂמְלוֹ". אוֹמְרִים הַמְּפָרְשִׁים רָמַז עַל זֶה: לֵב חָכָם בֵּימֵינוּ — הַחָכָם מְסַתְּפֵל תְּמִיד עַל צַד יְמִין שֶׁל הַסֵּפֶר, וְחוֹשֵׁב: "כִּמְהָ סִימְתִי כָּבֵר — דָּף, שְׁנַיִם, שְׁלֹשָׁה וְכוּ', אִיזוּ זְכוֹת יֵשׁ לִי!" לֵב כְּסִיל בְּשִׂמְלוֹ — הַשּׁוֹטֵה מְסַתְּפֵל עַל צַד שְׂמָאל, וְחוֹשֵׁב: "אוֹי, כִּמְהָ יֵשׁ לִי עוֹד" וְכוּ' וְכוּ'. וְכֵן אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה יט, סִימָן ב): הַטַּפֵּשׁ הַזֶּה נִכְנָס לְבֵית-הַמְּדַרְשׁ וְחוֹשֵׁב: "יֵשׁ לִי כָל-כֶּף הַרְבֵּה לְלַמֵּד: כָּלִים — ל' פְּרָקִים, שֶׁבֶת — כ"ד פְּרָקִים, מְתִי אֲגַמֵּר?!" הַחָכָם אוֹמֵר: "וְכִי מִכְרִיחִים אוֹתִי לְגַמֵּר אֶת כָּל הַתּוֹרָה בְּיוֹם אַחַד?!" הַיּוֹם אֲלָמַד פֶּרֶק אַחַד, מִחֵר פֶּרֶק אַחַד וְכוּ' וְכוּ', עַד שְׂאִסִּים."

אֲשֶׁר ז' קצט בְּנַחַל קנא

וְלִכֵּן מִסִּכַּת מְנַחוֹת מְסִימָת: וְנֹאמַר בְּשׁוֹר הִגַּס אֵשׁה רֵיחַ נַחוֹת,
 וּבְעוֹף הַדֶּק אֵשׁה רֵיחַ נַחוֹת, וּבְמִנְחָה אֵשׁה רֵיחַ נַחוֹת, לֹאמַר לָךְ
 אֶחָד הַמְמַעֵיט וְאֶחָד הַמְרַבֶּה, וּבְלִבְדֵּי שֵׁיכּוֹן אֶת לְבוֹ לְשֵׁם שָׁמַיִם;
 מֵה שֶׁאָדָם לֹמֵד שִׁיְהִיָּה לְשֵׁם שָׁמַיִם. אֹמֵר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ
 זי"ע: מֵהוּ לְשִׁמָּה? לְשֵׁם אֵל עוֹלָם. אֲנִי לֹמֵד בְּשִׁבִיל הַנְּשִׁמָּה שְׁלִי.
 עַל-פִּי-רַב אָדָם נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, בְּחֻשְׁבוֹ: "יֵשׁ לִי רֹאשׁ קָשָׁה הַבְּנָה,
 אוֹרֶךְ לִי זְמַן רַב, בְּשַׁעֲהַ שְׁחַבְרֵי סִיִּים כָּל-כָּף הַרְבֵּה דְפִים, וְאֲנִי בְּקִשְׁי
 מְצַלִּיחַ לְסִיִּים דָּף אֶחָד." פֹּה טְמוּנָה הַטְּעוּת, כִּי אָדָם צָרִיף לִידַע:
 עָלֵי לְלַמֵּד לְשֵׁם שָׁמַיִם, לְשֵׁם אֵל עוֹלָם, לְשֵׁם נְשִׁמָּתִי, לִי אוֹרֶךְ זְמַן
 לְגַמֵּר מַעַט — זֶה שְׁלִי, וּמֵה שְׁחַבְרֵי מִסְפִּיק — זֶה שְׁלוֹ.

וְזֶהוּ הַסְּפּוֹר שֶׁסִּפֵּר רַבְּנּוֹ ז"ל מֵהֵתָם, שֶׁשָּׂאָלָה אוֹתוֹ אֵשׁתּוֹ:
 "לָמָּה אֶחָדִים מְרוֹיחִים שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה זְהוּבִים, וְאֶתָּה מְרוֹיחַ רַק כַּמָּה
 פְּרוּטוֹת?! " וְעָנָה וְאָמַר: "מֵה הַפְּסֻדָּתִי פֹּה, הַחוּטִים עָלוּ לִי כָּף וְכָף,
 הַהוּצָאוֹת הָיוּ לִי כָּף וְכָף, וְהַרְוּחָתִי מִזֶּד לִיד כָּף וְכָף. וְאִם-כֵּן מֵה
 לִי לְדֹאגָּ? אֵי, חַבְרֵי מְרוֹיחַ יוֹתֵר?! זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי וְזֶה מַעֲשֵׂה
 שְׁלוֹ!"

מוֹהֲרַנ"ף ז"ל מְבִיא אֶת הַדְּבָרִים בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (הַלְכוֹת פֶּסַח,
 הַלְכָה ו'), שְׁזָה מְקַשֵּׁר אֵל מֵה שֶׁפָּרַשׁ רַבְּנּוֹ ז"ל (לִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב')
 אֶת הַפְּסוּק (יחזקאל לג, כד): "אֶחָד הָיָה אֲבָרְהָם", שֶׁעֲבַד אֶת
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם בְּחִינַת 'אֶחָד', וְלֹא הִסְתַּפַּל עַל אֵף אֶחָד
 בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן הִצְלִיחַ. אֹמֵר רַבְּנּוֹ ז"ל: כָּף צָרִיף כָּל אֶחָד, לֹא
 לְהִסְתַּפַּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וּבְזֶה יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ. וּמְקַשֵּׁר אֶת
 זֹאת לְסִפִּירַת הָעֶמֶר, שֶׁכָּתוּב שָׁם: "וּסְפַרְתָּם לָכֶם", מֵהוּ 'לָכֶם'? אֵלָּא
 כָּל אֶחָד צָרִיף לְסַפֵּר סִפִּירָה לְעַצְמוֹ: "זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי וְזֶה מַעֲשֵׂה
 שְׁלִיךְ". וְדָבָר זֶה אָמוֹר גַּם לְגַבֵּי לַמּוֹד הַתּוֹרָה, אֵינן לְהַתְּבַלְּבֵל שְׁלֵהוּא
 יֵשׁ רֹאשׁ טוֹב, וְלִי יֵשׁ רֹאשׁ חֲלָשׁ, אֵינן אַחַר כָּלֵל, יֵשׁ רַק אֲנִי, אָדָם
 צָרִיף לְנַצֵּל אֶת כְּשִׁרוֹנוֹתָיו וְכוּחֹתָיו וְכוּ'. וּכְמוֹ שֶׁאֹמֵר רַבְּנּוֹ ז"ל
 (לִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קכח): פְּעָמִים צָרִיף אָדָם לְהַחֲזִיק עַצְמוֹ
 לְהִכֵּי גְבוּהָ, בְּחִינַת (דְּבָרֵי-הַיָּמִים-ב' יז, ו'): "וַיִּגְבְּהָ לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'", יֵשׁ
 לִי רֹאשׁ חֲלָשׁ, אֲבָל בְּרוּךְ הַשֵּׁם, רֹאשׁ חֲלָשׁ כְּמוֹנֵי זוֹכָה לְלַמֵּד עוֹד

קנב   אָשֶׁר   ז' קצט   בַּנְחַל

דף ועוד דף, ונאפלו לסיים מסכתא וכו'. וזהו שאומרים חכמינו הקדושים: אחד המרבה אחד הממעיט, ובלבד שיעשה לשם שמים. אל תתבונן על אחרים, ששהוא יודע יותר ממך וכו', אלא עליך לראות בטובת נשמתך. ואם לומד אדם באפן הזה, אין לסמ"ך-מ"ם מקום אצלו, פי כל ענינו הוא רק לשפר את האדם: "תראה אבל שהוא יותר ממך, שהוא מסיים הרבה מסכתות, ואתה לאו" וכו', צריכים להשיב לו: "זה מעשה שלו וזה מעשה שלי, ומה לי עמו?! אם הולכים בצורה כזו, זוכים לכל הברכות הכתובות בתורה.

ובענין לעשות סיום בתשעת הימים, זהו דבר גדול מאד, פי אלו הימים מסכנים מאד, שתהיה בהם שליטת הסמ"ך-מ"ם, עד כדי כך, שיש הלכה בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן תקנא, סעיף יח), שלא להסתובב הרבה ברחוב, פי הדרכים בתזקת סכנה וכו' [לשון המחבר: "צריך לזהר מי"ז בתמוז עד ט' באב, שלא לילך יחידי מד' שעות עד ט' שעות, משום שבהם 'קטב מרירי' שולט"]. והיות שהסיום מגרש את הסמ"ך-מ"ם, לכן חשוב מאד לעשותו דיקא בימים אלו, ולא בשביל לאכל בשר, אשר על זה מרמזים חכמינו הקדושים (תענית יג.): כדאי הוא בית אלקינו לאבד עליו טבילה פעם אחת בשנה, כדאי בית אלקינו לבטל תשעה ימים, שלא יאכל בשר. ולכן הגם שסיום מסכתא זו שמחה גדולה מאד, אבל בתשעת הימים אין אוכלים בשר ואין שותים יין, אשר בקשי התירו להבדיל על היין בימים אלו, וצריכים לתן לקטן לשותו (עין בשלחן ערוך). ועקר המעלה לסיים מסכתא דיקא בימים אלו, זה רק כדי לסלק ולגרש את הסמ"ך-מ"ם מאתנו — בת ס"מ.

ויש לומר, אשר מנחו"ת זה אותיות: חן-מנות. רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן א'): כשמקשרים את החכמה עם המלכות — נעשה ח"ן, הינו כשמקשרים יחד העולם הבא עם העולם הזה, והעולם הזה עם העולם הבא, על-ידי-זה נמשך על האדם חן, ובוזה מגרשים את המנות. וזו המעלה שאדם זוכה לסיים מסכתא, שמגרש מעצמו את המנות הנצחיות. ועליו נאמר (דברים לב, מ): "כי אשא אל

אָשֶׁר ז' ר בנחל קנג

שָׁמַיִם יָדִי, וְאָמַרְתִּי חַי אֲנֹכִי לְעוֹלָם, כִּי מִי שְׂזוּכָה לְסִיִּים מִסִּכְתָּא,
זֶה יִשְׁאָר לוֹ לְעַד וּלְנֹצֵחַ נְצָחִים, אֲשֶׁרְיוּ וְאֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ!

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלֵתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל עַל כְּלַכְּם, שֶׁתִּזְכּוּ לַעֲשׂוֹת סִיּוּם מִסִּכְתָּא אַחַר
מִסִּכְתָּא, עַד שֶׁתִּזְכּוּ לְסִיִּים אֶת כָּל הַשֵּׁס כְּלוּ, שְׁאֲזוּ תִמְשִׁיכוּ עַל
עֲצָמְכֶם אֶת הַשְּׂכִינָה הַקְדוּשָׁה וְצַלְם אֱלֹקִים.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' ר.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קִדְשׁ לְסֹדֵר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל־לֵיאוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תְּלִמִּידֵי "הַיְכָל-הַקְדוֹשׁ", הַיּוֹנֵי-הַ
עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! אֵין לָנוּ מִשְׁגַּב בְּמַעֲלַת הָעֲנָנִים הַזֶּה שְׁאֲנִי
מִקְרָבִים לְרַבְּנוּ ז"ל. רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שִׁיחוֹת-הַרְבֵּן, סִימָן קעז): אֲתָם
צְרִיכִים לְשִׁמְחַ מְאֹד מְאֹד, שְׁיֵשׁ לָכֶם רַבִּי כְּזֶה, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ מִגְדֻלַּת
הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ. לְיַמֵּדִים מִכָּאן, שְׁעֵצֶם הַהִתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל,
זוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת לָנוּ שְׂמִיחָה עֲצוּמָה, שְׁיֵשׁ לָנוּ רַבִּי הַמְחַזֵּק וּמְשַׂמַּח
וּמְעוֹרֵד אוֹתָנוּ, וְאֵינוּ נוֹתֵן לָנוּ לִפְלֵ. וְלָכֵן עֲלֵינוּ לְבַקֵּשׁ תָּמִיד אֶת
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁשֵׁלָא נִתְרַחַק מִרַבְּנוּ ז"ל.

אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, שְׁפַעַם אָמַר רַבְּנוּ ז"ל לְמוֹהֲרַנְיָת ז"ל:
"תְּפַסְתִּי אֶתְכֶם בְּשֵׁק". עֲנָה וְאָמַר מוֹהֲרַנְיָת ז"ל: "רַבִּי, תִּקְשְׁרוּ הַיֵּטֵב
אֶת הַשֵּׁק שְׁשֵׁלָא נִבְרַח". הֵינּוּ אֶפְלוּ שְׁנִמְצָאִים כְּכָר בְּתוֹף הַשֵּׁק, עַדִּין
עֲלוּלִים לְבִרְחָת. כִּי הַסֵּמ"ף-מ"ם מְאֹד שׁוֹנֵא אֶת רַבְּנוּ ז"ל. כְּמוֹבָא
בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת (מַעֲשֵׂה ז' מִהַזְּבוּב וְהַעֲפָכִישׁ), שְׁהַסֵּמ"ף-מ"ם צָעַק: אִם
הַנְּשִׂמָה הַזֶּה תִּרְדּ [הֵינּוּ נִשְׁמַת רַבְּנוּ ז"ל], אֵין לִי כְּכָר מַה לַעֲשׂוֹת
בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי יוֹדֵעַ הוּא, אֲשֶׁר בְּרַגְעַ שְׂרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה, אֲשֶׁר אֵין

שום יאוש בעולם כָּלֵל, אין לו כְּבֹר מֵה לַעֲשׂוֹת; כִּי כָל כַּח הַטְּמֵאָה וְהַזְהָמָה שֶׁל הַסֵּמֶ"ךְ-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ, לְהַכְנִיִם בְּאָדָם חַלִּישוֹת וְקִרְיוֹת, כְּאִלוֹ אֲבֹד מְנוּס וְתַקְוָה מִמֶּנּוּ, כְּאִלוֹ אֵין לוֹ כְּבֹר עֲצָה אֵיךְ לַחְזֹר בְּתַשׁוּבָה, וְשׁוֹבֵר אֶת הָאָדָם, שְׂאִין לוֹ כְּבֹר שׁוּם תּוֹחֶלֶת כָּלֵל. בָּא רַבֵּנוּ ו"ל וְאוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קיב): אִם אֶתָּה מֵאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְקַלְקֵל, תֵּאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן; הֵינּוּ אִם יֵשׁ לָךְ אֲמוּנָה שְׂקַלְקֵלְתָּ, וְעֲשִׂיתָ מַשְׁהוֹ נֶגֶד רְצוֹן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכוּאֵב לָךְ, סִימָן שְׂיֵשׁ לָךְ עֲדִין אֲמוּנָה בְּבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, אִז תֵּאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן, כִּי אוֹתוֹ הִרְבּוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׂאֲמַר לָנוּ לֹא לַעֲשׂוֹת אֶת הַרְעָה, לֹא לַפְגֵּם בְּעוֹן הַמֶּר הַזֶּה, אוֹתוֹ הִרְבּוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם אָמַר, שְׂאִם אָדָם חָטָא, הוּא יִכּוּל לַחְזֹר בְּתַשׁוּבָה.

וּמַהֵיכֵן בָּא כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל יְאוּשׁ, שְׂאָדָם מִתְיַאֵשׁ מִחַיָּיו, עַד שְׂיִשְׁנֵם כְּאִלוֹ שְׂנֹכְנְסוּ בְּצָרָה כְּזוֹ, שְׂאִינֵם רוֹאִים אֵיךְ לְצִאת מִמְּנָה, כִּי אֵינֵם רוֹאִים שׁוּם אוֹר בְּקִצָּה הַמְּנַהֲרָה, עַד שְׂנֹכְנְסָה בָּהֶם מִחֲשָׁבָה וְדַמְיוֹן שֶׁל הַתְּאֵבֻדוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. כִּי כָל-כָּף מְרִים חַיִּיהֶם, שְׂחוֹשְׁבִים — "זֶהוּ זֶה, אֲבָדָה תּוֹחֶלְתָּנוּ". מַהֵיכֵן כָּל זֶה נוֹבֵעַ? אֲלֵא רַבֵּנוּ ו"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קכח), שְׂיֵשׁ בְּחִינַת "וַיִּגְבַּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'", אָדָם צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ, וְלַדַּעַת שֶׁהוּא חָשׁוּב מְאֹד בְּעֵינֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי לַפְעָמִים צָרִיךְ לְהַגְבִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ וְלֹא לְהַחְזִיק עֲצָמוֹ לְהַכִּי גְרוּעַ, אֲדַרְבָּה, הָעֵקֶר לְחַזֵּק עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבַעְעוֹלָם לֹא לְהִתְיַאֵשׁ, כִּי הֵיאֻשׁ הוּא גְרוּעַ יוֹתֵר מִכָּל הָעוֹנוֹת.

וּבְאֵמַת הַסֵּמֶ"ךְ-מ"ם אֵינוֹ רוֹצֵה כָּל-כָּף מִן הָאָדָם שְׂיִחַטָּא, כְּמוֹ הֵיאֻשׁ שְׂיִתְיַאֵשׁ לְאַחַר מַעֲשֵׂה. כִּי בְּרַגַע שְׂאָדָם נִכְנָס בְּיְאוּשׁ, זֶה הַדְּבָר הַכִּי מְסֻכָּן, כִּי כָל זְמַן שְׂיֵשׁ לוֹ תַקְוָה, הוּא יִכּוּל לְצִאת מִכָּל הַצָּרוֹת שְׂבַעְעוֹלָם, אֲבָל בְּרַגַע שְׂאָבֹד אֶת הַתַּקְוָה, אִזִּי מְרִים לוֹ מְאֹד חַיָּיו, וְהוּא שְׂקוּעַ בְּדַכְאוֹן, בְּעַצְבוֹת וּבְמִרְיוֹת, נִכְנָס בְּמַטָּה וְשׁוֹכֵב כְּפָגֶר מֵת, וְזֶה הַגְּרוּעַ בְּיוֹתֵר.

וְדַבֵּר זֶה מְצִינּוֹ אֲצֵל הַמְּרַגְלִים, אֲשֶׁר זֶה הִיָּה פְגָמָם. מַשֶּׁה רַבֵּנוּ

שְׁלַחֲם לְרֵאוֹת אֶת הָאֶרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּמִדְבָּר יג, יח-לג): "וּרְאִיתֶם אֶת הָאֶרֶץ מֵהָיָא, וְאֵת הָעָם הַיּוֹשֵׁב עָלֶיהָ הֲחֹזֵק הוּא" וְגו', וְכִשְׁחֲזְרוּ מֵהָכַתִּיב? שְׁאָמְרוּ: "וְשֵׁם רְאִינוּ אֶת הַנְּפִילִים בְּנֵי עֲנֹק מִן הַנְּפִילִים, וְנָהִי בְּעֵינֵינוּ כְּחַגְבִּים, וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם". יֵשׁ כָּאֵן שְׁנֵי פְּגָמִים: א. "וְנָהִי בְּעֵינֵינוּ כְּחַגְבִּים", הֵינּוּ שֶׁהַחֲזִיקוּ עֲצָמָם לְכֻלּוֹם — וְלָמָּה תִּהְיֶה עֲנוּיִם בְּעֵינֵיכֶם?! דָּוִד הִמְלִיךְ אוֹמֵר (תְּהִלִּים י, ג): "כִּי הִלַּל רָשָׁע עַל תְּאוֹת נִפְשׁוֹ", כְּשֶׁהִרְשָׁע תָּאֵב לְאִיזוֹ תְּאוּהָ, נִעֲשֶׂה לְפָתַע עֲנוּ כֹהֲלֵל. ב. "וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם" — מֵאֵין אַתֶּם יוֹדְעִים זֹאת?! אֵלֹא שְׁנֵי הַפְּגָמִים תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה; אָדָם צָרִיף לְהַחֲזִיק עֲצָמוֹ שֶׁהוּא חֶלֶק אֵלֹק מִמַּעַל, וְלֹא לִפְחַד מִהֶסֶם"ךְ-מ"ם, לִידַע שֶׁאֲנִי נִבְרָאתִי לְשִׁמְשׁ אֶת קוֹנֵי, לָמָּה אֲנִי מִסְתַּוְּבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם, מֵהִי תְּכִלִּיתִי? לְשִׁמְשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהֵאִיר אֶת הָעוֹלָם עִם אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כִּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּנִיחֻמָּא נִשְׂא טז): מִיּוֹם שֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹלָמוֹ נִתְּאָה שִׁיְהִיָּה לוֹ דִּירָה בְּתַחְתּוֹנִים. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה לְגוֹר בְּיַנְיָנוּ, רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁנִּפְרָסֵם וְנִגְלָה אוֹתוֹ. וְעַל זֶה צְרִיכִים עֲזוֹת וְעִקְשָׁנוֹת דְּקַדְשָׁה, וְלֹא לִפְחַד כָּלֵל מֵאֶף אֶחָד. כְּמוֹ שֶׁמִּתְחִיל הַשְּׁלַחֲן עֲרוּף: "וְאֵל יְבוֹשׁ מִפְּנֵי הַמְּלַעֲיָגִים", אֵלֹא בְּרִישׁ גְּלִי לְפָרְסֵם אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

אֲבָרְהֵם אֲבִינוּ הָיָה הָרֵאוֹת שֶׁנִּגְלָה וּפְרָסֵם אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לְכֹל הָעוֹלָם כְּלוֹ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה מג, סִימָן ז'): אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאֲבָרְהֵם, אֲנִי לֹא הָיָה שְׁמִי נִכְרַ לְבְּרִיּוֹתִי, וְהַכְּרַת אוֹתִי בְּבְרִיּוֹתִי, מִעֲלָה אֲנִי עָלֶיךָ כְּאֵלוֹ אֶתָּה שְׁתַּף עָמִי בְּבְרִיּוֹתִי שֶׁל עוֹלָם; אֶף אֶחָד לֹא הִכִּירוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּלָם עֲבָדוּ עֲבוּדָה זָרָה, כְּאֲבָרְהֵם אֲבִינוּ וְנִגְלָה לְכֻלָּם, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדִּיק וּבְמִשְׁפָּט, וְהַכֵּל זֶה אֵלֹקוֹת וְאֵלֹקוֹת זֶה הַכֵּל, אָמַר לוֹ הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ: שְׁתַּף אֶתָּה עָמִי. מֵאֵז שֶׁנִּגְלָה אֲבָרְהֵם אֲבִינוּ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְכֹל בְּאֵי עוֹלָם, יֵשׁ לְכֹל אֶחָד מֵאֲתָנוּ כַּח גַּם-כֵּן לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵין מִשְׁגַּל שֶׁל "אֲיֵנִי יְכוֹל", אֵלֹא "אֲיֵנִי רוֹצֵה" — תְּרַצֵּה וְתוֹכֵל!

וְכִמוֹ שֶׁמְסַפֵּר, שֶׁבֹא פְּעַם רַב גְּדוֹל אֵל הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ

זי"ע, ואמר לו: "אני מתנכח אתכם על הדרך החדשה שחידשתם, מה זאת אומרת שכל העולם פלו זה אלקות, אנו יודעים, שהעולם זה דבר אחד, והקדוש-ברוך-הוא זה דבר שני, ואי אפשר לערב ביניהם?" ענה ואמר לו הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע: "לא ולא, אם ברא הקדוש-ברוך-הוא את העולם, סימן שיש תכלית בעולם, שמהעולם הזה צריכים להפירו יתברך, ואין אלו שני דברים נפרדים: הקדוש-ברוך-הוא ועולם, אלא העולם זה הקדוש-ברוך-הוא, ולמה נקרא עולם? לשון העולם, שנעלם אלקותו יתברך". אומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה לט, סימן טז): הקריא אברהם שמו של הקדוש-ברוך-הוא בפי כל עובר ושב, זו היתה עבודתו, שכלם ידברו ממנו יתברך. והמשיך הבעל-שם-טוב הקדוש ואמר לו: "אצלי כל העולם פלו זה ספר מוסר, כל מה שאדם מדבר, זה מרמו ומגלה לי סודות, ואפלו גוי שבא אלי ומספר לי ספור, אני יודע שאין זה סתם ספור, אלא רוח-הקדש היא זו, נבואה". ותכף כשגמר את הפתגם הזה, נקש על הדלת גוי 'שיפוצניק' עם כלי עבודה, כלים מפלים שונים, ושאל: "אולי יש לכם משהו לתקן?" והבעל-שם-טוב הקדוש שחק קמעא, ואמר לו: "לך לך, אצלי הכל מתקן". והתעקש הגוי: "תבדקו היטב, אולי המטה שלכם אינה מתקנת?" וענה הצדיק: "המטה שלי מתקנת". והמשיך הגוי: "אולי השלחן שלכם אינו מתקן?" וענה הצדיק: "השלחן אף הוא פראוי". והלך הגוי בפחי נפש. ענה ואמר הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע לרב הזה: "ראה, מעוררים אותי מן השמים על-ידי הגוי לבדק את המטה שלי, שמא אינה בקדשה, ואחר-כך עוררוני — אולי האכילה שלי אינה בקדשה" וכו' וכו', נמצא, שכל העולם פלו זה אלקות. וקם הרב בכעס ואמר: "הכל אני יכול לקבל מכם, אבל שגוי ידבר אלקות — זאת אינני יכול לקבל!" וקם בחמה ויצא. ותוף פדי יציאה אמר: "הכל אני יכול לקבל, אבל זאת איני יכול". ענה ואמר לו הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע: "אתה יכול לקבל הכל, רק אינך רוצה לקבל — תרצה ותוכל". ונסע הרב לדרפו, ובדרך נתקל בעגלה עם סוסים הפוכה על אם הדרך, וכל תכולתה פוזרה לצדדין, והתחנן לפניו העגלון

הגוי: "עזר לי לאסוף את הפרות וכו', ענה הרב: "זקן אנכי ואיני יכול". ענה לו העגלון: "אתה בן יכול — תרצה ותוכל". תכף כששמע בן הרב, נתרגש מאד, וקרא לאנשים סביבו לעזור לגוי לאסוף את הפרות וכו', וחזר תכף לבעל-שם-טוב הקדוש, ומצאו בחוץ. ענה ואמר לו הצדיק: "אתם רואים שפן הוא, שפל העולם מלא אלקות וכו', רק צריך לרצות לראות זאת".

וכל יהודי יש בידו לפרסם את רבנו ז"ל — אם רק ירצה. ולכן כל אחד ואחד מאתנו מנח עליו חוב קדוש — לגלות את אור רבנו ז"ל בעולם, ולחזק את כל יהודי ויהודי עם דעת רבנו ז"ל, ובפרט עכשו, שעובר על עם ישראל צרות ויסורים, הערב-רב מתפשטים בעולם, יש כפירות ואפיקורסות, יש שקוץ, זהום, נאוף, הפריצות זה נורא ואים, עד שאומרים חכמינו הקדושים (שבת סד.): אם מעברה יצאנו, מידי הרהור לא יצאנו; הסתכלות אחת עושה פגם בנשמה, ולכן על כל אחד ואחד מאתנו מנח החוב לצאת להפיץ, ומי שיעשה בן, מבטח לו שיהיה לו פרנסה, ותמיד יהיה בסף בכיסו, וזה ברור!

רבנו ז"ל נשלח לזה העולם בדור הזה דיקא, בדור של עקבתא דמשיחא, שאנחנו כבר מנחים למטה למטה בעקבים, ודיקא עכשו כשאנו נכנסים בעקבים יותר עמקים, דיקא מפה נצא. אם אדם נפל בצרות כאלו, ביסורים ובסבל כזה, שמעלילים עליו עלילות שוא, ומדברים עליו כל דבר אסור, עליו לידע, שעתה הגיעה ישועתו. וכמאמר ז"ל (תנחומא מקץ ג'): מתוך צרה — רוחה; כשעוברת עליך איזו צרה, ואתה רואה שנפלת בצרה כזו שאינך יכול לצאת הימנה, דיקא שם ירחיב לך הקדוש-ברוך-הוא וירוח לך.

ולכן פגם המרגלים היה, שאמרו: "ונהי בעינינו כחגבים", החזיקו עצמם ללא כלום, "וכן היינו בעיניהם" — זה כבר שקר וכזב, כי מאין אתה יודע מה ההוא חושב עליך? ! אלא סימן שאתה מחזיק עצמך ללא כלום, ואז אתה בדמיון שגם אחרים חושבים כך, וכך נכנסים בדכאון ומתיאשים מהחיים. אבל אם אדם מקים:

"ויגבה לבו בדרך ה'", "אני יכול להצליח, אני יכול להביא פרנסה, אני יכול ללמד תורה", הוא הכי מצלח, ואינו מתפעל מאף אחד, אדרבה, רואה שכלם אוהבים אותו. זה היה פגם המרגלים, פי אסור לאדם להחזיק עצמו ללא פלוג, אשר זה הגרוע מכל, ומביא אותו אחר-כך לכל העברות שבועולם. על האדם לידע שהוא נמשך מעולם האצילות, כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יז), שהקדוש-ברוך-הוא יש לו התפארות מכל יהודי, ואפלו שהוא רק מסלסל בפאותיו, הוא גורם נחת רוח לפניו יתברך. ולכן צריך אדם לומר לעצמו: 'אנא בריה קלה שבבים והוינא תלת מאה פרסי, ואזילנא לפומא דלוינתן' (בבא בתרא עד.); הייתי במדרגות הכי עליונות, ועכשו אני הולך, רחמנא לצלן, לפל בפיה של הסטרא אחרא?! לא יתכן שאדם ישבר את עצמו, אף שנמצא בעת צרה גדולה מאד, ומעלילים עליו עלילות שוא, ומדברים עליו כל דבר רע, אלא עליו לזכר שיש כאן הקדוש-ברוך-הוא, ואל לו לפחד כלל וכלל משום בריה, כי להיכן חוזר לבסוף? אל הקדוש-ברוך-הוא, מה אכפת לי היכן אני נמצא, מה לי הכא מה לי התם, מלאך המות נמצא בכל מקום וכו', וזה לעמת זה בכל מקום נמצא הקדוש-ברוך-הוא. השם יתברך ברא את הסמ"ך-מ"ם להחליש את האדם, להכניס מחלקת. זה היה פגם המרגלים, שהחזיקו עצמם ללא פלוג, ודמינו שפך גם אחרים מחזיקים מהם וכו', בשעה שלא היו צריכים להתפעל משום בריה.

וזאת עליכם להחזיר בדעתכם: אור וחשף אינם מתערבים, טוב ורע אינם מתערבים, לעולם לא ישלימו האור והחשף, הטוב והרע. ולכן כל צדיק הדבוק בהקדוש-ברוך-הוא, בהכרח שיהיו לו מתנגדים, ולמה, אם-כן, צריך להתפעל מהמתנגדים?! ומי הם המתנגדים? אוכלי טרפות ונבלות, עוברים על סקילה, פרת, גזלנים, נואפים, ריקים ופוחזים. ואת זאת מחזיר בנו רבנו ז"ל — עזות דקדשה, שלא לפחד משום בריה שבועולם, אלא נזכה להתחזק ולחזק את אחרים. ואם נהיה חזקים בזה, לא רק שנצליח לעבור את העולם בשלום, אלא נחזק גם את כל עם ישראל.

אבל העקר לשמח מאד מאד, שאנו מקרבים לרבנו ז"ל, ושלמות ההתקרבות לרבנו ז"ל זו אמונת חכמים, וצריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא על אמונת חכמים. ישנם הרבה דברים שאין מבינים ואין יכולים להבין, אבל אם אדם חזק באמונת חכמים, הוא יודע איך להתנהג, פמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שעל-ידי אמונת חכמים אדם יודע איך להתנהג, ואינו נוטה — לא לימין ולא לשמאל, אלא הולך על דרך המלך, על דרך הישר.

המגיד רבי שלום שבדרון ספר, שפעם אחת בקשה ממנו משפחה אחת, שילך ל"חזון-איש" ויתיעץ עמו, יען שקרובת משפחתם אשה הרה, והרופאים קבעו, שאם תמשיך את ההריון נשקפת לה סכנה, ואינם יודעים מה לעשות, האם להפיל את העבר אם לאו; ונכנס אל ה"חזון-איש" ושאלו, וענה: "לא לעשות הפלה בשום פנים ואופן, ואין מה לדאג, הכל יעבר כשורה". ומסר את התשובה למשפחה. המשפחה היתה מבלבלת מאד, והתקשתה לקבל את התשובה. בין כך הגיע לירושלים המשגיח רבי אליהו לופיאן, ושאלוהו גם-כן, ואמרו לו את דברי ה"חזון-איש", אזי הקפיד מאד: "וכי אתם שואלים אותי, הלא אם ה'חזון-איש' אמר מה שאמר, תקימו את דבריו, ואם לאו, מי יודע אם האשה תחיה בכלל" וכו'. והמשפחה התקשתה לעמד בלחץ הרופאים, ולבסוף עשו הפלה. והאשה היתה בסכנת חיים וכו', והלכה המשפחה לרבי שלום שבדרון, שילך שוב ל"חזון איש", ומלא שליחותם, וכשהגיע ל"חזון-איש" וספר לו, תכף כששמע פזאת, ספק כף אל כף בצער גדול, ולא רצה לדבר מאומה, ולבסוף נפטר האשה. למדים מכאן מעלת אמונת חכמים, אם החכם אומר לך משהו — תאמין לו בשלמות.

מספר על המהר"ם מרוטנבורג, זכר צדיק וקדוש לברכה, שהיה בעל רוח-הקדש, והותיר ספר עמק בהלכה: תשובות מהר"ם מרוטנבורג, שכל הפוסקים מביאים דעתו. והכניסוהו רשעים ארורים לבית-סהר, ונרשו הון עתק לפדותו, והיהודים דאז רצו

לְשֵׁלֶם, אָבֵל הַצַּדִּיק סָרַב, בְּאִמְרוֹ, אָשֶׁר לֹא יִתְכַן, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יִצְרָכוּ לְסַבֵּל חֲרַפַּת רָעַב בְּעָטְיוֹ. וּלְבִסּוּף נִפְטַר בְּבֵית פְּלֹא, וְלֹא נִתְּנוּ אֶת גּוֹפְתוֹ לְקַבּוּרָה, וְהִשָּׂאָר שָׁם זָמַן רַב, עַד שֶׁהִצְלִיחוּ לְהַעֲרִים עַל הַסּוֹהָרִים, וְנָטְלוּ אֶת הַגּוֹפָה וְקַבְרוּהוּ.

הַתּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב, ר' יוֹם טוֹב לִיפְמַן זַצ"ל, הִכְנִיסוּהוּ גַם-כֵּן לְבֵית-סֵהַר מִפְּנֵי עֲלִילַת שָׂוָא, וּלְבִסּוּף הוֹצִיאֻהוּ. לְמַדִּים מִכָּאן, שְׂגָדוּלֵי עוֹלָם, צַדִּיקִים קְדוּשֵׁי עֲלִיוֹן, הִכְנִיסוּם אֲנָשֵׁי בְּלִיעַל בְּבֵית-סֵהַר. וְאִם-כֵּן אֵין צְרִיכִים לְהַתְּפַעֵל, וְלֹא לְהַחֲלִישׁ דַּעְתוֹ וְדַעַת אַחֲרִים, אִם קָמִים קָלִים וְרִיקִים, וְשָׁעִים אַרוּרִים, הַחֲפָצִים לְכֹלֵא אֶת הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וְטוֹפְלִים עָלָיו עֲלִילוֹת רָשָׁע.

גַּם בַּעַל הַתְּנִיָּא זי"ע יָשַׁב בְּכֹלֵא חֲמָשִׁים וּשְׁלֹשָׁה יוֹם. וְאֵין לָנוּ מִשָּׁג בְּגִדְלָתוֹ, אָשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל הִפְלִיג מְאֹד מְאֹד בְּמַעֲלָתוֹ, וְקָרָאוּ: "שֶׁר הָאֱלֹף", שֶׁהָיָה דְבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּדַבְּרוֹת אֲמַת, וְהִכְנִיסוּהוּ לְבֵית-סֵהַר עַל-יְדֵי הַלְּשָׁנוֹת שֶׁל אֵיזָה רַב רִיק וּפְחוּז וְשִׁכּוּר. וְדִיָּקָא אַחַר שֵׁיִצָּא מִכֹּלֵאוֹ, חִבֵּר אֶת סֵפֶר הַתְּנִיָּא, אָשֶׁר בּוֹ נ"ג פְּרָקִים, כְּנֻגַד חֲמָשִׁים וּשְׁלֹשָׁה יָמִים שֵׁיִשַׁב בְּכֹלֵא.

וּמִי לָנוּ גְדוֹל מִמוֹהֲרַנ"ת ז"ל, שֶׁהוּא אָבִי הַהֲתַחֲזָקוֹת בַּהֶסְטוֹרִיָּה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, וְאֵין עוֹד יְהוּדֵי שֵׁיִחֲזֵק אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כְּרַבֵּי נֶתָן, תְּלַמִּיד רַבְּנוּ ז"ל. וְהִכְנִיסוּהוּ לְבֵית-סֵהַר עַל-יְדֵי מְסִירוֹת וְעֲלִילוֹת שָׂוָא שֶׁל כְּמָה רַבָּנִים מִפְּרָסְמִים. וּמוֹהֲרַנ"ת ז"ל כָּתַב הַלְּכָה בְּ"לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת" בְּתוֹךְ כְּתָלֵי הַכֹּלֵא: הַלְּכוֹת יֵין גִּסּוּף, הַלְּכָה ד'. וְאִם-כֵּן אֵין לְהַתְּפַעֵל שֵׁיִשְׁנָם רַמָּאִים וְצַבּוּעִים, נוֹכְלִים, רִיקִים וּפְחוּזִים, וְאִפְלוּ שְׁקוּרָאִים עֲצָמָם 'רַב' וְכוּ', אָבֵל הֵם מוֹסְרִים לְמַמְשָׁלָה חֲפִים מִפְּשָׁע, אֲזִי הֵם בְּכֹלֵל 'מְלִשִׁינִים', אָשֶׁר אֵין לָהֶם תְּקָוָה. וְאֶת מִי הֵם מוֹסְרִים? צַדִּיקִים קְדוּשִׁים.

וּבְנֻדָּי עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה יְכוּלִים לְהַמְתִּיק אֶת כָּל הַדִּינִים, וְזֹאת עֲשׂוּ, אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים: לְהַמְשִׁיךְ לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכָּל הָרַע יִפֹּל עַל הַמוֹסְרִים, שֶׁעַל זֶה אָנוּ מְתַפְּלְלִים שְׁלֹשׁ

פְּעָמִים בַּיּוֹם: "וְלַמְּלֻשִׁינִים אֵל תְּהִי תִקְוָה", כָּל אֵלוֹ הַמְּלֻשִׁינִים וּמוֹסְרִים אֶת הַזּוּלָּת, שְׁלֹא תִהְיֶה לָהֶם תִּקְוָה לַחַיּוֹת, וְיָמוּתוּ מִיְּתָה מִשָּׁנָה. כְּפִי שְׁאֲרַע לַמְּרַגְלִים, כִּי הֵם הִפְחִידוּ אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּאֶמְרָם: מָה לָּכֶם לְהִפְגֹּס לְאַרְצָךְ וְכוּ', אֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'), שְׁאֲרָץ יִשְׂרָאֵל הִיא מְקוֹר הָאֶמּוּנָה, מְקוֹר הַתְּפִלָּה, מְקוֹר הַנְּסִיִּם, וְהַמְּרַגְלִים הִפְחִידוּ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל שְׁלֹא יִכְנָסוּ לְשָׁם. אַךְ סוֹפָם רָע וְמָר הָיָה, כִּי נִשְׁתַּרְבְּבָה לְשׁוֹנָם עַד טְבוּרָם, וַיִּצְאוּ תוֹלְעִים מִלְשׁוֹנָם וְאָכְלוּ אוֹתָם חַיִּים.

וּמִי לָנוּ גְדוֹל מִמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהָיוּ לוֹ כָּל-כָּף הַרְבֵּה מִתְּנַגְדִּים: קָרַח וְעֵדְתוֹ, וּמֵאֲתָיִם וְחַמְשֵׁים רַבָּנִים חָתְמוּ נִגְדוֹ, וּלְבַסּוֹף נִבְלְעוּ כֻלָּם בְּאֶדְמָה. וְעַל-כֵּן אֵין לְהַתְּפַעֵל מֵאִינָשִׁי דְלֹא מַעֲלִי. עֵקֶר הַחֹב הַמִּנְחָ עָלֵינוּ — לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבֵּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. מוֹהַר"נ"ת ז"ל כְּשֶׁהָיָה בְּעִיר לַאֲדִיז'יִן, מָסְרוּ אוֹתוֹ מִתְּנַגְדִּים, וּבָאָה מִשְׁטָרָה וְהִנִּיחָה אֲזִיקִים עַל יָדָיו, וְאִנָּשִׁי שְׁלוֹמְנוּ בָּכוּ מְרַב צַעַר וְעִגְמַת נִפְשׁ, וּשְׁאָלוּהוּ: "רַבִּי, מָה אָנוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת בְּשִׁבְלֵכֶם?! " וְהִגִּבִּיהַ שְׁתֵּי יָדָיו קְשׁוּרוֹת בְּאֲזִיקִים כְּלָפִי לְמַעְלָה, וְאָמַר: "הֶעֱקַר שְׁתֵּהִיָּה עֲבוֹדַתְכֶם — יְפוּצוּ מֵעִינוֹתֶיךָ חוּצָה."

זוֹאת אָנִי מִבְּקֵשׁ אֶת כָּל אִנָּשִׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּלִי יוֹצֵא מִן הַפֶּלֶל — שֶׁכָּל אֶחָד יֵלֶךְ וְיִפְיֵץ מֵהַ שְׁיֹוֹתֵר קוֹנְטְרָסִים הַמְּגַלִּים אֶמּוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָנוּ צְרִיכִים לְהַדְּפִיס שׁוֹב וְשׁוֹב מֵאוֹת אֲלָפֵי קוֹנְטְרָסִים וְלְהַפִּיצֵם בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי כֻלָּם צְמֵאִים לְדַבֵּר ה'. וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ, שְׁעוֹבְרִים כָּל-כָּף הַרְבֵּה פְּחָדִים עַל עַם יִשְׂרָאֵל, אֵין פְּרִנְסָה, בַּחוּרִים וּבַחוּרוֹת רְוָקִים וְרְוָקוֹת מְסִתּוֹכְבִּים כְּבַעוֹלָם הַתְּהוּ, הַנֶּעַר בְּסַפְּנָה גְדוֹלָה וְכוּ', וְעַל-כֵּן צְרִיף לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ ז"ל, וְלֹא לְפַחַד כָּלָל.

זוֹ צְרִיכָה לְהִיֹּת עֵקֶר עֲבוֹדַתְנוּ — לְהַחֲדִיר בְּכָל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת הַכַּח הַזֶּה, שֶׁיִּדְעוּ שְׁאֵין שׁוֹם יָאוּשׁ בַּעוֹלָם כָּלָל! עָלֵינוּ לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׁמֵּחַ אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי אֵין מִצְוָה גְדוֹלָה יוֹתֵר מִזֶּה. וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אִנָּשִׁי שְׁלוֹמְנוּ — רְאוּ לְפַתַּח בְּכָל עִיר וְעִיר

קסב אֲשֶׁר ז' רֵא בַּנְחֹל

"היכל-הקדש", אֲשֶׁר רִבְנוּ ז' ל אֹמֵר (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נט), שֶׁהַצְדִּיק בּוֹנֵה "היכל-הקדש". רָאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז, וְלֹא לִפְחֹד מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁפָעוּלָם. רָאוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, וְזָכְרוּ הֵיטֵב מֵה שְׁקוּרָה בַּחוּץ, הַנֶּעַר הוֹלֵךְ לְאֶבֶד, וְהִנֵּה אַתָּם, אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, זֹכִים, תְּהִלָּה לְאֵל, לְרֵאוֹת גַּחַת מִיִּלְדֵיכֶם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁשָּׁלַח לָנוּ אֶת רִבְנוּ ז', שָׁאֵמַר: "נִצַּחְתִּי וְאֲנִיצַח", אוֹתוֹ הִרְבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אוֹמֵר: "אֵל תִּפְחָדוּ, לֹא תִנְצַחוּ אוֹתִי".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' רֵא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קִדְשׁ לְסֵדֵר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרֵךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק גַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מֵה אֵמַר לָךְ! אֲנִי מְאֹד שָׂמַח שֶׁלֹּא הִנַּחְתָּ הַשְּׁתוֹקְקוֹתְךָ לְנִסְעַ אֶל צִיּוֹן רִבְנוּ ז', אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֶךָ! כִּי בְּיָדָי אִם תִּזְכֶּה לְהַגְשִׁים כְּסוּפֶיךָ, יְקִים רִבְנוּ ז' לְאֶת הַבְּטָחָתוֹ, וּמִי יִתֵּן שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל יִפְקְחוּ אֶת הָעֵינַיִם, וְיִשְׁתַּוְּקוּ לְזִכּוֹת לְתַקוּן גַּפְלָא כְּזֶה, צְרִיכִים לְהִיּוֹת שׁוֹטֵה לֹא לְהֵאֲמִין בְּזֶה, כִּי הֵלֵא יִמִּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, עֲכָשׁוּ עֲדִין יְכוּלִים, וְיֵשׁ בְּחִירָה וְכוּ', אֲבָל כִּינּוֹן שְׁנִפְטֵר הָאָדָם — אֵין בְּחִירָה, וְאֵין כְּלוּם. וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ, וּמִשְׁתַּוְּקֵי לְקַחַת אֶת שֶׁק עַצְמוֹתָיו וְלִהְיִתָּם אֲצֵל צִיּוֹן רִבְנוּ ז', וְלוֹמַר שֶׁם אֶת הַתַּקוּן הַכְּלָלִי, אֲשֶׁר רִבְנוּ ז' לְהַבְטִיחַ עִם שְׁנֵי עֲדִים כְּשֶׁרִים, שֶׁיַּעֲשֶׂה טוֹבָה גַּחַת לְכֹל מִי שְׁיָבוֹא אֶל צִיּוֹנוֹ הַקְדוֹשׁ, וְיִתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, וְיֵאמַר הַעֲשֶׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלָּים הַנִּקְרָאִים תַּקוּן

אֲשֶׁר ז' רב בנחל קסג
הַכִּלְלִי, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמִשְׁלִיךְ חֲכָמָתוֹ הַמְדַמָּה, וּמִשְׁתַּוְּקֵק לְקִימוֹ
בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת.

אודות שאין לה דבורים לדבר לפניו תברך וכו', הרגל עצמך
באמירת "לקוטי-תפלות", ואז במשך הזמן תראה שיש לה הרבה
דבורים.

הדורש שלומך...

ז' רב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לה! אין זו דרך למשך עצמך אל העצבות ואל
הדאגות, אל המרירות והדכאון וכו', אשר יכול לכלות אותך לגמרי,
ויכבד אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין ק:): לא תעיל דוּיָא בְּלַבְךָ
דְּגַבְרֵי גִיבְרִין קִטְל דְּוִיָּא [אל תכניס דאגה בלבך, כי הרבה אנשים
גבורים נהרגו על-ידי דאגה]; בּוּדַאי צְרַתְךָ צְרָה גְדוּלָה, אַבְל מַה
תְּפַעֵל עִם הַדְּאָגָה?! וְרַבְנֵנוּ ו"ל אָמַר (ספֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת עֲצָבוֹת, סִימָן א'):
מִי שֶׁלֹּא תִקֵּן חֲטָאת נְעוּרִים, עַל־יְדֵי־זֶה בָּאוֹת לוֹ דְּאָגוֹת. וְלִכֵּן לָמָּה
לֵךְ כָּל הַדְּאָגוֹת הָאֵלוּ?! הֲרֵי אֵלוֹ חֲטָאוֹת הַנְּעוּרִים שְׁלֵךְ!

ולכן ראה לתזר בתשובה ולתקן הכל, ואל תירא ואל תחת
משום דבר שבעולם, וצריך שתדע, ששלמות החכמה להתחמק
מכלם, ומכל הכלי העולם הזה לברח רק אל התורה הקדושה, כי
רק זה עקר חיינו וארץ זמינו. ולכן תעשה כל מיני פעולות שבעולם
לברח רק אליו יתברך, ותשמע תמיד כלי זמר, כי מי שנמשך אחר

קסד אָשׁר ז' רג בַּנְחַל

הַעֲצָבוֹת וְהַדְּכָאוֹן, צָרִיף לְהַשְׁמִיעַ לְעֲצָמוֹ נְגוּנִים שֶׁל שְׂמֵחָה, וְזֶה יָבִיא לוֹ הִרְחַבַת הַדַּעַת תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ז' רג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מִטּוֹת־מַסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל אַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֶצַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

זָכַר גַּם זָכַר אֶל מִי אָנּוּ מְקַרְבִּים, אֲשֶׁר זֶה יִכְנִיס בְּךָ שְׂמֵחָה עֲצוּמָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנּוּ ו"ל (שיחות-ה'ר"ן, סימן קעז): רָאוּי לָכֶם לְשִׂמְחָה, שֵׁשׁ לָכֶם רַבִּי כְּזֶה; וְלָכֵן עָלִינוּ לְשִׂמְחָה עִם רַבְּנּוּ ו"ל, אֶפְלוּ שְׂאִין בְּנּוּ כְּלוּם, רַק זֹאת — שְׂאִינְנוּ חוֹלְקִים עָלָיו, זֹו כְּבָר יִשׁוּעָה גְדוֹלָה מְאֹד, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים, יֵשׁ כְּהִיּוֹם אֲנָשִׁים פְּגוּמִים עַד מְאֹד, וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּפָנֵם הַבְּרִית, וְעוֹד חוֹלְקִים עַל רַבְּנּוּ ו"ל וְעַל סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, וּמִתְלוֹצְצִים מֵהֶם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן... וְכִמּוֹ שְׂאֵמֵר מוֹהֲרֵינָּת ו"ל: "מֵעַן אִיזוּ וְוִי מֵעַן אִיזוּ אִין צוּם סוּף גְּלוּסְט זִיף צוּ קְרִיגְעֵן אוֹיף אַזוֹי אִיין רַבִּין" [אֲנָשִׁים הֵם כְּמוֹ שֶׁהֵם, וְלִבְסוּף עוֹד מִתְאַוִּים לְחַלֵּק עַל רַבִּי כְּזֶה].

וְלָכֵן עָלִינוּ לְשִׂבְחָה לְאֲדוֹן הַכֹּל, שְׂאֲנַחְנוּ זוֹכִים עַל-כָּל-פְּנִים לֹא לְהַתְנַגֵּד עַל רַבְּנּוּ ו"ל וְעַל סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, וְאֲדַרְבֵּה אָנּוּ מִשְׁתַּדְּלִים לְהַפִּיץ אֶת אוֹרוֹ הַגָּנוּז וְהַנֶּעְלָם לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר אִין לְמַעְלָה מְזֶה, מְלֻזְכוֹת אֶת אַחֲרִים, כִּי זְכוֹת הִרְבִּים עוֹלָה עַל הַכֹּל.

נָא וְנָא הַרְגֵל עֲצָמָךְ לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחְךָ. וְשִׁמְעֵתִי בְּשֵׁם צִדִּיק קְדוֹשׁ שְׂאֵמֵר: "בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים לְשִׂתַּק וְלְשִׂתַּק וְלְשִׂתַּק, וְאַחֲרֵי-כֵן נַחִים, וּמִמְשִׁיכִים לְשִׂתַּק וְלְשִׂתַּק". וְרַבְּנּוּ ו"ל אָמֵר (סְפּוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה יג), שְׂבַחֲיִנַת מוֹעֵט הַמַּחְזִיק אֶת הַמְּרַבֵּה, עַר טוֹט

אֲשֶׁר   ז' רד   בְּנַחֵל   קסח

אֵינן שְׁנוּיִיג אִיז אַ תְּרוּץ אוֹיף אֶלְדִּינֵג [שְׁתִּיקָה אַחַת הִיא תְּרוּץ עַל הַכָּל]. וְרוֹאִים, שָׁרֵב בְּגִי-אָדָם מִסְתַּבְּכִים רַק עַל-יְדֵי הַדְּבֹר. וְכִמוּ שְׁאָמַר הַחֶכֶם מִכָּל הָאָדָם (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה טז, סִימָן ב'): "שְׁמַר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ שִׁמְר מַצְרוֹת נַפְשׁוֹ". עֲלִיךָ לְדַעַת כָּלֵל, כִּי מֵה שְׁהִיָּה כָּבֵר הִיָּה, וְהַעֲקָר מִכָּאן וְלִהְבֵּא צְרִיכִים לְשִׁמּוֹר לֹא לִפְלַ בְּפִח יְקוֹש וְכוּ'.

יֵשׁ אָדָם, שֶׁבֶן רַגַע אֲבָד אֶת כָּל רְכוּשׁוֹ וְכוּ' וְאֵת כָּל אֲשֶׁר יָגַע יָמִים וְשָׁנִים וְכוּ', וְאִם-כֵּן יֵאָבֵד אֶת עֲצָמוֹ, חַס וְשָׁלוֹם?! אֵלֶּא עֲצָתוֹ — שְׁיַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְאִינוּ מִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם. וְזוֹ הִיָּתָה דְרָכּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל — לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה כְּאִלוֹ לֹא קָרָה שׁוּם דְּבָר, וְזֶה הַחֲדוּשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁאָמַר: "חֲדוּשׁ כְּמוֹנֵי עֲדִין בְּעוֹלָם לֹא הִיָּה". וְזֶה סוֹבֵב עַל עֲנִיָּן הַהִתְחַדְּשׁוֹת, לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם בְּהִתְחַדְּשׁוֹת חֲדָשָׁה, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, אִף שֶׁזֶה קָשָׁה מְאֹד, אָבֵל זֶה סוּד הַהֲצִלָּתָה — לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ כְּאִלוֹ לֹא הִתְחִיל כָּלֵל. וּמִי שְׁזוֹכָה לְהִגִּיעַ לְזֶה, הוּא נִכְנָס לְפָנָי וְלְפָנֵים בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר עִמָּךְ בְּהַשְׁפָּלוֹת חֲדָשׁוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ז' רד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קִדְשׁ לְסֹדֵר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וְאַמֵּץ — וְאִלוֹ הַחֲדוּשִׁין הַכֵּי יָפִים; כִּי מֵה יֵשׁ לְכַתּוֹב לְךָ חֲדוּשִׁים?! הֲלֹא יֵשׁ וַיֵּשׁ, תְּהִלָּה לְאֵל, אֲלָפִים וְרַבְּבוֹת סִפְרִים, וְכֻלָּם צְרִיכִים לְעוֹלָם, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), שְׁיֵשׁ סִפְרִים וְעֲתִידִים שְׁיִהְיוּ סִפְרִים, וְכֻלָּם נִצְרָכִים. וְלִכּוֹן מֵה יֵשׁ לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶם?! עַקֵּר הַחֲדוּשִׁין שְׁאֵנִי כּוֹתֵב זֶה רַק

קסו   אָשֶׁר   ז' רה   בַּנְחַל

הַתְחַזְקוֹת וְהַתְחַדְּשׁוֹת, כִּי אֵין לִי כְּלוּם רַק אַתְּ זֹאת קִבַּלְתִּי מֵרַבְּנוּ
וְ"ל וּמְמוֹהֲרֵינִי" וְ"ל, וּבְלִי הַתְחַזְקוֹת וְהַתְחַדְּשׁוֹת אֵי אֶפְשֶׁר לְעַבֵּר
אֶת זֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, וְעַל-כֵּן רַק בְּזֶה אֲנִי עוֹסֵק. וְלִכֵּן אֵין לִי מֵה
לְכַתֵּב לָךְ, רַק זֶה חֲזַק וְאַמֵץ, וְהַדְּבָר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִהְיֶה בְּשִׂמְחָה
עֲצוּמָה, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְאֵל תִּקְנֶא בְּעוֹשֵׂי
עוֹלָה, כִּי הֵם יִקְבְּלוּ אֶת עֲנָשָׁם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ.

בְּרַח לָךְ רַק אֵלֶיךָ יִתְבָּרֵךְ, וְתִתְמַיד בְּסִפְרֵי שְׂאֵלוֹת וְתִשׁוּבוֹת
"אָשֶׁר בַּנְחַל", וְשֵׁם תִּמְצָא מִרְגוּעַ לְנַפְשְׁךָ, וְאֲשֶׁרִי מִי שֵׁיִדְפִּיס כְּרֶךְ
אֲחֵר, וְאֵז יִרְאֶה יְשׁוּעָה שְׁלֵמָה, וְכֹל מֵה שְׂרַק יִרְצֶה — יִקְבֵּל. וְאֲנִי
חֲזַק בְּזֶה, בְּחֲנוּנֵי בְּזֹאת, אִם לֹא תִהְיֶה לָךְ יְשׁוּעָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ז' רה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מֵה מְאֹד גָּדְלָה שְׂמֵחָתִי, שְׂאֵתָה אוֹחִזוּ כְּבָר בְּקִשְׁרֵי שְׂדוּכִין עִם
הַבַּת, מִי הָאֲמִין שֶׁתִּגִּיעַ כְּבָר לַיּוֹם הַמְּיַחֵל הַזֶּה, הַנֶּהָה הֵייתָ בְּחוּר בְּגִיל
שֶׁשֶׁ-עֶשְׂרֵה כְּשֶׁנִּתְקַרְבְּתָּ וּבָאתָ אֵלַי, וְהֵנָּה חֲשַׁשְׁתָּ שְׁלֹא תִמְצָא בַת
זוּג, וְהֵנָּה הַתְחַתְּנָת וְחֲשַׁשְׁתָּ שְׁלֹא יִהְיוּ לָךְ יְלָדִים, וְהֵנָּה יֵשׁ לָךְ כְּבָר
בַּת שֶׁהִגִּיעָה לְפָרְקָה. אֵל תִּדְאָג, תִּמְצָא לָהּ בְּקָרוֹב בְּחוּר טוֹב וּמְצִין
בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת.

הַעֲקָר תַּחֲפֵשׂ בְּעַל מִדּוֹת, כִּי הַעֲקָר הוּא הַמִּדּוֹת, לְלַמֵּד תְּמִיד
יְכוּלִים, לְהַשְׁלִים עֲצוּמוֹ, אֲבָל מִדּוֹת, אָמַר הָרַב הַקְּדוֹשׁ הַרְבִּי רַבִּי
אֱלִימֶלֶךְ זי"ע (בְּעֵצֵי לִקְטָן, אוֹת יח): עַד גִּיל שְׂמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה יְכוּלִים
לְשַׁבֵּר אֶת הַמִּדּוֹת רְעוֹת, וְלָבוֹא לַיְדֵי מִדּוֹת טוֹבוֹת, מִכָּאן וְאֵילָךְ זֶה

אֲשֶׁר ז' רו בנחל קסז

כָּבֵד קָשָׁה וְכָבֵד מְאֹד. וְלֹא בְחִנָּם שְׁנַתֵּן לָנוּ רַבֵּנוּ וְ"ל" סֵפֶר-הַמִּדּוֹת",
וְאָמַר, שְׁסֹפֵר זֶה עָשָׂה אוֹתוֹ לִיהוּדֵי. וּבִקְשׁ שְׁנַתְּמִיד בּוֹ מְאֹד, כִּי
הַמִּדּוֹת הֵן עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאָדָם.

הַעֲקָר אֵל תִּדְאָג, כִּי בְקָרוֹב תִּמְצָא בֵּן זוּג טוֹב לְבַתְּךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' רו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קִדְשׁ לְסֹדֵר מְטוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרָה ... גֵּרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת הַעֶסֶק וְכו', כְּדַאי לְקַנּוֹת זֹאת, וְתִהְיֶה לָכֶם הַצְּלָחָה מְרַבָּה
שָׁם, וְכֵן כְּדַאי לָכֶם בְּשִׁלְבַּב זֶה לְקַנּוֹת בֵּית, כִּי בְּכֹסֶף שְׂאֵתֶם מוֹכְרִים
שָׁם אֶת הַדִּירָה שְׁלָכֶם, אֵתֶם יְכוּלִים לְקַנּוֹת פֹּה בֵּית.

רַק תִּהְיֶה חִזֵּק מְאֹד מְאֹד בְּאַמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר לֹא יַעֲזוֹב
אֶתְכֶם, וְזוֹ הַבְּרָכָה הַגְּדוֹלָה בְּיִתְר, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (מְשָׁלִי כח, כ): "אִישׁ
אַמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת", וְהַרְגֵּל עֲצֻמָּה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ אֲשֶׁר זוֹ שְׁלֵמוֹת
הָאַמוּנָה, כִּי בְּזֶה שְׁמִדְבָר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּזֶה הוּא מְגַלֵּה אֶת טֵהַר לְכַבּוֹ
שֶׁהוּא מְאַמֵּין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי תִפְלֶה וְאַמוּנָה תְלוּיּוֹת זוֹ בְּזוֹ, כִּי לֹא
יְדַבֵּר אָדָם עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲלֵא אִם הוּא מְאַמֵּין שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ פֹּה
וְשׁוֹמֵעַ אֶת תִּפְלָתוֹ.

חִזֵּק וְאַמֵּץ מְאֹד, וְאִזוּ תִרְאֶה בְרָכָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדִיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

קסח אֲשֶׁר ז' רז — ז' רח בַּנְחָל
ז' רז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב אֵל ...

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְאֹד מְצֻטָּעֵר לְשִׁמְעַ, שֶׁבְּעֵלְךָ מִתְנַהֵג עִמָּךְ כֶּף וְכוּ', וְהוֹלֵךְ בְּאִנְדְּרִיּוֹת פְּזוּ וְכוּ', אֲשֶׁר קָשָׁה לְהֶאֱמִין, וְלִכְּן אֶת צְרִיכָה לְדַבֵּר עִמּוֹ פְּתוּחַ — אִם לֹא יִשְׁנֶה אֶת דְּרָכּוֹ עַל-פִּי שְׁלַחַן עֲרוּף, תִּהְיֶה מִכְרָחִים לְהִתְגַּרֵּשׁ וְכוּ', אִף שֶׁאֲנִי נִגְדָּ גְרוּשִׁין, וְלִעוֹלָם לֹא אֶתֵּן עֲצָה לְזוּג לְהִתְגַּרֵּשׁ, רַק בְּמִצָּב שְׁלֵף, שֶׁהוּא כָּל-כֶּף מְזוּלָזֵל בָּךְ, עַד וְכוּ', שְׁנֵה נִגְדָּ הַתּוֹרָה, עֲלִיךָ לְאִימּוֹ שֶׁתִּתְגַּרְשִׁי מִמֶּנּוּ, אִם לֹא יִשְׁנֶה אֶת הַגִּישָׁה שְׁלוֹ אֲלֵיךָ, וְאֵל תִּפְחָדִי. אִם תִּהְיֶי תּוֹזָקָה, הוּא יִשְׁנֶה אֶת מַדּוּתִיו הַרְעוֹת.

הַעֲקָר מֵה שְׁלֵמָד אוֹתְנּוּ רַבְּנּוּ וְ"ל זֹ תִפְלָה וְהַתְּבוּדָדוֹת, לְבִקְשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מֵה שֶׁצְּרִיכִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, כִּי אֵין כַּחֲנּוּ אֵלָא בְּפִינּוּ.

הַמְּאֵחַל לָךְ יִשׁוּעָה שְׁלֵמָה...

ז' רח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֵל הַרַב הַחֲסִיד ... גִּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְכֶם קַבְּלָתִי בְּצָרוּף הַגָּהוֹת עַל הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ "תְּנִינָא", שֶׁחִבֵּר הַרַב זִי"ע, וְהֵם מְאֹד נְאִים וְנִפִּים. וּכְבָר יְדוּעִים הַשְּׂבָחִים שֶׁרַבְּנּוּ וְ"ל שֶׁבַח אוֹתוֹ עַד מְאֹד, וְקָרְאוּ 'שֶׁר הָאֵלֶף', וְהוּא שְׁבַת שְׁבַת אַחַת אֲצֵל רַבְּנּוּ וְ"ל, שֶׁאֲזוֹ אָמַר רַבְּנּוּ וְ"ל אֶת הַמְּאָמֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֵק ב', סִימָן עב, עִין שֵׁם.

אָשׁר ז' רט בְּנַחַל קסט

והנה ספר התנ"א קדישא מאד נפוץ בישראל, וכל בר דעת מתמיד בו, והיה כבר מדפס בחיי רבנו ז"ל, כי הספר הראשון נדפס בשנת תקנ"ז, ויש על זה הסכמות הן מהרבי רבי זושא מעיר האניפאלי, וכן מרבי יהודה לייב הפהן, בעל מחבר ספר "אור הגנוז", אשר שניהם היו תלמידי המגיד הגדול ממעזריטש, ופלא ששלשתם טמונים ונגוזים בחלקת מחוקק ספון באהל אחד, ובנדאי אשרי מי שמתמיד בספר זה, שהחיה ומחיה אלפים ורבבות יהודים, כי הספר מגלה את הקדוש-ברוך-הוא בגלוי רב.

וידוע, אשר הצדיק הקדוש רבי לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע, אמר למחפנו בעל התנ"א זי"ע: "מחפן ווי האט איהר גיקענט אריין לייגען אזא גרויסען באשעפער אין אזא קליין ספר? ! [איך יכלתם להכניס אל גדול ונורא בתוך ספר כה קטן? !] ובמשך כל הדורות נתקדש הספר הזה.

ולכן תשואות חן לכם על ההגהות ששלחתם אלי, וזה נאה, ובנדאי אם תדפיסם, יתקיים גם על ידכם ענין "יפוצו מעינותיך חוצה", שיתגלה גם על ידכם אלקותו יתברך.

מחמת טרדותי הרבות — ההכרח לקצר, במקום שאמרו להאריך.

הדורש שלומך באהבה רבה כפי כבודו הגדול...

ז' רט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל הבחור היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! הנסיון הכי קשה עכשו הוא לבחורים רגלים, כי הפריצות עושה פריצות בנשמות ישראל, ורחמנות גדולה על כל

בַּחור, וְאֲשֶׁרֵי הַהוֹרִים שְׁנוֹתָנִים לְבָם לְכָאב בָּנָם. כִּי מַה שְּׁאַנְחָנוּ רואים, שְׁעַל-פִּי-רֹב הַהוֹרִים אֵינָם מְשַׁעְרִים כָּלֵל מַה עוֹבֵר עַל בָּנָם וְכו', מִמַּשׁ זֹעָה מַה שְּׁקוֹרָה עֲכָשׁוּ, וְלִכֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ לְמַה אַתָּה מִתְנַגֵּד שְׂיִדְבְּרוּ לָךְ שְׂדוּף וְכו', אִם אַתָּה רוֹצֵה אֲנִי אֲדַבֵּר עִם הַהוֹרִים כְּדִי שְׂיִסְפִּימוּ, כִּי אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל הָיָה עֵקֶר גְּדוֹל שְׂבַחֲוֹר יִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר, וּמוֹהַרְנֵי ת"ז לְאָמַר: עֵקֶר תִּקְוֵן הַבְּרִית — שְׂיִתְחַתֵּן.

וְלִכֵּן עֲשֵׂה זֹאת, אֲפּוֹא, יְדִידֵי הַיָּקָר! שְׂלֹא תִלָּךְ אַחַר חֲכָמוֹת שְׂל הַבַּל, שְׂנִדְבְּקוּ בָךְ בְּעוֹנוֹתֶיךָ, שְׂאִי אֲפָשָׁר עֲכָשׁוּ לְהִתְחַתֵּן וְכו', וְאַתָּה צְרִיף קֹדֶם לְהַרְוִיחַ כֶּסֶף וְכו', הֲלֹא אַתָּה מִי אַתָּה מְטָעָה?! רַק אַתָּה עֲצָמָךְ. הֲלֹא פָּגַם הַבְּרִית מְאֹד חֲמוֹר, וְהַהֲכָרַח לְבַחֲוֹר לְחֲטֹא, וּמוֹבָא בַּסֵּפֶר "רֵאשִׁית חֲכָמָה" (שְׁעַר הַתְּשׁוּבָה, פָּרָק ג'): "וּמִהֲדַבְּרִים שְׂצָרִיף עֲכָשׁוּ לְתַקֵּן הוּא — לְתַקֵּן אוֹת בְּרִית הַפְּגוּם בְּהוֹצָאת זֹרַע לְבִטְלָה, שְׂאִין אָדָם בְּזִמְנָנוּ נִצּוֹל מִמֶּנּוּ בְּבַחְרוֹתוֹ" וְכו', עֵינֵי שָׁם; וְאִם הוּא כָּתַב אֶת זֹאת לְמַעַלְה מְאַרְבַּע-מֵאוֹת שָׁנִים, שְׂאֵז בְּכָלֵלִיּוֹת הָעוֹלָם אֲפִלוּ הַגּוֹיִים לֹא הָיוּ הוֹלְכִים פְּרוּצִים בְּרַחֲבוֹת, וּבְפִרְטוּיֹת בְּצִפְת עִיר הַקִּדְּשׁ וְהַמְקֻדָּשׁת, וְאִם כָּתַב דְּבָר זֶה "שְׂאִין אָדָם בְּזִמְנָנוּ נִצּוֹל מִמֶּנּוּ בְּבַחְרוֹתוֹ", אֵיךְ שְׂיָךְ לֹאמַר אַחֲרַת בִּדּוֹר הַזֶּה, אֲשֶׁר הַגּוֹיִים וְהַגּוֹיֹת הוֹלְכִים עֲרָמִים וְעֲרָמוֹת בְּרַחֲבוֹת, וְהַכַּל גְּלוּי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כָּל הַרַחֲבוֹת מְלֵאִים שְׂקוּץ, תַּעֲוֹב, זְהוּם, עֲרָם וְכו', יוֹתֵר גְּרוּעַ מְדוֹר הַמַּבּוּל, כִּי הַיּוֹם יֵשׁ כָּל מִינֵי מְכַשִּׁירֵי תוֹעֵבָה וְכו', שְׂיִכּוֹלִים לְרֵאוֹת בֵּן רַגַע מַה שְּׁקוֹרָה מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, כָּל מִינֵי תוֹעֵבוֹת רְעוֹת וְכו', וְאֵיךְ בַּחֲוֹר יְכוֹל לְבַלְבֵּל אֶת הָרֵאשׁ, שְׂיֵשׁ עוֹד זְמַן לְהִתְחַתֵּן וְכו', בְּשַׁעָה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ הֵיטֵב הֵיטֵב אֶת מַצַּב קִדְּשָׁתוֹ. וְלִכֵּן הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן לְבַחֲוֹר — לְהִתְחַתֵּן, וְאִין עַל כָּךְ מְחִילָה, אִם הוּא דוֹחֵף וְדוֹחֵק אֶת זֹאת מִמֶּנּוּ.

וְלִכֵּן רֵאָה מַה לְּפָנֶיךָ, קַח מוֹסֵר וּתְצִיט, וְאֵז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

מַה אָמַר לָךְ! רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוֹשֵׁי מוֹהַרְנֵי, חֵלֶק א', סִימָן ל'), שֶׁהַתּוֹכַחָה שְׂל הַצְּדִיק הִיא לְפַעְמִים בְּדֶרֶךְ בְּזִיוֹן וְכו', עֵינֵי שָׁם; קַבֵּל

אֲשֶׁר ז' רי בַּנְחַל קַעֲא

הָאֲמַת מִמִּי שְׁאֲמַרְהָ, רְאֵה לְהִתְחַתֵּן תַּכְף־וּמִיד וְאֵל תַּחֲפָה כָּלֵל, כִּי בְּנִפְשֶׁךָ הוּא.

בְּעִנְיַן עֲבוּדְתֶךָ וְכוּ', אִם אַתָּה מְרַגֵּישׁ שְׁקֵשָׁה לְךָ כָּל־כָּף מִפְּנֵי נִסְיוֹנוֹת, אֲסוּר לְךָ לְעַבֵּד שָׁם בְּשׂוּם פְּנִים וְאִפְּן עַד שְׁתַּחֲחַתְנָן, כִּי תָבוֹא לִיְדֵי עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת — אִם לֹא בָּאתָ כְּבָר... רַק הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יוֹדֵעַ סִתְרֵי מַעֲשֵׂיךָ וְכוּ'.

וְלִכֵּן שָׁמַע בְּקוֹלִי וְלֹא תִתְחַרֵּט — לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִכָּל שְׂפָן לֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, בְּנִדְאֵי צְרִיכִים סְבָלְנוֹת עִם אִשָּׁה, אֲבָל הַכֹּל תְּלוּי מִצַּד הַבַּעַל, כִּי כֹּף אָמַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְדוּשׁ זי"ע: אִם אָדָם פָּגַם בְּמַחֲשָׁבָה — סוֹבֵל מִלְדִּיו, וְאִם פָּגַם בְּדַבּוּר — סוֹבֵל מֵאִשְׁתּוֹ, וְאִם פָּגַם בְּמַעֲשָׂיו — סוֹבֵל מִבְּנֵי־אָדָם.

וְלִכֵּן הֶעֱקַר לַחֲזוֹר בַּתְּשׁוּבָה בְּמַחֲשָׁבָה, דַּבּוּר וּמַעֲשָׂה, וְעַד שֶׁהֵם לֹא מִתְהַפְּכִים לְטוֹבָה, צְרִיכִים לִידַע שְׁעֵדִין לֹא עָשָׂה תְּשׁוּבָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' רי.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שֵׁבֶת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מִטּוֹת־מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבָרְכִים הַיְקָרִים, שׁוֹמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ... הַזֶּה יִשְׁמְרֵם וְיַצִּילֵם מִכָּל פֶּגַע וְנֹגַע וּמִשְׁחִית וּמִזִּיק, וְיִהְיֶה הַזֶּה־הַ עֲמָהֶם תָּמִיד.

מִכְּתַבְכֶּם לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

לְדַעֲתִי, אֲסוּר לְהַכְנִיס עֲצָמוֹ בְּסִכְנָה בְּעַבּוּר דְּבַר זֶה, וְאִף שְׁאֲתָם מִתְּכַוְּנִים לְשֵׁם שָׁמַיִם, וּכְבָר מוֹבָא בְּסִפּוֹר סִמ"ק מִצְוָה ג': מַעֲשֵׂה בְּרַבְּנֵי יְהוּדָה חֲסִיד, שֶׁהִזְהִיר לְתַלְמִידָיו, שֶׁלֹּא לִילֵךְ לַחֲפָה מִפְּנֵי לִיִּסְטִים שֶׁבְּדַרְךָ, וְהִלְכוּ וּבִטְחוּ בָמָה שֶׁיִּדְעוּ לְהִזְכִּיר אֶת הַשֵּׁם, אָמַר לָהֶם: אֲבַדְתֶּם עוֹלָם הַבָּא, אִם לֹא תִשׁוּבוּ בְּלֹא שׁוּם הִזְכָּרַת הַשֵּׁם,

קעב אָשר ז' ריא בנחל

ותמסרו נפשכם להריגה, והלכו ונהרגו, עין שם. ולכן מה אתם צריכים לרוץ ולהתרוצץ ולהפגס במקום סכנה, שאתם ממש מאבדים עצמכם לדעת.

ואין זה דומה כלל במה שאנשי שלומנו היקרים הכניסו עצמם בסכנת נפשות, וגם אני בתוכם, כדי להגיע לציון רבנו ו"ל בדרך לא דרך, בשעה שהיה אסור חמור להפגס במדינה הארוכה הזו, כי זה ענין אחר לגמרי, כי רבנו ו"ל הבטיח הבטחה כזו, ששום צדיק לא הבטיח. ומי אינו רוצה תקון לנשמתו?! הלא ימינו כצל עובר, וממילא צריכים עוד מעט לעזוב את זה העולם, ולכן רוצים לקבל תקון מרבנו ו"ל, ומה לא יעשה אדם בשביל תקון נפשו הנצחי, ואפלו יכניס עצמו בסכנה. אבל סתם כך כדי להראות להם וכו', או סתם דיקא וכו', הרי זה מקום מספן, מלא רוצחים, ולמה להפגס בודאי בסכנה.

וכן ברוסיה לא הייתה סכנת מות, רק סכנת תפיסה או גרוש מהמדינה וכו', ובפרטיות מי שהיתה לו אונחות אמריקאית, הם ידעו היטב בעבור מה באים — אל ציון רבנו ו"ל, ולא לרגל וכדומה, ולא לעשות שום גזק וכו', רק רוצים להתפלל קצת וחוזרים חזרה, ולכן אין הגדון דומה וכו'.

והנראה לי כתבתי לכם, אני את נפשי הצלתי, את שלי אני כותב לכם, ואתם תעשו כפי שמאיר לכם, אבל לא להטעות עצמו, חס ושלום, בכח המדמה.

הדורש שלומכם...

ז' ריא.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אֲשֶׁר ז' ריא בנחל קעג

מה אמר לה! אשׁרינו אין פאָרט אשׁרינו, שאַנחנו יודעים מרבי אמת כִּזָּה, ולא בחנם שהסמ"ך-מ"ם, ימח שמו, אורב עלי כל-כף. עד שעניו לטש ושניו חרק עלי, פי אני עוסק זה שנים על גבי שנים לגדל ולפרסם את שם הצדיק בעולם. ולכן לא בחנם שיש עלי כל-כף הרבה מחלקת. ואמר לי הרב החסיד ר' לוי יצחק (נרו יאיר) [ו"ל]: "אתה רוצה שייפסקו לריב עמך? תפסיק לפרסם את רבנו ו"ל, אז תבחר מה אתה רוצה..."

ותהלה לאל, מסרתי את נפשי ואת שמי ואת כל אשר לי רק כדי להגדיל ולפאר את שם הצדיק האמת בעולם, שהוא היפי והפאר והחן של כל העולמות, כמוכא בדבריו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן טז), ועל-ידי-זה נתגלה מאורי אור אמתת מציאותו ותברך.

ולא בחנם שהמאורי אש מתגברים עלי כל-כף. הן מבפנים והן מבחוץ, כי הסמ"ך-מ"ם, ימח שמו, שונא מאד את רבנו ו"ל, אשר עומד לו בבית הבליעה, והוא צריך להקיא את הנפשות שבלע, כמוכא בדבריו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'), בסוד (איוב כ, טו): "חיל בלע ויקאנו". ובדאי קשה מנשא את כל העלבונות, החרופין והגדופין שאני סובל מהרשע הזה וכו', שבוכה פתנין כאלו אני רודף אותו, כי הוא עובד הפוף על הפוף וכו', אבל האמת עד לעצמו.

היה בין אנשי שלומנו היקרים צדיק תמים, ר' ישראל קארדונער ו"ל, שאמר: עכשו, שרבנו ו"ל כבר בעולם, והכריז "אין שום יאוש בעולם כלל", אזי הסמ"ך-מ"ם יכול לקפץ מן הארץ לשמים ומן השמים לארץ, ולא יועיל לו שום דבר.

אשׁרינו, שאַנחנו מהנרדפים ולא מן הרודפים.

הדורש שלומך באהבה רבה...

קעד אָשר ז' רבי — ז' ריג בנחל
ז' רבי.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִיָּמֵי הַנַּחֲל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ בְּצִרוּף הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, וּתְשׁוּאוֹת חֵן
לְךָ עַל זֶה, כִּי אֵין עוֹד צְדָקָה גְּדוּלָה מִזֶּה, כִּי כָל הַמְּזוּכָה אֶת הַרְבִּים,
אֵין חֲטָא בָּא עַל יְדוֹ (אָבוֹת ה, יח). וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂיִתְרַם תְּמִיד בְּעָבוּר
הַדְפָּסַת סְפָרֵי רַבְּנּוּ ו"ל, שְׂזוֹ הַצְּדָקָה הַכִּי גְּדוּלָה, וְזֶה תְּקוּן הַבְּרִית,
כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנּוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רסד); וְלִכֵּן אֶל
תְּהִיָּה בְּטָלוֹ, רְאֵה לְלַכֵּת לְצְדָקָה, וְתִתְרַם לְהַדְפָּסַת סְפָרֵי רַבְּנּוּ ו"ל.

וְהִנֵּה הַדְפָּסְתִּי עֲכָשׁוּ עֲשָׂרִים אֲלֶף סְפָרֵי "שִׁיחֹת-הַר"ן",
וְעֲשָׂרִים אֲלֶף "סְפָר-הַמַּדּוֹת", וְעֲשָׂרִים אֲלֶף "סְפוּרֵי-מַעֲשֵׂיֹת",
וְעֲשָׂרִים אֲלֶף סְפָרֵי "חֵי-מוֹהַר"ן", וְאַקְנִיָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׁנֹזֶכֶה לְהַפִּיצֵם עֲכָשׁוּ בְּכֹל תְּפּוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי הַהֲכָרַח לְגִלוֹת אֶת
הַסְּגָלָה לְעַם סְגָלָה, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנּוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן כא), וְזוֹ הַזְּכוּת הַכִּי גְּדוּלָה, וְאֲשֶׁרִיךְ שְׂיֵשׁ לְךָ חֶלֶק בְּזֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ז' ריג.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ.

תַּדַּע, שְׁבִכְלֵךְ דּוֹר וָדוֹר הָיָה דְּבַר כְּזֶה, שְׁנִגְדַּד צְדִיק קְדוֹשׁ קָם נִגְדּוֹ

אָשֶׁר ז' ריג בנחל קעה

זֶה לְעַמַּת זֶה רָשַׁע גָּמֹר, וּכְכֹל שֶׁצִּדְקָתוֹ הִיָּתָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה, קָם נִגְדוֹ רָשַׁע אֲרוּר טָמֵא גְדוֹל יוֹתֵר. וְהִפְלֵא הַכִּי גְדוֹל, שֶׁהָרָשָׁע הִיָּה מְלַבֵּשׁ בְּאַדְרַת שַׁעַר, עַד שֶׁלֹּא יָדְעוּ אֶת הַהֶפְרָשׁ, וְאַדְרָבָה, עוֹד הִחֲזִיקוּ מֵהָרָשָׁע.

וּמִי לָנוּ גְדוֹל מִמֶּשֶׁה רַבְּנוּ, מִבְּחַר הַבְּרִיּוֹת, אֲשֶׁר הִתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הֶעִידָה (דְּבָרִים לד): "וְלֹא קָם עוֹד נָבִיא בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה, אֲשֶׁר יָדְעוּ הַיְּהוּדִים אֶל פְּנֵים אֶל פְּנֵים", עִם כָּל זֹאת קָמוּ נִגְדוֹ קָרַח וּמֵאֲתִים וְחִמְשִׁים רְאִשֵׁי סְנֵה־דְרָאוֹת. וְיָדוּעַ, אֲשֶׁר הָרַב הַקְּדוּשׁ, אִישׁ הָאֱלֹקִים נוֹרָא מְאֹד, בַּעַל הַ"יִּשְׁמַח מִשָּׂה" אָמַר, שֶׁהִיָּה בְּגִלְגוּל בְּדוֹר הַהוּא, וְאִין סִפֵּר יְהוּדִים עֲמָדוֹ מֵהַצִּד וְלֹא רָצוּ לְהִתְעַרֵּב, כִּי לֹא יָדְעוּ עִם מִי הָאָמֵת וְכוּ'. שָׁמוּ שָׁמַיִם, פִּלְא עַל גְּבֵי פִלְא! כָּלֵל יִשְׂרָאֵל הָיוּ מִשְׁעַבְדִּים לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם, וְסָבְלוּ מֵהַ שִׁסְבָּלוּ סָבַל נוֹרָא עַד מְאֹד, וְרָאוּ אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים שֶׁעָשָׂה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנוּ דִּיקָא, וְהוּא דִּיקָא הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, וְקָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם, וְהוֹרִיד לָנוּ אֶת הַמָּן, וְהִבִּיא לָנוּ אֶת הַבָּאָר וְהַעֲנַנִּים, וְהוֹרִיד לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְכֹלֵם רָאוּ קִבְלַת הַתּוֹרָה בְּאִפְּן נוֹרָא וּמִבְּהִיל עַד מְאֹד, וְכֹל הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים שֶׁעָשָׂה לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן שִׁיף דְּבַר כְּזֶה, שִׁימְצָאוּ אֲנָשִׁים שֶׁיַּעֲמָדוּ מֵהַצִּד וְכוּ', כִּי לֹא יָדְעוּ עִם מִי הַצִּדְקָה?!

זֶה לְמוֹד לְכָל הַדּוֹרוֹת עַד בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדִיעַ, אֲשֶׁר נִגְדַת כָּל צְדִיק עוֹמֵד רָשַׁע מִפְּרָסָם, שֶׁמְטַעֵה אֶת הַבְּרִיּוֹת, עַד שֶׁחוֹשְׁבִים עָלָיו מֵהַ שִׁחוּשְׁבִים וְכוּ', וְלֹא רַק זֹאת, אֲלֹא אִפְּלוּ כְּשֶׁכָּבַר רָאוּ, שֶׁקָּרַח וְכֹל עֲדָתוֹ נִבְלְעוּ בְּאֲדָמָה, לְמַחֲרַת בְּאוֹ וְאָמְרוּ: "אַתֶּם הִמִּיתֶם אֶת עַם הַ", שָׁמוּ שָׁמַיִם! טְפָשִׁים וּרְשָׁעִים, רְאִיתֶם מֵהַ שִׁקְרָה עִם מִתְנַגְּדֵי מֹשֶׁה רַבְּנוּ, וּמֵהַ יֵשׁ לָכֶם עוֹד לוֹמַר? ! אֲלֹא זֶה מַחֲקֵי הַבְּחִירָה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְהַבּוֹחֵר יִבְחַר...

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

קעו אָשֶׁר ז' רייד בַּנְחַל
ז' רייד.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבֵרֵךְ הַיֵּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חִזּוֹק וְאַמֶּץ מְאֹד, כִּי גָדוֹל אֲדוּגְנוֹ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

מָה אָמַר לָךְ ! יְמִינוֹ כָּצַל עוֹבֵר, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כְּאֵן, וְעוֹד מְעַט כְּבָר
נִהְיָה שָׁם, מָה יֵשׁ לְדָאג? ! אִם מְרַגְלִים עֲצָמָם לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
כְּבָר לֹא אֲכַפֵּת לוֹ שׁוֹם דְּבָר, כִּי בְּאִיזָה מְקוֹם שָׂרֵק יִמָּצֵא, מִשָּׁם יִדְבֹּק
עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. כִּי הַדְּבוּר זֶה סוּד הַזּוּג, שְׁמִדְבָר וּמְזוּג עֲצָמוֹ
עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁזָה סוּד מְאַמְרָם ז"ל (פְּתוּבוֹת יג.): "רְאוּהָ מְדַבְּרַת" וְכוּ',
כִּי הַדְּבוּר הוּא כְּלִי הַשֹּׁפֵעַ, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן,
חֵלֶק א', סִימָן לד); וְלִכֵּן צְרִיכִים הָעֵקֶר לְשֹׁמֵר עַל הַדְּבוּר, שְׂיִהְיֶה נֶקִי
מִכָּל.

וְרֵאִיתִי בְּסִפְרִים, אֲשֶׁר דְּבוּרִים בְּטָלִים הֵם כְּמוֹ הוֹצָאת זֶרַע
לְבִטּוּלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר עַל הַדְּבוּר,
וּלְעוֹלָם תְּרַגֵּיל עֲצָמְךָ יוֹתֵר לְשֹׁמֵעַ מְאֹשֶׁר לְדַבֵּר, כִּי הַדְּבוּר יִהְיֶה לָךְ
אֶת הַמְּחִינִן. כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כט);
צְרִיכִים הַתְּחִזְקוֹת, וְעוֹד פְּעַם הַתְּחִזְקוֹת, וְעוֹד פְּעַם הַתְּחִזְקוֹת, כָּל
הַחַיִּים צְרִיכִים רַק לְהַתְּחַזֵּק, וְלֹא לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

אֲשֶׁר   ז' רטו   בַּנְחַל   קעז
ז' רטו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר מטות-מסעי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

עֲלִיךָ לִידַע, כִּי כָּל הַקְּלָלוֹת הַכְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה, כְּכֹר עֲבָרוֹ עַל עַם
יִשְׂרָאֵל דֵּי וְהוֹתֵר, לְדַאֲבוּנָנוּ הַרְבֵּי, וּמִזֶּה אֲלֵפִים שָׁנָה שְׁאַנּוּ סוֹכְלִים
גְּרוּשׁ אַחֵר גְּרוּשׁ, צָרָה אַחֵר צָרָה, סֶכֶל אַחֵר סֶכֶל, וּבִפְרָט אַחֵר שְׁתֵּי
מִלְחָמוֹת הָעוֹלָם, עֲבָרָה כָּל הַתּוֹכְחָה עַל עַם יִשְׂרָאֵל בְּמֵלֵא מוֹכֵן
הַמֶּלֶךְ, אֲנָשִׁים אֲבֹדוּ אֶת הַיָּקָר לָהֶם מִכָּל, וְעָבְרוּ מִשְׁבָּרִים וְגִלִּים
נוֹרָאִים, וְלָכֵן אָסוּר לַחֲשֹׁב — כִּי צַד דִּיקָא אָנוּ בַּדּוֹר הַזֶּה גְּזֻפָּה
לְגַאֲלָה וְכו' ? !

בְּנֻדָּאֵי דֵי וְהוֹתֵר סְבֻלָּנוּ, מִסְפִּיק שְׁפִיכוֹת דְּמִים, מִסְפִּיק הַרְיָגוֹת
וּרְצִיחוֹת, שְׁאַנּוּ רוֹאִים לְנֶגֶד עֵינֵינוּ מִשְׁפָּחוֹת שְׁכוּלוֹת שְׁאַבְדּוּ
יְקִירֵיהֶם. אִף זֹאת עֲלִיךָ לִידַע, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְגַאֲלָנוּ,
וְעֵלֵינוּ לְהַכִּין כְּלֵי אֶחָד, וְהוּא: אַחֲדוֹת וְשְׁלוֹם; לְהַשְׁתַּדֵּל מְאֹד מְאֹד
בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, זֶה הַיְסוּד וְהַעֲקָר לְגַאֲלָה, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יִתְאַחֲדוּ זֶה
עִם זֶה, וַיִּחְדְּלוּ מִהַגְזַעְנוֹת הָאֲרוּרָה. יֵשׁ בְּגִי-אָדָם הַמְתַּפְּרִנְסִים מְלוֹרַע
שְׁנֵאָה, אֵינָם גְּרַתְעִים מִכָּף שְׂדֵם יִשְׂרָאֵל נְשַׁפֵּךְ כַּמִּים, וְעַם יִשְׂרָאֵל
עוֹבְרִים פְּחָדִים גְּדוּלִים, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן מִסְתּוֹכְבִים אוֹתָם אֲנָשִׁים,
שְׁאֵינָם אֵלָא חַיּוֹת בְּדַמוֹת אָדָם, וְכָל מְגַמְתָּם לְהַסִּית וּלְהַדִּיחַ יוֹמָם
וְלַיְלָה לַיְלָה וְיוֹם נֶגֶד כָּל הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְנֶגֶד כָּל דְּבַר
שְׁבַקְדָּשָׁה, וְכַלפִּי הַחֲרָדִים לְדַבֵּר ה', אֲשֶׁר הֵם יְהוּדִים הַמוֹסְרִים
נִפְשָׁם בְּעֵבוֹר חֲנוּף יְלֻדֵיהֶם, יְהוּדִים הַמְקַפִּידִים עַל קִלְעָה כְּבַחְמוּרָה,
שׁוֹמְרִים שְׁבֵת, כְּשֵׁרוֹת, קְדָשָׁה וְטַהֲרָה. הַגִּיעַ הַזְּמַן לְחַדֵּל עִם
הַהֶסְתּוֹת הַפְּרוּעוֹת הַלְלוּ, כָּל עַם יִשְׂרָאֵל נִמְצָאִים בְּאוֹתָהּ סְפִינָה, כָּל
הַחֲנִיפוֹת שְׁחוֹנְפִים לְעֵשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל — לֹא יוֹעִילוּ כָּלָל. הַגִּיעַ הַזְּמַן
שְׁיִצְאוּ רַבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, רְאֵשֵׁי יְשִׁיבוֹת, רְאֵשֵׁי כּוֹלָלִים בְּמִכְצַע — לְחַדֵּל

מהשנאת חנם, גם בינינו יש הרבה מה לתקן, להפסיק לעשות איפה ואיפה בין עדות שונות וכו'.

דוד המלך מתחיל את ספרו ספר התהלים: "על-כן לא יקומו רשעים במשפט וחסאים בעדת צדיקים", וראיתי לפרש: "על-כן לא יקומו רשעים במשפט" — לא יקחו את הרשעים המסיתים למשפט, ומדוע? כי "וחסאים בעדת צדיקים" — גם בינינו, שאנו חושבים כי צדיקים אנו, יש חסאים. ולכן צריך קדם כל לכלות את השנאה והקנאה בינינו, ולא לעשות הפרש בין עדות לעדות. אלו היו הנאצים, ימח שמם וזכרם, שחשבו כי הם הגזע הטהור, ולבסוף גם סופם הגיע, ואנו מחכים ומצפים בכל רגע, שסופם של כל העמלקים יבוא, אחר שהכחידו ששה מליון יהודים קדושים וטהורים.

ולכן אם רצוננו שתפסק כל השפיכות דמים, וכל קללות התוכחה, עלינו לעמל על נקדה אחת — לחלל מהשנאת חנם, ובמקום לזרע שנאה וקנאה, אשר ישנם המקבילים מעות בעבור ההסתות — שמו שמים! על זה צריכים לצעק ולהריע, כי רק היא בעברנו — שנאת חנם, כלל המפלגות זו קללה, פלג פלג, שפפלגים את העם, כלנו היינו בהר סיני, ושמענו: "אנכי הוי"ה אלוקיך, אשר הוצאתיך מארץ מצרים" (שמות כ, ב), יש לנו אל אחד — הקדוש-ברוך-הוא, ולא יועיל לאף אחד שום דבר. אומרים חכמינו הקדושים (מגלה יד): מה שלא עשו ארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות, שהביא הקדוש-ברוך-הוא לעם ישראל, להוכיחם לשוב בתשובה שלמה אל צור מחצבתם, לפני שיקבלו מכות, אך לא הועיל דבר, כי עם ישראל המשיכו במרדם, והשנאת חנם בערה ביניהם, עד שבא אחשוורוש, ומסר טבעתו להמן הרשע — ואז שבו בתשובה שלמה.

ועל-כן מספיק שנאה, מספיק הסתות, די לכל הנוכחים נגד האמונה והקדשה, ולכן פתוב בתוכחה, שכל מה שעובר עלינו, זה מפאת דבר אחד: "תחת אשר לא עבדת את הוי"ה אלוקיך בשמחה"

אֲשֶׁר   ז' רטז   בְּנַחֵל   קַעֲט

(דְּבָרִים כח, מז), אִם הָיִינוּ עוֹזְרִים זֶה לָזֶה וְגוֹמְלִים חֲסָדִים, הָיִינוּ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

וּלְזִכּוֹתֵינוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל — לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵין מָה לְהִתְבַּיֵּשׁ בְּעִמּוֹ עִם סְגֻלָּה, יְהוּדִים עוֹשִׂים חֶסֶד זֶה לָזֶה, וּמְרַבִּים בְּעֲזָרָה לְזוּלָּתוֹ, וְלֹא תִקּוּם צָרָה פְּעַמִּים, כְּשִׁקְוָה אֵיזָה אֶסוֹן, הַרְאֵשׁוֹנִים לְעֲזָרָה הֵם יְהוּדִים קְדוֹשִׁים וְטָהוֹרִים, יִשְׁנֶן מוֹסְדוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד לְרַב, שֶׁעוֹזְרִים וּמְסִיעִים לְמִשְׁפָּחוֹת נִזְקָקוֹת, וּבְזִכּוֹת זֶה הַגִּיעַ הַזְּמַן, שֶׁכָּבֵר לֹא גִדַע מִצָּרוֹת וְטַרְגְּמוֹת, וְנִשְׁתַּדֵּל לְקָרֵב אֶת כָּל הַקְּרוֹבִים וְהַרְחוֹקִים לְאַבְיָנוּ שֶׁבְּשָׂמַיִם, וְנִזְכֶּה לְהַגָּאֵל בְּגֻלָּה שְׁלֵמָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ז' רטז.

בְּעֲזַרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

הַעֲקֵר תִּדְעֵ, כִּי שְׁלוֹם הוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (שְׁבַת י:); שְׁלוֹם נִתְקַיֵּם רַק אִם נִמְצָא הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּבִלְעָדֵינוּ יִתְבָּרַךְ אֵין שִׁיף שְׁלוֹם. וְנִתְחִיל מִהַבִּיט; אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה יז): אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ — שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶם, לֹא זָכוּ — אִשׁ אוֹכְלֵתָן. אֲצֹל הָאִישׁ יֵשׁ י', אֲצֹל הָאִשָּׁה יֵשׁ ה', י"ה זֶה הַשְּׂכִינָה, מוֹצִיאִים אֶת ה' ה' וְנוֹתֵר אִשׁ וְאִשׁ — שְׁשׁוֹרְפִים זֶה אֶת זֶה. אִם רוֹצִים שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם-בֵּיט, צְרִיכִים לְהַכְנִים אֶת הַשְּׁלוֹם שֶׁהוּא שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ הַבֵּיט, וְאִזּוּ מְכַבְּדִים זֶה אֶת זֶה, וּמְוַתְרִים וּמְחַזְּקִים זֶה אֶת זֶה, וְכֵן מְחַזְּקִים אֶת הַיְלָדִים, אֵף אִם לְהַפּוֹךְ — מִתְקוֹטְטִים וְחוֹלְקִים זֶה עַל זֶה, נְשַׂרְפִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן.

וּכְמוֹ שֶׁהוּא בְּבִיט פְּרָטִי, כֵּן הוּא בְּכָל־לִיּוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא הַבֵּיט שְׁלָנוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: יִשְׂרָאֵל חֲבִיבִין עָלַי,

וְהָאֶרֶץ חֲבִיבָה עָלַי, אֲכַנִּיס אֶת יִשְׂרָאֵל הַחֲבִיבִים לְאֶרֶץ הַחֲבִיבָה וְכוּ'.
וְהֶעֱקַר לְהַכְנִיס אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הָאֶרֶץ, לְחִיּוֹת בָּהּ עַל-פִּי
הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, לְשָׁמֵר שֶׁבֶת כְּהִלְכָתָהּ, לְהִקְפִּיד עַל צִיצִית, תְּפִלִּין,
מְזוּזָה, וְאִם הָיָה כָּל יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים כֵּן, הָיָה אִוֵּר לַגּוֹיִים, וְהָיָה נַעֲשֶׂה
שְׁלוֹם אֲמִתִּי, בְּרַגְעַ שְׁמוּצִיאִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִן הָאֶרֶץ,
וְחוֹשְׁבִים — נִהְיָה כָּכֵל הַגּוֹיִים בֵּית יִשְׂרָאֵל, אוֹמֵר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ:
אַתֶּם מוֹצִיאִים אוֹתִי מֵהָאֶרֶץ שְׁנַתִּיתִי לָכֶם, אֲרָאָה לָכֶם מֵהוּ שְׁלוֹם
מִדְּמָה. שְׁלוֹם שִׁיף רַק עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבִלְעָדֶיּוֹ יִתְבָּרַךְ לֹא
שִׁיף שְׁלוֹם.

כְּמוֹ-כֵן בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ, יִשְׁנֵם בְּנֵי-אָדָם הַחוֹשְׁבִים שְׂיִכּוּלִים
לְגֵרָם עוֹל לְזוּלָת, אוֹ לְגַנְבוֹ וּלְגַזְלוֹ וְכוּ', אִף אֵינָם יוֹדְעִים שְׁלִבְסוּף
יִשְׁלְמוּ כְּפָל כְּפָלִים. וְכֵן הַמְזִיק אֶת הַזּוּלָת — לֹא יִנְקָה מִדִּין שְׁמִיָּא.
זוֹ הַנְּקֻדָּה הַחֲשׂוּבָה בְּיוֹתֵר — בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ. כְּשֶׁבָא גֵר לְהִתְגַּיֵּר,
אָמַר לוֹ הַלֵּל: מַה דְּעַלְךָ סֵנִי, לְחֵבְרְךָ לֹא תַעֲבִיד (שֶׁבֶת לֹא); זֶה הַיִּסוּד
בַּתּוֹרָה — לְהִקְפִּיד עַל כְּבוֹד הַזּוּלָת, לְהִשְׁמֵר בְּאַהֲבַת הַבְּרִיּוֹת, וְלֹא
לְהִצִּיק אוֹ לְהַלְבִּין אוֹ לְהַרְעֵ לְחֵבְרוֹ, וְלְהַתְחַשֵּׁב בְּזוּלָת. אִם אָדָם
מַכְנִיס בְּחֵייוֹ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — מִתְנַהֵג כְּרְאוּי עִם כָּל אֶחָד,
כִּי יוֹדֵעַ שְׂאֲנִי יִצּוֹר שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְגַם חֲבֵרִי הוּא חֵלֶק
אֵלּוֹק מִמַּעַל, וְעַל-כֵּן אֲשַׁמֵּר מְאֹד בְּכַבּוּדוֹ, וּבְאִיזוֹ מִשְׁרָה שְׂאֲנִי
נִמְצָא: פִּקִּיד, נְהִיג, מְזַכֵּיר, מוֹכֵר, שׁוֹטֵר וְכוּ' וְכוּ', לֹא אֲזַלְזֵל
בְּאַחֲרִים, אֲתַחֲשֵׁב בְּכָל אֶחָד. אִם עוֹשִׂים כֵּן וּמַכְנִיסִים אֶת הַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא בְּחַיִּים הַפְּרָטִיִּים, אֲזִי נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם אֲמִתִּי.

וְהַכֵּלָל וְהֶעֱקַר, לְהַכְנִיס אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁשִׁמוֹ שְׁלוֹם,
בְּתוֹךְ הַבַּיִת, בְּתוֹךְ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ, וְאִם נַעֲשֶׂה כֵּן,
נִזְכָּה לְכָל הַטּוֹבוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וּכְמֵאמָרָם ו'ל' (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ט', סִימָן
ט'): גְּדוּל שְׁלוֹם שְׂאִין הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבַשֵּׂר אֶת יִשְׂרָאֵל שְׂיִהְיֶה
נִגְאָלִים אֵלּוֹא בְּשְׁלוֹם, וְהֵבֵן לְמַעֲשֶׂה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אָשֶׁר ז' ריז בְּנַחַל קפא
ז' ריז.

בעזרת השם יתברך, אור ליום ראשון לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל הַיָּקָר ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.
מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

מָה אָמַר לָךְ! זֶה הַסּוּד שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהֵבִיא מִתְּנָה לְעַם
יִשְׂרָאֵל — הַתְּבוּדוֹת, לְשִׁיחַ בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ. וְאָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֵלֶק ב', סִימָן כה): הַתְּבוּדוֹת הֵיא מְעַלָּה עֲלֵיוֹנָה מֵהַפֶּל, דְּהֵינּוּ
שְׂאֵדָם מֵרַגִּיל עֲצָמוּ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוּ,
אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבַר חָשׁוּב יוֹתֵר מִזֶּה, עַד כְּדֵי כָּף, שֶׁחֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים
אוֹמְרִים (תַּנְחוּמָא וַיֵּרָא א'): אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הָיוּ
זְהִירִים בְּתַפְלָה, שְׂאֵין לָךְ מִדָּה אַחֶרֶת יָפָה הַיְמָנָה, וְהֵיא גְּדוּלָּה מִכָּל
הַקְּרַבְנוֹת, וְאֵף שְׂאֵין אָדָם רְאוּי לְעֲנוֹת בְּתַפְלָתוֹ, כִּינּוּן שְׂמֵרְבָּה
בְּתַפְלָה — נַעֲנֶה; אֵף-עַל-פִּי שְׂאֵין בְּנֵי-אָדָם רְאוּיִים לְהַנְשִׁיעַ, כִּינּוּן
שְׂמֵרְבִים בְּתַפְלָה — אֲנִי מוֹשִׁיעִם. כְּשֶׂאֵדָם חֵי עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וּמְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְּרָךְ, הוּא אֵף פַּעַם אֵינְנוּ לְבַד, כִּי בְּאֵיזָה מְקוֹם
שְׂיִהְיָה, יֵשׁ לוֹ אֶת הַבוֹרָא יְתַבְּרָךְ, וְזוֹ הַמִּתְנָה הַנִּפְלְאָה שְׁנַתֵּן לָנוּ
רַבְּנוּ ו"ל.

אָבֵל אוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רלט), שְׂאֵי אֶפְשֶׁר
לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲלָא עַל-יְדֵי שְׁלוֹם, כְּדַכְתִּיב (תְּהִלִּים
קכב): "אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם", וְלִכְּן תִּקֵּן הָאֶר"י ו"ל, שֶׁקֹּדֶם הַתַּפְלָה
צְרִיכִים לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ מִצְנוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאָהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ"; כִּי
אִם אָדָם בְּשְׁלוֹם עִם כָּלֶם, אֵינּוּ מִתְקוּטֵט עִם אִישׁ, הוּא מִתַּפְלָל
בְּנִחַת וּבְשִׁלְוָה, וּמִבְקֵשׁ כָּל צְרִיכָיו מִמֶּנּוּ יְתַבְּרָךְ: פְּרֻנְסָה, יְלָדִים,
בְּרִיאוֹת, זְווג וְכוּ', כִּי הַמַּח פְּנוּי וְנִקְי לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְּרָךְ, אָבֵל אִם
אָדָם חוֹלֵק עַל הַזּוּלָּת, וְרַב וּמִתְקוּטֵט עִמוֹ, כָּל הַמַּח שְׁלוֹ — אֵיךְ
לְהַפִּיל אֶת זּוּלָּתוֹ וְכוּ', וּמִמִּילָא אֵינּוּ יְכוּל לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתַבְּרָךְ.

וְזֶהוּ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁכָּל הַגְּלוּת זֶה מִחֲסָרוֹן אֲמוּנָה, כִּי אִם
אָדָם חָדוּר אֲמוּנָה, אֲזִי מְשַׁמֵּחַ עֲצָמוֹ וְאַחֲרִים, וּמְחַזֵּק אֶת כָּלֶם, וְאֵין

קפב אָשׁר ז' ריח בַּנְחַל

לו עֲסָקִים אַחֲרֵים עִם הַזּוּלָּת. וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ו"ל, שְׁמַשִּׁיחַ יִכְבֹּשׁ אֶת הָעוֹלָם בְּלִי כְּלִי נֶשֶׁק וְחֲרָבוֹת, אֲלָא עַל-יְדֵי שְׂיַחְדִּיר אֶת עַנְיָן הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּוּת, וְשִׁמְחָה וְאַהֲבַת הַבְּרִיּוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' ריח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... נְרוֹ וְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאָרְץ לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי, וּמִפְּאֵת טְרִדוֹתֵי בְּעֶסֶק הַרְבֵּים, נִתְעַפְּכָה תְּשׁוּבָתְךָ עַד כַּה.

רַבֵּנוּ ו"ל אוֹמֵר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), שְׁאַפְלוּ הַצַּדִּיקִים שֶׁהִשִּׁיגוּ רוּחַנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, וּדְבוּקִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, שְׁמָא אֵינָם דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ דָּיָם וְכו'. וְלִכֵּן אֵיךְ יָכוֹל אָדָם לְקַרֵּא עֲצָמוֹ בְּעַל תְּשׁוּבָה, בְּשַׁעַה שְׁכָל רָגַע וְרָגַע צָרִיכִים לָשׁוּב עַל אֲשֶׁר עָשִׂינוּ בַּדְּקָה הַקּוֹדֶמֶת. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ה'): מַהִי תְּשׁוּבָה? לָשׁוּב אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כְּתוּב בַּזֹּהַר (תְּקוּנֵי זֹהַר, דָּף מִד.): וְרָקָא דְאִזְדְּרִיקַת לְאַתֵּר דְאִיתְנַטִּילַת מִתְמָן; אָדָם צָרִיף לְזִרְק עֲצָמוֹ לְהִיכֵן שְׂבָא — לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כִּיּוֹם הַמִּנְחָה 'בְּעַל תְּשׁוּבָה' נְסוּב עַל אָדָם שְׁעִבְרוּ לֹא הָיָה נָקִי, נְטוּל תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וְהִנֵּה הָאִיר בּוֹ הַנְּצוּץ, וְחִפֵּץ לְחֹזֵר אֶל הַשָּׂרָשִׁים וְלָשׁוּב עַל חֲטָאֵיו וּמַעֲלָלָיו. וְזֹאת עַל אָדָם לְזָכֹר — לָשׁוּב בְּתְשׁוּבָה זֶה רַק אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא אֶל שׁוּם בָּשָׂר וְדָם, כִּי כִּיּוֹם נִתְקַיְמָה בְּנוֹ קְלָלַת דּוֹר הַהַפְּלָגָה — פִּלְג פִּלְג, שְׁכָל מִפְּלָגָה אוֹמְרַת, שְׂרַק הִיא יְכוּלָּה לְהִבְיָא אֶת הַשְּׁלוֹם וְהַטּוֹב וְהַנֶּעֱמֵם, וְאָדָם הֶחֱפֵץ לָשׁוּב לְצוּר מִחֲצַבְתּוֹ, הוּא אוֹבֵד עֲצוֹת, כִּי נַעֲשׂוֹת קְבוּצוֹת קְבוּצוֹת, שְׁכָל אֶחָד קוֹרֵא לוֹ לְהַפְּנִס לְקְבוּצָתוֹ. בָּא רַבֵּנוּ ו"ל וּמְגַלֵּה לָנוּ: לְחֹזֵר בְּתְשׁוּבָה זֶה לָשׁוּב רַק לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּסִיקְתָּא רַבְתֵּי מִד.): גְּדוּל כַּחַה שֶׁל

אֲשֶׁר   ז' ריט   בְּנַחֵל   קפג

תְּשׁוּבָה, שְׁפִינֵן שְׂאֵדָם מְהַרְהֵר לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, מִיָּד הוּא עוֹלָה לֹא
עַד עֲשָׂרָה מִלִּין וְלֹא עַד עֶשְׂרִים מִלִּין, וְלֹא עַד רִקִּיעַ רֵאשׁוֹן וְשָׁנִי,
אֲלֹא עַד שְׂבָא לְכֶסֶף הַכְּבוֹד, לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא. אָדָם רַק מְהַרְהֵר בְּמַחְשַׁבְתּוֹ לַעֲזֹב אֶת אֲוֵלָתוֹ וּמַעֲלָלָיו,
וּכְבֹּר הוּא עוֹלָה עַד כֶּסֶף הַכְּבוֹד, מִכָּל שְׂפָן וְכָל שְׂפָן כְּשֶׂאֵדָם מוֹצִיא
מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל מַחְשַׁבְתּוֹ — אֵין מַעֲלָה גְדוֹלָה הַיְמָנוּ.

וּבּוֹדָאֵי כְּשֶׂאֵדָם שָׁב בְּתְשׁוּבָה, אֵינּוּ יְכוּל לְכַפּוֹת רְצוֹנוֹ עַל בְּנֵי
מִשְׁפַּחְתּוֹ, כִּי בְכַח הַזְרוּעַ לֹא יִצְלִיחַ כָּלָל וּכְלָל. הַעֲצָה הַיְחִידָה
לְהַשִּׁיב גַּם אֶת הַיְלָדִים וְכוּ' לְחִיק הַיְהוּדוּת — לְדַבֵּר רַק מֵהַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, וּלְהַזְרוּת הַטוֹב וְהַנֶּעֱמֵם וְכוּ', וְלֹא לְהַכְרִיחַ בְּכַח, כִּי זֶה
יְגַרֵם הַהֶפֶךְ.

וְכֵן לְהַרְאוֹת לָהֶם דְּגָמָא אִישִׁית נִפְלְאָה, לְשׁוּב בְּתְשׁוּבָה הֵן בֵּין
אָדָם לְמַקּוֹם וְהֵן בֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ. וְעַנְיָנִים שְׁבִין אָדָם לְחֻבְרוֹ
חֲשׁוּבִים יוֹתֵר, לַעֲזֹר לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, לְשִׁמּוֹר עַל כְּבוֹד כָּל יְהוּדֵי,
לְכַבֵּד אֶת הַהוֹרִים, וְלַעֲקֹר אֶת הַשְּׂנֵאֲתָת חֲנָם, אֲשֶׁר הִיא הַגּוֹרֵם לְכָל
הַגְּלוּת, לְשַׂרְף אֶת כָּל הַמַּחְצוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵרְאוּ אֶת הַיְפִי וְהַחֲזַן
בַּיְהוּדוּת, וְיַחֲפְצוּ גַם-כֵּן לְנַהֵג כֵּן.

אַקוּהָ שְׁתַּבִּין לְמַעֲשֵׂה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ז' ריט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֶלָה גִּיעֵנוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רמב): יֵשׁ אַרְיָה אֲנִפִּין
דְּקַדְשָׁה, וְאַרְיָה אֲנִפִּין דְּקַלְפָּה; הֵינּוּ שְׁהִיכֵן שְׂאֵדָם הוֹלֵךְ הוּא מְכַרְחַ

קפד אשר ז' ריט בנחל

להסתפל על כל אשה, זו מחלה הבאה מאריף אנפין דקלפה. זה לעמת זה יש אריף אנפין דקרשה, שהיכן שאדם מסתפל רואה רק את הקדוש-ברוך-הוא. ולכן פדי להנצל מראיות אסורות, ובפרט בימות הקיץ החמים, שמסתובבים בחוץ, לדאבוננו, בפריצות פחיות השדה. אדם צריף להחדיר בעצמו, שאין שום מציאות בלעדיו יתברך, והכל זה אלקות ואלקות זה הכל, ועל-ידי שמתחזקים באמונה, נצולים מכל מיני מחשבות והרהורים רעים. וכן מצינו בזהר (ח"ב פד:), שרבי שמעון בר יוחאי הלך עם תלמידיו וראו נשים יפות, אמר לתלמידיו התנאים: "אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם", שואל רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו): מה הקשר בין הדברים, שרואים נשים, ומקשר את זה רבי שמעון לעבודה זרה? אלא אם אדם עושה מציאות בלעדיו הקדוש-ברוך-הוא, הרי זה עבודה זרה. אבל אם אדם חושב רק ממנו יתברך, וכל הבריאה אצלו זה אלקות, אזי שום אשה אינה מפריעה לו כלל, כי רואה רק אלקותו יתברך.

ולכן היכן שאדם הולך, ירגיש שהולך עם השם יתברך, נושם את השם יתברך, מסתפל על השם יתברך, אשר זו המדרגה הכי עליונה — להסתפל רק עליו יתברך, ואז שום דבר בעולם לא יבלבלו ולא יפריעו, ויחיה חיים טובים ונעימים.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שגזפה להחדיר בנו: "שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד", "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", שזה נקרא בלשון קבלה יחודא תתאה ויחודא עלאה, שאדם מקשר את העולם הזה בעולם הבא, אזי לא יחשב שום הרהורים רעים, אלא רק ממנו יתברך, ויזכה לעולם חדש ונפלא מאד.

הדורש שלומך...

אָשֶׁר ז' רב בְּנַחֵל קפּה
ז' רב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.
לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

שְׁמַעְתִּי מִצְדִּיק אֶחָד, שֶׁקִּבְּלָה בְּיָדוֹ — אִם רוֹצִים שְׂיִהְיֶה לוֹ
שְׁבוּעַ מְצֻלָּח, שְׂיִתְחִיל אֶת הַשְּׁבוּעַ עִם דָּף גְּמָרָא, הֵינּוּ בְּמוֹצָאֵי-
שַׁבַּת-קֹדֶשׁ אַחַר הַבְּדֻלָּה, לְפָנַי שְׁעוֹשִׂים אֵיזָה דְּבָר, כְּדָאֵי לְלַמַּד דָּף
גְּמָרָא, וְזֶה מְסַגֵּל מְאֹד, שְׂיִתְחִיל לוֹ שְׁבוּעַ טוֹב.

וּבְכָלֵל הֵייתִי נוֹתֵן לָךְ עֲצָה, שְׂתִרְאֶה מְדֵי פַעַם לְחֻטְף דָּף גְּמָרָא
עִם פְּרוּשׁ רַש"י וְתוֹסְפוֹת, וְלַחֲזוֹר עַל זֶה, כִּי זֶה מְבַעַר אֶת כָּל
הַקְּלָפוֹת מִהָאָדָם.

וְרָאָה זֶה פְּלֵא, כְּשֶׁהֵייתִי עַל הַצִּיּוֹן שֶׁל הַרֵב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יִצְחָק
אֵיִיזִיק מִקְּאֵלִיב זי"ע, חָרוּט עַל מְצַבְתּוֹ: "שְׂהֵיָה זְכוֹל לְלַמַּד עַל
הַדָּף, וְהֵיָה עֲרֻלִיכְעַר אִיד", וְאוֹמְרִים שֶׁכָּךְ צָוָה לְחַרֵּט עַל מְצַבְתּוֹ.

תֵּאֱמִין לִי, שְׂאִין טוֹב מִדָּף גְּמָרָא וְלִהְתַּעַמֵּק בָּהּ, וְלִהְוֹצִיא הַלְכָּה
בְּרוּרָה מִתּוֹךְ סְגִיַת הַגְּמָרָא, וְזֶה מְכַנִּיעַ אֶת הַסְטָרָא אַחְרָא לְגַמְרִי,
וְזֶה תִקּוּן יוֹתֵר מִכָּל הַתִּקּוּנִים, וְלָכֵן הַקְּלָפוֹת מְאֹד מְפַחְדִים מִדָּף
גְּמָרָא, וְיִתְנוּ לְאָדָם שְׂיַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי עֲבוּדוֹת, רַק לֹא לְלַמַּד דָּף
גְּמָרָא, שְׂזֶה יְסוֹד בִּיְהוּדוּת.

רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רִיד): תִּלְמוּד
גִּימְטְרִיָּה הַקְּלָפָה לִילִי"ת, שְׂזֵוּ הַקְּלָפָה הַמְחַטָּאֵת אֶת הָאָדָם בְּפָגַם
הַבְּרִית, פָּגַם הַמַּחֲזִין, וְעַל-יְדֵי לְמוּד גְּמָרָא מְכַנִּיעִים אוֹתָהּ לְגַמְרִי.
וְלָכֵן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, רַק רָאָה 'לְגַנְב' זְמַן לְלַמַּד דָּף גְּמָרָא, וְאֵז טוֹב
לָךְ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רָאָה רַק לְדַבֵּר עִמוֹ יְתְבָרֵךְ, אִין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר
מַעֲלַת הַדְּבֹר אֵלָיו יְתְבָרֵךְ. הֵלֵא יְמִינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְעוֹד מְעַט תִּהְיֶה

קפו אָשׁר ז' רכא בַּנְחַל

לְמַעַלְהָ, וְאָז כָּבֵר תַּתְחַרֵּט מְאֹד, שְׂיִכְלֶתָ לְדַבֵּר כָּל־כָּף הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּבְמִקּוֹם זֶה הִלַּכְתָּ אֶל בּוֹרוֹת נִשְׁפָּרִים וְכוּ', וּבְמִקּוֹם לְשִׁתּוֹת מִיָּם חַיִּים וְכוּ', הִלַּכְתָּ לְשִׁתּוֹת מִי שׁוֹפְכִין. כִּי הַדְּבֹר הוּא הַצְּנוּר הַמּוֹרִיד לְאָדָם אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ, וְלֹהֲפוּף — יְכוּל לְגָרֵם לוֹ לְטַמְטוֹם הַמּוֹחִין, וְלַעֲקֹר עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְלָכֵן אֲשֶׁרִי הַשׁוֹמֵר עַל דְּבֹר פִּיּוֹ, וּמַגְלֶה רַק אֲמוּנָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' רכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ עִם כֶּסֶף הַפְּדִיּוֹן, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים עַל־יְדֵי פֶלֶא עֲלִיוֹן.

אוֹדוֹת הַמְּצוּוֹת וְכוּ', מָה אִמַּר לָךְ! מִי יִתֵּן שְׂתַזְכֶּה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׂתִימֵם אוֹ שְׁלֵשׁ מְצוּוֹת מִסֵּפֶר הַחֲנוּפֶךָ כְּסִדְרָן. וְאִם תִּזְכֶּה לְחַדֵּשׁ בְּהֵן — אֵין לְמַעַלְהָ מְזֵה, כִּי חַיִּבִים לְלַמֵּד אֶת כָּל הַתְּרִי"ג מְצוּוֹת, כְּדֵי שְׁלֹא יַעֲלֶה לְמַעַלְהָ בְּבִזְיוֹנוֹת, שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ אֶת סֵדֶר הַמְּצוּוֹת, וּמָה גַם שֶׁהַלְמוּד מְבִיא לְיַדֵּי מַעֲשֵׂה, וְיִכּוּלִים לְחַדֵּשׁ חֲדוּשִׁים יְפִים בְּכָל מְצוּוֹה וּמְצוּוֹה לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְלֹהֲאִיר עַל עֲצָמוֹ אוֹר גְּדוֹל וְנוֹרָא. וְעַיִן בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ "דְּבָרֵי חַיִּים" מֵהַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ מִצְאֵנוּ זִי"ע (פְּרֻשַׁת בְּרֵאשִׁית), אֲשֶׁר הַמְּצוּוֹת הֵם לְבוֹשִׁים לְהַנְשָׂמָה, וְהַמְּצוּוֹת מְזַכְּכוֹת אֶת הַנְּשָׂמָה. וְלָכֵן מָה טוֹב וּמָה נָּעִים לְהִיּוֹת וּלְטַיִל בְּכָל הַתְּרִי"ג מְצוּוֹת, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה בְּקִי בְּהֵן הַיֵּטֵב, שְׁלֹא תַעֲלֶה נִשְׁמַתּוֹ בְּכִסּוּפָא וּבְבִזְיוֹן בְּעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, וְכֵן זֶה מְסַגֵּל לִירְאֵת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה וּלְשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

אָשֶׁר ז' רַכֵּב בְּנֹחַל קַפּוּז
ז' רַכֵּב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵן, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... גֵּרוּ וְאִיר.
לְנִכוּן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל רָצָה שְׁנַטִּיל וְנִהְיָה בְּכָל הַסְּפָרִים שְׁבָעוּלָם, כְּמוֹכָא
(שיחות-הַר"ן, סימן כח); וּבְעוּלָם הָעֲלִיּוֹן מְזַכְּרִין אֶת כָּל מַה שְׁלֵמְדוּ
בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלָכֵן שְׁלֵא יְסַפְרוּ לָךְ סְפוּרִים, שְׁאֲנָשִׁי שְׁלוּמְנוּ אֵינָם
לוֹמְדִים סְפָרִים אַחֲרֵים שֶׁל חֲסִידוֹת אַחֲרוֹת, אַדְרָבָה, מִי עוֹד לוֹמֵד
וּמְטִיל וְנִמְצָא וּבָקִי בְּכָל הַסְּפָרִים כְּמוֹ חֲסִיד בְּרֶסֶלָב, שְׁמַצִּית בְּאֶמֶת
אֶת רַבְּנוּ ז"ל?! וְהֵרֵב הַקְּדוֹשׁ מִטְּשֶׁהֲרִין ז"ל לַקֵּט שְׁנֵי סְפָרִים
נִפְלְאִים מִכָּל סְפָרֵי הַחֲסִידוֹת, וְהֵם: "לְשׁוֹן חֲסִידִים", וְ"דֶרֶךְ
חֲסִידִים", כְּדֵי שְׁלֵא יִטְעֲנוּ הַמַּתְנַגְּדִים שְׁאֲנוּ אֵינְנוּ מְעִינִים בְּשֵׁאֵר
סְפָרֵי חֲסִידוֹת וְכו'.

וּבְאֶמֶת מִי שְׁבָקִי הַיּוֹם בְּעוּלָם, וְכֵן לִפְנֵי כַּמָּה דוֹרוֹת, רוֹאֶה
בְּדִיוֹק הַהַפּוּךְ, כָּל אֱלוֹ שֶׁהָיוּ לָהֶם טְעֲנוֹת וּמַעֲנוֹת עַל חֲסִידֵי בְּרֶסֶלָב,
שְׁאֵינָם לוֹמְדִים סְפָרִים אַחֲרֵים, הֵם הֵם שְׁאֵינָם לוֹמְדִים. וּמִכָּל שֶׁכֵּן
וְכָל שֶׁכֵּן בְּעִנְיַן לְסִים אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה עַל-פִּי סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלְמוּד,
זֶה אֵין בְּשׁוּם מְקוֹם, רַק מִי שְׁמַקְיִים אֶת רַצוֹן רַבְּנוּ ז"ל. וְלָךְ רְאֶה
בְּשִׁיחוֹת-הַר"ן (סימן עו) מַה שְׁצָרִיכִים לְלַמֵּד בְּמִשְׁךְ כָּל הַשָּׁנָה: תַּנ"ךְ,
שֵׁשׁ סֵדְרֵי מִשְׁנָה, בְּבָלִי, יְרוּשָׁלַּיִם וְכו', כָּל הַמְדַרְשִׁים וְסְפָרֵי הַזֵּהָר
וְהַתְּקוּנִים, וְכָל סְפָרֵי הַפּוֹסְקִים וְכו', עֵינֵי שָׁם; וּמִי יְכוֹל לְהַתְּפָאֵר
בְּזֶה?! הֲלוֹאִי שְׁנִזְכָּה פַּעַם אַחַת בְּחַיִּים חַיּוֹתָנוּ לְעֵבֵר אֶת כָּל זֶה.

מָה אָמַר לָךְ! כְּתִיב (איוב טו, ג): "הִקְעָז לְדַבְּרֵי רוּחַ" וְגו', חֲבָל
לְהַכְּנִס בּוֹכּוּחִים שְׁאֵינָם מְבִיאִים לְשׁוּם דְּבָר, יוֹתֵר טוֹב לְעֲשׂוֹת
לְעֲצָמוֹ קְבִיעוֹת חֲזָקָה, וְלִלְמַד בְּכָל יוֹם בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְטוֹב גַּם-כֵּן
לְקַחַת כַּמָּה סְפָרִים, וּלְעֵיֵן בָּהֶם בְּקְבִיעוֹת כְּסִדְרָן, וּכְשִׁיִּסְיָמָם יִקַּח
כַּמָּה סְפָרִים אַחֲרֵים, עַד שְׁיִזְכָּה לְעֵבֵר וּלְטִיל וְלִהְיוֹת בְּכָל הַסְּפָרִים.
וְאִם עוֹשִׂים לְעֲצָמוֹ קְבִיעוֹת וְכֵן סֵדֶר טוֹב, יְכוּלִים לְעֵבֵר עַל הַכָּל

קפח   אָשֶׁר   ז' רכג   בַּנְחַל

בְּמִשְׁךָ כַּמָּה שָׁנִים. אֲשֶׁר־י מִי שְׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם
כָּלֵל, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים!

כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל מְטִיל בְּכָל הַסְּפָרִים, זֶה הַתַּעֲנוּג הַכִּי גָדוֹל,
שְׁקוּנָה לְעַצְמוֹ יָדַע בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּבַפְּרָטִיּוֹת עַל-יָדֵי
הַהֲקַדְמוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל יְכוּלִים לְהַכִּין בְּכָל סֵפֶר שֶׁבָּעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ז' רכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעִלָּה ...
גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מָה אָמַר לָךְ! הַנְּסִיוֹנוֹת מְאֹד מְאֹד קָשִׁים וּמְרִים בְּזֶה הָעוֹלָם,
וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהַתְּחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר, וְלֹא לְהַתְּפַעֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה
שֶׁבָּעוֹלָם, רַק לְזַכֵּר אֶת מֵאֲמָרָם ז"ל (קְדוּשֵׁין כ"ט): הַאִי דְּעַדִּיפְנָא
מִחֻבְרָאֵי דְּנִסִּיבְנָא בְּשִׁיתְסָר, וְאִי הָוָה נְסִיבְנָא בְּאַרְבִּיּסָר, הָוָה אֲמִינָא
לְשִׁיטְנָא גִירָא בְּעִינְךָ [זֶה שְׁאֵנִי עַדִּיף מִחֻבְרִי, בְּגִלָּל שְׁנִשְׂאֵתִי בְּגִיל
שֶׁשֶׁ-עָשְׂרָה, אִם הָיִיתִי נוֹשֵׂא אִשָּׁה בְּגִיל אַרְבַּע-עָשְׂרָה, הָיִיתִי אוֹמֵר
לְשִׁטָּן — חֲצִים בְּעִינְךָ]; לְמַדִּים מִכָּאֵן מָה זֶה לְהַתְּחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר,
קָדָם שְׂיִוְדַע אֶפְלוּ מָה זֶה חֲטָא. וְלְצַעֲרֵי הָרַב, בְּאִים אֶצְלִי כָּל מִינֵי
טְפוּסֵי אֲנָשִׁים, וּבַפְּרָט בַּחוּרִים, וְאֲנִי רוֹאֶה מָה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם וְכו',
רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, רַק מִפְּנֵי שֶׁהֵם רְנוּקִים, וְאִין לָהֶם מִי שְׂיִשְׁמַר עֲלֵיהֶם,
כִּי הָאִשָּׁה נִקְרָאת שׁוֹמֵר. וְלִכֵּן אֲשֶׁר־י מִי שְׁזוֹכָה לְעֶסֶק בְּעֶסֶק קְדוּשׁ
וְנוֹרָא — לְעֹזֵר לְשִׁדְּךָ אֶת בְּנֵי וּבָנוֹת יִשְׂרָאֵל בְּגִיל צָעִיר, אֲשֶׁר אִין
עוֹד מְצוּהָ יוֹתֵר גְּדוּלָּה מִזֶּו.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

אֲשֶׁר   ז' רכד   בְּנַחַל   קֶפֶט
ז' רכד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ...
נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! רַק שְׂמֵחָה וְרַק שְׂמֵחָה וְרַק שְׂמֵחָה, זֶהוּ הַמְרָשֶׁם
שֶׁאֲנִי יָכוֹל לְכַתֵּב לָךְ, כִּי רַבְּנוּ ו'ל אָמַר (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן
כד), שְׁגַם חֲכָמֵי הָרוֹפְאִים אָמְרוּ, שְׂכַל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רָעִים בָּאִים
לְאָדָם רַק מִחֲמַת הָעֶצְבוֹת וְהַדְּפָאוֹן. וְלִכֵּן הִתְכַּרַח לָךְ לִהְיוֹת בְּשְׂמֵחָה
עֲצוּמָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה נִצּוֹל מִכָּל מִינֵי מַחְלוֹת וְחֲלָאִים רָעִים,
וּבְכַרְטוּת מִמַּחְלַת עֲצָבִים, שְׂמָאֵד מְאֹד מְזִיקִים הָעֶצְבוֹת וְהַדְּפָאוֹן
לְמִי שְׂסוֹבֵל עַל עֲצָבִים. וְלִכֵּן הַיּוֹם יִשְׁנֶן תְּרוּפוֹת הַמוֹצִיאֹת אֶת
הָאָדָם מִהַדְּפָאוֹן, אֲבָל אִם הֵייתָ מְכַרֵּיחַ עֲצָמְךָ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשְׂמֵחָה,
לֹא הֵייתָ צָרִיף לְהִגִּיעַ אֶל שׁוֹם תְּרוּפָה.

מוֹהַרְנ"ת ו'ל הַבְּטִיחַ לְאַחַד: אִם תִּהְיֶה תָּמִיד בְּשְׂמֵחָה, לֹא
תִּהְיֶה רוֹאֵה פְּנֵי גִיהֶנוֹם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' רכה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר שְׁלֵא תִתְעַרֵב בְּרִיב שְׂאִינוֹ שִׁיף אֵלֶיךָ וְכו', אִף שְׁזֶה כּוֹאֵב,
שִׁישְׁנֶן מְרִיבוֹת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ וְכו', עַד כְּדֵי הַפְּאוֹת, רַחֲמָנָא
לְצַלֵּן, אַתָּה בְּרַח לָךְ מִכָּל אֱלוֹ וְכו'. אֲנַחְנוּ לֹא שְׂיָכִים אֲלֵיהֶם כָּלֵל,

קצ אָשׁר ז' רכוּ בַנְחַל

כָּל עֲנִינֵינוּ הוּא רַק לְהַפְיֵן אֶת אֹר רַבְנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְלֹא לְהַתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרָהּ כָּלֵל.

אֲשֶׁרֵינוּ, שְׁלֹא שָׁם חִלְקֵנוּ עִם בּוֹרִים וְרִיקִים הַמְגַבִּיהִים יָדֵים, כִּי כָּל הַמְגַבִּיהַ יָדוֹ עַל חֲבֵרוֹ, אֶף-עַל-פִּי שְׁלֹא הִכְהוּ נִקְרָא רָשָׁע (סְנֵהֲדִין נח:). וּמִכָּל שָׁפֵן שֶׁהִכְהוּ, צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר לֹא לְהִסְתַּוֵּב בֵּין אֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' רכוּ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר דְּבָרִים הַחֲשֵׁמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

עָלֶיךָ לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל שְׁלוֹם בֵּיתְךָ, אַחֲרַת תְּאַבֵּד אֶת אֲשֶׁתְּךָ. רַבְנוּ ז"ל הִזְהִירוּנוּ בְּמֵאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר עַל הַשְּׁלוֹם-בֵּית, וְאָמַר (שיחות-הַר"ן, סימָן רסג, רסד), שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם אֹרֵב מְאֹד עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים לְשִׁבֹר לָהֶם אֶת הַבָּתִּים. וְלִכֵּן אִם אֲבָרָךְ אֵינוֹ שׁוֹמֵר עַל בֵּיתוֹ, יֵאבֵד אֶת אֲשֶׁתוֹ. כִּי חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (יומָא ב.): בֵּיתוֹ — זוֹ אֲשֶׁתוֹ; וְאֶף אֶחָד לֹא יִרְחַם עָלֶיךָ.

זֹאת עָלֶיךָ לְהַבִּין, שֶׁכָּכֵל בֵּית יִשְׁרָאֵל בְּעֵינֵינוּ, וְעַקֵּר הַחֲכָמָה — לְפָתוֹר אוֹתָן. בֵּיתְךָ אֵינוֹ בֵּית שׁוֹנֶה מֵאַחֲרִים, אֲצִל כָּלֵם יִשְׁרָאֵל בְּעֵינֵינוּ בְּעֵינֵינוּ כְּאֵלוֹ אוֹ אַחֲרוֹת, וְאָדָם צָרִיךְ לִידַע פִּיֻצֵד לְהַתְמוּדָד עִם בְּעֵינֵינוּ. הַגֵּם שְׁזָה קָשָׁה מְאֹד, אֲבָל בְּעֵבּוֹר זֶה יֵשׁ לָנוּ אֶת רַבְנוּ ז"ל, שֶׁהוּא נוֹתֵן לָנוּ יַעֲצוֹת נִפְלְאוֹת אֵיךְ לְהַחֲזִיק אֶת הַשְּׁלוֹם-בֵּית. חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (שַׁבָּת סב:): נָשִׁים עִם בְּפָנֵי עֲצָמָן, וְצָרִיכִים לִידַע אֵיךְ לְהַתְנַהֵג עִמָּהֶן. אִם תִּהְיֶה בְּרַעַת — תִּהְיֶה לָךְ אִשָּׁה, וְאִם לֹא — תֵּאבֵד

אָשֶׁר   **ז' רכז**   **בְּנַחַל**   **קצא**
אֶת אֲשֶׁרְךָ. וְלָמָּה אַתָּה צָרִיךְ אֶת זֹאת? ! וּבִפְרֹט שְׂיִשׁ לָךְ גַּם יְלָדִים.
יְעֹזֵר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִשְׁמַע אֶצְלָכֶם תָּמִיד בְּשׁוֹרוֹת
מְשֻׁמָּחוֹת.

אֲנִי מֵיַעַץ לָךְ, שֶׁתִּתְּבוּדֵד לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יוֹם, עַל-כָּל-
פְּנִים חֲמֵשׁ דְּקוֹת, וְתִשְׁיַח וְתִסַּפֵּר לְפָנָיו יְתִבְרַךְ כָּל לְבָבְךָ וְכָל הָעוֹלָה
עַל מַחְשַׁבְתְּךָ, כִּי אֵין לָךְ קְרוֹב יוֹתֵר מִמֶּנּוּ יְתִבְרַךְ, וְאִם תִּתְּנֶהג
כָּךְ, אֵין לָךְ מְאֹשֶׁר יוֹתֵר בְּחַיִּים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' רכז.

בְּעֹזֶרֶת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נִרְו
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ הָאָרָךְ.

רְאֵה לְחִזּוֹק מְאֹד מְאֹד אֶת אֲשֶׁרְךָ, וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שֶׁבְּזִכּוֹת הַשְּׁמִחָה שֶׁתִּשְׁמַח, הִיא תֵּלֵד בְּנִקְל. תֹּאמֶר לָהּ שְׁלֹא
תִּפְחַד, אֶלֶּא תֹאמֶר שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, אֲשֶׁר זֶה מְסַגֵּל מְאֹד לְהוֹלִדָּה
בְּנִקְל, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְעֹזֵר בְּזִכּוֹת הַשְּׁמִחָה שֶׁתִּשְׁמַח וְהִיא
תִּהְיֶה שְׁמִחָה, שֶׁתֵּלֵד בְּקִלּוֹת, וְתִבְשְׂרוּ לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

וּבְכָלֵל, עֲלֶיךָ לְעַבֵּד הַרְבֵּה עַל נִקְדַּת הַשְּׁמִחָה, וְתִבְקֵשׁ הַרְבֵּה
מֵאֲתוֹ יְתִבְרַךְ רַק עַל שְׁמִחָה: "רְבוּנוּ שְׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי לְהִיּוֹת בְּשְׁמִחָה
תָּמִיד", וּבְזֶה שֶׁתִּהְיֶה בְּשְׁמִחָה וְתִבְקֵשׁ עַל שְׁמִחָה, תִּהְיֶה הַמְּאֹשֶׁר
בְּיוֹתֵר בְּחַיִּים. כִּי כָּל בְּעִיּוֹת הָאָדָם אֵינָן אֶלֶּא מִפְּאֵת חֲסְרוֹן הַשְּׁמִחָה,
כִּי אִם אָדָם תָּמִיד שְׂמַח, הוּא פּוֹתֵר אֶת כָּל בְּעִיּוֹתָיו עַל נִקְלָה. וְלָכֵן
צָרִיךְ לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת רַק בְּשְׁמִחָה, וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִּזְכֶּה לְהַצְלָחָה.

קצב   אָשֶׁר   ז' רכז   בַּנְחַל

וכמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְנֵי ו"ל (ספֿר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׁמֹחָה, חֶלֶק ב'): מִי שֶׁשָּׂמַח
תָּמִיד — הוּא מְצַלִּיחַ. וְעַל־כֵּן זֶה הַיְסוּד אֲצֵל כָּל יְהוּדֵי, וּבְפָרֶט
אֲצִלָּךְ — רַק שְׂמֹחָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

עָלֶיךָ לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד בְּכַבוֹד אֲשֶׁתְּךָ, וְתִהְיֶה וּתְרַן בְּבֵיתְךָ, וְאִז
תִּזְכֶּה לְאִשָּׁה צַדִּיקָת. עָלֶיךָ לְחַשֵּׁב שְׂאֲשֶׁתְּךָ מְלָכָה, אֲזִי אַתָּה מְלֶךְ,
אֲבָל אִם תִּחְשַׁב שְׂאֲשֶׁתְּךָ שְׂפֹחָה, אֲזִי אַתָּה עֶבֶד. עֲקֹר בְּעֵינֶיךָ זֶה רַק
מִפְּנֵי שְׂאֵתָה בְּמֶרֶה שְׁחוּרָה וּבְעֵצָבוֹת, וְאַתָּה מִמְּשִׁיךְ אֶת זֹאת עָלֶיךָ
וְעַל אֲשֶׁתְּךָ וְעַל כָּל הַסְּבִיבָה, תִּתְחִיל לְהִיּוֹת שְׂמַח, וְתִשְׂמַח אֶת
אֲשֶׁתְּךָ עִכְשָׁו, וְתִבְקֹשׁ מִמֶּנָּה סְלִיחָה, וְתִפְעִילוּ מוֹסִיקָה וְתִשְׂמַחוּ
בְּצוּפָא. וְאִז תִּרְאֶה לְפָנֶיךָ אָדָם אַחֵר לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי.

הַשְּׂמֹחָה הִיא הַגְּאֻלָּה, כְּכֹל שְׂשִׂמְחִים, יוֹתֵר נִתְרַחֵב הַמֶּחַ,
וְרוֹאִים שְׂאִין צְרִיכִים לְדַאֵג כָּל־כָּף, אִין צְרִיכִים לְפַל בְּקִטְנוֹת הַדַּעַת.
הִנֵּה נִתֵּן לָךְ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אִשָּׁה טוֹבָה, אִשָּׁה יְקָרָה וְצַדִּיקָת, זְכוֹר
זְכוֹר שְׂהֵייתָ בְּחוּר רִנָּה, מְשַׁלָּךְ בְּעֵבְרוֹת וְחֻטָּאִים, וְהַיּוֹם נִתְנָךְ
הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אִשָּׁה מְשַׁפְּלָת, עָלֶיךָ לְכַבְּדָהּ, וּכְמֵאֲמָרָם ו"ל
(יְבָמוֹת סב): הָאֹהֶב אֶת אֲשֶׁתוֹ כְּגוּפוֹ, וְהִמְכַבְּדָהּ יוֹתֵר מִגּוּפוֹ, עָלָיו
הַפֶּתוּחַ אוֹמֵר (אִיּוֹב ה, כד): "וַיִּדְעַתָּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְיֶךָ"; הֶעֱקֹר לְהִיּוֹת
רַק שְׂמַח, וְאִם תִּעֲשֶׂה כֵּן, תִּדַּע לָךְ שְׂזוֹ הַמִּתְנַהֵּ וְזֶה הַשִּׁי הַיֵּפֶה בְּיוֹתֵר
בְּחַיִּים. שְׂ"י — אוֹתִיּוֹת י"ש, עֲתִיד הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְהִנְחִיל לְכָל
צַדִּיק וְצַדִּיק שְׂ"י עוֹלָמוֹת (עֲקָצִין ג, יב), עַל־כֵּן רְאֵה רַק לְהִיּוֹת שְׂמַח,
וְיִהְיֶה לָךְ כָּל טוֹב בְּחַיִּים.

רַבְנֵי ו"ל אוֹמֵר (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כג), שְׂצְרִיכִים לְתַפֵּס
אֶת הַמֶּרֶה שְׁחוּרָה, וְלְהַכְנִיסָהּ בְּתוֹךְ הַשְּׂמֹחָה, וְאוֹמֵר עַל זֶה מוֹהַר"ן
ו"ל (לְקוּטִי־הַלְכוֹת, פָּרִיָּה וּרְבִיָּה, הַלְכָה ג), שְׂצְרִיכִים לְהַכְנִיס שְׂמֹחָה
בְּאִשָּׁה, כִּי דְרָפָה שָׁל אִשָּׁה לְפַל בְּעֵצָבוֹת וּבְדַפְאוֹן, וְלִכֵּן רְאֵה
לְשְׂמֹחָה, וְלִרְאוֹת שְׂבִיתְךָ יִהְיֶה רַק שְׂמַח.

שְׂנִשְׂמַע בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת...

ז' רכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה,
שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֻסֵּד וּבְרַחֲמִים, בְּצִדְקָה
וּבְמִשְׁפָּט, דָּבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נֹעֵשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגָּחַת
הַמַּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן. כָּל הַרְשָׁעִים יִפְלוּ תַחַתָּנוּ, אָסוּר לִפְחֹד וְאָסוּר
לְהִתְבַּלְבֵּל, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְאֵנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת.

כְּשֶׁאֲדָם בְּצָרָה נִדְמָה לוֹ שְׁזָה סוֹף הָעוֹלָם, שֶׁהִנֵּה הוֹלְכִים לְעֶצְרוֹ
וְלֵהִפְּלוֹ וְלִסְגְרוֹ מִכָּל הַכּוֹוֹנִים, כִּי מֵאֲרֻבְעָה צְדָדִים סָגְרוּ עָלָיו,
וּמִלְמַעְלָה וּמִלְמַטָּה, וְהִנֵּה הוּא כְּבִקְפָסָה נְעוּלָה, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם, וְהִרְבֵּה דְרָכִים לְמָקוֹם לְפָרֵץ יְמִינָה
שְׂמֵאלָהּ, קְדִימָה אַחֲרָהּ, לְמַעְלָה לְמַטָּה, וְכִמוֹ שְׂפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית כח,
יד): "וַיִּפְרָצָה יָמָה וְקִדְמָהּ, צְפוֹנָה וְנִגְבָּהּ", אֵין צְרִיכִים לְהִתְפַּחֵד
מִשׁוֹם דָּבָר, רַק לְהִתְחַזֵּק יוֹתֵר בְּאַמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלַעֲוֹרֵר
אֶת כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁיִּתְבוֹדְדוּ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּתְבַּטְּלוּ מֵאֲתָנוּ
הַגְּזֵרוֹת, וְלַעֲוֹרֵר רַחֲמִים רַבִּים עִם הַיְלָדִים, שֶׁהֵם יִתְפַּלְּלוּ לְפָנָיו
יִתְבָּרַךְ.

מָה עֲשֵׂה מְרִדְכֵי הַצְדִּיק בְּשַׁעֲהַ שְׁהֵמָן הַרְשָׁע הַסְתּוֹכֵב בְּגֵאוּהַ
וּבְגֵדְלוֹת וְכוּ', וְהִנֵּה בְּטוּחַ שְׁעוֹמֵד לְכֻלּוֹת אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל? הוֹצִיא
אֶת הַיְלָדִים וְהִרְבּוּ בְּתַפְלָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִבְסוֹף הַמֶּן נִתְלָה,
אֲשֶׁר דָּבָר כְּזֶה לֹא תֵאָר וְשִׁעַר כָּלָל, כִּי הִנֵּה בְּטוּחַ בְּעֲצָמוֹ וּבְגֵדְלוֹתוֹ,
"וַיֵּצֵא הַמֶּן בַּיּוֹם הַהוּא שְׂמֵחַ וְטוֹב לֵב" (אֶסְתֵּר ה, ט), מִי עוֹד יוֹתֵר
מֵאֲשֶׁר מִמֶּנּוּ — חָשַׁב, "וְכָל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֵי הַמֶּלֶךְ כּוֹרְעִים
וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהַמֶּן" (שֵׁם ג, ב), וְלִבְסוֹף תְּלוּהוּ עַל עֵץ גְּבוּהַ חֲמִשִּׁים
אַמָּה.

קצד אָשֶׁר ז' רכט בַּנְחָל

וְלָכֵן אָסוּר לִפְלֵי כְּרִגְעַ בְּעֵצְבוֹת וּבְמִרְרוֹת וּבְדַכְּאוֹן וּלְהַשְׁבֵּר.
רַבְּנוּ ו"ל אָמַר: נִצְחָתִי וְאַנְצָח כִּי מִדְּתוֹ נִצַּח, וְרַק רַבְּנוּ ו"ל יִנְצַח
לְבַסּוֹף. הָעֵקֶר לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה, וְאִז תִּרְאֶה כִּי יִקְיָם (שְׁמוּאֵל-א' טו,
כט): "נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר". הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַצֵּחַ, וְעַם יִשְׂרָאֵל
יִנְצָחוּ, אֲל לָנוּ לְהִתְפַּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, אִם נִחְדִיר אֶת זֹאת
בְּעֵצְמָנוּ וּבְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, נַעֲבֹר עַל הַכֹּל. זֶה נִרְאֶה מוֹזֵר וּכְדֻמְיוֹן,
אָבֵל אֲשֶׁרֵי הָאָדָם שְׂיֹדַע בְּתוֹף תּוֹכוֹ, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת
עוֹלָמוֹ. זָכֹר זֹאת הֵיטֵב.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' רכט.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיָעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ...
נְרוּ יְאִיר.

לְנֹכַח קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ו"ל אוֹמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עט): יֵשׁ תְּשׁוּבָה שָׁל
שִׁבְתָּ וְשָׁל שְׁשֵׁת יָמֵי הַחֹל; תְּשׁוּבָה שָׁל שְׁשֵׁת יָמֵי הַחֹל, הִנֵּה אָדָם
כָּשֶׁר אוֹ פְּסוּל, טָמֵא אוֹ טָהוֹר, מִתְגַּלְגֵּל — פַּעַם הוּא כֶּף וּפַעַם כֶּף,
תְּשׁוּבָה שָׁל שִׁבְתָּ, שֶׁהַחֲלִיט — "זֶהוּ זֶה! אֲנִי רוֹצֶה רַק אֶת
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא". וְלָכֵן צְרִיכִים לְגִלוֹת לְכֻלָּם רַק אֶת הַבוֹרָא
יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְאִז נִזְכָּה לְתְּשׁוּבָה שָׁל שִׁבְתָּ.

וְזֹאת צְרִיכִים לְדַבֵּר תָּמִיד עִם אַנְשִׁים — רַק מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, לְעוֹדְדָם וּלְחַזְקָם וּלְשִׂמְחָם וְלֹא לְעֹזֵב כְּרִגְעַ, וְאִם גִּלְף בְּצוּרָה
כְּזוֹ, נוֹכַח לְקָרֵב אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְזֶה הַחֹב הַמְּנַח
עֲלֵינוּ עֲתָה — רַק לְדַבֵּר מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵינֵן לָנוּ דְּבוּרִים
אַחֵרִים, כִּי אֵינֵן בְּעוֹלָם מְצִיאוֹת זוּלָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְכֹל שֶׁהָאֹר מִתְגַּבֵּר
יֹתֵר, כֶּף הַחֲשָׁף נִתְמַעֵט, כִּי מְעַט מִהָאֹר דּוֹחָה הַרְבֵּה מִהַחֲשָׁף, מְכַל

אֲשֶׁר ז' רל בְּנַחַל קִצָּה

שָׁכַן כְּשֵׁישׁ הַרְבֵּה אוֹר — דּוֹחָה הַרְבֵּה חֶשֶׁךְ. כְּפִי שְׁאַרְע בְּחִנְכָּה,
שֶׁנֶּעֱשֶׂה גַם, וְרַבִּים נִפְלוּ בְיַד מְעֻטִים, הָיוּ רַק אֲנָשִׁים סְפוּרִים שֶׁגָּלוּ
אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְצָעְקוּ: "מִי כְמוֹךָ בְּאֵלִים ה'", וְעַל-יַד־זֶה
הַכְּנִיעוּ רַבּוֹת יוֹנִים. וְכֵן עָתָה עֲלִינוּ לְגִלוֹת רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וְכָל הַיּוֹנִים הִלְלוּ יִפְלוּ נִפִּילָה אַחַר נִפִּילָה.

רַק חֲזוֹק וְאַמֵּץ, וְתַמְשִׁיף לְחֲזוֹק יְהוּדִים, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן
לָךְ בּוֹזוֹת זֶה מִחִין חֲדָשִׁים. וּבְכָל פַּעַם בְּפַעַם כְּשֶׁאַתָּה תִּדְבֵּר עִם
אַחֵרִים, עַל-יַד־זֶה גַם אַתָּה תָּבוֹא אֶל הַשֶּׁכֶל, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ
ז"ל (לְקוּטֵי-מִוֶּהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן קו): עֲצָה לָבוֹא לְגִדְלוֹת הַמַּחֲזִין —
לְהַשְׁכִּיל אֶת אַחֵרִים; וְלִכֵּן צְרִיכִים רַק לְחֲזוֹק אֶת אַחֵרִים, וְעַל-יַד־זֶה
גַם הוּא יָבוֹא לְגִדְלוֹת הַמַּחֲזִין.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' רל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גִּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי שְׁכַתְבֶּתְּ וְכו', תִּדְעֵ לָךְ, אֲשֶׁר מוֹכָא בְּפוֹסְקִים, שְׂאִין לְאָדָם
לְהַתְּפַלֵּל בְּלֹא רְצוֹן הַקֹּהֵל, וְכָל מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּחִזְקָה בְּדֶרֶךְ אֱלִימוּת,
אֵין עוֹנִין אִמֵּן אַחַר בְּרִכּוֹתָיו. כֵּן מוֹכָא בְּרַמ"א (סִימָן נג, סְעִיף כב),
וְכַתֵּב עַל זֶה הַמִּשְׁנָה בְּרוּרָה, דְּאֵין לְאָדָם לְהַתְּקוּיֵט בְּעֵבֹר שׁוֹם
מִצְוָה, כְּגוֹן: גְּלִילָה שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה, שֶׁהָרִי שְׁנִינוּ:
וְהַצְנוּעִים מְשַׁכּוּ יְדֵיהֶם מִלְחָם הַפְּנִים, וְהַגְּרָגְרִינֵין חוֹטְפִים וְאוֹכְלִין,
וְאֹכִילֵת לְחֵם הַפְּנִים הוּא מִצְוָה וְכו', עֵינַי שָׁם. וְלִכֵּן לֹא כְּדַאי לִילָף

קצו אשר ז' רלא בנחל

בְּחֻזְקָה וְלִהְתְּקוּטֵט בְּעֵבוּר זֶה, כִּי חָבַל מְאֹד מְאֹד שֶׁתְּבוֹאוּ לְיָדֵי מַחְלָקָת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַתְּחָהּ רַבָּה מְאֹד...

ז' רלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

רָאָה רַק לְחֻזַּק אֶת עֲצָמָךְ לִהְיוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְאֵף פַּעַם אֶל תִּמְשָׁךְ אֶל הַעֲצָבוֹת, תְּמִיד תִּרְאֶה רַק לִהְתַּפְּלֵל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנוּ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאַזְכֶּה לִרְאוּתְךָ תְּמִיד כְּמוֹ עֵינֵי הַגִּישְׁמִיּוֹת וְהַחֲמָרִיּוֹת". וְאִם תִּהְיֶה רְגִיל לִהְתַּפְּלֵל תְּמִיד עַל שִׂמְחָה — תִּזְכֶּה לָזֶה. כִּי הַעֲקָר שֶׁאֲדָם צְרִיךְ לְבַקֵּשׁ יִתְבָּרַךְ זֶה רַק שִׂמְחָה, כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ — שֵׁם שׁוֹרֶה רַק שִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁכַּתוּב (דְּבָרֵי-הַיְמִיּוֹת ב' טז, כז): "עֲזוּ וְחַדְדוּהָ בְּמִקְוֹמוֹ", וְלָכֵן זֶה הַסִּימָן — אִם אֲדָם מְקַרֵּב אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא תְּמִיד שִׂמְחָה, וְחַס וְשְׁלוֹם, אִם נוֹפֵל עַל הָאֲדָם עֲצָבוֹת וְדַפְאוֹן וּמְרִירוֹת, סִימָן שֶׁמִּתְרַחַק מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְלָכֵן תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁמְרַגְּשִׁים אֵיזוֹ עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, צְרִיכִים כְּבָר לְבַקֵּשׁ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנוּ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, זַכְּנוּ לִרְאוּת אוֹתְךָ, וְאַזְכֶּה לִהְיוֹת אוֹתְךָ, וְאַזְכֶּה לְחֻזַּק אוֹתִי וְאֶת אֲשֵׁרִי וְיִלְדֵי" וְכוּ'. וְאִם תִּהְיֶה רְגִיל בְּזֶה, תִּהְיֶה הַמְּאֶשֶׁר בְּיָדֵינוּ. הַעֲקָר רַק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד), שֶׁמְצַנֶּה גְדוּלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, וְאֵין זֶה סֵתֵם מְצֻנָה, אֲלֵא מְצֻנָה הַפְּלוּלָה מְכַל הַמְצֻוֹת, כִּי כֶּף מוּבָא בְּדַבְּרֵינוּ ו"ל (סִפְרֵי-הַמְּדוּת,

אֲשֶׁר ז' רלא בנחל קצו

אות שמחה, סימן א'): כְּשֶׁאַדָּם עוֹשֶׂה מְצוּה בְּשִׂמְחָה, סִימָן שְׁלֹבוֹ שְׁלֵם לֵאלֹקָיו; בְּזֶה שֶׁאַדָּם מְקַיֵּם אֶת הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, הוּא מְגַלֵּה אֶת טוֹהַר לְבָבוֹ, שְׂרוּצָה לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

וְלִכֵּן עָלֶיךָ לְשׁוֹבֵר אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל נִקְדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי כְּשֶׁאַדָּם חָטָא בְּפָגַם הַבְּרִית, וּבִפְרָט בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה, זֶה מְכַנֵּס בּוֹ דְּפֹאוֹן וְעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, וְאִינוֹ יוֹדֵעַ מָה רוּצָה מֵעֲצָמוֹ. וְלִכֵּן הַרְגֵּל עֲצָמָךְ לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וּתְבַקְשׁוּ יִתְבַּרֵּךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם רַק עַל נִקְדַּת הַשִּׂמְחָה, וְאִז יִתְרַחֵב לְבָבְךָ. וְכַמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שִׂמְחָה, סִימָן כא): עַל־יְדֵי שִׂמְחָה — תְּפִיסַת הַמַּחַ נִתְגַּדֵּל; וְלִכֵּן תְּבַקֵּשׁ רַק עַל שִׂמְחָה, וְאֵל תִּתֵּן כְּרָגַע שֶׁתִּפְגַּס בְּךָ עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, וְאִז תִּרְאֶה שֶׁאַתָּה אָדָם אַחֵר לְגַמְרֵי.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (ראש השנה ו'): אִשָּׁה — בַּעֲלָהּ מְשִׂמְחָה; עַל־כֵּן רְאֵה לְשִׂמְחָה אֶת אִשְׁתְּךָ, שֶׁתְּמִיד תִּהְיֶה שִׂמְחָה וְעֲלִיזָה, וּבְזֶה שֶׁתְּשִׂמְחָה, גַּם לְךָ תִּהְיֶה שִׂמְחָה, כִּי כָּךְ אוֹמֵר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפד): יֵשׁ אוֹר יִשְׂרָאֵל וְאוֹר חוּזֵר, כְּשֶׁאַדָּם מְדַבֵּר עִם הַזּוֹלָת בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם, חוּזְרִים אֵלָיו הַשִּׂמְחָה וְהַדְּבוּרִים שֶׁדַּבֵּר; וְלִכֵּן בְּזֶה שֶׁתְּדַבֵּר עִם אִשְׁתְּךָ וְתַחֲזִקָהּ וְתַעֲוֹדְדָהּ, הַדְּבוּרִים יִחְזְרוּ אֵלֶיךָ, וּבְזֶה שֶׁתְּשִׂמְחָה, הַשִּׂמְחָה תִּקְפֹּץ גַּם אֵלֶיךָ, וְאִז תִּהְיֶה אַךְ שִׂמְחָה וְהִכֵּי מְאֹשֵׁר, וּמְכַל שֶׁפֶן שֶׁתְּשִׂמְחָה גַּם אוֹתִי.

רַבְּנוֹ ז"ל אוֹמֵר (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שִׂמְחָה, סִימָן טז): מִי שֶׁמְפָרְסֵם אֶת הַצְּדִיק — זוֹכֵה לְשִׂמְחָה; לִכֵּן צְרִיכָה לִהְיוֹת כָּל עֲבוּדָתְנוּ — רַק לְגִלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבְּנוֹ ז"ל. וְזוֹ מְעַלֵּת הַפְּצַת אוֹר רַבְּנוֹ ז"ל לְבְּעוֹלָם. אִם נִזְכָּה לָזֶה — נִהְיֶה כֹּל־כָּךְ שְׂמִיחִים, וְנִרְקַד כָּל יוֹם וְיוֹם מֵרַב שִׂמְחָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' רלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי מִכְתָּבְךָ.

עֲלִיךָ לְהִיּוֹת רַק שְׂמֵחַ, וְזֶהוּ הַתְּקוּן שֶׁלְּךָ — לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּכְכֹל שֶׁתַּחֲדִיר בְּעֶצְמְךָ נִקְדַּח הַשְּׂמֵחָה, יִמְחַל לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַעֲוֹנוֹת. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קס"ט), שְׂאֵם אָדָם בְּשִׂמְחָה, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ שׁוֹמֵר לוֹ אֶת הַבְּרִית שֶׁלֹּא יִפְגַּם בּוֹ; כִּי עֵקֶר הַחֵטָא הַזֶּה בָּא לְאָדָם רַק עַל-יְדֵי רַבּוּי עֲצָבוֹת וְדִכְאוֹן שֶׁתּוֹפֵס אוֹתוֹ. וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁכָּבַר עָבְרוּ עֲלֶיךָ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, וְנִכְשַׁלְתָּ בְּמָה שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ, עֲלִיךָ לְהִיּוֹת רַק שְׂמֵחַ, וְזֶהוּ עֵקֶר תְּקוּנָךְ — לְשִׂמְחָתְךָ אֶת עֶצְמְךָ, אֶת אֲשֶׁתְּךָ וְאֶת כָּל הַנִּקְרָה בְּדַרְכְּךָ, וְזֶה יִרְחִיב אֶת דַּעְתְּךָ.

בְּשִׂמְחָה אוֹתִיּוֹת מִחֲשֻׁבָה (תְּקוּנֵי-זוֹהַר, דָּף ס"ו); כְּשֶׁאָדָם שְׂמֵחַ — יְכוּל לְהוֹלִיךָ מִחֲשֻׁבָתוֹ לְהִיכֵן שְׂרוּצָה. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כא): הֵיכֵן שְׂאָדָם חוֹשֵׁב — שֵׁם כָּל הָאָדָם. וְלָכֵן צְרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל הַמִּחְשָׁבָה, כִּי הִיא עֲלוּלָה לְמִשָּׁף אֶת הָאָדָם לְשִׂאוֹל תַּחֲתִית. וְלָכֵן רְאֵה לְהִתְחַזֵּק מְאֹד.

יְעֹזֵר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְתְּקוּן נְצָחִי, אֵל תִּדְאָג וְאֵל תִּפְחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבַעוּלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר   ז' רלג   בַּנְחַל   קצט
ז' רלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מֵימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אִם תִּהְיֶה שְׂמֵחָה בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם, תִּזְכּוּ לְהִרְחִיבַת הַדַּעַת וּלְפִרְנֹסָה
בְּשִׁפְעוֹ, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַטוֹב בְּיֹתֵר, כִּי הָעֵקֶר זֶה הַשְּׂמֵחָה,
וְעַלֵיכֶם לְמַסֵּר נַפְשְׁכֶם מְאֹד מְאֹד שְׂתִהְיֶה שְׂמֵחָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְאִין
זֶה דָּבָר קָל כָּלָל וְעֵקֶר, אֲלֹא הַדְּבָר הַקָּשֶׁה בְּיֹתֵר לְהַגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם.
וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (תַּנְחוּמָא שְׁמִינֵי ב'): אִין הַשְּׂמֵחָה מִמְתַּנְתָּ
לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שְׂשִׂמַח הַיּוֹם שְׂמַח לְמַחֵר. וְלָכֵן צְרִיכִים לְרִאוּת
לְשִׂמַח רַק הַיּוֹם, וּלְשִׂמַח אֶת הָאִשָּׁה, וְהָאִשָּׁה אֶת הַבַּעַל, וְכֵף יִהְיֶה
בֵּית שְׂמַח, וְאִזּוֹ הַשְּׂכִינָה תִשְׂרָה שָׁם, וּבְמִקוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה, לֹא
חֵסֵר דְּבָר.

וְלָכֵן עַלֵיכֶם לְהִתְחַזֵּק בְּמְאֹד מְאֹד, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיָדָאֵי
לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם, וְאֶקְנֶה מְאֹד לְרִאוּתְכֶם בְּקִרְוֵב, וּלְהַשְׁפִּיעַ עַלֵיכֶם
שִׁפְעַ גְּדוֹל.

לַעֲתָ עֲתָה רְאוּ לְהִתְחַזֵּק מְעַמְד וּלְחַזֵּק זֶה אֶת זֶה, וְכֵן לְחַזֵּק אֶת
כָּל הַסּוֹבְבִים אֶתְכֶם, אֲשֶׁר זֶה הַיְסוּד, הַבַּעַל צְרִיף לְחַזֵּק אֶת כָּל
הַגְּבָרִים, וְהָאִשָּׁה צְרִיכָה לְחַזֵּק אֶת הַנְּשִׁים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיוּ כָּלֵם
מְחַזְּקִים. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פָּרָשָׁה ז', סִימָן ו'):
אִין מְחַזְּקִין אֲלֹא לְמְחַזְּקִים, כָּלֵם צְרִיכִים הַתְּחַזְּקוּת.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂיִהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב בְּחַיִּים, אֲנִי
מִתְפַּלֵּל עַלֵיכֶם, וְאִינִי שׁוֹכַח מִכֶּם, וְאֶקְנֶה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא
לְשַׂכַּח מִכֶּם אֲפֹלוּ כְּשֶׁאֲצַא מִזֶּה הָעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

ז' רלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסָה.

מָה אָמַר לָךְ! כָּל הַחַיִּים עָלֵינוּ לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל וּלְשַׁבַּח אֶת
הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ עַל גְּדֻלַּת הַחֻסֵּד חֲנֻם שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שְׁקָרְבָנוּ אֶל
רַבְּנוּ ז"ל, זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר לְמִי שֶׁלֹּא הַכְּנִיס עֲצָמוֹ בְּתוֹרָתוֹ
הַעֲמָקָה מְנִי יָם. וּכְבָר גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל וְאָמַר (חַיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁמֶט
וְאֵילָף): אִם תִּתְמַיְדוּ בְּסִפְרֵי "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", אֲזִי תֵרְאוּ אֶת
הַפְּנִימִיּוֹת שֵׁישׁ שָׁם, פְּנִימִיּוֹת וְעִמְקוֹת אֲשֶׁר לֹא נִרְאָה מִבְּחוּץ כָּלֵל,
וּכְכֹל שְׁשׂוֹקְדִים יוֹתֵר בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", מֵאִיר לְאָדָם יוֹתֵר הַמַּחֲזִין,
וְזוֹכָה לְהַשִּׁיג אֹר חֲדָשׁ בְּחַיְיוֹ הַפְּרָטִיִּים, אֲשֶׁרֵי עֵין רְאֵתָה זֹאת!

מָה אָמַר לָךְ! כָּל מִי שֶׁמְתַמֵּיד יוֹתֵר בְּלַמּוּד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן",
מִרְגִּישׁ יוֹתֵר אֹר הַגְּנוּז כִּי טוֹב בְּחַיְיוֹ הַפְּרָטִיִּים, וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר
לְהַסְבִּיר לְבְּנֵי-אָדָם שֶׁלֹּא טָעְמוֹ מֵהַ זֶה טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי. וּכְבָר אָמַר
דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלִיו הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים לַד, ט): "טָעְמוֹ וּרְאוּ כִּי טוֹב הַנִּזְ"ה"
וְגו', דָּוִד הַמֶּלֶךְ מִתְחַנֵּן: "טָעְמוֹ וּרְאוּ אֲשֶׁר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא טוֹב",
וְלִכֵּן לְמָה תִּהְיוּ שְׂבוּרִים?!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ז' רלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי

מָאד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נּוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ! אִם אַתָּה רוֹצֵה לְחַיּוֹת חַיִּים טוֹבִים בְּזֶה הָעוֹלָם, תִּשְׁתַּדֵּל לְשַׁפֵּט עֲצָמְךָ בְּכָל יוֹם בִּינְךָ לְבֵין קוֹנֶךָ, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן טו): כְּשֶׁאָדָם שׁוֹפֵט עֲצָמוֹ כָּאֵן לְמִטָּה, אֲזִי מֵדַת הַדִּין לֹא תִתְלַבֵּשׁ בְּשׁוּם דְּבַר לְהַפְחִיד אוֹתוֹ, וַיֵּשׁ לוֹ רַק יִרְאָה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא מִשׁוּם שֶׁר וְחִתָּה רָעָה וּמִשׁוּם רָשָׁע בְּעוֹלָם, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה; כִּי בְּאַמַּת אָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת דְּבוּק רַק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא יִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ שׁוּם פֶּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם.

וּמִסִּפְרִים עַל הַגֵּר"א ז"ל, שֶׁהִיָּה בְּבֵית-סֵהָר, וְהִתְנַהֵג שָׁם בְּדִיּוֹק כְּמוֹ שֶׁהִתְנַהֵג בְּבֵיתוֹ, הִתְפַּלֵּל בְּאַרְיכוּת וּבְדַבְּקוּת נִפְלְאָה, וְכֵן לְמַד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּהִתְמַדָּה וּבִשְׂקִידָה בְּעַל-פֶּה. וְלִכֵּן הֶעֱקָר רַק לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִהְיוֹת רְגִיל רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהֵבִין עִם אָבִיו, וְלִסְפֹּר לוֹ יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לְבָבוֹ, וְלִהְתְּרַחֵק מִוּכּוֹחִים, לֹא לְהִתּוֹכַח עִם שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, אֲפִלוּ לֹא עִם אֲשֶׁתּוֹ וְיִלְדָיו, רַק לְדַבֵּר תְּמִיד עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא יִהְיֶה אֲכַפְתָּ לוֹ אִם הוּא נִמְצָא בְּחִדְרוֹ לְבַד, אוֹ שֶׁנִּמְצָא לְבַד בְּשָׂדֵה וּבִיעָר, כִּף לֹא יִהְיֶה אֲכַפְתָּ לוֹ בֵּין אֶלְף אֲנָשִׁים, וְכְמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סו), אֲשֶׁר שְׁלֵמוֹת הָאֲמַת הוּא כְּשֶׁאֵינוֹ נִצְרָף אֶל הַבְּרִיּוֹת.

כִּי יֵשׁ אֶחָד שֶׁצָּרִיף כְּבוֹד, אוֹ רוֹצֵה מִחֲמָאָה מִבְּנֵי-אָדָם עַל עֲבוֹדָתוֹ וְכוּ', אוֹ כְּשֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל רוֹצֵה שְׁבַנֵי-אָדָם יִרְאוּ אֵיף הוּא מִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵה, זֶה נִקְרָא שֶׁהוּא נִצְרָף לְבְּרִיּוֹת, וְעָלָיו כּוֹנֵנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בִּיצָה לב:): הַנִּצְרָף אֶל הַבְּרִיּוֹת — חֲזָיו אֵינָם חַיִּים; הֵינּוּ שְׂאִינָם חַיִּים שְׁלוֹ, כִּי הוּא חַי מֵאַחֲרִים, מָה אַחֲרִים אוֹמְרִים עָלָיו, וְזֶה כְּכֹר שְׁקָר, אֲלֹא אָדָם צָרִיף לְהַגִּיעַ אֶל מִדְּרָגָה כְּזוֹ, שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּרַבִּים, וְלֹא אֲכַפְתָּ לוֹ מֵאַף אֶחָד, כִּי גִדְמָה לוֹ שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל לְבַד בְּחִדְרוֹ, וְאֵין מִי שִׁיִּסְתַּכַּל עָלָיו, זֶה נִקְרָא חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים אֲמַתִּים,

רַב אֲשֶׁר ז' רְלוּ בְּנַחֵל

חיים השׂיכּים אֵליו, וְהוּא לֹא חֵי אֶת הַחַיִּים לְאַחֲרִים כָּלֵל, זֶה נִקְרָא חַיִּים נִצְחִיִּים — כְּשֶׁאָדָם כָּל־כֶּף דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׂכָר לֹא אֲכַפֵּת לוֹ שׁוּם דְּבָר, וְלֹא מְעַנֵּן אוֹתוֹ מְאוּמָה. וְזֶה הִיָּה הַחֲרָשׁ, שֶׁלֹּא שָׁמַע שׁוּם קוֹל מְהַעוֹלֵם הַזֶּה, וְעַל־יְדֵי־זֶה חֵי חַיִּים טוֹבִים (עֵין סְפִירַי־מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה יג, מִיּוֹם ב'), אֲשֶׁר־נּוֹ וְאֲשֶׁר־י חֲלָקְנוּ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' רְלוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! חֲזוּק וְאַמֵּץ, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ, אַף שְׁעוּבֵר עָלֶיךָ מָה שְׁעוּבֵר בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וְכוּ', וְאַתָּה מְלֹא הִרְהוּרִים רְעִים וּמַחֲשָׁבוֹת מְגִנּוֹת וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אֵין זֹו עֲצָה לְהַתְיָאֵשׁ מִהַחַיִּים כְּמוֹ שְׁאַתָּה כּוֹתֵב, אֶלָּא תַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי הַשְׁתַּדְּלִיּוֹת לְנִסְעֵ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל, אֲשֶׁר שָׁם הוּא תְּקוּנָךְ.

רַבְּנוּ ו'ל הַבְּטִיחַ בְּהַבְטָחָה חֲזָקָה, עַל־יְדֵי שְׁנֵי יְעִדִים כְּשָׂרִים, שְׁמִי שְׂיִבּוֹא אֶל קְבֻרָו, וְיִתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה בְּעִבּוּרוֹ, וְיֹאמֵר שָׁם אֶת הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים 'תְּקוּן הַכְּלָלִי', אֶפְלוּ אִם עֲצָמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאֵיו וּפְשָׁעָיו וְכוּ', יוֹצִיאֻ מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית. וְלִכֵּן עֲשֵׂה זֹאת, אִיפּוֹא, וּבְרַח לָךְ אוּמָנָה, כִּי שָׁם תְּקוּנָךְ.

נָא וְנָא אֶל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, כִּי כְּבָר צָעַק רַבְּנוּ ו'ל בְּקוֹל עֲמִק: "גִּיּוּוֹאֵלְד, זֵיט אֵיךְ גִּישֵׁט מְיִיאֵשׁ, עֵס אִיז גָּאָר קִיין יְאוּשׁ פֶּאַרְהַאנְדֵן", אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם, כְּמוּבָא (לְקוּטִי־מוֹהֲרֵן, חֶלֶק ב', סִמָּן עח) וְהַשְׁיַחֲוֹת שְׁעַל זֶה; אֲשֶׁר־נּוֹ שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבִּי כְּזֶה!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' רלוז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיְקָר ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תַּדַּע, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, דְּבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינּוּ נֶעֱשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְזוֹהִי שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת. וּבִידִיעָה זוֹ יִסְתַּלַּק מִמֶּךָ כָּל הַצַּעַר, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רנ), שֶׁכָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים שָׂאָדָם סוֹבֵל, הֵם רַק מִחֲמַת חֶסְרוֹן הַדַּעַת, כִּי אִם הָיָה לוֹ דַּעַת שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, לֹא הָיָה סוֹבֵל. וְזֶה עֵקֶר הַגְּלוּת — שְׁלֹקְחִין מִמֶּנּוּ אֶת הַדַּעַת, וְחוֹשְׁבִים שֵׁשׁ כָּאֵן טָבַע, מְקַרְה וּמְזַל, וְעַל-יְדֵי תְּפִלָּה וּבִפְרָט עִם דְּמַעוֹת — מִמְּשִׁיכִים אֶת הַהַשְׁגָּחָה, כִּי הַטָּבַע מְחַיֵּב כָּךְ, וְהַתְּפִלָּה מְשַׁנֶּה אֶת הַטָּבַע. וְהָיָה רְאוּי שֶׁתִּלְמַד עֲכָשׁוּ אֶת הַמְּאָמֵר הַזֶּה בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר"ן, וְתֹאמַר עָלָיו הַתְּפִלָּה מִלְּקוּטֵי-תְּפִלוֹת, תְּפִלָּה קַמֵּג, וּמִמֶּשׁ תְּרַגֵּישׁ חַיֵּי עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְצָרִיךְ שֶׁתַּדַּע, מַה שֶׁשִּׁיף אֵלֶיךָ יִחְזוֹר אֵלֶיךָ וְיִבּוֹא אֵלֶיךָ.

וְלִכֵּן לָמָּה לָךְ לְדַאֵג עַל עוֹלָם שְׂאֵינּוּ שְׁלָךְ, רַק תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, וְתִתְפַּלֵּל הַשֵּׁשׁ תְּפִלוֹת בְּכָל יוֹם: שְׁחַרִּית, מְנַחָה, מְעַרִּיב בְּשִׂמְחָה וּבְחֵיּוֹת וּבְמִנְיָן דִּיקָא, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ז' רלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עֲלִיךָ לְהִבִּין, אֲשֶׁר הַנְּשֻׁמָּה הִיא רוּחַנִית, וְהַגּוֹף הוּא גִשְׁמִי, וְכָל אֶחָד מוֹשֵׁף לְשֵׁרְשׁוֹ, הַגּוֹף נִמְשָׁף אֶל גִּשְׁמִיּוֹת תְּאוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה הַמְדֻמָּה, וְהַנְּשֻׁמָּה מוֹשֶׁכֶת עֲצָמָה רַק אֶל רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, וְזֶה הַמֶּתַח הַתְּמִידִי שֵׁישׁ בְּאָדָם, כִּי שְׁנֵי הַפְּכִים רְבִים אֶצְלוֹ, וּמִשָּׁם נִמְשָׁף בְּלִבּוֹל דַּעְתּוֹ, עַד שֶׁנִּשְׁבֵּר לְגַמְרִי, כִּי אֵינּוּ יֵצִיב בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, כִּי יֵשׁ אֶצְלוֹ הֵינּוּ בְּנַפְשׁוֹ מְרִיבָה תְּמִידִית, שָׁזֶה מֵה שְׂרַבְנוּ ז"ל קוֹרְאִים: תְּשׁוּבָה שֶׁל שִׁשְׁתַּיִם יְמֵי הַחַל, פְּעַם כָּשָׁר וּפְעַם פְּסוּל, פְּעַם אֶסוּר וּפְעַם מִתֵּר, פְּעַם טָמֵא וּפְעַם טָהוֹר (עֵינֵי לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עט), שֶׁאֵינּוּ יָכוֹל לְהַחְלִיט מֵה הוּא רוּצָה וְכוּ', וְלִכְּן עַל בְּנֵי-אָדָם כָּאֵלּוּ רַחֲמָנוּת גְּדוּלָּה, לֹא-כֵן כְּשֶׁאָדָם בָּא לִידֵי הַחֲלָטָה מֵה הוּא רוּצָה, שֶׁנִּמְשָׁף רַק אַחֵר רוּחַנִיּוֹת, זֶה נִקְרָא תְּשׁוּבָה שֶׁל שַׁבָּת, שֵׁישׁ לוֹ נִיחָא מִכָּל וְכָל, וְהוּא מֵיֵשֵׁב בְּדַעְתּוֹ. וּבְאֵמַת רַבְּנוּ ז"ל גְּלָה לָנוּ אֵיךְ שֶׁיְּכוּלִים לְהַפְּךָ גַּם אֶת הַגּוֹף לְרוּחַנִי (עֵינֵי לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כב), בְּסוּד (אִיּוֹב יט, כו): "מִבְּשָׂרִי אֶחְזָה אֵלֹהִים", שֶׁאֶפְלוּ מִבְּשָׂר הַגּוֹף הַגִּשְׁמִי יִרְאֶה רַק אֱלֻקוֹת, וְזוֹ הַשְּׁלֵמוֹת הָעֲלִיוֹנָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' רלט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵיךָ ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת וְכוּ'.

מֵה אִמַּר לְךָ! אֶסוּר לְהַתְּיָאֵשׁ אֶפְלוּ בְּמַצְבִּים הַכִּי קָשִׁים שָׂרָק עוֹבְרִים עַל הָאָדָם, כִּי הַכֵּל זֶה נִסְיוֹנוֹת מֵהַשְּׁמַיִם. וְרַבְּנוּ ז"ל סִפֵּר מֵאֲבָרָךְ שֶׁהַתְּקַרְבֵּן אֶל הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, וְהַזְּהִירוֹ, שֶׁיִּבּוֹא יוֹם שֶׁכֵּלֵם יִהְיוּ כְּנִגְדּוֹ — כָּל בְּנֵי בֵּיתוֹ, וְאַחֲרֵי-כֵן שֶׁכֵּנִי, אַחֲרֵי-כֵן כָּל הָעִיר וְכָל הָעוֹלָם, וְאֶפְלוּ עוֹפוֹת יַחְלְקוּ עֲלֵיו, וְהַזְּהִירוֹ שֶׁיִּהְיֶה

אָשׁר ז' רמ בנחל רה

סבֿלֿן (עין חיי-מוֹהֿר"ן, סימן תרח), כֿמָה אָדָם צָרִיךְ לִסְבֿל בְּזֵה העוֹלָם, כֿמָה נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים וְכוּ', כֿמָה צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים רַעִים צָרִיכִים לַעֲבֹר עַל כָּל הַבָּא אֶל הַקֹּדֶשׁ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמִּחְזִיק מֵעַמֵּד וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר — קָחָהוּ מִשָּׁם, וְיִנְעַם לָךְ.

בְּעֵינֵי וְכוּ', תָּמִיד תִּשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, אֲפִלוּ אִם אֶחָד נֶפֶל כְּבֹר לְעַמְּקֵי עַמְּקִים בְּשִׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, כִּי דְבוּר אַמוּנָה פּוֹעֵל אֲצֵל כָּלֵם, כִּי אַמוּנָה נִמְשָׁכֶת אֶל הַנְּשָׁמָה, וְהַנְּשָׁמָה זֹאת אַמוּנָה, בְּחִינַת מַלְכוּת. וְרַבְּנּוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֿר"ן, חֵלֶק א', סימן נו): יֵשׁ לְכֹל אֶחָד בְּחִינַת מַלְכוּת, וְצָרִיךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַמַּלְכוּת רַק לְמַעַן שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה, וּמַצְפֵּה לְרֵאוּתָךְ בְּקִרְוֹב...

ז' רמ.

בְּעֵזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים הַיְתֻשְׁמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רַק תִּהְיֶה חִזֵּק, וְתִבְכֶּה רַק אֶל הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי יִשׁוּעָתָךְ תְּלוּיָה רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרֵךְ וְלֹא בְּבֶשֶׁר וְדָם. וּכְבֹר אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים קמז): "אֵל תִּבְטָחוּ בַּנְּדִיבִים בְּבֶן אָדָם שְׂאִין לוֹ תִשׁוּעָה", הוּא לֹא יְכוֹל לַעֲזֹר לַעֲצֹמוֹ, וְאֵיךְ יַעֲזֹר לְאַחֲרִים?! וְלִכֵּן בָּרַח לָךְ רַק אֵלִיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִשְׁטַח אֶת כַּפְּיֶךָ רַק אֵלִיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִבְכֶּה וְתִשְׁפֹּךְ שִׁיחַ וְתִפְלֶה רַק לְפָנָיו, וְאִז תִּרְאֶה נְסִים נְגִלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲפִלוּ שְׂאִינֶךָ יְכוֹל לְדַבֵּר לְפָנָיו רַק חֵמֶשׁ דְּקוֹת, תִּהְיֶה חִזֵּק בְּזֵה, כִּי כָל דְּבוּר עוֹשֶׂה רָשָׁם לְמַעַלָּה בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת. וְרַבְּנּוּ ו"ל אָמַר: אֲפִלוּ שְׁלֹא יְכוֹלִים לוֹמַר אֶלֶּא תִבֵּת "רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם" — גַּם-כֵּן

רו אֲשֶׁר ז' רמא בנחל

טוב, וחוזרים על זה כמה פעמים, העקר שמר על פתחי פיך לא לדבר כל העולה על רוחך.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ז' רמא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם המעות להדפסה, ותשואות חן לך על זה, ואין צדקה יותר גדולה מזו.

מה אמר לך! רק תקנה לעצמך מדת הסבלנות, שהיא המדה הכי יפה, וכדאי לך לעיין הרבה בספר "אריך אפים", המרבה לדבר בענין סבלנות, ואיך שצריכים להיות סבלן על כל אשר בא עליו מבית ומבחוץ ומהשכנים וכו'.

נא ונא תשתדל להיות בשמחה עצומה, כי השמחה מרובת את הדעת, ותרגיל עצמך לשמע כלי זמר, שיוציאו אותך מהדפאון והעצבות שבהם אתה נמצא. והשמר מאד מאד לא להכביד על עצמך בעבודות, אלא תתחזק עם כל נקדה טובה שיש בך, ותדין עצמך לכף זכות, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), וראוי לך לחזור על המאמר הזה כל יום מחדש, כי זה יסוד גדול ביהדות, אשרי שיאחז בזה!

הדורש שלומך באהבה רבה...

אֲשֶׁר ז' רמב בנחל רז
ז' רמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

גַּא וְנָא לֹא לְהִתְיַאֵשׁ מִן הַרְחָמִים, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ה.): אִפְלוּ תִרְבַּח חֲדָה מִנַּחֲת עַל צְנֹאָרוֹ שֶׁל אָדָם, אֵל
יִתְיַאֵשׁ עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים; וְאִין עֲצָה אַחֲרַת לַתָּן לָךְ.

חֲסָדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁאֲנוּ נִמְצְאִים אֶצְל רַבֵּי אָמֶת, הַמְּגַלֶּה לָנוּ
אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְאִיר לָנוּ אֶת הַדֶּרֶךְ הַיְשָׁנָה שֶׁל הָאֲבוֹת
וְהַנְּבִיאִים, הַתְּנָאִים וְהָאֲמוֹרָאִים וְכוּ', שְׁצָרִיךְ לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר רַק
עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִין לְאָדָם שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁיִּכּוֹלָה לְעֹזֵר לוֹ רַק הַקְּדוּשָׁה-
בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, אַתָּה אֵינְךָ צָרִיךְ אַף אֶחָד
בְּעוֹלָם.

גַּא וְנָא הַתָּמֵד רַק בְּסִפְרֵי רַבְנּוּ ז"ל, וְאֵל תִּבְלָבֵל אֶת עֲצָמְךָ מִמָּה
שְׁקוּרָה בְּפָנִים וְכוּ', אֲשֶׁר קָטְנֵי הִדְעַת מַרְבִּים בְּמַחְלָקַת וְכוּ'. וְכָל
מַחְלָקַת יֵשׁ בָּהּ רַק שְׁנֵי דְבָרִים — "כְּבוֹד וּמְמוֹן", "כְּסֶף וְכְבוֹד",
"גְּעֵלָד אוֹן כְּבוֹד", וְלִכֵּן בְּרַח לָךְ מִכָּל זֶה. דַּע לָךְ, שְׁעֲנִין רַבְנּוּ ז"ל
הוּא לְהִיּוֹת שׁוֹנָא בְּצַע בְּתַכְלִית הַשְּׁנָאָה.

וְהִיא טוֹב, שְׁתַּלְמַד עֲכָשׁוּ אֶת הַמַּעֲשֵׂה מִהַבְּעַל תְּפִלָּה (סְפוּרֵי-
מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה יב), וְכֵן רָאָה מַה שְׁרַבְנּוּ ז"ל מִסְבִּיר (בְּלִקוּטֵי-מוֹהָר"ן,
חֵלֶק א', סִימָן ל'), אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, רַק כְּשֶׁהוּא
שׁוֹנָא בְּצַע בְּתַכְלִית הַשְּׁנָאָה.

וּבְכָלֵל, לֹא טוֹב לְהִתְעַרֵּב בְּמַחְלָקַת שֵׁישׁ בְּפָנִים וְכוּ', הַכֵּל
דְּמִיּוֹן. אֲנִי רְאִיתִי אֶת זֹאת כְּבָר יוֹתֵר מִעֲשָׂרִים שָׁנָה, וּבְרַחֲמֵי מִכָּל
הַשְּׁטִיּוֹת וְקִטְנוֹת הַמַּחֲזִין הָאֵלוּ, כָּל הַקְּבוּצוֹת — 'אֲגָדוֹת', 'עֵד', וְכָל
מִינֵי שְׁמוֹת וְכוּ', הַכֵּל הִבֵּל וּרְעוֹת רוּחַ, זֶה סֵתָם לְבִלּוֹת לָנוּ אֶת

הַיָּמִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁלָּנוּ בְּהֶבֶל וָרִיק, כָּל יוֹם זֶה קָרָן נִפְלְאָה, וְחָבֵל לְאֵבֶדוֹ עִם הַבְּלִי הַבְּלִים.

הִיָּה טוֹב, שֶׁתִּחְזֹר בְּכֹל יוֹם אֶת הַשִּׁיחָה בְּסִימָן ע"ו, וְשֵׁם תִּרְאֶה מֵה צְרִיכִים לְהִיּוֹת כְּסוּפִין שֶׁל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל בְּכֹלל וְחִסִּיד בְּרִסְלָב בַּפְּרָט, וְעַל זֶה בְּנִיתִי אֶת קוֹנְטֵרס "סֵדֶר הַרְף הַלְמוּד", וּמִי שֶׁיִּסְתַּכֵּל בְּעֵין אֶמֶת — יִרְאֶה אֶת הָאֶמֶת, וּמִי שֶׁיִּחַפֵּשׁ כְּבוֹד, אוֹ כֶּסֶף, אוֹ שְׂנִיָּהֶם יַחַד, מִמִּילָא לֹא יָבִין אֶת זֶה, וַיֹּאמֶר שֶׁצְרִיכִים לְגֹשֶׁר וְכוּ'. וּבְאֶמֶת הֵיכָן יֵשׁ פֶּעַר, הֵיכָן יֵשׁ מַחְלָקֶת — אִם רַק רוֹצִים אֶת הַתְּכֵלִית הַנִּצְחִית?!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' רמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנֹכַח קְבִלְתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֵין מַצָּוָה יוֹתֵר גְּדוּלָה מִלְשִׁמְעַ יְהוּדֵי אֲמָלֵל, שְׁבוּר וְרָצוּץ, הַנִּמְצָא בְּעַת צָרָה וְכוּ', וּמִי שֶׁנִּעְשָׂה לוֹ אֶזְנֵן קְשֻׁבָּת, הוּא מְקַיֵּם בְּשִׁלְמוֹת מַצּוֹת צְדָקָה לְפִי כָּל הַהִדּוּרִים. וְדָבָר זֶה אֵי אֶפְשֶׁר לְהַסְבִּיר כָּלֵל, כִּי יֵשׁ אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הֵם מְרִי נֶפֶשׁ, וְאֵין לָהֶם לִפְנֵי מִי לְשַׁפֵּף אֶת שְׁבוּרוֹן לָבָם, וְעוֹבֵר עֲלֵיהֶם כָּל־כָּף הַרְבֵּה מְרִירוֹת בְּלִבְכֶם וְכוּ', וְאֵין לָהֶם לְמִי לְסַפֵּר אֶת כָּל הַקּוּרוֹת אוֹתָם וְכוּ', שֶׁזֶה מְדַכֵּא אוֹתָם עוֹד יוֹתֵר, וְלִכֵּן מִי שֶׁרַק מִטָּה אֶזְנֵן קְשֻׁבָּת אֲלֵיהֶם, זֶה הַרְבֵּה יוֹתֵר חָשׁוּב מִלֵּתֶת כֶּסֶף. וְזֶה כָּל אֶחָד יְכוּל לַעֲשׂוֹת, רַק שְׂיִתְרֵם מִעֲצָמוֹ קִצָּת. וְאֶפְלוּ שֶׁזֶה קִשָּׁה מְאֹד מְאֹד, כִּי צְרִיכִים סְבִלְנוֹת שֶׁל בְּרִזָּל, עִם כָּל זֹאת מִי שֶׁמְקַיֵּם אֶת זֹאת, אֵין עוֹד דְּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב מִזֶּה. וְזוֹ הַשִּׁלְמוֹת שֶׁל בֵּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּשְׁתַּתֵּף בְּצַעַר זוּלָתוֹ, וְלִכְל הַפְּחוֹת

שׁוֹרֵיד דְּמַעוֹת בְּעַת תְּפִלָּתוֹ בְּעִבּוֹר הַזּוּלַת, זֶה כָּל-כֶּף חָשׁוּב לְמַעַלָּה בְּשָׁמַיִם, וּבְזָכוֹת זֶה גַם תְּפִלוֹתָיו תִּשְׁמַעְנָה.

וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזָּהֵר לֹא לְפַגֵּעַ בְּשִׁבוּרֵי לֵב, כִּי הֵם מְאֹד קְרוֹבִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לז, יט): "קְרוֹב הַיְיָ" לְנִשְׁבְּרֵי לֵב" וְגו', וְלֹא בְחֵנֶם שֶׁהִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאָמַר (שִׁחוֹת-הַר"ן, סִימָן מג): כְּשֶׁאָדָם בְּשִׁמְחָה, הוּא יָכוֹל לְהַחֲיוֹת אָדָם אַחֵר; כִּי כְשֶׁאֲחַד הוֹלֵךְ שָׁבוּר, מְלֵא צְרוּת וְיִסּוּרִים וְכו', וּבֹא כְּנִגְדּוֹ אָדָם בְּפָנִים שְׂמֵחוֹת, בְּנִקְל לֹא לְהַפְתִּחַ אֵלָיו, וְיִסְפֹּר לְפָנָיו אֵת מֵר לְבָבוֹ, כִּי לְהַחֲיוֹת אָדָם, אָמַר רַבְּנוּ ז"ל, אֵין זֶה דְּבָר פְּשׁוּט. וּבְפָרֵט בַּדּוֹר הַזֶּה, שְׁעוֹבְרִים עַל בְּנֵי-אָדָם מְשֻׁבְּרִים וְגֵלִים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל.

נָא וְנָא הַרְגֵל עַצְמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֲזִי יִהְיֶה לְךָ דְּבוּרִים לְדַבֵּר עִם אַחֲרִים, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזוּה, כְּפִי שֶׁקּוֹנֶה לְעַצְמוֹ מִדַּת הַעֲזוּת וְהַעֲקָשְׁנוּת, עַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל לְדַבֵּר גַּם עִם אַחֲרִים. וְכֵן כְּשֶׁרוֹצִים לְחַדֵּשׁ הַרְבֵּה חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, צְרִיכִים לְבָפוֹת הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רסב), וְעַל-יְדֵי בְּכֵיָה יִמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד.

הַעֲקֹר לְהַתְמִיד הַרְבֵּה בְּלִמּוּד מְשֻׁנְיּוֹת וּגְמֻרָא, שֶׁהֵם לְחֻמָּה שֶׁל תוֹרָה (סְפָרֵי עֲקֵב ט), וְזֶה מְשַׁבֵּר אֶת הַקְּלָפוֹת שֶׁנִּדְבְּקוּ בְּאָדָם עַל-יְדֵי חֻטְאָיו הַמְרַבִּים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' רמד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבְּחוּר יְנִיק וְחַפִּים, גַּר הַרוּצָה לְהֵאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת שֶׁל הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻמָּה, זָכוֹתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּר יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

זכר גם זכר, אשר עקר גדול בחסידות ברסלב הוא ענין של תפלה והתבודדות, להיות רגיל הרבה לדבר עמו יתברך, שזה המקום המשמר יותר מהכל.

ולכן הרגל עצמך להתחבא מפעם לפעם באיזה מקום פנוי, שאין שם בני-אדם, באיזה מרתף או באיזו עלית גג, או בשדה וביער, ושם תדבר עמו יתברך. אף שבתחלה ידמה לך שאין מי ששומע אותך, זה מחמת פגם האמונה; כי המאמין האמתי, שאין בלעדיו יתברך כלל, תמיד ידבר רק עמו יתברך, כי כל דבור ודבור נשמע ונתקבל.

בענין וכו'; מה אמר לך! אין לך אשר ועשר ברוחני ובגשמי כמו למוד התורה הקדושה: מקרא, משנה, גמרא וכו'. וחקמינו הקדושים אמרו (שבת קכ.): "ובביתי אין לחם ואין שמלה" (ישעיה ג, ז) — שאין בידי לא מקרא, ולא משנה, ולא תלמוד. רואים מזה שרק זה עקר הענינות של האדם — שאין בו תורה.

ולכן שב בפנה שלך, ושם תעסק בתורה שעורים כסדרן, וכן תרבה בתפלה ובהתבודדות, ואז חיים חדשים תרגיש.

הדורש שלומך...

ז' רמה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נר יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מבקש אותך, שלא תהיה לך שום חלישות הדעת

אֲשֶׁר   ז' רמו   בְּנַחֵל   ריא

משום בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, יְהִיָּה אִיף שְׁיִהְיֶה, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְעוֹד תִּרְאֶה נְסִים נְגִלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם תִּהְיֶה חֲזַק בְּבִטְחוֹן. וְהִיָּה טוֹב מְאֹד, אִם תּוּכַל לְלַמֵּד עֲכָשׁוּ בְּסִפְר־הַמִּדּוֹת אֶת כָּל אוֹת בְּטַחֲוֹן, וְלִקְיִים אֶת זֶה בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, כִּי כָּל סִימָן בְּסִפְר־הַמִּדּוֹת זֶה אוֹר מִהַשָּׁמַיִם, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁמַכְנִיס אֶת זֹאת בְּתוֹךְ לְכַבוֹ, אֲשֶׁר זֶה מְסַגֵּל מְאֹד לְנִשְׁמָה, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוֹ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ.

נָא וְנָא לֹא לִפְחוֹד כָּלֵל, כִּי אֲצַל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַכֵּל יְכוּל לְהַתְּהַפֵּךְ בֵּן רְגַע מִמָּשׁ, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ, וְהַכֵּל הַנְּהַגָה אֱלֹקִית, וּמָה שֶׁיֵּךְ לְהַתְּפַחֵד? ! הֲלֹא אָנוּ נִמְצָאִים רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא אָמַר וְהוּא עָשָׂה, הוּא גָּזַר וְהוּא מְבַטֵּל. אֵל תִּפְחָד, עוֹד תִּסְפָּר הַכֵּל בְּשִׁמְחָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' רמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר דְּבָרִים הַיְתַשְׁמִי"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיָּקָר ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא אֵל תִּפְסִיק מְלֶהֱתַפְּלֵל וְלֶהֱתַחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי כְּשֶׁעוֹכְרֶת עַל הָאָדָם צָרָה, עָלָיו לְהַרְיַע וְלֶהֱתַפְּלֵל וְלִשְׁפֹּף שִׁיחַ וּתְפִלָּה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִם אֶפְשָׁר לְקַבֵּץ עֲשָׂרָה אַנְשִׁים, אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי "הֵן אֵל כְּבִיר וְלֹא יִמָּאס" (איוב לו, ה), כִּי אֵין הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹאֵס בְּתַפְלָתָם שֶׁל רַבִּים, וְאִם אֶפְשָׁר גַּם לְתַקַּע בְּשׂוֹפָר, צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת זֹאת, כַּמּוּבָא בְּגִמְרָא וּבְרַמְבַּ"ם וּבְשִׁלְחָן עֲרוּךְ, כִּי בְּצַר לְאָדָם — מַצָּוָה לְהַרְיַע וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים מִלְּפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֵין חֻקָּה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֲצָה לְנַגֵּד ה' (מְשַׁלֵּי כ"א, ל), כֵּל מָה שֶׁהוּא

ריב   אָשֶׁר   ז' רמז   בַּנְחַל

נָגַד ה', אֵין בְּזָה עֲצָה וּתְבוּנָה וְלֹא חֲכָמָה, וְצָרִיכִים רַק לְסַלֵּק מִמֶּנּוּ
אֶת הַדַּעַת וְהַשְׂכָּל וְלִבְכוֹת כְּתִינוּק קָטָן, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת.

וּפַעַם אַחַת הִיִּיתִי בְּבְרִית, וְהִתִּינוּק צָעַק כְּדָרְכוֹ שֶׁל תִּינוּק בְּעַת
בְּרִית, וְלַחֲשׂ לִי אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: "הִנֵּה כָּף צָרִיכִים לְצַעַק
וְלְצָרַח לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְׂכָּלוֹת כָּלֵל, רַק בְּתַמִּימוֹת
וּבְפִשְׁטוּת", אָשֶׁר אֶת זֹאת קִבְּלָנוּ מִרַבֵּנוּ ו"ל, וְאָסוּר לְהִיּוֹת חֲכָם
בְּעִינָיו כָּלֵל, כִּי אֵין כַּחֲנוּ אֶלָּא בְּפָה.

הַדִּוְרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ז' רמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבֶךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִרְבוֹת בְּתַפְלָה, וְאֵל תַּתֵּן דְּמִי לוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְזֶה
הַמַּפְתָּח בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב — רַק לְבַקֵּשׁ וְלִהְתַּחַנֵּן, לְבְכוֹת וְלְצַעַק,
וְלִשְׁפֹּף שִׁיחַ וּתְפִלָּה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְאִם הָיוּ בְּגִי-אָדָם יוֹדְעִים מַה זֶה
תְּפִלָּה, לֹא הָיוּ מְפַסְּיָקִים מְלֵהֲתַפְלָל אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֲךָ גַּם עַל זֶה
צָרִיכִים הִתְחַזְּקוֹת, כִּי סוּד הַתְּפִלָּה זֶה מְלָכוֹת דְּלִית לָהּ מַגְרָמָא
כְּלוּם, בְּלִי שׁוּם שְׂכָל וְהַשְׂפָּלָה עֲצָמִית כָּלֵל, רַק לְבְכוֹת וְלְצַעַק, וְעוֹד
פַּעַם לְבְכוֹת וְלְצַעַק, עַד שְׂיִרְאָה יִשׁוּעָה מִן הַשָּׁמַיִם, כִּי הַכֹּל זֶה
הַנְּהֻגָה אֱלֹקִית, אֵין טְבַע, מְקָרָה וּמְזֵל כָּלֵל, הַכֹּל דְּמִיּוֹן גְּדוּל, אֲנַחְנוּ
תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים רַק בְּיָדוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּכְכֹל שְׁנַרְבָּה בְּתַפְלָה כֵּן נִזְכָּה
לְרֵאוֹת יִשׁוּעָה.

וְזָכֹר גַּם זְכוֹר תְּשׁוּעַת הַשֵּׁם כְּהֶרֶף עֵין מִמֶּשׁ, הַכֹּל תְּלוּי בְּיָדוֹ
יִתְבַּרֵּךְ, אִם לֹא יְכוּלִים לְפַעַל בְּשִׁבִיל הַכָּלֵל, יְכוּלִים לְפַעַל עַל-כָּל-

אֲשֶׁר ז' רמח בנחל ריג

פְּנִים בְּשִׁבִיל הַפָּרֶט, וְלִכְּן רַק תִּדְבַּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְיִתְבַקֵּשׁ רַחֲמִים
עֲלֶיךָ, וְאִז תִּרְאֶה אֵיזָה גַם יִהְיֶה לְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ז' רמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק גַּחל נּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה
בְּקַבּוּץ הַקְּדוֹשׁ שְׁלֵנוּ. וּבְכָל מְקוֹם בְּעוֹלָם שֶׁמִּתְקַבְּצִים עֲשֶׂרָה אֲנָשִׁים
בְּלֵב אֶחָד וּבְכַף אֶחָד, מְקַשְׂרִים יַחַד אֶל רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁם הוּא נִמְצָא,
וְשֵׁם מְקַבְּלִים אֶת הַתְּקוּנִים. וּבִנְדָאֵי אִם יִהְיֶה אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת בְּאוּמָן
אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי רַק שֵׁם הַקְּבוּץ, וְצָרִיכִים
לְבוֹא לְשֵׁם לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, וְלִזְכֹּר, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל
רַבְּנוּ ו"ל לֹא מִפְּסִידִים, וְעֵגֶן רַבִּין לִיִּגִט מְעַן גִּישׁוּט צוּ.

הַעֲקָר חֲזַק וְאַמֵּץ, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מִכָּל הַפְּחָדִים
שֶׁמִּפְחָדִים אוֹתָךְ וְכוּ', כָּל הַמְּנִיעוֹת הֵן רַק מְנִיעוֹת הַמַּחַ, וְצָרִיכִים
לְהַפֵּךְ מְנִיעוֹת אֶל גִּיעוֹת, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ
בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ז' רמט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אַל הבחור ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי אַת מכתבך.

אני מאד מאד מתפלא על דבריך וכו', אַשׁר יש לך הרבה קשיות על הקדוש-ברוך-הוא וכו', הייתי מינעץ לך, הפגנס לבית-חולים ותראָה כמה מאות חולים נמצאים בכל בית-החולים עם כל מיני מחלות וחלָאים רעים, רחמנא לצלן, זה מחסר איבר וכו', זה מחבר לכלי הנשמה וכו', וזה מקבל מנת דם וכו', וזה עובר נתוח קשה וכו', וזה הקרנות וכו', תאמין לי שֶהם היו מתחלפים עמך... ואתה בריא פשור וכו', ועדין יש לך קשיות וספקות וכו', היית צריך לתת תודה להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד שַעשה עמך, שַאתה בריא ושלם.

ולכן עצתי, שתלמד עכשו אַת המאמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מו), וזה מאד מאד נחויץ לך. ובפרט לצעק הרבה אליו יתברך, כי ק'ש'יא' ראשי תבות (תהלים כז, ז): ש'מע, י'י ק'ולי אַקרא, אם יש קשיות וכו', צריכים לצעק הרבה.

אני מאד מקווה שתציית אותי בזה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' רנ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אַל האברך ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי מכתבך עם דמי הפדיון, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שימתקו ממך כל הדינים על-ידי פלא עליון.

בְּעֵינַי וְכוּ', אֲסוּר לְהִיּוֹת בְּמִתַּח נִפְשֵׁי בָּשׂוּם פְּנִים וְאַפֵּן, זֶה לֹא יָבִיא לָךְ טוֹב — הֵן בְּגִשְׁמֵי בְּכַרְיָאוֹת, וְהֵן בְּרוּחַנִי בְּשִׁבִיל הַנִּשְׁמָה, כְּמוֹכָא בְּזֵהָר (ח"ב קפב.) עַל פְּסוּק (אִיּוֹב יח, ד): "טָרַף נִפְשׁוֹ בְּאִפּוֹ" וְגו', עַל-יְדֵי כַּעַס עוֹקְרִים אֶת הַנֶּפֶשׁ לְגַמְרֵי מְמֹנוּ, וְלִכֵּן מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת הַיָּמָּה הַיְפָה בְּיֹתֵר שְׂאֵדָם יָכוֹל לְקַנּוֹת לְעַצְמוֹ. וְכִפִּי הַצְּרוּפִים שְׂיוֹצְאִים מִדְּבַרֵי רַבְּנוּ ז"ל, זֹאת יִכְנִיס מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם — 'חֲטָם' 'אֲרִיכַת אֲפִים' (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'), כִּי מְשִׁיחַ הוּא בְּחֵינַת חֲטָם; וְעֵינַי בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן קנ"ה), שְׂבָאֲרֵץ יִשְׂרָאֵל זֹכִים לְאֲרִיכַת אֲפִים, וּבְזֵה יִכְבֹּשׁ מְשִׁיחַ אֶת הָעוֹלָם, כִּי תִפְלֶה, אֲמוֹנָה וְאֲרִיכַת אֲפִים תְּלוּיּוֹת זֹו בְּזוֹ, וְכֵךְ נִכְנָסִים לְאֲרֵץ יִשְׂרָאֵל. וְלֹא בְּחִנָּם שֶׁהָעֶרְב־רַב מְתַפְשֵׁטִים מֵאֵד מְאֹד וְכוּ', כִּי הֵם רוֹצִים לְקַלְקֵל, וְגוֹרְמִים עֲכוּב הַגְּאֻלָּה וְכוּ', כִּי אֲסוּר לְקַחַת שׁוּם דְּבַר בְּיַד קָשָׁה, וְכֵן לֹא לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, וְלַעֲבֹר עַל הַשְּׁבוּעָה שֶׁהִשְׁבִּיעַ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל וְכוּ', אֶלֶּא אֵין כַּחֲנוּ אֶלֶּא בַּפֶּה, וְתִפְלֶה וְאֲרֵץ יִשְׂרָאֵל, אֲמוֹנָה וְנִסִּים תְּלוּיִים זֶה בְּזֵה, וְאֵלוֹ הָעֶרְב־רַב הֵם נִגְדֵי הַכֹּל.

וְעַל-כֵּן רְאֵה מַה לְפָנֶיךָ! אֵל תִּכְנָס בְּשׁוּם מִתַּח, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, אִתָּהּ תִּרְאֶה עוֹד הַרְבֵּה נִסִּים וְנִפְלְאוֹת, הָעֵקֶר אֵל תִּהְיֶה בְּלַחֵץ, שְׂזוֹ דְחִיקַת הַשְּׁעָה, תֵּן לְזִמְן שְׂיַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ, עֲלֶיךָ רַק לְבַטֵּל אֶת עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא לְפַחַד מִשׁוּם דְּבַר.

וְכָלֵל זֶה תִּקַּח בְּיַדֶּיךָ — תִּהְיֶה עֲצָמָאֵי, הֵינּוּ לֹא לְהִיּוֹת 'מְקַבֵּל' אֶלֶּא 'מְשַׁפִּיעַ', עֲשִׂיר וְלֹא עָנִי. וְאֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (נְדָרִים מ.א.): אֵין עָנִי אֶלֶּא מִדַּעַת, וְעֵקֶר הַדַּעַת זֶה (דְּבָרִים ד, לה): "אִתָּה הָרְאֵת לְדַעַת כִּי תִהְיֶה הוּא הָאֱלֹקִים, אֵין עוֹד מְלַבְדּוֹ"; וְכִשְׂיֵשׁ לְאָדָם דַּעַת, לֹא חִסֵּר לוֹ שׁוּם דְּבַר, וְעוֹבֵר עַל הַכֹּל, אֶפְלוּ יִסּוּרִים גְּשָׁמִיִּים, כְּמוֹכָא בְּדְבַרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רנ), וּמִכָּל שְׂכֵן יִסּוּרִים שְׂחוּץ לְגוּף, כְּבוֹד וְכוּ', אוּ פְחָדִים מִבְּנֵי-אָדָם וְכוּ', תִּאֲמִין שְׂרַק הוּא יִתְבַּרֵךְ מְשַׁגִּיחַ עֲלֶיךָ, אֵל תִּדְאָג דְּאֵגַת חָנָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ בְּאֵהָבָה רַבָּה...

רטז אָשֶׁר ז' רנא בְּנַחַל
ז' רנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל
הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה
נְצָחִים.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְגִדְל שְׂמַחְתִּי לְשִׂמְעַ שְׂזַכִּיתָ לְהַפְגִּס
לְתוֹךְ דִּינְרָה חֲדָשָׁה — אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְתַאֵר כָּלֵל.

מָה טוֹב וּמָה נְעִים, שְׁתַּרְגֵּיל אֵת עֲצָמְךָ לְכַרְךָ בְּרִכְת־הַמְזוֹן
מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא וּבְקוֹל גְּדוֹל, כִּי זֶה מְבִיא לְאָדָם פְּרֻנְסָה בְּשַׁפַּע
וּבְרַכָּה בְּבֵית.

רְאָה לְחִזַּק אֵת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְהַרְגֵּל אֵת
עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵל זֶה לֹא צְרִיכִים שׁוּם מַח, רַק סִתָּם
לְפָתַח אֵת פִּיו, וְלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלַהּוֹצִיא מִפִּיו אֵת כָּל הַכְּסוּפִים
הַטּוֹבִים שְׂיֵשׁ לוֹ אֵלֵיו יִתְבָּרֵךְ.

עֲלִיף לְדַעַת, כִּי יֵשׁ אֲצֶל הָאָדָם אוֹצֵר כְּזֶה, אֲשֶׁר אֵין לְתַאֵר
וְלְשַׁעַר כָּלֵל, הִינּוּ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלֵיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר זֶהוּ שְׂרֵשׁ
הַדְּבוּר הָאֲמִתִּי, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה — לְדַבֵּר אֵלֵיו יִתְבָּרֵךְ. וְאִם
הָיוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים מַעֲלַת הָעֲנָנִין הַזֶּה, הָיוּ עוֹסְקִים תְּמִיד לְדַבֵּר רַק
עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה הָיָה אֲצֶל רַבְּנוּ וִ"ל יְסוּד גְּדוֹל, וְזֶה מְחַזַּק אֵת הָאָדָם
בְּכָל יְרִידוֹתָיו וּנְפִילוֹתָיו.

רְאָה לְהֵיוֹת עִם אֲשֶׁתְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד, וְאֵל תְּדַקְדַּק עִמָּה
בְּשׁוּם דָּבָר, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצֵל מִחַטָּאִים וּמַעֲוֹנוֹת וּמִפְּשָׁעִים, מִתָּר
לְהַזְדַּוֵּג אֲפִלוּ בְּכָל יוֹם, בְּאַפֵּן שְׁלֹא יָבוֹא לְיַדִּי חַטָּא, חַס וְשְׁלוֹם וְכוּ'
וְכוּ'.

רְאָה לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַתְּפַלֵּל עִרְבּ וּבִקְרָ בְּמִנְיַן דִּיקָא, כִּי הוּא דָּבָר
גְּדוֹל מְאֹד לְהַזְהֵר לְהַתְּפַלֵּל בְּמִנְיַן.

אֲשֶׁר   ז' רנב   בַּנְחַל   ריז

ועל כָּלֵם — רָאָה לְשִׁמְחַ בְּשִׁמְחָה אֵין סוּפִית, שְׁזָכִיתָ לְהִיּוֹת
מִתְלַמְּדֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל, וְהֶעֱקַר שְׁתִּזְכֶּה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם "לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן", כִּי עֵקֶר הַהִתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנֵנוּ ו"ל תְּלוּי כְּפִי שְׁלוֹמְדִים בְּכָל
יוֹם אֵת הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", כִּי רַק בְּזֶה תְּלוּיָה הַהִתְקַרְבוּת.

רָאָה לְהִמְשִׁיךְ לְכָתֹב לִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְאֵין אַתָּה יָכוֹל לְשַׁעַר
אֵת הַשִּׁמְחָה שְׁאֵתָה גוֹרֵם לִי בְּזֶה שְׁאֵתָה כּוֹתֵב לִי מִפְּעַם לְפְעַם
מִכְתָּב, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׁאֵתָה מְבַשֵּׁר לִי בְּשׂוֹרָה נִפְלְאָה כְּזוֹ, שְׁאֵתָה עוֹסֵק
בְּהַפְצַת מַעְיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי הָאָדָם
פָּגַם כְּפִי שְׁפָגַם, וְזוֹכָה לְקַרֵּב עוֹד יְהוּדֵי בְּזֶה שְׁנוֹתָן לוֹ אֵינָה קוֹנְטְרָס
מִהַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, אֲשֶׁר הוּא סֵלֶת נִקְיָה מִסֵּפֶר "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת",
אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָה, יְהֵא חֲלָקִי בְּחֲלָקָה, וְתַעֲסֵק בְּזֶה בְּכָל יוֹם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' רנב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רב.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ,
אֵיךְ שִׁסְפָּרִי בְּרִסְלָב מְחִיִּים וּמְשִׁמְחִים אוֹתְךָ, כֵּן רָאוּי לָךְ; כִּי כָּל זֶה
רְצוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנֵנוּ ו"ל — לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֵת אַחֲיֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
וּלְהַכְנִיֵס בָּהֶם תְּקוּנָה וְשִׁמְחָה, אֲמוּנָה וּבִטְחוֹן בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

רְאֵי לְהַשְׁלִים עִם הַמְּצִיאוֹת, וְאֵל תְּדַקְדְּקֵי שְׂיֵהִיָּה בֵּן זוּגָךְ דִּיקָא
עוֹלָה חֲדָשׁ, כִּי מָה אַתָּה יוֹדַעַת אֵת מְדוּתָיו וּטְבָעָיו וְכוּ' וְכוּ'. עֲלִיךְ
לְמַסֵּר אֵת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי אֱלֹו יִתְבָּרַךְ, וְתִתְרַצֵּי עִם הַבֵּן זוּגָהוּא
זְמַן לָךְ, אֲשֶׁר בְּיָדָאֵי יִשְׁלַח לָךְ אֵת בֵּן זוּגָךְ כְּפִי שֶׁרָשׁ נִשְׁמַתְךָ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְאַמְךָ, אֵל תְּדַאֲגֵי,
תּוֹצִיאֵי מִהֶרָאשׁ מִחֲשָׁבוֹת כְּאֵלוֹ, שְׁהֶאֱמָא לֹא תִהְיֶה בְּחַתְנָה שְׁלָךְ.
אֲדַרְבָּה, רְאֵי לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁאַמְךָ

ריח אֲשֶׁר ז' רנג בְּנַחַל

הִקְרָה תְּחִילָה תִּזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחַתְךָ, שְׂזוּהִי שִׂמְחַתְךָ. וְכֵן יַעֲזֹר
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכַל מִשְׂפַחְתְּךָ יִוָּשְׁעוּ בִישׁוּעָה — הֵן בְּעֶשֶׂר וְהֵן
בְּאֶשֶׁר, שִׁתְּהִיוּ מְאֻשְׁרִים בְּחַיֵּיכֶם, וְהִשְׂמַחְתָּה תִּשְׂרָה תָּמִיד בְּבֵיתְכֶם.

נָא וְנָא לֹא לְדַאג, כִּי הִדְאָגָה מְכַלָּה אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי בְרוּחָנִיּוֹת
וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וּבְוִדְאֵי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הָיָה טוֹב מְאֹד אִם תִּבְדְּקֵי אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם כְּשֵׁרוֹת הֵן,
וְלַחֲפֹשׁ אוֹלֵי בְּאִיזוֹ דְּלֵת חֲסֵרָה מְזוּזָה, כִּי חֲכַמֵּינוּ הַקְדוֹשִׁים אָמְרוּ
(זֶהר ח"ג ש.) : מְזוּזוֹת דָּא תַּבְּת זְוֹמֹת, עַל-יַדֵּי שְׂאָדָם נִזְהָר בְּמַצּוֹת
מְזוּזָה, מִמְּשִׁיף אֶת הַחַיִּים בְּבֵית.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׂיִהְיֶה בְּבֵיתְכֶם רַק חַיִּים וְשִׂמְחָה.

הַמֵּאחַל לָכֶם הַצְּלָחָה.

ז' רנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכֹל טוֹב יִגִּיעוּ אֵל יְדֵי הַיָּקָר, שׂוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... יָרוּ יָאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

כְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד, שִׁתְּזַהַר מִמַּחֲלָקָת, וְחֲכַמֵּינוּ
הַקְדוֹשִׁים אָמְרוּ (אָבוֹת ב, י'): הָיָה מִתְחַמֵּם כְּנֶגֶד אוֹרָם, וְהָיָה זֶהִיר
בְּגַחֲלָתָן שְׁלֹא תִפְּוֶה; וּבְאֵמַת יֵשׁ לְדַקְדֵּק — לָמָּה אָמַר כְּנֶגֶד אוֹרָם,
וְכֵן לָמָּה אָמְרוּ לְהִזְהַר מִגַּחֲלָת? אֵיךְ יֵשׁ לוֹמֵר, כִּי הִנֵּה הַצְּדִיק הַקְדוֹשׁ
דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הוּא אֵשׁ אֲכָלָה, וְתָמִיד מְזַמֵּן לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ
עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם. אֵיךְ מֵרַב רַחֲמָנוּתוֹ שְׂיֵשׁ לוֹ אֵל הַרְחוּקִים, הוּא מוֹרִיד
אֶת עֲצָמוֹ וּמְלַבֵּישׁ עֲצָמוֹ בְּכֹל מִינֵי לְבוּשִׁים, עַד שְׂמַאִיר גַּם לִירוּדִים
וְהַפְּחוּתִים אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ. אֵיךְ הַצְּדִיק מְלַבֵּישׁ עֲצָמוֹ בְּכֹל מִינֵי לְבוּשִׁים,
עַד שְׂיֵשׁ מְקוֹם לְדַבֵּר עֲלָיו וְלַחֲקֹר עֲלָיו, וּבְפָרְטִיּוֹת תְּלַמִּידָיו, כִּי הֵם
אֲתוֹ וְעִמּוֹ תָּמִיד, עַד שֶׁעוֹלָה לָהֶם בְּדַעְתָּם — אוֹלֵי אֵינְנוּ כָּל-כָּף
צְדִיק כְּפִי שִׁחְשַׁבְנוּ. עַל זֶה אָמַר הַתַּנָּא: "הָיָה מִתְחַמֵּם כְּנֶגֶד אוֹרָם",

אָשֶׁר ז' רנ"ד בַּנְחָל רִיט

שְׁלֹא תַעֲמֹד סְמוּךְ לָהֶם, כִּי הָאֵשׁ תִּתְּפֹס וְתִשְׂרֹף אוֹתָךְ, אֲלֵא תַעֲמֹד מִנְּגַד בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל וּבְאִימָה וַיִּרְאָה. וְזֶה "הַיּוֹי מִתְחַמֵּם כְּנִגְדֵי אוֹרִים", וְלֹא בְּתוֹךְ אוֹרִים, כִּי הָאוֹר שֶׁלּוֹ גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד. וְגַם "הַיּוֹי זֶהִיר בְּגִחְלָתָן שֶׁלֹא תִפְּוֶה", הֵינּוּ אִם תִּקַּח אֶת הַצְּדִיק בְּעֵצְמוֹ שֶׁהוּא גִחְלָת — בְּיָדֶיךָ, אֲזַי בְּיָדָי תִפְּוֶה, כִּי אֵלּוּ הֵתְלֵמִידִים הַמִּתְאַוִּים לְכַבוֹד, וְרוֹצִים לְהִשְׁתַּרֵּר עַל זֻלָּתָם, וּבֹעֲטִים בְּרַבָּם, סוֹף כָּל סוֹף יֵשׁ לָהֶם מַפְלָה, וְנִתְגַּלֶּה קְלוֹנָם בְּרַבִּים, וְגַם לְאֵלּוּ הַנְּמַשְׁכִּים אַחֲרֵיהֶם.

עַל-כֵּן בְּאִתִּי לְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, שֶׁתִּזְהַר מִמְּחִלָּקָת, כִּי רַבִּים חָלְלִים הִפִּילָה, וְתִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל פְּגָם אֲמוֹנַת חֲכָמִים, שֶׁתִּשְׁכַּח עֲצָמָךְ עַל הָאֶרֶץ, וְתִלַּחֵךְ אֶת הָעֶפֶר בְּלִשׁוֹנְךָ, וְתִבְקֵשׁ רַחֲמִים מִמְּנוֹ יִתְבַּרְךָ, שֶׁיִּמְחַל לָךְ עַל שְׁפָגְמַת בְּאֲמוֹנַת חֲכָמִים, וְאֲזַי כּוֹלֵי הָאֵי וְאוֹלֵי תִזְכֶּה לְתַקֵּן.

תִּדַע, שְׂרַבְנוּ ז"ל אָמַר: לְפַעֲמִים הָאָדָם נִמְצָא בְּפֶתַח הַקְּדוּשָׁה, וְיִדְיָקָא אֲזַי מִתְּפַשֵּׁט עָלָיו הַסְּטֵרָא אַחֲרָא לְקַחַת אוֹתוֹ מִחַיִּים חַיּוֹתוֹ, וְזֶה סוֹכֵב בְּיֹתֵר עַל תְּלֵמִידֵי הַצְּדִיק, שֶׁכִּבֵּר מְסֻרוֹ נִפְשָׁם בְּעִבּוּרוֹ כְּפִי שְׁמֻסְרוֹ, וּלְבִסוּף כְּשֶׁכִּבֵּר מוֹכְנִים לְהַשִּׁיג מֵהַ שְׁצָרִיכִים לְהַשִּׁיג, מִתְּחִילִים לְבַעֵט בּוֹ. עַל-כֵּן רְאֵה לְהִשְׁמֵר מְאֹד מְאֹד, וְהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שֶׁתִּצִּיט, וְאֲזַי בְּיָדָי יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וּמִכָּלֵל הֵן תִּבִּין אֶת הַלְּאוֹ.

הַמְּאַחַל לָךְ שֶׁתִּצִּיט וְתִצְלִיחַ.

ז' רנ"ד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵי דְבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֵל ...

רְאוּ לְחִזּוֹק עֲצָמְכֶם מְאֹד לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה וּבְאֵהָבָה, כִּי כְּשֵׁיִשׁ אֵהָבָה וְשִׂמְחָה בְּבֵית, נִמְשָׁכַת בּוֹ בְּרָכָה וְהִצְלָחָה. רְאוּ לֹא

רכ אשר ז' רנה בנחל

להקפיד אחד על השני, רק להיות בהבנה זה עם זה, את תביני את בעלך, ובעלך? שתדל להבין אותך, וזה יעזר לכם בהולדת בנים.

ראי להזהר מאד להדליק לכבוד שבת-קדש שני גרות של חלב ושני גרות של שמן זית, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך בזכות הדלקת גרות, שתולידי בנים חיים וקיימים.

מאד מאד תקפידו על טהרת המשפחה, שתהיי נזהרת ללכת למקנה, אשר זה מציל את האשה מכל מיני מחלות ודברים רעים. ובזכות קיום טהרת המשפחה תזכו לבנים חיים וקיימים.

הכפל הדבר, מאד מאד תזהרו לדור יחד בשלום ובאהבה, בלי שום מתח כלל, ואז בנדאי תזכו לבנים חיים וקיימים.

מה טוב ומה נעים אם בעלך יזהר להניח בכל יום תפלין, פי רבנו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות בנים, סימן י'): על-ידי הנחת תפלין כראוי תלד האשה בנים זכרים. בן יעזר לכם הקדוש-ברוך-הוא, נא לא לדאג כלל.

הדורש שלומכם באהבה רבה מאד...

ר' אברהם בר' נחמן ז"ל אמר: צריכים לראות שכל הבית יהיה מלא תפלה, הינו שכל מה שצריך — בריאות ופרנסה ושדוכים לילדים וכו' וכו', שיהיה רק על-ידי תפלה.

ז' רנה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה נגיעו אל ידידי הקר, שותה מימי הנחל, נחל הנובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ואני מאד שמח, שאתה משתוקק

אֲשֶׁר ז' רנו בנחל רכא

אֲחֵרָיו יתְבַרֵךְ, בֶּן הַרְגֵל אֶת עֲצֻמָּךְ לְהוֹצִיא מִפִּיךָ אֶת כָּל הַכְּסוּפִים שֵׁשׁ לָךְ אֲחֵרָיו יתְבַרֵךְ, כִּי רַבְּנוּ וְ"ל גְּלָה לָנוּ, אֲשֶׁר בָּזָה שְׂאֵדָם מוֹצִיא מִפִּיו אֶת הַכְּסוּפִים שְׁלוֹ, בָּזָה זוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל מָה שֶׁהוּא חֲפִץ. עַל-כֵּן רָאָה לְהוֹצִיא מִפִּיךָ אֶת הַכְּסוּפִים הַטּוֹבִים שְׁלָךְ, וּתְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמוּ יתְבַרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד דְּבַר יוֹתֵר טוֹב מִזֶּה.

אֹדוֹת שְׂאֵתָה רוֹצֶה לְלַמֵּד אֶת מְלֶאכֶת הַסּוּפְרוֹת, לְהִיּוֹת סוּפֵר סֵתָ"ם, טוֹב מְאֹד הַדְּבַר, כִּי הִיא מְלֶאכֶה קְדוּשָׁה מְאֹד, וְצָרִיכִים לְהִזְהַר בָּזָה מְאֹד. וּמִי שֶׁרוֹצֶה לְהִיּוֹת סוּפֵר, עָלָיו לְלַכֵּת בְּכָל יוֹם לְמִקְוֵה, וְזֶה מְרַגֵּעַ מְאֹד אֶת הָעֲצָבִים, וְיָכוֹל לְעַבֵּד אֵימָתִי שִׁירְצָה. וְכֵן זֶה עֲבוּדָה קְדוּשָׁה מְאֹד, שִׁיקְשֵׁר אֶת עֲצָמוֹ עִם רוּחַנִיּוֹת הָאוֹתִיּוֹת, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁהוּא סוּפֵר קְדוּשׁ.

אֲבָל עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּאִפְסָן שִׁיזְכֶּה לְהִיּוֹת סוּפֵר, צָרִיכִים לְלַמֵּד אֶת כָּל הַהֶלְכוֹת, כִּי זֶה לֹא סֵתָם אֲמָנוֹת — לְכַתֵּב מְזוּזוֹת וּתְפִלִּין וְכו', אֲלֹא צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּקִי בְּהֶלְכָה, וְלַחֲזוֹר עַל הַהֶלְכוֹת הָאֵלוֹ בְּכָל חֹדֶשׁ, כִּי מְאֹד מְאֹד חָמוּר הָעֲנִיַן הַזֶּה. וְעַל כֵּן אִם אֵתָה מְרַגֵּישׁ שְׂאֵתָה יָכוֹל לְלַמֵּד אֶת הַהֶלְכוֹת, וְלְהִיּוֹת בְּטָהֳרָה בְּשִׁעַת כְּתִיבָה, אֵתָה יָכוֹל לְהִיּוֹת סוּפֵר.

וְדַעַת לְנַבּוֹן, שֶׁצָּרִיכִים לְקַבֵּל אַחֲר־כֶּף כְּשֶׁהוּא גּוֹמֵר הַלְמוּדִים כְּתַב אֲמָנוֹת מִסּוּפֵר מְמַחָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' רנו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יתְבַרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד אָנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! שְׂתַרְאֶה לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמָּךְ, וְלְבָרַח מִכָּל מִיָּנִי מַחְלָקֶת שְׁבַעוּלָם.

רכב   אֲשֶׁר   ז' רנו   בַּנְחָל

עֲלִיךָ לְזִכֹּר מַה שְּׂאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה'), שֵׁשׁ בְּחִינַת עֲוֹת הַמְּשֻׁפָּט, שֶׁבְּדֶרֶךְ כָּלֵל בָּא עַל-יְדֵי עֲמָלֵק שֶׁהוּא הַסְּפָקוֹת, הַמְּכַנִּים בָּאָדָם סְפָקוֹת, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ יֵשׁ כָּאֵן עֲוֹת הַמְּשֻׁפָּט. וְאֵי אֲפֹשֶׁר לְהַנְצִיל מִזֶּה, אֲלֵא עַל-יְדֵי קִשּׁוֹר הַמְּרַכְּבָה, שְׂצָרִיכִים לְקִשּׁוֹר הַמְּרַכְּבָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ג, י): "מְרַכְּבוֹ אַרְגָּמָן", שְׁזֵה סוּד הַד' מְלֹאכִים אֲשֶׁר סָבִיב הָאָדָם: גְּבֻרִיאֵל, מִיכָאֵל, רְפָאֵל, אֲוִרִיאֵל, וְעַל רֵאשֵׁי שְׂכִינַת אֵל — שֶׁהוּא נְוִרִיאֵל, כְּמוֹכָא בְּתַקּוּנֵי זֵהַר (דָּף קמ"ד), הֵינּוּ מַה הִיא הַמְּרַכְּבָה הַעֲלִיּוֹנָה? שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ לְהַמְשִׁיךְ אֵלָיו תְּמִיד עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּדַע כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּי וְיִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְהוּא מְסַבֵּב עִם ד' מְלֹאכִים, שֶׁהוּא ד' סְטָרֵי עֲלֵמָא: מִיכָאֵל, גְּבֻרִיאֵל, רְפָאֵל, אֲוִרִיאֵל, וְעַל רֵאשֵׁי שְׂכִינַת אֵל, דֵּהוּא נְוִרִיאֵל, וְזֵה נִקְרָא "מְרַכְּבוֹ אַרְגָּמָן", כִּי אַרְגָּמָן רֵאשֵׁי תְבוֹת הַמְּלֹאכִים הָאֵלוֹ. וְכִשְׂאָדָם מְסֻתָּבֵב בְּכָל ד' סְטָרֵי עֲלֵמָא, אֲזִי רוֹאֶה רַק אֶת אֱלֻקוֹתוֹ, וְזֵה נִקְרָא קִשּׁוֹר הַמְּרַכְּבָה, שְׂאִינוֹ נוֹפֵל מִשׁוּם דְּבָר, כִּי רוֹאֶה אֶת עֲצָם חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ.

וְזֵה גַם הַסוּד שְׂמוּכָא בְּגֻמְרָא (חֲגִיגָה יג): מְלֻךְ שְׂבַחֲחִיּוֹת אָרִי, מְלֻךְ שְׂבַבְהַמּוֹת שׁוֹר, מְלֻךְ שְׂבַעֲוֹפּוֹת נֶשֶׁר, וְהָאָדָם מִתְגָּאֵה עֲלֵיהֶם, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְגָּאֵה עַל כָּלֵם וְעַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, שְׁזֵה סוּד הַד' תְּפִלוֹת: שְׁחֲרִית, מְנַחֵה, מְעַרִיב, חֲצוֹת, שְׁהָאָדָם מִתְפַּלֵּל שְׁחֲרִית, אֲזִי אָרִי אֲכַל קְרַבְנִיָּה, וְכִשְׂמִתְפַּלֵּל מְנַחֵה — שׁוֹר אֲכַל קְרַבְנִיָּה, וְכִשְׂמִתְפַּלֵּל מְעַרִיב — נֶשֶׁר אֲכַל קְרַבְנִיָּה, וְכִשְׂאֹמֵר חֲצוֹת, אֲזִי הוּא בְּחִינַת אָדָם, כִּי עִקַּר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא בְּשַׁעַת חֲצוֹת, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְגָּאֵה עַל כָּלֵם, שְׁזֵה סוּד נְוִרִיאֵל — אֹרוֹ הָאֵין סוּף הַמְּתַלַּבֵּשׁ בְּתוֹךְ הָעוֹלָם.

וְכָל זֶה הוּא יְסוּד קִשּׁוֹר הַמְּרַכְּבָה, כְּשְׂאָדָם זוֹכֵה לְקִשּׁוֹר אֶת הַמְּרַכְּבָה, אֲזִי אֵין לוֹ שׁוּם קְנָאָה וְשׁוּם שְׂנְאָה וְשׁוּם תַּחֲרוּת וְשׁוּם רְעוּת עַל שׁוּם בְּרִיָּה, כִּי בְּטֵל וּמְבֻטָּל אֵלָיו יִתְבַּרְךָ.

רָאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְשִׁמּוֹר אֶת עֲצָמְךָ מִהֶסְתָּה, שְׁלֵא תִסִּית

אָשׁוּר   ז' רנז   בְּנַחַל   רכג

אוּתָּךְ שׁוּם בְּרִיָּה לְשׂנֵא אוּתִי, חֵס וְשְׁלוֹם, אוּ יָבִיא לָךְ אֵינָה לְשׁוֹן-הָרַע, חֵס וְשְׁלוֹם, וּרְכִילוֹת, כִּי הִכַּל מַעֲשֵׂה בַעַל-דָּבָר לַעֲשׂוֹת פָּרוּד בִּינֵינוּ. הֲלֹא מְסַרְתָּ אֶת נַפְשְׁךָ כְּבָר עַד עַכְשָׁו בְּמַסִּירוֹת נַפֶּשׁ יוֹצֵאת מִן הַכְּלָל, אֵין רְאוּי לָךְ לַעֲזֹב.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי אֲנִי אֲמַשִּׁיךָ בְּכָל מַחִיר, וְשׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לַעֲצֹר אוּתִי. תִּהְיֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵשׁ לִי הַבְּטָחָה מִרַבְּנוּ ז"ל לְהִדְפִּיס אֶלֶף קוֹנְטְרָסִים, וּבְחֻסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּקָרוֹב כְּבָר יִגְמְרוּ מֵאָה קוֹנְטְרָסִים מִהֶאֱלָף, וְיִדְפְּסוּ וְיַחְזְרוּ וְיִדְפְּסוּ לַעֲשָׂרוֹת, לְמֵאוֹת וּלְאַלְפֵי טַפָּסִים, וְשׁוּם דָּבָר לֹא יִמְנַע אוּתִי. עַל-כֵּן נָא וְנָא רְאֵה לַעֲזֹר לָזֶה, כִּי לֹא כְּדֹאֵי לָךְ בְּשִׁבִיל אֵיזוֹ הַסֵּתֶה שֶׁל "כִּי יִסִּיתְךָ" וְכוּ' וְכוּ' לְחֹזֵר אַחֲרֵינִי, כִּי כְּבָר סִבְלַת הַרְבֵּה בְּזִיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים בְּשִׁבִילִי, לֹא כְּדֹאֵי לָךְ עַכְשָׁו כְּשֶׁנִּפְתַּח כְּבָר הַפֶּתַח לְבָרַח. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתַּצִּיֵּת אוּתִי וְתִבֵּין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי אֶהְבְּתִי אֲלֶיךָ הִיא יוֹצֵאת מִן הַכְּלָל, וְיַעֲזֹר לָךְ הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכֶּיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' רנז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי. וּמְאֹד אֲנִי מַצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה שֵׁישׁ לָךְ מִהַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, מְלָכוֹת הָעַרְב־רַב, אֲשֶׁר רוֹצִים לְקַחַת אוּתָּךְ לְשֵׁם... לְדַעַתִּי, כְּדֹאֵי לָךְ לְבַקֵּשׁ שְׁיִקְדִּימוּ לָךְ אֶת הַשְׂרוּת תַּכְף-וּמִיד עַכְשָׁו אַחַר תְּשַׁעֵה בְּאָב, וְלֹא תַצְטַרְךָ לְהִיּוֹת שֵׁם כָּל הַחֲגִים. יוֹתֵר טוֹב שְׁתִּהְיֶה בְּחֲגִים עִם בְּנֵי מִשְׁפַּחְתְּךָ.

תְּבַקֵּשׁ בְּכָל לְשׁוֹן שֶׁל בְּקָשָׁה, שְׁיַחֲסוּ וְיִרְחַמוּ עֲלֶיךָ, וְיַעֲנוּ לְבַקְשֶׁתְךָ, וּבְכַאֲמַת תְּכַבֶּה אֶז אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וּבְכּוֹדֵאֵי תִשָּׂא חֵן בְּעֵינֵיהֶם,

רכד אָשֶׁר ז' רנח בנחל

וּיִפְטְרוּ אוֹתָךְ לְטוֹבָה, כִּינֵן שְׁאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל (ספֿר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אָמֶת, סְעִיף ל'): כִּפִּי הָרַחוּק מִהָאֲמֶת, כֵּן מִחֲזִיק אֶת הַסּוּר מֵרַע לְשׁוֹטָה.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, וְתִזְכֶּה לְהִנָּצֵל מִכָּל רַע, וְתִפְטַר לְגַמְרֵי מֵהַמְּלָכוֹת הַרְשָׁעָה הַזֹּו, שֶׁהִיא מְלָכוֹת דְּעַרְב רַב.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזָרְנוּ, שְׁנִזְכֶּה לְשִׁמְעַ בְּקִרּוֹב קוֹל שׁוֹפֵר שֶׁל מְשִׁיחַ, אָמֵן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' רנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים הַיִּתְשַׁמֵּה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל יְדֵיךָ הַיְקָר, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָ נִצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאִתָּה מִחֲזִיק אֶת עֲצָמְךָ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל — כֵּן רָאוּי לְךָ; כִּי בְּאֲמֶת אֵין לָנוּ שׁוֹם חַיּוֹת אַחֲרַת בְּלֵי רַבְּנוּ ז"ל.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שְׁנִזְכֶּה לְאַחֵז אֶת עֲצָמֵנוּ עִמּוֹ תָמִיד, וְלֹא נִסּוּר מִמֶּנּוּ בְּשׁוֹם אִפֵּן שְׁבַעוּלָם כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ.

אוֹדוֹת פְּרִנְסָתְךָ, רְאֵה לַעֲשׂוֹת מֵה שְׁטוֹב בְּשִׁבְלֶךָ, בְּעִבּוֹר עֲבוֹדַת הַשֵּׁם שְׁלֶךָ, שְׁתּוּכַל לִישֵׁב וּלְלַמֵּד שְׁעוּרִים פְּסֻדִין.

הַעֲקֵר אֶל תְּדַאֵג, כִּי פְּרִנְסָה הִיא בְּיַד הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, תִּמְצָא לְךָ מְשָׁרָה, אֲשֶׁר טוֹבָה בְּשִׁבְלֶךָ.

אוֹדוֹת "הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ" בְּעִיר אֲשֶׁדוּד, אוֹדוֹת הַבְּנִין שָׁם, עָלֵינוּ

אֲשֶׁר   ז' רנח   בַּנְחַל   רכה

לְמַסָּר אֶת נַפְשֵׁנוּ בְּקִי אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יַעֲשֶׂה הַטּוֹב לָנוּ, נָא וְנָא
לֹא לְדָאג. בֵּין כֶּה, לֶךְ שְׂמָה, וּתְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית.

וְהַעֲקֹר — רֵאזָה לְהַפְיִץ אֶת הַסְּפָרִים, בְּאִפְּן שְׁכָל אֶחָד יוֹכֵל
לַעֲשׂוֹת "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ" בְּבֵיתוֹ וּבְלִבּוֹ, שְׂזָה עֲקֹר הַתְּכֵלִית שֶׁל
הַסְּפָרִים, שְׁכָל אֶחָד יִזְכֶּה לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת שְׂכִינַת
עֻזוֹ יִתְבָּרַךְ בְּזֶה הָעוֹלָם.

אֹדוֹת הַמְּפָרָסִים מִהַדְרוֹם, עֲלֶיךָ לְדַעַת כִּי הַכֹּל שְׁקֹר וְשׂוּא,
וּבְקָרוֹב יֵצֵא לְאוֹר קוֹיְנִטְרַס "הַזְּהָרוּ מִהַצְּבוּעִים", שֵׁם יִתְבָּאֵר
בְּאֲרִיכוֹת כָּל עֲנִיָּן הַצְּבוּעִים וְהַשְּׁקָרִים שֶׁל כָּל אֱלוֹ הַשְּׁקָרָנִים, הַצְּצִים
עֲכָשׁוּ כְּפִטְרִיּוֹת אַחַר הַגִּשְׁמ. בְּכָל פַּעַם קָם אִיזָה מְקַבֵּל חֲדָשׁ וְנוֹתֵן
תְּקוּנִים, וּמְבַלְבֵּל אֶת הַמַּח לְאֲנָשִׁים וְנָשִׁים תְּמִימִים, אֲשֶׁר הַכֹּל הֶבֶל
וְרַעוֹת רוּחַ, וּלְבַסּוֹף יִתְגַּלֶּה קְלוּנָם בְּרַבִּים, וְאִין צָרִיךְ לְהַאֲרִיךְ בְּדַבֵּר
הַמוּבָן מְאֹד.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי תִּתְּקֶה-וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם זֹכֵה לְהַתְּקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל,
רַבְּנוּ ז"ל מְכַנִּיס בּוֹ גְלוּי אֱלֻקוֹת בְּתְכֵלִית הַהַתְּגַלּוֹת, עַד שְׁפוֹתַח אֶת
פִּיּוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּכְשֶׁאָדָם פּוֹתַח אֶת פִּיּוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ,
אִזִּי נוֹפְלִים לְפָנָיו כָּל הַשְּׁקָרִים (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹחֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן א'), כִּי
נִכְלָל בַּמְּלֹאָה הַגְּדוֹל, וְאִין אָדָם מַעֲיִז פָּנָיו בְּפָנָיו בַּעַל חוּבוֹ, עֵינִי שֵׁם.

וְעַל-כֵּן, לְדַעַתִּי, כָּל הָעֲנִיָּן הוּא שְׁקֹר וְכֹזֵב וּדְבָרִים בְּטָלִים, וְלֹא
כְּדָאִי לְלַכֵּת שְׂמָה, כִּי אִין בְּדוֹר הַזֶּה מִי שִׁיתֵּן תְּקוּנִים, אַחַר רַבְּנוּ
הַאֲרִיז"ל כְּבָר לֹא נִתְּנוּ תְּקוּנִים. וְיָדוּעַ וּמְפָרָסִים דְּבָר זֶה, שְׂעַד
הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע הִזָּה שִׁיךְ שִׁיחִידִים בּוֹדְדִים נִתְּנוּ
תְּקוּנִים, אֲבָל מִהַתְּגַלּוֹת הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, אִין דְּבָר כְּזֶה
שֶׁל נִתְּיַנַּת תְּקוּנִים, וּמִי שֶׁנּוֹתֵן תְּקוּנִים, זֶה סִימָן שֶׁהוּא שְׁקָרָן וְכֹזֵב
וְצָבוּעַ, כִּי הַבַּעַל-שֵׁם הַקְּדוֹשׁ גְּלָה אֶת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתְכֵלִית
הַהַתְּגַלּוֹת.

הַכֹּפֵל הַדְּבָר, אֹדוֹת בְּנִין "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ" בְּעִיר אֲשֶׁדוֹד, לֹא
לְהַתְּבַלְבֵּל מְזָה כָּלָל. אִם יִשְׂאֵר אֲצִלְנוּ וּבְרִשׁוֹתָנוּ — מִה טוֹב וּמִה

רכו אָשֶׁר ז' רנט בַּנְחַל

נְעִים, וְאִם לֹא — גַּם-כֵּן טוֹב. עֲלִינוּ רַק לְהַפְיֵץ אֶת סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל
בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה, שְׁכַל בַּר יִשְׂרָאֵל יִבְנֶה "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ"
בְּבֵיתוֹ וּבְלִבּוֹ.

נָא וְנָא אֵל תִּבְלָבֵל אֶת עֲצֻמָּךְ מִשׁוּם דְּבַר שְׂבָעוּלָם, וְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא בְּנֹדְאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' רנט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְרוּ יְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׁתַּזְכְּפוּ לְהִיּוֹת שְׂמֵחִים, וְיִשְׁלַח
רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְבָנוֹתֵיכֶם, וְשִׁתְּהִיוּ בְּרִיאִים, וְתִזְכְּפוּ לְגַדְלָם וּלְחַתֵּנָם.

הִיָּה רְצוּי שְׁתַּבְּדְּקוּ אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם, כִּי כָל הַמַּחְלָה אֲשֶׁר
בָּאָה בְּבֵית, זֶה נִמְשָׁךְ עַל שְׂאֲדָם אֵינוֹ נִזְהָר בְּמִצְוֹת מְזוּזָה, וְרֵאוּ
לְשִׁים מְזוּזָה כְּשֶׁרָה עַל כָּל דְּלַת בְּבֵית.

גַּם תִּשְׁמְרוּ מְאֹד מְאֹד לְשִׁמּוֹר שְׁבֵת-קֹדֶשׁ, אֲזַי הַשְּׁבֵת תִּשְׁמֹר
עֲלֵיכֶם. כִּי אִם הָאָדָם שׁוֹמֵר שְׁבֵת, הַשְּׁבֵת שׁוֹמֵרֶת אוֹתוֹ. רְאֵה
שְׂאֲשֻׁתְךָ תִּדְלִיק שְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל חֵלֶב וְתוֹסִיף עוֹד גֵּר אֶחָד לְכָל אֶחָד
מֵהֵילָדִים, וְנוֹסֵף לְזֶה תִּדְלִיק גַּם שְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וְזֶה יִמְשִׁיךְ
אוֹר וְחַיִּים וְשִׁפְעַע וּפְרִנְסָה וְשִׁמְחָה בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם הַצְּלָחָה בְּכֹל הַעֲנִינִים...

אָשֶׁר ז' רס – ז' רסא בַּנְחַל רכז
ז' רס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֲל, נַחַל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נִצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וְאֲנִי מִתְמַיֶּה עֲצָמִי מְאֹד עַל הַסְּכוּם הַגָּדוֹל הַזֶּה שֶׁמִּבְקָשִׁים מִמֶּךָ בְּעֵבֹר הַשְּׂכָר-לְמוֹד. תִּאֲמִין לִי, שְׂאֵף פֶּה בְּאַרְצוֹת-הַבְּרִית לֹא מְשַׁלְּמִים סְכוּם גָּדוֹל כְּזֶה, כִּי אִם הַחֲצִי, בְּלֹא שׁוּם גְּזֻמָּא כָּלֵל, וּמְכַל שְׂכָן שֵׁם בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אֵיךְ יִכוּל לְהִיּוֹת שְׂיִבְקָשׁוּ סְכוּם כְּזֶה, מֵאֵה וְחֲמֵשִׁים דּוֹלָר לְחֹדֶשׁ בְּעֵבֹר שְׂכָר-לְמוֹד? ! מִשֶּׁהוּ אֵינוֹ כְּשׁוֹרָה.

הִזָּה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּתְנוּדַע מֵה קוֹרָה שָׁם. אֵל תּוֹצִיא אֶת בְּנֶךָ מִהִשְׁיבָה שֶׁמִּצְלִיחַ שָׁם, רַק תִּסְפָּר לָהֶם אֶת הָאֲמֶת, שְׂאִין לָךְ לְשֵׁלֶם שְׂכָר לְמוֹד. וּבְכָלֵל, הַסְּכוּם הַזֶּה הוּא סְכוּם גְּבֵה מְאֹד, כִּי כָּאֵן בְּאַרְצוֹת-הַבְּרִית מְשַׁלְּמִים סְכוּם כְּזֶה בְּעֵבֹר שְׁנֵי יָלָדִים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂיִתְרַחֵב לָךְ בְּפִרְנֶסֶתְךָ, וְתִזְכָּה לְגַדֵּל אֶת בְּנֶיךָ בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה, וְתִרְאֶה מֵהֶם רַב נַחַת.

הַמֵּאחֵל לָךְ כָּל טוֹב.

ז' רסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֲל, נַחַל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נִצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וְאֲנִי מְאֹד מִצְטָעֵר לְשִׁמְעַת אֶת

רכה אשר ז' רסב בנחל

הבשורה רעה שאתה מבשר לי. יעזר הקדוש-ברוך-הוא וישלח רפואה שלמה לאשתך.

צריכים לשמר מאד מאד מרופאים, כאשר הזהיר אותנו רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן ג'), ובפרט בענגנים אלו של נתוחים ברחם, קרובים הם מאד לקלקל מאשר לתקן.

עליך לדעת, פי גדול אדוננו רב להושיע. גדול השם ומהלל מאד ולגדלתו אין חקר, ובנדאי לא יעזב אתכם, על-כן ראו לא להתנאש, ובפרט להזהר בטהרת המשפחה, שהוא היסוד ביהדות, והוא רפואה שלמה בגשמיות וברוחניות לאשה, ושומרת את האשה מכל מיני מחלות מדבקות.

היה טוב מאד שתבדקו את המזוזות, פי לפעמים אין לאדם ילדים כשיש פסול במזוזה. צריכים לקנות מזוזות כשרות, ולהניח אתם על כל דלת של פתח החדר, ולהזהר שלא יחסר חדר אחד בלי מזוזה.

ראה שאשתך תדליק שני גרות של חלב ושני גרות של שמן זית לכבוד שבת קדש. והקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם בבנים חיים וקמים.

נא ונא לא להתפחד כלל, כי העולם הזה הוא גשר צר מאד, והעקר הוא לא להתפחד כלל, על פה הזהירנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מח).

הקדוש-ברוך-הוא יצליח את דרככם, ובכל אשר תפנו תצליחו. המאחל לכם הצלחה נצחית...

ז' רסב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה גיעו אל ידידי הקר, שותה מימי הנחל,

אֲשֶׁר   ז' רסג   בַּנְחַל   רכט

נחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני שמח לשמע הטוב, איך שאתה מחזק את עצמך. ראה להיות חזק מאד לילך בדרךי רבנו ז"ל, אשר אין לך טוב מזה.

והעקר הרגל את עצמך לדבר עמו יתברך ולספר לפניו את כל לכה ואת כל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, אשר אין לך טוב מדבר זה — לדבר אליו יתברך. ואנשי שלומנו היו רגילים לומר: אלמלא לא באנו לזה העולם, אלא לקבל מרבנו ז"ל את העצה הזאת, שאדם ידבר עמו יתברך — היה די. כי באפן הזה כבר אינו צריך לשום ברירה שבעולם, כי באיזה מקום אשר רק ילך, יהיה רגיל לדבר עמו יתברך. הקדוש-ברוך-הוא יחזיר בתשובה את כל משפחתך.

ראה לקחת תמיד חבילות של קונטרסים המגלים את אמתת מציאותו יתברך, ותפיצם בקבוצ. ובמה שקלקלת — בזה תתקן.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שכל עם ישראל יחזרו בתשובה שלמה, ונוקה כבר לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' רסג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה יגיעו אל ידידי היקר, שותה מימי הנחל, נחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגדל שמחתי, שאני זוכה לשמע הטוב ממך, איך שאתה זוכה להתמיד בתורה הקדושה — אין

לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי מַעֲלַת לַמּוֹד הַתּוֹרָה, אֵין לְפָרֵשׁ — לֹא בִּכְתָב וְלֹא בִּפֶה וְלֹא בַּמַּחְשָׁבָה. אֲשֶׁרִי הַזּוֹכֶה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה, וּבִפְרָט בְּדַרְךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל, שָׂאזּ יִזְכֶּה לְהִיּוֹת וּלְטַיִל בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

אוֹדוֹת שְׂאֵתָה כּוֹתֵב, שְׁנֵה רַק זְמַן שֶׁל כְּפָה שְׁעוֹת, אֲכַל יֵתֵר הַזְּמַן אֵי אֶפְשָׁר לָךְ לְצַמְצֵם אֶת עֲצָמָךְ בַּלְמוּד, וְאֵינָךְ יוֹדֵעַ מַה לַעֲשׂוֹת עִם הַזְּמַן, כִּי מִשְׁעַמֵּם לָךְ, וְאֵתָה מַחֲפֵשׁ חֲבָרִים, מִדּוּעַ לֹא תִצָּא עִם חֲבִילָה סְפָרִים, וְתִלָּךְ מִבֵּית לְבֵית וּתְדַבֵּר עִמָּהֶם אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְתַתֵּן לְכָל אֶחָד סֵפֶר, אֲזוּ יִהְיוּ לָךְ הַרְבֵּה חֲבָרִים, כִּי חֲבָרִים כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁמַּחְבֵּר אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְנִכְלָל עִמָּהֶם, עַל-יְדֵי-זֶה מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אֹר זִיו הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה. כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, כִּי אִם כְּשִׂאוּחִזִּים אֶת עֲצָמָם בְּיַחַד עִם כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

עַל-כֵּן רָאָה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְמַלְא אֵיזוֹ עֲיָרָה עִם סְפָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, הֵינּוּ שֶׁתִּקַּח לַעֲצָמָךְ אֵיזוֹ עִיר, וְשֵׁם תִּלָּךְ לְהַפִּיץ מִבֵּית לְבֵית, עַד שֶׁתִּמְלֵא רְחוֹב שְׁלָם. וְאַחֲרֵ-כֵן תִּלָּךְ עוֹד רְחוֹב וְעוֹד רְחוֹב, עַד שֶׁתִּמְלֵא אֶת כָּל הָעִיר עִם סְפָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְעִם כָּלֵם תְּדַבֵּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה. וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְשִׁיף עָלֶיךָ חֵן, שֶׁתִּשָּׂא חֵן בְּעֵינֵי רוּאֶיךָ, וְיִתְקַבְּלוּ דְבָרֶיךָ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּמְצָא אֶת זְוִיגָךְ בְּקָרוֹב. הָעֶקֶר רָאָה לֹא לְבַרֵר הַרְבֵּה, רַק הַשְׂדוּף הָרֵאשׁוֹן תַּעֲשֶׂה. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ דְּרָכְךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תַצְלִיחַ.

רָאָה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר ז' רסד בַּנְחַל רלא
ז' רסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחַל,
נַחַל הַנּוֹבֵעַ מִקּוֹר הַחֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנַצַּח
נְצָחִים.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְגִדַּל שְׂמִיחָתִי שְׂאֵתָה זוֹכָה לְעֶסֶק
בְּעֶסֶק הַרְבִּים, לְהַפְיֵץ אֵת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוֹצָה בֵּין אַחֵינוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל יוֹצְאֵי תִימָן, אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר וּלְתֵאֵר כָּלֵל, כִּי כָּל זֶה חֲפָצֵי
וּרְצוֹנֵי, כִּי יְדוּעַ מַה שְּׁעֵבֵר עַל אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַיּוֹצְאִים מֵעִיר
תִּימָן, שׁוֹאֵה רוּחַנִית בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּמִמֶּשׁ הַשְּׁחִיתוֹ אֵת תֵּאֵר פְּנִיָהּ,
כִּי הֵם אֲנָשִׁים קְדוּשִׁים עַד מְאֹד, וּמִקּוֹר מִחְצַבְתָּם הוּא בַּקְּדוּשָׁה
עָלְיוֹנָה. כִּי אֲנָשֵׁי תִימָן, יוֹסִיף עָלֵיהֶם הַשֵּׁם אֶלֶף פְּעָמִים כָּכָה, הֵם
אֲנָשִׁים תְּמִימִים עַד מְאֹד, וּמִסְרוּ אֵת נַפְשָׁם בְּכָל הַדּוֹרוֹת עַל קִיוֹם
תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וּכְשֶׁבָאוּ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, עָבְרָה עָלֵיהֶם שׁוֹאֵה רוּחַנִית,
בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, שְׁעוֹקְרִים אוֹתָם מִהֶאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה. וְעַל-כֵּן
עָלֵינוּ לְמַסֵּר אֵת נַפְשֵׁנוּ לְרֵאוֹת לְהַחְזִיר אֵת הַעֲטָרָה לְיִשְׁנָה, וּלְהַכְנִים
בָּהֶם אֵת הֶאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה, וְשִׁיזְכוּ לְקַיֵּם אֵת הַמִּצְוֹת מְעַשְׂיֹת.

וְעַל-כֵּן בְּזֶה שְׂאֵתָה עוֹסֵק לְהַפְיֵץ בִּיגִיָהּ אֵת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל,
אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְתֵאֵר אֵת גִּדַּל שְׂמִיחָתִי שִׁישׁ לִי מְזָה. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִצְלִיחַ.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לֹא לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר שְׁבָעוּלָם,
וּבְנֻדָּאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

הַעֲקֹר הַרְגֵּל אֵת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבָר
גְּדוֹל מְזָה בְּעֶצְמוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

וְרֵאוּי לָנוּ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד, שְׂאָנוּ זוֹכִים לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם מִמְּנוּ
יִתְבָּרַךְ, וְכֵן לְשִׁמֵּשׁ אֵת רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר בְּנֻדָּאֵי נִזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה
לְתַקּוּן נְצָחִי.

רלב אָשׁר ז' רסה בנחל

חֲמַדַּת לְכַבִּי! רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, שְׁתַּמִּיד
תִּזְכֹּר בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּנֹדְאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

מוֹהֲרַנ"ת ז"ל אָמַר, שְׁעַקֵּר נִסְיוֹן הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא עַל
נִקְדַּת הַשְּׂמִחָה וְהַהֲתַחֲזָקוֹת, וְדַבֵּר זֶה בָּא לְאָדָם בְּכַבְדוֹת יוֹתֵר מִכָּל
הַעֲבוֹדוֹת שְׂבַעֲוֹלָם.

ז' רסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רב.

אֶת מִכְתָּבְךָ בְּתוֹךְ מִכְתָּב בְּעֵלְךָ — לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי
לְשִׁמְעַה הַטּוֹב מִמֶּךָ, שְׂזַכִּית לְנִקְדַּת אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי
חֻלְקֶיךָ.

יַעֲזֹר לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּהַרְיוֹן קַל, שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר בְּשָׁלוֹם,
וְתִלְדֵי בְּשָׁלוֹם, וּשְׂנֵיכֶם תִּהְיוּ בְּבְרִיאוֹת הַשְּׁלֵמָה.

רְאֵי לֹא לְצַעַר אֶת עֲצָמְךָ בְּזֶה שְׁהַבִּית אֵינִי מִתְּפַקֵּד עֲכָשׁוּ כְּרַגְלִי,
אֶל תִּסְתַּכְּלִי עַל זֶה כְּלָל, בְּעֵלְךָ אֵינִי מְקַפֵּיד עֲלֶיךָ כְּלָל. אֲדַרְבֶּה, הוּא
יַעֲזֹר לְךָ בְּעִנְיֵי הַבֵּית. רְאֵי לְהוֹצִיא מִדַּעְתְּךָ אֶת יְסוּרֵי הַמְצָפוֹן הָאֵלּוּ
שֵׁישׁ לְכָל אִשָּׁה בְּעַת הַרְיוֹן, כִּי נִדְמָה לָּהּ שְׁהַבִּית אֵינִי מְסַדֵּר. תֵּאֱמִינִי
לִי שִׁיּוֹתֵר טוֹב לְדָאֵג עַל בְּרִיאוֹת גּוֹפְךָ, מִלְּדָאֵג עַל נִקְיוֹן הַבֵּית. בְּעַת
הַרְיוֹן צְרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד עַל הַבְּרִיאוֹת יוֹתֵר מִהַרְגִּיל.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂבַעֲלְךָ יַעֲזֹר לְךָ. הַעֲקֵר אֶל
תְּדַאֲגִי כְּלָל, רַק תִּהְיֶי בְּשִׂמְחָה, כִּי אִשָּׁה אֲשֶׁר הִיא בְּשִׂמְחָה, הַעֲבוֹר
וְהַלִּידָה אֲצִלָּה בְּאִים יוֹתֵר בְּקִלּוֹת, עַל-כֵּן רְאֵי לְהִיּוֹת שְׂמִיחָה תָּמִיד,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר בְּשָׁלוֹם.

אֲשֶׁר ז' רסו בנחל רלג

ראי לשמח את בעלך, ולדבר אתו בנעם ובנחת, ואז פנים הפנים לפני (משלי כז, יט), בן בעלך ידבר אליך, ותשרה ביניכם תמיד אהבה והבנה הדדית יוצאת מן הפלל, ואז בודאי תשרה השכינה ביניכם.

המאחל לכם הצלחה בכל הענינים.

ז' רסו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלוש וכל טוב סלה נגיעו אל ידידי היקר, שותה מימי הנחל, נחל הנובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ואת גדל שמחתי שאתה מחזיק בתורה בעצות רבנו ז"ל, אין לשער ואין לתאר כלל, כי בזה העולם צריכים רחמים רבים מאד להשאר אצל רבנו ז"ל. כי הבעל-דבר מיוחד מאד מרבנו ז"ל, לכן הוא מלביש את עצמו בכל מיני מתנגדים מבית ומבחוץ, והעקר להרחיק מרבנו ז"ל.

ועלינו למסר את נפשנו רק לאחז את עצמנו ברבנו ז"ל, וגם לגלות ולפרסם אותו לכל העולם כלו, ולגלות לכלם, שכל מיני ההתנגדות הם רק קורי עכביש, שזהו דמיון בעלמא. כי באמת אם היו מתנגדים יודעים את התועלת שיכולים לקבל מרבנו ז"ל, לא היו מתנגדים כלל. אף מה לעשות? זה חלק מהגלות, שיש עדין התנגדות חזקה על רבנו ז"ל ועל ספריו הקדושים, ועל תלמידיו האמתיים, וגם בפנים אורב הבעל-דבר מאד לעשות פרוידים בין אנשי שלומנו בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות.

לכן ראה אתה, אהובי, אחי היקר! לחזק את עצמך להיות תמיד בשמחה, ותרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך, וכל מה שעובר עליך לספר לפניו כאשר מספרים לחבר טוב, ועל-ידי-זה תמשך

עליך הארת השכינה, שיתגלה לפניך אור גדול ונורא מאד, שתרגיש את עצמך באמצע העולם, ותדמה בדתך כאלו העולם מסבב אותך, ואתה עומד באמצע, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ורק מחמת רבוי הקטאים אין מרגיש את האלקות. ועל-ידי שאדם מרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, אזי מוריד את כל המחיצות המפרידות בינו לבינו יתברך, וזוכה להשיג את האלקות שיש בכל דבר.

ראה להפיץ את קונטרסים החדשים בין חבריך החוזרים בתשובה, ותגלה להם את למודו הטוב של רבנו ז"ל, וכוונתו יש כל מיני משגעים ומטרפים הנקראים על שם רבנו ז"ל, אבל באמת מי שמסתכל בעין האמת רואה שאין שם שום שיכות אל רבנו ז"ל. כי עקר ההתקרבות אל רבנו ז"ל הוא על-ידי למוד ספרו הקדוש "לקוטי-מוהר"ן", ובחסדו יתברך תלמידי "היכל-הקדש" מתמידים מאד ב"לקוטי-מוהר"ן".

אשריך ואשרי חלקך ומה נעים גורלך, שזכית להפיץ כמה קונטרסים בין חבריך חוזרים בתשובה, בן יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שתקח עוד קונטרסים רבים, ותחלקם בין חבריך הקדושים. ראה לכתב לי, וממש תחייני.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' רסז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה נגיעו אל ידידי היקר, שותה מימי הנחל, נחל הנובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו גאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ואני מאד שמח לשמע הטוב ממך, איך שאתה מחזק את עצמך בספרי רבנו ז"ל. ראה להתמיד בהם,

אֲשֶׁר   ז' רסז   בְּנַחֵל   רלה

ובפרט בספרי שאלות ותשובות "אשר בנחל", אשר שם תמצא מרגוע לנפשך.

אודות פתיחת כולל בירושלים, לעת עתה קשה עלינו הדבר הזה, אבל אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא שזנפה לזה עוד בקרוב. לעת עתה ראה לחזק את עצמך במקום שאתה שם.

מה שאתה כותב, שיש שם לצים בין אנשי שלומנו, אשר מתלוצצים מסדר-דרך-הלמוד, הרי כבר אמר החכם מפל אדם (משלי ט, יב): "אם חכמת לך, ולצת — לברך תשא"; כי כשאדם זוכה לחטף בזה העולם, ולומד בסדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל, אזי זוכה לטיל בכל התנ"ך ובכל ששה סדרי משנה, ובכל הבבלי, ירושלמי, ותוספתא, רמב"ם, טור, ושלחן ערוך, זהר ותיקונים וכו' וכו', מדרש רבה ומדרש תנחומא וכו' וכו', ובמשך כמה שנים זוכה לסימם ולהתחיל עוד פעם ועוד פעם, וזה עקר החכמה של האדם — שיזכה לקנות טוב אמתי ונצחי בזה העולם. ולהפך — כל אלו אשר מתלוצצים מזה, מה נשאר בידם? מאומה.

על-כן ראה לשתק ולדם, ולא לענות למחרפיך שום דבר, רק תמשיך ללמד בסדר-דרך-הלמוד, ואל תפגס בשום ופוחים עם שום ברך שבועלם, יראו עינינו וישמח לבנו מה יהיה הסוף, כשיגיע היום והשעה והרגע פשנצטרך לשכב עם רגלינו אל הדלת, אז נראה דבר מי יקום. אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בכל יום, רק זוכה לדבר עמו יתברך, וכשהולך בדרך מדבר עמו יתברך, ומדבק את עצמו בו יתברך, אז יזכה שידיבקו בו מלאכי מעלה השומרים את האדם.

כי האדם מסבב עם ד' מלאכים השומרים אותו מפל רע, ואם היה מתבונן בזה, היה זוכה להרגיש את זה, אשר זהו פל הענין של קשור המרפכה, שאומרים: "בשם הוי"ה אלקי ישראל מימיני מיכאל ומשמאלי גבריאל ומלפני אוריאל ומאחורי רפאל ועל ראשי שכנית אל", שהוא נוריאל, שזה המרפכה, וסודו "מרפכו ארגמן",

רלו אשר ז' רסח בנחל

כי המלאכים האלו — ראשי תבות של שמותיהן הוא ארגמ"ן (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'). אשרי האזן השומעת דבורים אלו.

נא ונא לחזק את עצמך באמונת חכמים, ולא להתבלבל משום ברנה, כי לא ישאר ממך רק דבר זה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

רבנו ו"ל אמר לאנשי שלומנו, שצריך להרגיל את עצמו להיות דבוק כל-כף בהשם ותברך, ויהיה לו בטחון חזק כזה, עד שלא יהיה אכפת לו שום דבר, רק פשיצטרף לאכל יכנס באיזה בית, ויבקש איזו חתיכת לחם לאכל, ויותר לא ידאג כלל.

ז' רסח.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה גגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ואני מאד מצטער ממה שעובר עליך בזה שנפצעת בעת שרותך וכו'. הקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה מהרה, רפואת הנפש ורפואת הגוף.

חמדת לבבי! אין דבר כזה ליאש בן-אדם. רבנו ו"ל גלה לנו, אשר אין שום יאוש בעולם כלל, כי אפלו מעמק השאול תחתית ומתחתיו, עדין יכולים לצאת, אם ירצה באמת.

ראה להרגיל את עצמך לדבר עמו ותברך באשר ידבר איש עם רעהו בלשון האם שלך, ותספר לפניו ותברך את כל לבך ואת כל מה שעובר עליך. כי עליך לדעת, אשר אין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא. וכשאדם יודע ידיעות אלו, אז נתאמת אצלו לדבר תמיד אליו ותברך, כי אין לך טוב בזה העולם מהדבור שאדם מדבר עמו ותברך, וזה ממשיך לו רפואת

אֲשֶׁר ז' רסט בנחל רלו

הנפֿש ורפואת הגוף. כי בלי תפלה והתבודדות לדבר עמו יתברך, האדם יכול להשתגע לגמרי. על-כן תראה לזרוז את עצמך לדבר הרבה עמו יתברך.

והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך ותזכה לישועה בקרוב.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' רסט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער לשמע שאתה רתוק אל מטתך.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שישלח לך רפואה שלמה מן השמים, רפואת הנפש ורפואת הגוף.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים להיות בשמחה, כי רבנו ז"ל גלה לנו שהשמחה היא רפואה לכל. ותכף-ומיד כשאדם בשמחה, אזי זוכה לרפואה שלמה. ואף שאני יודע שזה קשה מאד לך להיות בשמחה מרב מכאובים ויסורים שעוברים עליך, אף-על-פי-כן תתחזק להיות בשמחה, וזה יעזר לך להתרפא מהרה. קבל את הפל באהבה, ואז יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא שתעבר הכל בשלום.

המאחל לך רפואה שלמה בקרוב...

רלח אָשֶׁר ז' ער בַּנְחַל
ז' ער.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיָעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל,
נַחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה
נְצָחִים.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכוּן קִבַּלְתִּי.

מְאֹד מְאֹד אָנִי מְצֻטְעָר לְשִׁמְעַת אֶת מְכַאוּבֵי גּוֹפְךָ מַה שְּׁאַתָּה
סוֹבֵל אַחַר תְּאוּנַת הַדְּרָכִים שְׁקָרְתָּה לָךְ.

יְעוֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּזְכֶּה כָּבֹד לְרַפּוּאָה שְׁלָמָה,
רַפּוּאָת הַנְּפֶשׁ וְרַפּוּאָת הַגּוּף.

חֲמַדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי עָקָר
הַרְפּוּאָה לְחוּלָה — לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, לְשִׁמְחַת בְּכָל מִינֵי אָפְנִים
שְׁבָעוּלָם, וְלִשְׁמַע כְּלֵי זָמֵר. וְאַף שְׁאַנִּי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה דְּבָר קָשֶׁה לָךְ מְאֹד,
מֵרַב הָעֲצָבָנוּת וְהַמְּתַח שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק
בְּכָל מִינֵי אָפְנִים, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לְרַגֵּז עַל הַהוֹרִים הַיָּקָרִים שְׁלָךְ,
שְׁסַבְּלוּ כָּל-כָּף הַרְבֵּה כְּאָבִים וּמְכַאוּבִים מְצַרְתְּךָ.

כִּי עָלֶיךָ לְדַעַת, אָשֶׁר לְהוֹרִים מְאֹד כּוֹאֵב כְּשֶׁבָנָם נִפְצָע, וְעַל-כֵּן
מִדּוּעַ תִּשְׁפֹּךְ כָּל חֲמַתְךָ וְעֲצָבוֹנְךָ עָלֵיהֶם?! חוּס וְרַחֵם עָלֵיהֶם, כִּי
הֵם סוֹבְלִים דֵּי וְהוֹתֵר.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אָחִי! לְדוֹן אֶת הַכָּל לְכַף זְכוּת, וְתַהֲיֶה תָּמִיד
בְּשִׁמְחָה, וְזֶה יְעוֹר לָךְ לְהִתְרַפֵּא בְּשִׁלְמוֹת; כִּי עָקָר הַרְפּוּאָה תְּלוּי רַק
בְּשִׁמְחָה, כָּךְ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, אָשֶׁר עָקָר כָּל הַרְפּוּאוֹת תְּלוּי
בְּשִׁמְחָה.

וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְעוֹר לָךְ, שְׁתַּהֲיֶה תָּמִיד שְׂמֵחַ, וְתַזְכֶּה
לְרַפּוּאָת הַנְּפֶשׁ וְרַפּוּאָת הַגּוּף בְּמַהֲרָה.

הַמְּאַחַל לָךְ הַחֲלָמָה מְהִירָה.

אֲשֶׁר ז' רעא בְּנַחַל רַלֵט
ז' רעא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁפָרְךָ אוֹתְךָ בְּשִׁבְעָה בָּנִים וּבְחַמֵּשׁ בָּנוֹת,
יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַזְכֶּה לְגִדְּלָם וּלְחַתֵּנָם בְּקִרּוּב מְאֹד,
וְכֻלָּם יַחֲזִרוּ בְּתִשׁוּבָה.

עֲלִיךָ לְשִׁמְחַח מְאֹד מְאֹד עַל הַמַּתְנָה הַטּוֹבָה שֶׁחָנַן אוֹתְךָ הַבוֹרֵא
יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל לְשַׁעַר וּלְתַאֵר בְּדַעְתְּךָ, כְּמָה בְּנֵי-אָדָם אֲשֶׁר
אֵין לָהֶם יְלָדִים — כּוֹתְבִים לִי, שֶׁהִיוּ מְשֻׁלְּמִים כָּל הוֹן דְּעִלְמָא
לְזָכוֹת לְזָה, וְאוֹתְךָ זָכָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּבָנִים וּבָנוֹת, בְּלִי עֵין
הָרַע, כֵּן יַעֲזֹר לְךָ, שְׂתַזְכֶּה לְגִדְּלָם וּלְחַתֵּנָם בְּקִרּוּב.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֵת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם, וְהַעֲקֵר —
לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה. תְּכַנִּיס אֵת הַשִּׁמְחָה בֵּין הַיְלָדִים, כִּי בֵּית שְׂיִישׁ בּו
שִׁמְחָה — יֵשׁ בּוֹ הַצְּלָחָה.

קִבַּל אֵת כָּל מַה שְׁשֻׁבְר עֲלִיךָ כְּפִי שֶׁהוּא. נָא וְנָא תִשְׁכַּח
מִהָאֶתְמוֹל וּמִהַמָּחָר, רְאֵה לְחִיּוֹת רַק עִם הַיּוֹם הַזֶּה. עֲלִיךָ לְדַעַת
שְׂאִין לְךָ רַק הַיּוֹם הַזֶּה, וּבִיּוֹם הַזֶּה אַתָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּשִׁלּוֹם עִם
הַיְלָדִים, לְחִזּוֹקָם וּלְאַמְצָם, וְאֵל תְּדַאֵג כָּלֵל, כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ בֵּת זּוּג
וּבֶן זּוּג, וּבּוֹדָאֵי כְּשִׁיבּוֹא הָרַגַע הַנּוֹכּוֹן — יִתְחַתְּנוּ, וְאֵל תְּדַאֵג כָּלֵל.

אֲשֶׁרִינוּ, מַה טּוֹב חֻלְקָנוּ, וּמַה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׂאָנוּ זּוֹכִים לִידַע
מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כְּזֶה, רַבִּי הַמְּאִיר לָנוּ אוֹרוֹת נְשֻׁבָּיִם
כְּאֵלוֹ, גְּלוּי אֱלֻקוֹת.

מַה טּוֹב וּמַה נְעִים אִם תִּרְגִּיל אֵת עֲצָמְךָ לּוֹמַר בְּכָל יוֹם הַעֲשֶׂרָה
מִזְמוֹרִים שְׁגִלָּה רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא תְּקוּן נִפְלָא עַל הַכֹּל, וּמִמְשִׁיף
לְאָדָם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה.

רמ   אָשֶׁר   ז' ערב   בַּנְחַל

וְכֵן רָאָה שְׂאֵשֶׁתָּךְ תִּדְלִיק שְׁנֵי גֵרוֹת לְכָבוֹד שַׁבַּת-קֹדֶשׁ בְּשִׁבְלֶךָ
וּבְשִׁבְלֶהָ, וְאַחֲרֶיךָ תוֹסִיף עוֹד שְׁנַיִם-עֶשֶׂר גֵּרוֹת בַּעֲבוּר כָּל אֶחָד
מֵהֵילָדִים. וְנוֹסֵף לָזֶה רְאוּ לְהִדְלִיק עוֹד שְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל שְׁמֹן זַיִת, אֲשֶׁר
זֶה מְכַנִּים בְּתוֹךְ הַבַּיִת עֲשִׂירוֹת וְשִׁמְחָה עֲצוּמָה. אֵל תִּפְחַד כָּלֵל,
שְׂאֵתָה צָרִיךְ לְהִדְלִיק סֵךְ הַכֹּל אַרְבָּעָה-עֶשֶׂר גֵּרוֹת לְכָבוֹד שַׁבַּת קֹדֶשׁ,
וְנוֹסֵף לָזֶה עוֹד שְׁנֵי הַגֵּרוֹת שֶׁל שְׁמֹן זַיִת, כִּי זֶה רַק יָבִיא לָכֶם בְּרָכָה
וְהַצְלָחָה בַּבַּיִת.

רְאוּ לְשִׂמְחָה שְׂזַכְּנוּ לְהַבְרָא מְזֻרַע יִשְׂרָאֵל, וְרָאָה לְשִׂמְחָה אֶת
לְדִידְךָ, כִּי הַשְׂמִיחָה הַיּוֹם כְּלִי לְהַשְׂרָאָה הַשְּׂכִינָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' ערב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִזְכְּרוּ לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹת יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׂתִזְכְּרוּ לְצֵאת מִהַדִּירָה הַזֹּאת,
וּלְשִׁנוֹת אֶת מְקוֹם מְגוּרֵיכֶם, כִּי מְשֻׁנָּה מְקוֹם מְשֻׁנָּה מְזֻל'.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שְׂתַעֲבֹר לְגוּר בְּאַחַת מֵעָרֵי הַפְּתוּחָה, כִּי שֵׁם
תִּקְבְּלוּ דִירָה בְּהַרְחָבָה. וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׂתִזְכְּרוּ הַרְבֵּה
נַחַת מֵהֵילָדִים, וְתִזְכְּרוּ לְשִׁלּוּם-בַּיִת אֲמִתִּי וּלְפָרְנִסָּה בְּשִׁפְעָה.

נָא וְנָא לְהַזְהֵר לְהִדְלִיק גֵּרוֹת לְכָבוֹד שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וּבְעֵת הַדְּלָקָה
הַגֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂיִרְחַם עֲלֵיכֶם וְיוֹצִיא אֶתְכֶם
מִצָּרָה לְרִחְוָה. עֲקַר הַעֵצ רְצוֹן לְאִשָּׁה הוּא בְּעֵת הַדְּלָקָה הַגֵּרוֹת.
וְעַל-כֵּן רְאוּ לְבַקֵּשׁ לְפָנֵי הַגֵּרוֹת בְּכָל עָרֵב שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ,
שְׂתִזְכְּרוּ לְמִצַּא דִירָה רְחֹבָה, וְתִזְכְּרוּ לְצֵאת מִהַמְּקוֹם הַזֶּה וּלְעֵבֹר לְמְקוֹם
אַחֵר, וְאִז תִּצְלִיחוּ בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְּנוּ; כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר בְּפִרוּשׁוֹ, אֲשֶׁר

אֲשֶׁר   ז' רעג   בַּנְחַל   רמא

יש דירות, ששם הוא השראת הסטרא אחרא, אשר מזה יוצאות
מריבות ומחלקת בבית.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתצאו משם במהרה, ותזכו לשפע
ברכה והצלחה.

המאחל לכם ברכה והצלחה...

ז' רעג.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה יגיעו אל ידידי היקר, שותה מימי הנחל,
נחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח
נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב מך,
וגם שמעתי את קולך על הטלפון, וממש החיית אותי, פי אני
משתוקק מאד מאד אחריך, ומי יתן שנזכה להתועד יחד.

ראה, אהובי, אחי היקר! לחזק את עצמך ללמד בכל יום חמש
ורש"י עם התרגום, וגם כמה פרקים משניות, וגם כמה דפים גמרא
ומדרש מפרשת השבוע. וכן תקבע לעצמך גם שעור בהלכה
ורמב"ם, טור ושלחן ערוך, והקדוש-ברוך-הוא יצליח דרכך,
שתעלה ותתעלה במעלות התורה.

העקר ראה לחזק את עצמך להיות מתמיד בתורה, והתורה כפר
תביא לך גם-כן עשירות בגשמיות.

אודות בנים, אל תדאגו כלל, כי בודאי לא יעזב אתכם
הקדוש-ברוך-הוא. נא ונא לא לבלבל את עצמכם לילה אל כל מיני
חכמים, כי צריכים על זה רחמים רבים מאד, כי הרבה צבועים יש,
בעוונותינו הרבים, ובפרט אלו אשר נותנים תקונים, זה שקר גמור.
כי מאז שנתגלה הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, גלה לנו את אמתת

רמב אֲשֶׁר ז' עדר בַּנְחָל

מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּגִלְיֵי נֹרָא וְנִפְלְאָא מְאֹד, וְהוֹסִיף עָלָיו רַבְנֵי ו' לְ
וְגִלְיָה לְנוּ אֶת הַסּוּד שֶׁל הַתְּפִלָּה וְהַבְּקָשָׁה, שְׂאָדָם יִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ
לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְתִכְף-וּמִיד כְּשֶׂאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כְּכֹר אֵינוֹ
צָרִיךְ לְשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם.

על-בֵּן רֵאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְחֻזַּק אֶת עֲצָמָךְ מְאֹד מְאֹד
בַּתְּפִלָּה וּבַתְּחֻנּוּנִים אֲלֵיו יִתְבַּרֵךְ, וְסוּף הַכְּבוֹד לְכוּא, שְׂתַזְכֶּה לְהַפְלִיל
בְּמִלְךָ הַכְּבוֹד, וּבְיֹדָאֵי תוֹשַׁע בְּבָנִים זְכָרִים.

נָא וְנָא לֹא לְדָאג כָּלֵל. הַעֲקֵר רֵאָה לְחֹזֵר אֲלֵיו יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא אֶל
בְּשׂוֹר נְדָם, וְצָרִיכִים לְשֹׁמֵר אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְצַבּוּעִים, כִּי בְדוֹר הַזֶּה
נִתְעַרְבוּ הַרְבֵּה צְבוּעִים, שֶׁהֵם הַעֲזִי פְּנִים שְׂבִדוֹר הַמְּנַתְקִים אֶת הָאָדָם
מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ. אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק הָאָמֵת הַמְּדַבְּקוֹ בּוֹ
יִתְבַּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' רעד.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, אֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסִדֵּר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רב.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ שְׂתִהְיֵי רְגוּעָה, וְאֵל תִּהְיֵי בְּמַתַּח
וּבְעֲצָבָנוֹת. בְּיֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעוֹד תִּזְכְּוּ
לְבָנִים טוֹבִים עַד מְאֹד, וְתִגְדְּלֵי אוֹתָם בְּתוֹרָה וּבִיְרֵאת שְׂמִים.

נָא וְנָא לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבַעוּלָם. מִפְּעַם לְפַעַם תִּבְקְרוּ
בַּכְּתֵל הַמְּעַרְבִי, וְתִשְׁפְּכוּ אֶת נִפְשְׁכֶם לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי שָׁם הוּא שֹׁמֵר
הַשְּׂמִים. וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ אֶת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע גַּם
אֶת תְּפִלְתְּכֶם.

הַמְּאַחֵל לְךָ יְשׁוּעָה בְּקָרוֹב.

נָא וְנָא לֹא לְדָאג כָּלֵל, כִּי בְיֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא.

אֲשֶׁר   ז' ערה   בַּנְחַל   רמג
ז' ערה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחַל,
נַחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ
נִצְחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ,
אֵיךְ שְׂאֵתָה מַחֲזֵק אֵת עֲצָמְךָ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְהַרְגִיל אֵת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ,
וּתְהִיָּה חֲזַק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי אָנוּ אֵינן לָנוּ אֲלֵא דְבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל.

וְצָרִיכִים לְהַשְׁמֵר מְאֹד מִצְבוּעִים, וְאֵי אֲפֹשֶׁר לְהִזְהַר מֵהֶם, כִּי
אִם עַל-יְדֵי תַפְלָה וּבִקְשָׁה. כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם מְסֻתוֹבְבִים הִרְבֵּה צְבוּעִים,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִצְיָלְנוּ מֵהֶם וּמִהַמוֹנָם.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! זֶה עָקֵר הַשְׂמִיחָה שְׁלָנוּ, שְׂאָנוּ זוֹכִים לִידַע מִרְבִּי
אֲמַת בְּזֶה, הַמְגַלָּה לָנוּ עֲצוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ לְדַבֵּר הִרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ.
כִּי מֶה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ו"ל? ! עַל-כֵּן רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזַק בְּזֶה
לְדַבֵּר הִרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזוֹר לָךְ, שְׂיִפְקַח אֵת
עֵינֶיךָ, וְתִזְכֶּה לְרְאוֹת אֵת עֲרֻבוֹת נַעַם זִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְמִיד בַּתוֹרָה הַקְדוּשָׁה מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ: חֲמָשׁ
וּרְשָׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, וְכַמָּה פְּרָקִים מְשֻׁנָּיוֹת, וְכַמָּה דְּפִים גְּמָרָא,
וְהַמְדָּרֵשׁ מִפְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ. וְכֵן שַׁעוֹר בְּהַלְכָה, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן
עֲרוּךְ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִצְלִיחַ דְּרַכְּךָ.

רְאֵה לֹא לְהַתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוֹלָם, וְתִזְכֶּה לְהַשְׁאֵר תְּמִיד
בְּ"הִיכַל-הַקְדֵּשׁ", קִדְשׁ הַקְדָּשִׁים, וְשֵׁם נִתְגַּלָּה אֲמַתַּת לְמוֹדוֹ הַטוֹב
שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וְאֵל תּוֹצִיא אוֹתְךָ שׁוּם בְּרִיָּה מִשָּׁם. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא יְהִיָּה בְּעֶזְרְךָ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם אָמֵן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

רַבֵּנוּ ו"ל אָמַר, שְׁכַפִּי שֶׁשָּׁמַע כָּל הַסְּפוּרִים מִזְקֵנּוּ הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע מִפִּי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים בְּבֵית אָבִיו בְּעִיר מְעוֹן/בוֹז, וְעַכְשָׁו שֶׁנִּדְפְּסוּ כְּכָר הַסְּפוּרִים בְּשִׁבְחֵי הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב וּבְשֵׁאֵר סִפְרִים, נִשְׁתַּנּוּ כָּל הַסְּפוּרִים מִכַּפִּי שֶׁסָּפְרוּ אֶז לְפָנָיו, וְהַקְּפִיד רַבֵּנוּ ו"ל, שֶׁיִּסְפְּרוּ הַמַּעֲשֵׂה כַּפִּי שֶׁהָיָה בְּמַדְיָק [כִּי כִּידוּעַ, אָבִיו שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל (רַבִּי שְׁמֻחָה) יָרַשׁ אֶת בֵּית הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, וְשֵׁם נוֹלַד רַבֵּנוּ ו"ל, וְגַדַּל שָׁם, וְהָיָה תַלְמִידֵי הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ שֶׁבָּאִים לְהַשְׁתַּטַּח עַל צִיוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּמְעוֹן/בוֹז, מִתּוֹעֲדִים שָׁם, וְרַבֵּנוּ ו"ל כִּילֵד, הָיָה שׁוֹמֵעַ סְפוּרֵיהֶם (כְּמוֹכָא בְּסֵפֶר "פְּעֻלַת הַצַּדִּיק").

רַבֵּנוּ ו"ל אָמַר פֶּעַם אַחַת: "א מִקְשָׁה לִילֵד אֶז מְעַן קוֹמֵט נָאֵר צוּ מִיר וְוַעַט זִי הָאָבֵן דָּאָס קִינֵד" [כְּשֶׁרַק בָּאִים אֶצְלֵי יְהוָה לְהַוֹלְדָה]. וְכַף הָיָה נוֹהֲגִים אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּשַׁעַת קִשׁוּי הַוֹלְדָה, שֶׁהָיָה הוֹלְכִים אֶל הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, וְתַכְּף יְלֵדָה הַיּוֹלְדָת. וְדַבֵּר זֶה הָיָה כְּכָר מְפָרְסָם בְּכָל הָעִירוֹת, עַד שֶׁגַּם הַמִּתְנַגְּדִים כְּשֵׁאֲרַע אֶצְלָם עֲנִין שֶׁל מִקְשָׁה לִילֵד, הָיָה בָּאִים אֶל צִיּוֹן שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל.

פֶּעַם אַחַת הָיָה עֲצִירַת גְּשָׁמִים בְּעִיר אוֹמֵן, וְהָלְכוּ אֲנָשִׁי הָעִיר אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ ו"ל וּבָכוּ שָׁם הַרְבֵּה, וּבְאֲמֻצֵּעַ הַתְּפִלָּה כְּכָר הַתְּחִילוּ לִירֵד גְּשָׁמִים עֲזִים, עַד שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוֹלִים לַחְזוֹר לְעִיר מְרַבּוּי הַגְּשָׁמִים.

הָיָה בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים מְאֹד, אֲבָל תְּמִימִים גְּדוֹלִים, וּבְשַׁעֲהַ שֶׁהָיָה קוֹרְאִים בְּסֵפֶר "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת", הָיָה זוֹלְגוֹת מִעֲיִנְיָהֶם דְּמַעוֹת הַרְבֵּה, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה הַסֵּפֶר רַטֵּב.

ז' רעו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים הַזֹּשֵׁמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד ... גִּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֵךְ.

אֲשֶׁר   ז' רעו   בַּנְחָל   רמה

מָה אֹמֵר לָךְ! עֲלִינוּ לַעֲשׂוֹת תְּמִיד הַהַפּוּךְ מֵהַרְשָׁעִים וְאִזּוֹ נִצְלִית. וְזֶה סִימָן לַיַּדַּע אִם אָנוּ הוֹלְכִים בַּדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה — בְּאֲשֶׁר הַרְשָׁעִים חוֹלְקִים עָלֵינוּ, כִּי אִוִי וְאֲבוֹי הִיָּה לָנוּ, אִם הַרְשָׁעִים הָיוּ מְסַפְּימִים עִמָּנוּ, אִזִּי הֵינּוּ בְּטוּחִים כִּי אָנוּ מִצַּד הַסְּטָרָא אַחְרָא, אֲבָל כִּי שֶׁהַרְשָׁעִים רוֹדְפִים אוֹתָנוּ עַד חֲרָמָה, בְּלִי שְׂמִיךְ רַחֲמָנוּת, וְכָל דְּבַר שֶׁבִקְדָּשָׁה שָׁאֵנוּ רוֹצִים לַעֲשׂוֹת, הֵם מִתְּפַשְׁטִים עָלֵינוּ לְאַרְכוֹ וּלְרַחֲבוֹ, הָרִי זֶה סִימָן שָׁאֵנוּ עוֹסְקִים בַּעֲבוּדַת הַקִּדְּשׁ. כִּי הַסֵּמָ"ף-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ, שׁוֹנֵא אוֹתָנוּ. וְרְאוּי לָנוּ לֹא לֹמַר גַּם עַל זֶה: "אֲשֶׁרֵינוּ, שָׂאִין אָנוּ מִשְׁלִימִים עִם הַרְשָׁעִים"; כִּי אִוִי וְחַשְׁף, טוֹב וְרַע, טְמֵאָה וְטָהֳרָה, לַעוֹלָם לֹא יִלְכוּ יַחַד.

וּמִוֵּהַרְבֵּי ת' ו' ל רגיל לכתב במכתביו: "ישוּבוּ הִמָּה אֵלֵינוּ, וְאַנְחֵנוּ לֹא נִשׁוּב אֲלֵיהֶם". וְזֶה סִימָן שֶׁאַנְחֵנוּ בְּצַד שֶׁל הַקִּדְּשָׁה, כִּי בְּלֹא הַתְּנַגְּדוֹת תְּמִיד הֵינּוּ חוֹשְׁשִׁים שְׂמָא מִשְׁהוּ אֵינְנוּ כְּשׁוֹרָה וְכוּ', כִּי בְּלֹא מְנִיעוֹת וְעִכּוּבִים צְרִיכִים לְדַעַת אֲשֶׁר זֶה בּוֹדָאי מֵהַסְּטָרָא אַחְרָא, כִּי כָּל דְּבַר שֶׁבִקְדָּשָׁה צְרִיף לְבֵא קָשָׁה מְאֹד. וְכִפִּי גְדֹל הַקִּדְּשָׁה כֵּן נִתְּפַשֵּׁט רְבוּי הַמְּנִיעוֹת. וְכַמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו' ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סו): כִּפִּי מַעֲלַת הַנְּחֻשָׁק, כֵּן רְבוּי הַמְּנִיעוֹת.

וְזֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, אֲשֶׁר עַל דְּבַר רַבְּנוּ ו' ל מִתְּפַשְׁטוֹת הַמְּנִיעוֹת בְּמֵאֵד מְאֹד, וְכָל דְּבַר קָטָן שֶׁרַק תְּלוּי בְּרַבְּנוּ ו' ל כְּבָר עוֹמְדוֹת הַמְּנִיעוֹת לְרַב, בְּעוֹד שֶׁאֲצֵל אַחֲרֵים הַדְּבָרִים הִכִּי גְדוֹלִים הוֹלְכִים בְּקִלּוֹת רַבָּה מְאֹד מְאֹד. וְלָכֵן רוֹאִים בְּחוּשׁ, אִיף הַסֵּמָ"ף-מ"ם אֹרֵב מְאֹד עַל דְּבַר רַבְּנוּ ו' ל, וּמְנִיחַ עֲצָמוֹ לְאַרְכוֹ וּלְרַחֲבוֹ עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט, כִּי הוּא מְאֹד מְפַחַד מִן הַקִּדְּשָׁה.

וְלָכֵן עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק עִכְשָׁו מְאֹד, וְנִמְסַר אֶת נַפְשָׁנוּ לְשִׂמְשׁ אֶת רַבְּנוּ ו' ל בְּמָה שֶׁרַק יְכוּלִים — הֵן לְהַדְּפִים אֶת סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְהֵן לַעֲשׂוֹת הַתְּעוֹרְרוֹת בֵּין אַחֲיוֹנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְנִסְעֵ אֶל צִיּוֹנוּ הַקְּדוּשׁ בְּעִיר אוּמָן, וְהֵן לְפַתַּח בְּכָל עִיר בֵּית-מִדְרָשׁ עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו' ל 'א בְּרִסְלָבֵר שְׁטִיבְל', שְׁזֵה יְסוּד גְּדוֹל, שֶׁאֲנָשֵׁי שְׁלוּמָנוּ יִתְפַּלְלוּ יַחַד וְיִלְמְדוּ בְּצוּתָא אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו' ל בְּרַבִּים, אֲשֶׁר אֵין דְּבַר גְּדוֹל מִזֶּה,

רמו   אָשֶׁר   ז' רעז   בַּנְחָל

וְיִסְתַּוְּפּוּ שְׂכָנִים רַבִּים, אֲשֶׁר זֶה עֲנִין נִפְלָא, כּמוֹבָא בְּדַבְרֵי ו"ל
(לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'): כְּשֶׁמְקַרְבִּים בְּנֵי-אָדָם אֶל בֵּית הַתְּפִלָּה,
עַל-יְדֵי-זֶה נְתוּסָף צְרוּפִים גְּדוּלִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

עֲלִיף לְדַעַת, שְׁדַבֵּר רַבְּנֵי ו"ל אִינוּ מְצַמְצֵם בְּאָדָם אֶחָד, וּמְכַל
שָׁכֵן לֹא בְּמִקּוֹם אֶחָד. רַבְּנֵי ו"ל נִמְצָא רַק בְּמִקּוֹם שְׁמִדְבָּרִים מִמֶּנּוּ.
וְלָכֵן כָּל 'בְּרִסְלָבֵר שְׁטִיבֵל', אֲשֶׁר שָׁם מְדַבְּרִים מְעַצּוֹתֵי הַקְּדוּשׁוֹת,
שָׁם נִמְצָא רַבְּנֵי ו"ל — וְזֶה בְּרוּר! וְאִין מַה לְחַשֵּׁב אַחֲרָת.

עֲנִין רֵאשׁ הַשָּׁנָה זֶה רַק בְּאוּמָן, וְאִם לֹא בְּאוּמָן מְאִיזוּ סְבָה
שְׁתֵּהִיָּה, אֲזִי בְּכָל עִיר שְׁמִתְקַבְּצִים עֲשֶׂרָה מְאֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ, וּמְדַבְּרִים
רַק מִרַבְּנֵי ו"ל — שָׁם הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ שְׁלָנוּ. וּמוֹהֲרַנְת' ו"ל אָמַר
לְעֲנִין רֵאשׁ הַשָּׁנָה: הֵיכָן שְׁמִתְקַבְּצִים עֲשֶׂרָה מְאֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ, רְאוּי
לְנִסְעַ מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ לְתַחֲוֹב רֵאשׁוּ בִּינֵיהֶם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' רעז.

בְּעֲזַרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ אֶל הָאֲבָרָךְ ... גִּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וְגִדְל הַצַּעַר שֵׁישׁ לִי מִצַּעְרְךָ הַקָּשָׁה
— זֶה אִין לְשַׁעַר וּלְתַאֵר כָּלֵל וְכוּ'.

עֲלִיף לְדַעַת, כִּי לְפַעְמִים נִכְנָס בְּאָדָם מַצָּב כְּזֶה, שֶׁהוּא נִשְׁאָר
לְבַד בְּלֵי חֲבָרִים, בְּלֵי יְדִידִים, בְּלֵי מְשַׁפָּחָה, כִּי כָּלֵם עֲזוּבוֹ אוֹתוֹ,
וְאִינָם מְבִינִים אוֹתוֹ כָּלֵל וְכוּ', דִּיקָא אֲזִי הוּא הַזְּמַן לְזִרְק עֲצָמוֹ עַל
הַרְצָפָה בְּפִשׁוּט יָדִים וְרַגְלִים, וְלִבְכוּת רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִבְקָשׁ רַחֲמֵי
שָׁמַיִם מְרַבִּים. כִּי בּוֹ בְּרַגַע שְׁאָדָם מְרַגֵּישׁ לְבַד, אֲזִי בָּא לְבִטּוּל אֲמַת,
בְּטוּל אֶל הָאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאֲזִי נִפְתַּחַת לוֹ הָאָרֶה גְּדוּלָה מִן
הַשָּׁמַיִם, וּמְרַגֵּישׁ אָדָם אַחַר לְגַמְרֵי. וּבְלִבְד שְׁיִהְיֶה בְּלִב אֲמַת, לֵב
נִשְׁבֵּר, אֲשֶׁר זֶה מְאֹד חָשׁוּב לְמַעְלָה בְּשָׁמַיִם, כִּי לְמַעְלָה מְשַׁלְּמִים

אָשֶׁר ז' רַעַח בְּנַחַל רַמְזוּ

הַרְבֵּה עַל דְּבוּר אֲמַת, שְׁמִדְבָּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ עִם אֲמַת, וְזֶה מֵאִיר לּו', כַּמּוּבָא בְּדְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל לְקוּטֵי־מִוֶּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים: ט', קִיב); הִיָּה טוֹב מְאֹד, שְׁתַּעֲזֵן עַכְשָׁיו בְּשָׁנֵי הַמֵּאָמְרִים הָאֵלֶּה, וְיֵאִיר לָךְ אִיךָ לְצֵאת מֵהַחֲשֶׁךְ שְׁנִפְלֵת לְתוֹכוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' רַעַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי דְבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵת זֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר אֵי אֶפְשָׁר לְעַבֵּר, אֲלֵא עַל־יְדֵי הַתְּחַזְּקוֹת, כְּפִי הַמְּרִירוֹת שְׁעוֹבֶרֶת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מִוֶּהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קִיט), אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא הַגִּיּוֹנוֹם, כִּי אֵין נִמְצָא עוֹלָם הֵיזֶה כָּלֵל, כְּפִי רַבּוּי הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת שְׁבַגְיֵי־הָאָדָם סוֹבְלִים וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהַתְּחַזֵּק בְּכֹל יוֹם וְיוֹם.

וְעַקֵּר הַהֲתַחֲזָקוֹת — לְבָרַח אֵל תּוֹךְ הַתּוֹרָה, כַּמֵּאָמְרָם ז"ל (מִדְּרַשׁ אַגְדָּה): אִם רָאִיתָ צָרוֹת רַעוֹת מִתְּגַבְּרוֹת וּבָאוֹת עָלֶיךָ, רוּץ לְתוֹךְ חֲדָרֵי הַתּוֹרָה.

הֵייתִי מְיַעֵץ לָךְ לְשָׂאֵל כָּל עֲנִינֶיךָ אֶת רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה, אֲשֶׁר הוּא אִישׁ יָרָא שְׁמַיִם גְּדוֹל מְאֹד, וּכְדָאֵי שְׁתַּמְּשִׁיךָ לְהַחֲזִיק עִמּוֹ קָשֶׁר וְכוּ'. וְאֵין זֶה סוֹתֵר כָּלֵל, אֲדַרְבָּה, חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב מְלַמְּדֵת אוֹתָנוּ אִיךָ לְקַיֵּם בְּשִׁלְמוֹת אֶת הַשְּׁלֵחָן עָרוּף, וַיֵּשׁ הַלְכוֹת כְּבוֹד רַבּוֹ וְתַלְמִיד חֶסֶם. וְלִכֵּן אֲדַרְבָּה, תִּרְאֶה לוֹ שְׂאֵתָה בְּאֲמַת מְכַבֵּד אוֹתוֹ. וְכֵן רָאוּי לְעִשׂוֹת, מֵאַחַר שֶׁלְמִדְתָּ תּוֹרָה אֲצִלוּ כָּל־כֶּף הַרְבֵּה שָׁנִים, אֵין זֶה מִן הַרְאוּי לְנִתֵּק קָשֶׁר, חֵס וְשְׁלוֹם, וּמִי שְׁמִיעֵץ לָךְ דְּבַר זֶה, תִּדְעַ, שְׁלֵא רַק שְׂאִינוּ יוֹדְעַ מַה זֶה חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב, אֲלֵא אֵין בּוֹ שְׁמֵץ שֶׁל

רמח   אָשֶׁר   ז' רעט   בַּנְחָל

רַחֲמָנוּת וְרַגֶּשׁ, וְאֵינוּ בְּיַד אָדָם כִּלְלֵל, רַק חַיָּה בְּדַמוֹת אָדָם, כִּי הָרִי
כַּמָּה יְגִיעוֹת וּטְרָחוֹת יִגַּע וְטָרַח רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה וְהַמְשִׁיחַ וְכוּ' עִמָּךְ,
וְעַכְשָׁיו שֶׁנִּתְקַרְבַּת אֵל רַבְּנוּ וְ"ל אַתָּה צְרִיף לְנַתֵּק קֶשֶׁר עִמוּ? ! הוּי,
הוּי, צְרִיכִים הָרַבָּה לְצַעֵק לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיולִיד אֶת הַמַּחֲזִין
שְׁלוֹ, שְׂיֵצֵא מִהַעֲבוּר וְהַצְמָצוּם, כַּמּוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א): כְּשֶׁהַמַּחֲזִין הֵם בְּצַמְצוּם, אָז צְרִיכִים לְצַעֵק
ע' קְלִין — בֵּין בְּתוֹרָה וּבֵין בְּתַפְלָה.

מָה אָמַר לָךְ! הַפֶּרֶת הַטּוֹב, שְׂאָדָם מַכִּיר בְּטוֹב שְׂעָשׂוּ לוֹ, זֹ
הַמְדָּה הַכִּי יָפָה. וְלִהְיוֹךְ — הַמְדָּה הַכִּי מַגְנָה זֹ מַדַּת כְּפוּי טוֹבָה,
שְׂאֵינוּ מַכִּיר בְּטוֹב שְׂעָשׂוּ לוֹ, וּמָה עוֹד שְׂכוֹפֵר בְּטוֹב וּמַכְחִישׁ הַכֹּל.

אֲשֶׁרֵינוּ שְׂאָנוּ יוֹדְעִים מִרַבְּנוּ וְ"ל! וְעֲלֶיךָ לְדַעַת, שְׂעָקֵר
הַהִתְקַרְבוֹת אֵל רַבְּנוּ וְ"ל הִיא רַק עַל-יַדֵּי רַבּוּי שְׂקִידָה בְּסִפְרֵיו
הַקְדוּשִׁים, עַד שְׂיִהְיוּ שְׂגוּרִים עַל פִּי מַמְשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' רעט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל הַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּר יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רֵאָה לְצַמְצָם אֶת הַהִתְלַהֲבוֹת שְׂלָךְ וְכוּ', כִּי לְפַעְמִים מִרַבּוּי
הַהִתְלַהֲבוֹת, אֵין עוֹשִׂים כְּלוּם וְכוּ'. כִּי רַבּוּי אֹר גוֹרָם רַבּוּי חֲשָׁךְ.
וְלְפַעְמִים מִתּוֹךְ שְׂאָדָם חֲפִץ לְלַמֵּד כָּל-כֶּף הָרַבָּה, לְבַסּוֹף אֵינוּ לוֹמֵד
כִּלְלֵל, וְאֵינוּ פּוֹתַח חֲמָשׁ, מִשְׁנִיּוֹת, גְּמָרָא, שְׂלַחַן עָרוּךְ וְכוּ'. וּבְאַמַּת
רַבְּנוּ וְ"ל כְּבָר אָמַר: "מַעַט גַּם-כֵּן טוֹב", "אַבִּיסְעַל אֵינוּ אוּיָה גוּט";
וּבְכֹל פַּעַם עוֹד קָצַת וְעוֹד קָצַת, וְכֹךְ לְאֵט לְאֵט יְכוּלִים לְלַמֵּד הָרַבָּה.

רמט   בנחל   ז' רעט   אָשׁר

בתו של רבי יוסף יונה ז"ל בן מוהרנ"ת ז"ל, הייתה אמו של רבי אברהם שטעריןהארץ ז"ל, והייתה רגילה לומר, ששמעה מאביה, ששמע ממוהרנ"ת ז"ל: "עס קומט אלול אין מען טוט גארנישט", בא אלול ואינם עושים כלום, "מען ברענט און מען ברענט און מען טוט גארנישט", בוערים ובווערים ואינם עושים כלום; הינו באים ימי אלול, וכלם מתלהבים בהתלהבות גדולה, ולא עושים כלום. וכזה תלויה כל הצלחת האדם בזה העולם. וזו כונת התנא הקדוש (אבות, פרק ג'): "כל שמעשיו מרבים מחכמתו — חכמתו מתקיימת", כי עושה הרבה טוב. וזה היה רצונו של רבנו ז"ל — רבוי עשייה (עין שיחות הר"ן, סימן יט), העקר הוא עשייה, ללמד הרבה בפעל, וכך חכמתו מתקיימת. אבל "כל שחכמתו מרבה ממעשיו", שמתלהב יותר מדי, אזי "חכמתו אינה מתקיימת", כי מבטל את הזמן היקר עד מאד.

היה טוב, שתלמד בכל יום את המאמר בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ע"ו, ולומר עליו התפלה בלקוטי תפלות, תפלה פ"ב. ושם תראה מה זה צמצום ומדת הבטחון, העקר לא לפל בדכאון וביאוש.

זכר שהקדוש ברוך הוא אב הרחמן, ובוודאי שומע תפלות, וישמע תפלתך ברחמים ובתחנונים, ולכן שפך נפשך אליו ותברך, ואם תזכה גם להוריד דמעות בעת התפלה — אין למעלה מזה. כי כבר אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.): שערי דמעות לא ננעלו; אשרי מי שמצית את רבנו ז"ל, ומתבודד בכל יום עמו ותברך, הינו שמשבח ומספר את כל אשר עם לבבו אליו ותברך, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' רפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ עִם הַפֶּסֶף לְהַדְרָפְסָה.

מָה אָמַר לְךָ! אֲנִי מִבְּטִיחַ בְּהַבְטָחָה חֲזָקָה, שְׁכָל מִי שְׁרוּצָה לְרֵאוֹת יְשׁוּעָה אוֹ הַצְּלָחָה בְּעֵנִינִי, שְׂיִדְפִּיס כְּרֶךְ אֶחָד מִשְׂאֵלוֹת וְתִשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", וְאִזּוֹ יִרְאֶה גַם גְּלוּי, כִּי הַסְּפָרִים הָאֵלּוּ חִבְרָתִי רַק בִּישׁוּעַת הַשֵּׁם וּבְנִסִּים גְּלוּיִים. וְלִכֵּן רָאוּי שְׂיִמְשֹׁךְ גַּם וְיִשׁוּעָה לְכָל הַמְּדַפֵּיס כְּרֶךְ אֶחָד מִהַסְּפָרִים הָאֵלּוּ, וְיַחֲזִק וְיִאֲמֹץ וְיִשְׁמַח אֶת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל הַשְּׂבוּרִים וְהַרְצוּצִים, וְיִקְרַב אֶת הַרְחוּקִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂיִישׁ לוֹ חֵלֶק בְּהַדְרָפְסָתָם וּבַהֲפָצָתָם, וְאִזּוֹ יִרְאֶה בִּרְכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יָדָיו.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּבוּדָה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וְאִזּוֹ תִּרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוּלָה. וּכְבָר אָמַר מוֹהֲרֵנִי ת' ז'ל: "בְּחִנּוּנֵי בְּזֹאת, אִם תִּהְיֶה לְכֶם הַתְּבוּדוֹת אַרְבָּעִים יוֹם רְצוּפִים, אִם לֹא תִּרְאוּ יְשׁוּעָה".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' רפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ.

בְּעֵנִין מָה שְׂעוּבָר עֲלֶיךָ בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה וְכוּ', דַּע לְךָ שְׁזָהוּ עוֹן חֲמוּר מְאֹד מְאֹד, וְרָאוּי לְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶת הַמְּאָמֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרֵנִי, חֵלֶק א', סִימֵן קמא. וְלוֹמַר עֲלִיו אֶת

אֲשֶׁר   ז' רפא   בְּנַחֵל   רנא

הַתְּפִלָּה מִלְּקוּטֵי-תְּפִלוֹת, תְּפִלָּה פ"ה, וְשֵׁם תְּרָאָה מֵהַ הַפָּגָם הַזֶּה גוֹרֵם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. אֲבָל עֲלִידָה לְזִכְרָה מֵהַ שְׂרַבְנֵנוּ ו"ל אָמַר (שִׁיחֻת-הַר"ן, סִימָן עא), שֶׁהַכֹּל יֵשׁ תְּקִנָּה לְתַקֵּן, וּבִפְרָטִיּוֹת אִם תִּזְכָּה לְבוֹא אֶל צִיּוּנוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּעִיר אֹמֶן — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

הַחֲטָא הַזֶּה בָּא מִשְׁעֲמוּם וּמִהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת. וְלָכֵן רָאָה לְהִיּוֹת עֲסוּק, וְתִשְׁמַר עַל הָעֵינַיִם, וְאֵז לֹא תְּבוֹא לִידֵי חֲטָא. וְאִם תִּהְיֶה חֲזוּק בְּאַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת בְּכָל יוֹם, תִּהְרַג אֶת יִצְרָדָה הַבּוֹעֵר בָּךְ. וְעַל כֵּלָּם רָאָה לְבָכוֹת הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ, וְתִגְלָה לוֹ שְׂאִינְךָ רוֹצֵה לְחֲטָא בְּחֲטָא הַזֶּה, אֲלֵא יִצְרָדָה מִתְגַּבֵּר עֲלִידָה, וְאֵז וְשָׁב וְרָפָא לָךְ.

הַעֲקָר לְהִתְחַתֵּן כַּמָּה שְׂיֹתֵר מֵהַר, וְלֹא לְהִיּוֹת בְּרָרָן, אֲלֵא אֶת הַשְּׂדוּדָה הָרֵאשׁוֹן שְׂיִצְיֵעוּ לָךְ — קַח לְשֵׁם שְׁמַיִם, וְתַחֲיֶה חַיִּים טוֹבִים וְנִעְיָמִים.

עֲלִידָה לְזִכְרָה, שְׁחֲטָא הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה עוֹשֶׂה אֶת הָאָדָם מְשַׁעַע מִמֶּשׁ, כִּי הַזָּרַע שְׂיִוְצָא מִיַּבֵּשׁ אֶת הַמַּחַ, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו), שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה אָמְרוּ הַרוֹפְאִים, שְׂמִשְׁעָע תִּקְנָתוֹ — הַסְּרוּס, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

כִּי חֲטָא הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה — זוֹ מַחְלָה, וּמִי שֶׁנִּכְנָס בְּמַחְלָה זוֹ, מִמֶּשׁ מְשַׁתַּגֵּעַ. וְלָכֵן צָרִיכִים לִילָדָה אֶל רוֹפֵא שְׂיִרְפָּא אוֹתוֹ, וְהַרוֹפֵא הַגָּדוֹל הוּא רַבְּנֵנוּ ו"ל, שֶׁנִּשְׁלַח לְדוֹרוֹתֵינוּ אֵלָיו לְעֹסֵק בְּתַקּוּנֵי הַנְּשֻׁמוֹת. כִּי הוּא נִעֲשֶׂה בְּעַל הַשְּׂדָה, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סה), כִּי בְּעַל הַשְּׂדָה מְתַקֵּן אֶת הַנְּשֻׁמוֹת הַגָּדוֹלוֹת בְּשְׂדָה, וּמְשַׁתַּדֵּל לְהַרְחִיקָן זוֹ מִזוֹ, כְּדֵי שְׂיִגְדְּלוּ יָפָה וְכוּ'.

אֲשֶׁרֵינוּ שְׂאָנוּ יוֹדְעִים מִבְּעַל הַשְּׂדָה הָעוֹסֵק בְּתַקּוּנֵי הַשְּׂדָה, הֵינּוּ הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא שְׂדָה וְכוּ', וְכֵאֵן גְּדוֹלוֹת כָּל הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁהֵן אֵילָנֵי הַשְּׂדָה, וְצָרִיכִין שְׂיִוְצִיאוּ פְרוֹת יָפִים, שֶׁהֵם מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, תּוֹרָה וְתְּפִלָּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמָךְ...

רנב אשר ז' רפב — ז' רפג בנחל
ז' רפב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל האברכים היקרים, השותים מהנחל הנובע
מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, הוי"ה עליהם ישרה שכנתו תמיד.

באתי לבקש אתכם, שתשתדלו להיות ביחד כרצונו של רבנו
ז"ל, כי אין דבר שנוי לפניו יתברך כמו פרוד הלכות. ועקר
הצלחת תלמידי רבי שמעון בר יוחאי, מצינו בזהר (ח"ג קכח), היה
רק מפאת גדל האהבה שהיתה ביניהם, ועל-ידי שהיו מאחדים,
על-ידי-זה גלה להם רבם רבוי סודות התורה.

ומוהרנ"ת ז"ל היה רגיל לומר לאנשי שלומנו: אין אתם
יכולים לתאר אל אילו טובות היה רבנו ז"ל מביא אותנו, אם היתה
אחדות ואהבה ביניכם. ודבר זה היה חוזר הרבה ר' אברהם בר'
נחמן ז"ל, בעל מחבר ספר "באור הלקוטים", לתלמידיו, שרק בזה
תלוי ההתקרבות אל רבנו ז"ל — להיות מאחדים.

ולכן מה טוב ומה נעים אם תראו ליסד "התאחדות אברכים",
כמו שיש במקומות אחרים, ואצלנו זה יהיה חדוש גדול ונפלא
מאד מאד, כי מה שמקבלים אצל רבנו ז"ל, לא מקבלים בשום
מקום.

אקווה שתעינו בדברי אלו ותקבלו אותם בשלמות.

הדורש שלומכם הטוב תמיד...

ז' רפג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וברכה יגיעו וינדפו אל האברך היקר לי מאד, נר
להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

אֲשֶׁר   ז' רפג   בְּנַחֵל   רנג

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ, אֲשֶׁר בוֹ אֶתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת
מְרִירוֹת לְכַבֶּךָ.

מָה אָמַר לָךְ! רְאוּי לָךְ לְשִׁמְחָה, שְׁבִתוֹךָ כָּל צְרוּתֶיךָ אֶתָּה יוֹדֵעַ
מֵרַבִּי אֲמַת כְּזָה, רַבִּי נִפְלָא וְנוֹרָא כְּזָה, רַבִּי הַמְּחִיָּה וּמְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ
אוֹתָנוּ כָּל-כֶּף, וּמָה הֵינְנו עוֹשִׂים בְּלַעֲדֶיךָ. וְלָכֵן בְּזָה עֲצָמוּ צְרִיכִים
לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (שיחות-הַר"ן, סִימָן קעז): רְאוּי
לָנוּ לְשִׁמְחָה, שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבִּי כְּזָה.

עֲנִין הַשְּׂמִיחָה אֵל יְהִיָּה נֶקֶל בְּעֵינֶיךָ, כִּי כָּבֵד אָמְרוּ חַכְמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (תְּנַחוּמָא שְׁמִינִי ב'): אֵין הַשְּׂמִיחָה מִמְּתַנְתָּ לְאָדָם, לֹא כָּל מִי
שֶׁשְּׂמִיחַ הַיּוֹם שְׂמִיחַ לְמָחָר. וְאִם רַבֵּנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב',
סִימָן כד): מִצְוָה גְּדוּלָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד; אֲזִי מָה יֵשׁ לָךְ אֶפְלוּ
לְחַקֵּר בְּזָה?! וּבְפִרּוּשׁ גְּלָה לָנוּ (ש"ס), אֲשֶׁר אֶפְלוּ חַכְמֵי הָרוֹפְאִים
אוֹמְרִים, שֶׁכָּל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רְעִים בָּאִים לְאָדָם מִחֲמַת חֲסְרוֹן
הַשְּׂמִיחָה. וְלָכֵן הַהֲכָרַח לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְעַל-יְדֵי-
זֶה יִתְרַחֵב לְכַף וְדַעְתְּךָ. וְכִמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק
ב', סִימָן י'), אֲשֶׁר הַשְּׂמִיחָה מְרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת שֶׁל הָאָדָם.

וְהַתּוֹרָה מְשַׂמַּחַת אֶת הָאָדָם, עַל-כֵּן הִרְגַּל עֲצָמְךָ לְלַמֵּד לַמּוֹדִים
קָלִים, כְּגוֹן: מִשְׁנִיּוֹת, עֵין יַעֲקֹב, מְדַרְשִׁים — רַבָּה וְתַנְחוּמָא וְכוּ'.
וְהַעֲקָר אֵל תְּלַחֵץ אֶת עֲצָמְךָ, כִּי הַלַּחֵץ זֶה הַדְּחָק, מְלַחֵץ אֶת הַמַּחַ,
וְחָבֵל שֶׁתּוֹבֵא לְיַדִּי מִחֲלַת עֲצָבִים וְכוּ', שְׁנוּבְעַת מֵרַבּוּי אוֹר, שְׁנוּבְעַ
מִגְּאוֹת, שְׁרוּצָה לְהִיּוֹת רַב, רַבִּי, מְקַבֵּל, מְנַהֵיג וְכוּ' וְכוּ'. וְכָבֵד אָמַר
הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, שֶׁרַב רַבָּם שֶׁל הַמְּשַׁגְּעִים בָּאִים מִחֲמַת
גְּאוֹת וַיִּשׁוּת, שְׁרוּצִים לְהִיּוֹת מְשֻׁהוּ, וְכִשְׁלֹא הוֹלֵךְ לָהֶם — הֵם
מְשַׁתְּגָּעִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

וְלָכֵן רְאֵה לְבַטֵּל עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי אֱלִיּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא תִרְצֶה שׁוּם
דְּבָר רַק אֶת אֲמַתַּת מִצִּיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִצְרִי תָמִיד בְּדַעְתְּךָ, שְׂאִין שׁוּם
מִצִּיאֹת בְּלַעֲדֶיךָ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. כִּי
בְּאֲמַת אֵין בְּלַעֲדֶיךָ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְכָכֵל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֵׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל
עוֹלָם, וְאֶפְלוּ מָה שֶׁעוֹבֵר מִבַּעַל בְּחִירָה — הַכֵּל מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי

רנד אָשר ז' רפג בנחל

הוא רק כמו המקל שאחד אוחז בו. ולכן צריכים לברח רק עד המכהו, ואז יתקיים: "ואתא נורא ושרף לחטרא", יבוא האש אכלה אש, וישרף את המקל; כי בזה שאדם מבטל עצמו אליו יתברך בשלמות, אזי יתפרדו ממנו כל פועלי און, ויהיו בטלים ומבטלים, לא שרירין ולא קימין. ודבר זה אי אפשר להסביר כלל.

נא ונא הרגל עצמך לדבר רק עמו יתברך, כי אין עוד טוב מזה, כי הדבור עמו יתברך מקשר את האדם אליו יתברך, כי הדבור הוא הזווג, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (כתבות יג): ראיה מדברת וכו', שזה סובב על יחוד וזווג, הדבור מקשר את החמרי אל הרוחני, ומאיר עליו אורו יתברך.

רבנו ז"ל אמר על עצמו: אם הייתי יודע בימי נעורי מה שאני יודע עכשו (בסוף ימיו) — מעלת התפלה והתבודדות, ואל מה יכולים להגיע על ידה, לא הייתי מסגף את גופי בתעניות ובסגופים כאלו. כי רבנו ז"ל צם כל-כף הרבה צומות וכו', וסגף עצמו בכל מיני סגופים שבעולם וכו'.

והנה בזה שהאדם בא בכל יום אליו יתברך, ושופך את לבו לפניו, ומספר לו את כל אשר עובר עליו בפרטי פרטיות, אם תבוא ותשכב בפשוט ידים ורגלים על הארץ, ותבכה כילד קטן, ותדפק את ראשך על הארץ כדרך תינוק עקשן, שרוצה לפעל אצל אמו מה שרוצה, ידידי ואחי! אין אתה יכול לתאר ולשער כלל אל איזו הרגה היית בא. ובלבד — שיהיה בלב אמת, לב נכון, ולא תרצה רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, אז כל אויביך ושונאיך יתבטלו מפניך לגמרי, ויהיו נעשים כלא ממש.

הדורש שלומך באהבה רבה...

אֲשֶׁר   ז' רפד   בְּנַחַל   רנה
ז' רפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.
לְנֶכֶן קִבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

זָכַר, אֲשֶׁר לְאָדָם אֵין בְּזָה הָעוֹלָם אֶף אֶחָד, וְאֵל יִפְתָּךְ יִצְרָךְ,
שֵׁישׁ לְמִשְׁהוֹ חֵבֵר טוֹב, כִּי כָל אֶחָד אֶת טוֹבַת עֲצָמוֹ הוּא מְבַקֵּשׁ,
וְאִם יֵשׁ חֵבֵר טוֹב לְאָדָם, זֶה הַצְּדִיק הָאֵמֶת, שֶׁהוּא בְּאֵמֶת חֲפִץ
בְּטוֹבַתְנוֹ הַנְּצַחִית, הוּא הָעוֹזֵר לָנוּ תָּמִיד.

זָכַר כִּי יְבוֹא הַיּוֹם שְׁתִּמּוֹת וַיִּקְבְּרוּ אוֹתְךָ, וְתִשָּׂאֵר שֵׁם תַּחַת
הָאֲדָמָה לְבַד, וְכָלֵם יַעֲזוּבוּ אוֹתְךָ, וְאֵל מִי תִפְנֶה אִזּוֹ? מִי יִרְחַם עָלֶיךָ
אִזּוֹ? הַחֵבֵר הַכִּי טוֹב שְׁלָךְ, וּמִיֵּהוּ? הַצְּדִיק הָאֵמֶת רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁאָמַר:
"מָה לָּכֶם לְדַאֵג כְּשֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ לְפָנֶיכֶם". וְהַצְּדִיק הָאֵמֶת מְכַנִּיס בְּנוֹ
אֵמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׂגֹדַע שְׁאֵין לָנוּ בְּזָה הָעוֹלָם וּבְעוֹלָם הַבָּא
רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְלָכֵן כָּכָל שְׁאָדָם מְכַנִּיס בְּדַעְתּוֹ אֵמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן
בוֹרְחִים מְמַנּוּ כָּל הַרוּחוֹת וְהַשְּׂדִים וְהַמְזִיקִים. כִּי חֲשַׁמ"ל גִּימְטְרִיָּה
מְלָבוֹ"ש (עֵץ חַיִּים, שַׁעַר כו, פָּרָק ב'), כִּי תִקְרָה הָאוֹר שְׁמַאִיר עַל עֲצָמוֹ
אֵמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה יִתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אָוֶן, הַקְּלָפוֹת
מִתְבַּטְּלוֹת לְגַמְרִי. וְלָכֵן הַזֵּהִרְנוּ רַבְּנוּ ו"ל כָּל-כָּף עַל הַמַּחְשָׁבָה, שֶׁזֶה
לְבוֹשׁוֹ שֶׁל אָדָם (עֵין לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא). וְתִדַּע, שֶׁזֶה נִקְרָא
בְּלִשׁוֹן קִבְּלָה הַזּוּוּג הָעֲלִיּוֹן שֶׁל אָבָא וְאֵמָא, הֵינּוּ כְּשֶׁהַמַּחֲזִין רַק
חוֹשְׁבִים מְמַנּוּ יִתְבָּרֵךְ, מְזִה נַעֲשֶׂה צְרוּף שֵׁם י"ה, וְזֶה מְרַחֵק אֶת
הַחִיצוֹנִיִּים, וּמְתִישׁ כַּחַם וּמְפָר עֲצָתָם.

וְלָכֵן צְרִיכִים תָּמִיד רַק לְחַשֵּׁב מְמַנּוּ יִתְבָּרֵךְ וְלֹא לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ
מְמַנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא יִירָא וְלֹא יִפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי מָה
יַעֲשֶׂה לוֹ אָדָם מִבְּלַעֲדוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִם לֹא יִהְיֶה בְּרָצוֹן הָעֲלִיּוֹן, אִזִּי
שׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לָךְ. וְרַבְּנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן

רנו   אָשֶׁר   ז' רפה   בַּנְחַל

צו): עם הדבור יכולים לעצור גם כלי נַשֶּׁק, "מיטן דבור קען מען א ביקס אפּשפּרעכען".

ולכן אל תהיה בטלן, ואז תראה נסים שיַעֲשֶׂה עִמָּךָ הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא — אם תהיה חזק בזה לצייר בדעתך אמתתו יתברך.

מה אמר לך! אולי הלמוד הזה יותר מדי כבד בשבילך, כי לא הרגלת בדברים כאלו, עם כל זאת לאט לאט תאיר עליך אורו יתברך, עד שלא תוכל לחיות בלעדיו יתברך כלל, היגו שתזכה להיות כל-כך דבוק בו יתברך, עד שלא תרצה כבר שום דבר, רק להשיג את אמתתו יתברך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד מאד...

ז' רפה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה עליך לזכר תמיד, שיש עוד עולם, וזה מה שהזהירנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נד), שצריכים לשמר על הזכרון. והעקר — לזכר בעלמא דאתי, והוא המשכת רוחניות חיות אלקות בזה העולם ניקא. ובזה הוא מקשר את העולם הזה בעולם הבא, שזה היחוד השלם בין י"ה לבין ו"ה, אבא ואמא הם המחין, זעיר ונוקבא השמים והארץ, רוחניות וגשמיות גם יחד. וזו התכלית שבשבילה נברא האדם — שיוכל לקשר את העולם הזה עם העולם הבא גם יחד, שימלא את כל העולם הזה עם רוחניות חיות אלקות, שיפירו כל יושבי תבל, כי להנ"ה המלוכה (תהלים כב, ט), שזו נקראת עלית המלכות לשרשה.

וצריך שתדע, שכל מה שעובר עליך זה מדין שמים, ואין עציה

אָשֶׁר ז' רפּו בנחל רנו

אחֶרֶת לַתֵּן לָךְ, אֵלָא לְבוֹא בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלִהְפִּיל
לְפָנָיו תַּחֲנֶנָּה וּבִקְשָׁה שְׂיוּצִיָּא אוֹתָךְ מִצְרָתָךְ. וְאַשְׁרֵי הָאָדָם שֶׁבָּא בְּכָל
יוֹם יוֹם בְּקִבְיָעוֹת אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמִתְעַקֵּשׁ בְּתַפְלָה, שְׂאֵז לֹא יִזּוּז
מִשָּׁם, עַד שְׂיִרְאָה יְשׁוּעָה. כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה,
וְאַצְלוּ יִתְבַּרֵךְ חֲשׁוֹב מְאֹד מְאֹד תְּפִלָּה, כִּי "וְאַנִּי תְּפִלָּה" (תְּהִלִּים קט,
ד), כְּבִיכּוֹל הַמַּלְכוּת הִיא תְּפִלָּה, שֶׁהִיא רוּצָה לְהִתְיַחַד עִם הַזְּעִיר.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ז' רפּו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעִלָּה ...
נרו זאיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, שְׁחַכְמִינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרָכוֹת לג:): חַיֵּב אָדָם
לְבָרֵךְ עַל הַרְעָה כָּשֵׁם שְׁמִבְרָכִין עַל הַטּוֹבָה. וְלִכֵּן כְּשָׁחַס וְשָׁלוֹם,
מִבְּשָׂרִים בְּשׁוֹרָה לֹא טוֹבָה, צְרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת לֹא לִפְלֵ בְּדַעַתוֹ כָּלֵל,
אֵלָא לִידַע, שְׁהַנּוּ"ה נָתַן וְהַנּוּ"ה לָקַח, יְהִי שֵׁם הַנּוּ"ה מְבָרֵךְ (אִיּוֹב א,
כא). וְלִכֵּן אֵין צְרִיךְ לְהִתְבַּלְבֵּל וְכוּ', וּבִפְרָטִיּוֹת לֹא לְשָׂאֵל שְׂאֵלוֹת
וְלְהִקְשׁוֹת קְשִׁיוֹת. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת, אוֹת הַמִּתְקַת דִּינִים, סִימָן
קה): לְפַעְמִים אָדָם מֵת מִחַמַּת פֶּחַד אוֹ מִיִּתָּה אַחֶרֶת פְּתָאוּמִית,
תְּאַמִּין שְׁנָה הַעַת וְהַזְמַן שְׁלוֹ. וְלִכֵּן בְּדְבָרִים הָאֵלוֹ אֲסוּר לְחַקֵּר וְכוּ',
וּבִפְרָטִיּוֹת שְׁמַקְבֵּל מִצְדִּיקִים, אֲשֶׁר אִם אָדָם אוֹמֵר "אִם" —
"אוֹיֵב", זֶה כְּבָר קִלְפָּה, הֵינּוּ "אִם הֵייתִי הוֹלֵךְ וְכוּ', לֹא הִזָּה גַעֲשֵׂה
עִמִּי כָּךְ" וְכוּ', זֶה כְּבָר כְּפִירוֹת. וְכֵן כָּל "לְמָה" — "פְּאַרְוּוֹאִס", זו
קִלְפָּה, כִּי אֵין לְחַקֵּר אַחַר דְּבָרִים כְּאֵלוֹ. הַעֲקָר הוּא אֲמוּנָה, לְבַטֵּל
עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ תְּמִיד.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ז' רפז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אִמַּר לְךָ! רַבְּנוּ ז"ל אָהֵב מְאֹד אֶת הָאֲנָשִׁים הַפְּשׁוּטִים, אָשֶׁר יְכוּלִים לִוְמַר הַרְבֵּה תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת. וְאָמַר (שיחות-הַר"ן, סִימָנִים: קנג, קנד): הָעֵקֶר הוּא פְּרָאסְטִיק (אָדָם פְּשׁוּט), שְׁיָכוּל לִוְמַר הַרְבֵּה. וּבְאֵמֶת זֶה כְּפִנְתַּי מְאֹד הַתְּנָא הַקְּדוֹשׁ (אָבוֹת ג, ט): "כָּל שֶׁמְעַשֵּׂי מְרַבִּים מִחֻכְמָתוֹ — חֻכְמָתוֹ מִתְקַיְמָת", וּמָה זֶה מְעַשֶּׂה? אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְנֵהֲדִין סה): עֲקִימַת שְׁפָתָיו הָיָה מְעַשֶּׂה. בְּזֶה שְׂאָדָם רַק מוֹצִיא מִשְׁפָּתָיו כָּל מָה שֶׁצָּרִיךְ, וּמִבְּקֵשׁ אֶת כָּל עֲנִינָיו רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי תִכְףּ-וּמִיד נִשְׁלַם בְּדַעְתּוֹ, שְׂזָה הַמַּחֲזִין מִתְיַחֲדִים בְּסוּד אָבָא וְאֵמָא, תְּרִין רַעִין דְּלֵא מִתְפָּרְשִׁין שֵׁם י"ה, כְּשֶׁזֹּכֶה לְלַמֵּד תּוֹרָה וּלְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת, וּלְחַזֵּק עֲצָמוֹ בְּאֵמוּנָה פְּשׁוּטָה נְבֻנִים ו"ה, שְׂזָה זְעִיר אֲנִפִין וְנוֹקְבָא דִּילֵיהּ, וְנַעֲשֶׂה יְחִוּד הַשְּׁלָם. וְזֶה מָה שֶׁמוֹבָא (שְׂעַר הַכְּנֻסוֹת, דְּרוּשֵׁי תְּפִלַּת הַשַּׁחַר, דְּרוּשׁ א'), אָשֶׁר כְּפִנְתַּי "מְזִמּוֹר לְתוֹדָה" הוּא בְּסוּד אָבָא וְאֵמָא שֶׁבְּעוֹלָם הִיְצִירָהּ, עֵין שֵׁם.

כִּי בְּעוֹלָם מִתְגַּבְּרִים וּמִתְפַּשְׁטִים הַקְּלָפוֹת מְאֹד מְאֹד, שְׂזָה כָּלֵל הַעֲוֹנוֹת וְהַהֲרָהוּרִים רַעִים וְהַסְּפָקוֹת שְׁנֵתְהוּיִם כְּאֵן בְּעוֹלָם הַעֲשִׂיָה; כִּי בְּאֵמֶת לְמַעַלָּה בְּעוֹלָם הִיְצִירָהּ, שֵׁם כְּבֹר גְּזֻדְכָךְ יוֹתֵר, וּמְרַגְּשִׁים יוֹתֵר אֱלֻקוֹת בְּגִלּוּי וְכו', אֲבָל בְּעוֹלָם הַעֲשִׂיָה הַגְּשָׁמִי וְהַחֲמָרִי מִתְפַּשְׁטִים בְּיוֹתֵר הַקְּלָפוֹת, שֵׁשֶׁם נַעֲלָמָת וְנִסְתָּרָת אִמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִתְגַּבְּרִים עַל הָאָדָם כָּל מִינֵי מְרִירוֹת, וּמְרַגְּשִׁים עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים, צָרוֹת וּמְכַאֲבִים, מְחַמַּת הַעֲלָמָה וְהַסְּתָרָה, שֶׁנַּעֲלָמָת וְנִסְתָּרָת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. לֹא-כֵן בְּעוֹלָם הִיְצִירָהּ, שֵׁם יוֹתֵר גְּלוּי.

וְלָכֵן "מְזִמּוֹר לְתוֹדָה" תִּקְנֵנוּ תִכְףּ-וּמִיד אַחַר גְּמַר הַעֲשִׂיָה, שֵׁשֶׁם כְּבֹר עוֹלָם מִכְתָּר דַּעֲשִׂיָה לְמַלְכוּת דִּיְצִירָהּ. וְלָכֵן נוֹתְנִים תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, שְׂזָה הַמְּשַׁכַּת הָאֶרֶת שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא בְּזֶה הָעוֹלָם הַגְּשָׁמִי

וְהַחֲמַרִי; כִּי בְּאֵמֶת כָּל הָאֲרָבֶעָה שְׁצָרִיכִים לְהוֹדוֹת, זֶה רַק כְּשֶׁהָיוּ
בְּמָקוֹם סִכְנָה אֲשֶׁר בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָה הַגְּשָׁמִי וְהַחֲמַרִי, מִחֲמַת גְּדוֹל
הַקְּטָרוּגִים שֶׁיֵּשׁ עַל הָאָדָם, מִחֲמַת עֲוֹנוֹתָיו שֶׁחָטָא בְּעוֹלָם הַזֶּה
הָעֲשִׂיָה, הַגְּשָׁמִי וְהַחֲמַרִי, וְהִרְבָּה קְלָפוֹת וְהִסְתְּרוֹת וְגַם חֶשֶׁךְ גְּדוֹל.
וְלָכֵן עֲכָשׁוּ, כְּשֶׁיֵּצֵא בְּשָׁלוֹם, וְהִגִּיעַ לְמַלְכוּת דִּיצִירָה, עָלְיוֹ לְתֵן
תּוֹדָה, שְׁזֵה שֶׁעָשׂוֹעַ עוֹלָם הַבָּא, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵינוּ ו"ל (לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב').

וְלָכֵן צָרִיכִים תָּמִיד לְהִרְגִיל עֲצֻמוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל וּלְשַׁבַּח אֶת
הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן וְיִתְבַטְּלוּ
הַקְּלָפוֹת. כִּי עַל-יְדֵי שֶׁהָאָדָם נוֹתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא
מִפִּיר בְּחִסְדֵי הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וְאִין לוֹ כְּבָר שׁוֹם קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת
בְּאִמוּנָה, שְׁזֵה הַקְּלָפוֹת. וְלָכֵן כְּבָר רְאוּי לְתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו
יִתְבָּרֵךְ, שְׁלֹא יֵלָכֵד בְּתוֹךְ הַקְּלָפוֹת, וְזֶה הַיְחוּד הַשָּׁלֵם בֵּין י"ה אָבָא
וְאִמָּא, ו"ה זְעִיר וְנוֹקְבִיָה, הַמַּחֲזִין מִתְיַחֲדִים עִם הַמַּעֲשִׂים, הַיְצִירָה
עִם הָעֲשִׂיָה, וְנַעֲשֶׂה יְחוּד הַשָּׁלֵם.

וְהַכֵּלֵל — כְּשֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם,
נִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֵף פַּעַם כְּבָר לוֹ יִהְיֶה לוֹ טוֹב, כִּי הַקְּשִׁיּוֹת וְהַסְּפָקוֹת
הֵן הֵן הַקְּלָפוֹת הַמַּעֲלִימוֹת וּמְסַתִּירוֹת אֶת הַטוֹב וְהָאוֹר, וּבְזֵה
שְׁנוֹתָנִים תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִתְבַטְּלוֹת הַקְּלָפוֹת
וּמִתְפָּרְדִים כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן, וְנַעֲשֶׂה שְׂמֵחָה גְּדוֹלָה.

וְהִנֵּה הַסְּמִיךְ-מ"ם, שֶׁהוּא נֶגֶד הַקְּדוּשָׁה, אֵינוֹ חֹפֵץ בְּשָׁלוֹם
וְאַחֲדוּת, אֲלָא בְּפִרוּדִים וּבְמַחֲלָקֵת וְכוּ', שְׁזֵה מֵה שְׁקוּרָה הַיּוֹם,
שְׁכַלְם רַבִּים זֶה עִם זֶה עַל שְׁטִיּוֹת, וְאִין שׁוֹם דַּעַת וְשָׁכַל בְּמַרְיָכוֹת,
שְׁזוֹ שְׁנֵאוֹת חֲנָם. חֲנָם דִּיקָא, בְּלִי שׁוֹם טַעַם וְשָׁכַל, וְזֵה מֵה שֶׁהַחֲרִיב
לָנוּ אֶת הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, מְקוֹם הַתְּפִלָּה, מְקוֹם הַתּוֹרָה. וְלָכֵן עָלִינוּ
לְעֶסֶק רַק בְּתַקוּן זֶה — לְהִרְבּוֹת בְּאַהֲבָה גַם בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוּמֵנוּ
הַיְקָרִים. כִּי רוֹאִים לְעֵתִים, שֶׁמִּחֲמַת שְׁטִיּוֹת וְהַבְּלִים, יֵשׁ וּכְפוּחִים וְאִי
הַבְּנוֹת, עַד כְּדֵי שְׁנֵאוֹהָ כְּבוֹשָׁה עַל לֹא דָבָר, רַק מִחֲמַת הַקְּלָפוֹת

שָׁבְרָא מַצַּד עוֹנוֹתָיו. וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ רַק אֶל הַשְּׁלוֹם.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' רפח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עב): הָעֶקֶר מֵהַ
שְׁמֵקְבָלִים מֵהַצְּדִיק הוּא שְׁפָלוּת. וְזֶה סִימָן אִם הוּא מְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק
הָאֱמִתִּי — אִם נוֹפֶלֶת עָלָיו שְׁפָלוּת. כִּי טָבַע שֶׁל הָאָדָם שֶׁהוּא בַעַל
יְשׁוּת וְגֵאוּת, וְקָשָׁה לוֹ לִבְטֹל עֲצָמוֹ. וְלִכֵּן אֲשָׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקַרֵּב
אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וּמִתְמַיֵּד בְּסִפְרוֹ "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", עַד שֶׁשָּׁגוּר עַל פִּיו,
אִז כָּבֵר לֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוֹם תַּאֲוָה לְהִיּוֹת רַב, רַבָּנָן, גְּאוֹן, מְקַבֵּל וְכוּ',
אֶלָּא יִרְצֶה לְהִיּוֹת יְהוּדִי פְּשׁוּט הַלּוֹמֵד תּוֹרָה לְשִׁמְהָ, לְשֵׁם אֵל עוֹלָם,
וַיִּטַּל בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה נִגְלָה וְנִסְתָּר, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה
מִזֶּה. אֲשָׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְעֵבֶר בְּזֶה הָעוֹלָם הַחוּלְפֵי, שֶׁהוּא כּגִּישׁוֹר הַזֶּה
הַמְּגִשֵּׁר בֵּין הָעוֹלָם הַבָּא לְעוֹלָם הַזֶּה.

הַנְּשִׁמָּה יוֹרְדֶת מֵרוֹם גְּבֵהֵי מְרוֹמִים אֶל זֶה הָעוֹלָם, וְצְרִיכָה
לְעֵבֶר כָּאֵן לְתַקּוּפָה, כָּל אֶחָד כְּפִי שְׂרָשׁוֹ, וְאַחֲרֵי-כֵן חוֹזֵרֶת חֲזָרָה
לְרוֹם גְּבֵהֵי מְרוֹמִים. וְלִכֵּן כָּל זְמַן שֶׁהִיא מְסֻתּוֹבֶבֶת בְּזֶה הָעוֹלָם
הָעוֹבֵר, צְרִיכִים לְהֵאִיר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה עִם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהֵאִיר
גַּם כָּאֵן אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלִזֶּה זוֹכִים — עַל-יְדֵי לְמוּד
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהָעֶקֶר — קִיּוֹם הַמְּצוּוֹת מְעֻשְׂיוֹת דִּיקָא: צִיצִית,
תְּפִלִּין, מְזוּזָה, שַׁבָּת, כְּשֵׁרוֹת הַמְּאַכְלִים, טְהָרַת הַמְּשֻׁפָּחָה, קִדְשָׁה,
זִקֵּן וּפְאוֹת וְכוּ' וְכוּ'. וּבְזֶה מְאִירִים אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ כָּאֵן לְמִטָּה.

נָא וְנָא רְאֵה לְצִאֲת מֵהַקְּטָנוּת שְׁלֶךְ וְכוּ'. רַבְּנוּ ז"ל אָמַר
(שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כח), שְׂרָאוּי לְהִיּוֹת בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,

אֲשֶׁר   ז' רפח   בְּנַחֵל   רסא

וְרֵאיוּ לְטִיִּל בְּכָל הַסְּפָרִים שְׁבַע עוֹלָם, וְלִכְּנָן מֵה לֹו לְהַתְּבַלְבֵּל מִכַּפֵּה שׁוֹטִיִּם, בּוֹרִים וְעַמֵּי הָאָרֶץ, שְׁאוּמְרִים מֵה שְׁאוּמְרִים — גְּאֵהֶר אוֹנְזֶעֶרַע חֲסִידוֹת (רַק חֲסִידוֹת שְׁלֵנוּ), זֶה בָּא מִקְטָנוֹת הַמַּח וְהַשְּׂכָל הַמְצַמְצָם שְׁלֵהֶם.

גַּא וְנָא אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, וְאֵף שְׁמִפְחִידִים אוֹתָךְ כְּעַת, עֲלִיךְ לְזִכֹּר מֵה עֶבֶר עַל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, אֲבָל לְבִסוּף גְּצוֹל, כִּי הַמְתַּנְגֵּד שְׁלוֹ מֵת מִיְתָה מְשֻׁנָּה, שְׁלֵא תֵאָר לְעֶצְמוֹ כָּלֵל מִיְתָה כְּזוֹ, שְׁהַחֲלוֹ לְצֵאת לֹו הַמְעִים מִלְּמֻטָּה וְכוּ', וְהַרְוֹפָאִים בְּיָמִים הֵהֶם בְּרוּסְיָה הָיוּ פְּרָמִיטִיבִיִּים, וְהִפְכוּ אוֹתוֹ עִם רֵאשׁוֹ לְמֻטָּה וְרַגְלִיו לְמַעְלָה, וְכִף רְצוֹ לְהַחְזִיר לֹו חֲזָרָה אֵת הַמְעִים לְפָנִים וְכוּ', וְבִאֲפֹן הַזֶּה כְּשֶׁהוּא עִם הָרֵאשׁ לְמֻטָּה וְהַרְגְּלִים לְמַעְלָה יִצְאָה גְּשֻׁמָּתוֹ. וְאִם הָיָה יוֹדֵעַ שְׁתַּהֲיָה לֹו מִיְתָה מְשֻׁנָּה כְּזוֹ, לֹא הָיָה רוֹצֵה לְשַׁלַּח, שְׁקוֹרִין פֶּאֶר שִׁיקוֹן, אֵת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל לְסִיבִיר וְכוּ'.

וְכֵן מֻשָּׁה חִינְקִיס מֵת מִיְתָה פְּתֹאוּמִית בְּאֲמֻצַּע שְׁמֶסֶר אֵת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל לְפָנֵי הַשֵּׁר וְכוּ', וְנִפְל מֵת, וְהַחֵל לְגַדֵּף מִמֶּנּוּ רֵיחַ רַע עַד מָאֵד. וְהַשֵּׁר הָעָרַל הַחֵל לְצוֹחַ: "תּוֹצִיאוּ אֵת הַנְּבִלָּה הַסְּרוּחָה הַזֹּו, וְתוֹלִיכוּ אוֹתוֹ לְבֵיתוֹ". וְבִדְיוֹק בְּאוֹתָהּ עֵת לֹא הָיְתָה עֲגָלָה אַחֲרָת, אֲלֵא עֲגָלָה שְׁמוֹלִיכָה אֵת הַזָּבֵל, שְׁהַדִּיפָה רֵיחַ רַע מָאֵד, וְצֶעֶק: "זִרְקוּהוּ עָלֶיךָ", וְכֵן עָשׂוּ עֲבָדָיו, וְנִסְחַב בְּכַזִּיב גְּדוֹל עַל עֲגֻלַּת אֲשֵׁפָה. וְכֵן שְׁאָר מִתְּנַגְדָּיו מֵתוּ מִיְתָה מְשֻׁנָּה, מִיְתָה חֲטוּפָה.

וְלִכְּנָן אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְגַם אֲצִלְךָ יָקִים כֵּן, שְׁכָל שׁוֹנְאִיךָ וּמִתְּנַגְדִּיךָ הָרוֹדְפִים וּמוֹסְרִים אוֹתָךְ לְמַלְכוֹת יְמוֹתוֹ מִיְתָה מְשֻׁנָּה, מִיְתָה פְּתֹאוּמִית, וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ שְׁל מְלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רַק חֲזוֹק וְאֲמִץ מָאֵד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וּתְחִיָּה עֲצָמָךְ עִם כָּל גְּקֻדָּה טוֹבָה שֵׁישׁ בָּךְ, וְסוּף הַכְּבוֹד לְבוֹא, שְׁתַּזְכֶּה לְהַכְּלִל בּוֹ יְתִבְרַךְ, שְׁעֲלִיו גְּאֵמֶר (יְחֻזְקָאֵל מַג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאִירָה מִכְּבוֹדוֹ"; אֲשֶׁרִי הַמְּחַכָּה וְיִגִּיעַ וְיִרְאָה. רַק סְבֻלָּנוֹת, וְאֵז תִּרְאָה מֵה שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-

רסב אָשׁר ז' רפּט בּנחל

הוא. זכר את דבור רבנו ז"ל: "יש ענין שיתהפך הכל לטובה".
הדורש שלומך באהבה רבה...

ז' רפּט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה פגם המרגלים הזה, שאמרו (במדבר יג, לג): "ושם ראינו את
הנפילים וגו' ונהי בעינינו כחגבים, וכן היינו בעיניהם" וגו', הרי
שהיו להם שלשה פגמים: א. "ושם ראינו את הנפילים"; אצל
הצדיק תמיד נמצאים אנשים, אשר מרב רבוי עוונותיהם, הם אינם
יכולים להחזיק מעמד, ולבסוף בורחים, שזה בחינת הנפילים. וכבר
אמר רבנו ז"ל: "חסיד שנפל גרוע ממשמד". ואמר על זה מוהרנ"ת
ז"ל (לקוטיי הלקות, ראש חדש, הלכה ז', אות נב; שלחין, הלכה ה', אות יז):
חסידים נפולים גרועים ממשמדים, רחמנא לצלן. כי ממשמד כל
אחד עדין יכול להזהר, אבל מחסיד שנפל אי אפשר להשמר וכו',
ובפרט מי שהיה חסיד מקרב גדול, שהכל מסתכלים עליו וכו', ואף
אחד אינו יודע שהוא מהנפילים וכו', לכן לא נזהרים ממנו. וזה
הפגם הראשון — שפוגשים ומדברים עם חסידים שנפלו ונתרחקו
מהצדיק, ומכל שפן שנעשו חולקים ומוסרים, אשר הם מסכנים
מאד.

ב. "ונהי בעינינו כחגבים"; אדם מחזיק עצמו כחגב, ואומר
שהוא כבר אינו שוה כלום, זה גם כן בא מעצת היצר הרע, כמובא
בדברי רבנו ז"ל (לקוטיי מוהר"ן, חלק ב', סימן קכה), שצריכים להחזיק
את עצמו במדרגה של (דברי הימים ב' יז, ו): "ויגבה לבו בדרך השם
יתברך"; כי כשהיצר הרע רואה שאינו יכול לשבר את האדם

בבחינת גאונה, הוא שובר אותו בענוה פסולה, לחשב שהוא כבר אינו שנה כלום, שנה: "ונהי בעינו פחגבים".

ג. "וכן הינו בעיניהם" — זה הפגם הכי גדול, כי מה אכפת לך מה שהוא אומר עליך?! הלא רבנו ז"ל גלה לנו על הפסוק (יחזקאל לג, כד): "אחד הנה אברהם", שאברהם אבינו עבד את הקדוש-ברוך-הוא בבחינת אחד, שלא הסתפל על שום בריה שבעולם. וכך צריך כל הבא אל הקדש, לדעת שאסור להסתפל על אף אחד בעולם. וכך מתחיל השלחן ערוך, שהוא תמצית של התורה שבעל-פה: "ולא יבש מפני המלעיגים", הינו שנה הפלל הראשון בעבודת הבורא יתברך — לא להתבייש משום בריה שבעולם, יהיה אף שיהיה. וברגע שהאדם מתפעל ממה שזולתו יאמר עליו, אין לך שקר יותר גדול מזה. כי אסור לו לאדם להתפעל מבשר ודם ויהי מה.

ואם-כן למדנו מה הנה הפגם של המרגלים: תחלה — ראו את הנפילים, שנה כלל החסידים הנפולים הגרועים ממשמדים, כי מי שפבר הנה מקרב ואחר-כך נתרחק, הוא מספן מאד, כי הוא בנדאי ופיל אותך, ויקרר לך, ויחליש את דעתך. וכן כל אלו שהתחילו להתרחק, הנה רק מחמת שפגשו את הנפילים האלו, ואחר-כך התחילו להחזיק עצמם, אשר הם לא כלום, שזו ענוה דסטרא אחרא, ואחר-כך התפעלו מה שאחרים יאמרו עליהם, ועל-ידי-זה נעקרו מן העולם.

וזהו למוד עמק מאד מאד, עד כמה צריכים להזהר מחסידים שנפלו ונתרחקו, כי הם גרועים ממשמדים, וסכנה גדולה להיות סמוכים וקרובים אליהם, כי הם בנדאי יקררו ויפילו אותך.

מה אמר לך! העקר להתמיד בספרו של רבנו ז"ל "לקוטי-מוהר"ן", שיפתח לך את המוח, ותזכה להעשות בעל תשובה ובעל מח גדול על-ידי הספר הזה, כמובא בדברי ז"ל (ת"י-מוהר"ן, מעלת למוד ספריו). ולכן אל תהיה בטלן, ראה להתמיד הרבה בספרי רבנו ז"ל, ושם תמצא מרגוע לנפשך. ורק על-ידי-זה האדם נקרא מקרב

רסד אָשֶׁר ז' רצ בַּנְחָל

אָל רַבְּנוּ ז"ל — אַם הוּא מִתְמִיד בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים: "לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן", "סְפוּרֵי-מַעֲשֵׂיֹת", "סְפֵר-הַמְּדוּת", שִׁיחוּתֵיו הַקְּדוּשׁוֹת
שֶׁב"שִׁיחוּת-הַר"ן" וּב"תֵּי-מוֹהַר"ן".

אַנִּי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִהְיֶה לְךָ שְׂכָל וְדַעַת,
וְעַל-יְדֵי-זֶה לֹא תִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבַעוּלָם.

אַיִנְךָ יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת הַנְּסִיווֹת שֶׁהָיוּ לִי, כְּמָה דְּבָרוּ
מִבֵּית וּמִבְּחוּץ וְכוּ', לְהַשְׁפִּיעַ עָלַי בְּעַת בְּחִרוּתִי, לְעֹזב אֶת דְּרָכֵי רַבְּנוּ
ז"ל. וּכְשֶׁהִיִּיתִי בְּגִיל שְׁבַע-עֶשְׂרֵה מָה לֹא עָשׂוּ, אֲךָ יַעַן שֶׁהִיִּיתִי מְאֹד
חֹזֵק בְּהַתְמַדַּת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, עַד שֶׁהָיוּ שְׂגוּרִים בְּפִי בְּעַל-פֶּה,
עַל-יְדֵי-זֶה לֹא הִשְׁפִּיעוּ עָלַי דְּבָרֵיהֶם כָּלֵל וּכְלָל, וְאֲדַרְבָּה, וְעַשָּׂה
בְּדִיּוּק הַהַפּוּךְ; כִּי רָאִיתִי לְפָנַי תַּכְף-וּמִיד בּוּרִים וְעַמֵּי הָאָרְצוֹת,
שְׂאִינָם יוֹדְעִים בֵּין יְמִינָם לְשִׂמְאַלָם, וְהָיָה זֶה גַם מִבְּפָנַי, מֵאֲלוֹ
הַקּוֹרִינְ עֶצְמָם "בְּרֶסֶלְבֶרְס". וְתַכְף כְּשֶׁנּוֹכַחְתִּי לְרְאוֹת, שְׂאִין לָהֶם
שׁוּם יְדִיעָה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִינָם זּוֹכְרִים מְאוּם, יְדַעְתִּי שְׂאִין לִי
מָה לְהַתְפַּעֵל מֵהֶם כָּלֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' רצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים הִתְשַׁמְ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

מָה אָמַר לְךָ! רַק תִּתְחַזַּק, וְאַל תִּשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר בְּעוּלָם, כִּי
גְּדוּל אֲדוּנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, כִּי כָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, הוּא רַק לְנִסּוּתְךָ
אֵל מִי תִפְנֶה בְּעַת צָרָה, כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ הַנְּסִיווֹת שְׁלוֹ, וְאֲשֶׁרִי מִי
שְׂאִינוּ מִטְעָה אֶת עֶצְמוֹ כָּלֵל.

אַבְקֵשׁ אוֹתְךָ מְאֹד, שֶׁתֹּאמַר לְגִיסְךָ, שְׁלֹא יִתְגַּרֵּשׁ בְּשׁוּם פְּנִים

אֲשֶׁר   ז' רצא   בַּנְחַל   רסה

וּמִי שֶׁנֹּתֵן לוֹ אֶת הָעֵצָה הַזֶּה, עֵתִיד לִתֵּן אֶת הַדִּין, כִּי שׁוֹבֵר לָכֶם בַּיִת שֶׁנִּבְנָה כָּל-כָּף יָפָה וְכוּ', חָבֵל בְּמָאֵד מְאֹד, מֵהַיַּעֲשׂוּ הַיְלָדִים? ! אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ שֶׁל נוֹתֵן הָעֵצָה הַמְקַלְקֶלֶת הַזֶּה, אֲשֶׁר רַק יִהְרֵס אֶת חַיֵּיכֶם, וְכֹל הַמְשַׁפְּחָה תִסָּבֵל, וּבִפְרִטוּת הַהוֹרִים, אֲשֶׁר מִמֶּילָא שְׁבוּרִים וְרְצוּצִים הֵמָּה, וְאִינֶם יוֹדְעִים לְשִׁית עֵצָה לְנַפְשָׁם, וְעוֹד זֹאת נִפְלַע עֲכָשׁוֹ עַל רֵאשִׁים, הֲלֹא זֶה הִרְצִיחָה הַכִּי גְדוּלָה שְׁיִכּוּלִים לַעֲשׂוֹת — לְגֵרָם לְזוּג לְהַתְגַּרֵּשׁ, וְלִשְׁבֵר אֶת בֵּיתָם. וּבִפְרִטוּת שְׁאֵנִי יוֹדֵעַ, כִּי הַבַּעַל בְּעֵצְמוֹ הוּא טוֹב מְאֹד, וְכֵן הָאִשָּׁה הִיא טוֹבָה מְאֹד, רַק יֵשׁ כָּאֵן הַסְּתוּת מְשַׁנֵּי הַצְּדָדִים, אֲשֶׁר כַּמָּה רִיקִים וּפּוֹחֲזִים, גִּיסִים צְעִירִים מִתְעַרְבִים, וְגוֹרְמִים אֶת כָּל הָעֲגָמַת נַפְשׁ, חָבֵל חָבֵל מְאֹד עַל זֹאת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ז' רצא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

מָה אָמַר לָךְ! צַר וְמָר לִי מְאֹד לְשִׁמְעַת אֶת הַבְּשׂוּרָה הַמְרָה, שֶׁגִּמְרַת אָמַר בְּדַעְתְּךָ לְהַתְגַּרֵּשׁ, אֲבָל רְצִיתִי שֶׁתִּכְתֹּב-וּמִיד תַּעֲשֶׂה דְרָכֶךָ לְכָאן, אֲפֹלוּ בְּמֵטוֹס וְכוּ', וְאֵל תַּעֲשֶׂה צַעַד פְּזִיז כְּזֶה, בְּטָרֵם שֶׁתִּדְבֹר עִמִּי. בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפֵּן אֵל תִּתְגַּרֵּשׁ, אֲנִי יוֹדֵעַ וּבִטּוּחַ שְׁיִכּוּלִים לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם-בַּיִת, אֲלֵא יֵשׁ כָּאֵן הַסְּתוּת מִבְּחוּץ.

הַכֹּפֵל הַדְּבָר, בּוֹא תְּבוֹא קִדְּם אֵלַי וְנִדְבֵר, אוֹלַי בְּאֵמַת אֶתָּה צוֹדֵק וְכוּ', אֲבָל אֵל תַּחְלִיט בְּעֵצְמֶךָ, כִּי אֲסוּר לְהַנִּיחַ עַל שְׁכָל עֲצָמוֹ שׁוֹם דְּבָר, כִּי גְדוּל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

רסו   אֲשֶׁר   ז' רצב   בַּנְחַל

אָנִי מְקַוֶּה שֶׁתַּעֲשֶׂה רְצוֹנִי וּתְצַיֵּת לִי, וְלֹא תַעֲשֶׂה מַעֲשֵׂה לְפָנָי
שֶׁאֲתָה נִפְגָּשׁ אִתִּי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה וּמְצַפֶּה לְרִאוּתְךָ...

ז' רצב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... נְרוֹ זְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק תִּקַּח עֲצָמְךָ בְּיַדְיךָ, וְאַז תִּרְאֶה שֶׁהִמְצַב אֵינּוּ כָּל-כֶּף נוֹרָא
כְּמוֹ שֶׁחֲשַׁבְתָּ.

אוֹדוֹת וְכוּ'; דַּע לָךְ, כִּי לֹא כְּדַאי לְהִתְעַרֵּב בְּדַבָּר כְּזֶה שֶׁאֵינּוּ
שִׁיף אֵלֶיךָ וְכוּ', וְלֹא בְּכָל דָּבָר אֲתָה צָרִיךְ לְתַחֵב אַפְּךָ, עַדִּין לֹא שָׁמוּ
אוֹתְךָ אַחֲרָאֵי עַל כָּל הָעוֹלָם, וְאֵינְךָ שׁוֹטֵר שֶׁל כָּל הַיְקוּם. הַלּוֹאֵי
שֶׁתְּהִיָּה שׁוֹטֵר עַל עֲצָמְךָ, לְהַפְסִיק אֶת תְּבַעֲרַת הַיֵּצֵר הָרַע הַבּוֹעֵר בְּךָ,
וְהוֹרֵס אוֹתְךָ בְּכַעַס וּרְצִיחָה — (הָאֵף), בְּדַבָּרִים בְּטָלִים וּמְבַטְלִים,
בְּנִבּוּל פֶּה, לְשׁוֹן-הָרַע, רְכִילוֹת וְלִיצְנוּת — (הַפֶּה), לְהַסְתַּפֵּל עַל כָּל
אִשָּׁה הַעוֹבְרַת בְּרַחוּב וְכוּ', וּבְכָל מִינֵי תְמוֹנוֹת תּוֹעֵבָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן
— (הָעֵינַיִם), וְאַתָּה סִקְרָן לְדַעַת מַה שֶׁכָּל אֶחָד מְדַבֵּר — (הָאֲזֵנַיִם),
שֶׁהֵם הַשְּׂבָעָה גְרוֹת שֵׁישׁ לְכָל אֶחָד, כְּמוֹכָא בְּדַבָּרֵי רַבְּנוּ ז"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א); וְכִמוֹ שֶׁהַפֶּהן גְּדוֹל הֵיחָה לּוֹ עֲבוּדָה
בְּכָל יוֹם לְהַכִּין אֶת הַגְּרוֹת, לְתַקְנָם וּלְהַדְּלִיקָם, כֶּף צָרִיךְ כָּל בַּר
יִשְׂרָאֵל לְשָׁמֵר עַל שְׂתֵי עֵינָיו, עַל שְׂתֵי אָזְנוֹ, עַל חֻטְמוֹ (שְׁנֵי נַחֲרֵי
אִפּוֹ) וְעַל פִּיו (הָרִי לָךְ שְׂבָעָה בְּמִסְפָּר), כִּי חָבֵל עַל כָּל יוֹם, עַל כָּל
שְׂעָה וְעַל כָּל רִגַע מִמֶּשׁ, כִּי עַל-יַדֵּי דְבוּר אֶחָד פְּחוֹת שֶׁל לְשׁוֹן-הָרַע
אוֹ אֶפְלוֹ דְּבָרִים בְּטָלִים, כְּכֹר מְצִילִים עוֹלָם וּמְלוֹאוֹ, וּמְכַל שְׂכָן כַּעַס
אוֹ הַסְתַּכְלוֹת רָעָה וְכוּ', כִּי הָאָדָם קָשׁוּר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת הָעֵלְיוֹנִים
וְכוּ', וְאֵם עוֹשֶׂה אֶפְלוֹ תְנוּעָה אַחַת קְטַנָּה נֶגְדַּת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, חֵס

אָשֶׁר ז' רצג בַּנְחָל רסז

וְשָׁלוֹם, גוֹרָם קְלָקוּל גָּדוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּמְכַל שְׁכָן דְּבוּר, אוֹ
רְאִיָּה, שְׁזָה פָּגָם לְנַפְשׁ הָאָדָם — אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ. וְלִכְן הָעֵקֶר
תְּהִיָּה שׁוֹטֵר עַל עֲצָמָךְ לְפָנַי שְׁתִּהְיֶה שׁוֹטֵר וְשׁוֹמֵר עַל אַחֲרָיִם.

מָה אָמַר לָךְ! הִגִּיעַ הַזְמַן שֶׁתִּקַּח אֶת עֲצָמָךְ בְּיָדֶיךָ, וְלֹא תִגִּיחַ
שְׂיִטְעוּ אוֹתָךְ בְּשׁוֹם טְעוֹת וְדַמְיוֹן.

זְכוֹר גַּם תִּזְכֹּר, אֲשֶׁר כָּל 'דָּף גְּמָרָא' — זוֹהִי קֶרֶן נִפְלְאָה בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת, וּמִצִּיל אֶת הַנְּפֹשׁ מִכָּל מִיָּנִי חֲלָדָה וְזֹבֵל שְׁנַדְבָּקוּ בָּהּ, וְאִם
הָיוּ בְּגִי-אָדָם יוֹדְעִים מַעֲלַת לַמּוֹד 'דָּף גְּמָרָא' בְּיוֹם, עִם פְּרוּשׁ רַש"י
וְתוֹסְפוֹת וּמְפָרְשִׁים, וְלִהְתְּעַמֵּק בּוֹ, הָיוּ מְרַגְּשִׁים כָּל מִיָּנִי טְעָמִים
וְנֹעַם וְעֲרֻבוֹת בְּחַיֵּיהֶם.

רַבְּנוּ ז"ל כָּתַב לְחֲתָנוּ ר' יוֹסֵקָה ז"ל: "בְּקִשְׁתִּי מֵאַהֲוִבִי, חֲתָנִי,
שְׂיִכְתֹּב לִי כַּמָּה דְּפִים גְּמָרָא וּפּוֹסְקִים הוּא לּוֹמֵד, וְלֹא יַעֲשֶׂה מְהַעֲקֵר
טָפֵל וַיִּמְהַטֵּפֵל עֲקָר".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' רצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק גַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הַדְּפִסְתִּי עֲכָשׁוּ שׁוֹב אֶת כָּל סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל
בְּתַכְלִית הַהַדּוֹר וְהִיפִי: "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", "סְפוּרֵי-מַעֲשֵׂיאוֹת", "סְפָרֵי-
הַמִּדּוֹת", "שִׁיחֹת-הַר"ן", "תִּי-מוֹהַר"ן", וּכְבָר הַתְּחִילוֹ לְהַפִּיצֵם,
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂעִיזוֹר לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, כִּי רַק בְּזֶה תְּלִיגָה
הַגְּאֻלָּה. כִּי רַבְּנוּ ז"ל מְגַלֶּה לָנוּ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַכְלִית

רסח   אָשֶׁר   ז' רצד   בַּנְּחָל

הַגְּלוּי, וְאֲשֶׁר מִי שֶׁשָּׂם לְבוֹ אֶל דְּבַרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וּמִתְחַזֵּק וְאֵינוֹ נֹשֶׁבֶר
מִשׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם.

עֲלִיף לְהַבִּין, אָשֶׁר לְכָל אֶחָד יֵשׁ הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שְׁלוֹ, וְעַקֵּר
גְּדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל — לְהַחְזִיק מֵעֲמֵד וְלֹא לְהִשָּׁבֵר.

הִיָּה טוֹב, שֶׁתִּרְשָׁם לְעֲצָמָךְ כָּל יוֹם מִהַ עֲשִׂיתָ בַּיּוֹם הַזֶּה, וְיִהְיֶה
מִנְּחָ תָּמִיד לְפָנַי עֵינֶיךָ, וְכָךְ תִּחְיֶה עִם חֻשְׁבוֹן הַנְּפֹשׁ, לְרֵאוֹת אֵיךְ
אֲתָה מְבַלֶּה אֶת יְמֶיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' רצד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְּרֶךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רָאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי זֶהוּ הַיְסוּד בְּדַרְכֵי
רַבְּנוּ ו"ל — לְהַחְזִיק מֵעֲמֵד בְּכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו. וְזוֹ גְּדֻלַּת בַּר
יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֵינוֹ נֹשֶׁבֶר מִשׁוּם דְּבַר, אֲף שֶׁהַנְּסִיווֹת קָשִׁים וּמְרִים עַד
מְאֹד.

מַה הַפְּרוּשׁ יִרְאֵת שָׁמַיִם? פְּשוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, שֶׁמִּפְּחַד מְמוֹנֵי
יְתַבְּרֶךְ, כְּמוֹ שְׁרוּאִים אֶת הַשָּׁמַיִם תָּמִיד, כֵּן צְרִיכִים לְהִרְגִישׁ תָּמִיד
אֶת אֲמַתּוֹת מְצִיאוֹתוֹ יְתַבְּרֶךְ, שֶׁהוּא מְסַבֵּב אוֹתוֹ. וְעֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי
אָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לְהִסְתַּתֵּר מִהַשָּׁמַיִם, כִּי אִפְּלוּ שִׁיחֶיךָ בְּאִיזָה מְבִנָּה
וְכוֹי, עִם כָּל זֹאת גַּם הַמְּבִנָּה הוּא תַּחַת הַשָּׁמַיִם, כֵּן אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד
לְדַעַת, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צוֹפֶה וּמְבִיט עַל כָּלֵם, וְאֵינוֹ יָכוֹל
לְהִתְחַבֵּא, וְכִמוֹ שֶׁפְּתוּב (יְרֵמְיָה כג, כד): "אִם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים,
וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם ה'".

וְשִׁמְעָתִי מֵאֶחָד, שֶׁבִקֵּשׁ בְּרָכָה מִה"חַפֵּץ חַיִּים" ו"ל, שֶׁיְבָרְכֶנּוּ

אָשֶׁר ז' רצה בנחל רסט

בִּירְאֵת שָׁמַיִם, וּבִרְכוּ — "שִׁיזְכָּה לְהִתְמַדָּה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה", וּכְשֶׁהוּא חֹשֵׁב שֶׁה"חֶפֶץ חַיִּים" אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ הַיָּטִב, חֹזֵר וּבִקֵּשׁ בְּרָכָה עַל יְרֵאֵת שָׁמַיִם, עֲנֵה וְאָמַר לוֹ שְׁנִית: "שִׁיזְכָּה לְהִתְמַדָּה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה", וְהֵהוּא הִתְעַקֵּשׁ שׁוֹב, שִׁיבְרָכוּ לְיְרֵאֵת שָׁמַיִם, עֲנֵה וְאָמַר לוֹ ה"חֶפֶץ חַיִּים": וְכִי חוֹשֵׁב אֶתְּהָ שְׁאִינִי שׁוֹמֵעַ? "אֵ קָאֵפּ נְוָאֵס אִיז פּוֹל מִיט בְּלֵאטֵע, קֶען דָּאָרְט קִיִּין יְרֵאֵת שָׁמַיִם זִיִּין" (רֵאשׁ מְלֵא בּוֹץ, לֹא יְכוֹל לְהִיּוֹת בּוֹ יְרֵאֵת שָׁמַיִם), וְלִכֵּן קָדָם צָרִיךְ לְמַלֵּא אֶת עֲצָמוֹ עִם תּוֹרָה, וְכֵן יִהְיֶה פְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ יְרֵאֵת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה.

וְלִכֵּן אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן! רֵאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם גְּמָרָא, שְׁזֵה חוֹתָךְ לְגַמְרֵי אֶת הַקְּלָפָה, וּכְמֵאֲמַר הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים עַל מֵאֲמָרָם ו"ל (שְׁבַת קו:): גְּמָרָא גְּמֹר זְמוּרְתָא תְּהֵא, מְלִשׁוֹן אֲזַמְרָא כָּל הַעֲרִיצִים וְאֶכְרִית כָּל הַחוֹחִים, כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְלַמֵּד גְּמָרָא, הוּא מְזַמְרֵר וְחוֹתָךְ אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא שְׁרוּדְפִים אַחֲרָיו.

וּבְאֲמַת אֵין עוֹד דְּבַר הַשׁוֹרֶף אֶת הַקְּלָפוֹת שְׁבָרָא מִחַמַּת עֲוֹנוֹתָיו כְּמוֹ לְמִוּד גְּמָרָא, וְלִכֵּן הַסְמ"ךְ-מ"ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת, שְׁאָדָם לֹא יִלְמַד גְּמָרָא, הוּא יִתֵּן לוֹ לְלַמֵּד הַכָּל אֲבָל לֹא גְמָרָא, כִּי מְלִמּוּד זֶה הוּא מְפַחַד יוֹתֵר מִכָּל הַלְמוּדִים. וְרַבְּנּוּ ו"ל אָמַר (לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רִיד): תְּלַמּוּד גִּימְטְרִיָּה הַקְּלָפָה לִילִי"ת, הַמְחַטָּאת אֶת הָאָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית, וְעַל-יְדֵי לְמוּד תְּלַמּוּד מְבַטְלִים אֶת הַקְּלָפָה הַזֹּאת. וְלִכֵּן אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, אֲלֵא רוּץ וּבְרַח אֶל תּוֹךְ הַגְּמָרָא וְתִנְצֵל, וְתִזְכָּה לְיְרֵאֵת שָׁמַיִם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ז' רצה.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

ותשואות חן לך על ההלואה שהלוית לי סכום כל-כך גדול, וכך אוכל להסתדר במשך הזמן עם החובות הקטנים המעיקים לי מאד מאד.

ובאמת כל החובות שלי הם רק בעבור צרכי רבנו ז"ל, כי תהלה לאל, זה לי כמעט עשרים וחמש שנה, שאני משמש את רבנו ז"ל בהדפסת ספריו הקדושים והפצתם בכל העולם כלו, ותהלה לאל, עשיתי התעוררות גדולה בעולם בדבר רבנו ז"ל, עד שהיום אין כמעט מקום שלא ידעו מרבנו ז"ל. הן אמת שעלה לי הדבר הזה בדם ממש, פשוטו כמשמעו, בשפיכות דמים ובזיונות, שקפצו עלי רשעים ארורים, נואפים ככלבים, ומדברים עלי כל דבר אסור וכו', וחולקים עלי, ואינם מדברים עמי זה שנים רבות, עם כל זאת איני מסתפל על כל אלו המונעים, כי אני עקשן גדול, ורבנו ז"ל אמר: "גמרתיו ואגמרו, נצחתיו ואנצח", איך האב אויס געפירט און איך וועל אויספירען; ואף שבין כך נעשיתי בעל חוב גדול, רחמנא לצלן, ומה גם שיש עלי רדיפות מכל הצדדים וכו' וכו', עם כל זאת אני את שלי אעשה, כל ימי חיי, כל זמן שהנשמה תהיה באפי, אגלה ואפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, כי אני מרגיש, שרק בעבור זה ירדה נשמתו — לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל.

ואף שבין כך הלצים מתלווצצים מזה וכו', הלא תסתפל היטב — מי הם הלצים וכו', אם לא אלו שהתקרבו דיקא על ידי! ואני מסרתי את ימי ואת לילותי, את שבועותי וחדשי ושנותי ממש בעבורם, ואחר-כך הם גם-כן רצו להיות מפרסמים. ונתקיים (רות א, א): "ויהי בימי שפט השופטים", ודרשו חכמינו הקדושים (רות רבה, פרשה א, סימן א'), שהיו שופטים את שופטיהם; הריק ופוחז והטפש בן של יוסף החיט (יוסל שניידער'ס זהוין), שהגה מלא חטאות נעורים, ולקח לי זמן רב לנקות אותו, היום הוא כבר גם-כן נעשה הדיוט הקופץ בראש, ונעשה הוגה דעות וכו', או הריק ופוחז ההוא, שבושה אפלו להזכיר את שמו, איך פגום היה בפגם הכרית

אֲשֶׁר ז' רצה בנחל רעא

וכו', והיום הוא אינו מתבייש לדבר עלי, וחבל שבני-אדם נמשכים אחרי אכרכים פגומים כאלו...

אבל אני את שלי אעשה, לא אשקט ולא אנוח עד שאקרב את כל העולם פלו אל דעת רבנו ז"ל, ושום דבר לא יוכל לעכב אותי, אף שבין כך עולה לי דבר זה בכריאות וכו', ואני נעשה בכל פעם בעל חוב יותר גדול וכו', אבל פדאי וכדאי הפל בשביל לגלות ולפרסם את דבר רבנו ז"ל בעולם. ובפרטיות ענין 'ראש השנה', שהקבוץ הקדוש שלנו הוא רק באומן, ואם לא שם, אני בכל מקום שמתקבצים עשרה מאנשי שלומנו — שם רבנו ז"ל, וזה ברור — איש מפי איש עד מוהרנ"ת ז"ל, שבפרוש אמר: היכן שיש עשרה מאנשי שלומנו, ראוי לבוא מסוף העולם ולתחב ראשו ביניהם, כי שם הוא הקבוץ, ודבר את זה לענין ראש השנה.

ולכן בכל מקום פדאי לעשות קבוץ, כדי לזכות את כל העיר עם קבוץ ראש השנה, ונכון שכל אחד יעשה קבוץ בעירו לראש השנה, עדי נזקה שיפתח הגבול, וכלל ישראל יוכלו לנסע אל רבנו ז"ל באומן.

וגם שם צריכים לדעת, שאף אחד אינו בעל-הבית על הצייון, כי ציון רבנו ז"ל הוא מתנה לכלל נשמות ישראל, ואפלו להבדיל לאמות העולם, כי רבנו ז"ל הוא מתנה לכל העולם פלו, וכבר מובא בדבריו ז"ל (ת"י-מוהר"ן, סימן רנא): ולא מבעיא ישראל קדושים, אלא כל אמות העולם פלם אני יכול להחזירם להשם יתברך, והייתי יכול להוליכם סמוך לדת ישראל, אף דיו לעבד להיות כרבו; ולכן אין שום ברקה בעל-הבית על ציון רבנו ז"ל, וגם שם ראוי שיהיו אלה מנינים בראש השנה, מה קשור אחד לשני? ! כל הצרופים נעשים רק על-ידי שבאים בראש השנה סמוך ונראה אצל ציון רבנו ז"ל, ולא תלוי כלל אם יתפללו יחד, זהו סתם דמיון גדול וכו' של בעלי גאונה וכו', קטני השכל, החולקים ומתקוטטים מי יהיה בעל תפלה, בעל שחרית, בעל תוקע, בעל מוסף וכו', אוי להם ואוי לנפשם —

עֵרֵב אֲשֶׁר ז' רצו בַּנְּחָל

לְקַטְנֵי הַדַּעַת, קַטְנֵי הַשֶּׁכֶל הַלְלוּ, בְּשִׂבִיל זֶה אַתֶּם מִשְׁתַּוְּקָקִים לְבוֹא
לְאוֹמֵן — לְרִיב?! לְחַפֵּשׁ כְּבוֹד!?

אֲנִי אֶת שְׁלֵי כוֹתֵב, הֶחֱפֵץ יֶחֱפֵץ, וְהַחֲדַל יֶחֱדַל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ז' רצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, נָרָה לְהַצְדִּיק בְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נָרוּ
יָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עָלֶיךָ לְהִבִּין, שְׁבֻזָּה הָעוֹלָם הַמְדָּה הַכִּי יָפָה לְקַנּוּתָהּ — הִיא
מֵדַת הַסְּבָלָנוּת, כְּפִי שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בְּחַיֵּי יָמֵי הַבְּלוּ, זֶה אֵינִי
וְנֹרָא, עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת וְכוּ' מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וְעַקֵּר הַיָּפִי שֶׁל הַחַיִּים
— זֶה מֵדַת הַסְּבָלָנוּת, שֶׁהוּא סוֹבֵל אֶת כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, וְאֵינוֹ
מִגִּיב כְּלָל. וּכְבָר אָמַר הַחֲכָם: "הַסְּבָל — תַּחְבּוּלָה לְמִי שְׁאִין לוֹ
תַּחְבּוּלָה", וַיֵּשׁ בְּדַבּוּר זֶה עֲמֻקּוֹת עֲמֻקָּה, עֲמֻק עֲמֻק מִי יִמְצְאוּנוּ, כִּי
בְּאֵמַת סְבָלָנוּת וְאֲרִיכַת אַפִּים תְּלוּיּוֹת בְּאִמוּנָה, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ
ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנ"ה), שְׁעַל-יָדֵי אִמוּנָה, יֵשׁ לוֹ כַּחַ הַגָּדֵל
וְכַח הַצּוּמָח, וְשׁוֹם רוּחַ רָעָה וְגִשְׁם, קוֹר וְחֹם וְכוּ', אֵינֶם יְכוֹלִים
לְהַפִּיל אוֹתוֹ וּלְהַרְקִיבוֹ וְכוּ', כִּי הוּא מְשַׁרֵּשׁ הַיֵּטֵב בְּאֲדָמָה טוֹבָה,
שְׂזָה בְּחִינַת (תְּהִלִּים לז, ז): "שֶׁכֶן אֶרֶץ וַרְעָה אִמוּנָה". וְלִכֵּן הַמֶּאֱמִין
הָאֱמִתִּי, הוּא יוֹדֵעַ שֶׁכֹּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, אֶפְלוּ מִבְּעַל בְּחִירָה, זֶה
רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלִכֵּן הוּא בּוֹרֵחַ עַד הַמַּכְהוּ, וְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה אֱמִתִּית,
וְכֹא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלֵב אֱמֵת, לֵב נִשְׁפָּר, וְעַל-יָדֵי-זֶה נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ
כָּל הַדִּינִים, כִּי אֵין הַדִּין נִמְתָּק אֶלָּא בְּשִׁרְשׁוֹ.

וַיְדוּעַ, שְׂרַבְנוּ ז"ל סֵפֶר, כְּשֶׁהָיָה קִדְּם גִּיל שְׁלֵשׁ, וְאִמּוֹ הַצְּדָקָת

אֲשֶׁר   ז' רצז   בַּנְחַל   רעג

מֵרַת פִּינָא, עֲלֵיהָ הַשְּׁלוֹם, סִרְקָה לֹו אֶת שְׁעֵרוֹת רֵאשׁוֹ, וְכַמּוֹכֵן זֶה כּוֹאֵב, וְדֶרֶךְ הַתִּינּוֹקוֹת שְׁצוּעֵקִים וְכוּ', אֲבָל הוּא לֹא צָעַק, אִף שֶׁכָּאֵב לֹו, כִּי הֵבִין כְּבָר אָז, שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְסַבֵּל וְלֹא לְהִגִּיב. וְזֶה פְּלֵא עֲצוּם, יֵלֵד קֶדֶם גִּיל שְׁלֵשׁ, שְׁיִגִיעַ כְּבָר לְדֶרְגָה כְּזוֹ! הֲלֹואי שְׁאֲנַחְנוּ עִכְשָׁו נִזְכֶּה לְהִגִיעַ לְמִדְרָגָה כְּזוֹ בְּדִבְקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ.

וְלִכֵּן מָה וְלָמָּה כְּדָאי לְצֵאת וְלָרִיב עַל עוֹלָם שְׁאִינוּ שְׁלָנוּ? !
עוֹד מְעַט מִמֵּילָא עוֹזְבִים אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשִׁבִיל אַחֲרִים וְכוּ', וּמָה גַם, שֶׁכָּל הָעוֹלָם כָּלוּ זֶה רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּלִבּוֹשׁ כְּזֶה, וְלִכֵּן לָמָּה לָנוּ לְהִכְנִס בְּלַחְצִים, וְלָרִיב עִם זוֹלָתָנוּ עַל לֹא דְבָר, הַטּוֹב בְּיוֹתֵר לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּבְזֶה יִמְתְּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲנָן, וְיִתְבַטְּלוּ מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי.

תְּאֲמִין לִי, אִם תְּכַנִּיס עֲצָמְךָ בְּזֶה, כָּל יָמֵי חַיֶּיךָ יִהְיוּ חַיִּים אַחֲרִים, וְלֹא תִצְטָרֵךְ כְּבָר אִף אֶחָד, רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, וְתִהְיֶה הַכִּי מְאֹשֶׁר בְּחַיֶּיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' רצז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי דְבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַמְּצִינֵן בְּיִרְאֵת שְׁמַיִם שְׁלָמָה, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכוּן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסָה, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה.

וּרְצוֹנִי חֲזָק, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַדְפִּיס כְּרֵךְ אֶחָד מִשׁוֹ"ת "אֲשֶׁר בַּנְחַל", אֲשֶׁר מִי שְׁיִהְיֶה, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּאִיזוֹ צָרָה, וְיִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְהַדְפִּיס כְּרֵךְ "אֲשֶׁר בַּנְחַל", מִכֻּטַח לֹו שְׁיִצֵּא מִהַצָּרָה שְׁנִפֵּל אֵלֶיהָ, כִּי הַסְּפָרִים הָאֵלֶּיךָ נִכְתְּבוּ בִישׁוּעַת הַשֵּׁם בְּהַשְׁגָּחָה וּבְהֶאֱרָה מְלִמְעָלָה.

מה ששאלת פּוֹנֵת הַמִּדְרָשׁ (שיר השירים רבה, פְּרָשָׁה ח', סימן ט')
 "אחות לנו קטנה" — זו יִשְׂרָאֵל, "ושדים אין לה" — זו בְּרַפְתֵּי
 הַמְּזוֹן, "מה נעשה לאחותנו" ליום הדין; וַיֵּשׁ לומר הפּוֹנֵת
 בפשיטות, כי מוכא בספר-המדות (אות אכילה, חלק ב', סימן ג'): על-ידי
 בְּרַפְתֵּי-הַמְּזוֹן נְתוּדַע הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ בְּעוֹלָם; וְהִנֵּה תְּכַלִּית הַבְּרִיאָה
 הַיְתָה בְּגִין דְּאִשְׁתַּמּוּדְעוֹן לִיה (זהר בא מב.), לְהַפִּיר אוֹתוֹ יְתַבְרַךְ מִכָּל
 פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, וְאִפְלוּ בְּעַת שְׂאוּכַל דְּבַר גְּשָׁמִי, יְהִיָּה דְּבוּק בּוֹ
 יְתַבְרַךְ, כַּמּוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ו'ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב),
 שְׁעַל-יְדֵי אֲכִילְתָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, נַעֲשֶׂה יְחוּד בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְשְׁכִינְתָּיהָ אֲפִין בְּאֲפִין. וְהִנֵּה אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תנחומא עקב
 ג') עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים ז, ז): "כִּי אַתֶּם הַמְּעַט" — כִּי אַתֶּם מְמַעֲטִין
 עֲצֻמְכֶם, שְׁזֵה "אחות לנו קטנה" — זו יִשְׂרָאֵל, "ושדים אין לה"
 — זו בְּרַפְתֵּי-הַמְּזוֹן, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה שְׁמוֹ יְתַבְרַךְ בְּעוֹלָם,
 שְׁד'י'ם' רַאשֵׁי תְּבוּת: שְׁלִמָה, דְּיֹד, יְהוֹשֻׁעַ, מ'שָׁה, שְׁהֵם תְּקִנּוּ ד'
 בְּרַכּוֹת שְׁבַבְרַפְתֵּי-הַמְּזוֹן. וְאוֹי לָנוּ שְׂאִינָנוּ מְבָרְכִים "בְּרַפְתֵּי-הַמְּזוֹן"
 בְּכּוֹנֵה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר, "מה נעשה לאחותנו" ליום הדין, שְׁיִתְּבַעוּ
 אוֹתָנוּ עַל שְׂאֲכַלְנוּ וְשִׁתִּינוּ, וְלֹא חֲשַׁבְנוּ מִמֶּנּוּ יְתַבְרַךְ, וְלֹא נִשְׁמְרָנוּ
 מִבְּרַפְתֵּי-הַמְּזוֹן שֶׁהוּא מְדַאֲרֵיתָא.

דַּע לָךְ, שְׂאֵנִי תְּמִיד מְעוֹרָר, אֲשֶׁר מִי שְׁיִבְרַךְ בְּרַפְתֵּי-הַמְּזוֹן מִתּוֹךְ
 הַסְּדוּר מְלָה בְּמְלָה, מְבַטֵּחַ לוֹ שְׁיִהְיֶה עֲשִׂיר גְּדוּל, וְזֵה בְּדוּק וּמְנַסָּה!
 וּבְנֵי-אָדָם מְזוֹלְזָלִין בְּזֵה וּמְבָרְכִין בְּעַל-פֶּה, וְעַל-פִּי-רַב מְחַסְרִין בְּרַכָּה
 אַחַת, כִּי בְּעַת הַבְּרַכָּה אָדָם מְתַבְּלָבֵל, כַּמּוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ו'ל
 (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יז), וּמְרַב בְּלָבוּל הַדְּעַת מִתְּחִיל "נוֹדָה לָךְ",
 וְנִכְנַס בְּתוֹךְ "רַחֵם", וְעַל-יְדֵי-זֶה הַחֲסִיר בְּרַפְתֵּי "עַל הָאָרֶץ וְעַל
 הַמְּזוֹן", וְזֵה בְּדוּק וּמְנַסָּה, כִּי אוֹמְרִים בְּטָעוֹת: "נוֹדָה לָךְ ה' אֱלֹקֵינוּ
 עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ" וכו', לְמִי שְׁרוּצָה לְהוֹדוֹת עַל
 הָאֵמֶת, וְלִכֵּן מְכַרְחִים לְבָרַךְ מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' רחצ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רק חזק להיות תמיד שמח, פי רבנו ז"ל גלה לנו (לקויטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, וגם חכמי הרופאים אמרו, שכל המחלות והחלאים באים לאדם רק על-ידי העצבות והדכאון, ולכן תכריח את עצמך להיות בשמחה, כי אין עוד דבר שעוזר לאדם כמדת השמחה. ומוהר"ן ז"ל הבטיח לאחד מאנשי שלומנו: "אם תהיה תמיד בשמחה, לא תראה פני גיהנום".

ולכן חזק ואמץ להיות בשמחה, והקדוש-ברוך-הוא יפיל את כל השונאים תחתך, ולא יוכלו לקום יותר. עם שמחה מנצחים תמיד, ואשרי מי ששמח ומשמח אחרים. ואני מאד מקנה לשמע ממך בשורה משמחת.

נא להודיע תכף-ומיד כשתהיה ישועה.

הדורש שלומך...

ז' רצט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מה אמר לך! כל הצרות שלך, מפני שאתה בוטח בכני-אדם. האם אינך יודע אשר "שוא תשועת אדם"?! מה יכול לעזר לך בשר ודם?! אתה הדבק עצמך רק בו יתברך, ותציר בדעתך איה שכל העולם כלו זה אלקות, ואתה נמצא בתוך האור. ומה גם שאתה

רעו אָשֶׁר ז' ש בנחל

צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֶל בְּטוּל כּוֹזָה, שְׁגַם אֶת עֲצָמָךְ לֹא תִרְגֵּישׁ, וְתִהְיֶה בְּטוּל
וּמְבֹטָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאִזּוּ בּוֹ בְּרַגַע שְׁתַּהַיֶּה בְּטוּל לְגַמְרֵי בּוֹ
יְתַבְרַךְ, תִּרְאֶה נְסִים גְּלוּיִים שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תָּמִיד.

הדורש שלומך...

ז' ש.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הִנֵּה הָאֲבִיבָה ... גְּרוּ יְאִיר, בָּא אֵלַי, וְסִפֵּר לִי מִכֹּל מַה שֶּׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ וְכוּ'. עָלֵי לֹמֵר לָךְ, אִם תִּשְׁכַּח אֶת כָּל עֲבָרָךְ, וְתִתְחַיֵּל לַעֲשׂוֹת
עֲבָשׁוּ הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְהִדְבַק עֲצָמָךְ רַק בּוֹ יְתַבְרַךְ, אִזּוּ אֵין לָךְ לְדָאָג
כָּלֵל, כִּי הוּא יְתַבְרַךְ לֹא יִתֵּן לָךְ לִפְלֵ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּסָן, כִּי (קִהְלַת ג',
טו) "וְהָאֱלֹקִים יִבְקֹשׁ אֶת נִדְרֶךָ" וְגו'.

מַה שֶּׁיִּגְעַת וְטָרְחַת בִּיגִיעָה וּבְטָרְחָה עֲצוּמָה כּוֹזוּ וְכוּ', דַּע לָךְ
שְׁשׁוּם יִגִּיעָה וְטָרְחָה שְׁעוֹשִׂים בְּעִבּוּרוֹ יְתַבְרַךְ, אֵינָם הוֹלְכִים לְרִיק,
וּבִפְרָטִיּוֹת כְּשֶׁנוֹסְעִים לְצִיּוֹן שֶׁל צְדִיק, לֹמֵר שֵׁם כְּמָה מְזֻמָּרֵי
תְּהִלָּים, וְלִדְבַר כְּמָה דְּבוּרִים, וְלִהְתְּאַנַּח כְּמָה אֲנַחוֹת עַל צְרוּתֵי וְכוּ',
זֶה אֵינּוּ הוֹלֵךְ לְאִבּוֹד, וּבְנִדְאֵי הַצְדִּיק יִפִּיר לָךְ טוֹבָה בְּעִבּוּר זֶה, כִּי
זֶה גַם נִחְתָּרוּחַ לְנִשְׁמָתוֹ בְּגִן-עֲדוֹן, כְּשֶׁבָּאִים אֶל קְבָרוֹ, כִּי עַל-יְדֵי
שְׁיִוְרָד וְכוּ', הוּא עוֹלָה בְּעִלְיָה עוֹד יוֹתֵר גְּדוּלָּה. וְלִכֵּן מַה טוֹב לְבוֹא
לְקַבְּרוֹת צְדִיקִים בְּכֹל פַּעַם וְכוּ'.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר   ז' שׂא   בַּנְחַל   רַעז
ז' שׂא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבֵרָה ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְפִדְיוֹן, יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיּוֹן.

מָה אִמַּר לָךְ! אַתָּה צָרִיךְ לְהַחְלִיט אַחַת וּלְתַמִּיד לְאִיזָה כּוּוֹן
אַתָּה הוֹלֵךְ וְכוּ', אֵינְךָ יָכוֹל לְהַחְלִיף כָּל יוֹם כּוּוֹן אַחֵר. גַּם רַבְּנוּ ז"ל
אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קטו), שְׁלֹא יַחְלִיף בְּכָל פַּעַם לְלַכַּת
בְּדַרְךְ אַחֲרָת, אֲלֵא יַחְזִיק בְּדַרְךְ אַחַת זְמַן רַב, עַיִן שֵׁם וַיַּעֲרֹב לָךְ.

הַעֲקֹר לְהַתְמִיד בְּלַמּוּד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְשֵׁם כְּכֹר תִּמְצָא אֶת
הַכֹּל. וְכֵן לְהַתְמִיד בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל שֶׁבְּסִפְרֵי
"חֵי-מוֹהַר"ן" וְ"שִׂיחוֹת-הַר"ן", וְאַתָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּקִי בָהֶם
בְּעַל-פֶּה מִמֶּשׁ, וְרַק זֹו דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא מַה שֶׁכָּל טַפֵּשׁ מוֹצֵץ
מֵאַצְבָּעוֹ וְכוּ', כָּל הַנְּהַגָּה וְכָל עֲבוּדָה שֶׁהוּא רַק רוֹאֶה בְּאִיזָה סִפֵּר,
הוּא מְלַבֵּשׁ אֶת זֶה בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל וְכוּ'.

עֲצָתִי בְּעִבּוּרְךָ, שְׂרְאוּי לָךְ לְשִׁפְחַ עַכְשָׁו מִכְּלָם, וְתַעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ
חֶק וְלֹא יַעֲבֹר לְהַתְמִיד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאֵל תִּתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם
בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי מַה יַּעֲשֶׂה לָךְ אָדָם?! הַכֹּל מִשְׁגָּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ,
דְּבַר גָּדוֹל וְדַבָּר קָטָן אֵינּוּ נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגָּחַת הַמֵּאַצִּיל
הָעֲלִיּוֹן. עֲלִיךָ לְחַזֵּר לְעֲצָמְךָ בְּכָל יוֹם סוּד הַהַשְׁגָּחָה, אֵיךְ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא מַשְׁגִּיחַ עַל כָּל הַקּוּרוֹת עִמָּךְ, אֵינן טַבֵּעַ, מִקְרָה וּמְזֹל כָּלֵל,
הַכֹּל דְּמִיּוֹן גָּדוֹל וְכוּ'.

וְלָכֵן, מֵאַחַר שֶׁעוֹבְרִים עֲלֶיךָ מִשְׁבָּרִים כְּאֵלוֹ, שְׁלֹא תֵאָרֵת וְלֹא
שַׁעֲרָת, עֲלֶיךָ לְזַכֵּר אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמְּדוּת, אוֹת אָמוּנָה, סִימָן
ג'): בְּרֵאוֹתָךְ שְׁנוּי מַעֲשֶׂה, אֵל תֵּאָמַר מִקְרָה הוּא, אֲלֵא תֵאָמֵן, כִּי זֹו
הַשְׁגָּחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ; וְלָכֵן הָרִי אַתָּה רוֹאֶה, שֶׁכָּל הַעוֹבֵר עֲלֶיךָ, זֶה
מִמֶּשׁ הַפִּיכַת הָעוֹלָם, וְלֹא יְכוּלִים לְקִרוֹת דְּבָרִים כְּאֵלוֹ, אֲפֵלוּ בְּמַה

רעח אָשׁר ז' שב בנחל

שְׁנֵקְרָא בְּעֵינֵינוּ דְרַף הַטְּבַע וְכוּ'. וְלִכֵּן מַה וְלָמָּה לָךְ לְרוּץ אַחַר הַהֶבֶל?! תּפֹּל עַל פְּנֵיךָ בְּפִשׁוּט יָדַיִם וְרַגְלַיִם, וְתִבְכֶּה רַק לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! מַה לָּךְ עִם בֶּשֶׂר וְדָם, שְׁהִיִּים כָּאֵן וְלִמְחַר בְּקִבְרִי?! כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אֶת הַיּוֹם וְהַזְּמַן שְׁלוֹ וְכוּ', וְאַחַר-כֵּן כְּעֵנָן פּוֹרֵחַ וְכֹצֵל יַעוֹף וְכַחֲלוֹם בְּלֵהוּת יִתְבַטֵּל. וְלִכֵּן בְּרַח לָךְ רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִתְחַבֵּא בְּסִתְרֵי צֵל כְּנָפָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאִזּוֹ תִתְעַנֵּג מִזִּיו שְׂכִינַת עִזּוֹ יִתְבַּרֵךְ.

הַעֲקֵר תִּקְבַּל עַל עֲצָמֶיךָ לֹא לִילֶךָ אֶל אִף אֶחָד, מִי שְׁצָרֶיךָ אוֹתָךְ — יָבוֹא אֵלֶיךָ, וּמִי שְׁאִינוֹ בָּא, סִימָן שְׁאַתָּה לֹא צָרֶיךָ אוֹתוֹ, וְדַי לְחַפְיָמָא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶיךָ...

ז' שב.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלַח יִגִּיעוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנַצַּח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְאֶת גִּדְּלֵי הַשְּׂמֻחָה שֵׁישׁ לִי מְזֶה, אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל. יַעֲזוּר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִתְרַחֵב לָךְ בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

הַעֲקֵר, חֲמֻדַת לְבָבִי! רְאֵה לְהוֹצִיא אֶת עֲצָמֶיךָ מִקְטָנוּת הַמַּחֲזִין, כִּי בְּיָדָי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ. וּבְכַפְרֵי אִם תִּתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי שְׂאֵלוֹת וְתִשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחַל", אֲשֶׁר שָׁם תִּמְצָא הַתְּחִזְקוֹת וְהַנְּהַגוֹת וְהַדְּרָכוֹת יְשׁוּרוֹת בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁרֵי הַמַּתְמַיֵּד בָּהֶם בְּכָל יוֹם.

חֲמֻדַת לְבָבִי! הַרְגֵּל אֶת עֲצָמֶיךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ וּמַה שְׁמַעִיק לָךְ תִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִהְיֶה חִזֵּק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד. וְאִף שְׁעַכְשׁוֹ נִדְמָה לָךְ, שְׁאֵין מִי שְׁיִשְׁמַע אוֹתָךְ, תִּדַּע,

אֲשֶׁר ז' שג בנחל רעט

שְׁסוּף כָּל סוּף תִּזְכֶּה לְבוֹא לְגִלּוֹי אֱלֹקוֹת כְּזֶה, אֲשֶׁר לֹא שְׁעֲרָתָ וְלֹא תֹאֲרָתָ מִיָּמֶיךָ.

רְאֵה לְהִיּוֹת סִבְלָן עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי הַסִּבְלָנוֹת הֵיא הַעֲקֵרִית בְּחַיִּים, וְאִי אֶפְשָׁר לְעֹבֵר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלִי סִבְלָנוֹת — הֵן בְּבֵית וְהֵן בְּרֵחוֹב, הֵן עִם הָאִשָּׁה, וְהֵן עִם הַבָּנִים, הֵן עִם הַשְּׂכָנִים, וְהֵן עִם הָעוֹבְדִים בְּיַחַד. הַעֲקֵר הַסִּבְלָנוֹת — לְסִבַּל הַכֹּל.

וְאֵיךְ זֹכִים לְסִבְלָנוֹת? עַל-יְדֵי הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁצָרִיכִים לְהַכְנִיס בְּעֲצָמוֹ אֶת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לִידַע כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכָל אֱלֹקוֹת גָּמוּר הוּא.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי מִדַּת הַסִּבְלָנוֹת לְמַד אוֹתָנוּ מוֹהֲרַנְיָתָ וְ"ל, כִּי הוּא הִיָּה מְסַבֵּב עִם הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וְסִבַּל הַרְבֵּה מֵאֲשֶׁתּוֹ וּבְנָיו, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן זָכָה לְעֹבֵר עַל הַכֹּל, וְדָבָר זֶה חֲקֵק בְּנוֹ, וְזֶה מֵה שְׁאָנוּ לְוַמְדִים בְּ"הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ".

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתִּזְכֶּה לְהִשָּׂאֵר בְּהֵיכַל דְּמִלְכָּא, "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' שג.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִיָּמֵי הַנַּחַל, נַחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת אֶת הַטּוֹב מִמֶּךָ, שְׂאֲתָה מְחֻזָּק אֶת עֲצָמְךָ יַחַד עִם יְדִידָנוּ הַיָּקָר ... גְּרוּ יְאִיר.

חֲזַקוּ וְאֲמַצּוּ יַחַד לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ וְ"ל, וְאֵל תְּסַתְּפְלוּ עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב כָּלֵל.

חֲמַדַּת לְבָבִי! הֶעֱקַר בְּזֶה הָעוֹלָם לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יתְבַרֵךְ, וְלִהְיוֹתוֹקֵק תְּמִיד אַחֲרָיו יתְבַרֵךְ. וְאִפְלוּ שֶׁנֶּפֶל כָּבֵר בְּבֶן הַכִּי מִגִּשְׁם, אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם אִפֶּן כָּלֵל, רַק לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים, וְלִבּוֹא אֵלָיו יתְבַרֵךְ בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ בְּתַפְלָה וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְלִהְיוֹצִיא אֶת הָרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים אֲשֶׁר רָבְנוּ ו"ל גְּלָה לְנוּ (לְקוּטִי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִמֵּן לֵא), שֶׁנֶּעֱשֶׂה מִזֶּה דְּבָרִים גְּדוֹלִים בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים. וְכִשְׁאָדָם יֵרֹד וּפְחוֹת זוֹכָה לְהוֹצִיא מִפִּיו אֶת הַכְּסוּפִים טוֹבִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְיַחֲדִים הָעוֹלָמוֹת וְר"א שְׁעָרִים פָּנִים וְאַחֲוֹר, כַּמּוּבָא בְּאַרִיכוֹת בְּסֵפֶר הַפְּרָדֶס לְהַרְמ"ק ו"ל.

חֲמַדַּת לְבָבִי! שְׁמֹר אֶת עֲצָמְךָ מִחֻבוֹת, וּרְאֵה לְשֵׁלֶם לְהִיָּקֵר וְהִנְעֲלָה ... גְּרוֹ יָאִיר, בְּעֵבוֹר הַסְּפָרִים שְׁאַתָּה לֹוֶקֶח, כִּי אִם יִהְיֶה לוֹ חוֹבוֹת, לֹא יוֹכֵל לְהַמְשִׁיךְ לְהַדְפִּיס.

וּתְהִלָּה לְאֵל יֵשׁ לוֹ כָּבֵר יוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים קוֹנְטְרָסִים בְּכַתֵּב יָד, אֲשֶׁר הִהְכִּרְח לְהַדְפִּיסָם וְלִהְפִּיצָם לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל.

רְאֵה לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּלְשִׂמְחָה אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְתִדּוֹן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת. הֵן אָמַת שְׂזָה מְאֹד קֶשֶׁה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יִדּוּעַ לְנוּ הַסְּפוּר, שֶׁפַּעַם נָסַע מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל עִם תְּלָמִידוֹ ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר, וּבְדַרְךָ חֲזַר עַל הַתּוֹרָה "אֲזוּמָרָה לְאַלְקִי בְּעוֹדֵי", עָנָה וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל לְר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר: אֵתָה חוֹשֵׁב שְׂזָה דְּבַר קַל? תֵּאֲמִין לִי, שְׂזָה הַדְּבַר הַכִּי הַקֶּשֶׁה, כִּי רָבְנוּ ו"ל אָמַר לְנוּ, שֶׁעַל-יְדֵי שְׁאָדָם דֵּן אֶת חֵבְרוֹ לְכַף זְכוּת, יְכוּל לְהַחֲזִיר אוֹתוֹ בְּתִשׁוּבָה, אִם-כֵּן נִרְאֶה כַּמָּה בְּעַלֵי תִשׁוּבָה עֲשִׂינוּ? ! עַל-כֵּן עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי הַדְּבַר הַכִּי קֶשֶׁה הוּא לְדוֹן אֶת אֲשֶׁתוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי קַל בְּיוֹתֵר לְדוֹן אֶת אַחֵר לְכַף זְכוּת מִלְדוֹן אֶת אֲשֶׁתוֹ. וּבְאַמַּת צָרִיךְ לְהִיּוֹת הַהֶפֶךְ, צָרִיכִים לְהִתְחַיֵּל בְּבִית, לְדוֹן אֶת הָאִשָּׁה לְכַף זְכוּת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, בְּזְכוּת שֶׁתְּלַמֵּד עֲלֶיךָ תְּמִיד זְכוּת, וְכֵן תְּלַמֵּד זְכוּת עַל כָּל אַחַד וְאַחַד, שְׂאֵז אֶתְעוּרוּתָא דְלִתְתָא יְגָרֵם לְאַתְעוּרוּתָא דְלַעֲלֵא, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְלַמֵּד עֲלֶיךָ זְכוּת.

אֲשֶׁר ז' דש בנחל רפא

ראה לחזק את עצמך להיות בשמחה עצומה, ותקד בכל יום בשמחה רבה, ותלך בפנים שוקקות, וכל מי שתפגש, תגלה לו את רבנו ז"ל, ותתן לו איזה קונטרס מהקונטרסים החדשים, כי הם סלת ברוכה מה"לקוטי-הלכות" הקדושים, והכל בשמחה עצומה. ובזכות השמחה תצא מהבץ שלך, ותזכה להפיל במקום שאפה צריך להפיל, הינו באין סוף ברוך הוא, עד שתרגיש את אמתת מציאותו ותברך בכל העולם פלו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

רבנו ז"ל הקפיד, שלא להתחיל להניח תפלין קדם הבר-מצוה שלו, וכשמתחיל להניח תפלין, יניח כבר שני זוגות — של רש"י ושל רבנו תם.

ז' דש.

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וברכה.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי שהשלום-בית שלכם השתפר. בן יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שיהיה תמיד שלום בביתכם.

לדעתי, כל מה שהילדים שלכם סובלים, הוא רק כדי שתהיי עסוקה אתם ולא עם בעלך. האשה אינה צריכה להיות עסוקה עם בעלה, ושלא תתערב בעניניו הפרטיים, אדרבה עליה לחזקו ולא לשברו, ולא לערף עליו בקרת. וכשהאשה רודפת את בעלה, אזי מלמעלה מסבכים, שהיא תהיה עסוקה באיזו צרה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם, שהילדים יהיו בריאים, ותזכו לגדלם ולחונכם לתורה וליראה על-פי דעת רבנו ז"ל.

אודות השם של בנכם נחמן, אין צריכים להוסיף כבר שום

רפכ אָשֶׁר ז' שֶׁה בַּנְחָל

שם, מאחר שְׁכָבֵר נָתַנּוּ אֶת הַשֵּׁם. לְכַתְחֵלָה, אֶצֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ נוֹהֲגִים לְהוֹסִיף שֵׁם, אֲבָל אִם כָּבֵר נָתַנּוּ שֵׁם, לֹא צָרִיכִים לְהוֹסִיף. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂיִהְיֶה חֲדוּשׁ נִפְלָא.

רְאֵי לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם הַצְּלָחָה נְצִיחִית.

ז' שֶׁה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שְׂוֹתָה מִימֵי הַנַּחֲל, נַחֲל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצִיחִים.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכוּן קִבַּלְתִּי.

אִם מֵצֵד אֶחָד שְׂמַחְתִּי מְאֹד לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאֲתָה מְחֻזָּק אֶת עֲצָמְךָ בְּתַקְּךָ הַבְּלִבּוּלִים וְהַטְרָדוֹת, הַיִּסּוּרִים וְהַמְרִירוֹת, הַמְחַלְקֵת, הַקְּנָאוֹת וְהַשְּׂנְאוֹת, אֲבָל מֵצֵד שְׁנֵי אֲנִי מְאֹד מֵצִטְעֵר אֵיךְ שְׂהַבְעַל-דְּבָר מְרַקֵּד בֵּינָן, וְרוֹצֵה לַעֲשׂוֹת, חַס וְשְׁלוֹם, פְּרוּדִים בְּ"הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ", קֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי כָּל עֲנִיָּן "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ" הוּא, שְׂיִהְיֶה מֵה שְׂמוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נ"ט, שְׂצָרִיכִים לְהַכְנִיס בְּלִב כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיכִים לְרְאוֹת שְׂאֶצֶל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה מְקוֹם פְּנוּי, שְׂתִהְיֶה שֵׁם הַשְּׂכִינָה, שְׂזָה בְּחִינַת "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ", שְׂלָבּוּ יִהְיֶה הֵיכַל, וְיִשְׂאֵר בְּקִדְשָׁה, אֲשֶׁר בְּיַחַד זֶה "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ". אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוֹכָה לְהִשְׂאֵר בְּקִדְשָׁה.

כִּי בְּאֲמַת מִי שְׂרוֹצֵה לְהַעֲשׂוֹת מְרַכְבָּה לְשְׂכִינָה, עֲלִיו אוֹרֵב הַסֵּמ"ךְ-מ"ם מְאֹד מְאֹד לְבַטְלוֹ וּלְשַׁבְּרוֹ וּלְנַתְקוֹ מִשְׂרָשׁ חֵיּוֹתוֹ.

אֲשֶׁר   ז' ש"ה   בַּנְחַל   רפג

על-פֶּן הַבְּעַל-דָּבָר אֹרֵב מְאֹד עַל דָּבָר זֶה — לַעֲשׂוֹת פְּרוּדִים בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", וְעֲלִינוּ לְהִשָּׁמֵר בְּזֶה מְאֹד מְאֹד.

חֲמִדַת לְבָבִי! עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי כָל פְּנוּתִי זֶה עֲשָׂרִים שָׁנָה, מֵאִז שָׂאֲנִי זוֹכֶה לְהַפְיִץ אֶת אֹרֵךְ רַבְּנוּ ו"ל, וּלְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, הוּא רַק כְּדֵי לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַצַּדִּיק הַיָּמֵת. יַעֲיֵד עָלַי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִיךָ שָׂאֲנִי מוֹכֵן וּמְזַמֵּן בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעַת לְצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם. וְכִשְׂאָדָם חַי בְּמַחְשָׁבָה זוֹ, שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה הוּא הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן שְׁלוֹ, וְהַשָּׁעָה הַזֹּאת הִיא הַשָּׁעָה הָאַחֲרוֹנָה שְׁלוֹ, וְהַרְגַע הַזֶּה הוּא הַרְגַע הָאַחֲרוֹן שְׁלוֹ, אֲזַי כָּבֵר אֵין לוֹ שׁוּם מַחְשָׁבָה שֶׁל גְּאוּת וְשֶׁל הַשְׁתַּלְטוֹת עַל זַוְלָתוֹ, אוֹ שֶׁל אִיזוֹ יִשׁוּת בְּעוֹלָם.

כָּל פְּנוּתִי הִיא רַק לְהַגְדִּיל אֶת רַבְּנוּ ו"ל וְאֶת לְמוּדוֹ הַטּוֹב לְכָל יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יְדֵי לְמוּד רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁמְגַלֶּה לָנוּ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יְתִבְרַךְ, וְאִיךָ שֶׁכָּל אֶחָד יָכוֹל לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיָכוֹל לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרַךְ, לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו שְׁפַע הַכֶּתֶר, עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְהַגְאֵל.

וְהַבְּעַל-דָּבָר יוֹדֵעַ זֹאת, עַל-כֵּן מְפַחַד מְאֹד מְאֹד. וְעַל-כֵּן הַקִּים עָלַי כָּל מִינֵי בּוּרִים וְנוֹאֲפִים וּבְעֲלֵי עֲבָרָה וְכוּ' וְכוּ'. אַף-עַל-פִּי-כֵן כָּבֵר אֲמַר רַבְּנוּ ו"ל: נִצְחָתִי וְנִצְחָתְךָ, כִּי מִדָּתוֹ הִיא נִצְחָת; כִּי מִי שֶׁנִּכְלָל בְּמָקוֹם שֶׁנִּכְלָל הֵינּוּ בְּנִצְחָת, שֶׁהוּא יְתִבְרַךְ נִקְרָא נִצְחָת, שׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוֹכֵל לְנִצְחָת אוֹתוֹ, מֵאַחַר שֶׁכָּל הַנִּצְחָחוֹן שְׁלוֹ הוּא רַק לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יְתִבְרַךְ. וְכִמוֹ שֶׁדוֹר הַהַפְּלָגָה לֹא הָיוּ יְכוּלִים לְהִלָּחֵם נִגְדּוֹ יְתִבְרַךְ, וְאַדְרָבָּה, הַסּוֹף הָיָה שֶׁאֶחָד הָרַג אֶת הַשָּׂנִי, וְכָל הַחֹמֶה שֶׁלָּהֶם נִפְלָה, כְּמוֹ-כֵן "כָּל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ" (וַיִּקְרָא כב, י'), מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אִיזוֹ פְּנִיָּה, הַסּוֹף — שִׁיתְרַחֵק מִ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים, וְיִפֹּל בְּמַפְלָה שֶׁאֵין לָהּ תְּקוּמָה.

עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי! אַל תִּיָּאֵשׁ עֲצָמְךָ בְּשׁוּם אִפְּן שֶׁבְּעוֹלָם, וְאַפְלוֹ שֶׁאֲתָה רוֹאֶה, שֶׁכָּל אֶלֶּה שֶׁקִּרְבַּתְּ נִתְרַחֲקוּ מִמֶּךָ, מֵה לָךְ עִמָּהֶם?! אֲתָה רֹאֶה לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבְּנוּ ו"ל וְאֶת תְּלַמִּידָיו

הִיקָרִים שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְאֵל תַּתְּבִישׁ מְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְתִהְיֶה חֶזֶק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד. אֵתָּה תִּדְבֵּר אֶת שְׁלֹךְ בְּעֵקֶשְׁנוֹת גְּדוּלָּה, אֲבָל אֵל תִּכְנַס בְּיָפּוּחִים עִם פְּתוּיִיךָ בְּטוֹעֵן וְנִטְעֵן.

אודות מה שֶׁכְּתַבְתָּ לִּי, שֶׁאֲכַל עִם אִשְׁתּוֹ עַל שְׁלַחְנֶךָ כְּמַעַט שָׁנָה, וְעַכְשָׁו מְשַׁלֵּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה, אֵל תִּסְתַּפֵּל עָלָיו כָּלֵל. וּבִאֲמַת פְּלִיאָה נִשְׁגָּבָה בְּעֵינַי, אֵיךְ מְכַנֵּס רֹאשׁוֹ לֹמֵר דְּעוֹת, כִּי הֲלֹא הוּא צָרִיךְ עוֹד יָמִים וְשָׁנִים לְתַקֵּן חֲטָא אֶחָד, מִכָּל שֶׁכֵּן הִרְבֵּה חֲטָאִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְהַקִּיא אֶת בֶּשֶׁר הַחֲזִיר וְהַשְּׂרָצִים וְהַרְמָשִׁים שֶׁאֲכַל מִימֵי נַעֲרֻתוֹ, וְאֵיךְ יֹאמֵר דְּעוֹת — מִי צָדִיק הַדּוֹר בְּעַתִּים הַלְלוּ?! וּבִפְרָטִיּוֹת, שֶׁהַיּוֹם מִתְּפָרְצִים הַעֲבָדִים עַל אֲדוֹנֵיהֶם, וְהַתְּלַמִּידִים קוֹפְצִים בְּרֹאשׁ וְכוּ' וְכוּ'. בִּאֲמַת זֶהוּ דְבָר מְבִהִיל מְאֹד, שֶׁאֲדָם שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּעַל תְּשׁוּבָה, וְהִיא צָרִיךְ לִישֵׁב בֵּין תַּנּוּר לְכִירִים, וְלִכְבוֹת בְּכִיּוֹת עֲצוּמוֹת, שֶׁיִּרְחַם עָלָיו הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שַׁחַת בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁפִּטְס אֶת עֲצָמוֹ בְּנִבְלוֹת וּטְרָפוֹת מִימֵי נַעֲרֻתוֹ, אֲשֶׁר זֶה בּוֹדָאֵי מְטַמְטֵם אֶת הַמֶּחַ וְאֶת הַלֵּב, וּמַעֲרַבֵּב אֶת הַדָּמִים, וְאֵיךְ יַעֲלֶה עַל לֵב מְגִשֵּׁם כְּזֶה, שֶׁנִּכְשֵׁל בְּכָל-כֶּף הִרְבֵּה עֲבֻרוֹת, לְהַתְּעַרֵּב בְּעֵגְיָנִים רוֹחֲגִיִּים וְדַקִּים, וְיֹאמֵר — מִי הוּא צָדִיק הַדּוֹר?!

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחַם עָלֵינוּ כָּכֵר לְגִלוֹת אֶת הָאֲמַת בְּעוֹלָם, וְהַתְּלַמִּידִים יִכְבְּדוּ אֶת רַבָּם וְלֹא שֶׁיִּבְעֲטוּ בָּם. וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלֹא יַעֲשׂוּ אֶת עֲצָמָם מְצִיאוֹת, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצד), שֶׁהַשׁוֹטֵר לֹקַח כְּבוֹד מֵהַאֲכָרִים, וְאַחֲרֵי-כֵן כֹּשֶׁבֶא הַשֶּׁר הַגְּדוֹל, הוּא מְאֹד מִתְּבַיֵּשׁ מִפְּנֵיו, כֵּן הַדְּבָר קוֹרֶה עַכְשָׁו וְכוּ' וְכוּ', וְדִי לְחַכִּימָא.

חֲמַדַּת לְכַבֵּי! אֵל תִּתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם אַפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם. תִּתְחִיל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְתַעֲשֶׂה קְבוּצָה חֲדָשׁ בְּמָקוֹם אַחֵר, וְתִגְלֶה לָהֶם רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. שֶׁזֶה הִיסוּד שֶׁל "הֵיכַל-הַקֶּדֶשׁ" — לְגִלוֹת אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יְתִבְרָךְ, וְלֹא אֶת שׁוּם בֶּשֶׁר וְדָם. וְזוֹ הִיא הַעֲבוּדָת מוֹהַרְנָת ו"ל, שֶׁגְּלָה וּפְרָסָם אֶת רַבֵּנוּ ו"ל, כִּי רַבֵּנוּ ו"ל הִיא נְכֻלָּל

אָשֶׁר ז' שו בנחל רפה

לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַרֵךְ, וְכָל עֲנִינּוֹ הִיָּה רַק לְגַלוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶת הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, עַל-כֵּן בְּזֶה שֶׁגִּלָּה וּפְרָסֶם אֶת רַבּוֹנוֹ וְ"ל, בְּזֶה גִּלָּה וּפְרָסֶם
אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (עִי' לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן טו).

נָא וְנָא אֵל תִּשְׁבַּר אֶת עֲצָמֶךָ, וְאֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבַר,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּנִדְאֵי יַעֲזֹר לְךָ, וְעוֹד תִּרְאֶה דְּבָרִים יְפִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' שו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל,
נַחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה
נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְגִדְלֵ שְׂמִחָתִי שְׂאֵתָה זוֹכָה לְעֶסֶק
בְּהַפְצַת סִפְרֵי רַבּוֹנוֹ וְ"ל — אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְתַאֵר כָּלֵל. אֲשַׁרְיָךְ
וְאֲשַׁרֵי חֲלָקְךָ, יְהִי חֲלָקִי בְּחֲלָקְךָ.

חֲמִדַּת לְבָבִי! הָעֵקֶר רָאָה לְעַבֵּד עַל נִקְדָּה אַחַת: לְהִיּוֹת תָּמִיד
בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְׂמִיחָה הִיא הָעֵקֶר וְהִסּוּד שֶׁל הַיְהִדּוּת, וְהִיא הָעֵקֶר
וְהִסּוּד שֶׁל קִיּוּם הָאָדָם. וְאִסּוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ בְּשׁוּם אַפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם,
וְאִפְלוּ שֶׁכָּבֵר עֲבַר מֵה שֶׁעָבַר, עֲלָיו לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה,
וּלְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ בּוֹ נִקְדוּת טוֹבוֹת שְׂיֵשׁ בּוֹ. וְזֶה עֵקֶר מְעַלֵּת הָאָדָם
עַל הַמְּלֵאכִים, שֶׁזוֹכָה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט בְּזֶה הָעוֹלָם.

אוֹדוֹת שַׁבַּת-קִדְשׁ, צְרִיכִים לְהַכִּין אֶת עֲצָמוֹ שֶׁשָּׂה יָמִים, וְאִז
זוֹכִים לְהֵאָרֵת שַׁבַּת אַחֲרַת לְגַמְרֵי; כִּי בְּכָל יוֹם אָדָם צְרִיף לְבַקֵּשׁ
מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵךְ: "רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי שְׂאוֹר הַשַּׁבַּת יֵאִיר עֲלֵי", וְכֵן
מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ יִסְפֹּר אֶת הַיָּמִים לְשַׁבַּת, שֶׁזֶה מֵה שֶׁאֲנִי אוֹמְרִים בְּכָל
יוֹם: "הַיּוֹם רֵאשׁוֹן בְּשַׁבַּת", וְ"הַיּוֹם שְׁנֵי בְּשַׁבַּת", וְ"הַיּוֹם שְׁלִישִׁי
בְּשַׁבַּת" וְכו' וְכו', אֲנִי סוֹפְרִים אֶת הַיָּמִים בְּהַשְׁתַּוְקָקוֹת נִמְרָצָת,

שְׁנֹזְכָה שְׁנַגִּיעַ לְשַׁבַּת-קֹדֶשׁ. וְאָז כְּשֶׁאָדָם מִשְׁתַּוְּקֵק כָּל הַשְּׁבוּעַ
לְשַׁבַּת-קֹדֶשׁ, מְאִירָה לוֹ שַׁבַּת אַחֲרַת לְגַמְרִי.

עַל-כֵּן רָאָה לְהַשְׁתַּוְּקֵק לְקֹדֶשֶׁת שַׁבַּת כָּל הַשְּׁבוּעַ, וְאָז יָאִיר עֲלֶיךָ
אֹר הַשַּׁבַּת, שְׁתֹּזְכָה לְהַרְגִישׁ אֹר הַגְּנוּז הַמִּתְגַּלָּה בְּתוֹךְ הַשַּׁבַּת-קֹדֶשׁ.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי שַׁבַּת הִיא בְּרֵתָא דְמִלְכָא, הִיא מְלָכוּת הַבַּת
מְלָךְ, וְהַשְּׁשָׁה יָמִים הֵם הַשְּׁשָׁה בָּנִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ (כַּמּוּבָא בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת,
מַעֲשֵׂה א'), עֵינֵי שָׁם. וְהַמֶּלֶךְ אָהֵב מְאֹד אֶת הַבַּת מְלָכָה שֶׁהִיא
הַשַּׁבַּת-קֹדֶשׁ, אֵף בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן נִפְלֹט מִפִּיּוּ וְכוּ' וְכוּ', שְׁזָה
סוּד שְׁבִירַת הַכְּלָיִם וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר מְזָה גַתְהֵנָּה, שְׁנֹלְקָהּ מִשֵּׁם הַבַּת
מְלָכָה, עַד שְׁאִין מְרַגִּישִׁים אֶת עֲרֻכוֹת נַעַם זִיו קֹדֶשֶׁת הַשַּׁבַּת-קֹדֶשׁ,
עַד שֵׁישׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁמֹזְלִילִים בָּהּ לְגַמְרִי, וְהוֹלְכִים לְבָלוֹת בְּחוּף הַיָּם
אוּ בְּמִשְׁחָק כְּדוּרְגָל, וְהַכֹּל מִפְּנֵי שֶׁהַבַּת מְלָךְ שֶׁהִיא הַשַּׁבַּת, נִמְצְאָת
בְּשִׁבְיָהּ. אָבֵל הַשְּׁנִי לְמֶלֶךְ, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק, שֶׁרָשׁ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הוּא
מִחֲפֵשׁ אַחַר קֹדֶשֶׁת הַשַּׁבַּת, וּמְגַלָּה זֹאת לְתַלְמִידָיו, עַד שֵׁיזְכָּה
לְהוֹצִיאָהּ בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, שְׁאָז יֵרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לְבַנּוּ
בְּקֹדֶשֶׁת הַשַּׁבַּת-קֹדֶשׁ. וְעַל-כֵּן עֲכָשׁוּ צְרִיף כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְחַפֵּשׁ
בְּשִׁשֶׁת יָמִים אֶת הַבַּת מְלָכָה, שֶׁהִיא הַשַּׁבַּת, וְאָז אִם מִשְׁתַּוְּקֵק בְּשִׁשֶׁת
יָמִים, תֵּאִיר לוֹ הַשַּׁבַּת בְּאַפֵּן אַחַר לְגַמְרִי.

חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְלַמַּד בְּכָל יוֹם אֶת הַשְּׁעוּרִים שְׁלֶךְ:
מְקָרָא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, רַמְבַּ"ם, טוּר וְשִׁלְחַן עָרוּף, זֵהר
וְתַקּוּנִים, וְאוּר הַתּוֹרָה יִטְהַר אוֹתָךְ לְגַמְרִי.

נָא וְנָא לֹא לִפְלִ בְּדַעַתוֹ מִשּׁוּם דְּבַר, וְתַמְשִׁיף לְגָלוֹת וּלְפָרְסִם
אֶת "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", וְהַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתִּשְׁאַר כָּל יְמֵי
חַיֶּיךָ בְּ"הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ" קֹדֶשׁ גְּדוּשִׁים, וְשִׁיאִיר עֲלֶיךָ אוּרוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּהַתְגַּלוֹת נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וְתִזְכָּה לְיַחַד יְחוּדִים קְדוּשִׁים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אָשֶׁר ז' שז בנחל רפז

רבנו ז"ל אמר: כְּשֶׁהָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוֹלֵךְ מִדְּרָגָה אֶל דְּרָגָה בְּזֶה הָעוֹלָם, יֵלֵךְ מִדְּרָגָה לְדְרָגָה גַּם בְּעוֹלָם הַבָּא.

ז' שז.

בעזרת השם ותפילה, יום שני לסדר דברים התשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שְׂאַתָּה מַחְזֵק אֶת עֲצָמְךָ, כֵּן יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתִזְכָּה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ תָּמִיד.

חֲמִדַת לְבָבִי! אֲשֶׁרִינוּ מֵה טוֹב חֲלֻקְנוּ, וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׂאָנוּ זוֹכִים לִידַע מִרְבֵּנוּ ז"ל, מֵה הֵיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רְבֵנוּ ז"ל?! וְעַל זֶה צָרִיכִים לְחַזֵּר בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל שְׁעָה מְחֻדָּשׁ, כִּי הוּא הַמְּהַפֵּךְ מֵאֲתָנוּ אֶת הָעֲפֹרִיּוֹת, וְגוֹרֵם שְׂנִיזָה לְבַעַר תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ (ע"ן לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ט').

אוֹדוֹת פְּרָנְסָה, יְדוּעַ לָנוּ הַדְּבוּר שֶׁל רְבֵנוּ ז"ל, שְׂאָמַר לְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ: פְּרָנְסָה — נָאֵר בְּטַחֲוֹן (ח"י-מוֹהֲר"ן, סִימָן תְּקֵא). וְצָרִיכִים לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֵם מְאֹד בְּבִטְחוֹן חִזֵּק שְׂיִהְיֶה טוֹב, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שְׂיִהְיֶה לָךְ תָּמִיד טוֹב.

מְאֹד שְׂמַחְתִּי בְּזֶה שְׂקִנִּיתָ סְפָרִים וְקוּנְטְרָסִים חֻדָּשִׁים כְּדֵי לְהַפִּיעֵם בֵּין כָּלל יִשְׂרָאֵל. יַעֲזֹר לָךְ הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, שְׂתִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ בְּדַבְרֵךְ זֶה, וְזוֹ צְדָקָה חֲכִי גְדוֹלָה.

וּבְעִזְרוֹתָ יִתְבָּרֵךְ, בְּזְכוּת הַצְּדָקָה שְׂאַתָּה עוֹסֵק בְּהַפְּצַת סְפָרֵי רְבֵנוּ ז"ל, יִתְרַחֵב לָךְ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת, וְתִזְכָּה לְחִסוֹת בְּנַעֲמֵ ה' וּלְבַכֵּר בְּהִיכְלוֹ.

רַפָּח אֲשֶׁר ז' שַׁח בְּנַחֲל

חֲמַדַּת לְבָבִי! עֲלִיף לְדַעַת, כִּי דָרְךָ רַבְּנוּ ו'ל היא רק עֲשֵׂה טוֹב,
כִּי אֵין לָנוּ כַּח לְלַחֵם עִם הָרַע כָּלֵל, וְאַפְלוּ כְּשִׁמוּכִיחִים אֶת חֲבֵרוֹ,
צָרִיךְ לֵהִיּוֹת בְּדָרְךָ שֶׁל עֲשֵׂה טוֹב, לְחִזֵּק וּלְאַמֵּץ. וְעַל קֶטֶב זֶה
סוֹכְבִים כָּל הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים.

יַעֲזוּר לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּקַּח אִיךָ וְרַק מֵהִיקָר ... גֵּרוּ יְאִיר,
וְלוֹ תִתֵּן אֶת כָּל הַצְּדָקוֹת שְׁלֶךָ, כִּי הוּא עוֹסֵק עֲכָשׁוּ בְּהַדְפָּסֶת
הַקּוֹנְטְרָסִים, וְזֶה נִחָשֵׁב כְּמוֹ שְׁנִיתָ לִי. כִּי הָעֵקֶר אֲצִלִּי הוּא רַק
לְהַפְיִץ אֶת אֹרֶךְ רַבְּנוּ ו'ל בְּעוֹלָם, וְשִׁיְהִיו גְּעֵשִׁים בְּעִלֵּי תְּשׁוּבָה,
וַיַּחֲזְרוּ כָּלֵם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' שַׁח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

יַעֲזוּר לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְרְפוּאָה שְׁלֵמָה. וְהִיָּה טוֹב
מְאֹד אִם הִיִּית יָכוֹל לְנִסֵּעַ פְּעַם אֶל הַצִּיּוֹן הַקְּדוּשׁ שֶׁל רַבִּי מְאִיר בְּעַל
הַגָּס, וְלְהַדְלִיק שָׁם גֵּר שֶׁל שְׁמֹן זֵית, וְלוֹמַר שָׁם הַעֲשֵׂרָה מִזְמוֹרֵי
תְּהִלִּים שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ו'ל שֶׁהוּא תִקְוֹן נִפְלָא לְאָדָם. וְאַחֲרֵי-כֵן תִּקַּח
מֵהַשְּׁמֹן שֶׁהִדְלַקְתָּ וְתִמְרַח אֶת עוֹרְךָ. וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָךְ
רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם.

רְאֵה שֶׁאֲשַׁתָּךְ תְּדַלִּיק שְׁנֵי גֵרוֹת — אֶחָד בְּעִבּוּרְךָ וְאֶחָד
בְּעִבּוּרָהּ, וְשִׁלְשָׁה גֵרוֹת בְּעִבּוּר הַשְּׁלִשָּׁה יְלָדִים. וְנוֹסֵף לָזֶה שְׁנֵי גֵרוֹת
שֶׁל שְׁמֹן זֵית לְכַבּוֹד שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, בְּיַחַד זֶה שְׂבָעָה גֵרוֹת.

וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזוּר לָךְ בְּבְרִיאוֹת הַשְּׁלֵמָה, וְתִמְשָׁךְ לְכֶם

אֲשֶׁר   ז' שט   בְּנַחַל   רפ"ט

פְּרִנְסָה בְּנֶגְלָה, וְתִהְיֶה לָכֶם עֲשִׂירוֹת דְּקַדְשָׁה, וְתִהְיוּ שְׂמֵחִים וְעֹלֵיזִים תְּמִיד.

רְאֵה שְׂיִהְיֶה הַשְּׁלוֹם בְּבֵיתְכֶם, וְאַף פַּעַם אֶל תְּרִיבוּ בִּינֵיכֶם, וְאַזְ יִהְיֶה בֵּיתְכֶם מְקוֹם לְהִשְׁרָאת הַשְּׂכִינָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' שט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאָר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְאֵת גִּדְּל שְׂמֵחָתִי אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְתַאֲר כָּלָל, וּבִפְרִט שְׂאֵתָה זוֹכָה לְשִׂמְשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּעִנְיַי הַדְּפֻסָּה וְהַפְּצָה — הֵן בְּהַלִּיכָה לְבִנְיָן בְּשִׁבִיל פְּרִיטַת הַמַּעוֹת, וְהֵן בְּשִׂאֵר הָעִנְיָנִים, אֲשֶׁר הַכֹּל הוּא שְׂמוּשׁ לְרַבְּנוּ ז"ל. וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְשִׂמְשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְאַזְ יִזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּבַחֲיַנַּת בְּשׂוֹר, שְׂיִרְגִישׁ אֶת עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת קוֹלוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, הַמְּעוֹרֵר וְהַמְּחַזֵּק אוֹתוֹ (עֵינִי לְקוּסֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כב): עַל-יְדֵי שְׂמוּשׁ שְׂמֵשׂשִׁים אֶת הַצְּדִיק, זוֹכִים לְשִׂמְעַ אֶת קוֹלוֹ שֶׁל הַצְּדִיק, כִּי נַעֲשֶׂה בְּבַחֲיַנַּת בְּשׂוֹר, עֵינֵי שָׁם.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! בְּנֻדָּאֵי רְאֵה לְזֶרֶז אֶת עֲצָמָךְ לְרַכֵּשׁ מְסוּפָּר הַגּוֹן תְּפִלִּין דְּרַבְּנוּ תָם, וְלֹא כְּדָאֵי לְהַתְמַהֲמַה הַרְבֵּה, רַק לְשָׂאֵל רַב עַל אֵיזָה סוּפָּר הוּא מְמַלִּיץ, וְיִוְתֵר מְזָה לֹא לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ, כִּי אֲשֶׁרִי מִי שְׂמַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין רַש"י וְרַבְּנוּ תָם, אֲשֶׁר הֵם שְׁנֵי מַחֲזִין כְּדִוּעַ. נָא וְנָא לֹא לְהַתְבַּלְבֵּל עֲצָמוֹ מִשּׁוּם דְּבָר שְׂבַעוּלָם.

אוֹדוֹת שְׂאֵתָה רוֹצֶה לְלַמֵּד אֶת עֲצָמָךְ סוּפְרוֹת, מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים. אִם אַתָּה מְרַגִּישׁ שְׂזָה טוֹב בְּשִׁבִילְךָ, רְאֵה לְלַמֵּד קִדְּם אֶת הַהֲלָכוֹת, עַד שְׂתִהְיֶה בְּקִי בְּהֵן, כִּי סוּפָּר, הַהֲכָרַח לוֹ לְהִיּוֹת בְּקִי

בְּהִלְכוֹת סוּפְרוֹת, כִּי עֲנִין סוּפְרוֹת זֶה דְּבַר קְדוֹשׁ מְאֹד, וְצָרִיךְ לְהִזְהָר
לְלַקֵּת בְּכָל יוֹם לְמַקְוֶה. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹלִיךְ אוֹתְךָ בְּדַרְךְ הָאֱמֶת
כְּפִי מַה שְּׁטוֹב לְךָ. הֶעֱקָר אֶל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוּם דְּבַר שְׂבָעוּלָם,
וְשֵׁלָא יִהְיוּ לְךָ שׁוּם סְפָקוֹת.

מֵאַחַר שְׂזָכָה אוֹתְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁחִסְכְּתָּ כֶּסֶף בְּשָׂבִיל
דִּירָה, רְאֵה לְשֹׁמֵר מְאֹד לֹא לְהַפְקִיד אֶת הַכֶּסֶף אֲצִל שׁוּם בֶּן
אָדָם, אֲפֹלוּ שְׂיִבְטִיחַ לְךָ בְּאַחֲוִיזִים גְּדוֹלִים, אֶל תֵּאבְּהָ וְאֶל תִּשְׁמַע,
כִּי שׁוֹמְעִים מְעַשִׂים בְּכָל יוֹם, אִיךְ שְׂבַנֵי-אָדָם, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים,
פּוֹשְׁטִים אֶת הַרְגָּל, וּבּוֹרְחִים עִם כֶּסֶף שֶׁל אֲחֵרִים. עַל-כֵּן אָסוּר
לְהַפְקִיד אֶת כֶּסֶפוֹ אֲצִל אֲחֵרִים כָּלֵל, וְצָרִיכִים לְהִזְהָר בְּזֶה מְאֹד מְאֹד,
כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִקְפִיד מְאֹד עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ כְּשֶׁאֲבָדוּ אֶת הַכֶּסֶף
שְׂקָבֵלוּ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְבְנוֹתֶיךָ, אֶל תְּדַאֵג
כָּלֵל. יֵשׁ יְלָדִים שְׂמַתְחִילִים לְדַבֵּר קִצָּת מְאַחַר כְּבָנֵי שְׁנָתִים וְחֻצֵי אוֹ
שָׁלֹשׁ, אֵין מַה לְדַאֵג כָּלֵל. הֶעֱקָר לְהִזְכִּיר אוֹתָם בְּכָל יוֹם בְּתַפְלָה
כְּשֶׁמַּתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

אוֹדוֹת לְמוֹד הַמְדַרְשׁ, אֵין לְמַעְלָה מְזֵה. אֲשֶׁרִי מִי שְׁלוֹמְד בְּכָל
יוֹם מְדַרְשׁ רַבָּה וּמְדַרְשׁ תְּנַחוּמָא, שְׂאֵז אֵינוֹ צָרִיךְ לְסַפֵּר מוֹסֵר אַחַר
כָּלֵל.

אוֹדוֹת שְׂעִדִין גַּחְסָר לְךָ הַרְבֵּה שְׁבוּעוֹת מִהַמְדַרְשׁ רַבָּה, עֲלִיךְ
לְדַעַת כִּי עֲכָשׁוּ בְּסִפֵּר דְּבָרִים כָּל פְּרִשְׁתַּת הַשְּׁבוּעַ קִצְרָה מְאֹד, וִיכוּלִים
לְהַשְׁלִים מַה שְׁהִחְסִירוּ. עַל-כֵּן אֶל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ בְּאִפְּן לְמוֹד
הַמְדַרְשׁ, אוֹ שְׂתַלְמַד בְּפִרְשְׁתַּת הַשְּׁבוּעַ, אוֹ שְׂתַלְמַד כְּסִדְרֵן, שְׂיִקַּח לְךָ
אֲפֹלוּ שְׁנָתִים אוֹ שָׁלֹשׁ, עַד שְׂתַגְמֹר אֶת הַמְדַרְשׁ. כִּי אֵין לְמַעְלָה
מִלְמוֹד מְדַרְשׁ רַבָּה וּמְדַרְשׁ תְּנַחוּמָא.

וְרֵאִיתִי מִהֶרֶב הַקְדוּשׁ מְקַאֲרֵלִין, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שְׂאָמַר: עַל
הַזֵּהר הַקְדוּשׁ וְהַתְקוּנִים בְּאֵ הָאֲרִיז"ל וּפְרָשָׁם, עַל-יַדֵּי הַקְדָּמוֹתֵינוּ
הַקְדוּשׁוֹת, שְׂזָה כָּלֵל כְּתָבֵי הָאֲרִיז"ל, שְׂסוּכְבִים וְהוֹלְכִים עַל הַזֵּהר

אָשֶׁר ז' שי - ז' שיא בַּנְחַל רְצֵא

וְהַתְקוּיִים, כִּידוּעַ, וּמְשִׁיחַ יִפְרֹשׁ אֶת הַמְדַרְשִׁים עַל־פִּי הַקְדָּמוֹתָיו.
וְדַעַת לְנִבּוֹן, שְׁזָה סוֹכֵב וְהוֹלֵךְ עַל הַלְמוּד שֶׁל רַבְנוּ וי"ל.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכֹל שְׁבוּעַ.

ז' שי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל יְדֵיךָ הַיְקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחַל,
נַחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה
נְצָחִים.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִשְׁתַּוְּקֵק לְשִׁמְעַ אֶת הַטוֹב מִמְּךָ, וְאֵיךְ אֶתָּה
מְרַגֵּישׁ בְּכַרְיָאוֹת הַשְּׁלֵמָה, אֲנִי מְבַקֵּשׁ בְּכֹל יוֹם מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, שִׁישְׁלַח
לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, רְפוּאָת הַנְּפֶשׁ וּרְפוּאָת הַגּוּף, כִּי עַד־כִּן
צְרִיכִים אוֹתָךְ בְּזֶה הָעוֹלָם, וּבְכַרְטִיּוֹת מִשְׁפָּחָתְךָ הַיְקָרָה. הַקְדוּשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְתִזְכֶּה לְכַרְיָאוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי שְׁתֵּי שׁוּרוֹת מִשְׁלוֹמָךְ הַטוֹב.

ז' שיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... גְּרוּ יְאִיר.
אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִבּוֹן קַבְּלֵתִי, וּמְאֹד שְׂמַחֲתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמְּךָ.
יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁתִּזְכֶּה לְצֵאת מִהַדְרִיָּה שְׁאֵתָה נִמְצָא

רצב אָשֶׁר ז' שׁיב בַּנְחַל

שָׁם כְּעַתָּה, וְתַעֲבֹר לְדִירָה יוֹתֵר מְרוּחַת, כִּי מְשֻׁנָּה מְקוֹם מְשֻׁנָּה מְזוּל.
וְיִצְלִיחַ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת דְּרָכֶיכֶם.

נָא וְנָא לְהֵיוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד וְלֹא לָרִיב בְּבֵית, כִּי הַמְרִיבָה
גוֹרֶמֶת לְעֲנִיּוֹת, וְהַשְׂמֵחָה גוֹרֶמֶת לְעֲשִׁירוֹת. עַל-כֵּן תִּרְאוּ לְהֵיוֹת רַק
בְּשִׁמְחָה, וְתִרְקְדוּ בְּכָל יוֹם, וְתִשְׁמְעוּ כְּלֵי זָמֵר, וְזֶה יִרְחִיב אֶת דַּעְתְּכֶם
וְאֵת מַחְכְּמֵיכֶם וְתִזְכְּרוּ לְעֲשִׁירוֹת נִפְלְאוֹהָ, וְלַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה מְצוּוֹת.

רְאֵה, שְׁלֹבֵל יַחֲסֹר לָךְ יוֹם אֶחָד שְׁלֹא תִנְיַח תִּפְלִיין, כִּי הַתִּפְלִיין
מִמְשִׁיךְ חַיִּים וְנֹאֲרִיכוֹת יָמִים לְאָדָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' שׁיב.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר, שׁוֹתֵה מִיָּמֵי הַנְּחַל,
נַחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה
נְצָחִים.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמָּךְ.

אֲחֵי הַיְקָר! רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבָר
שְׁבַעוּלָם.

אוֹדוֹת מְצִיאַת הַזּוּוּג, כְּבָר כְּתִבְתִּי לָךְ, שְׁהַעֲקֹר שְׁתִּרְדַּד דְּרָגָה
אַחַת, נְחוֹת דְּרָגָא וּנְסִיב אִיתְתָּא (יְבָמוֹת סג). אֵל תִּתְעַקֵּשׁ שְׁבַת זוּוּגְךָ
תִּהְיֶה כְּמוֹתְךָ, רַק רְאֵה שְׁתִּהְיֶה בְּמִדְּרָגָה יוֹתֵר פְּחוּתָה מִמָּךְ, וְאַחֲרֵי-כֵן
תִּתְחִיל לְחַשֵּׁב כִּי אַתָּה בְּעֲצָמְךָ אֵינְךָ כְּלוּם, וְאִזּוּ הִיא תִּהְיֶה פְּחוּתָה
מִמָּךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְמַצֵּא אֶת זוּוּגְךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְזַמֵּן לְכָל אֶחָד אֶת זוּוּגוֹ,
אֶךְ הָאָדָם דּוֹחָה אֶת זֹאת בְּיַדָּם. נָא וְנָא אֵל תִּדְחָה אֶת בֵּית זוּוּגְךָ.

אָשֶׁר ז' שׁיג בְּנַחֵל רִצְג

חֲמַדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, כִּי הַשִּׁמְחָה הַיָּא הַצְּלָחָה לְאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַחֲנִיּוֹת, וּמִמְשָׁכַת לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

נָא וְנָא לֹא לִפְלִי בְּדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבָר, וְרְאֵה לְהַרְבוֹת בְּתַפְלָה וְהַתְּבוֹדָדוֹת, וְסוּף הַכְּבוֹד לְבֹא, שְׁתַּזְכֶּה לְהַפְּלִל בְּכַבוֹדוֹ יְתִבְרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' שׁיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים, ה' בָּאָב, יוֹמָא דְּהִילּוּלָא דְּרַבְנּוּ הָאָר"י ז"ל ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סָלַח יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְכָל־לִיּוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", קֹדֶשׁ קִדְּשִׁים, דִּי בְּכָל אֲתֵר וְאֲתֵר, הַזֶּה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תְּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! חִזְקוּ וְאַמְצוּ בְּדַרְכֵי רַבְנּוּ ז"ל כְּמוֹ שְׁלֵמַתְּחֵי עִמְכֶם, אֲשֶׁר הֶעֱקָר וְהִסּוֹד בְּדַרְכֵי רַבְנּוּ ז"ל הוּא תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כְּלָל, לְקַיֵּם כָּל עֲצָה מְעַצּוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת בְּלִי שׁוּם הַשְּׁכָלוֹת כְּלָל, רַק פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ.

א. רְאוּ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְכֶם לְהַתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יְתִבְרַךְ, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׁיחַתְּכֶם וְאֶת כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם תְּסַפְּרוּ רַק לְפָנָיו יְתִבְרַךְ, וְהַשְׁתַּדְּלוּ לְכַרַח רַק אֵלָיו יְתִבְרַךְ. כִּי עֲלֵיכֶם לְדַעַת, אֲשֶׁר אֵין לְאָדָם בְּזָה הָעוֹלָם רַק הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ בְּעֲצָמוֹ, וְרַק אֵלָיו צְרִיכִים לְפָנוֹת בְּשַׁעַת צָרָה וְשִׁלָּא בְּשַׁעַת צָרָה, כִּי לְאָדָם אֵין חֶבֶר, אֵלָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ הוּא אָבִיו שְׁבַשְׁמִים, וְרַק הוּא יְכוּל לְעֶזֶר לוֹ וּלְהַבִּין אוֹתוֹ. עַל-כֵּן רְאוּ לְהַתְּמִיד בִּיּוֹתֵר בְּדַבָּר זֶה — לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרַךְ תְּמִיד.

ב. רְאוּ לְשַׁמַּח בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְלִשְׁמַע כְּלִי זִמְרָה עַל נַעַם חֲלָקְנּוֹ שְׁזַכִּינוּ, "אֲשֶׁר בְּנַחֵל" שֶׁם גּוֹרְלָנוּ וְחֲלָקְנּוֹ, שְׁאָנוּ זוֹכִים לִידַע מִרַבְנּוּ ז"ל, עַל-יְדֵי הַהַקְּדָמוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שְׁקַבְּלָתָם בְּ"הַיְכָל-

רצד אָשׁר ז' שיג בנחל

הקדש" קדש גדשים. וראוי לכם לשמח בזה מאד מאד, שתהלה לאל, נכנסתם אל רבנו ו"ל, על-ידי ההקדמות שלומדים ב"היכל-הקדש", קדש גדשים, ובזה בעצמו ראוי לכם לשמח מאד מאד, כי כפי שהיום יש כל מיני שקרים וכזבים, צבועים ושקרנים, עד שמבלבלים את המח ואת הדעת, ראוי לתן על זה בעצמו תודה והודאה, שזכינו להתנדע מרבנו ו"ל דרך "היכל-הקדש" קדש גדשים.

ג. עליכם לדעת, כי כל הענין של רבנו ו"ל הוא רק תורה ותפלה, כמובא בדבריו ו"ל: מה יש לאדם לעשות בזה העולם? להתפלל וללמד ולהתפלל, כי רק זה ישאר לנו לנצח, מה שזוכים לחטף בכל יום תורה ותפלה.

לזאת ראו לזרו עצמכם בכל מיני אפנים שבעולם, ולידע שכל יום הוא יום, וראוי לכם לשמר את היום הזה מאד מאד, שיעבר כל יום בתורה ותפלה. ומה שאתם זוכים לחטף ביום הזה, דעו לכם, שזו קרן נוראה ונפלאה מאד, ומה שתאבדו ביום הזה, זהו אבדון נצחי, אשר לעולם לא יחזר אליכם. על-כן ראו לשמר מאד על הזמן היקר שלכם, ולחטף בכל יום תורה ותפלה.

ד. חסדי השם יתברך, שקבלנו מרבנו ו"ל מתנה נוראה ונפלאה, שהוא סדר דרך הלמוד. על-כן ראו לחזר על הקונטרס הזה הרבה פעמים, עד שיחקק היטב בלבכם, ותזכרו לקיים לעבודה ולמעשה, ותקחו לעצמכם שעור במקרא, משנה, גמרא, מדרש, זהר ותקונים, רמב"ם, טור ושלחן ערוך וכו' וכו', ללמד בכל יום בהתמדה נפלאה. ומה שאתם זוכים ללמד בכל יום — זה ישאר לכם, ורק זה רצון רבנו ו"ל, שנהיה בכל מקומות התורה הקדושה, ורק זה ילנה אותנו, עד שנזכה להגיע אל ביתינו הנצחי, ושם יראו עינינו וישמח לבנו לראות מה שיעשה מכל הלמודים האלו.

ה. רבנו ו"ל גלה לנו את מעלת התפלה, שאדם זוכה להתפלל אליו יתברך התפלות הקבועות בכל יום: שחרית, מנחה, מעריב, חצות, אשר כל תפלה ממשכת מחין על האדם וגלוי אלקותו

אֲשֶׁר   ז' שיג   בְּנַחֵל   רצה

יתברך. ועל-כן ראו להזהר להתפלל את התפלות האלו בכל יום מתוך הסדור דיקא, בדבקות עצומה, לכוון פרוש המלות של כל דבור ודבור, וכשהקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם, ויפתח לבבכם בכתבי האר"י ז"ל, אז תזכו להתפלל עם הפגנות, וזה יהיה הפרוש הפשוט שלכם.

לעת עתה ראו להדביק את עצמכם באלקות שבתבת התפלה, ולעשות מכל התפלה אחד, ולהדביקה לשרש הקדשה העליונה, שהוא חי החיים. וכן תזהרו לברך ברכת-המזון וכל מאה הברכות בכונה גדולה, כי רק זה ישאר לכם.

תדעו, אחי, שזהו תמצית דברי רבנו ז"ל, ועל קטב זה אתם צריכים להשתוקק מאד מאד, ולבל יבלבל לכם שום צבוע, שום רמאי ושום שקרן, אשר דבר רבנו ז"ל הוא ענין אחר, כי הכל שקר וכזב, הרוצה להטעות אתכם ולעקר אתכם משרשכם הנצחי.

נא ונא שמרו את עצמכם מכל מיני צבועים הרוצים לשבר את "היכל-הקדש". ראו להחזיק את עצמכם ביחד, ותלכו ותפרסמו את רבנו ז"ל במסירות נפש הכי עצומה, ואל תפחדו משום בריה שבעולם, ראו להדפיס את הספרים ולהפיצם בכל שכבות העם.

נא ונא עליכם לדעת, כי "היכל-הקדש" זהו היכלא דמלכא, שבו לומדים רק את עצותיו הקדושות של רבנו ז"ל לעבדה למעשה להתקרב אליו יתברך ולתורה הקדושה, ואשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, אז יצליח ברכו.

אחי ורעי היקרים! ראו לקדש את מוח מחשבתכם, ולחשב רק ממנו יתברך תמיד, ולקדש את העינים שישתכלו רק ברוחניות אלקות שיש בכל דבר, ולקדש את האזנים לשמע את קול הרמזים שהקדוש-ברוך-הוא מרמז בכל אדם ובכל פרטי הבריאה, ולשמור את עצמו מפעם וקפידות, לכלי לכעס ולהקפיד על שום בריה, ולקדש ולטהר את הדבור, לדבר רק ממנו יתברך ומהאמונה הקדושה, ולא לדבר משום בריה שבעולם.

רצו אֲשֶׁר ז' שִׁיד בַּנְּחָל

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׁתַּזְכְּפוּ לְצִיּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה
לְהִרְבוֹת כְּבוֹד שָׁמַיִם בְּעוֹלָם, וּלְהַקִּים בְּכָל עִיר וְעִיר "הַיְכָל-הַקְדוֹשׁ",
הַיְכָלָא דְמַלְכָא, שְׁבוּ לּוֹמְדִים עֲצוֹת רַבְּנֵינוּ ז"ל וְקִיּוּמָן לְעַבְדָּהּ
לְמַעֲשָׂהּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' שִׁיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר, שׁוֹתָה מִיְמֵי הַנְּחָל,
נַחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח
נְצָחִים.

אֵת מַכְתָּבָהּ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְבִשׁוּרָה טוֹבָה שְׂאַתָּה
הוֹלֵךְ לְהַתְחַתֵּן. יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר בְּשְׁלוֹם, בְּלִי
רִיב וּבְלִי מַחְלָקָת.

חֲמֻדָּת לְבָבִי! רְאֵה לְחֻזַּק אֵת עֲצָמָהּ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי עֲצוּמָה,
לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֵת דַּעַת רַבְּנֵינוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וּבְיָדָיו אִם תִּתְמַיֵּד בְּזֶה,
תִּרְאֶה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת.

וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁפִּיעַ לָהּ שְׁפַע פְּרָנְסָה וְהַצְלָחָה, כִּי אֵין
לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר מַעְלַת הַזּוֹכָה לְגַלוֹת אֵת רַבְּנֵינוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

רְאֵה לְעוֹרֵר עוֹד אֵת חֲבָרֶיךָ, שְׁגִם הֵם יַעֲסִקוּ בְּעִסְקֵי הַקְדוּשׁ
וְהַנוֹרָא הַזֶּה לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֵת רַבְּנֵינוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ דְּרַכָּהּ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִּצְלִיחַ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַזְהִיר מְאֹד לּוֹמֵר קְדִישׁ אַחַר אָבִיךָ, וּבְכָל עֵת
שְׂאַתָּה רַק יְכוֹל לּוֹמֵר קְדִישׁ — תֹּאמְרוּ בְּעִבּוֹר אָבִיךָ, כִּי הוּא נִצְרָךְ
לְזֶה. אִם הֵייתָ יוֹדֵעַ אֵת גִּדְּלֵי הַשְּׂמֻחָה שֵׁישׁ לְאָבִיךָ בְּשָׁמַיִם, בְּזֶה

אֲשֶׁר   ז' שטו   בְּנַחֵל   רצו

שְׁאַתָּה עוֹסֵק בְּהִפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוֹצָה, הִיִּית עוֹסֵק בְּזֶה בְּיָתֶר
מֶרֶץ וּבְיָתֶר כַּח וּבְיָתֶר חֲשֵׁק, עַל-כֵּן רָאָה לְגַרוּ אֶת עֲצָמָךְ לָזֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' שטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ אֵל ... גַּרוּ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ,
שְׁאַתָּה עוֹסֵק בְּמִשְׁרָה יְקָרָה כְּזוֹ, לְהַכְנִיס שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ,
וְאַתָּה עוֹבֵד בְּמִשְׁטָרָה בְּחֵלֶק שְׁעוֹשִׂים שְׁלוֹם, וּבִזְכוּת הַשְׁלוֹם, יִבְרַךְ
אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁשִׂמוּ שְׁלוֹם, שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם בְּפִרְנֻסָתְךָ,
שְׁלוֹם בְּבְרִיאוֹתֶיךָ, שְׁלוֹם בְּבֵיתֶךָ.

רָאָה, אָהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! לְהַרְחִיק מִמֶּךָ אֶת הָעֲצָבוֹת וְאֶת
הַמְרִירוֹת, אֲשֶׁר רַק גּוֹרֵם לְמַתַּח פְּנִימִי, אֲשֶׁר הַתּוֹצְאוֹת מִזֶּה הֵן
דְּכָאוֹן וּמְחִלוֹת וְסִבָּל, וּבּוֹדָאֵי צָרָתְךָ הִיא צָרָה, שְׁהַעֲנִיּוֹת מְטֻרְדָּת
אוֹתְךָ, אֲבָל כִּיּוֹם, אֲשֶׁר, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הַיְקָר מְאֹד, וּמְפֹטְרִים
הַמּוֹן פּוֹעֲלִים מְעַבְדֹתֶם, הַצָּרָה הִיא מְאֹד גְּדוֹלָה, וְצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת
כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לְהַרְחִיק מִמֶּנּוּ אֶת הַפֶּחַד וְהַדָּאָגָה, אֲשֶׁר
גּוֹרֵם סָבֵל רַב בְּלֵב וּבִקְבָה וּבְכָל חֲלָקֵי הַגּוֹף, וּכְמֵאֲמַר הַרוֹפְאִים:
"אִין הָאָדָם מְקַבֵּל אוֹלָקוֹס בְּקִיבָה מִמֶּה שֶׁהוּא אוֹכֵל, אֶלָּא מְקַבֵּל
אוֹלָקוֹס מִמֶּה שֶׁאוֹכֵל אוֹתוֹ".

עַל-כֵּן רָאָה, אָהוּבִי, אָחִי! לְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל הָאֲפָנִים
שְׁבַעוֹלָם, וְאֵל תִּנְיַח בְּעֲצָמָךְ אֶת הָעֲצָבוֹת כָּלֵל. רָאָה לְהַמְשִׁיךְ לְדַבֵּר
עִם בְּנֵי-אָדָם, וּלְהַכְנִיס בָּהֶם שְׁלוֹם, וְזֶה יִמְשִׁיךְ עֲלֶיךָ פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַע,
כִּי בְּזֶה שִׂתְמַצָּא חֵן בְּעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת, יַעֲלוּ לְךָ אֶת הַמְשַׁכְּרֶת בְּכַפְּלִים.
כְּפִלִּים.

רחצ אשר ז' שטז בנחל

ראה להשתדל להניח תפלין בכל יום, כי התפלין מכניס חיים באדם (מנחות מד.).

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' שטז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר דברים התשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה נגיעו אל ידידי היקר, שותף מימי הנחל, נחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

מה מאד הצטערתי בזה שנסית להתקשר עמי בטלפון חמש פעמים ולא הצלחת, ואני רואה בזה מעשה סמ"ך-מ"ם, שמפחד שתדפיס איזה חלק מ"אשר בנחל". על-כן ראה להזדרז לתן את המעות להיקר והנעלה ... גרו יאיר, העוסק עכשו בהדפסת חלקי "אשר בנחל" וכן כל הקוונטרסים.

חמדת לבי! ראה להמשיך את עצמך אליו יתברך, ותנצל את הזמן היקר שלך רק בטוב אמת ונצח, שהוא תורה ותפלה ודבורי יראת שמים, שתדבר עם אחרים. וכבר אמר החכם: "הזמן הוא טבעת שאין עליה חותם"; כי האדם אינו תופס, שימיו פורחים לו בקהל וריק, הנה יום והנה הוא לילה, והנה הפל עובר פגען פלה, כי הזמן הוא טבעת שאין עליה חותם, ואי אפשר לחתם אותו, כי אם על-ידי הדבורי תפלה שאדם מתפלל אליו יתברך בכל יום, ועל-ידי קיום מצוותיו יתברך, ועל-ידי למודי התורה הקדושה.

על-כן ראה ואל תהיה בטלן, חזק ואמץ להשאר ב"היכל-הקדש" קדש הקדשים, ותגלה ותפרסם את אמתת למודו הטוב של רבנו ז"ל לכל בר ישראל.

אֲשֶׁר   ז' שׁוֹז   בְּנַחַל   רִצְט

רֹאה לְהַמְשִׁיךְ בְּהַדְפָּסַת 'הַמְאִיר', מִפְּעַם לְפַעַם תַּעֲתִיק מֵאֶמֶר
אֶחָד מֵהַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים הַמְאִירִים אֹרֹו יִתְבָּרֵךְ בְּעוֹלָם. רֹאה
לְפָרְסַם אֶת רַבְּנֵנוּ ז"ל, וּבְזָכוֹת זֶה יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁתְּצַלִּיחַ בְּכָל דְּרָכֶיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' שׁוֹז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל,
נַחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוֹתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנַצַּח
נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

אוֹדוֹת עֲנִין הַזְּוִוּגִים, עֲלֶיךָ לְדַעַת כִּי אֵין לָךְ עוֹד דְּבַר שֶׁנֶּעְלַם
מֵעֵינֵי בְּשֵׁר וְדָם כְּעֲנִין הַזְּוִוּגִים, וּבְדָבָר זֶה אֵי אֶפְשֶׁר לְהַתְּעַרֵב בְּשׁוֹם
אִפֶּן שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ לְבַד, כִּי הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה הֵם
נִשְׁמָה אַחַת בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, וּכְשִׁיּוֹרְדִים לְמַטָּה — מִתְּפָרְדִים,
זֶה יוֹרֵד לְעוֹלָם עַל-יְדֵי זוּג הוֹרִים זֶה, וְהִיא יוֹרֵדַת לְעוֹלָם עַל-יְדֵי
זוּג הוֹרִים זֶה, וּלְחַבְרָם וּלְקַשְׂרָם וּלְזוּגָם יַחַד — זֶה עָקֵר הַקֶּשֶׁי.
עַל-כֵּן עַל דְּבָר זֶה צְרִיכִים רַק לְמָסֹר אֶת עֲצָמוֹ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּעֲצָמוֹ.

עֲכָשׁוּ זְכִינוּ שֶׁיֵּצֵא לְאוֹר קוֹנְטְרָס "מְצִיאַת-הַזְּוִוּג", וְהִנֵּה מְאֹד
נִכּוֹן שֶׁתִּרְכַּשׁ לָךְ אֶת הַקּוֹנְטְרָס הַזֶּה, וְתִקְיִם אֶת כָּל הַנְּאָמֵר בּוֹ,
וּבּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

בְּדָרְךָ כָּלֵל אִם שְׁנֵי הַצְּדָדִים מִתְרַצִּים, אָסוּר לְעַכֵּב מִפְּאֵת
חֲשֻׁשׁוֹת רְחוּקִים, וּבְכַפְרֻטִיּוֹת כְּהִיּוֹם, צְרִיכִים לְהַתְּחַתֵּן בְּגִיל צְעִיר
מְאֹד, שְׁלֹא יִכְשְׁלוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּעִבְרוֹת.

ש אָשֶׁר ז' שִׁיחַ בְּנַחֵל

על-כֵּן רָאָה לְזַרְזוֹ אֶת עֲצָמָךְ וּלְגַמְרוֹ אֶת הַשְּׂדוּדָה שְׂרוּצָה בָּךְ, וּמִי שְׂרוּצָה אוֹתָךְ, מִסְתַּמָּא זֶה הֵבֵת זֹג שְׁלָךְ.

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (יְבָמוֹת סג.): נְחוּת דְרָגָא וּנְסִיב אִיתְתָּא; הָאָדָם צְרִיךְ לִירֵד מִדְרָגָה אַחַת וּלְהִתְחַתֵּן. וְעַכְשָׁיו כְּשֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, וְיֹדֵעַ שֶׁהוּא שׁוֹם דְּבָר, וְיֹרֵד עוֹד מִדְרָגָה אַחַת, אִזּוֹ בְּנִקְל יָכוֹל לְמַצֵּא אֶת בֵּת זִוּוּגוֹ. וְעַקֵּר קָשִׁי מְצִיאַת הַזִּוּוּג, כִּי מִחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ לְאִיזוֹ יְשׁוּת, עַל-כֵּן רוּצָה תְּמִיד בֵּת זֹג שְׂתִהְיֶה מִתְאַיְמָה לוֹ, וְאִזּוֹ קָשָׁה לְזִוּוּגוֹ, אֲבָל כְּשֶׁאָדָם מִחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ לְלֹא כְלוּם, וְיֹרֵד עוֹד מִדְרָגָה אַחַת, אִזּוֹ בְּנִקְל יָכוֹל לְמַצֵּא אֶת בֵּת זִוּוּגוֹ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתִתְחַתֵּן תַּכְף-וּמִיד, כְּדֵי שְׂתִוְכַל לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּטְהָרָה, כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּסָחִים קיב): הַלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּטְהָרָה, יִשָּׂא אִשָּׁה וְאַחֲרֵי-כֵן יִלְמַד תּוֹרָה. וְהָיָה טוֹב מְאֹד, שְׂתַעֲזֵן וְתִחְזֹר בְּקוּוּנְטֵרס "סֵדֶר דְרָךְ הַלְמוּד" מְרַבְּנוּ ז"ל, וְלִלְמַד בְּאִפְסָן הַזֶּה, וְאִזּוֹ תִזְכֶּה לְטִיֵּל בְּתַנ"ךְ, שְׂשָׂה סְדְרֵי מְשָׁנָה, בְּבָלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסְפָתָא, רַמְב"ם, טוֹר, שְׂלַחֵן עֲרוּךְ מְדֵי יוֹם בִּיּוֹמוֹ, כְּאֲשֶׁר נוֹהֲגִים אֲנָשֵׁי שְׂלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' שִׁיחַ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׂלוֹם רַב.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד אֲנִי מְצֻטְעָר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה.

נִרְאָה שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַסֶּה אֶת כָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם בְּנִסְיוֹן אַחֵר, וְהַנְּסִיּוֹן שְׁלָךְ זֶהוּ נִסְיוֹן קָשָׁה מְאֹד.

לְדַעֲתִי, אִם חֲכִית עַד עַכְשָׁיו, רְאִי לְחִכּוֹת עוֹד קָצֵת. קָדָם אֲיַעֲץ אוֹתָךְ, שְׂתִקְנִי אֶת כָּל הַקּוּוּנְטֵרסִים הַחֲדָשִׁים, וְתִנְיַחֵי אוֹתָם בְּבִית

אָשֶׁר   ז' שִׁיחַ   בְּנַחֵל   שֶׁא

מִפְּנֵי כִּלְכֵּל חֶדֶר כַּמָּה מֵהֶם, בְּאִפְּן שְׁבַעֲלֶיךָ יָבֹא הַבֵּיתָה, יִרְאֶה אֶת
זֶה תָּמִיד לְפָנָי עֵינָיו. וְתַתְּפִלֵּי לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ, שְׂיִקַּח אֵיזָה קוֹנְטְרָס
בְּיָדוֹ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׂיִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה, וְיִחְזֹר אֵלָיו
יִתְבַּרַךְ, כִּי בְּיָדָי אִם יִסְתַּכֵּל בְּאֵיזָה קוֹנְטְרָס בְּעֵין אֲמֶת, בְּיָדָי יֵשׁוּב
בְּתִשׁוּבָה. אֶף-עַל-פִּי-כֵן עַל טְמֵאָה שֶׁל הַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת
נֶאֱמָר (מְשִׁלִּי ב, ט): "כֹּל בְּאֵיזָה לֹא יֵשׁוּבוֹן וְלֹא יִשְׁיִגוּן אֲרָחוֹת חַיִּים",
אֲשֶׁר בְּיָדָי רַחֲמָנוֹת גְּדוּלָה עָלָיו, שֶׁהַתְּדַרְדֵּר בְּבוֹר חֲשׂוֹף וְיָרוּד פְּזָה.

וּמַצֵּד שְׁנֵי עֲלִיף לְלָכַת אֶתוֹ בְּסִבְלָנוֹת גְּדוּלָה מְאֹד, כִּי סוּף כָּל
סוּף כְּבָר חַיִּית עֲמוֹ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה שְׁנַיִם, לֹא כְּדָאֵי עֲכָשׁוּ לְהַתְגַּרֵּשׁ,
כִּי בְּיָדָי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא אָב הַרְחֻמָּן, וְיָכוֹל עוֹד לְהַחְזִירוֹ
בְּתִשׁוּבָה. בֵּין כֶּף רְאִי לְחִזֵּק אֶת הַיְלָדִים, וְלְקַרְבֵּם בְּדְבוּרֵי אֲמוּנָה
וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית.

רְאִי מַה יֵּצֵא מִזֶּה, הֵינּוּ מִהַקּוֹנְטְרָסִים שֶׁתְּשִׁימִי בְּכָל חֶדֶשׁ כַּמָּה
מֵהֶם, בְּאִפְּן שְׂיִהְיוּ תָּמִיד לְפָנָי מְרָאֵה עֵינָיו, וְאִז אִם לֹא תִרְאִי שְׁנֵוִי
לְטוֹבָה עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה — תִּכְתְּבִי לִי, אֲבָל לַעֲת עֲתָה לֹא כְּדָאֵי
לְהַתְגַּרֵּשׁ, כִּי כְּבָר חֲפִית עֲמוֹ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה שְׁנַיִם.

בְּעֵנֶן הַשְּׂדוּכִים לְיְלָדִים, עֲלִיף לְדַעַת, כִּי עֵנֶן זֶה תְּלוּי רַק בְּיָד
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִבֵּל יַפְחִיד אוֹתָךְ שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וּבְיָדָי
בַּתָּךְ תִּמְצָא בְּקָרוֹב אֶת בֶּן זִוְגָה וְתִתְחַתֵּן עֲמוֹ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכְּרִי לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד וּמֵצָב וּלְבַל
תִּשְׁבְּרִי, אֶף שֶׁהַדְּבָר הַזֶּה כּוֹאֵב מְאֹד מְאֹד, כִּי הוּא חֲרָבֵן בְּבֵית מִמֶּשׁ,
אֶף-עַל-פִּי-כֵן גְּדוּל ה' וּמְהִלָּל מְאֹד (תְּהִלִּים מח, ב), וּבְיָדָי לֹא יִמְנַע
טוֹב לְהוֹלִכִים אַחֲרָיו.

רְאִי לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עֲמוֹ יִתְבַּרַךְ, וְלִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ
יִתְבַּרַךְ שְׁבַעֲלֶיךָ יִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה, וּבְכַרְט בְּעֵת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת, אִז תִּכְבְּרִי
הַרְבֵּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אִז הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוּל לְאִשָּׁה. וְאִם
הֵיוּ הַנְּשִׁים יוֹדְעוֹת אֶת מַעֲלַת הָעֵת רְצוֹן הַזֹּאת בְּעֵת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת,

שב אשר ז' שיט בנחל

היו תמיד מתפללות ומבקשות מהקדוש-ברוך-הוא מה שצרכות, כי אז הזמן שלהן שיענו להן את כל משאלות לבן.

היה טוב מאד, אם אפשר לבדק את המזוזות, או לחפש באיזה חדר, שמא אין בו מזוזה, ולשים שם מזוזה. והקדוש-ברוך-הוא ישלח לה מהרה רפואה שלמה מן השמים, רפואת הנפש ורפואת הגוף. העקר ראוי לחזק את עצמו, כי בזה העולם צריכים חזוק גדול מאד, ובפרט בנסיון קשה ומר בזה, אשר בלי התחזקות, חס ושלום, את יכולה להשבר לגמרי. על-כן ראוי לחזק את עצמו, ובדאי לא יעזב אותך הקדוש-ברוך-הוא.

העקר היא תפלה ובקשה, לבקש הרבה ממנו יתברך.

המאחל לה הצלחה.

את הקונטרסים את יכולה להשיג בבני ברק, היה טוב שתקחי מכל הקונטרסים להפיצם בבית — על השלחן, ועל המטה, ועל הארון, והיכן שרק ילך — ימצא שם את הקונטרסים, ובדאי יעזר לו, בעזרתו יתברך. נא ונא להחזיק מעמד ולא להשבר.

ראוי לכתב לי בשורה טובה, אם נעשה איזה שנוי לטובה.

מוהרנ"ת ז"ל, בשעה שהיה לומד גמרא, והזכיר השמות של התנאים והאמוראים, היה נדמה לשומע למודו, כאלו התנא או האמורא עומד שם, מרב דבקות ונעימות שלמד אז.

ז' שיט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר דברים התשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה נגיעו אל ידידי היקר, שותה מימי הנחל, נחל הנובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

אֲשֶׁר   ז' שִׁיט   בְּנַחֵל   שג

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֶלְקֶךָ, שְׂזִכִּיתָ לְהַתְּנִיעַ מִרְבֵּנוּ ו'ל, וְאַתָּה זֹכֶה לְלַמֵּד אֶת סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ. כִּי יְדוּעַ לָנוּ, אֵיךְ שְׂרַבְנוּ ו'ל מֵאֵד בְּקֶשׁ אוֹתָנוּ, שְׂנִתְמִיד בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְהִבְטִיחַ לָנוּ שְׂנִזְכֶּה לְהַעֲשׂוֹת עַל-יְדֵי סִפְרוֹ זֶה בְּעַל תְּשׁוּבָה גְּדוֹל וּבְעַל הַשְּׂגָה וּבְעַל מַח גְּדוֹל. אֲשֶׁרֶי מִי שְׂיִתְמִיד בְּסִפְרוֹ זֶה.

עֲלֶיךָ לְהַתְּחַזֵּק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְּבַרְךָ, וְלִדְעַת שְׂאִין שׁוּם מְצִיאוֹת מִבְּלַעֲדֶיךָ יִתְּבַרְךָ כָּלֵל, וְסוֹף כָּל סוֹף גְּלָה לָנוּ רַבְנוּ ו'ל (תּוֹרָה נ"ב, הַנְּעוֹר בְּלִילָה), שְׂכַשְׂאָדָם יוֹצֵא לַחֲוִץ אֶל הַשְּׂדֵה לְהַתְּבַדְּדוֹת, יְכוֹל לְזָכוֹת לְהַגִּיעַ לְמַדְרָגָה כְּזוֹ, עַד שְׂיִזְכֶּה לְרִאוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָם מְחִיב הַמְּצִיאוֹת, אֲשֶׁר אִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֶיךָ יִתְּבַרְךָ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא.

וּבְאֵמַת אִם הָאָדָם מְבַטֵּל אֶת דְּעָתוֹ לְגַמְרִי, וּמְקַבֵּל אֶת דְּבָרֵי רַבְנוּ ו'ל כְּפִשׁוּטוֹ, וּמֵאֲמִין בָּהֶם, אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ הוּא מְחִיב הַמְּצִיאוֹת, אֲזַ כְּבָר אֵינּוּ צָרִיךְ שְׂדֵה, כִּי כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ אֶצְלוֹ שְׂדֵה, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, כִּי קִדְּם שְׂנַחֲקֵק לְאָדָם, שְׂהַעוֹלָם הַזֶּה הוּא גַם-כֵּן מְחִיב הַמְּצִיאוֹת וְאֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, אֲזַ הוּא צָרִיךְ לְלַכֵּת לְשְׂדֵה וְלַחֲוִץ, לִישֵׁב יָמִים וְשָׁנִים, עַד שְׂיִזְדַּכֶּךָ מַחוּ וְדַעְתּוֹ, עַד שְׂיִגִיעַ לָזֶה. אֲבָל תַּכְּף-וּמְיָד כְּשֵׂאָדָם מְסַלֵּק אֶת דְּעָתוֹ וְשָׂכְלוֹ וְאֶת חֻכְמָתוֹ לְגַמְרִי, וּמֵאֲמִין בְּאֵמוּנָה שְׂלֵמָה מֵה שְׂרַבְנוּ ו'ל אוֹמֵר שְׂפֵן הוּא, וְיודֵעַ אֶת זֹאת בְּבִירוֹ גְּמוּר, בְּלִי שׁוּם סִפְק סִפְקוֹת, אֲזַ אֵינּוּ צָרִיךְ כָּלֵל שׁוּם דְּבָר, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהֵיכֵן שְׂרֵק הוֹלֵךְ — בְּרַחוּב וּבְחֻצָר, הוּא מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְּבַרְךָ.

עַל-כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּדַרְךָ זֶה, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּנֻדָּאֵי יִצְלִיחַ דְּרַכְךָ, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִּצְלִיחַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאֵד...

דש   אשר   ז' שכ   בנחל
ז' שכ.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וכל טוב סלה גיענו אל ידידי היקר, שותה מימי הנחל,
נחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח
נצחים.

חמדת לבבי! עכשו טלפן לי היקר והנעלה ... גרו יאיר, ובשר
לי בשורה טובה, שבשבווע הבא תאמר דרשה בעיר פרמיאל,
ומפליג מאד בדבוריך, על-כן אמרתי לחזק אותך ולאמצך, ולהכניס
בך חיים חדשים, ולהגביה את מחך, שתצא מהקטנות שלך. מה
אתה צריך את אחרים?! תהלה לאל, יש לך כחות עצומים לגלות
ולפרסם את רבנו ז"ל ואת תלמידיו היקרים בעולם.

על-כן לך בכחך זה, והושע את עם ישראל, ואל תסתכל על
שום ברך שבועלם — לא מירושלים ולא מבני ברק וכו' וכו', ולא
משום מקום שבועלם. תתחיל התחלה חדשה, ותגלה ותפרסם את
אמתת מציאותו יתברך, אשר זה עקר האמת — שיתקרבו רק אליו
יתברך.

חמדת לבבי! עליך לדעת, כי האדם נברא בזה העולם לעשות
להשם יתברך דירה בתחתונים, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש
תנחומא, פרשת בחקתי): נתאנה הקדוש-ברוך-הוא, כשם שיש לו דירה
למעלה, כך יתנה לו דירה למטה; הינו כשם שגלוי אורו יתברך
בכל העולמות בהתגלות נוראה ונפלאה מאד, אשר כלם רועדים
ורועשים מפחד גאוונו. כן רצה הקדוש-ברוך-הוא, שיתגלה אורו
יתברך כאן למטה, אשר כלם יראו ויפחדו וירעשו מרב עצם הגלוי
אלקות, אשר בשלמות נזכה לזה בביאת משיח צדקנו. ואשרי מי
שעוזר עוד עכשו לגלותו ולפרסמו, ואז כשיבוא משיח צדקנו, יוכל
להראות באצבעו — הנה זהו האדם שעזר לביאתי.

וכן כל מי שיעסק בדבר זה לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו
יתברך בזה העולם, ויפיץ את אור ודעת רבנו ז"ל ואת ספריו

אֲשֶׁר ז' שְׂכָא בְּנַחֵל שֶׁה

הַקְדוּשִׁים, אֲזִי כְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, יִרְאֶה בְּאֶצְבְּעוֹ
עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וַיְכַרִּיז לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ: "הִנֵּה זֶה שְׁעוֹר
לְבִיאָתִי".

וְדַעַת לְנִבּוֹן, כִּי הַהֶפֶךְ גַּם-כֵּן יִהְיֶה כֶּף, כְּלוֹמַר מִי שְׂמוֹנֵעַ אֶת
הַפְּצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, וְלִגְלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת לְמוֹדוֹ הַטּוֹב שֶׁל
רַבְּנוּ ז"ל, וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי קוֹנָצִים וְעַרְמוּמִיּוֹת, אֲזִי כְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ
לְגַלוֹת אֶת זֹאת, יוֹרֵה לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ: "הִנֵּה הִרְשַׁע הַזֶּה מֵנַע אֶת
בִּיאָתִי".

עֲכָשׁוּ, אֱהוּבֵי, אַחֵי! תִּתְאַר לְעֶצְמְךָ, יֵשׁ בְּעוֹלָם אַרְבָּעָה בְּלִיּוֹן
אֲנָשִׁים, כְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, וַיִּרְאֶה בְּאֶצְבְּעוֹ עַל אָדָם מְסִים: "זֶה
מֵנַע אֶת בִּיאָתִי", אִיזוֹ בּוֹשָׁה וְחִרְפָּה תִּהְיֶה לָהֶוּא. וְלִהְפֹּךְ —
כְּשִׁיִּרְאֶה בְּאֶצְבְּעוֹ: "זֶה עוֹר לְבִיאָתִי", אִיזוֹ שְׂמִחָה וְנֵעָם יִהְיֶה.
עַל-כֵּן רְאֵה, אֱהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר! שְׂתַּהֲיֶה אִתָּה מְאוֹתָם שְׂיִרְאֶה מְשִׁיחַ
בְּאֶצְבְּעוֹ, שְׂזֶה עוֹר לְבִיאָתִי, וְאֵל תִּפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, רַק
רְאֵה לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת אֲמַתַּת לְמוֹדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְתִדְבֹר
רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב.
אֲדַרְבֶּה, רְאֵה לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְדוּשִׁים, שְׂפִיִצּוּ אֶת
הַקּוֹנְטְרָסִים, וְהִיוּ עֵינֵיךָ רוֹאוֹת אֶת מוֹרִיךָ, וְדִי לְחַכְמֵימָא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' שְׂכָא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שְׂתִרְאוּ שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בְּבֵיתְכֶם.
וּבְפָרֵט אֶת צְרִיכָה לְהִיּוֹת הַחֲכָמָה, וְתִמְיֵד תִּרְאִי שְׂהַשְׁלוֹם יִתְחַלֵּל
מִצְדָּדְךָ, כִּי כְּשֶׁהָאִשָּׁה מְעוֹרְרַת תְּחַלֶּה, הַבֵּית כָּבֵר מְאִיר בְּאִפְּן אַחַר
לְגַמְרֵי, כִּי (מְשַׁלֵּי יד, א): "חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה, וְאוֹלֵת בְּיָדֶיהָ

שו אֲשֶׁר ז' שכא בנחל

תְּהַרְסֶנּוּ, הִינּוּ אִם הָאִשָּׁה חָכְמָה, וַיִּוְדַעַת לְהַקְדִּים תָּמִיד אֶת פְּנֵי
בְּעֵלָה בְּחִיּוֹף וּבְשִׁמְחָה וּבְאַהֲבָה, עַל-יְדֵי-זֶה בּוֹנָה אֶת בֵּיתָהּ, אַזִּי
אֶפְלוּ כְּשֶׁהַבַּעַל יִהְיֶה הַכִּי קָשָׁה בְּעוֹלָם, עַל-יְדֵי הַחִיּוֹף וְדַבּוּרֵי הַנֶּעֱם
שָׁלָף, תִּשְׁנִי אוֹתוֹ לְגַמְרִי, וְתִשְׁבְּרִי אֶת הָרַע שְׁלוֹ. "וְאוֹלֶת בִּידֵיהָ
תְּהַרְסֶנּוּ", אֲבָל אִם הִיא הוֹלֶכֶת בְּדַרְךָ שֶׁל שָׁטוֹת וְכַעַס, קַפְדוֹת
וּרְצִיחָה, אַזִּי הוֹרֶסֶת בִּידֵיהָ אֶת שְׁלוֹם בֵּיתָהּ.

עַל-כֵּן רְאֵי לַחֲזֵק מְאֹד אֶת בְּעֵלָךְ הַיָּקָר, שְׂיֻכַּל לְלַמַּד תּוֹרָה, וְכֵן
יֻכַּל לְקָרֵב רְחוּקִים לְעַבּוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִז תִּתְחַלְקֵי שׁוּהַ בְּשׁוּהַ עִם
הַשָּׂכָר וְהַטּוֹב הַגָּנוּז בְּשִׁבִיל אֵלּוֹ אֲשֶׁר זֹכִים לְקָרֵב רְחוּקִים.

וְרֵאוי לָךְ לַחֲזֵק נָשִׁים אַחֲרוֹת גַּם-כֵּן, וּלְגַלוֹת לָהֶן אֶת עֲצוֹת
רַבְּנוּ ז"ל, וּבִפְרָטִיּוֹת אֶת הָעֲצָה הַזֹּאת לְגַלוֹת — אֲשֶׁר לְהִתְחִיל אֶת
הַשְּׁלוֹם בַּבַּיִת, זֶה בָּא מִהָאִשָּׁה דִּיקָא.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׂתַצְלִיחוּ בְּכֹל דְּרַכְכֶם, וְתִהְיֶה
לָכֶם פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַע, וְתִרְוּוּ רַב נַחַת מִהַיְלָדִים, וְשִׂיגְדְלוּ תַלְמִידֵי
חֲכָמִים אֲמִתִּיִּים וְצַדִּיקִים קְדוֹשִׁים, אֲשֶׁר יֵאִירוּ אֶת הָעוֹלָם עִם אוֹרוֹ
יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא לְרֵאוֹת לְעֹזֵר לְבַעֲלָךְ, שְׂיֻזְפָּה לְקָרֵב רְחוּקִים לְעַבּוֹדָתוֹ
יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כִּי דָבָר זֶה הוּא מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב עִכְשָׁו בְּשָׂמִים, וּבִפְרָט
בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁהַמְסִיוֹן, יִמַּח שְׁמֶם וְזַכְרָם, מִתְפַּשֵּׁט מְאֹד מְאֹד,
וּבְכֹל יוֹם לוֹכְדִים נְשָׁמוֹת חֲדָשׁוֹת בְּרִשְׁתָּם הַטְּמְאָה. עַל-כֵּן אֲשַׁרִּי מִי
שְׂעוֹזֵר לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֲשַׁרִּי הָאִשָּׁה
הַזּוֹכָה לְעֹזֵר לְבַעֲלָהּ, וּבִפְרָט אֶת צְרִיכָה לְעֹזֵר לְבַעֲלָךְ, כִּי יֵשׁ לוֹ
פְּחוֹת עֲצוּמִים לְקָרֵב רְחוּקִים.

נָא וְנָא לְדוֹן אוֹתוֹ תָּמִיד לְכַף זְכוּת, וְלֶאֱהֹב אוֹתוֹ בְּתַכְלִית
הָאַהֲבָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ כָּל טוֹב.

אָשֶׁר ז' שִׁכְבַּ בְּנִחָל שׁוּ
ז' שִׁכְבַּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תְּלִמִּידֵי "הַיִּכְל־הַקְדוֹשׁ", הַיְוֵ"ה
עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! רַבְּנוּ ז"ל אֹמְרֵי (לְקוּטֵי־מִוֶּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
רנ), שֶׁכָּל מִיָּנִי צָעַר וְיִסּוּרִים שְׁעוֹבְרִים עַל בְּנֵי־אָדָם, זֶה רַק מִחֲמַת
חֶסְרוֹן הַדַּעַת, כִּי מִי שֵׁי־שׁ לֹא דַעַת, וַיִּוְדַע שֶׁהַכֹּל מִהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא,
אֵין לֹא שׁוֹם יִסּוּרִים, כִּי יוֹדַע אֲשֶׁר "הַיְוֵ"ה נִתֵּן וְהַיְוֵ"ה לְקַח, יֵהִי שֵׁם
הַיְוֵ"ה מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם" (אִיּוֹב א, כא), וְנוֹתֵן תּוֹדָה לְפָנָיו
יִתְבָּרֵךְ.

מֵהֵיכָן נִמְשָׁךְ הַצָּעַר? כְּשֵׁי־שׁ לְאָדָם חֶסְרוֹן הַדַּעַת, וְאִינוּ יוֹדַע
שֵׁי־שׁ כָּאֵן הַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית מֵאֲתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְלָמָּה בְּכָל־לֵךְ אָנוּ צָרִיכִים אֶת
הַצָּעַר? מֵהֵיכָן מֵגִיעַ לָנוּ סִבָּל וְיִסּוּרִים, וְלָמָּה שׁוֹלַח לָנוּ הַקְדוֹשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא אֶת הַצָּעַר וְהַסִּבָּל? אֵלֶּא אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (מִנְחֹת
נג): מֵה זֵית אֵינוּ מוֹצִיא שְׂמֵנוּ, אֵלֶּא עַל־יְדֵי כְּתִית, אֵף יִשְׂרָאֵל אֵינָם
חוֹזְרִים לְמוֹטָב, אֵלֶּא עַל־יְדֵי יִסּוּרִים; כָּל זְמַן שֶׁלֹּא עוֹבֵר עַל הָאָדָם
יִסּוּרִים וְצָרוֹת וּמְכַאֲבִים רָעִים, אֵינָנוּ שֵׁם לֵב שְׂצָרִיף לְפִשְׁפֹּשׁ
בְּמַעֲשָׁיו וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, כִּיּוֹן שְׁעוֹבֵר עָלָיו אֵיזָה מִשְׁבֵּר בְּתַיִם, אִז
מִתְחִיל לַעֲשׂוֹת חֲשׁוֹבוֹן הַנֶּפֶשׁ, וְשׁוֹב עַד הַמַּכְהוּ. נִמְצָא, שֶׁיִּסּוּרִים זֶהוּ
חֶסֶד גָּדוֹל. וְלָכֵן אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (בְּרַאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ט',
סִימָן ח'): 'טוֹב מְאֹד' — זֶה מִדַּת הַיִּסּוּרִים, שֶׁעַל יְדֵהּ הַבְּרִיּוֹת בָּאִים
לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

עִם כָּל זֹאת אָנוּ רוֹאִים, שֶׁאָדָם יְכוֹל דִּיקָא עַל־יְדֵי יִסּוּרִים
לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי בַעַת שְׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם צָרוֹת רַבּוֹת, הוּא
נִמְצָא בְּסִפְנֵי גְדוּלָה מְאֹד, שֶׁלֹּא יֵאָבֵד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא
גַּם יַחַד, כִּי מֵרַב צָעַר וְעִגְמַת נֶפֶשׁ, הוּא יְכוֹל לְשַׁכַּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ,
לְשַׁכַּח שֶׁהַכֹּל בָּא מֵאֲתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְלָכֵן אֹמְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁעַקֵּר הַצָּעַר

שח   אָשֶׁר   ז' שֶׁכַּב   בְּנַחֵל

שָׁעַם יִשְׂרָאֵל סוֹכְלִים, זֶה רַק מִפְּנֵי שֶׁהֵם בֵּין הַגּוֹיִים, וְחוֹשְׁבִים שֶׁהַכֹּל טֹבֵעַ, מְקַרְהַ וּמְזַל, וְזֶה שׁוֹבֵר אוֹתָם לְגַמְרִי. אִם אָדָם הֵיךְ יוֹדֵעַ, שֶׁכָּל מֵה שֶׁקוֹרָה אֵתוֹ, זֶה רַק מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, תְּמִיד הֵיךְ שָׂמַח. אֲבָל בְּרִגַע שְׂאִינְנוּ יוֹדֵעַ אֵת זֹאת, אֲזִי הוּא שָׁבוֹר. וְלִכֵּן עָלִינוּ לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֵמְנוּ תְּמִיד הַשְּׂגָחַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ.

עַם כָּל זֹאת אֲנָשִׁים שׁוֹאֲלִים: מִדּוּעַ צְרִיכִים אֵת הַיִּסּוּרִים? מִי צְרִיךְ אֵת זֹאת? אֵלָּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְנַסּוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֵתָנוּ, לְרִאוֹת אִיךָ נַחֲזִיק מֵעֲמֹד בְּעַת הַצֵּעַר וְהַסָּבָל, כִּי חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (לְקוּט בְּרֵאשִׁית קִנֹּב): אֵין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵיַחַד שָׂמוֹ עַל בְּרִיָּה כְּשֶׁהוּא חַי, אֵלָּא עַל בַּעַל יִסּוּרִים; כְּשֶׁעוֹבְרַת עַל הָאָדָם צָרָה, וְהוּא מַחֲזִיק מֵעֲמֹד, בְּזֶה מְגַלֶּה שֶׁהוּא מְסוּר בְּאֵמַת לְבוֹרָאוֹ, אֲבָל אִם אֵינוֹ עוֹמֵד בַּנְּסִיוֹן, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ מְשַׁרְה שְׂכִינְתוֹ עָלָיו.

מֵהִי שְׂכִינָה? זוֹ הָאֵמוּנָה. הַשְּׂלֵמוֹת שֶׁאָדָם צְרִיךְ לְהַגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם — לִידַע שְׂאֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכַל אֵלְקוֹת גְּמוּר הוּא. וְכִכֵּל שֶׁאָדָם מְבַטֵּל עֲצֵמוֹ יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, יוֹתֵר נִמְשָׁךְ עָלָיו אוֹר הַבוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ, שְׂזוֹ הַשְּׂמִחָה הָאֵמֶתִית. וְאֵמוּנָה וְשְׂמִחָה עוֹלוֹת בְּקִנְיָה אֶחָד; כְּכֹל שֶׁאָדָם מֵאֵמִין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֹה אֵתוֹ, עִמּוֹ וְאֵצְלוֹ — כִּי הוּא שָׂמַח. וְלִהְפֹּךְ — כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שִׁישׁ כָּאֵן טֹבֵעַ, מְקַרְה וּמְזַל, וְהַכֹּל סְבוֹת מְבַגֵּי-אָדָם, אֲזִי הוּא בַּעֲצָבוֹת. וְכִמוֹ שְׂאוּמֵר דְּוֹד הַמְּלִיךְ (תְּהִלִּים קטו, ד): "עֲצַבְיָהֶם כְּסֶף וְזָהָב מַעֲשֶׂה יְדֵי אָדָם"; כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהַכְּסֶף וְזָהָב בָּא מִבְּנֵי-אָדָם, אֲזִי שִׁיךְ עֲצָבוֹת, אֲבָל אִם יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מֵאֵתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֵין שִׁיךְ עֲצָבוֹת כָּלֵל. לְמַדִּים מִכָּאֵן גְּדֹל נִפְלְאוֹת הַהִשְׁגָּחָה; כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל נַעֲשֶׂה מִלְּמַעְלָה, כָּל הַחַיִּים שָׁלוֹ מִתְּנַהֲלִים בְּצוֹרָה אַחֲרַת, כְּמוֹ שְׂאוּמֵר מוֹהֲרֵנִי ת' ז"ל: בְּשִׁבִיל הַהִתְנוּצְצוֹת אֵלְקוֹת שִׁישׁ לִי, הַמְּחַשְׁבָה שְׁלִי אַחֲרַת, הַדְּבוּר שְׁלִי אַחַר, הַשְּׂמִיעָה שְׁלִי אַחֲרַת וְכוּ'.

נִמְצָא, שֶׁהַיִּסּוּרִים זֶה דְּבַר טוֹב מְאֹד, אֲבָל לֹא כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְמַדְרָגָה כְּזוֹ, לְהַרְגִישׁ כִּי. וְאוֹמְרִים חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים

אָשֶׁר   ז' שֵׁכֵב   בְּנִחַל   שֵׁט

(בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ט', סִימָן ח'): צֵא וּרְאֵה אֵיזוֹהֵי דְרָךְ הַמְּבִיָּאָה אָדָם לַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא? אֵלֹהֵי הַיְסוּרִים. אָדָם בָּא לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ וּבּוֹכָה עַל צְרוּתוֹ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵב לוֹ. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּסִיקְתָא רַבְתֵּי מִז) אֵיב — אֶלְמָלָא קָרָא תַגָּר כְּשֶׁבָאוּ עָלָיו יְסוּרִים, כְּשֶׁם שְׂאוּמְרִים עֲכָשׁוּ: אֱלֹקֵי אַבְרָהָם, אֱלֹקֵי יִצְחָק וְאֱלֹקֵי יַעֲקֹב, הֵיוּ אוֹמְרִים: אֱלֹקֵי אֵיב. עַל אֵיב עָבְרוּ יְסוּרִים נוֹרְאִים מְאֹד, וּמֵאַחַר שָׂרִטָן, וּבָא בְּקוֹבְלָנָה כְּלָפֵי מַעְלָה, עַל-פֶּן אֲבָד זְכִיּוּתוֹ. אֵלֹהֵי הָיָה שׁוֹתֵק כְּפִי הָאֲבוֹת הַקְדוּשִׁים, הָיָה זּוֹכֵה כְּמוֹתָם; כִּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם עָבְרוּ נְסִיוֹנוֹת נוֹרְאִים: אַבְרָהָם אָבִינוּ עָבַר עֲשָׂרָה נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים וְעָמַד בְּכֻלָּם. יִצְחָק אָבִינוּ עָבַר נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וְעָמַד בָּהֶם. יַעֲקֹב אָבִינוּ סָבַל יוֹתֵר מִכֻּלָּם: צָרַת יַעֲשׂוּ, צָרַת לֶבֶן, צָרַת רַחֵל, צָרַת שְׂמֵעוֹן, צָרַת יוֹסֵף, צָרַת דִּינָה, וְהַחֲזִיק מֵעַמָּד, אָזִי זָכָה שֶׁהֵעֱמִיד אֶת כָּלֵל גְּשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. אֲבָל אֵיב מְסַפֵּן, לֹא יָכוֹל הָיָה לְהַחֲזִיק מֵעַמָּד, וְלָכֵן הִפְסִיד זְכוּתוֹ.

זֶהוּ לְמוֹד עֵמֶק בְּעִבּוּרָנוּ; כִּי עָלִינוּ לַיְדַע, אִף שְׂאָנוּ עוֹבְרִים עֲכָשׁוּ זְמַנִּים קָשִׁים מְאֹד, הַכֹּל זֶה נְסִיּוֹן מִן הַשָּׁמַיִם, שְׂמַנְסִים אוֹתָנוּ לְרֵאוֹת אֵיךְ נַחֲזִיק מֵעַמָּד, אֵיךְ לֹא נִשְׁבֵּר מִשׁוֹם דְּבָר, אֵיךְ דִּיגָא עֲכָשׁוּ כְּשֶׁכָּל-כֶּף מֵרָ לָנוּ, נִרְאֶה לְכֻלָּם, שְׂלֵא יוֹכְלוּ לְהַכְנִיעַ אוֹתָנוּ, עַל אִף כָּל הַצְרוּת וְהַיְסוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עָלֵינוּ. אֲבָל זֶה תְּלוּי בְּדָבָר אֶחָד: כָּלֵם מְדַבְּרִים מַחֲזֵרָה בְּתִשׁוּבָה, מְעוֹרְרִים וּמְחַזְּקִים בְּנֵי-אָדָם שִׁישׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמָה לֹא עוֹשִׂים בְּעִבּוּר זֶה, נוֹתְנִים הַרְצָאוֹת לְכֻלָּם מְעִיר לְעִיר, מְכַפֵּר לְכַפֵּר, מְמוֹשֵׁב לְמוֹשֵׁב, לְהָשִׁיב אֶת הַבְּרִיּוֹת לְצוּר מַחֲצַבְתָּן, אֲשֶׁר זֶה זְכוּת גְּדוּלָה מְאֹד וְתַקוּן נִפְלָא לְגִשְׂמָה — כְּשׁוֹזְכִים לְקָרֵב אַחֲרֵים אֵלָיו יִתְבַּרְךָ. אֲבָל אֵין אִישׁ שֵׁם עַל לֵב, שֶׁהִיסוּד וְהַעֲקָר בַּחֲזָרָה בְּתִשׁוּבָה — לְהַתְּבוֹנֵן וְלְהִבִּין אֵיךְ אָנוּ מַתְּנֵהֲגִים אֶחָד עִם הַשָּׁנִי, הָאֵם אֵינָנוּ גּוֹזְנִים וְגוֹזְלִים כְּסָף מִהַזִּילֵת? הָאֵם אֵינָנוּ עוֹשִׂים עוֹלוֹת לַזִּילֵת?! בֵּין אָדָם לְחִבְרוּ זֶה יוֹתֵר חָשׁוּב מִבֵּין אָדָם לְמָקוֹם, וְהַרְאֵה — שְׂחַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (יוֹמָא פו.): עִבְרוֹת שְׂבִין אָדָם לְמָקוֹם יוֹם הַכַּפּוּרִים מְכַפֵּר, נִתֵּן לָנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹם אֶחָד, וּבוּ מוֹחֵל לָנוּ עַל כָּל חֲטָאֵינוּ,

שי   אָשֶׁר   ז' שִׁכְב   בְּנַחֵל

עד כְּדֵי כֶּף שְׂאוּמָרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עִין בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ב', סימן ג'): "וַיְהִי עֶרְב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד" — זֶה יוֹם הַכַּפּוּרִים. וְכֵן אוּמָרִים (יומא כ.): בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים אֵין הַסֵּמ"ךְ-מ"ם יְכוּל לְקַטְרֵג, שְׁטֵן בְּיוֹמָא דְכַפּוּרֵי לִית לִיה רְשׁוּתָא לְאַסְטוּנֵי; וְכֵן אוּמָרִים (פְּרָקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, פָּרָק מ"ה): רָאָה סֵמ"ךְ-מ"ם שְׁלֵא נִמְצָא בְהֶם חֲטָא בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, אָמַר לְפָנָיו: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, יֵשׁ לָךְ עִם אֶחָד בְּאַרְץ כְּמִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת בְּשָׂמִים, מָה מִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת יַחֲפִי רַגְלֵךְ כֶּף יִשְׂרָאֵל, מָה מִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת עוֹמְדִים, כֶּף יִשְׂרָאֵל עוֹמְדִים. נִמְצָא, שְׂיוֹם הַכַּפּוּרִים מְכַפֵּר עַל עֲוֹנוֹת שְׂבִין אָדָם לְמָקוֹם, אָבֵל עַל עֲבֻרוֹת שְׂבִין אָדָם לְחִבְרוֹ אֵין יוֹם הַכַּפּוּרִים מְכַפֵּר, עַד שְׂיִרְצָה אֶת חִבְרוֹ; נִמְצָא, שְׁזָה חָשׁוּב יוֹתֵר מִכָּל.

כָּל הַלְמוּד הַעֲמַק שֶׁל רַבּנוּ ז"ל, הַמְלַמְדֵנוּ — שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, זֶה צָרִיךְ לְהַבִּיאֵנוּ לְהַתְחַזְקוֹת עֲצוּמָה בֵּין אָדָם לְחִבְרוֹ, לְתַן תְּשׁוּמָת לֵב לְזוּלָתוֹ, לְשֹׁמֵר בְּכַבוֹד הַבְּרִיּוֹת. לְדַאֲבֹנְנוּ הָרַב, עִם יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת אֲלֵפִים שָׁנָה, הוֹרְגִים, שׁוֹחֲטִים וְשׁוֹרְפִים אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מֵינֵי מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת וְאַכְזָרִיוֹת, וְאֵין רוּאִים קֶץ וְסוֹף לְצָרוֹתֵינוּ. אוּמָרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יומא ט: ט:): הַכֹּל בָּא מִשְׁנֵאת חֵנָם, שְׂאֶחָד שׁוֹנָא אֶת הַשְּׁנִי, זֶה הַסֵּבָה לְכָל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים. וְלִכֵּן כָּל הַלְמוּד שֶׁל רַבּנוּ ז"ל הוּא — לְדוֹן זֶה אֶת זֶה לְכַף זְכוּת, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי ז"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רַפ"ב), שְׂצָרִיכִים לְדוֹן אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְכַף זְכוּת, אֲפֹלוּ רָשָׁע גָּמוּר. מָה זֶה רָשָׁע גָּמוּר? מְסַבֵּן אָדָם שְׂאֵינוּ יְכוּל לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד, נִתְגַּבֵּר עָלָיו יִצְרוּ וְעֵבֵר עֲבָרָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אוּמַר רַבּנוּ ז"ל, שְׂצָרִיכִים לְדוֹן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת. כִּי מְסַבֵּן, בְּאַמַּת אֵינוּ רוּצָה לְחֲטֹא, אִף מָה יַעֲשֶׂה?! מִחֲמַת שְׂיִצְרוּ מִתְגַּבֵּר עָלָיו, עַל-כֵּן צָרִיכִים לְדוֹנוּ לְכַף זְכוּת. עִם כָּל זֹאת אוּמַר רַבּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן פ"ח): אֵין מְלַמְדִים זְכוּת עַל הַמְּסִית; מִי שְׂמַדִּיחַ נֶגֶד זוּלָתוֹ, עָלָיו אָסוּר לְלַמֵּד זְכוּת, כִּי הוּא שְׂלִיחַ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם. אָדָם שְׂעוֹשֶׂה פְּרוּדִים בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכָל כַּח הַטְּמָאָה שְׁלוֹ 'הַפֶּרֶד וּמִשְׁל', מִמֶּנּוּ צָרִיכִים לְהַשְׁמֵר מְאֹד, וְאָסוּר לְהַפִּיךְ בְּזְכוּתוֹ, כִּי הוּא מְקַלְפֵת הָעֶרְב-רַב, שְׂהַקִּימוּ בְּכָל עִיר וְעִיר,

אָשֶׁר ז' שֵׁב בַּנְּחָל שִׂיא

בְּכָל כָּפָר וּכְפָר, בְּכָל מוֹשְׁבָה וּמוֹשְׁבָה רָשַׁע מְרָשָׁע, שִׁיגָרָם פְּרוּדִים
בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (ספֿר-הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן טו):
בְּמָקוֹם מְרִיבָה — שָׁם הַשֵּׁטֶן.

וְלָכֵן אֲנַחְנוּ תַלְמִידֵי רַבְּנוּ ו"ל, הַרוֹצִים לִילֹךְ בְּדַרְכּוֹ הַקְּדוֹשָׁה
שְׁסָלֵל לָנוּ, עֲלִינוּ לְקַבֵּל עַל עַצְמֵנוּ לְאַהֲבָה זֶה אֶת זֶה, לְכַבֵּד אֶחָד אֶת
הַשֵּׁנִי, וְלַעֲשׂוֹת כָּל מְאֻמָּץ וְהַשְׁתַּדְּלוּת, שִׁיהִיָּה בִּינֵינוּ שְׁלוֹם וְאַהֲבָה,
וְזֶה יִבְטַל אֶת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם.

עֲלִינוּ לְקַבֵּל עַל עַצְמֵנוּ בְּיָתֵר שְׂאת וּבְיָתֵר עֵז לְעֹזר אִישׁ אֶת
אָחִיו, וְלְהַרְבּוֹת בְּאַהֲבַת הַבְּרִיּוֹת וּבְגַמְלוּת חֲסֵדִים, וּלְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת
כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּבְזֶה שׁוֹחֲטִים אֶת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, אֲשֶׁר כָּל עַנְיָנוּ
פְּרוּדִים וּפְלוּגִים, לְשׁוֹן-הַרְעָה, רְכִילוֹת וְלִיצְנוּת.

עַל-כֵּן בָּאוּ וְנִתְאַחַד יַחְדָּו, וְנַעֲזֹר זֶה לְזֶה, וְנִתְחַזַּק וְנַעֲוֹדֵד וְנִשְׁמַח
אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֹּו.

אַבְקָשׁ אֶת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים בְּכָל מְקוֹמוֹת
מוֹשְׁבוֹתֵיהֶם! תְּדַעוּ לָכֵם, שֶׁהִיִּסוּד בְּחֻדְרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל זֶה אַהֲבָה,
לְמַצָּא אֶת הַטּוֹב שֶׁל כָּל אֶחָד. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיִּכּוֹל לְעֹזֵר, שְׁנִזְנֶה
לְהוֹסִיף בְּתִים אֶל בֵּית הַתְּפִלָּה — אֲשֶׁר לֹו וְאֲשֶׁרִי חֲלָקוּ! כִּי רַבְּנוּ
ו"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח'), שֶׁצָּרִיכִים לְקָרֵב יְהוּדִים אֶל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כָּל יְהוּדִי שֶׁמִּתְקַרֵּב יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, נִתְרַבֵּים
בּוֹ הַבְּתִים, וְהַעֲקָר לְקָרְבוֹ אֶל תְּפִלָּה. וְלָכֵן יֵשׁ לִי רְצוֹן עֵז מְאֹד
לְהַדְּפִיס מְלִיזֵן קוֹנְטְרָסִים וְחוֹבְרוֹת, אֲשֶׁר הֵם תְּמַצִּית דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל
מֵה"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" וְה"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וּלְקָרֵב אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
אֶחָד לְאֶחָד, שֶׁתְּהִיָּה אַהֲבָה בִּינֵינוּ, שֶׁמִּתְחַה בִּינֵינוּ. וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁיִּתֵּן
יָד וְכַתֵּף לְעֹזֵר לִי לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפַּעַל כְּסוּפִי וְרְצוֹנִי לְהַדְּפִיס
אֶת הַסְּפָרִים, וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁיַּעֲזֹר לְהַפִּיצֵם. וְאֲנִי מְבַטֵּיחַ לְכָל
אֶחָד מְאֻמָּץ שְׁלוֹמֵנוּ — מִי שֶׁיַּצֵּא לְהַפְצֶה, יִהְיֶה לוֹ שְׁפַע, כִּי עַם
יִשְׂרָאֵל צְמֵאִים עַכְשָׁו מְאֹד לְדַבֵּר ה', וְרוֹצִים מְאֹד לְהִתְחַזֵּק. וְלָכֵן
בָּאוּ וְנִקַּח עַל עַצְמֵנוּ מְצֻנָה זֹו שֶׁל אַהֲבָה — לְאַהֲבָה אֶת כָּל אֶחָד,
וּלְבַקֵּשׁ סְלִיחָה זֶה מִזֶּה, וְנַעֲבֹד הַרְבֵּה עַל מְצוּוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ,

שיב אשר ז' שכב בנחל

אשר זה היסוד של כל היסודות, וזה יכניס בנו שמחה עצומה.

ובפרט אנשי שלומנו היקרים, המפיצים את אור רבנו ז"ל, צריכים לדעת, שאין עוד מצוה גדולה יותר מזו, וכל אחד תהיה אצלו תמיד חבילת ספרים להפיצם ליהודים, ולקרובם אליו? תברך, כי יש עכשו עניות ודחקות בכל העולם כלו, אנשים מחסרי פרנסה, מבטלים, נכנסו בחובות וכו', והם שבורים ורצוצים, והספרים הללו מחזקים ומחיים אותם ממש, כמים קרים על גפשי ציפה.

עקר רצוני להציל את בני הנעורים מעון, ולקחתני על עצמי להשיאם סמוך לפרקם, בטרים ידעו טעם חטא. והנה הסמ"ך-מ"ם שלח את כל החצים כנגדי, מפאת שרואה כי אני הורס לו את הרכו ומבטל אותו, באשר הוא רוצה להכשיל את בני הנעורים, והנה אני מציל אותם, ונוטל את הנשמות מפיו הטמא, אזי קם עלי בכל מיני נכלי ערמומיות. אבל אינני מתיאש כלל, ואני מחזיק ואחזיק מעמד, בעזרתו? תברך.

יש מצות עשה: "זכור את אשר עשה לך צמלק", לבל נשכח מיהו צמלק — הלא זהו הסמ"ך-מ"ם וגנדא דליה, אשר אינם בוחלים בשום אמצעי, העקר לעקר כל זיק של קדושה בעם ישראל — היה לא תהיה, ומוסרים ומלשינים את הצדיק ואנשיו בכל מיני עלילות רשע, כדי לבטל את הודו והטהרה, הטוב והישר — אך לא יעלה בידי, ולא יועיל להם כלל!

אך זאת תדעו, שעל כל אלו המוסרים אנו מתפללים: "ולמלשינים אל תהי תקוה" [לחיות], באשר הוציאו עלי עלילת שקר, הקדוש-ברוך-הוא יעיד, שמעולם לא נגעתי בפרוטה אחת של איזה אדם, וכל מה שהיה לי נתתי תמיד לאחרים, ומסרתי נפשי בעבור הזולת. והנה הגעתי למצב כזה, שרשעים ארורים קמו נגדי. אך אינם יודעים, שביבוא היום, וכל הרע יפל עליהם, ולנפילתם לא תהא תקומה כלל, באפן שלא תארו ולא שיערו כלל.

אבקש אתכם, שתתפללו בעבורי, ובזה תגדמו לי נחת רוח

אֲשֶׁר   ז' שֵׁב   בְּנַחֵל   שִׁיג

גְּדוֹל מְאֹד, כִּי כָּל תְּפִלָּה וְתַחֲנֻנָּה שְׁאֵדָם מְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ —
נִשְׁמַעַת וְנִתְקַבְּלָת לְמַעַלָּה. זָכְרוּ הֵיטֵב אֶת הַטּוֹבוֹת שֶׁקִּבַּלְתֶּם מִיָּמַי,
אֲשֶׁר מִסִּרְתִּי נִפְשִׁי בְּעִבּוּרְכֶם, וְיַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכָּבֵר גְּזֻכָּה
לְהִתְרַאוֹת יַחַד.

וְעַקֵּר הַעֲזוּרָה שְׁלָכֶם בְּשִׁבְלִי — תְּפִלָּה. אָבֵל אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רֵל"ט), שֶׁהַתְּפִלָּה תְּלוּיָה בְּשָׁלוֹם, אִם תַּחֲזִיקוּ
עֲצָמְכֶם בְּיַחַד, שׁוֹם קִלְפָּה וּמִשְׁחִית לֹא יוּכְלוּ לָכֶם, וְיִתְקַבְּלוּ
תְּפִלוֹתֵיכֶם לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן לִפְנֵי אֲדוֹן כָּל.

וְלָכֵן אֲנִי מִתְחַנֵּן אֲלֵיכֶם, רְאוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מְאֻמְצִים בְּעוֹלָם,
שֶׁבְהֵיכְלוֹ שָׁל רַבְּנוּ ז"ל "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ", אֲשֶׁר מוּבָא בְּדִבְרֵי ז"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נ"ט), שֶׁהַצַּדִּיק בּוֹנֵה "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ", שֶׁם
תְּהִיָּה רַק אֶהְבֶּה וְאֶחָדוֹת. מִי שֶׁלֹּא זָכָה וְעֻזַּב אֶת "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ",
לְבִסּוּף סָבֵל סָבֵל גְּדוֹל מְאֹד, וְכָל אֱלוֹ שִׁמְחִיזִיקִים מְעַמֵּד, וְהֵם בְּתוֹךְ
"הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ", זוֹכִים לְנַחַת וּלְכָל טוֹב. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ע"א), שֶׁצַּרִּיכִים כַּחוֹת גְּדוֹלִים לְהִשְׁאֵר בְּהֵיכְלָא
דְּמִלְכָא, וְאֲשֶׁר כַּח בְּהֵם לַעֲמֹד בְּהֵיכַל-הַמְּלָךְ, צָרִיךְ כַּחוֹת עֲצוּמִים
לְהַחֲזִיק בְּהֵיכַל-הַמְּלָךְ, כִּי מְגַרְשִׁים אֶת הָאָדָם מִשָּׁם, עַל-יְדֵי כָּל מִינֵי
חֲלִישוֹת הַדַּעַת שְׁעוֹלִים עַל דַּעַתוֹ, וְאֵף אֶחָד אֵינוֹ קוֹלֵט, שְׂזָה בְּעֲצָמוֹ
הַסֵּמ"ךְ-מ"ם שִׁמְחִלִּישׁ אֶתְכֶם, וּמְבִיא לָכֶם מַחִין שֶׁל חוּץ לְאָרֶץ,
שֶׁלֹּא מְרַגְּשִׁים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. מֵה שְׂאִין בֶּן בְּהֵיכַל-הַמְּלָךְ,
שֶׁם זֶה מַחִין שֶׁל אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, מַחִין שֶׁל אֶהְבֶּה, אָבֵל "וְאֲשֶׁר כַּח
בְּהֵם לַעֲמֹד בְּהֵיכַל הַמְּלָךְ". אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל — כַּח דִּיקָא, כִּי בְּנֻדְאֵי
צַרִּיכִים כַּח וּגְבוּרָה לְהַחֲזִיק בְּזָה — לְהִיּוֹת בְּהֵיכְלָא דְּמִלְכָא, שֶׁשָּׁם
מִתְגַּלֶּה הַנֶּעֱם הַעֲלִיּוֹן.

כְּלָנוּ יְכוּלִים לְחַיּוֹת חַיִּים נְעִימִים, כְּלָנוּ יְכוּלִים לְשַׂמֵּחַ וּלְרַקֵּד,
אִם רַק נִתְאַחַד יַחַד וְנַעֲזֹר אִישׁ לְרֵעֵהוּ, וְנִשְׁתַּדֵּל לְאַהֲבֵה זֶה אֶת זֶה,
וּלְכַבֵּד אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וּבְזָה תִזְכּוּ לְרִאוֹת נַחַת אֲצֵל יְלַדֵּיכֶם, אֲשֶׁר
סוּף כָּל סוּף הַיְלָדִים הֵם הַעֲיָנִים שְׁלָכֶם, הַעֲתִיד שְׁלָכֶם, רְאוּ לְפַקֵּחַ
עֵינֵיכֶם וְתִרְחַמוּ עֲלֵיהֶם.

שיד   אָשֶׁר   ז' שִׁכְג   בְּנַחֵל

נָא וְנָא הַתְּפִלָּלוּ לְפָנָיו יְתַבְרַךְ, שְׂיַחֲוֶס וַיִּרְחַם עָלַי, וּבְזָכוֹת זֶה
תִּזְכּוּ לַהֲיוֹת שְׂמַחִים וְעֲלִיזִים, לְרוֹת נַחַת מִיְלֻדֵיכֶם, וְלִרְאוֹת גַּם
אוֹתָם הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ רַבְּנוּ ו"ל.

מָה אָמַר לָכֶם! רְאוּ לְקַבֵּל בְּשִׁלְמוֹת אֶת הַהִקְדָּמוֹת שֶׁל
"הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ", וְאִז תִּרְאוּ וְתִתְבַּחְוּ לְאֵילֵי מַדְרָגוֹת וּמַעֲלוֹת תִּזְכּוּ בְּכָל
רַגַע וְרַגַע — לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר לְתוֹרָה וְתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת,
לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם וְלִיְחֻד הַבּוֹרָא יְתַבְרַךְ, וּלְנַחַת דְּקִדְשָׁה מְכַל יוֹצְאֵי
חֲלָצֵיכֶם, אֲשֶׁר־יְכֶם וְאֲשֶׁר־יְחַלְקֵכֶם!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

ז' שִׁכְג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרְכִים
הַחֲשׂוּבִים ... הַיְי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

הַכֵּל זֶהוּ אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵי
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אַתָּה הוּא קִדְּם שְׂבָרָאָה הָעוֹלָם, וְאַתָּה הוּא
מִשְׂבָּרָאָה הָעוֹלָם. אַף כְּדֵי שְׂיִהְיֶה לָנוּ מִשָּׁג אֵיךְ יְכוּלִים לַהֲיוֹת
אֲנָשִׁים שְׂנַעֲתָקִים מִמְּנוּ יְתַבְרַךְ, מִסְתּוֹבְכִים מְלִיּוּנֵי אִישׁ, שְׂאִינָם
יִזְדַּעִים בֵּין יְמִינָם לְשִׂמְאַלָם, וְכָל אֶחָד עוֹסֵק בְּפִרְנָסָתוֹ, כָּל אֶחָד
עוֹסֵק בְּמִלְחָמוֹת, כָּל אֶחָד עוֹסֵק בְּמִרְיָבוֹת, כְּפִי שְׂכָל הָעוֹלָם כָּלוּ
מִתְנַהֵג, מְדִינוֹת לִוְחָמוֹת זוּ בְּזוּ, עֲזֵרוֹת עוֹיְנוֹת זוּ לְזוּ, שְׂכִנִּים רְבִים
זֶה עִם זֶה, בְּתוֹף הַיְבִית רְבִים זֶה עִם זֶה, מוֹכְרִים, קוֹנִים, שׁוֹכְרִים,
עַד שְׂאִין רוֹאִים כָּלוּם — רַק גְּשָׁמִיּוֹת, וְאֵף אֶחָד אֵינוֹ רוֹצֶה אֶפְלוּ
לְהֶאֱמִין שְׂיֵשׁ כָּאֵין אֵין סוּף, מֵהֵיכָן זֶה נוֹבֵעַ? זֶהוּ הַצְּמָצוּם.

וְהֵיכָן הַצְּמָצוּם הַזֶּה? בְּמַחַ שֶׁל הָאָדָם, כִּי אֵינוֹ יְכוּל לְהִבִּין
בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפְּן אֵיךְ הַכֵּל זֶה אֵלְקוֹת וְאֵלְקוֹת זֶה הַכֵּל. אֵין לְאָדָם

שׁוּם הַשְׁגָּה בְּדַבְרִים כְּאֵלוֹ, כִּי רַבּוּי הָאוֹר גּוֹרֵם רַבּוּי הַחֹשֶׁךְ, אֲנָשִׁים אֵינָם מְסַגְּלִים לְהַבִּין אֶת הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי אֵין לָהֶם הַכְּלִי, אֲזִי מִמֵּילָא מְרַב אוֹר אֵין רוֹאִים מְאוּמָה, וְזֶה מֵה שְׁאוּמְרִים חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת לד): בְּמָקוֹם שֶׁבַעֲלִי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים, שָׁם אֵין צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד; וּמִדּוּעַ? כִּי אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ הוּא אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאִם מְאִיר לָךְ יוֹתֵר מְדִי, אֵינְךָ רוֹאֶה מְאוּמָה. מֵה שְׁאֵין כֵּן כְּשֶׁאָדָם נִשְׁבֵּר, וּמִתְחִיל לְתַקֵּן אֶת עֲצָמוֹ, אֲזִי לֹאט לֹאט עוֹלָה וְעוֹלָה עַד שֶׁמְשַׁיֵּג גַּם-כֵּן רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת.

וְדַבֵּר זֶה רוֹאִים בְּגִשְׁמִיּוֹת, אִם לוֹקָחִים פְּנֹס, וְשָׁמַיִם לְמִישֵׁהוּ סְמוּךְ לְפָנָיו, זֶה יִסְגּוֹר אוֹתוֹ, עַד שֶׁלֹּא יִרְאֶה מְאוּמָה, אֲבָל אִם הָאוֹר רְחוֹק, אֲזִי מְאִיר לוֹ, וְהוּא מִתְחַמֵּם מִמֶּנּוּ, וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב (יְרֵמְיָהּ לא, ב): "מִרְחוֹק הִנֵּי"ה נִרְאָה לִי". וְלִכֵּן כָּל אֱלוֹ שֶׁהֵיוּ רְחוֹקִים, וְחוֹזְרִים עֲכָשׁוּ בְּתְּשׁוּבָה, הֵם יְכוּלִים לְהִתְחִיל לְהַשִּׁיג רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת; כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג אֱלֻקוֹת, אֲלֵא כְּשֶׁאָדָם שֶׁבֵר אֶת הַגְּאוּת וְהַיִּשׁוּת שְׁלוֹ, אַחֲרֵת לֹא תִהְיֶה לוֹ שׁוּם הַשְׁגָּה בְּזֶה, אֲלֵא שְׁבִירַת הַכְּלִים, כִּי מְרַב הָאוֹר אֵין לְאָדָם כְּלִים לְקַבְּלוֹ.

נִמְצָא, שֶׁכָּל הַצְּמִצּוּם שֶׁמְדַבְּרִים מִחֻלַּל הַפְּנוּי, זֶה רַק בְּמַח שֶׁל הָאָדָם, כִּי לֹא שִׁיף לִוְמֵר שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ נִמְצָא פֹה, כִּי הַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת, הַכֹּל מְלַבֵּשׁ בְּמָה שֶׁאָנוּ רוֹאִים, הֵנָּה בְּנֵי-אָדָם מְסֻתּוֹבְבִים עִם דְּמִיוֹנוֹת: "אֲנִי אֲכַנִּיעַ אוֹתְךָ", "אֲנִי אֲכַנִּיס אוֹתְךָ בְּמַעֲצָר" וְכוּדוּמָה, כָּל אֶחָד עִם הַפְּחָדִים שֶׁמְפַחֲדִים אוֹתוֹ. וְהַבְּחִירָה כָּל-כָּף גְּדוּלָה, שִׁישׁ לוֹ כַּח לְהַכְנִיסָךְ בְּמַעֲצָר, יֵשׁ לוֹ כַּח לְהַצִּיר צְעָדֶיךָ וּלְהַצִּיק לָךְ. אִךְ בְּאֵמֶת זֶה לֹא הוּא, כִּי הוּא רַק מִקָּל. אֲבָל לְהַגִּיעַ לְהַשְׁגָּה זוֹ, צְרִיכִים לְהוֹצִיא אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי מִזֶּה הָעוֹלָם, וְאִזּוֹ רוֹאִים שֶׁזֶהוּ דְּמִיּוֹן גְּדוּל מְאֹד. וְעַל נִקְדָּה זוֹ צְרִיכִים לַעֲבֹד הַרְּבֵה, וְאִזּוֹ זוֹכִים לְחִיוֹת חַיִּים טוֹבִים.

אָנוּ מוֹצְאִים, שֶׁהֵיוּ צְדִיקִים שֶׁהִכְנִסוּ לְבֵית-סֵהַר, וְהֵאִיר לָהֶם שֵׁם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּדִיוֹק כְּמוֹ בַּחוּץ, אֲבָל מִצַּד נִשְׁמַתָּם הִצְרָכּוֹ לַעֲבֹר אֶת הַשְּׁלֵב הַזֶּה. יִשְׁנֵם צְדִיקִים, שֶׁצְּרִיכִים לַעֲבֹר צַעַר וְעִגְמַת

נִפְשׁ אַחֲרֵים, אָבֵל הָיִית שְׁמִדְבָּקִים עֲצָמָם לְהַקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה
 לֹא עוֹשֶׂה אֲצֵלָם שׁוּם רֶשֶׁם.

וְהִנֵּה אָנוּ רוֹאִים דְּבַר פְּלֵא, רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי גָּלָה כָּל-כָּף
 אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתַקוּנֵי הַזֶּהָר, גְּלוּיִים כְּאֵלוֹ, שְׂרַבְנוּ וְ"ל אָמַר
 (עֵין שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן רַפָּה), שְׁכַל עוֹרוֹת אֵילֵי נְבוֹיֹת לֹא יִסְפִּיקוּ לְבֹאֵר
 סוּדוּתָיו וְרַמְזוּתָיו שֶׁל הַתַּקוּנֵי זֶהָר, כִּי כָל-כָּף עֲמָקִים הֵם הַמְאֲמָרִים
 שְׁלֵמֵד עִם תַּלְמִידָיו, אֲשֶׁר אֶת עֲמָק הַחֲכָמָה הַזֶּה הָיָה צָרִיף לְבֹאֵר
 הָאֶרֶץ הַקְּדוֹשׁ וּלְפָרְשָׁם. וְהִנֵּה רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי יְכוֹל הָיָה
 לַעֲשׂוֹת גַּל שֶׁל עֲצָמוֹת אֶת מִי שְׂרָצָה, כְּמוֹ יְהוּדָה בֶּן גֵּרִים, שֶׁהָיָה
 מוֹסֵר. וְאֵלוֹ אֶת מְלֶךְ רוּמִי, גּוֹי אָרוּר טָמֵא, לֹא הָיָה יְכוֹל לְהַפְּיֵל לְגַל
 שֶׁל עֲצָמוֹת, וּבְעֵטִיו הִצְרִיף לְבָרַח וּלְהִתְחַבֵּא בַּמְעָרָה שְׁתֵּים-עָשָׂרָה
 שָׁנָה, וְאַחֲר־כֵּן נִכְנַס עוֹד שָׁנָה לַמַּחְבֹּא, דְּבַר זֶה אֵינְנוּ יְכוֹלִים לְהִבִּין
 וּלְהַשִּׁיג, כִּי נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעִים. אֶף-עַל-פִּי-כֵן רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר
 יוֹחָאי נִשְׁאָר רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי, וְהָאִיר לָנוּ אוֹר אֵין סוּף בְּגִלּוּי
 כְּזֶה. וְכֵן הוֹלֵךְ מִדּוֹר דּוֹר, שֶׁהָיוּ צְדִיקִים קְדוֹשִׁים, שְׁסָבְלוּ מֵה
 שְׁסָבְלוּ, דְּבָרִים שְׂאִינָם נִתְּנִים לְהַבְנָה, וְזֶה בְּעֲצָמוֹ הַחֲלָל הַפְּנוּי.

כְּמוֹ-כֵן בְּעֵינֵי הַמַּחְלָקָת שְׁקוּרִית עִם הָאָדָם, אוֹמֵר רַבְּנוּ וְ"ל
 (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סד), שֶׁהַמַּחְלָקָת זֶה הַחֲלָל הַפְּנוּי, שְׁכַל
 אַחַד נִמְשָׁף לְצַד אַחֵר, אֲזַי אִם נִעֲשֶׂה כֵן בְּקַדְשָׁהּ, שִׁיּוּדְעִים שְׁמָה
 שְׁחוּלָקִים זֶה עַל זֶה, כְּדִי שֶׁנִּזְנָף לְהִתְחַזֵּק יַחַד, מִזֶּה נִבְנִים עוֹלָמוֹת,
 אָבֵל אִם זֶה מַחְלָקָת שֶׁל נִקְמָה וּנְטִירָה, הָרִי מְרַבִּים בְּזֶה אֶת הַקְּלָפוֹת,
 וְגוֹרְמִים לְהַחֲשִׁיף אֶת הָאוֹר. עִם כָּל זֹאת מֵה זֶה אוֹר וּמֵה זֶה חֲשָׁף,
 מֵה זֶה טָבַע וּמֵה זֶה הַשְּׁגָחָה? אוֹמֵר רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב',
 סִימָן יז): בְּאֵמֶת אֵינְנוּ יוֹדְעִים הַהִפְרָשׁ בֵּין הַשְּׁגָחָה לְטָבַע, כִּי גַם
 הַטָּבַע זֶה הַשְּׁגָחָה, גַּם הָאוֹר זֶה חֲשָׁף, וְגַם הַחֲשָׁף זֶה אוֹר, וְהַכֹּל זֶה
 אַחַד. אָבֵל לְהִבִּין אֶת זֹאת אָדָם אֵינוֹ מִסְגָּל.

רַפָּה נִכְנַסוֹת כָּל הַשְּׁטִיּוֹת שִׁישׁ לְבִנְי-אָדָם — זֶה פִּילוֹסוֹף, וְזֶה
 מִשְׁכִּיל, וְזֶה חֲכָם, וְזֶה מְקַבֵּל, כָּל אַחַד עִם הַשֵּׁם שְׁלוֹ, בֵּא רַבְּנוּ וְ"ל
 וּמִגְלָה לָנוּ סוּד נִפְלֵא מְאֹד (עֵין סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ט' מֵהֵמָּה), שֶׁהָיָה

הַתָּם כָּל-כֶּף שֶׁמַּח, אִף שֶׁהִיָּה תוֹפֵר מְנַעְלִים, וְלַנֶּעַל הָיוּ שְׁלֹשָׁה קְצוֹת, הִיָּה שֶׁמַּח מְאֹד, עַד שֶׁאֲשַׁתּוּ שֶׁהִיא הַמְּלָכוֹת, שֶׁאֲלֶה אוֹתוֹ: "מָה אַתָּה שֶׁמַּח בְּזַעִיר אֲנִפִּין? הֲלֹא אַתָּה מְרוֹיַח מְעֵט, וְאַחֲרַיִם מְרוֹיַחִים הַרְבֵּה יוֹתֵר?" עָנָה וְאָמַר: "מָה יֵשׁ לִי עִם אַחֲרַיִם?!"
נִמְצָא, מָה הַתְּמִימוֹת יְכוּלָה לְהִבְיֵא אֶת הָאָדָם, עַד שֶׁהִיָּה מִיְנִיֶסֶטֶר עַל כָּל הַמִּיְנִיֶסֶטֶרִים, שֶׁר עַל כָּל הַשָּׂרִים, שֶׁזֶה סוֹכֵב עַל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁאָמַר — לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל אַחֲרַיִם וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מֵהֶם.

וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אֲבוֹת ד, כֵּא): הַקְּנָאָה, הַתְּאֹנָה וְהַכְּבוֹד מוֹצִיאִים אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם; רוֹאִים בְּנֵי-אָדָם מְלֵאִים קְנָאָה, תְּאֹנָה וְכְבוֹד, וְהֵם חַיִּים עֲדִין בְּעוֹלָם, וְכִיצַד אָמַר הַתְּנָא, שֶׁמִּדּוֹת רְעוֹת אֵלוֹ מוֹצִיאוֹת אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם? אֵלֹא מוֹצִיאוֹת אוֹתָךְ מִהָעוֹלָם שֶׁלָּךְ, הִיָּנוּ הָרֵאשׁ שֶׁלָּךְ אֵינּוּ בְּרוּחַנִיּוֹת, וְאַתָּה מְקַנָּא בְּזוּלָת: "לְפָלוּנִי יֵשׁ דִּיָּרָה כָּל-כֶּף יָפָה, רָכַב כָּל-כֶּף יָפָה", כָּל הַמַּחֲשָׁבָה שֶׁלָּךְ עֲסוּקָה רַק בְּקַנְאָה. תְּאֹנָה — רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֶחָד נִפְל לְתַאֲוֹת נְאוּף, שֶׁעַל כָּל אִשָּׁה שֶׁעוֹבְרַת הוּא צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל, מִמֶּשׁ שֶׁנְּעוֹן נִכְנָס בּוֹ, אוֹ אֶחָד יֵשׁ לוֹ תְּאֹנֹת מְמוֹן, וְרַץ אַחַר כֶּסֶף, וְעַמַּל וְיִגַּע כְּסוּס, אוֹ אֶחָד יֵשׁ לוֹ תְּאֹנֹת אֲכִילָה וְשִׁתְּיָה, וְהוּא זוֹלֵל וְסוֹבָא. אוֹ אֶחָד נִפְל לְתַאֲוֹת כְּבוֹד — אִם לֹא נוֹתְנִים לוֹ אֶת הַכְּבוֹד הַרְאוּי, הוּא יוֹצֵא מִדַּעְתּוֹ, וְאִם-כֵּן לְמָה כָּל זֶה מְבִיאוֹ? שֶׁמוֹצִיאֵו מֵעוֹלָמוֹ, מִהָעוֹלָם שְׁלוֹ.

וְאוֹמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לֵד), שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִתְקַשֵּׁר לְנִקְדָּה הַשִּׁיכָת בְּעֵת הַזֹּאת, הִיָּנוּ שֶׁצָּרִיךְ לְמַצָּא אֶצְלוֹ אֲלָקוֹת, בְּעוֹלָם שְׁלוֹ לְרֵאוֹת אֵין סוּף בְּרוּף הוּא, לִידַע שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה זֶה אֲלָקוֹת, אִף שְׂרוּאָה מְלַחֲמוֹת, אֲנָשִׁים רַבִּים בִּינֵיהֶם, מְדִינּוֹת מִתְּקוּטָטוֹת, בְּלִיּוּנֵי אֲנָשִׁים, כָּל-כֶּף הַרְבֵּה שִׁטוֹת וְדַעוֹת וְחִלּוּקֵי דַעוֹת, אִף הַכָּל עוֹלָה כְּהֶרֶף עֵינַי, הַכָּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל.

וְזֶה מָה שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (חֲזִי-מוֹהַר"ן, סִימָן ת'): כְּבָר הִיָּה לְעוֹלָמִים שֶׁהָעוֹלָם לֹא יִתְנַהֵג כְּסֻדְר כְּמוֹ עֲכָשׁוּ, שֶׁהָעֲלִיּוּנִים לְמַטָּה וְהַתְּחַתּוּנִים לְמַעְלָה, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן אֶחָד יוֹשֵׁב מִן הַצַּד וְשׁוֹחֵק

שיח   אֲשֶׁר   ז' שֶׁבַע   בְּנַחֵל

מִכְּלָם. זֶה נִכְלָל בְּתוֹךְ הַצְמָצוּם, וְהֵיכָן הַצְמָצוּם? בְּהִכָּרַח הוּא שְׁנִמְצָא בְּמַח, שְׁבִנֵי-אָדָם אֵינָם מְסַגְּלִים לְהִבִּין אֶת זֹאת, כִּי זֶה עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצְאוּנוּ, וְנִשְׁגָּב מִבִּינָתָם — אֵיךְ יָכוֹל לְהִיּוֹת דָּבָר כָּזֶה, עַל-כֵּן אֵינָם רוֹאִים אוֹר אֵין סוֹף, אֵינָם רוֹאִים אַלְקוֹת, וְרוֹאִים רַק גִּשְׁמִיּוֹת. וְלָכֵן נִקְרָא עוֹלָם — לְשׁוֹן הָעֵלָם.

וְכֵאֵן נִכְנָס הַגְּלוּי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁגָלָה לָנוּ אֵל מַה יָכוֹלִים לְזַכּוֹת עַל-יְדֵי הַתְּמִימוֹת. וְאֲדַרְבֵּה, כָּל מַה שְׁרוּדְפִים אֶת הָאָדָם, הוּא בּוֹרַח יוֹתֵר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּשֶׁמִּבְּחוּץ אֲנָשִׁים חוֹשְׁכִים — הֵנָּה לְכַדְנוּ אוֹתוֹ, הֵנָּה הִכְנַעְנוּ אוֹתוֹ, הֵנָּה שְׁבַרְנוּ אוֹתוֹ, אָבָל הוּא שׁוֹחֵק מִכְּלָם, זֶהוּ לְמוֹד עֵמֶק מְאֹד שְׁצַרִּיךְ עֵיוֹן.

וְכֵאֲשֶׁר לוֹמְדִים סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל: "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", "סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת", "סִפְרוֹרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", וְשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת: "חֵי-מוֹהַר"ן" וְ"שִׁיחוֹת-הַר"ן", מְרַגִּישִׁים אוֹר כָּזֶה, שְׁאֵין יָכוֹלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר. וְלָכֵן זֶהוּ דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לְהַתְמִיד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הוּא מִתְּנָה לְדוֹר הַזֶּה. וְצַרִּיכִים לְזַכֵּר זֹאת הֵיטֵב, שֶׁהַמִּתְנָה הַכִּי יָפֵה שֶׁשָּׁלַח הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְעוֹלָם — זוֹ נִשְׁמַת רַבְּנוּ ז"ל. וְעַל זֶה גַם-כֵּן יֵשׁ מִתְּנַגְדִּים וְחוֹלְקִים, וּמֵדוּעַ? כִּי יֵשׁ לָהֶם יִשׁוּת וְגֵאוּת, כִּי אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל אֵין יָכוֹלִים לְהַשִּׁיג רַק אִם זוֹכִים לְלֵב נִשְׁבֵּר. וְלָכֵן לֹא תִמְצָא אַחַד שֶׁמְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁלֹּא עֵבֵר עָלָיו אֵיזָה מִשְׁבֵּר בְּחַיִּים. כִּי עִם גְּאוּה וְגִדְלוֹת אֵין יָכוֹלִים בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן לְהַשִּׁיג אוֹרוֹת כְּאֵלוֹ. וְלָכֵן לֹא בַחֲנָם שֶׁיִּשְׁנָם אֲנָשִׁים הַחוֹלְקִים עַל רַבְּנוּ ז"ל, וּכְכֹל שֶׁהָאוֹר יוֹתֵר גָּדוֹל, חוֹלְקִים עָלָיו יוֹתֵר, כִּי בְּנֵי-אָדָם אֵינָם מְסַגְּלִים לְהִבִּין זֹאת, הַמַּח שֶׁלָּהֶם אֵינּוּ יָכוֹל לְהַשִּׁיג שִׁישׁ דָּבָר כָּזֶה, שִׁישׁ לְמוֹד כָּזֶה, "אֵיךְ יָכוֹל לְהִיּוֹת?! הֵם שׁוֹאֲלִים, הֲלֹא אֵינָנוּ מְבִינִים, וְאִם אָנוּ אֵינָנוּ מְבִינִים, גַּם אַתָּה אֵינְךָ מִבִּין, וְאִם שְׁנִינּוּ אֵינָנוּ מְבִינִים, גַּם הַשְּׁלִישִׁי אֵינּוּ מִבִּין, וּמִמֵּילָא אֵין דָּבָר כָּזֶה, אֵין מְצִיאוֹת כְּזוֹ, אֲשֶׁר זֶה כְּבֹר חֲכָמוֹת. אָבָל מִי שֶׁמְסַלֵּק דַּעְתּוֹ וְחֲכָמְתּוֹ, וּמִכָּל שֶׁפֶן שְׁעוֹבְרִים עָלָיו מִשְׁבָּרִים וְגִלְתִּים, רוֹאֵה אוֹרוֹת בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

אָשׁר ז' שׂכג בַּנְחָל שׁיט

וְלִכְּנֹן כָּל הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ו'ל זה רק על-ידי הַתְּמִדָּה
בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים. וְצָרִיכִים לְחֹזֵר עֲלֵיהֶם כָּל-כֶּף הַרְבֵּה, עַד שְׁיֵהִיו
שְׂגוּרִים עַל פִּי בַעַל-פֶּה מִמֶּשׁ.

אָחַד מֵהַנְּסִיווֹנוֹת הַקָּשִׁים בְּיוֹתֵר שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ הִיא, שֶׁהוּא
גָּלָה וּפְרָסָם אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּשְׁאַלְוֵהוּ: "הֲלֹא אַתָּה מְגַלֶּה
שֶׁהַכֹּל זֶה מֵאֵתוֹ? יִתְבָּרַךְ, וְלָמָּה אֵין לָךְ מְנוּחָה — שְׂרוּד־פִּים אוֹתָךְ,
לָמָּה אֵין לָךְ יְלָדִים, לָמָּה אֵין לָךְ פְּרִנְסָה, לָמָּה נָטְלוּ אֶת אִשְׁתְּךָ"
וְכוּ? ! וְלֹא יָדַע מַה לַעֲנוּתָם. וְכֵן הָיָה אֶצֶל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שֶׁאָמַר (תְּהִלִּים
מִב, יא): "בְּרָצַח בַּעֲצָמוֹתַי חָרְפוּנִי צוֹרְרִי, בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵינִי
אֶלְהִיךָ", הֵם אוֹמְרִים: "הֲנִינָה אַתָּה נוֹתֵן סִגְלוֹת לְאֲנָשִׁים שְׁיִנְצְלוּ,
וְלְבַסּוֹף אֵינָךְ יְכוּל לְהַנְצִיל בַּעֲצָמָךְ", וְאֵין בְּפִיו מַעֲנָה. יְהוּדֵי שְׁהִינָה
עַד עַכְשָׁיו רְחוּק מֵהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רְחוּק מִתּוֹרָה וּמִצְוֹת, וְהִנֵּה
אַתָּה מְגַלֶּה לוֹ שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל, וְשִׁישַׁחַק מִכָּל
הָעוֹלָם, וְהוּא שׂוֹאֵל: "וּמָה אַתָּה? !" וְאֵינָךְ יְכוּל לְהַשִּׁיבוֹ. זֶה הַצַּעַר
הַכִּי גָדוֹל.

כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם צַעַר, שֶׁם בַּעוֹלָם הִבָּא מֵה שְׁיִיךְ צַעַר, כִּי שָׁם
אֵין — לֹא יִשְׁיבָה וְלֹא עֲמִידָה, לֹא תַחֲרוֹת וְלֹא כְבוֹד, רַק הַשְּׁגָת
אֱלֻקוֹת, אָבֵל פֶּה לְמִטָּה הַצַּעַר הַכִּי גָדוֹל, שֶׁמְקַרְבִּים אָנָּשִׁים,
וְאַחֲר־כֶּף שׂוֹאֵלִים שְׁאֵלוֹת, וְחַס וְשָׁלוֹם יְכוּלִים לִפְלֹ, שְׂזוֹ בַּעֲצָמָה
הַמַּחֲלָקֶת, שְׂרַבְנוּ ו'ל מְרָמוֹ, שִׁישׁ בְּחָלָל הַפְּנוּי, שֶׁאָדָם בַּעֲצָמוֹ
חוֹלֵק, כְּפִי שֶׁמְצִינֵנו אֶצֶל קַרְח: "וַיִּקַּח קַרְח", אוֹמֵר הַתְּרַגּוּם וַיִּתְּפֹלֵג
קַרְח', שְׁהִיא מְפֹלֵג בַּעֲצָמוֹ, כִּי מִי שֶׁחוֹלֵק עַל זוּלָתוֹ, סִימָן שֶׁאֵינָנו
שָׁלֵם עִם עֲצָמוֹ, כִּי אַחֲרֵת לֹא הִיא חוֹלֵק עַל אֶף אָחַד, כִּי מָה אַכְפַּת
לוֹ, שֶׁהוּא יִהְיֶה בְּגִדְלָה, אוֹ הוּא יִהְיֶה בְּמַעֲלָה וְכוּ', כְּפִי שֶׁאָמַר
מִשֶּׁה רַבְּנוּ לִיהוֹשֻׁעַ (בַּמִּדְבָּר יא, כט): "מִי יִתֵּן כָּל עִם ה' נְבִיאִים",
הֲלוֹאִי שְׁכַלְמֵם יִשְׁיִגּוּ אוֹתָהּ הַשְּׁגָה. וְכֵן כְּתוּב בְּזִהַר (צִי"ח ח"ג קנח:), שְׂזוֹ
הִיטָה מְדַרְגָּתוֹ שֶׁל מִשֶּׁה רַבְּנוּ, שֶׁרָצָה שְׁכַל עִם יִשְׂרָאֵל יִשְׁיִגּוּ אֶת
הָאוֹר אֵין סוּף כְּפִי שֶׁהוּא מִבִּין, וְהַצַּטַּעַר — לָמָּה אַחֲרִים אֵינָם
מְבִינִים, הֲלֹא זֶה כָּל-כֶּף פֶּשׁוּט? !

אף-על-פי-כן סוף כל סוף זה יהיה התקוון של כל אחד, כי מה שעובר על כל בריה, זה תקוונים מאתו יתברך, וצריכים רק להחזיק מעמד ולא להשבר, ולחזק את כלם, ולהמשיך את האור אין סוף בזה העולם, ולשחק מהכל, כי הכל זהו שחוק אחד גדול, כל העולם זהו דמיון אחד גדול, כדגמת חלום. אנשים מסתובבים בזה העולם וחולמים חלומות, אחד חולם חלום רע ומר, ואחד חולם חלומות מתקים, עד שבא הצדיק ומעוררו מהשנה — "מה אתה, הלא אתה חולם!" אחד השרוי בצער בימי חייו, מסכן — חולם חלומות רעים, מפחידים אותו דברים ואריות, נמרים, וקם בפחד גדול, פה רצים אחריו, פה רוצים לתפסו, מחזה עצוב מאוד הוא רואה, וקם בבקר מלא זעה, מפחד ומבהל. אחר חולם, שהנה הוא מלך, ויש לו כתר על ראשו, לבוש בבגדי זהב, ורוכב על עגלה עם ששה סוסים, ורצים אחריו מאות ואלפי אנשים, והוא מרצה, ורואה לפניו כל מיני תענוגות. לפתע בא הצדיק ומעוררו: "מה אתה חולם?!" זה כל הדמיון של העולם הזה — אחד חולם חלומות טובים, ואחד מסכן חולם חלומות רעים, אבל כשאדם יוצא מהחלום, אזי רואה: "אתה הוא קדם שבראת העולם, ואתה הוא אחר שבראת העולם", וצריכים להתחזק, ולא לחשב אלא מהבורא יתברך שמו! המחשבה צריכה להיות כל-כף דבוקה באין סוף ברוך הוא, עד שלא יחשב משום דבר, רק מהאין סוף ברוך הוא, ולזה רבנו ז"ל רוצה להביאנו.

ולכן רבנו ז"ל הוא מתנה לכל עם ישראל, והלואי שגזקה להכניס את האור הזה לכל אחד ואחד, שכלם יבינו מה רבנו ז"ל רוצה מאתנו, שאין זה סתם לבוא ולאכל עוד קצת קוגל, עוד קצת דגים וחלה, רבנו ז"ל רוצה להחזיר בנו אור אין סוף ברוך הוא, לתקן לנו את הכלים השבורים. ואם נכניס בעצמנו ידיעות אלו, נחיה חיים טובים, חיים נעימים, עולם הבא בעולם הזה.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ל'), שהשגת אלקות אי אפשר, אלא על-ידי צמצומים רבים. ואמרו על זה אנשי שלומנו, שאילו כלל הצמצומים שעוברים על כל אדם, כלל הבעיות שיש

אָשֶׁר   ז' שִׁכּוּג   בְּנַחֵל   שִׁכָּא

לְכֹל אֶחָד — זֶה מֵאֲשֶׁתּוֹ, זֶה מִיִּלְדֵיּוֹ, זֶה מִקְרוֹבִים, זֶה מִיִּדֵידִים, זֶה מִשְׁכֵּנִים, זֶה מֵאֲנָשֵׁי הָעִיר וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל: אֶחָד סוֹבֵל בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, אֶחָד סוֹבֵל מִכָּל הָעִיר, אֶחָד סוֹבֵל מִכָּל הַמְּדִינָה, וְאֶחָד סוֹבֵל מִכָּל הָעוֹלָם (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קע), וְהַכֹּל כְּפִי גְדֻלוֹת הַמַּחֲזִין שָׁלוֹ, אֲבָל הָעֶקֶר לֹא לָשִׁים לֵב לָזֶה, כִּי בְּרַגַע שְׂמֻדְבָּקִים עֲצָמָם בָּאִין סוּף בְּרוּף הוּא — מִחֲזִיקִים מֵעֵמֶד. וְהָעֶקֶר לִידַע תָּמִיד, שְׂאִין יוֹדְעִים כָּלוּם. אוֹמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פג), שְׂזֵה מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, תְּכֵלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדַע, שְׂאִז אֵתָּה לְמַעַלָּה מִהַמְּקוֹם וְלְמַעַלָּה מִהַזְּמַן, אִין אֶצְלָךְ מְקוֹם וְאִין זְמַן, וּמִמִּילָא זְכִיתָ אִז לְהוֹרִיד אֶת לְבוּשֵׁי הַחַל, וְהַלְבִּשְׁתָּ עֲצָמְךָ בְּלְבוּשֵׁי שַׁבָּת, הוֹרְדָתָ אֶת הַגּוּף שֶׁנִּגְעָה בּוֹ בַת פְּרַעַה, שְׂזֵה הַיָּצֵר הָרַע, כָּלֵל הַתְּאוּוֹת רְעוֹת: זֶה לֹא נִאוּף בְּרֵאשׁוֹ, זֶה יֵשׁ לוֹ כֶּסֶף בְּרֵאשׁוֹ, זֶה יֵשׁ לוֹ תְּאוּת אֲכִילָה וְשִׁתְּיָה, זֶה יֵשׁ לוֹ כְּבוֹד, אֲבָל אִם אָדָם מְסִיר לְבוּשֵׁים אֵלָיו, אִזִּי הוּא כְּדֹגְמַת אָדָם הַרֵאשׁוֹן קֹדָם הַחֶטָּא, ו"וְיֵהִי שְׂנִיָּהֶם עֲרָמִים הָאָדָם וְאֲשֶׁתּוֹ וְלֹא יִתְבוּשְׁשׁוּ" (בְּרֵאשִׁית ב, כה).

הָעֶקֶר צְרִיכִים תָּמִיד לְשִׁיר: "אֲשֶׁרִינוּ, מֵה טוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמֵה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, וּמֵה יָפָה יִרְשָׁתֵנוּ, שְׂאֲנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֶמֶת פְּזֵה, מִלְמוּדִים כְּאֵלוֹ, וּמִתְחַזְּקִים בְּתַלְקָף הַדְּחַקוֹת וְהַצָּרוֹת, הָעֲנִיּוֹת וְהַחֲשָׁף, בְּשַׁעַה שֶׁכָּלֵם חוֹשְׁבִים: 'הִנֵּה הוּא שְׂבוּר, הִנֵּה הוּא מְדָכָא, הִנֵּה הוּא עֲצוּב וּמְדַכְדֵּךְ', וּבְאֶמֶת אָנוּ שׁוֹחֲקִים מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ".

עֶקֶר הַרְצוֹן שְׁלִי לְעֻזֵב הַכֹּל, וְלִכְרֹחַ חֲזָרָה לְהִיכֵן שְׂבָאֵנוּ. אוֹמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לה), שְׂזֵה סוּד הַתְּשׁוּבָה — וְרַקֵּא דְאֲזַדְרִיקָתָ לְאֶתֶר דְּאִיתְנַטִּילָת מִתְּמָן (תְּקוּנֵי זֵהַר, דָּף מד.), אָדָם צְרִיף לְזֹרֵק עֲצָמוֹ חֲזָרָה לְהִיכֵן שְׂבָא, וּמֵהוּ הַאי אֶתֶר? הַחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה, שְׂאָדָם מְבִטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְאִין סוּף בְּרוּף הוּא. סוּף כָּל סוּף כָּל עַם יִשְׂרָאֵל יִשְׁגוּ אֶת זֹאת, סוּף כָּל סוּף כָּל עַם יִשְׂרָאֵל יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה. אֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַק לְרֵאוֹת לְהַתְחַזֵּק וְלִחְזַק אֶת אַחֲרֵים.

כָּל הַחַיִּים זֶהוּ מִשְׁחָק אֶחָד גְּדוֹל, וּבְגִי-אָדָם חוֹשְׁבִים: "הִנֵּה

השגתי את הצדיק, הנה הבנתי אותו" וכו', אך באמת הכל דמיון גדול מאד, ואשרי מי שמכיר את מקומו.

רבנו ז"ל אומר, שאצלו תכף-ומיד כשעובר ראש השנה, הוא כבר הולך לישן, ומחכה לראש השנה הבא, ומהי המשמעות בזה? אלא השנה זה סוד הבטול אל האין סוף ברוך הוא, פי כל שנה יורד אור חדש, שלא ירד קדם לכן, פי אם לא — לא היתה הבריאה. כל שנה היתה בריאה חדשה, והאור אין סוף מתלבש בכל שנה באופן אחר לגמרי. ולכן בראש השנה זהו דבר גדול מאד לשמר על המחשבה, לחשב רק מהקדוש-ברוך-הוא. ועקר הנסיון הוא, שאף שנמצאים בין אנשים, נשארים דבוקים באין סוף ברוך הוא, ואין מתפעלים כלל. פי בדרך כלל אדם שרצים אחריו אנשים, הוא יכול לפל בגאות, ולחשב: "הנה אני חשוב מאד, רצים אחרי כולם" וכו', זהו הנסיון הקשה ביותר שלו, שלא ישכח — "רגע, רגע, הכל דמיון אחד גדול, כל העוונות שלך רצים אחריך, וזה דוחף וזה דוחק סביבך" וכו' וכו', אזי הנסיון הקשה ביותר בעבורו — שלא ישכח מי הוא, ועליו לחשב עתה מהקדוש-ברוך-הוא, עליו לחשב — "מה עושים השנה הזו, איך מורידים השנה זו את האין סוף ברוך הוא". ולא כפי שבא כל אחד עם שטותו ודמיונו, ונדמה לו שפבר השיג ותפס וכו', זה הנסיון הקשה ביותר.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שנוזפה להיות בקבוצ של רבנו ז"ל בראש השנה, אף שזה קשה מאד מאד, אבל העקר — להחזיק מעמד.

יש כל מיני טרדות, יש אנשים האומרים, שאינם יכולים להתפלל, ישנם האומרים, שאין להם אכסניה טובה, ושאר מיני בלבולים, אבל רבנו ז"ל אומר: "העקר להיות אצלי, כן לאכל לא לאכל, כן לישן לא לישן, כן להתפלל לא להתפלל, העקר להיות אצלי" (ת"י-מוהר"ן, סימן תד), ומדוע? איננו מבינים, צריכים לילך באמונה פשוטה, רבנו ז"ל רצה כך, עלינו לציתו בתמימות ובפשיטות! אבל לא לשכח את העקר, שכלנו שכליים פרטיים, וכל

אָשֶׁר ז' שְׂכַד בְּנִחָל שְׂכַג

שְׂכַל פְּרָטִי נְכָלָל בְּשְׂכַל הַכּוֹלָל, אָבֵל אִם הַשְׂכַּל הַפְּרָטִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת שְׂכַל הַכּוֹלָל, אַז מָר מְאֹד, וּמְזֵה בְּאוֹת מְרִיבוֹת וּקְטָטוֹת. וְהִלְוֵאִי שְׁנִזְכָּה לְחִיּוֹת עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

הַצֶּעֶר הַכִּי גָדוֹל הוּא — לְרֹאוֹת סְבָלָם שֶׁל בְּנֵי-אָדָם, הַסּוֹבְלִים צֶעֶר גָּדוֹל מְאֹד, כֹּל אֶחָד עִם הַדְּמִיוֹן שֶׁלוֹ, וְחֻבֵּל מְאֹד, כִּי לְמָה לְהִיּוֹת בְּעֶצְבוֹת וּבְמַרְירוֹת?! אָבֵל הֵם אֵינָם רוֹאִים כְּלוּם, אָלָא רַק צָרוֹת וְיִסּוּרִים. אֲשֶׁר זֶה סוּד הַצְּמִצּוּם; כִּי בְּרַגַע שְׂאָדָם מַגִּיעַ לְהַכְרָה, שְׁגָם הַצְּמִצּוּם זֶה לְטוֹבָתוֹ, כְּדִי שְׁיִשִּׁיג אֶת הָאוֹר, אֲזַי אֵינּוּ דוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה, וְאִם אֵין הוֹלֵךְ לוֹ, יוֹדֵעַ שֶׁלֹּא הַגִּיעַ עַדִּין הַזְּמַן שְׁיִתְגַּלֶּה אֵלָיו, וּמִמֵּתִין בְּסִבְלָנוֹת. אֵךְ דָּא עָקָא, שֶׁרַב בְּנֵי-אָדָם אֵין לָהֶם מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, וְזֶהוּ שְׂאוּמֵר מוֹהֲרֵנִי ת' ו'ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, גּוֹזְלָה, הַלְכָה ה'), שְׂכַל אֵלוֹ שְׁפָגְמוֹ אֶפְלוֹ צְדִיקִים גְּדוֹלִים, זֶה הָיָה מַחֲמַת דְּחִיקַת הַשָּׁעָה, כִּי עַל הָאָדָם לִידַע, שְׂאָסוּר לְדַחֵק אֶת הַשָּׁעָה, רַק לְחַכּוֹת וּלְחַכּוֹת בְּסִבְלָנוֹת, וּלְבִסּוֹף יִגִּיעַ לְשֵׁלוֹ.

אַקוּהָ שְׁתוֹצִיאוֹ דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ז' שְׂכַד

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסִדֵּר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מִכְתְּבֶךָ.

עֲלִיךָ לְהַתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבַר, כִּי עַל כָּל אֶחָד עוֹבְרִים בְּזֶה הָעוֹלָם הַרְבֵּה גְּסִיווּנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְלִכֵּן תִּרְאֶה לְהִיּוֹת חֲזָק מְאֹד בְּאַמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְנִדְאֵי אַחַר הַרְעַ יָבוֹא הַטּוֹב, וְתִהְיֶה הַכִּי מְאֲשֶׁר בְּחַיִּים. אָבֵל זֶה תְּלוּי כְּפֵי הַשְּׂמִחָה

שכד   אָשֶׁר   ז' שכה   בנחל

שְׁתַּהֲיֶה לָּךְ, כְּפִי הַכְּבוֹד שֶׁתִּכְבֵּד אֶת אֲשֶׁתְּךָ, אֲזַ תִּרְאֶה שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר לָּךְ לְטוֹבָה. וְלִכֵּן רְאֵה לְעֵבֶד הַרְבֵּה עַל נִקְיַת הַשְּׂמֻחָה, תִּשְׂמַח אֶת עֲצֻמָּךְ וְאֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְיַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְּאַמַּת תַּהֲיֶה דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִשִּׁיחַ הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְנִשְׁמַע אֲצִלְכֶם בְּשׁוֹרוֹת מִשְׂמֻחוֹת תָּמִיד.

כָּל טוֹב, וְהַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' שכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֲבִרְךָ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרֹו יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת — לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

עֲלֶיךָ לֵהִיּוֹת רַק בְּשְׂמֻחָה, וּכְשֶׁתַּהֲיֶה בְּשְׂמֻחָה תִּזְכֶּה לְתַקּוּן הַבְּרִית. רַבְּנוּ י"ל אֹמֵר (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קסט): אִם אָדָם שְׂמַח, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ שׁוֹמֵר אֶת בְּרִיתוֹ; כִּי עֵקֶר הַעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוּת וְהַדְּפְאוֹן שֶׁעוֹבְרִים עַל בְּנֵי-אָדָם, זֶה רַק מַחֲמַת פָּגָם הַבְּרִית, וְזֶה תְּלוּי בְּזָה — כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בַּבְּרִית, הוּא בְּעֲצָבוֹת וּבְמַרְהָ שְׁחוּרָה, וּכְשֶׁהוּא בְּעֲצָבוֹת וּבְמַרְהָ שְׁחוּרָה, עַל-יְדֵי-זֶה פּוֹגֵם יוֹתֵר בַּבְּרִית, וְכֵן מִסְּתוּבָב כְּגַלְגָּל, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְצֵאת מִזֶּה, כִּי הָא בְּהָא תְּלִיא.

וְלִכֵּן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה — לֵהִיּוֹת רַק בְּשְׂמֻחָה, וּלְבַקְּשׁוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי לֵהִיּוֹת בְּשְׂמֻחָה, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם", וּכְפִי שֶׁתְּרַבֶּה לְבַקֵּשׁ רַק עַל שְׂמֻחָה, עַל-יְדֵי-זֶה תִּפְגַּס בְּךָ הָאֲרַת הַשְּׂמֻחָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצֵל מִפְּגָם הַבְּרִית, וּמִחֶךְ יִהְיֶה נָקִי, וְתִזְכֹּר תָּמִיד רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שֶׁאֹמֵר רַבְּנוּ י"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), שֶׁאָדָם

אֲשֶׁר   ז' שָׁכָה   בְּנַחֲל   שָׁכָה

צָרִיף לְשֹׁמֵר עַל הַזְכָּרוֹן שְׁלוֹ, וְעַקֵּר הַזְכָּרוֹן — לְזִכֹּר בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, לְזִכֹּר שְׂיֵשׁ עוֹד עוֹלָם, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שָׁם וּפָה, וּצְרִיכִים לְקַשֵּׁר אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת גַּם יַחַד, שְׁנֵיהֶם מֵה שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", כְּשֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרָא אֶת הַבְּרִיאָה, כְּבָר בְּרֵאָה בְּצוּרָה כּוֹז, שְׁאֵדָם יוֹכֵל לְקַשֵּׁר בֵּין הַשָּׁמַיִם לְבֵין הָאָרֶץ. וְזוֹ הַתְּכָלִית בְּנֵה הָעוֹלָם — לַעֲשׂוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא דִּירָה בַּתְּחִלָּה, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (תְּנַחֲמָא נָשָׂא ג'): מִיּוֹם שֶׁבְּרָא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹלָמוֹ, נִתְאַוָּה שְׂיֵהִיָּה לוֹ דִּירָה בַּתְּחִלָּה.

וְלָכֵן עֲלִיף לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה, וּכְכֹל שֶׁתִּהְיֶה יוֹתֵר בְּשִׁמְחָה, בֵּן תִּזְכֶּה לְהִרְחֵב הַדַּעַת, וְתִזְכֶּה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, עַד שֶׁתִּסְיֵם בְּכָל שְׁבוּעַת שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם עִם פְּרוּשׁ רִשְׁ"י ו"ל, וְכֵן תִּלְמַד בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת — פְּרָק אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם וְכוּ' וְכוּ', כְּכֹל שֶׁתּוֹכֵל, כִּי הַמְּשֻׁנָּה מִשְׁנֵיּוֹת אֶת הָאֵדָם — מִשְׁנֵי"ה אוֹתִיּוֹת מִשְׁנֵי"ה, וְעַל כָּלֵם — תִּלְמַד דֶּף גְּמִרְ'א' לְיוֹם, אֲשֶׁר זֶה שׁוֹרֵף אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת, וּמוֹרִיד לְמַטָּה אֶת הָאֲרֵבָעָה מִלְּאֲכָיִם הַשׁוֹמְרִים אֶת הָאֵדָם: גְּבִרְיָאֵל, מִיֵּכָאֵל, רְפָאֵל, אִוְרִיָאֵל, שְׁנֵיהֶם רֵאשִׁי תִּבּוֹת גְּמִרְ"א. וְלָכֵן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, קַח עֲצָמָךְ בְּיַדֶּיךָ.

וְעַל כָּלֵם — תִּדְבֵּר הַרְבֵּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִגְלֶה לוֹ אֶת כָּל הַרְצוֹנוֹת שְׂיֵשׁ לָךְ, אֶת כָּל הַכְּסוּפִים הַטּוֹבִים שְׂיֵשׁ לָךְ, וְתִהְיֶה רְגִיל לֹאֲמַר תְּמִיד: "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֵה לְהַכֵּיל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֵה לְטַיֵּל וְלִהְיוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה. רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֵה לְהַחְזִיר אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה."

וְכֵן תִּרְאֶה לְהַפִּיץ, אֲשֶׁר אֵינְךָ יוֹדֵעַ מֵה זֶה הַכְּפָצָת אוֹר רְבִנוֹ ו"ל, כִּי אִם רַק נוֹתְנִים חוֹבֶרֶת אַחַת, קוֹנְטֵרַס אֶחָד, סִפֵּר אֶחָד לְאֵינְה בֵּר יִשְׂרָאֵל, מִמֶּשׁ מְצִילִים אוֹתוֹ, וּמְקַרְבִּים אוֹתוֹ אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבִזְכוּת שְׁמִקְרָבִים אַחֲרֵים, גַּם הַמְקַרְבִּים מִתְקַרְבִּים יוֹתֵר.

הַעֲקֵר אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, קַח עֲצָמָךְ בְּיַדֶּיךָ, וְעוֹב אֶת כָּל שְׁטִיּוֹתֶיךָ וְדַמְיוֹנוֹתֶיךָ. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִתֵּן לָךְ אִשָּׁה טוֹבָה וְחִסּוּדָה, בְּעֵלֶת

שכו   אָשֶׁר   ז' שכו   בַּנְחָל

מדות טובות, ראה לכבדה וליקרה במאד מאד, וכמאמרם ו"ל (יבמות סב:): האוהב את אשתו כגופו והמכבדה יותר מגופו, עליו הכתוב אומר: "וידעת כי שלום אהלך". ואף פעם אל תצא לריב עמה, ואל תפגס בכוניחים, ותהיה ותתן לה את הצדק. אם תלך בצורה כזו, כל חייך יהיו חיים אחרים לגמרי, ואז תוכל להיות איש צדיק וירא ה'. הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתזכה להגיע לזה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' שכו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי.

העקר הוא רק להפיץ את אור רבנו ו"ל, ולא לפחד משום ברחה שבעולם, וראה למלא את כל עיר באר שבע עם ספרי רבנו ו"ל, אשר אין עוד דבר חשוב יותר מזה, ותקים מפיצים, שגם הם יעזרו לך להפיץ בכל גלילות האזור, פי צריכים למלא את כל הדרום עם ספרי רבנו ו"ל. ותדע לך שזה לא בא בנגל, אלא צריכים מסירות נפש על זה. אבל זה משתלם, פי סוף כל סוף אדם אינו חי לנצח, יבוא היום שנוצטרף להחזיר את הנשמה שלנו אל הקדוש-ברוך-הוא, ואז נתחרט, שיכלנו כל-כך הרבה יהודים לקרב אליו יתברך והיינו עצלים, ובעבור שטיות ודמיונות, פחדים של שקר וחלישות הדעת של הבל לא הלכנו להפיץ, בשעה שיכלנו לעזר לבני ובנות ישראל, ולקרבים אליו יתברך. ונעמידו אותנו לדין למעלה — "הלא יכלתם לקרב כל-כך הרבה נשמות ולא עשיתם".

ולכן ראה להפיץ אור רבנו ו"ל, ואל תתפעל משום ברחה שבעולם, אדרבה, ראה לעשות כל מיני פעולות שבעולם להפיץ כמה שיותר ספרים, קונטרסים וחוברות, ולמלא את כל שכונתך והשכונות סביב. והעקר — להקים עוד יהודים, פי רבנו ו"ל אמר

אָשֶׁר   ז' שְׂכֹז   בְּנַחֵל   שְׂכֹז

(לקוויט-מוהר"ן, חלק ב', סימן סח), שְׂאֵלוֹ הַתְּלַמִּידִים צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת עוֹד תְּלַמִּידִים, וְאֵלוֹ הַתְּלַמִּידִים צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת עוֹד תְּלַמִּידִים, וְגַם בְּהַפְצָה, הַמְּפִיצִים צְרִיכִים לְהַקִּים מְפִיצִים אַחֲרֵיהֶם, וְהַמְּפִיצִים הָאֵלוֹ צְרִיכִים לְהַקִּים עוֹד מְפִיצִים, וְהַמְּפִיצִים הָאֲחֵרִים צְרִיכִים לְהַקִּים מְפִיצִים נוֹסְפִים, עַד שְׂיִתְמַלֵּא כָּלֵל יִשְׂרָאֵל עִם מְפִיצִים, שְׂכַלְמֵם יִפְיִצוּ אֶת סְפָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וְאֶחָד יַחְלִיף סְפָרִים עִם זוּלְתוֹ, וְכָל-כֶּף הַרְבֵּה סְפָרִים יִמְלֵאוּ, עַד שְׂכַלֵּל יִשְׂרָאֵל יִכִּירוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְגִנְזָה כָּבֵד לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׂדֵי.

בְּעֵנֵי הַגְּרוּשִׁין וְכו', אֵינְנִי יָכוֹל לְתַת עֲצָה, כִּי אֲנִי נֶגֶד גְּרוּשִׁין, וְעַל זֶה צְרִיכִים לִילֵךְ לְאַחֲרֵיהֶם, כִּי אֵינִי יָכוֹל לְהַתְּעַרֵב בְּעֵנֵי זֶה. אֲנִי עוֹסֵק רַק בְּשָׁלוֹם-בֵּית, וְלִשְׁדוּךְ אֶת בְּנֵי וּבָנוֹת יִשְׂרָאֵל, לְגַרֵשׁ — אֵין זֶה עֲבוּדְתִי, וְלָכֵן אֵינְנִי יָכוֹל לְתַת לָךְ עֲצָה בְּנִדוּן. צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַת תְּפִלַּת עֲרֻבֵית: "וְתִקְנֵנוּ בְּעֲצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ", שְׂרַבְּנוֹ ז"ל הַדְּגִישׁ מְאֹד מְאֹד, שְׂבְּתִפְלָה זֶה צְרִיכִים לְכוֹן הַרְבֵּה (עֵין שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רלח). וְלָכֵן תֹּאמַר לוֹ, שְׂיִצְעַק הַרְבֵּה אֵלָיו יְתִבְרַךְ: "וְתִקְנֵנוּ בְּעֲצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ".

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' שְׂכֹז.

בְּעֵזֶרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים הִתְשַׁמְ"ה.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל הָאֲבָרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ מְשֻׁבָּע שְׂעֵבֵר — לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

כְּשֶׁרַבְּנוֹ ז"ל הָיָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הָלַךְ לְצַדִּיק הַקְּדוּשׁ רַבִּי אֲבָרָהָם מִקְּאֵלִיסְק זי"ע, שְׂהָיָה תְּלַמִּיד הַמַּגִּיד מְמַעֲזְרִיטְשׁ, וְהַתְּפַעֵל מִמֶּנּוּ מְאֹד וְאָמַר, שְׂשְׁלֵמוֹת רָאָה רַק אֶצְלֵ הַצַּדִּיק הַקְּדוּשׁ הַזֶּה. וְאִם

שכח אשר ז' שכז בנחל

רַבְּנוּ ו"ל, שְׁזָכָה לְמָה שְׁזָכָה וְכוּ' וְכוּ', אָמַר, שְׁשָׁלְמוֹת לֹא רָאָה אֶלָּא אֶצְלוּ, אִזְ עֲלִינוּ לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר מִה נִקְרְאת שְׁלֵמוֹת. וְאֶף-עַל-פִּי שְׂדוּעַ, שֶׁהַצְּדִיק הַנ"ל אָמַר תּוֹרָה בְּשֶׁקֶט, וּבִקְשֵׁי הָיָו יְכוּלִים לְשַׁמְעוֹ, אִם-כֵּן מֵהִי הַשְּׁלֵמוֹת — אִם אֵין שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ? אֶלָּא רַבְּנוּ ו"ל רָאָה גְדֹל הַתְּלַהֲבוֹתוֹ, כִּי צַד דְּבוּק הִיָּה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַד כַּמָּה הַכֹּל אֶצְלוּ רַק עִם אֲמַת — זֶה כָּבֵד דְּבֵר בְּעַד עֲצָמוֹ.

כִּי יְכוּל אָדָם לְדַרְשׁ דְּרָשׁוֹת שְׁעוֹת עַל גְּבֵי שְׁעוֹת, אִף אֵינֶן עוֹשׂוֹת רָשָׁם עַל בְּנֵי-אָדָם, זֶה סִימָן שְׁמֻשָּׁהוּ אֵינְנוּ כְּשׁוֹרָה כָּאֵן. לְעַמַּת זֹאת יְכוּל צְדִיק לְדַבֵּר בְּשֶׁקֶט וּבְלֹא רוּחַ סָבִיב, וּלְכַל הַשׁוֹמְעִים יִשְׁנֶה הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד — זֶה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת. רַבְּנוּ ו"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יז): כִּשֶׁהַצְּדִיק יוֹשֵׁב בְּחֻדְרוֹ וּמְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, הַדְּבוּרִים הַלְלוּ הוֹלְכִים מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וּמְעוֹרְרִים אֲנָשִׁים לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וּמֵה גַם שְׁמַעוֹרְרִים גּוֹיִים שְׂיִחְזוּרוּ בְּתִשׁוּבָה וְשִׂיחְגִּירוּ. לְמַדִּים מִכָּאֵן מִה נִקְרְאת שְׁלֵמוֹת, שְׂיִהְיֶה בְּהַתְּלַהֲבוֹת דְּקִדְשָׁה וּבְתַבְעֵרַת אֲמַת.

נָא וְנָא רָאָה לְהִיּוֹת שְׂמַח, וְאֵל תַּחֲקֹר הַרְבֵּה תַּחֲקִירוֹת, כִּי גַם בְּתוֹרָה אֲסוּר לְחַקֵּר, רַק צְרִיכִים לִילֵף בְּתַמִּימוֹת וּבִכְשִׁיטוֹת, וּלְקַיֵּם כָּל מֵה שְׁפָתוֹב, וְלְשַׂמַּח וְלְשַׁחַק מִכָּל הָעוֹלָם, כִּי מֵה יֵשׁ לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם!?

הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ זי"ע, כִּשֶׁיֵּצֵא מִזֶּה הָעוֹלָם אָמַר: "עוֹלָם, עוֹלָם, אֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוּ מִכִּיר אוֹתְךָ, וְאוֹי לוֹ לְמִי שְׁנוּפֵל בְּךָ".

עֲלִינוּ לִידַע, שְׁאֲנוּ חוּץ מִזֶּה הָעוֹלָם, וְלָכֵן יֵשׁ לָנוּ מֵה לְצַחֵק מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, כִּי הַכֹּל הוּא דְמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל, שְׁכָל אֶחָד חוֹשֵׁב רַק מֵעֲצָמוֹ וְלֹא מִזוּלָתוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר ז' שִׁכַח בְּנִחַל שִׁכַח
ז' שִׁכַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנִּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְעֵשׂוֹת לְעֲצֻמָּךְ קִבְּעוֹת חֲזָקָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי הָאֲמִירָה שְׂאוֹמֵר, הוֹרֵג אֶת הַיִּצָּר הַרָע שְׁלוֹ, כֶּף מוֹבָא מִגּוֹרֵי הָאֲר"י ו"ל, וְכֵן נִהְגוּ הַמּוֹן צְדִיקִים — לְגַרֵס בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת. וְרַבְּנוּ ו"ל גִּתָּן תִּקּוֹן לְמוֹהַרְנ"ף ו"ל וְלַעֲוֹד כַּמָּה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ — לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קפ"ה), וְאִם רַבְּנוּ ו"ל גִּתָּן לְהֵם תִּקּוֹן כְּזֶה, לְמָה שֶׁלֹּא נִתְחַב עֲצֻמֵנוּ גַם-כֵּן לְקִבֵּל אֶת הַתִּקּוֹן הַנִּפְלֵא הַזֶּה?!

וְלִכֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן! אֵלֵא בְּכָל יוֹם וְיוֹם תַּעֲשֶׂה לְעֲצֻמָּךְ קִבְּעוֹת חֲזָקָה — לְסִיִּים ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְלֹא יֵאָרֶךְ זְמַן רַב, שְׁתִּרְגִּישׁ כָּל מִינֵי נְעִימוֹת בְּלַמּוֹד זֶה, אֲשֶׁר מְטַהֵר אֶת הַנֶּפֶשׁ, וּמְשַׁנֶּה אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה.

נֹא וְנֹא הַדְּבֵק אֶת עֲצֻמָּךְ בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. וְדַעַת לְנִכּוֹן, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֻסֵּד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדִּיק וּבְמִשְׁפָּט, וְלְמָה לָךְ לְהִתְיַרָא מִבְּנֵי-אָדָם, כִּי מֵה יַעֲשֶׂה לָךְ אָדָם?! הֲלֹא טַפְּה סְרוּחָה הוּא, הַיּוֹם כָּאֵן וְלְמַחֵר בְּקָבֶר. וְלִכֵּן אֵל תִּפְחַד מִכָּל הָאֵיוּמִים שְׂמֵאֵימִים עֲלֶיךָ, עֲלֶיךָ לְהִיּוֹת חֲזָק מְאֹד בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר דָּבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֵלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאֻצִּיל הָעֲלִיּוֹן, וּמֵה שְׁוַגְזוֹר עֲלֶיךָ — כֵּן יִתְקַיֵּם, וְלִכֵּן לְמָה לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל?!

מְסַפֵּר, שֶׁצְדִיק אֶחָד שָׁלַח אֶת בְּנוֹ לְשׁוּק, וְאָמַר לוֹ: "לָךְ תִּלְמַד מִשְׁהוֹ". הַבֵּן יָצָא לְשׁוּק, אֲשֶׁר מוֹכְרִים שֵׁם שְׁוֹרִים וְסוּסִים וְכוּ', וְהִנֵּה רָאָה מַחְזֵה נוֹרָא, מְצַד אֶחָד הָיוּ סוּסִים וְשְׁוֹרִים שְׂעָמְדוֹ בְּשִׁקָּט,

של אשר ז' שכת בנחל

והמתינו לְבָאוֹת בְּרִגְעָה, וְלַעֲמַתָּם הָיוּ כְּאֵלוּ שֶׁהִשְׁתּוֹלְלוּ עַל מְנַת לְהִשְׁתַּחֲרַר מִהַחֲבָל. וְאִזּוּ נָפַל בְּרַעְיוֹנֵנוּ: "הוֹי, סוֹסִים טַפְּשִׁים, לָמָּה לָכֶם לְהִתְפָּרֵעַ וּלְהִזִּיק לְעַצְמְכֶם, בְּרִצּוֹתְכֶם לְצֵאת מִכַּבְּלֵיכֶם, הֲלֹא אַתֶּם מְצַטְטֵעִים בְּכָאֵב גָּדוֹל, חִכוּ בְּסִבְלָנוֹת, עַד שְׂיָבוֹא בְּעַל-הַבַּיִת, וַיִּתֵּן לָכֶם לְאָכַל..."

וְחֹזֵר הַבֵּן לְאָבִיו הַצַּדִּיק. שְׁאֵלוֹ אָבִיו: "מָה לְמַדְתָּ?" וְעֲנָה: "לְמַדְתִּי דְבַר נֶפְלֵא מְאֹד, שְׂאֵם אֵין לְאַדָּם סִבְלָנוֹת, וְהוּא דוֹחֵק אֶת הַשְּׂעָה, כְּאוֹתָם סוֹסִים וְשׁוֹרִים שֶׁהִתְפָּרְעוּ, מִפְּאֵת שְׂפָקָעָה סִבְלָנוֹתָם לְהִמָּתִין לְמַאֲכָלָם, לְבִסּוֹף גּוֹרֵם לְעַצְמוֹ כְּאֵב וְצַעַר רַב", וְדַבְּרִי פִי חֲכָם חֵן.

וְזֶהוּ לְמוֹד עֲמֵק — כְּמָה צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֵט וְלֹא לְהִצְטַעַר, וְלִדְעַת שְׂאֵם נִגְזָר עַל הָאָדָּם מִשְׁהוּ, עֲלָיו לְהִתְאַזֵּר בְּסִבְלָנוֹת, וּלְבִסּוֹף הַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ז' שכת.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַנוֹגֵעַ לְלֵב — לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבָךְ חֲשָׁתִי וְלֹא הִתְמַהֵמְהִתִּי.

אֹדוֹת שְׁאֵלְתְּךָ וְכוּ'; הַסֵּפֶר "לְקוּיֵי-תְּפִלוֹת" נִתְחַבֵּר עַל-יְדֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, תְּלִמִּידוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, עַל-פִּי בְּקִשְׁתּוֹ, שְׂכָן אֶמֶר לוֹ רַבֵּנוּ ז"ל: רְצִיתִי שֶׁתַּעֲשֶׂה מִהַתּוֹרוֹת שְׁלִי תְּפִלוֹת, שְׂכָל תּוֹרָה בְּ"לְקוּיֵי-מוֹהֲרַ"ן" תִּהְיֶה עַל זֶה תְּפִלָּה, הֵינּוּ עַל כָּל מָה שֶׁנִּגְלָה רַבֵּנוּ ז"ל בְּתוֹרָה אַחַת בְּ"לְקוּיֵי-מוֹהֲרַ"ן", יֵשׁ עַל זֶה תְּפִלָּה, שְׂבָה מִבְּקָשִׁים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת כָּל מָה שֶׁיַּעֲזִיב לָנוּ

אָשֶׁר ז' שֵׁכַט בְּנַחַל שְׁלֵא

רַבְּנוּ ז"ל, אִיךָ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ. וְהַתְּפִלוֹת הַלְלוּ חֲבָרָן מוֹהֲרֵנוּ"ת ו"ל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ גְּדוּלָה בְּיוֹתֵר, וְשִׁפְףָה דְּמַעוֹת הַרְבֵּה עַל זֶה, עַד שֶׁהִתְבַּטָּא פַּעַם וְאָמַר, שֶׁהַתְּפִלוֹת הַלְלוּ בְּאוֹת מִשְׁעַר נו"ן. וְהִבְטִיחַ: מִי שִׁיאֲמָרָם בְּכָל יוֹם, לֹא יִהְיֶה עָלָיו שׁוּם דֵּינָן בְּשָׁמַיִם. נִמְצָא מִכָּל זֶה, מַעֲלַת אַמִּירַת "לְקוּיֵי-תְפִלוֹת". וְלָכֵן אֲשָׁרֵי אָדָם הָאוֹמֵר בְּכָל יוֹם תְּפִלָּה אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם מִהַסְפָּר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, שֶׁמְדַבֵּר מִכָּל הַבְּעִיּוֹת וְהַצְּרוּת, הַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת וְהַעֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים שִׁישָׁנָם בְּעוֹלָם וּבָאִים עַל הָאָדָם, הַפֶּל מוֹבָא בַּתְּפִלוֹת אֱלוֹ, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם אֵיזוֹ תְּפִלָּה, מִסִּיר מַעֲצָמוֹ אֶת הַדֵּינָיִם.

וְלָכֵן הַעֲצָה הַיְעוּצָה לְכָל יְהוּדֵי — לְרַכֵּשׁ אֶת הַסְּפָר הַזֶּה, שֶׁהֵן תְּפִלוֹת הַמּוֹשְׁכוֹת אֶת הַלֵּב אֶל אֲבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם, וּבִזְכוּתָן נִזְכָּה לְקָרֵב אֶת הַגָּאֻלָּה, וְלִהְיוֹת יְשׁוּעוֹת לְכָלל יִשְׂרָאֵל.

הַהֲכָרַח לוֹמַר לָךְ, אֲצַל יְהוּדֵי אֵין מִשְׁגַּ שֵׁל: "אֵינְנִי יְכוֹל", אֶלָּא שֶׁאֵינְנוּ רוֹצֵה. וְהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע גְּלוּה לָנוּ, שֶׁאֲסוּר לִיהוּדֵי לוֹמַר: "אֵינְנִי יְכוֹל", כִּי כָּל אֶחָד יְכוֹל, אִם רַק יִרְצֶה, "תִּרְצֶה וְתוֹכַל!" וּכְבָר אָמְרוּ: אֵין לָךְ דְּבָר הָעוֹמֵד בְּפָנֵי הָרַצוֹן; עַל-יְדֵי רַצוֹן חֲזָק יְכוֹלִים לְשַׁבֵּר קִיר וְלַחֲתוֹךָ הַר.

בְּעִנְיַן הָעֲשׂוֹן וְכוּ', צָרִיכִים לִידַע, שֶׁאֵף שֶׁהַרוֹפְאִים גְּלוּ הַיּוֹם, שֶׁזֶה מִבִּיא סְרִטֵן הַרְאוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְזֶה מְסַכֵּן מְאֹד לֹא רַק לוֹ, אֶלָּא גַם לְסִבִּיבָתוֹ, רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִיר אֶת אֲנָשָׁיו כְּבָר לְפָנֵי מְאֵתִים שָׁנָה שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹן. וְלָכֵן זֶהוּ יְסוּד גְּדוֹל בְּחִסְדֵי בְּרִסְלָב שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹן. רַבְּנוּ ז"ל אָמַר לֹא לַעֲשׂוֹן, אֲזִי מְצִיִּיתִים אוֹתוֹ בְּשִׁלְמוֹת, וּמְשִׁלִּיכִים אֶת הַסִּיגְרָיָה מִמֶּנּוּ וְהִלְאָה. הַיּוֹם יִשָּׁנָם כְּבָר תַּחֲלִיפִים, וְאֶפְלוּ מִי שֶׁעֲצָבָיו חֲלָשִׁים יְכוֹל לְהַפְסִיק וְכוּ' וְכוּ'. וְכֵן יִשָּׁנָן פִּיּוֹם דְּרַכִּים רַבּוֹת לְהַגְמִיל מַעֲשׂוֹן.

עַל-כֵּן רְאֵה לְקַבֵּל עַל עֲצָמְךָ חַד מִשְׁמַעֲיִת — "זֶהוּ זֶה! אֲנִי

שֵׁלֵב אֲשֶׁר ז' שֵׁל בְּנַחֵל

מִפְסִיק לְעֵשׂוֹן, אֲנִי רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת רְצוֹן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֵמֶר:
וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשׁוֹתֵיכֶם" (דְּבָרִים ד, טו).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ, וּמְצַפֶּה לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ...

ז' שֵׁל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

עָלֶיךָ לְהַבִּין, שְׂדָבֵר רַבְּנוּ ז"ל אֵינוֹ מִתְאַכְסֵן אֶצֶל אֶף אֶחָד,
דְּעַם רַבִּינָס זֶאֱרָה שְׁטִיט נִישְׁט אֵיין בֵּי קֵיִנְעַם נִישְׁט", כִּי רַבְּנוּ
ז"ל הוּא מִתְּנָה לְכָלל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמָה גַם לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי
הַלְמוּד הָעֵמֶק שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, הוּא מִתְּנָה לְכָל בְּאֵי עוֹלָם. וּכְבָר אָמַר
רַבְּנוּ ז"ל (חֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן תא): לֹא מִבְּעֵינֵי שְׂאֵתֶם צְרִיכִים אוֹתִי, אֶלָּא
כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי אֲנִי יְכוּל לְהַבִּיא גַם אֶת אֲמוֹת הָעוֹלָם סְמוּךְ לְדַת
יִשְׂרָאֵל. וְרוֹאִים כִּהְיוּם, אֵיךְ שְׂגַם גּוֹיִים חוֹטְפִים אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל
שְׂזַכִּינוּ לְהַדְפִּיס בְּשִׁפְהַ הָאֲנִגְלִית, וְהֵם אוֹמְרִים שְׂוֵה מַחְזֵק אוֹתֶם,
וְזוֹ רְאֵיהֶ, שְׂרַבְּנוּ ז"ל אֵינוֹ מְצַמְצֵם בְּמִקּוֹם אֶחָד, אֶלָּא הוּא מִתְּנָה
לְכָלֶם.

רְאֵה לְחִזֵּק עֲצֻמָּךְ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׂבַעוֹלָם, וְאֵל תְּשִׁים לֵב אֶל
כְּמָה כְּלָכִים שְׂנוֹבְחִים, כִּי 'הַרְפַּכֶּת נוֹסַעַת, וְהַכְּלָכִים נוֹבְחִים' — כִּי
הוֹלֵךְ הַפְּתָגָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אֲשֶׁר   ז' שלא   בַּנְחַל   שלג
ז' שלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבָרָךְ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ו"ל לְמַד אוֹתָנוּ דְרָךְ, שְׁאַפְלוּ בַתְּפִלָּה אָסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, וְלוֹמַר: "אַתָּה מְכַרַח לַעֲשׂוֹת רְצוֹנִי" (עִין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ'); שְׁזֵה פָּגַם הַפְּאֵת הַצּוּר — עֲנִין שֶׁל דְּחִיקַת הַשְּׁעָה. וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וּבַתְּחִנּוּנִים, וְאִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לֹא — לֹא. וְכֵן הוּא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצו), עַל-פִּי מֶה שְׁאָמַר הַתְּנָא הַקְּדוֹשׁ (אָבוֹת פָּרָק ב, יב): "וְאֵל תַּעַשׂ תְּפִלָּתְךָ קִבְעָ, אֲלֵא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים", כִּי אָסוּר לְהַתְּעַקֵּשׁ עַל שׁוֹם דְּבַר, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְכַרַח לַעֲשׂוֹת רְצוֹנִי, עִין שָׁם.

וּבְאַמַּת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכוֹת ל ב): הִמְעִין בַּתְּפִלָּתוֹ, סוֹפוֹ בָּא לְיַדֵּי כְּאֵב לֵב, וּפְרַשׁ רַש"י: כִּי רוּצָה שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה רְצוֹנוֹ, וְאִינוּ הוֹלֵךְ לוֹ, אֲזַי בָּא לְיַדֵּי כְּאֵב לֵב וְכו'. וְלִכֵּן צָרִיכִים לְהִזְהַר בְּדְבָרִים אֵלּוּ, וְרַק לְמַסֵּר אֶת עַצְמוֹ בְּיַד יִתְבָּרַךְ, וְלִידַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְנַהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדִּיק וּבְמִשְׁפָּט, וְדַבַּר גְּדוֹל וְדַבַּר קָטָן אִינוּ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן, וְהִבֵּן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ז' שלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

שֵׁלַד   אֲשֶׁר   ז' שֵׁלַג   בְּנַחֵל

מה אמר לך! חטא הוצאת זרע לבטלה, רחמנא לצלן, מביא את האדם שיהיה תמיד עצבני וכעסן, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן רמט); ובשביל זה כתוב (בראשית לח, ז): "רע בעיני ה'", ולא רשע בעיני ה', כי החטא הזה מביא את האדם, שיהיה איש רע ובליעל, וכעסן גדול.

ולכן התקון שלך — לשבר את מדת הפעס, ותשתדל לעבוד הרבה על מדת הסבלנות, להיות סבלן על כל מה שעובר עליך, ואל תתפעל משום ברירה שבעולם, יהיה איך שיהיה, העקר סבל סבל על כל אשר בא עליך, וזה עקר תקונך.

הדורש שלומך באהבה רבה, וחיפץ בטובתך הנצחית...

ז' שלג.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר לי מאוד ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר הוא שמחה. רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד; ואין זו עצה שרבנו ז"ל נותן, אלא אומר בפרוש, שזו מצוה גדולה, ותכף-ומיד פשוטים לעבד את השם יתברך, עברה גדולה כשהוא בעצבות. ולכן צריך למסור את נפשו להיות בשמחה תמיד, ולהשתדל שיהיה לך תמיד חיוף על הפנים, בבחינת אנפין נהורין, ועל-ידי-זה בידוע שאתה נוטר הברית ובורח מכסף, כמוכא בדבריו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כג); ומה גם שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנג): כשיש לאדם אנפין נהורין, נראין בפניו פני הצדיק האמת בבחינת קבלת פני הרב ממש. ולכן אשרי מי שהולך תמיד עם חיוף על פניו, ובזה מגלה את טהר לבבו. ואף שכלם יכולים לומר עליו

אֲשֶׁר ז' שלג בנחל שלה

בְּדִיוֹק הַהַפּוּף, שֶׁהוּא בַעַל גְּאֹנָה, מְלֵא יִשׁוּת וְדַמְיוֹנוֹת וְכוּ', כִּי רוֹאִים שֶׁהוּא הוֹלֵךְ תָּמִיד בְּפָנִים שׁוֹחֲקוֹת וּשְׂמֵחוֹת, עִם כָּל זֹאת כָּבֵר אָמַר הַחֶסֶד: "הַחֶסֶד — צָהָלוּ בְּפָנָיו וְאַבְלוּ בְּלִבּוֹ". וְזֹאת רָאוּ אֲצֵל צַדִּיקִים, שֶׁהָיוּ תָּמִיד בְּפָנִים שְׂמֵחוֹת וְעֲלִיזוֹת, אָבֵל בְּתוֹךְ פְּנִימִיּוֹת לְבָבָם הָיוּ שְׂבוּרִים וְרִצּוּצִים בְּאֶלְף רְסִיסִים, וְהָיָה נִדְמָה לָהֶם, שֶׁהֵם הַגְּרוּעִים בְּיוֹתֵר. וּמִבְּחוּץ אֵף בְּרִיָּה לֹא תֵאָרֶה לְעֲצָמָה שֶׁהֵם שְׂבוּרִים, אֲדַרְבָּה, הַחֲזִיקוּ אוֹתָם לְבַעֲלֵי גְאֹנָה גְּדוֹלִים וְכוּ', עִם כָּל זֹאת שְׂלֵמוֹת הַצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאַנְפִּין נְהוּרִין, וְזוֹכִים לְבִטֵּל עֲצָמָם לְגַמְרֵי אֱלֹו יִתְבָּרֵךְ, וּמִתְרַצִּים בְּרִצּוֹן הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שָׁמוּ, כְּמוֹ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ רוֹצֵה — כֶּף יִהְיֶה, וְהֵם תָּמִיד בְּפָנִים שׁוֹחֲקוֹת, וּמִדְּבָרִים אֱלֹו יִתְבָּרֵךְ. זֶה הַמַּעֲלָה הַגְּדוֹלָה יוֹתֵר מִהַכֵּל, לֹא לְשֵׁים אֶל לְבוֹ שׁוֹם דְּבַר אֲשֶׁר קוֹרָה.

וְדָבָר זֶה רָאוּ אֲצֵל רַבְּנֵי ו"ל, שֶׁאֵף פַּעַם לֹא הִתְעַקֵּשׁ, אֲלֵא הָיָה בְּטֵל לְגַמְרֵי אֱלֹו יִתְבָּרֵךְ, וּכְשֶׁבִקֵּשׁ מִשָּׁהוּ וְלֹא עָשׂוּ רִצּוֹנוֹ, לֹא הָיָה בְּכַעַס וּבִקְפִידוֹת, אֲלֵא הִתְבַּטֵּל יוֹתֵר אֱלֹו יִתְבָּרֵךְ בְּבִטּוֹל גְּמוּר. וּפַעַם בָּא ר' חִיקֵל ו"ל (הַחֲזִין שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל), וְרָאָה שֶׁכָּל חֲדָרוֹ שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל אֶפּוֹף עֲשׂוֹן, כִּי הַמְּשֵׁרֶת שָׂרָף אֶת הַמַּאֲכָל, וְהָעֲשָׂן מְסַכֵּן הָיָה לְבִרְיָאוֹתוֹ שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל, כִּי סָבַל עַל הַרְאוֹת, וְשָׂאֵל ר' חִיקֵל אֶת רַבְּנֵי ו"ל, מִדּוּעַ אֵינוֹ אוֹמֵר לְמְשֵׁרֶת מְאוּמָה, וְאֵינוֹ צוֹעֵק עָלָיו? עֲנָה וְאָמַר לוֹ רַבְּנֵי ו"ל: "פַּעַם רִאשׁוֹנָה אוֹמְרִים בְּשֶׁקֶט, פַּעַם שְׁנִיָּה אוֹמְרִים בְּקוֹל, וּפַעַם שְׁלִישִׁית כָּבֵר צוֹעֵקִים וְכוּעֲסִים, וְלִכֵּן אֵינִי מִתְחִיל לוֹמַר, כְּדֵי שֶׁלֹא אֲבוֹא לִידֵי כַּעַס וּקְפִידוֹת".

וּבִקְאֻמַּת בְּדְבוּרִים אֱלֹו יֵשׁ עֲמֻקוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, עֲמֻק עֲמֻק מִי מִמְּצָאָנוּ, אֲשֶׁר לֹא יִכִּילֵהוּ הַרְעִיּוֹן, וְדָבָר זֶה קִשָּׁה לְהַסְבִּיר לְבְנֵי-אָדָם; הֵינּוּ הָאָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף בְּטֵל אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, וְלִידַע, אֲשֶׁר דָּבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן זֶה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁלֹא יִהְיֶה אֲכַפְתָּ לוֹ שׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם, כִּי הֵלֵא הַכֵּל מִשְׁגָּח רַק מֵאֲתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּמָה עָלָיו לַעֲשׂוֹת? רַק לְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים רַבִּים עַל כָּל פְּרִט וּפְרִט בְּחַיָּו, כִּי אֵין כַּחֲנוּ אֲלֵא בִפְנֵי (עֵין בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פְּרָשָׁה כ', סִימָן ד'), וְגַם בְּזֶה צָרִיכִים לְהִיּוֹת חֶכֶם גְּדוֹל עַד מְאֹד,

שלו אשר ז' שלד בנחל

לא להתעקש, רק לבקש ברחמים ובתחנונים, ולזכור שהקדוש-ברוך הוא אינו חייב לך מאומה, רק לבקש כעני המתחטא, שואל ומבקש במתנת חנם; מצד אחד הוא תמיד שמח, ומצד שני הוא תמיד שבור.

והנהגה זו קשה להסביר, אלא למי שיש לו איזו ידיעה ברוחניות. אשרי מי שמתעניין בכל זה, ומבין דבר מתוך דבר, ואז יעבר את זה העולם בשלום.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ז' שלד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר דברים ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רק תקנה לעצמך את מדת הסבלנות, ואז תחיה חיים טובים ונעימים; כי הסבלנות היא התרופה היקרה והחזקה ביותר נגד פגעי ומקרי הזמן. וכבר אמר החכם: "כל מי שסובל הזק שכונו, יורישנו הבורא ביתו"; אדם סובל סבל משכונו, עד שממש שהוא יורד לחייו, ואי אפשר לו לסבל, עם כל זאת הוא מתחזק בתפלה ובקשה אליו יתברך, ואינו מניח אותו יתברך יום אחר יום בסבלנות גדולה, לבסוף לא רק שיפטר משכונו, אלא גם יירש את ביתו. וזה בדוק ומנסה!

ולכן עקר נצחון החיים זו מדת הסבלנות. ואמר החכם: "כל מי שהוא סבלן, יהיה אדון".

אבל זכור תזכור, אשר זו עבודה קשה במאד מאד, כי טבע של האדם להתעצבן מהר מאד, ועל-ידי מדת הסבלנות לבסוף הכל מתהפך. ולכן אמר החכם: "הסבל טוב שפיועצים", אם כל אחד

אֲשֶׁר ז' שֶׁלד בַּנְחַל שֶׁלז

יתן לך עצה, ואתה אינך יודע איזו עצה לקחת, קח לך את הסבֵּלֶן לְיוֹעֵץ. וְאָמַר הַחֶכֶם: "אֵין דְּבַר שֶׁמַּחֲסֵר מִן הַרְעָה כְּמוֹ הַסְּבֵל". וְלִכְּנֹן רק תתפלל בכל יום אליו יתברך, שתזכה להיות סבֵּלֶן גָּדוֹל, כִּי עַל זֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה סְבֵּלָנוֹת, וְאִם תִּרְגֵּיל עֲצָמָךְ לְהִתְפַּלֵּל יוֹם אַחֵר יוֹם עַל מִדַּת הַסְּבֵּלָנוֹת, וְלֹא לְהִיּוֹת בְּכַעַס וּבִקְפִידוֹת, אֲזוּ תִרְאֶה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כִּי סְבֵּלָנוֹת תְּלוּיָהּ בְּאַמוּנָה, וְכִפִּי מִדַּת הָאֱמוּנָה שָׁבוּ, כְּמוֹ-כֵן יִזְכֶּה לְסְבֵּלָנוֹת, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קנ"ה): עַל-יְדֵי אֱמוּנָה זוֹכִים לְאַרְיֵכַת אַפִּים, שֶׁהִיא מִדַּת הַסְּבֵּלָנוֹת לְסִבַּל עַל כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וַיֵּשׁ לוֹ כַּח הַגָּדֵל וְכַח הַצּוֹמֵחַ, וְשׁוּם רוּחַ סְעָרָה אֵינָה יְכוֹלָה לְעַקְרוֹ מִשָּׂרְשׁוֹ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! כָּל אֵלוֹ הַלְמוּדִים מְקַבְּלִים אֶצְל רַבֵּנוּ ז"ל. וְלִכְּנֹן הַתְּמִד מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, עַד שֶׁיְהִיוּ שְׂגוּרִים עַל פִּיךָ, וְאֵל תִּתְפַּלֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם.

וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ ז"ל הוּא מִתְּנָה לְכָלֵּל יִשְׂרָאֵל, וְעוֹד יָבוֹא הַיּוֹם וְיִתְקַרְבוּ אֵלָיו אֲלָפִים וְרַבְּבוֹת בְּנֵי-אָדָם, אֲשֶׁר לֹא יִכְלִיֵּהוּ הַרְעִיּוֹן, וּמִכָּל חֶלְקֵי הָעוֹלָם יָבוֹאוּ אֶל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ, וַיֵּשׁ בְּזֶה סוּדוֹת, פְּלֵאִי פְּלֵאוֹת וְכוּ', אֲשֶׁר לֹא נִתֵּן לְרִשָּׁם. רק חֲזוֹק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּמִדַּת הַסְּבֵּלָנוֹת, שֶׁזֶה מַה שֶׁמְּשִׁיחַ צְדָקְנוֹ יִכְנִיס בְּעוֹלָם, וְרַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת יִכְבֹּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם כָּלוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תָּם וְנִשְׁלָם, שָׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

* * *

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שֶׁזַּכְּנוּ לְסִים אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלֵא הַזֶּה, וְהוּא כְּרִיךְ מִב, יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְסִדֵּר עֲכָשׁוּ לְדָפוּס אֶת כְּרִיךְ מ"ג לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָה.

אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָּא, אָנָּה ה' הַצְּלִיחָה נָּא.

תִּכְן הָעֲנִינִים

חֶלֶק מֵב

ג . . . . . פֶּתַח דְּבַר . . . . .

ה . . . . . הַקְדָּמָה . . . . .

יא . . . . . ז' קכג . . . . .

יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מְסוּד הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁבֻנָּה מְקִיִּים מְצוֹת עֲשֵׂה, וַיִּחְזַק מְאֹד כְּנֶגֶד הַצַּעַר הַנוֹרָא מִהַצָּרוֹת, וְהַעֲצָה — לְרוֹץ אֶל חַדְרֵי תוֹרָה, וְלִהְתַּפְּלֵל בְּבִכְיָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִים לְדְבָקוֹת, וַיִּוְרָה אִיךָ חַיֵּי הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה הֵם אֶפְסִיִּים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂוֹכָה לְהִסְתַּכֵּל עַל הַתְּכַלִּית הַנִּצְחִית.

טו . . . . . ז' קכד . . . . .

יַעֲוֹרֵר וַיִּחְזַק שְׁלֵא לְהַמְשִׁיךְ אַחֵר הַצַּעַר, וְעַל-יְדֵי שְׂוִדְעָה שָׂרָק הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֶךְ, עַל-יְדֵי-זֶה זֹכָה לְצֵאת מִהִגּוֹן וְהֶאֱנַחָה, וַיִּחְזַק לְשִׂמְחָה עִם כָּל נִקְדָּה טוֹבָה שְׂיֵשׁ בּוֹ, וַיַּעֲוֹרֵר לְנִסְעַ לְפָחוֹת פַּעַם אַחַת בְּחַיִּים לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר מִלְמוֹד "סְפוּרֵי מַעֲשֵׂי־טוֹת" בְּעִיּוֹן וּבְאִי־דֵישׁ.

טז . . . . . ז' קכה . . . . .

יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מִהַעֲת רְצוֹן שְׂבֻזְמָן חֲצוֹת, שֶׁהוּא כְמוֹ פְדִיּוֹן, וְזֶהוּ הַמִּתְקַת הַדֵּינִים, וַיִּזְהֵר שְׁלֵא לְבַטֵּחַ בְּכֵן-אָדָם שְׂאִינוּ מְקִיִּים הַבְּטָחוֹתָיו, וַיְבָאֵר גְּדֹל הַמִּתְקַת הַדֵּינִים הַנֶּעֱשִׂים כְּשֶׁאָדָם זֹכָה לְקָרֵב רְחוּקִים עַל-יְדֵי הַפְּצָה.

יח . . . . . ז' קכו . . . . .

יְבָאֵר מִדּוּעַ הָאִי־דָנָא אֵין רְגִילִים לְבָרַךְ "הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב" עַל יֵין מְשֻׁבָּח, וַיְדַבֵּר מִהַנְּהַגְתָּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּעֲנִין לְמוֹד שְׁלִחַן עָרוּף כְּפִי צוּוֵי רַבְּנוּ ז"ל.

יט . . . . . ז' קכז . . . . .

יְדַבֵּר מִעֲנִין הַמִּחְלָקָת שְׁעָלָיו, וַיִּתְבַּטֵּא עַל דְּרָף הַתְּבַטָּאוֹת רַבְּנוּ ז"ל בְּעַת שְׁחָלְקוּ עָלָיו — "שְׁעָלָיו אֵין חוֹלְקִים, רַק עַל זֶה שְׁחֹשְׁבִים שְׁעֲשֵׂה כָּךְ וְכָךְ" . . . וַיְגַלֶּה הַבַּל פְּרִיחַת הַזְּמַן, וְשִׁצְרִיף לְנִצְלוֹ רַק לְתוֹרָה וּמְצוֹת, וַיְדַבֵּר מִרְעַת הַמְּסִיּוֹן, שְׁצָרִיף לְלַחֵם עִמָּם, וַיִּשִׁיב בְּעֲנִין חַנוּף הַיְלָדִים

תָּכֵן הָעֲנִינִים

— לְאִיזָה תִּלְמוּד תּוֹרָה לְשִׁלְחָם, וַיַּעֲזֹר עַל שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן, וַיִּזְרֹז אֶת הַנִּמְצָעַן לְהַעֲנוֹת לַיָּד לְאַחִים, וְלִמְסַר בְּמִסְגָּרָתָם הַרְצָאוֹת וְכוּ'.

ז' קכח . . . . . כב

יִגְלָה נִפְלְאוֹת מַעֲנֵן עֲצוּתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, הַמְחִזִּיקוֹת אוֹתָנוּ לְבַל נֹאכֵד בְּיָם הַדִּינִים וְהַמְצָרִים, וַיִּדְבֵּר מִמְּהוּת הַקּוֹנְטְרָסִים, שֶׁהֵם סֵלֶת דְּבָרֵי הַ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וַיִּשְׂבַּח אֶת מַעֲלַת הַתּוֹעֲדוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית בְּשַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וַיִּבְהִיר שְׁבַע-עֶנְיָן חֲנוּף אֵין לְעָרֵב פּוֹלִיטִיקָה, וַיַּעֲזֹר לְגַנְב' מִהֲזֵמֵן לְשְׁעוּרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

ז' קכט . . . . . כג

יִדְבֵּר בְּעֶנְיָן גְּלוּי וּפְרָסוּם שְׁמוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא הַמְּאֹרֵי אוֹר בְּכָל הָעוֹלָם, וַיִּגְלָה לְנִמְצָעַן מַעֲלַת כַּחוּתּוֹ לְפָרְסָם לְמִוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וְעֶנְיָן כַּחוֹת הַרְשָׁע שֵׁיִשׁ לְמִסְיוֹן, יִמַּח שְׁמָם, וְעֲלִינוּ לְלָחֵם עִמָּהֶם, וַיַּעֲזֹר לְנִסְעַ בְּעָרֵי הַגְּלִיל, וְלִדְרֹשׁ וּלְפָרְסָם אוֹר הָאֲמוּנָה, וּלְהַקִּים סְנִיפֵי "הַיִּכְלֵ-הַקֹּדֶשׁ" בְּכָל עִיר וְעִיר.

ז' קל . . . . . כה

יִתֵּן עֲצָה פְּרָטִית לְמִשְׁפָּחָה, כִּי־צַד יִמְשִׁיכּוּ עַל עֲצָמָם רְפוּאָה בְּעֶנְיָנָם, וַיֵּאחֲל מְצִיאת זְוִיג לְבָתָם.

ז' קלא . . . . . כה

יַעֲזֹר עַל הַפְּצַת הַסְּפָרִים, וַיִּגְלָה נִפְלְאוֹת מִמַּעֲלַת הַהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁעַל-יְדִי-זָה אֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ, וְחֵי עִם חֲשִׁבוֹן הַנְּפֶשׁ, וַיִּדְבֵּר מְאַחֲדוֹת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וַיַּעֲזֹר עַל שִׁירָה וְזִמְרָה, וַיִּבְאֵר עֲנֵי תַפְלָה בְּכַח.

ז' קלב . . . . . כז

יַחֲזֵק מִשְׁפָּחָה עַל נִקְדוּת בְּסִיסִיּוֹת וְעַקְרִיּוֹת בִּיְהוּדוּת, וְכֵן עַל גְּרוּת שְׁבֵת, וַיֵּאחֲל לָהֶם רְפוּאָה.

ז' קלג . . . . . כח

יַחֲזֵק עַל כַּמָּה נִקְדוּת בִּיְהוּדוּת, וְכֵן עַל שְׂמִחָה וְדְבוּר אֱלֹו יִתְבָּרַךְ.

ז' קלד . . . . . כט

יִדְבֵּר מְזֻכּוֹת הַזּוֹכָה לְלַמֵּד עַל מְנַת לְלַמֵּד, וַיַּחֲזֵק אֶת הַנִּמְצָעַן עַל שְׂזָכָה לְהִיּוֹת בְּצִיּוֹן שֶׁל הָאוֹר הַחַיִּים הַקְּדוּשׁ, וַיִּדְבֵּר מִהַקְּשֵׁר שֶׁל הַנִּמְצָעַן עִם נִשְׁמַת הַצַּדִּיק הַזֶּה, וַיַּעֲזֹר לְלַמֵּד סִפְרוֹ, וַיַּעֲתִיק קָטַע מִסְפְּרוֹ הַקְּדוּשׁ בְּעֶנְיָן ט"ו בַּחֲדָשׁ, וַיִּגְלָה שְׂזָכָה לְהִיּוֹת נִעְרָץ וְנִקְדָּשׁ הוֹדוֹת לְבִזְיוֹנוֹת

תָּכֵן הַעֲנִינִים

ג

שָׁקֵב לַכּוֹי, וַיְדַבֵּר מִהַמְּנִיעוֹת שֵׁשׁ לְנִמְעָן לְלֶכֶת לְבֵית-הַסֵּהר לְקָרֵב שָׁם הַיְהוּדִים.

ז' קלה . . . . . לא

יֹוכִיחַ בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁתָּשׁוּב בַּת־שׁוֹבָה, וְתִרְחִיק אֶת עֲצָמָה מְעוֹנוֹת, וַיְגַלֶּה לָּהּ צְרוּף הַתְּבָה שׁוֹבָה, וַיֹּרֶה דָרָף הַתְּשׁוּבָה.

ז' קלו . . . . . לב

יִחֹזֵק מְאֹד בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וַיְדַבֵּר מִנְקֻדַּת 'עֲשֵׂה רְצוֹנִי כְרָצוֹנִי, וְהִשְׁוֵעָה בָּאָה עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה, וַיַּעֲוֹד אֶת הַנִּמְעָן בְּמָה שְׁזָכָה לְהָשִׁיב כָּל-כֶּף הַרְבֵּה אֲנָשִׁים בַּת־שׁוֹבָה, עַל-יַדֵּי הַדְּפֹסֶת הַקּוֹנְטְרָסִים.

ז' קלז . . . . . לג

יִתְנַצֵּל עַל רַבּוּי הַמְּכַתְּבִים שֶׁצָּרִיף לְעֲנוֹת פְּמָה עֲשָׂרוֹת בְּכָל יוֹם, וְעַל-כֵּן מִתְעַפֵּב, וַיְגַלֶּה לְנִמְעָן חֲשִׁיבוֹת חֲדוּשָׁיו, וַיִּנְקֹט לְדַגְמָא אֶחָד מֵהֶם, וְעַל-יַדֵּי אֲמוּנָה אֲפָשָׁר לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וַיִּבְאֵר פְּסוּק "וַיִּקַּח רַמַּח בְּיָדוֹ" עַל קֹטֵב עֲנִיִן חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וַיַּעֲוֹר עַל לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וַיְגַלֶּה מְעַלְת הַזּוֹכָה לְנִסְע נְסִיעוֹת, כְּדֵי לְקָרֵב רְחוּקִים כּוֹי, וַיְדַבֵּר מִקְדֻשַׁת הַמְּלֶאךָ עֲזַרְיָאֵל הַמְּמַנֶּה עַל קְרוֹב רְחוּקִים.

ז' קלח . . . . . לו

יַעֲוֹר לְהַרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, כִּי בְּלֵי זֶה הַפֶּל דְּמִיּוֹן, וַיִּבְהִיר עַד כְּמָה אָדָם צָרִיף לְעַמֵּל, כְּדֵי לְזַכֵּךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶפְלוּ מִהַרְהוּר אֶחָד, וַיַּעֲוֹר לְעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וַיְדַבֵּר מִעֲנִיִן הַמְּחַלְקֵת שְׁבִיִן הַצְּדִיקִים וּמִלְמוּד מִשְׁנִיּוֹת.

ז' קלט . . . . . לח

יִרְחִיק מִפְּרִישׁוֹת הַמְּבִיָּאָה לַיָּדֵי עֲבָרָה, וַיַּעֲוֹר עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְעַל שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, וְעַל הַפְּצָה וְחֲזוּק אַחֲרֵים, וְלְמוּד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן.

ז' קמ . . . . . לט

יִחֹזֵק מְאֹד עַל לְמוּד מִשְׁנִיּוֹת, וַיִּבְקֹשׁ לְהַזְכִּירוֹ אָז, וַיִּסְפֹּר מְעֲשֵׂה מְאָחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ, אִיף שֶׁהִיָּה מְזַכִּיר אֶת עֲצָמוֹ בְּעַת הַתְּפִלָּה לְעֵלוּי נְשִׁמַּת הַנְּפֻטָר אַחַר הַלְמוּד, וַיַּעֲוֹר עַל דְּבוּר עִם חֵבֵר בְּכָל יוֹם מְרַבְּנוּ וְ"ל, וַיְדַבֵּר מִרַבֵּי יוֹחֲנָן שֶׁיֵּשֵׁב עַל שְׁעָרֵי טְבִילָה, וְהַכְּנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּסִכְנָה בְּשִׁבְלֵי זְכוּי הַרְבִּים.

ז' קמא . . . . . מא

יַעֲוֹר רְחוּקִים לְחֹזֵר בַּת־שׁוֹבָה, וְלִשְׁמֹר עַל יְסוּדוֹת הַיְהוּדוֹת, וַיִּזְהִיר לְזָרֵק

תְּכֵן הַעֲנִינִים

את חֲכַמְתּוֹ הַמְדַמָּה, וְלֹא לְהַקְשׁוֹת קִשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּחְזַק מְאֹד בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

ז' קמב . . . . . מב

יִחְזַק אֶת הַמַּחֲפֵשׁ דְרָךְ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה — לְלַמֵּד הַרְבֵּה בִּ"סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת", וַיִּדְבֵּר מִכָּד, שְׂבָלֵי תַפְלָה אֵין הָאָדָם מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ כָּלֵל, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק פֶּעַם נּוֹסֵעַ לְכָאן וּפֶעַם לְכָאן, וְהוּא מְבַלְבֵּל לְגַמְרֵי, וַיּוֹרֶה לוֹ הֵיכֵן לְעֵינָי, כְּדִי לְהִתְקַרֵּב בְּאַמֶּת אֶל חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב.

ז' קמג . . . . . מג

יִחְזַק מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְכֹל שֶׁגִּעוֹן הַמְשַׁגְּעִים בָּא רַק עַל-יְדֵי הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת, וַיִּזְהֵר עַל כַּבּוּד אָב וְאִם, וְעַל הַתְּנַהֲגוֹת וְלִבּוֹשׁ כְּרֵאוּי, וְעַל לַמּוֹד מְשֻׁנְיֹת וְהַלְמוּד הַיִּשְׁיִבְתִּי בְּעֵינָי.

ז' קמד . . . . . מה

יִחְזַק עַל לַמּוֹד ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנְיֹת, וְלַמּוֹד הַמְשֻׁנָּה בְּכָלֵל, וַיִּגְלֶה מַעְלַתּוֹ, וּמַעְלַת מַקְנֶה וְתַקּוֹן הַכָּלְלִי וְלְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וַיִּמְלִיץ עַל עֵינָי בְּכָל יוֹם בְּקוֹנְטֵרַס אֶחָד.

ז' קמה . . . . . מו

יִדְבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעַלֵּת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִמָּה זֹכִים עַל-יְדֵי הַתְּחִזְקוֹת בְּאַמוּנָה.

ז' קמו . . . . . מו

יִדְבֵּר עַל לֵב תַלְמִידוֹ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה פְרוּד בִּינִיָּהֶם, עַל-יְדֵי כְּנוֹת צְדִדוֹת שֶׁל אֲנָשִׁים בְּעַלֵּי אֵינְטֵרְסִים חִיצוֹנִיִּים, כְּמוֹ שְׂכָל הַקְּבוּץ בְּמֵרוֹן נִתְהַנֶּה וְכו', וַיִּדְבֵּר עַל לְבוֹ דְּבָרֵי נְחוּמִים לְכָל תּוֹפֵר בְּרִית הָאֱהָבָה בִּינִיָּהֶם, וַיִּבְאֵר לוֹ עֲנִינוֹ וּמַהוֹתוֹ לְכָל יַקְשָׁה עָלָיו עוֹד.

ז' קמז . . . . . נ

יִיַעַץ כְּדַת מַה לַעֲשׂוֹת בְּאִיזָה עֲנִיָּן פְּרֻטִי, וּמַה לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל בְּעֲנִיָּן זֶה, וַיִּגְלֶה לְמָה זֹכֶה הָאָדָם הַעוֹסֵק בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת וְכו', וּמַה נַעֲשֶׂה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת מִזֶּה.

ז' קמח . . . . . נא

יִדְבֵּר מִעֲנִיָּן שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצַפֶּה לְכָל אֶחָד שֶׁיִּשׁוּב אֵלָיו, וּמִסּוֹד הַבְּחִירָה וְהַשְׁגָּחָה שֶׁגַּם הַטֵּבַע הוּא הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִגִּיעַ זְמַן שְׂאָדָם רוֹאֶה שְׂאִין לוֹ אֶף אֶחָד רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵין שׁוֹם עֲצָה רַק תַּפְלָה וּבְכִיָּה אֵלָיו, וְאִזּוֹ רוֹאִים יִשׁוּעָה.

תִּכּוֹן הַעֲנִינִים

ה

ז' קמט . . . . . נג

יְבֹאֵר הַגְּלוּי הַנוֹרָא וְהַנִּפְלֵא שֶׁל "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי", וַיִּדְבֵּר מִכָּל גְּלוּיֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהֵם עֲמָקִים מְנִי יָם, וְאֵי אֶפְשֶׁר לְהֵבִין בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים עִם יְשׁוּת וּמְצִיאוֹת, וְכָל הַלִּיצָנוֹת שֶׁל הַלִּיצָנִים בְּאֵה מִגְּאֹה, וַיִּדְבֵּר מִנְתִּיבַת שֵׁם לְתִינוּק וְכוּ'.

ז' קנ . . . . . נה

יִנְחֵם אֶת הַנִּמְעָן עַל פְּטִירַת אָמוֹ, וַיַּעֲוֹרוּ לְקַיֵּם אֶת הַמְצֻוֹת וְהַמְעֻשִׁים טוֹבִים לְטוֹבַת נַשְׁמָתָהּ, וַיַּגְלֶה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מִמֶּה שְׁזוֹכָה נִשְׁמָה, כְּשֶׁלּוֹמְדִים וּמְתַפְּלִים וְנוֹתְנִים צְדָקָה לְעֹלְוֵי נַשְׁמָתָהּ.

ז' קנא . . . . . נו

יִיעֵץ לְנִמְעָן בְּשִׁבִיל יְשׁוּעָה וַדְּאִית לְנִסְעֵ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל תִּכְף, וַיִּדְבֵּר מִכּוֹן שְׂרַבְּנוּ ז"ל הוּא מִתְּנֶה לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, וְלִמְדוֹ הַעֲמֵק יִכְבֵּשׁ אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּלֵם יִרְגִישׁוּ אוֹתוֹ, וַיַּגְלֶה מַעֲלַת הַתַּפְּלָה עַל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְכָל דְּבוּר שְׁמִדְבָּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה רֶשֶׁם לְמַעֲלָה.

ז' קנב . . . . . נז

יְשִׁיב בְּעֵנָן בִּקְשַׁת עֲצָה לְשִׁבּוּעַ טוֹב, שֶׁתִּכְף אַחַר הַבְּדִלָה לְחֹטֵף דָּף גִּמְרָא וְלַחֲדַשׁ עֲלָיו, וְכֵן תִּנָּא דְבִי אֵלֵיהּ בְּמוֹצְאֵי שַׁבָּת.

ז' קנג . . . . . נח

יִבְהִיר שְׂאִין לְהַכְנִיס אוֹרְחִים בְּשָׁנָה הֶרְאוּשׁוֹנָה לְנִשְׁוֹאִין, וְאַחַר שָׁנָה רֵאוּשׁוֹנָה צְרִיף לְהַזְהֵר אֶת מֵי מַכְנִיסִים, וּבּוֹדְאֵי לֹא רְנָקִים, שְׁבִנָּה מִסְכְּנִים אֶת הַיְלָדִים.

ז' קנד . . . . . נט

יִדְבֵּר מִעֵנָן זְכוּרוֹ נִפְלְאוֹתָיו וּמַעֲמַלְק הַגְּרַמְנִי, שֶׁצְרִיף לְזָכַר רִשְׁעוֹתוֹ, וְכָל מִי שֶׁנִּפְגַּע בְּשׁוֹאָה מְחֻיָּב לְחַבֵּר סֵפֶר עַל הַמְּאוֹרְעוֹת שֶׁפָּקְדוּ אוֹתוֹ, וְכֵן בְּכָל הַתְּלָאוֹת שֶׁעוֹבְרִים עַל צְדִיקִים, יֵשׁ בָּזָה מַעֲשֵׂה עֲמַלְק.

ז' קנה . . . . . ס

יִתֵּן עֲצָה בְּעֵנָן רְפוּאָה וְכוּ', וְאִיךָ לְהַתְּנַהֵג עִם הַרוּפְאִים, וּמַה לְלַמֵּד קִדְּם שְׁהוֹלְכִים לְרוּפָא מִמַּחָה, וּמַהֲנִסִּים שְׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמַעֲנֵן פְּנֵת "אֲשֶׁר יִצֵּר".

ז' קנו . . . . . סא

יִדְבֵּר מִהַתְּחִיבוֹת תְּדַשֶּׁה שְׁצִרִיף בְּכָל יוֹם כְּנִגְדַּת הַמְּרִירוֹת שֶׁבָּאָה מִחַמַּת

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

הָעוֹנוֹת, וְצָרִיךְ לַחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה עַל-יְדֵי שְׁמִיעַת הַבְּזִיווֹת וּדְמִימָה עֲלֵיהֶם, עַל-יְדֵי הַפָּרָה שְׁאִין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל.

ז' קנז . . . . . **סב**

יְדַבֵּר מְטוֹב הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא נֹצֵחַ, וְצָרִיךְ לְהִתְחַנֵּן בְּכָל יוֹם עַל יְשׁוּעָה, וַיְגַלֶּה מַעֲלַת הַמַּכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַלְמוּד הַקְדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וַיְדַבֵּר מַעֲמָקוֹת הַתּוֹרָה ח', כִּהִתְבַּטְּאוֹת מוֹהַרְנ"ת ז"ל עַל זֶה, וַיְבַלִּיט אֶת הַמִּיחָדוּת שֶׁבְּמוֹהַרְנ"ת, אִיךָ הַכִּין אֶת גְּדֻלַּת רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּצְטַט מְדַרְשׁ נִפְלֵא בְּשׁוֹחֵר טוֹב הַמְעוֹרָר מְאֹד לְהִתְבּוֹדֵד בְּתַפְּלָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

ז' קנח . . . . . **סג**

יְגַלֶּה שֶׁעַקֵּר הַחֲזוּק בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים אֵלָיו הַרוֹצִים לִהְיוֹת דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

ז' קנט . . . . . **סד**

יֹכִיחַ מְאֹד אֶחָד, שֶׁמַּחֲמַת עוֹנוֹתָיו נִפְּל לְסַפְּקוֹת וְקִשְׁיוֹת אַיִמוֹת, וַיַּעֲדִינֵנוּ לְעַבֵּד עַל נִקְדַּת הָאֱמוּנָה הַקְדוֹשָׁה, וַיִּתְּנֶה אֶת הַמְּצִיאוֹת הַמְּרָה שֶׁל הַתַּפְּשׁוּטוֹת הָאֶפִיקוֹרְסוֹת וְחֻבְתָּנוּ לְעַמַּת זֹאת בְּשַׁעַה זֹו.

ז' קס . . . . . **סו**

יְדַבֵּר נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת, אֲשֶׁר אֵין לְאָדָם אֵף אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם רַק הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, וְכָל אֶחָד דוֹרֵשׁ רַק טוֹבַת עֲצָמוֹ, וַיְדַבֵּר מִהַחֲדָרַת אֱמוּנַת וּמַחֲשַׁבַת הַתְּכָלִית הַנּוֹצֵחִית, וַיַּעֲנִין כְּפִיּוֹת טוֹבָה נִגְדַּ צְדִיק שֶׁמְסוֹר נִפְשׁוֹ בְּעַבּוֹר הָאָדָם.

ז' קסא . . . . . **סט**

יְדַבֵּר מַעֲנִין שֶׁהַגּוֹף מְכַסֶּה עַל אֹר הַנְּשָׁמָה, וּמְסוֹד בְּרִישָׁא חֲשׂוּכָא וְהָדָר נְהוֹרָא'.

ז' קסב . . . . . **עא**

יְגַלֶּה נִפְלְאוֹת כִּיצַד אֶפְשָׁר לְמַצֵּא אֶת הַצְּדִיק שְׁאֵלָיו רְאוּי לְהִתְקַרֵּב, בְּשִׁבִיל שְׂיִעִיל לָנוּ לְעַבּוֹדַת ה' וְקִיּוֹם מְצוּתָיו, וְלַמּוֹד כָּל תּוֹרָתוֹ הַקְדוֹשָׁה, וְמִי הוּא הַצְּדִיק הַזֶּה, וּמֵהֶם הַסִּימָנִים שֶׁעַל יָדָם נִתֵּן לְמַצֵּא אוֹתוֹ.

ז' קסג . . . . . **עד**

יְדַבֵּר מַעֲפּוֹב הַזּוּוּג וְהַשְׁדּוּף שֶׁהַכְרִיזוּ עָלָיו בְּשָׂמִים, וַיְגַלֶּה מֵאִין נִמְשָׁךְ דְּבַר זֶה, וַיִּזְהִיר שֶׁלֹּא לִהְיוֹת בְּרִרְן, אֲשֶׁר זֶה כָּא מַמְדַּת הַגְּאֻוָּה. וַיְבַאֵר

תָּכֵן הַעֲוִינִים

ז

מֵאֲמָרָם ו"ל: 'קִשָּׁה זִוּיָּגוּ וּפְרָנְסָתוֹ שֶׁל אָדָם פְּקָרִיעַת יָם סוּף', וַיַּעֲוֹרֵר וַיַּחֲזֹק לַעֲשׂוֹת הַכֹּל לְשֵׁם שָׁמַיִם.

ז' קסד . . . . . עו
יְדַבֵּר מֵעֲנִינֵי חַמּוֹת שֶׁשׁוֹנְאוֹת אֶת פְּלִתָּהּ, וַיּוֹרֶה דֶּרֶךְ וַחֲכֻמַּת הַחַיִּים כִּי־צַד לְנַהֵג, כְּדֵי שִׁישְׁרֵר הַשְּׁלוֹם עַל כָּנּוּ בְּבֵית.

ז' קסה . . . . . עז
יֹוכִיחַ וַיְזַהֵר מְאֹד אָדָם הַמְּבַלֶּה חַיָּיו בְּצַפְיָהּ בְּמִשְׁחָקֵי פְּנָאֵי וּבִשְׂאֵר עֲוִינִים בְּטָלִים, וַיִּתְאַר כִּי־צַד הָיָה יָכוֹל לְהִרְאוֹת יוֹמוֹ, אִלּוּ הָיָה מְשַׁקִּיעַ זְמָנוֹ בְּחֶסֶד, בְּקוֹר חוֹלִים וְכוּ', שְׂאֵז הָיָה עֶרְךָ לְחַיָּיו, וַיִּגְלֶה שְׂרָק מֵהַשְּׁתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אוֹמְרַת זוֹהֵי אֲמַת, וּמִלְּבַד זֹאת הַכֹּל דִּמְיוֹן.

ז' קסו . . . . . עט
יְדַבֵּר מִסֵּף שֶׁקָּבַל עַל הַדְּפֹסָה, וּמִהַקּוֹנֵטְרָס "מְצִיאת־הַזּוּג", וַיַּעֲוֹדֵד לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד בְּכָל הָאֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וּמִגְדֵּל עֲצוֹת רַבְּנוֹ ו"ל, וְהֵאוֹחִזוּ אֶת עֲצָמוֹ בְּהֵן, וְהִזְכָּה לֵהִיּוֹת בְּצִיּוּנוֹ הַקְּדוּשׁ.

ז' קסז . . . . . פ
יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מַמְדַּת הַשְּׂמִחָה הַמְּשַׁכֶּת הַצְּלָחָה לְאָדָם, וּבִפְרָט כְּשֶׁשְּׂמִיחִים עַל הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת דִּקְדָּשָׁה, וַיּוֹצִיא צְרוּפֵי חֲזוּק מְקַנְיֵת מִזֶּגֶן לְרֹכֵב שְׁבִצַּע הַנִּמְעֵן, וַיַּעֲתִיק קָטַע נִפְלֵא מִהַרְקָנְטִי עַל קֵטֵב זֶה, וַיַּחֲזֹק מְאֹד.

ז' קסח . . . . . פב
יַחֲזֹק בֵּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁסְּפָרֵי רַבְּנוֹ ו"ל מְאֹד מְעוֹדְדִים אוֹתָהּ בְּאֶמּוּנָה, וַיַּעֲוֹרֶה לְחֲזֹק אֶת חֲבְרוּתֶיהָ בְּאוֹר הָאֶמּוּנָה.

ז' קסט . . . . . פג
יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת מְמִרְיוֹת גְּלוֹת יִשְׁמַעְאֵל שֶׁהִתְפַּשְׁטָה מְאֹד, וְעַל יָדָהּ נִהְרָגִים נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, וַיְדַבֵּר מְגִלוֹת הָעֶרְב־רַב בְּרוּחַנְיּוּת, וּמִזְכוֹת הַפְּצַת סְפָרֵי רַבְּנוֹ ו"ל בְּתַקְףָּהּ כָּל הַבְּלִבּוֹל הַזֶּה, וּגְדֵל הַשְּׂמִחָה שֶׁרְאוּי שֶׁתְּהִיָּה לָנוּ עַל כָּךְ, וַיֵּאֱחָל עַל פְּרָנְסָהּ.

ז' קע . . . . . פד
יַחֲזֹק בֵּת יִשְׂרָאֵל, וַיִּגְלֶה לָּהּ גְּדֵל זְכוּת בְּעִלָּהּ, שְׂזוּכָה וּמְזוּכָה נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּהַפְּצָה וַחֲזוּק.

תּוֹכַח הַעֲנִינִים

ז' קעא . . . . . פה

יְדַבֵּר מַעֲזֵר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּנֶגֶד כָּל הַיְרִידוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם, וְעַקֵּר הָעֶזְרָא
הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, וַיַּעֲזֹר עַל חַמֵּשׁ וָרֶשֶׁ"י, וְעַל לַמּוֹד גְּמָרָא
וּמַעֲלָתוֹ לְעַמַּת אַמִּירַת זֹהַר, וַיְדַבֵּר מִנְרוֹת שֶׁל בֵּית-הַכְּנֶסֶת לִפְנֵי הָעַמּוּד.

ז' קעב . . . . . פז

בִּיַּע שִׁמְחָתוֹ עַל נְשׂוּאֵי הַנְּמֻצָן, וַיַּעֲזֹרוּ עַל זְכוּי הַרְבִּים וּמַעֲלַת הָעֲנָנִים.

ז' קעג . . . . . פז

יְגַלֶּה שְׂאֵלוֹ הַעוֹסְקִים לַחֲזֹק אַחֲרֵים, הֵם צְרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת מִיַּחַדָּת,
וַיִּבְאֵר שְׂעַל-יְדֵי הַתְּקַדְּשׁוֹת בְּמַחֲשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, מְתַקֵּן אֶת הַג'
עוֹלָמוֹת: בְּרִיאָה, יְצִירָה, אֲצִילוֹת, וַיַּעֲזֹר לְקַיֵּם זֹאת לְעַבְדָּה וּלְמַעֲשֵׂה
עַל קִטְב הַפְּצַת דַּעְתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

ז' קעד . . . . . פט

יְגַלֶּה עֲנִינֵי תְקוּן הַמַּחֲשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, הַשִּׁיף בְּעֲנִינֵי קְרוֹב עִם יִשְׂרָאֵל
אֱלֹוֹי תְּחַבְּרֵהּ, וַיִּבְאֵר בְּזֵה מֵאֲמָרָם ז"ל (אָבוֹת א, ב): עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים
הָעוֹלָם עוֹמֵד וְכוּ'.

ז' קעה . . . . . צא

יְדַבֵּר מֵהַג' נְקֻדוֹת שֶׁל מַחֲשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה שְׁנַתְקַנִּין בְּעַת הַהִפְּצָה,
וַיְדַבֵּר מֵהַשִּׁיר הַנִּפְלָא שֶׁל הַנְּמֻצָן בְּעַת הַהִפְּצָה, וַיִּבְאֵר בְּאִפְּן נִפְלָא עַל-פִּי
זֶה הַפְּסוּק בְּפֶרֶשֶׁת מִשׁוֹת: "נַחֲנוּ נַעֲבֹר חֲלוּצִים" וְכוּ', וַיְדַבֵּר מִתְּשׁוּלֹם
חֹב לְהַדְּפֹסָה, שְׁעַדִּיף מִתְּשׁוּלֹם חֹב לוֹ, וַיַּעֲזֹר עַל הַדְּפֹסַת הַקּוּבִטְרָס
"רְפוּאָה שְׁלָמָה".

ז' קעו . . . . . צג

מִכְּתָב כְּלָלִי לְכָל־לִיּוֹת תְּלִמִּידֵיו "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", בּוֹ יְדַבֵּר מִגְּדֻלַּת הַצַּדִּיק
בְּעַל הַיִּשְׁמַח מִשֵּׁה זי"ע, וּמֵה שְׁסַפֵּר, שֶׁהָיָה בְּעַת מַחֲלַקַּת קֶרַח עַל
מִשֵּׁה, וַיּוֹצִיא חֶק וּמוֹסֵר נִפְלָא מְזֵה, וַיְדַבֵּר מִגְּדֻלַּת הַנְּסִיּוֹן לְהַשִּׁיב רַעְיָה
לְצַדִּיק תַּחַת טוֹבָתוֹ, וַיְדַבֵּר בְּאַרְיִכוֹת מִמֶּדְתּוֹ שֶׁל אֶהְרֵן "אוֹהֵב שְׁלוֹם
וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵּן לַתּוֹרָה", וַיַּעֲזֹר עַל הַרְבֵּה
פְּרָטִים בְּדַעַת רַבְּנוּ ז"ל לְעַבְדָּה וּלְמַעֲשֵׂה.

ז' קעז . . . . . קב

יְדַבֵּר מֵהַגְּלוּי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁלְּכָל אֶחָד יֵשׁ נְקֻדָּה שְׂאִין בְּחַבְרוֹ, וְצַרִּיף
לְמַצָּא אֶת הַשְּׁלֵמוֹת אֲצֵל עַצְמוֹ, וַיְגַנֶּה אֶת עֲנִינֵי הַ"וּכּוּחִים", וַיִּסְפֹּר

תַּכּוֹן הָעֵינִינִים

ט

מִהַנְהַגְתּוֹ הַחֻקִּים שֶׁל ר' יִשְׂרָאֵל מִטְוֵרָה אֲוִיִּצְאָא, בְּעֵינֵי הַתְּעַסְקוֹת עִם חֲסִידִים מִחֲצוֹת אַחֲרוֹת, וַיַּעֲזֹר לְדַבֵּר בְּדֶרֶךְ כְּלָלִי מִשְׁמַחָה וּמִרְבֵּנוּ ז"ל.

ז' קעח . . . . . קד
יְדַבֵּר מִחֲדוּשׁ הַגְּאֻלָּה, שְׂיִתְגַּלֶּה לְכֻלָּם חֲדוּשׁ הָעוֹלָם בְּכָל רֵגַע, וּמַעֲנִין גְּלוּי דַעַת הַמְּשִׁיחַ בְּעוֹלָם, וַיִּבְאֵר עֵינָיו "הַנּוֹתֵן לְשִׁכּוּי בִּינָה", וּמַהוּת עֵינָיו יוֹם וְלַיְלָה, וְהַמְחַלֶּקֶת שֵׁשׁ בְּעֵינָיו זְוִיגִים לְבַחֲוֹר וְאַבְרָהָם וְכוּ'.

ז' קעט . . . . . קו
יְדַבֵּר מִגְּדֻלְתּוֹ הַנּוֹרָאָה שֶׁל מֹשֶׁה רַעְיָא מְהִימְנָא, אִיף זָכָה לְהַחֲזִיק מִצְמֵד, לְמִרוֹת הַרְדִּיפּוֹת שְׁסָבַל, עַד שֶׁאָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "כִּי מָתוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְּבַקְשִׁים אֶת נַפְשְׁךָ", וַיְדַבֵּר מִסְּבָלְנוֹת וּמֵאֲמוּנָה.

ז' קפ . . . . . קח
יְזַהֵר וַיִּזְרֹז מְאֹד לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶת סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וַיְדַבֵּר מִעֵינָיו אִם אַתָּה מֵאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְקַלְקֵל, תֵּאֲמִין גַּם-כֵּן שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן, וּמִמַּדַּת הַשְּׂמִחָה, וּמִהַתְקוֹן הַגָּדוֹל שֶׁל פְּזוּר סִפְרֵי קְדָשָׁה בְּעוֹלָם.

ז' קפא . . . . . קי
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְהִסְתַּוְּבַב עִם סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלְהַפְיֵצֵם לְכָל־לִיּוֹת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זוֹכָה לְתַקֵּן פְּגָמִים שֶׁל שָׁנִים רַבּוֹת.

ז' קפב . . . . . קיא
יַעֲזֹר מְאֹד הוֹרִים שְׂיִרְחֲמוּ עַל בָּנָם, וַיִּשְׁתַּדְּלוּ בְּכָל עֵז בְּעַבּוּר שְׂדוּף בְּשִׁבְלֵוֹ, וַיְגַלֶּה לָהֶם גְּדֹל נְחִיצוֹת הָעֵינָיו בְּלִי לְהַתְמַהֵּמֶה כְּלָל.

ז' קפג . . . . . קיב
יְזַהֵר מְאֹד מִהִסְתַּכְּלִיּוֹת אֲסוּרוֹת הַמְּשִׁיכוֹת הַתְּגַבְּרוֹת הַיִּצָּר, וַיְזַהֵר וַיּוֹכִיחַ עַל כְּבוֹד הָאִשָּׁה, כִּי אֲוֹנָתָהּ מְצוּיָה כְּדַבְּרֵי חַז"ל, וְגַם בְּשַׁעַת רִיב צְרִיף לְהַזְהִיר מֵאֲמִירוֹת אֲמִלְלוֹת, וַיְדַבֵּר לְנִמְעָן שְׂיִתֵּן אֶת חַנוּף בְּנָיו כִּי אֲשֶׁתוֹ, וַיְזַהֵר שֶׁלֹּא לִילֵךְ בְּכַעַס וּבְצַמְצוּם עִם בְּנָיו, רַק לְתַת לְקַטְנִים לְהַתְפַּתַּח לְפִי טְבָעָם.

ז' קפד . . . . . קיד
יַחֲזֹק בֵּת יִשְׂרָאֵל, שְׁנַתְּגַלְעוּ קְשִׁיִּים בְּבֵיתָהּ, וַיּוֹרֶה לָהּ כִּי צַד לָנָהָג וְלְהַתְפַּלֵּל עַל כָּךְ.

תכּן הענינים

ז' קפה . . . . . קטו

ישבח מאד הנמען על דרשותיו הנלהבות, כפי התגובות ששמע עליהן, ויעודרו מאד להמשיך בזה, ולא לפחד מהמקנאים בו, ויזרוזו ללחם עם המסיון, ימח שמם, ועל פרסום האמונה הקדושה, שבהעדרה מתמעטת גם הפרנסה הגשמית בכלל ישראל, וידבר מענין עלמא דקשוט לעמת עלמא דשיקנא.

ז' קפו . . . . . קיז

ידבר מעצת רבנו ז"ל לענין יגיעת הפרנסה, לעסק בהחזרת אנשים בתשובה, ומענין שאדם מתחיל להסתפל על עצמו, על-ידי התקרבות לרבנו ז"ל, שאז נופלת עליו שפלות, וייעץ לנמען לעסק בהפצה לצרף פרנסתו, ויספר ממהרנ"ת ז"ל — גדל העניות שהיתה לו לפני פסח.

ז' קפז . . . . . קיט

ידבר מחשיבות ההתקרבות בתוך כל ההסתרות של זה העולם, ומענין הנגונים דקדושה, ויבאר מעלת הנגון לעמת הדבור, שבו מתגלים דברים יותר עליונים, ויחזק מאד את הנמען לחבר שירים על-פי דרך "היכל-הקדש", ובהם משלבים דבורי געגועים למלא כל עלמין וסובב כל עלמין.

ז' קפח . . . . . קכ

ידבר משמחתו העצומה על התארגנות קבוץ ראש השנה בעיר מנצ'סטר, ויחזר על דעתו הידועה בענין קבוץ ראש השנה, ויספר לו מעשיות מענין הקבוץ הקדוש עם הוראה של רחמנא ליבא בעי.

ז' קפט . . . . . קכב

ישבח עלון "המאיר", שבו מצטט מהקונטרסים הקדושים ומספר "לקויטי-עצות", אשר מוהרנ"ת ז"ל מסר נפש על הדפסתו, וידבר מענין חדושי תורה ובטול הזמן הפרוץ בהכנתם, ויגלה גדל הענין בזה.

ז' קצ . . . . . קכג

ידבר נוראות נפלאות ממה שזכה לישא מדברותיו בעת סיום משניות, על קטב ש"י עולמות, ועל שכר המצוות בהאי עלמא ובצלמא דאתי, ומגדלת קיום המצוות וכו' באריכות נפלאה, וידבר ממדתו של אהרן הכהן, ומענין שלום ואחדות, שעל-ידי-זה זוכים לתורה, ויסיים בענין 'עתידה שתירד אש מן השמים עם בית-המקדש משכלל ב'פיו'.

תַּכּוֹן הָעֲנֻיִּים

יא

ד' קצא . . . . . קלא

יחזור על שיחת רבנו ז"ל מהג' סוגי אנשים שמקבלים ממנו, ועלינו להיות מהסוג השלישי האיכותי. וידבר מהאמת שקבלנו מרבנו ז"ל, שהיא אור האמונה.

ד' קצב . . . . . קלא

יחזק בת ישראל על שלום ואהבה בביתה, ועקבם — כפשושים הכל מפני צווי ה', וידבר מענין קריאת שמע שעל המטה כנסח האריו"ל, ומרצון רבנו ז"ל בענין התבודדות, שהתקיים אצל תלמידי מוהרנ"ת ז"ל.

ד' קצג . . . . . קלג

יוכיח אחד שנופל למקומות ומעשים אימים ומזהמים, רחמנא לצלן, ויוכיחנו על פניו לעזוב אולתו הרעה הגורמת לו כל הצרות בגשמיות וברוחניות, ויעוררו לשוב בתשובה שלמה לפניו יתברך, ולא לשוב לסורו עוד.

ד' קצד . . . . . קלה

ידבר מהצורך המפלג להתחזקות בזה העולם, וישיב לנמען, שאסרו עליו הרופאים את הלמוד מחמת יסוריו, ויזונו ללמד רק דברים קלים, שאינם דורשים עיון, כגון: מדרשים ודברי אגדה, וידבר מכף, שאין לאדם אף אחד בעולם, רק את הקדוש-ברוך-הוא בעצמו.

ד' קצה . . . . . קלו

יוכיח בת ישראל, שבבעקשנותה עלולה לשבר את ביתה המפאָר שהקימה עם בעלה, בזה שבכל פעם מותחת בקרת על מעשיו, ומציקה לו בפרנסתו.

ד' קצו . . . . . קלז

יחזק מאד אדם שנופל לצרות, אף לאחר גזר-דין, ויבאר ענין "ותשלף אמת ארצה", שעשה הקדוש-ברוך-הוא בעת בריאת העולם, ויגלה לו איך השם יתברך מנהיג עולמו בחסד וברחמים.

ד' קצז . . . . . קלח

יחזק מאד חתן לפני יום חפתו, שעומד לבנות בית חדש בישראל, ויתאר לו פגנת הבריאה, ומה נאָרע עם אדם מרגע שנולד משוף כל ימי בחרותו, ואיך החטאים הורסים אותו, ועד שזוכה להתחתן וכו', ויתן

תכּן הענינים

לו הדרכה מפרטת ישרה ונעימה כיצד לחיות חיי טהר שלום, ההדוקים עם מצוות ה' ותורתו הקדושה, ויעורר מאד לילך בדרך זו.

ז' קצח . . . . . קמו
 ידבר מהראש השנה של רבנו ז"ל ומגדל הענין, עד כפי גדלתו — מה שיך להסתפק בזה בכלל.

ז' קצט . . . . . קמח
 מכתב כללי לכמה אברכים מפלגים שסימו מסכת, וידבר דבורים נוראים ונפלאים בענין סיום מסכת, והפלגת מעלת הזוכה לעשות סיום וללמד מסכתות מתחלה ועד סוף, ומענין עשית סיומים בתשעת הימים, אשר זה ממעט את כח הסטרא אחרא, וידבר מסיום מסכת מנחות, ויעורר מאד על זה.

ז' ר . . . . . קנג
 מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", בו ידבר מענין פגם חטא המרגלים, איך שעקר פגמם היה "ונהי בעיניהם כחגבים" וכו', שאדם אינו יודע את מעלתו ויכלתו להצליח, וידבר מהגלוי של הבעל-שם-טוב הקדוש, וספור שהיה לו בוכות עם איזה רב, וידבר מעלילות שוא שהיו על כל צדיק וצדיק לארץ כל ההסטוריה, ויחזק מאד מאד בהרבה פרטים על-פי דעת רבנו ז"ל.

ז' רא . . . . . קסב
 ידבר מההשתוקקות על קיום ההבטחה של רבנו ז"ל בציונו הקדוש, וימליץ על "לקוטי-תפלות" כתמריץ לדבורים בשעת ההתבודדות.

ז' רב . . . . . קסג
 ירחיק מדת הדאגה ההורגת טובים וגבורים, ויגלה שעקר החכמה לברח מפל הרע אל החכמה האלקית ושמחתו יתברך.

ז' רג . . . . . קסד
 ידבר משמחת ההתקרבות לרבנו ז"ל ומאי התנגדותנו עליו ז"ל, ויעורר על מדת השתיקה, שעל-ידי-זה נצולין מפח קוש, וידבר נפלאות ממתת רבנו ז"ל — מדת ההתחדשות.

ז' רד . . . . . קסה
 ידבר מחדושי הקדושים, שהם רק "התחזקות והתחדשות", ויעורר על ההגות בספרו "אשר בנחל".

תֵּכֵן הָעֲנִינִים

יג

ז' רה . . . . . קסו

יביע שְׁמַחְתּוֹ לְנִמְעַן שְׁפָכָר אוֹחֵז בְּדַבּוּר נִכְבְּדוֹת לְבַתּוֹ, וְיִזְכִּירוּ מִהֶעֱבָר הַלֹּא-רְחוּק, שֶׁהִיָּה עוֹד בְּחוּר וְכוּ', וְיִזְרְנוּ לְחַפֵּשׂ הָעֶקֶר מִדוֹת טוֹבוֹת.

ז' רו . . . . . קסז

יִתֵּן בְּרַכְתּוֹ לְקִנִּית עֶסֶק, וְיִחְזַק מְאֹד בְּאֲמוּנָה הַקְּשׁוּרָה עִם תְּפִלָּה, שְׁבֻנָּה כָּל הַבְּרָכוֹת מְצוּיּוֹת.

ז' רז . . . . . קסח

יביע וְעֲזוּעַ בְּאִיזוֹ הַנְּהִיגָה שֶׁל אָדָם, הַמִּתְנַהֵּג בְּבֵיתוֹ בְּאִפְסוֹן שֶׁל הַפֶּה הַטּוֹב וְכוּ', וְיִנְעֵץ לְאִשְׁתּוֹ כִּי־צַד לְהִתְנַהֵּג עִמוֹ, וְיִזְרְזֶה לְעֶסֶק בַּתְּפִלָּה.

ז' רח . . . . . קסח

יביע שְׁמַחְתּוֹ לְנִמְעַן, שֶׁשָּׁלַח לוֹ הַגְּהוּתִיו עַל סֵפֶר הַקְּדוֹשׁ תְּנִיָּא, וְיִדְבֵּר מִגְּדֻלַּת הָרַב זי"ע 'בַּעַל הַתְּנִיָּא' וּמְקַדְּשֵׁת סֵפֶרוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְיִמְלִיץ עַל הַדְּפֻסַּת חֲדוּשֵׁיו.

ז' רט . . . . . קסט

יִזְכִּיחַ מְאֹד בְּחוּר אֶחָד חָכָם בְּעֵינָיו, הַדּוֹחָה אֶת זְמַן נְשׂוּאָיו עַד שִׁיתְּבַסֵּס וְכוּ', וְיִזְהִירוּ שְׁלֹא יַעֲשֶׂה טְעוֹת חַיִּיו, כִּי קָרְשָׁתוֹ תוֹלָה עַל בְּלִימָה, כְּשֶׁחִי בְּלֹא נְשׂוּאִין, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְיִזְרְזוּ מְאֹד לְשִׁמְעַת אֶת הַהֲצָעוֹת בְּעַבּוּרוֹ.

ז' רי . . . . . קעא

יִזְכִּיחַ כַּמָּה אֲבָרְכִים הַרוֹצִים לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמָם לְמִקּוֹם סְכָנָה וְדָאִית, בְּעַבּוּר אֵיזָה עֲנָן חָשׁוּב בְּעֵינֵיהֶם, וְיִזְכִּיחַ לָהֶם אֶת הָאִסּוּר בְּדַבָּר מִדְּבָרֵי הַסֵּמ"ק, וְיִגְלֶה הַהֶכְרֵד בֵּין הַנְּהַגְתָּם זֹאת לְהַנְהִיגַת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּעַת הַנְּסִיעוֹת לְאוּמָן בִּימֵי שְׁלִטוֹן אֵימִים הַקּוֹמוּנִיסְטִי.

ז' ריא . . . . . קעב

יְדַבֵּר מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּעַבּוּר שְׁלֵקַח עֲצָמוֹ לְפָרְסָם אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְלִכֵּן מִתְּגַבְּרִים עָלָיו הַשּׁוֹנְאִים כָּל-כָּף.

ז' רבי . . . . . קעד

יְדַבֵּר מִהַדְּפֻסָּה וּמִצְדָּקָה, שֶׁהִיא תִקּוֹן הַבְּרִית, בְּעַבּוּר הַדְּפֻסַּת סֵפֶרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

ז' ריג . . . . . קעד

יְדַבֵּר מִחֻקֵּי הַבְּחִירָה, אִיךָ שֶׁפָּנְגָד כָּל צַדִּיק קָם רָשָׁע אַרוּר, וְיִבְיֵא דַגְמָא מִמַּחְלַקַת קֶרַח עַל מֹשֶׁה רַבְּנוּ, שֶׁאַחַר-כֵּן עוֹד הֶאֱשִׁימוּ אֶת הַצַּדִּיק.

- ז' ריד** . . . . . קעו
 ידבר מסוד 'ימינו כציל עובר' ומקדשת הדבור וחסויבותו, ומגדל נחיצות
 ההתחזקות התמידית.
- ז' רטו** . . . . . קעז
 ידבר נוראות כנגד מדת השנאה וההסתה השרויה כעת בעולם, ויגלה
 שכל עכוב הגאולה תלוי בדבר זה — בטול הגזענות ושנאת חנם,
 ויעורר מאד על אהבת ישראל, ושבתם וזכותם של ישראל.
- ז' רטז** . . . . . קעט
 ידבר ממדת השלום והאהבה בין אחד לשני בכל מקום — בכלל,
 בפרט ובפרטי פרטיות, ויעורר ויחזק על כך מאד.
- ז' ריז** . . . . . קפא
 ידבר מגדלת מעלת התפלה וההתבודדות, שלא נתן לעסק בזה, כי אם
 על-ידי "ואהבת לרעך כמוך", ועל-ידי רבוי אמונה בו יתברך.
- ז' ריח** . . . . . קפב
 יחזק בעל תשובה, כיצד עליו לשוב בתשובה אמתית רק אליו יתברך,
 ולא לקבוצה מסוימת, וכן אין לכפות את רצונו על משפחתו וכו', ורק
 בדגמא אישית פועלים.
- ז' ריט** . . . . . קפג
 ידבר מענין 'אריף אנפין דקלפה', שמשם באות ראיות אסורות, ויפרש
 דברי הזהר מה שרבי שמעון קשר ענין הסתכלות אסורה לעבודה זרה,
 ועקר הדרגה העליונה להסתכל רק על הקדוש-ברוך-הוא, וידבר
 מיחודא עלאה ויחודא תתאה "שמע ישראל" ו"ברוך שם".
- ז' רכ** . . . . . קפה
 ידבר נוראות נפלאות בענין למוד דף גמרא, ולהתחיל את השבוע בזה,
 ומה כתוב על ציון הקדוש מקאליב זי"ע, ומענין קדשת הדבור ומעלתו.
- ז' רכא** . . . . . קפו
 יגלה מעלת הזוכה ללמוד ולהגות במצוות ה', ולעשות סדר בכל יום
 ללמוד כמה מצוות, עד שיהיה בקי בהן היטב.
- ז' רכב** . . . . . קפז
 יכחיש מפל וכל הטענה המגחכת, שאנשי שלומנו אינם מעינים בספרי
 חסידות אחרים, ויזכיר כי אדרבה, תכלית ההפך הוא, וכן ידבר

תִּכְן הַעֲנִינִים

טו

מִסְדֵּר-דָּרָךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִים לַעֲבֹר עַל כָּל הַסְּפָרִים שֶׁבְּעוֹלָם, וַיְגַלֶּה אֶת גְּדֻלַּת הַתַּעֲנוּג בְּזֶה.

ז' רכג . . . . . קפח

יְגַלֶּה מַעֲלַת הַזֹּכָה לַהַנְּשֵׂא בְּגִיל צָעִיר, וַנְּחִיצוֹת הָעוֹסֵק בְּזֶה לְשַׂדֵּךְ אַחֲרֵים בְּצַעֲרֵיהֶם.

ז' רכד . . . . . קפט

יְגַלֶּה מַעֲלַת הַשְּׂמֻחָה, שֶׁהִיא רְפוּאָה גְּדוּלָּה לְכָל מִינֵי בְּעִוֹת וּמַחֲלוֹת נַפְשִׁיּוֹת.

ז' רכה . . . . . קפט

יְרַחֵק מִלְּהֶסְתוֹכֵב בֵּין אַנְשִׁים הַמְּסַגְּלִים לַהֲגִיעַ לְיַדֵּי הַרְמַת יָדַים בְּהַכָּאוֹת זֶה עַל זֶה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

ז' רכו . . . . . קצ

יֹזִיכֵיחַ בַּעַל, שְׂיִתְנַהֵג בְּחֻקְמָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, כְּדֵי שְׁלֹא לְאַבֵּד אֶת אִשְׁתּוֹ, וַיִּנְעֹץ לוֹ לַהֲתַבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם אֶפְלוֹ חֲמֵשׁ דְּקוֹת.

ז' רכז . . . . . קצא

יְדַבֵּר מַעֲנִין אַמִּירַת שְׂמוֹת הַצְּדִיקִים בְּעַת הָעֵבוֹר, וַיְגַלֶּה נְפִלְאוֹת מַגְדֵּל הַהַצְּלָחָה שֶׁל הַשְּׂרוּי בְּשִׂמְחָה בְּכָל עֵת, וַיַּמְעִינֵן כְּבוֹד הָאִשָּׁה וּלְשִׂמְחַת אֶת הַבֵּית תָּמִיד, וְלַהּוֹקִיר אֶת הַמַּתְנָה הַטּוֹבָה שֶׁזָּכְהוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

ז' רכח . . . . . קצג

יְבָאֵר, שְׁלַעֲתִים נִדְמָה לְאָדָם שֶׁהוּא סְגוּר מִכָּל הַצְּדָדִים, וְצָרִיף לִידַע שֶׁהַרְבֵּה דְרָכִים לְמָקוֹם לְהוֹשִׁיעוֹ, וַיִּקַּח לְדַגְמָא אֶת גְּאוֹתוֹ שֶׁל הַמֶּן הַרְשָׁע אִיף הַסְּתוֹכֵב מִנְּפִחַ בְּגִאוֹה, וּלְכַסּוֹף נֶפֶל בְּמַפְלָה לְלֹא תְקוּמָה, וְכִף יִהְיֶה עִם מְשֻׁנְאֵי ה' שֶׁבְּכָל דּוֹר, כִּי נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר.

ז' רכט . . . . . קצד

יְדַבֵּר מִסוּד 'תְּשׁוּבָה שֶׁל שַׁבַּת' שֶׁגַּלְּה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְכֵן 'מַעֲט מִן הָאוֹר דּוֹחָה הַרְבֵּה מִן הַחֲשֶׁךְ', וַעֲצָה לְבוֹא לְגַדְלוֹת הַמַּחֲיִן — לְחַזֵּק וּלְהַשְׁכִּיל אַחֲרֵים.

ז' רל . . . . . קצה

יְרַחֵק מִלִּילָף נֶגֶד רְצוֹן הַקְּהָל, וּלְקַחַת מְצוּוֹת בְּבֵית-הַפְּנִסֶּת בְּחֻזְקָה — הַפֶּךְ דְּבָרֵי הַפּוֹסְקִים.

- ז' רלא . . . . . קצו**
 ידבר נוראות נפלאות ממצלת מדת השמחה, שממשכת על האדם
 דבקות בו 'תברך, ויתן כמה עצות פרטיות רוחניות, כיצד לזכות
 להמשיך על עצמו השמחה הקדושה הזו.
- ז' רלב . . . . . קצח**
 גלה כיצד מדת השמחה בה' היא תקון עוונות, שמירת הברית וקדשת
 המחשבה.
- ז' רלג . . . . . קצט**
 גלה גדל הרחבת הדעת והשפע שנמשך על ידי ההרגל להיות בשמחה,
 ומצלת ההתחזקות שזוכים לחזק זה את זה, ואחל ויבטיח על אי
 שכחתו מתלמידיו.
- ז' רלד . . . . . ר**
 ידבר מבקשת דוד המלך: "טעמו וראו כי טוב ה'", וזה סובב על אורו
 ותברך המתגלה בתוך הספרים הקדושים "לקוטי-מוהר"ן".
- ז' רלה . . . . . ר**
 ידבר מהנהגת 'שופט את עצמו' למטה, שאז אין לו שום פחד מאף
 אחד, ויזכיר הנהגת רבנו הגר"א זי"ע, איך התנהג בבית-הספר כבהיותו
 בביתו, וידבר מענין נצרך לבריות ברוחניות — לכבודו, וצריך שלא
 יהיה אכפת לו מאף אחד.
- ז' רלו . . . . . רב**
 יחזק אחד שנפגם מאד, ויעוררו לעשות כל מיני פעולות להשתדל לנסע
 לציון רבנו ז"ל, אשר שם יש תקון נפלא, ויחזור על שיחת רבנו ז"ל
 שלא להתיאש.
- ז' רלז . . . . . רג**
 יחזק ויאמן מאד מאד על ענין ההשגחה הפרטית, וייעץ כיצד לזכות
 להחזיר בנפשו ענין זה.
- ז' רלח . . . . . רג**
 ידבר מהמתח התמידי והמריבה הנצחית שבתוך האדם, שקורעים אותו
 לשני פווננים נוגדים בכל פעם, ועל-ידי-זה אין התשובה 'תשובה של
 שבת', ויחזק לזכות להגיע אל דרגה זו.

תַּכּוֹן הָעֲנִינִים

יז

ז' רלט . . . . . רד
יגלה, שאדם צריך לסבל בזה העולם כמה נסיונות קשים ומרים, והעקר להשתדל לדבר תמיד דבורי אמונה והשגחה פרטית.

ז' רמ . . . . . רה
יעורר ויחזק על-פי "אל תבטחו בנדיבים, בבן אדם שאין לו תשועה", שצריך לברח ולבכות רק אל השם יתברך.

ז' רמא . . . . . רו
ידבר ממעלת מדת הסבלנות ומנחיצות הספר "אריך אפים" המיסד על זה, ויעורר להיות בשמחה על כל נקדה טובה.

ז' רמב . . . . . רז
יחזק, שלעולם אסור להתיאש מן הרחמים, ויגלה חסדיו יתברך, שאנו נמצאים אצל רבי המגלה לנו את הדרך של האמוראים, ויגלה שבכל מחלקת יש רק שני דברים: כבוד וממון, ויעורר לברח מהמחלקת שיש בפנים, פי עניננו הוא רק דבקות הבורא.

ז' רמג . . . . . רח
יגלה נוראות נפלאות משלמות מצות הצדקה שאדם מקים — כשנעשה אגן קשבת לזולת, ובפרט לשבורי הלב, שזו שלמות גמילות חסדים בתכלית השלמות, ויעורר לאכל לחמה של תורה.

ז' רמד . . . . . רט
יחזק על ענין ההתבודדות ולמוד התורה הקדושה.

ז' רמה . . . . . רי
ירחיק מחלישות הדעת, ויעורר להתחזק בכטחון, פי הקדוש-ברוך-הוא כל יכול.

ז' רמו . . . . . ריא
יעורר שלא לחדל מתפלה וצדקה כשמתרגשת איזו צרה, חס ושלום, וישבח ענין תפלה בעשרה ובתרועת שופרות כנפסק בפוסקים, ויספר שיחת אחד מאנשי שלומנו, מה שלחש לו בעת הברית.

ז' רמז . . . . . רבי
יגלה את סוד המלכות ענין התפלה, ויעורר לעסוק בזה בלי לתת דמי לו יתברך, כביכול, ויבאר מה תפלה פועלת.

תָּכֵן הָעֲנִינִים

ז' רמח . . . . . ריג
 יעורר ויחזק על ההשתתפות בקבוץ הקדוש שלנו בראש השנה, ויזרו
 להפוך את כל המניעות לנעימות.

ז' רמט . . . . . ריד
 יוכיח אחד שיש לו קשיות על הקדוש-ברוך-הוא, ויתן לו עצה דרך
 משל, שיגש לבית-חולים ויראה מה קורה שם, ואז תבטלנה כל
 קשיותיו, וייעץ לו מה ללמד ב"לקוטי-מוהר"ן."

ז' רנ . . . . . ריד
 ידבר מסוד טורף נפשו באפו, שיש הסתלקות הנפש על-ידי פגם
 הכעס, ויצרף בחינת משיח, ארץ ישראל, סבלנות, וירחיק ממתח נפשי
 וירחיקת השעה, ויעורר להיות משפיע ולא מקבל, ואין עוד מלבדו.

ז' רנא . . . . . רטז
 יחזק על אמירת 'ברכת-המזון' בכננה, וידבר אודות ההרגל לדבר
 בקביעות אליו ותברך, וזה אוצר שנמצא אצל כל אדם, וזו התחזקות
 תמידית, וירחיק מעוונות מכל וכל, והעקר לא לבוא לידי עברה, ותפלה
 במנין, ושמחת ההתקרבות ולמוד ספריו ז"ל, ועסק הפצת המענינות
 חוצה.

ז' רנב . . . . . ריז
 יחזק בת ישראל בחזוק ואמוץ מספרי רבנו ז"ל, ויעוררה להסתפל על
 המציאות ולא להיות ברגנית וכו', ויאחל רפואה שלמה לאמה,
 וירחיקה מדאגה, ושיבדקו את המזוזות.

ז' רנג . . . . . ריח
 יזהיר מאד ממחלקת, ויבאר משנה באבות: "הוי מתחמם כנגד אורם
 של חכמים, והוי זהיר בגחלתן שלא תכנה", איך זה מיסד על הנהגת
 הצדיק עם אנשיו, ויוכיח הנמען לשוב על פגם אמונת חכמים.

ז' רנד . . . . . ריט
 יחזק משפחה על הבנה הדדית, ועל קיום קפדני של כמה יסודות
 עקרניים ביהדות.

ז' רנה . . . . . רכ
 ידבר ממעלת הזוכה להוציא את הכסופים הטובים שלו מפיו, ומאמנות
 הכתיבה להיות סופר סת"ם, איך צריך להתנהג.

תַּכּוֹן הָעֲנֻיָּיִם

יט

ז' רנו . . . . . רכא

יבֵּאֵר בְּאִפְּן נִפְלֵא דְבַרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לְהַנְצִיל מִצְמַלְק — עֵוִית הַמְשַׁפֵּט, אֲלֵא עַל-יַדֵי קִשּׁוּר הַמְרַכְּבָה, וְיִרְחִיק הַנִּמְצָן מִהֶסְתּוֹת שְׂמִסִּיתִים אוֹתוֹ לַעֲשׂוֹת פְּרוּד בֵּינֵיהֶם.

ז' רנז . . . . . רכב

יְבִיעַ הַשְּׂתַמְפוּתוֹ בְּצַעַר הַנִּמְצָן, שְׁנִתְפַּס לְמַלְכוּת דּוֹקָא בְּעֹנֶת הַחֲגִים, יוֹרָה לוֹ כִּיצַד לְנַהֵג, כְּדֵי שְׂיִשָּׂא חַן בְּעֵינֵיהֶם וְיִפְטְרוּ אוֹתוֹ.

ז' רנח . . . . . רכד

יְדַבֵּר מִהַחִיּוֹת שְׂיִשׁ לָנוּ עַל-יַדֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְיִיעֵץ בְּעֵנִין פְּרִנְסָה וּבְנִין "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ" בְּעִיר אֲשֶׁדוּר, וְעָקֵר "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ" הוּא אֲצֵל כָּל אֶחָד בְּבֵיתוֹ, וְיִגְנֶה אֵיזָה מִפְּרָסָם שֶׁל שְׁקָר, הַמִּתְחַזֵּה לְמַקְבֵּל וְנוֹתֵן תְּקוּיִים, וְיְדַבֵּר מִהַתְּגַלוֹת אֱלֻקוֹת שְׂמַאִיר בְּנוֹ רַבְּנוּ ז"ל, וּמִזְמַן הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע כָּבֵר לֹא הָיָה יוֹתֵר עֲנִין זֶה.

ז' רנט . . . . . רכו

יְדַבֵּר מִרְפוּאָה, וּמְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת, וּשְׂמִירַת שְׁבַת-קֹדֶשׁ, וְהַדְּלָקַת גְּרוֹת.

ז' רס . . . . . רכז

יְבִיעַ הַשְּׂתוּמָמוֹת עַל שְׂכַר לְמוֹד גְּבוּהַ מְאֹד, וְיִמְלִיץ עַל הַנְּהִיגָה שְׂתֵאפְשֵׁר לוֹ לְהִמְשִׁיךְ עִם הַנְּחָה בְּתִשְׁלוּם.

ז' רסא . . . . . רכז

יְדַבֵּר בְּעֵנִין רוּפְאִים וּמִנְתוּחַ מְסִים מְסַכֵּן מְאֹד, וְיַעֲוֹרֵר עַל שְׂמִירַת טְהָרַת הַמְשַׁפְּחָה, וְעַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת, וְהַדְּלָקַת גְּרוֹת שְׁבַת-קֹדֶשׁ, וְלֹא לְפַחַד כָּלֵל.

ז' רסב . . . . . רכח

יְחַזֵּק בֶּן קְבוּץ שֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל וְשׁוֹב לֵה', וְיַעֲוֹרֵרוּ לְסַפֵּר לְפָנָיו יְתִבְרַךְ בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת, שֶׁזֶוּ הַנְּהִיגָה אֲשֶׁר בְּעִבּוּרָהּ בְּלִבְד הָיְתָה כְּדֹאִית הַהִתְקַרְבוּת אֵלָיו ז"ל, וְיַעֲוֹרֵרוּ לְהַפִּיץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים.

ז' רסג . . . . . רכט

יִשְׁבַּח מְעַלְת הַזוּכָה לְהַתְמִיד בַּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְיִתֵּן עֲצָה לְזִמֵּן שְׂאִינוֹ מְסַגֵּל לְלַמֵּד וּמִשְׁתַּעֲמֵם — שְׂיִלֵּךְ וְיִפִּיץ וְכוּ', וְיִתְמַקֵּד בְּאִיזוֹ עִיר, שְׂיִמְלֵא אוֹתָהּ בְּדַבּוּרֵי אֱמוּנָה.

ז' רסד . . . . . רלא

יביע אַת שְׁמַחְתוּ הַגְּדוּלָה מִבְּשׂוֹרַת הַנְּמָעָן, שְׂזוּכָה לַעֲסֹק בַּהֲפָצַת אוֹר הָאֱמוּנָה בֵּין אֲחֵינוּ בְּנֵי תִימָן, וַיִּגְלֶה קִרְשֵׁת וּמַעֲלַת קַהְלוֹת הַקִּדְשׁ דְּתִימָן, אֲשֶׁר שָׂרְשָׁן בְּקִדְשָׁה עֲלִיוְנָה מְאֹד, וּמָה עֵבֶר עֲלֵיהֶן כָּאֵן בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל עַל-יַדֵּי הָעֶרְב־רֹב, וַיִּרְגְּלוּנוּ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

ז' רסה . . . . . רלב

יִחְזַק בַּת יִשְׂרָאֵל עַל הַנְּהִגָה נְאוֹתָהּ בְּעַת הָעֵבוֹר, וַיִּגְלֶה לָהּ כִּיצַד תִּתְּפֹף אֶת הַבַּיִת לְגַן-עֵדֶן עַלֵי אֲדָמוֹת.

ז' רסו . . . . . רלג

יְדַבֵּר מֵעַנְיֵן הַתְּנַגְדוֹת הַבְּעַל-דָּבָר עַל דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל, וּמַהֲגֵלוֹת הַגְּדוּלָה שֵׁשׁ בְּעַנְיָן זֶה מִבְּחוּץ וּמִבְּפָנִים, וַיִּחְזַק כִּיצַד לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָאֶרֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וַיַּעֲזְרוּ לְהַפְיֵץ הַקּוֹנִטְרָסִים בֵּין הַחוֹזְרִים בְּתִשְׁבּוּבָה, וַיִּבְהִיר שְׁלָכַל הַמְטָרְפִים אֵינן שׂוֹם שְׂיָכוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל.

ז' רסז . . . . . רלד

יְדַבֵּר בְּעַנְיֵן כּוֹלָל בְּעִיר הַקִּדְשׁ יְרוּשָׁלַיִם, וַיִּשְׁיֵב כְּנֶגֶד הַלִּיצָנִים, שְׂעוֹשִׁים לִיצְנוּת מִסְדֵּר-דְּרָךְ-הַלְמוּד, וַיִּכְשַׁמְסְתְּפָלִים עַל הַתְּכֵלִית מַה שִּׁיָּךְ לְהַתְּפַלְּבַל, וַיְדַבֵּר מִקְשׁוֹר הַמְרַכְּבָה סוּד אֲרָגְמָ"ן, וַיִּחְזַק עַל אֱמוּנַת חֲכָמִים.

ז' רסח . . . . . רלו

יביע צַעֲרוֹ עַל אֶחָד שְׁנֹפְצֵעַ, וַיִּגְלֶה לוֹ שְׂאֵין יָאוֹשׁ כָּלֵל, וְצָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂעַל-יַדֵּי-זֶה תִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה.

ז' רסט . . . . . רלז

יְגַלֶּה, שְׂעַל-יַדֵּי הַשְּׂמַחָה — הָאָדָם זוֹכָה לְרְפוּאָה.

ז' ער . . . . . רלח

יִחְזַק וַיֵּאֱמַךְ מְאֹד פְּצוּעַ מִתְּאַנַּת דְּרָכִים לְהִיּוֹת בְּשְׂמַחָה, וּלְכַבֵּד אֶת הוֹרָיו שְׂסֹבְלוֹ בְּעֵבוֹרוֹ.

ז' רעא . . . . . רלט

יִחְזַק וַיִּשְׂמַח אֶב לְשָׁנִים-עֶשֶׂר, וַיִּרְאֶה לוֹ גְּדֹל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיִּחְזַק בְּנִקְדַּת 'רַק הַיּוֹם הַזֶּה', וַיִּרְגִיל בְּעִשְׂרָה מְזוּמָרִים שֶׁגִּלָּה רַבְּנוּ ז"ל, וַנְּרוֹת שְׁבַת-קִדְשׁ — ט"ז בְּמִסְפָּר.

תִּכּוֹן הַעֲוִינִים

כא

ז' ערב . . . . . רמ
יִיעֵץ בְּעֵינָיו לְהַעֲבִיר אֶת מְקוֹם הַמְּגוּרִים לְאֲזוּר אַחֵר, וַיִּתֵּן דֶּרֶךְ וַעֲצָה
כִּי יֵצֵד לְזָכוֹת לְזֶה בְּהִרְחָבָה.

ז' רעג . . . . . רמא
יִבִיעַ אֶהְבֵּתוֹ וַיַּעֲגוּעֵיו אֶל הַנִּמְעָן, וַיַּחֲזִקוּ עַל קְבִיעוֹת שְׁעוּרִים בְּכַמָּה
סוּגֵי לְמוֹדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וַיִּרְחִיקֵנוּ מִכָּל מִינֵי נוֹתְנֵי תַקּוּנִים, וַיַּגְלֶה
לוֹ, שְׁעַל-יָדַי שְׁיַחְזֹר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, יוֹכֵל לַפְעַל הַכַּל אֶצְלוֹ, וְגַם לְהַפְקֵד
בְּבָנִים זְכָרִים.

ז' רעד . . . . . רמב
יַחֲזֵק בַּת יִשְׂרָאֵל לְחַיֵּי רְגִיעָה וְחֻזּוֹק בַּתְּפִלָּה.

ז' ערה . . . . . רמג
יִרְגִיל אֶת הַדְּבוּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וַיִּזְהֵר מִצְבוּעִים, וַשְׁמַחַת הַתְּקַרְבוֹתָנוּ
לְרַבְנוּ ז"ל, וְהַתְּמַדָּה בְּשְׁעוּרִים בְּכַמָּה חֻלְקֵי הַתּוֹרָה, וּבְ'הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ'
נִלְמַד לְמוֹדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבְנוּ ז"ל, וַיִּדְבֵּר מֵעֵינָיו סְפוּרֵי הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב
הַקְּדוּשׁ, וְכַחוֹ שֶׁל רַבְנוּ ז"ל בְּעֵינָיו מִקְשָׁה לִילֵד, וַעֲצִירַת גְּשָׁמִים שְׁבֻטְלָה
עַל-יָדַי תְּפִלָּה בְּצִיּוֹן רַבְנוּ ז"ל, וַתְּמִימוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּעֵינָיו לְמוֹד
"סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת".

ז' רעו . . . . . רמד
יְבָאָר, שְׁמָה שֶׁהִרְשָׁעִים חוֹלְקִים עָלֵינוּ, זֶהוּ סִימָן בְּדוּק שֶׁמַּעֲשִׂינוּ רְצוּיִים,
וְזוּהִי הַתּוֹעֲלַת בְּהַתְּנַגְדוֹת, וּמִזֶּה נּוֹבַע, שְׁאֵפְלוּ דְבַר קִטָּן בְּעֵינָיו רַבְנוּ ז"ל
עוֹלָה בְּמִנִּיעוֹת גְּדוּלוֹת, וַיַּחֲזֵק לְפָרְסָם אֶת רַבְנוּ ז"ל בְּכָל מִינֵי כּוּוּנִים,
וַיִּדְבֵּר מ'בְּרַסְלָבֵר שְׁטִיבְל' שֶׁמְשִׁיחִים בּוֹ מַעֲצוֹת רַבְנוּ ז"ל, וַיַּמְעִינֵן קַבּוּץ
רֵאשׁ הַשָּׁנָה.

ז' רעז . . . . . רמו
יְבַהִיר, שֵׁישׁ זָמַן בּוֹ אָדָם מְרַגֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ לְבַד, וְאִזּוֹ הַזָּמַן לְהַגִּיעַ אֶל
בְּטוֹל אֲמַת אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְאֲשֶׁרִי הַזּוֹכָה לְזֶה.

ז' רעח . . . . . רמז
יְדַבֵּר מְנַחֲצוֹת מִדַּת הַהִתְחַזְקוֹת, וַעֲקָרָה בָּא עַל-יָדַי הַתּוֹרָה, וַיִּמְלִיץ
לְנִמְעָן לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַקָּשֶׁר שֶׁהָיָה לוֹ עִם רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה שְׁלוֹ, וַיַּגְלֶה
מַעֲלַת הַכֶּרֶת הַטּוֹב לְמִי שֶׁעָסַק עִמּוֹ בִּימֵי נְעוּרָיו.

ז' רעט . . . . . רמח
 ידבר מִמִּדַּת הַצְּמִצּוּם, וּמֵעֲנִין 'אַבִּיסֵל אִיזו אֹיִךְ גּוּט', וַיִּשְׁבַּח מַעֲלַת
 הַזּוֹכָה לְהוֹרִיד דְּמַעוֹת בְּשַׁעַת תְּפִלָּתוֹ.

ז' רפ . . . . . רנ
 ידבר מִמַּעֲלַת הַזּוֹכָה לְהַדְפִּיס כָּרֶךְ אֶחָד "אֲשֶׁר בִּנְחַל", וּמֵעֲנִין הַתְּבוּדוֹת
 מִשָּׁךְ אַרְבָּעִים יוֹם עַל עֲנִין מְסִים.

ז' רפא . . . . . רנ
 ידבר מִחֲמַר הַפָּגֶם הַנּוֹרָא שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וַיּוֹרָה
 מֵה לְלַמֵּד בְּעֵבוֹר זֶה, וּמֵה גּוֹרֵם לַחֲטָא הַזֶּה, וְכִיצַד נִתֵּן לְקַרֵּר אֶת הַיֵּצֵר
 הַבּוֹעֵר בּוֹ, וְהַעֲקָר — לְהַנְשֵׂא לְשֵׁם שָׁמַיִם, וַיִּדְבֵּר מֵרַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא
 בַּעַל הַשָּׂדֶה הַמִּתְקֵן נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

ז' רפב . . . . . רנב
 יֵאמָר אַבְרָכִים צְעִירִים, שִׁיחֲזִיקוּ עֲצָמָם בְּאַהֲבָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִקְבְּלוּ
 מֵרַבְּנוּ ו"ל, וַיִּדְבֵּר מִסוּד 'הַתְּאֲחָדוֹת הָאַבְרָכִים'.

ז' רפג . . . . . רנב
 ידבר מֵרַבּוּי הַשְּׂמִחָה הַמְּכַרְחַת, וְהִיא בָּאָה עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
 וַיַּעֲזֹר לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹו יִתְבָּרַךְ בְּפִשׁוּט יְדִים וְרַגְלִים, וְלָמָּה
 זֹכָה עַל-יְדֵי-זֶה.

ז' רפד . . . . . רנה
 יבְהִיר, שְׂאִין לְאָדָם חֵבֵר אֲמִתִּי, וְרַק הַצְּדִיק הוּא חֵבֵר טוֹב הַחֲפֵץ
 בְּטוֹבָתָנוּ הַנּוֹצְחִית, וַיִּדְבֵּר מִבְּטוּל הַחִיצוֹנִים, עַל-יְדֵי קִדְשַׁת הַמַּחְשְׁבָה
 וַיִּדְבְּקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹאט לֹאט יוֹכַל כָּל אֶחָד לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּלִמּוּד
 הַקְּדוּשׁ הַזֶּה.

ז' רפה . . . . . רנו
 ידבר מִסוּד הַמְּשַׁכַּח רִוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ גִּשְׁמִיּוֹת עוֹלָם הָעֲשִׂיָה
 הַזֶּה, וַיִּגְלֶה נִפְלְאוֹת בְּעֲנִין זֶה, תּוֹכּוּ רְצוּף דְּבוּרֵי חַזוּק עֲצוּמִים.

ז' רפו . . . . . רנז
 יחֲזוּק בְּעֲנִין הַבְּרָכָה עַל הַרְעָה כְּשֵׁם שְׂמֵבְרָכִים עַל הַטּוֹבָה, וְהָאִסוּר
 לֹאמַר: "אִם הִיְתִי עוֹשֶׂה כֶּךָ וְכָךְ, הִיְתִי נַעֲשֶׂה כֶּךָ" וְכוּ', וְכֵן אִסוּר לְשַׁאֵל
 "לָמָּה", רַק לְקַבֵּל הַכֹּל בְּאַהֲבָה גְמוּרָה וּבְאֲמוּנָה שְׁלָמָה.

תַּכְּן הָעֲנִינִים

כג

ז' רפז . . . . . רנח

יְבָאָר וַיִּבְהִיר בְּאֶפְסוֹן נִפְלֵא סוּד מְאֻמָּרם וַיִּלְל: 'כָּל שְׂמֵעֵשִׂי מְרַבִּים
מִחֻקְמָתוֹ, וַיִּפְרֹשׂ אֶת פְּנֵי הָאָרֶץ לְמִזְמוֹר לְתוֹדָה בְּאֶפְסוֹן נִפְלֵא הַשְּׁוֹה
לְכָל נֶפֶשׁ לְעִבְדָּה וּלְמַעֲשֵׂה, וַיַּחֲזֵק עַל אֲהָבָה וּבְרִיחָה מִן הַפְּרוּד.

ז' רפח . . . . . רס

וַיְדַבֵּר מִהַשְּׁפֹלוֹת שְׁזוּכִים לָהּ עַל-יָדֵי הַתְּקַרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיק וְאֶל סִפְרוֹ
הַקְּדוֹשׁ, עַד שֶׁכָּבַר אֵינֹו רוֹצֵה אֵיזָה מַעֲמָד, וַיִּגְלֶה חוֹבֶת כָּל הַיְצוּרִים
בַּתְּקוּפָה בַּהּ מְשׁוֹטְטֵת נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, וַיִּבְרִיחַ מִהַקְּטָנוֹת שֶׁל
'אֲנִי וְאֶפְסִי' בְּעֲנִינֵי חֲסִידוֹת, וַיְדַבֵּר מִמָּה שְׂאֲרַע לְמַתְנַגְדֵי מוֹהֲרֵינִי וַיִּלְל,
אִיךָ סִימֹו חֲיִיָּהֶם בְּאֶפְסוֹן מְגֻנָּה מְאֹד, וַיַּחֲזֵק — שְׁסוּף הַכְּבוֹד לְכוּא.

ז' רפט . . . . . רסב

וַיְדַבֵּר מִפְּגָמֵם שֶׁל הַמְּרַגְלִים שֶׁהָיָה בְּשִׁלֵּשׁ בְּחִינּוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר עַל לְמוּד
מִתְמִיד בְּסִפְרֵיו שֶׁל רַבְּנוֹ וַיִּלְל, וְעַל-יְדֵי-זֶה אִף אֶחָד לֹא יוּכַל לוֹ.

ז' רצ . . . . . רסד

וַיַּעֲוֹרֵר וַיַּחֲזֵק בְּעֲנֵן הַנְּסִיווֹנוֹת הָעוֹבְרִים, וַיִּזְהֵר מְאֹד שְׁלֹא לְהַתְּגַרֵּשׁ,
וַיִּוֹכֵחַ מִי שְׁנוֹתָן עֲצוֹת רְעוֹת — לְשֹׁכֵר בֵּית שְׁנוֹבָנָה יָפָה כָּל-כָּף.

ז' רצא . . . . . רסה

וַיַּחֲזֵק כְּמֵאֲמָץ אַחֲרוֹן בְּעַל, לְפָנָי שְׁעוֹשֵׂה הַצַּעַד לְתַן גִּט לְאִשְׁתּוֹ, וַיִּזְהֵר
בְּעֲנֵן זֶה.

ז' רצב . . . . . רסו

וַיִּוֹכֵחַ הַנְּמָעָן, שֶׁבְּמִקוֹם לְהַעֲשׂוֹת שׁוֹטֵר עַל כָּלֵם, שֶׁהָיָה שׁוֹטֵר וְשׁוֹמֵר
עַל כָּל הַשְּׂבָעָה שְׁעָרִים שְׁלוֹ, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הַזִּזְכָּה לְהַתְּעַמֵּק בְּדָף גְּמָרָא.

ז' רצג . . . . . רסז

וַיִּבְשֹׂר עַל הַדְּפָסָה מִחֻדְדֵשֶׁת שֶׁל כָּל סִפְרֵי רַבְּנוֹ וַיִּלְל, שְׁזָכָה לְהַדְּפִיס אֹז,
וַיְדַבֵּר מִעֲנֵן 'חֻשְׁבוֹן הַנְּפֶשׁ' וּלְהַחֲזִיק מַעֲמָד.

ז' רצד . . . . . רסח

וַיַּעֲוֹרֵר עַל 'וַיִּרְאֵת שָׁמַיִם' וּמַעֲלָתָהּ, וַיִּסְפָּר מַעֲשֵׂה מִה"חֲפֵץ חַיִּים" זִי"ע,
וַיִּשְׁבַּח עֲנֵן לְמוּד גְּמָרָא עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְּנוֹ וַיִּלְל.

ז' רצה . . . . . רסט

וַיְדַבֵּר מִעֲנֵן הַחוֹבוֹת שְׁלוֹ, שֶׁנַּעֲשׂוּ רַק עַל-יָדֵי הַפְּצַת דַּעַת רַבְּנוֹ וַיִּלְל

בעולם, ויגלה כיצד סובל מרשעים המקררים חיי, וכסופיו — לקרב את כלם לרבנו ז"ל, ויבאר ענין ראש השנה והציון הקדוש.

ז' רצו . . . . . ערכ

ידבר נוראות נפלאות ממעלת מדת הסבלנות ואריכות אפים הקשורה עם אמונה בו יתברך, ויחזק להגיע אל זה.

ז' רצו . . . . . רעג

ידבר ממעלת המדפיס כרך אחד מ"אשר בנחל", ויפרש פרוש נאה במדרש על קטב המברך ברפת-המזון בכונה, ונזהר שלא להחסיר שום ברכה, ולא פאשר נהוג, בעוונותינו הרבים.

ז' רחצ . . . . . ערה

יגלה נוראות נפלאות במעלת השמחה, שממשכת ישועה לאדם.

ז' רצט . . . . . ערה

ידבר מענין "שוא תשועת אדם", כי צריך להתבטל רק אליו יתברך.

ז' ש . . . . . רעו

יחזק לעשות התחלה חדשה, והשם יתברך אינו עוזב נרדף, ויגלה מעלת המיגע עצמו וכא לציון של צדיק להתפלל שם.

ז' שא . . . . . רעז

יוכיח הנמצען לסור מדרך אוילית — להחליף כל יום כוון ודרך בחיים, ויזרו ללמד בספרי רבנו ז"ל, ולהתמיד בלמוד התורה הקדושה, ויחזק על השגחה פרטית, ואין שום מקרה בעולם, וצריך רק להתבטל ולהתחבא אצלו יתברך.

ז' שב . . . . . רעח

יפליג במעלת הזוכה להגות ב"אשר בנחל", והזוכה לדבר הרבה עמו יתברך, שממשיך על עצמו גלוי אלקות, ומעלת מדת הסבלנות, שהיא העקרית בחיים.

ז' שג . . . . . רעט

יעורר להמשיך את עצמו אליו יתברך בכל מצב, אשר נעשים מזה דברים גדולים מאד למעלה, וידבר מהדפסת והפצת הקונטרסים, ויחזק לשמח ולדון לכף זכות את האשה, ומספור ושיחת מוהרנ"ת ז"ל ותלמידו ר' נחמן טולטשינער, וידבר מענין הנחת תפלין קדם הבר-מצוה.

תִּכְן הָעֲנִינִים

כה

ז' דש . . . . . רפא

יֹכִיחַ בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא תִתְעַסֵּק בְּעֲנִינֵי בַעֲלָהּ, וַיִּדְבֹר מֵעֲנִין נְתִינַת הַשֵּׁם
'נַחֲמֵן' לְתִינוּק שְׁנוּלֵד.

ז' שה . . . . . רפב

יִדְבֹר נִפְלְאוֹת מִסוּד "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ", וּמַהוּת הָעֲנִין שֶׁהוּא אָמור לְגִלוֹת
בְּעוֹלָם, וַיִּגְלֶה שֶׁהַבַּעַל-דְּבָר אֹרֵב מְאֹד לַעֲשׂוֹת פְּרוּדִים בֵּין הַתְּלִמִּידִים,
וַיִּדְבֹר מִמֵּדַת הַנִּצְחָה, וּמִכִּפּוּיֹת טוֹבָה, וּמִהִגְחוּף שְׁבַעֲלֵי תְשׁוּבָה כְּכָר
יֹדְעִים לְהַבִּיעַ דַּעוֹת, וְהַעֲקֹר — לַפֶּעַל עוֹד וְעוֹד, וְלֹא לְהַתִּיָּאֵשׁ מִכֶּף
שֶׁהַמְקַרְבִּים הִתְרַחֲקוּ.

ז' שו . . . . . רפה

יְעוֹרֵר לְהַשְׁקִיעַ בְּנִקְדָּה זֹו — לְהִתְחַזֵּק לְשִׂמְחָה בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֵט מְזֵה
הָעוֹלָם, וַיִּדְבֹר נוֹרְאוֹת מִמַּעַלֵּת הַמַּכִּין אֶת עֲצָמוֹ כֹּל הַשְּׁבוּעַ לְקִרְאָת
שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, שֶׁהַשְּׁבֵת מְאִירָה לוֹ בְּאִפְן אַחֵר לְגַמְרֵי, וַיִּגְלֶה סוּד שֶׁהַשְּׁבֵת
הִיא הַבַּת מְלֶךְ, וּמִשְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, וַיַּחֲוִידִים קְדוּשִׁים, וְעֲנִין 'הַיְכַל-
הַקֹּדֶשׁ'.

ז' שז . . . . . רפז

יִשְׂמַח בְּנַעֲם חֻלְקָנוּ, שֶׁאָנוּ יֹדְעִים מִרְבְּנוּ ז"ל, וְהַעֲצָה לְפָרְנֶסָה — רַק
בְּשַׁחוּן, וַיִּשְׁבַּח אֶת הַצְּדָקָה שֶׁל הַפַּצַּת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְכָל עֲנִינָנוּ הוּא
רַק 'עֲשֵׂה טוֹב'.

ז' שח . . . . . רפח

יִיעֵץ בְּעֲנִין עֲצָה פְּרָטִית פְּלֵאִית לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה, וְעֲנִין הַדְּלָקַת גֵּרוֹת
שַׁבַּת, וְשְׁלוֹם-בֵּית.

ז' שט . . . . . רפט

יְבִיעַ שְׂמִיחָתוֹ עַל הַזְּכִיָּה לְשִׂמְשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל פֶּרֶט, וַיִּדְבֹר מִתְּפִלִּין
דְּרַבְּנוּ תָם, וּמִלְמוּד אָמְנוֹת הַסּוֹפְרוֹת, וַיִּיעֵץ לְשִׁמּוֹר אֶת כְּסָף הַחֲסֻכּוֹן
לְדִירָה, וְלֹא לְהַפְקִידוֹ אֶצֶל אָדָם, וַיִּדְבֹר מִמַּעַלֵּת לְמוּד הַמְדַרְשׁ, וְכִיֻּצַּד
זוֹכִים לְסִימוֹ.

ז' שי . . . . . רצא

יִדְבֹר מֵעֲנִין רַפּוּאָה שְׁלֵמָה, וַיִּגְלֶה עֲתִירְתּוֹ, בְּרַכְתּוֹ וְאֶחּוּלוֹ.

ז' שיא . . . . . רצא

יִדְבֹר מִהִתְרַחֲבַת הַדִּירָה בְּמִקּוֹם אַחֵר, וְלַחֲיוֹת חַיֵּי שְׂמִיחָה.

תָּכֵן הָעֲנִינִים

ז' שיב . . . . . רצב

יגלה, שְׁעֲנִין מְצִיאַת הַזְּוֹג הוּא עַל-יְדֵי 'נְחוֹת דְּרָגָה', וַיִּזְהַר שְׁלֹא לְדַחֲוֹתוֹ, וַיִּחְזַק עַל שְׂמֵחָה וְהַתְּבוּדוֹת.

ז' שיג . . . . . רצג

מִכְתָּב כָּלְלִי לְכָל־לִיּוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", בּוֹ א. יִרְגִּיל בְּהַתְּבוּדוֹת, כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעֵן רַק עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְבַד. ב. לְשִׂמְחָה מְאֹד עַל חֻלְקֵנוּ בְּהִיכַל-הַקֹּדֶשׁ. ג. לְעֶסֶק רַק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, וְלִשְׁמֹר עַל הַזְּמַן. ד. לְקַיֵּם אֶת עֲנִין סִדְר־דְּרָגָה-הַלְמוּד. ה. לְהַקְפִּיד עַל תְּפִלוֹת וּבְרֶפֶת-הַמְּזוֹן בְּכּוֹנֵה עֲצוּמָה. וַיַּעֲוֹרַר עַל אַחֲדוֹת, וְעַל קִדְשֵׁת הַמַּחְשָׁבָה וְזִכְרוֹן הַז' גְּרוֹת.

ז' שיד . . . . . רצו

יגלה מַעֲלַת הַזְּוֹכָה לְפָרְסָם אֶת אֹר רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וַיַּעֲוֹרַר עַל אֲמִירַת קַדִּישׁ לְעֻלּוֹי נְשִׁמַּת הָאָב שְׁנִסְתַּלַּק.

ז' שטו . . . . . רצז

יִשְׁבַּח הַנִּמְעָן, שְׁנוּשָׂא בְּתַפְקִיד שֶׁל הַשְּׂכֵנֵת שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ, וַיִּרְחִיקֵנוּ מִן הָעֲצָבוֹת, וּבִפְרָט עַל הָעֵדֶר הַפְּרִנְסָה, וַיִּחְזְקוּ וַיֵּאֱמְצוּ מְאֹד.

ז' שטז . . . . . רחצ

יִבְיַע צַעֲרוֹ עַל הַמְּנִיעוֹת שֶׁהָיוּ לְנִמְעָן בְּקֶשֶׁר עִמּוֹ, וַיִּדְבַּר מִהַדְּפֶסֶת "אֲשֶׁר בַּנְּחַל", וַיִּזְרַז לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן רַק לְתוֹרָה וּתְפִלָּה, וּמִהַדְּפֶסֶת עֲלוֹן 'הַמְּאִיר'.

ז' שיז . . . . . רצט

יִדְבַּר מִנְּפִלְאוֹת עֲנִין הַזְּוֹגִים, וּמִהַקּוֹנְטְרָסִים שֶׁנִּתְחַבְּרוּ עַל זֶה, וּמַחֲוֹבֵת הַדִּוֵּר לְהַנְּשֵׂא מִקֶּדֶם, וּמִעֲנִין 'נְחוֹת דְּרָגָה' וּנְסִיב אִיתְתָּא', וְסִדְר־דְּרָגָה-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל.

ז' שיח . . . . . ש

יִצַּעַן עֲצָה וְהַדְּרָכָה לְכַת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר בְּעִלָּה הַדְּרָדֵר לְתַהוּם הַמִּינּוֹת וְהַפְּסִירָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, כִּי־צַד לְהַתְּנַהֵג עִמּוֹ, כְּדִי שְׁיָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, וַיִּחְיֶינּוּ חַיִּים עֲרֻכִים וּמְתַקִּים בְּדַבְּקוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

ז' שיט . . . . . שב

יגלה מַעֲלַת הַלּוּמְד וְהוֹגָה בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וַיִּדְבַּר מִתְּוֹרָה שֶׁל "הַנְּעוֹר בְּלִילָה", וּמִעֲנִין בְּשׁוּל הַמְּצִיאוֹת, וְעַל-יְדֵי אֲמוּנָה בְּרַבְּנוּ ו"ל נִתֵּן לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ לְזֶה.

תִּכּוֹן הָעֲנֻיָּנִים

כז

ז' שכ . . . . . דש

יגלה נפלאות ממצלת הזוכה לעסק בהפצת מעינות החכמה חוצה, שמקרב את ביאת המשיח, אשר יראה באצבעו — זה קרב את ביאתי, ולהפך — להפך. וכאר ענין 'נתאנה הקדוש-ברוך-הוא, כשם שיש לו דירה למעלה וכו'.

ז' שכא . . . . . שה

יחזק בת ישראל בענין 'חכמות נשים בנתה ביתה', שהשלוש בבית תלוי ביד האשה ובחכמתה, ויעוררה לחזק את בעלה ואת נשים אחרות, ויאחל נחת מהילדים ושתהיה לעזר לבעלה לקרב רחוקים, ולהציל נשמות משבי המסיון.

ז' שכב . . . . . שז

מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו "חסידי ברסלב", בו ידבר נוראות נפלאות ממדת היסורים, המקרבת את האדם אל הקדוש-ברוך-הוא, ויארץ מאד בסגיה זו של קבלת יסורים באהבה, ויעורר על ענין אהבת ישראל, ואהבת חברים, וקרוב נפשות אחינו בני ישראל.

ז' שכג . . . . . שיד

מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו "חסידי ברסלב", בו יחזק ויאמץ מאד בענין הצמצום והחלל הפנוי, שעוברים במחו של האדם העוקר את עצמו מאמתת מציאותו יתברך, ויארץ לבאר ענינים הנוגעים לקהלתו ולכל בני-האדם, איך שצריך להתחזק ולידע שהכל תקונים געלמים, ואין להשבר ממה שעובר, ויעודד מאד את התפצים בקרבת אלקים.

ז' שכד . . . . . שכה

יחזק ויאמץ שלא להשבר מהנסיונות הקשים והמרים שעוברים על כל אחד.

ז' שכה . . . . . שכז

ידבר ממדת השמחה דקדושה, שעל-ידי-זה באים לתקון הברית, ויש כח ומרץ לעסק בכל חלקי התורה הקדושה, ויגלה מצלת הזוכה להפיץ, ויזהיר לשמר על שלום-בית.

ז' שכז . . . . . שכו

יחזק מאד על ענין הפצת ספרי רבנו ז"ל בעיר באר-שבע וגלילותיה, ויגלה מצלת הזוכה להפיץ, ולהחדיר בלב אחרים את המודעות להפצת

תָּכֵן הָעֲנִינִים

אור האמונה, ויסרב להביע דעה באיזה ענין של גרושין, וימליץ על רבוי הפונה במלות התפלה: "ותקננו בעצה טובה".

ז' שכז . . . . . שכז

ידבר מגדלת וקדשת הרב הקדוש מקאליסק זי"ע, שרבנו ז"ל שבחו מאד, ואף-על-פי-כן לא היו שומעים את תורתו, ויגלה שהתעוררות שמעורר הצדיק, היא על-ידי התלהבותו הגדולה אליו בתורה, ויעורר להתנהג בפשיטות גמורה.

ז' שכח . . . . . שכט

ידבר מהתקון והרגילות שנהוג אצל צדיקים — ענין ח"י פְּרָקִים משניות כל יום, ויחזק מאד באמונה, שעל-ידי-זה אין מפחדים וראים מאף אחד, ויספר ספור נאה מצדיק אחד, ששלח את בנו לשוק, ואיך שלמד שם מוסר גדול ונפלא בענין מדת הסבלנות דקדשה.

ז' שכט . . . . . של

יבאר את מהות הספר הקדוש והנפלא "לקוטי-תפלות", ועל מה אדניו הטבעו, ויעוררו לומר בו בכל יום, ויגנה את המשג 'איני יכול', כי כל מה שרוצים — אפשר, וינרז להשליף את העשון אחר גוו, שרב בדורותינו הרופאים גלו את חמרת נזקו, ורבנו ז"ל כבר אסרו לפני מאתים שנה.

ז' של . . . . . שלב

ידבר מענין שדבר רבנו ז"ל אינו מתאכסן אצל יחיד, אלא הוא מתנה ותועלת לכל העולם בלוי.

ז' שלא . . . . . שלג

ירחיק מדחיקת השעה בענין תפלה, ויבאר מאמרם ז"ל: 'המצין בתפלתו, סופו בא לידי כאב לב'.

ז' שלב . . . . . שלג

ידבר מחמרת החטא של הוצאת זרע לבטלה, שמביא את האדם לכעס, ויעורר לעבד על קניית מדת הסבלנות.

ז' שלג . . . . . שלד

ידבר מענין מצוה גדולה להיות בשמחה — שגלה רבנו ז"ל, ויוכיח שזו מצוה ממש, ויגלה מעלת הזוכה לאנפין נהירין, ומדרגת הצדיקים שלא ראו עליהם כלל את שברונם הפנימי, רק היו משרים אורה של שמחה וטוב לבב, ויספר המעשה שראו ר' חייקל אצל רבנו ז"ל, ויבאר

תָּכֵן הָעֲנֻנִים

הַעֲמֻקוֹת הַנִּפְלְאוֹה שֵׁישׁ בַּסְּפוֹר הַזֶּה.

ז' שלד . . . . . שלו

יְדַבֵּר דְבוּרִים הַמוֹשְׁכִים אֶת לֵב אָדָם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמְאִירִים עַל נַפְשׁוֹ
אוֹרוֹ הַבְּהִיר הַמְּאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וַיַּעֲזֹר מְאֹד עַל נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת
הַמִּדָּה הַיְקָרָה שֶׁל סְבֻלָּנוֹת, רְצוּף בְּצִטוּטֵי מֵאֲמָרֵי הַחֶכֶם הַמְדַבְּרִים
בְּסִגְיָה זוֹ, וַיַּגְלֶה, שְׂרַבְנוּ וְיָלֵל הוּא מִתְנַהֵל לְכֻלָּל יִשְׂרָאֵל, וְעוֹד יָבוֹא יוֹם
הַתְּגִלוֹת זֶה הָעֲנֻנִן.

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאָה לו

תקון הכּללי

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכלליות החטאים
והוא פגם הברית, רחמנא לצלן

*

ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמרם בכל יום

*

יסדו, תקנו, גלו וצוה לפרסמו לכל ישראל.
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

*

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

תקון הפללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהוה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו: כי אל גדול יהוה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו עלי ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז א מכתם לדוד שמרני אל בי חסיתי בך:
ב אמרת ליהוה אדני אתה טובתי בל על ידי:
ג לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי
ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסוף
ה נספיהם מדם ובל אשא את שמותם על שפתי:
ו יהוה מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
ז חבלים נפלו לי בנעמים אף נחלת שפרה עלי:
ח אברך את יהוה אשר יעצני אף לילות יסרוני
ט כליותי: שויתי יהוה לנגדי תמיד פי מימיני
י בל אמוט: ט לכן א שמח לבי ויגל כבודי אף
יא בשרי ישפן לבטח: י כי לא תעזב נפשי לשאול
יב לא תהן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח
יג חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימיך
יד נצח:

תקון הפללי

לב * לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁר־י נְשׁוּי-פֶשַׁע כָּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁר־י אָדָם לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לוֹ עוֹן וְאִין
 בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי-הֶחֱרַשְׁתִּי בְּלוֹ עַצְמִי בְּשִׂאֲנָתִי
 כָּל-הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבֵּד עָלַי יְדָךְ נְהַפְדָּךְ
 לְשִׁדְי בְּחַרְבֵּנִי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי
 לֹא-כִסִּיתִי אִמְרָתִי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה
 נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סָלָה: ו עַל-זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל-חֹסֵיד | אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק לְשִׁטְף מִיָּם רַבִּים
 יֵאלִיו לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה | סֵתֵר לִי * מַצֵּר תַּעֲרֵנִי
 רֵנִי פִלֵּט תְּסוּבְּבֵנִי סָלָה: ח אֲשֶׁפִּילְךָ | וְאוֹרְךָ
 בְּדַרְךָ-זוֹ תִלְךָ אִיעֲצֶה עָלֶיךָ עֵינַי: ט אֶל-תְּהִיוּ |
 כְּסוּם כְּפָרֵד אִין הַבֵּין בְּמַתְג־וֹרְסֵן עֲדִיו לְבָלוּם
 בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ: י רַבִּים מְכֹאֲוֵבִים לְרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ
 בִּיהוָה חֶסֶד יְסוּבְּבֵנוּ: יא שְׂמַחוּ בִיהוָה וְגִילוּ
 צַדִּיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל-לֵב:

מא * לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁר־י מִשְׁכִּיל אֶל-
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ
 וַיִּחַיְהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ וְאֶל-תְּתַנְּהוּ בְּנַפְשׁ אִבְיוֹ:
 ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל-עַרְשׂ דְּוִי כָּל-מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֹת
 בְּחַלְיוֹ: ה אֲנִי-אִמְרָתִי יְהוָה חֲנֻנִי רַפְּאָה נַפְשִׁי
 כִּי-חֲטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת
 וְאֶבֶד שְׁמוֹ: ז וְאִם-בָּא לְרֹאוֹת | שׂוֹא יְדַבֵּר לְבוֹ

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

תקוין הפללי

יִקְבֹּץ-אָזוֹן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ה יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׂוּ
כָּל-שִׁנְאֵי עָלַי | יַחֲשֹׁבוּ רָעָה לִּי: ט דְּבַר-בְּלִיעַל
יִצוּק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יֹסִיף לְקוֹם: י גַּם-אִישׁ
שְׁלוּמִי | אֲשֶׁר-בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לְחֶמֶי הַגְּדִיל עָלַי
עָקַב: יא וְאִתָּהּ יְהוָה חֲנִנִי וְהַקִּימֵנִי וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם:
יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חָפְצָתָּ בִּי כִּי לֹא-יִרְעֵ אֲבִי
עָלַי: יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תַמְכֹּתָּ בִּי וּתְצַיְבֵנִי לְפָנֶיךָ
לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהַעוֹלָם
וְעַד-הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב * לְמַנְעַח מִשְׁכִּיל לְבָנֵי-קָרָח: ב כְּאֵיל תִּעְרַג
עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם כֵּן נַפְשִׁי תִעְרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
ג עֲמָאָה נַפְשִׁי | יֵלְאֵהִים לְאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא
וְאִרְאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיִּתְהַלֵּי דְמַעְתִּי לָחֶם יוֹמָם
וְלַיְלָה בְּאָמַר אֵלַי כָּל-הַיּוֹם אֵיחָ אֱלֹהֶיךָ: ה אֱלֹהֵי
אֲזַכְּרָה | וְאֲשַׁכְּחָה עָלַי | נַפְשִׁי כִּי אֶעְבֵּר | בַּסֶּדֶךְ
אֲדִידִם עַד-בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן
חוֹנֵג: ו מִהַתְּשׁוּחָתִי | נַפְשִׁי וְתַהֲמִי עָלַי הוֹחֲלִי
לְאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנֵנוּ יִשׁוּעוֹת פְּנִינוּ: ז אֱלֹהֵי עָלַי
נַפְשִׁי תִשְׁתַּוַּחַח עַל-כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאֲרֶץ יִרְדֵּן
וְחַרְמוֹנִים מִהַר מְצָעַר: ח תְּהוֹם-אֶל-תְּהוֹם קוֹרָא
לְקוֹל עֲנוּרֶיךָ כָּל-מִשְׁבְּרֶיךָ וְנִגְלֶיךָ עָלַי עָבְרוּ:
ט יוֹמָם | יִצְוָה יְהוָה | חֲסֵדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי
תִּפְלָה לְאֵל חַי: י אוֹמְרָה | לְאֵל סְלַעֵי לָמָּה

תקון הפללי

שְׂכַחְתָּנִי לְמַה־קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אוֹיֵב: * בְּרֹצַח |
בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפּוּנִי צוֹרְרֵי בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם
אֵיךְ אֵלֶיךָ: ** מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחֵי | נִפְשִׁי וּמַה־תִּתְּהַמֵּי
עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנִי יִשׁוּעַת פָּנָי
וְאֱלֹהֵי:

נט * לְמַנְצַח אֶל־תִּשְׁחַת לְרוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח
שָׂאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי
מֵאִיִּבִי | אֱלֹהֵי מִמֶּת־קוֹמְמֵי תִשְׁנַבְּנִי: ג הַצִּילֵנִי
מִפְּעָלֵי אֲוֹן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה
אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים לֹא־פֹשְׁעֵי וְלֹא־
חַטָּאתֵי יְהוָה: ה בְּלִי־עוֹן יִרְצוֹן וַיִּפְוָנֵנו עוֹרָה
לְקַרְאֲתֵי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | עֲבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַקִּיצָה לְפָקֵד כָּל־חַגּוּזִים אֶל־תַּחַן
כָּל־בְּגָדֵי אֲוֹן סָלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרֵב יִהְמוּ כַּכֶּלֶב
וַיִּסּוּבּוּ עִיר: ח הִנֵּה | יִבִּיעוֹן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שִׁמְעַ: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־
לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹזִים: י עֲזוּ אֵלֶיךָ אֲשֶׁמְרָה כִּי־
אֱלֹהִים מִשְׁנַבְּנִי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדַּמְנִי אֱלֹהִים
יִרְאֵנִי בְּשִׁרְרֵי: יב אֶל־תִּהְרָגִם | פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עַמִּי
הַנִּיעְמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידֵמוּ מִגִּבְּוֹת אֲדָנִי: יג חַטָּאת־
פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֹהֵי
וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלָּה בְּחֶמְהָ כִּלָּה וְאֵינָמוּ וַיִּדְעוּ
כִּי־אֱלֹהִים מִשַׁל בִּיעַקֵּב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:

תקוּן הַכִּלְלִי

טו וַיֵּשְׁבוּ לְעָרֵב יְהֵמוּ כַּכֶּלֶב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: טז הִמָּה
יְנִיעוֹן לֶאֱכֹל אִם-לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיְלִיְנוּ: יז וַאֲנִי |
אֲשִׁיר עֲוֹד וְאֲרִיֵן לְבַקֵּר חֲסִדֶּךָ פִּי-הָיִיתָ מִשָּׁנָב לִי
וּמְנוּס בְּיוֹם עַר-לִי: יח עֲזֵי אֵלֶיךָ אֲזַמְּרָה פִּי-אֱלֹהִים
מִשָּׁנָבִי אֱלֹהֵי חֲסִדֶּי:

עז א לְמַנְעַח עַל- יְדוּתוֹן לְאֶסֶף מְזֻמּוֹר: ב קוּלִי *
אֶל-אֱלֹהִים וְאֶעֱעֶקֶה קוּלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין
אֵלַי: ג בְּיוֹם עָרְתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי יָדַי | לִילָה נִגְרָה
וְלֹא תִפּוֹג מֵאֲנָה הַנְּחָם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים
וְאֶהְמִיָּה אֲשִׁיחָה | וְתַתְּעַטֵּף רוּחִי סְלָה: ה אַחֲזֹת
שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמַיִם
מִקְדָּם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינְתִי בְלִילָה
עַם-לְבָבִי אֲשִׁיחָה וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הֲלֵעוֹלָמִים
יִזְנַח | אֲדַנִּי וְלֹא-יִסְיֵף לְרַעוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לְנַעַח
חֲסִדוֹ גָּמַר אֲמַר לְדֹר וְדֹר: י הַשְּׁכַח חַנּוּת אֵל
אִם-קִפֵּץ בְּאֵף רַחֲמָיו סְלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא
שָׁנוֹת יָמַיִן עֲלִיוֹן: יב אֲזַכְּרָה מֵעֲלִי-יָהּ פִּי-אֲזַכְּרָה
מִקְדָּם פְּלֶאֶךָ: יג וְהִגִּיתִי בְכָל-פְּעֻלָּךְ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בִּקְדָשׁ דְּרַכָּךְ מִי-אֵל גָּדוֹל
בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵא הוֹדְעַת בְּעַמִּים
עֲוֹד: טז גִּאֲלַת בְּזֹרֵעַ עֲמֶךָ בְּנִי-יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סְלָה:
יז רָאוּךָ מַיִם | אֱלֹהִים רָאוּךָ מַיִם יַחִילוּ אֵף יִרְגְּזוּ

* באמרך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד מ"ם

תקוץ הפללי

תהמות: יח זרמו מים | עבות קול נתנו שחקים
אף־חצצף יתהלכו: יט קול רעמך | בגלגל האירו
ברקים תבל רגזה ותרעש הארץ: כ פים הרפך
ושבילך במים רבים ועקבותיך לא נדעו:
כא נחית כצאן עמך ביד־משה ואהרן:

צ * תפלה למשה איש־האלהים אדני מעון אתה
היית לנו בדר ודר: ב בטרם | הרים ילדו
ותחולל ארץ ותבל ומעולם עד־עולם אתה אל:
ג תשב אנוש עד־דכא ותאמר שובו בני־אדם:
ד כי אלה שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר
ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו בבקר
כחציר יחלה: ו בבקר יציץ וחלה לערב ימולל
ויבש: ז כלינו באפך ובחמתך נבהלנו:
ח שתה עונתינו לנגדך עלמנו למאור פניך: ט כי
כל־ימינו פנו בעברתך כלינו שנינו כמו־הנה:
י ימי־שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת |
שמונים שנה ורהבם עמל ואון כי־גז חיש ונעפה:
יא מי־יודע עז אפך וכיראתך עברתך: יב למנות
ימינו כן הודע ונבא לבב חכמה: יג שובה יהוה
עד־מתי והנחם על־עבדיך: יד שבענו בבקר
חסדך ונרננה ונשמחה בכל־ימינו: טו שמחנו
כימות עניתנו שנות ראינו רעה: טז יראה אל־
עבדיך פעלך והדרך על־בניהם: יז ויהי | נעם

תקון הפללי

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

קה * הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים
עָלִילוֹתָיו: ב שִׁירוֹ-לוֹ זְמֵרוֹ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל-
נַפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב |
מִבְּקִשֵׁי יְהוָה: ד הִרְשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בִּקְשׁוֹ פָּנָיו
תְּמִיד: ה זְכְרוּ נַפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר-עָשָׂה מִפֶּתִי
וּמִשְׁפְּטֵי-פִיו: ו זַרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב
בְּחִירָיו: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ
מִשְׁפְּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר עֲוֹה לְאֶלֶף
דוֹר: ט אֲשֶׁר כָּרַת אֶת-אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק:
י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת-אֶרֶץ-כְּנָעַן חֶבְל נַחֲלַתְכֶם:
יב בְּהִיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר כַּמַּעֵט וְגָרִים בָּהֶם:
יג וַיִּתְהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אֲחֵר:
יד לֹא-הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשׂוֹתָם וַיִּזְכַּח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּלְנַבִּיאֵי אֶל-תִּרְעוּ:
טז וַיִּקְרָא רָעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל-מִטְהַ-לָּחֶם שָׁבַר:
יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעַבְדֵי נַמְכָר יוֹסֵף: יח עָנוּ
בְּכָבֵל רָגְלוֹ בְּרֹזֶל בָּאָה נִפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה
בְּאֲדָבְרוֹ אִמְרַת יְהוָה עֲרַפְתָּהּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ
וַיִּתִּירָהּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ: כא שָׁמוֹ אֲדוֹן
לְבֵיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל-קְנִינָו: כב לְאִסֵּר שָׂרָיו בְּנִפְשׁוֹ

תקוץ הכללי

וְזָקְנָיו יַחֲבִיבֵם: כג וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מְעָרִים וַיַּעֲקֹב גֵּר
בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיִּפֹּר אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצֵמְהוּ
מְעָרָיו: כה הִפִּיךְ לָבֶם לְשֵׁנָא עַמּוֹ לְהַתְנַפֵּל בְּעִבְרָיו:
כו שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָיו אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בוֹ: כז שָׁמוּ־
בָם דְּבָרֵי אֹתוֹתָיו וּמִפְתִּיּוֹם בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח
חֹשֶׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ: כט הִפִּיךְ אֶת־
מִימֵיהֶם לָדָם וַיָּמַת אֶת־דֹּגְתָם: ל שָׂרִיץ אֶרְצָם
אֶפְרָדָדַיִם בְּחֻדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֵא עָרֹב
בָּנִים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד אִישׁ
לְהַבּוֹת בְּאֶרְצָם: לג וַיֵּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם וַיִּשְׁפֹּר עֵץ
גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֵא אֲרָבָה וַיִּלַּק וַאֲיִן מִסְּפָר:
לה וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאֶרְצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
לו וַיֵּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרְצָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:
לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׂמַח מְעָרִים בַּעֲאֹתָם כִּי־נָפַל פַּחַדָם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְךְ וְאִישׁ לְהָאִיר לְיָלְהָ: מ שָׂאֵל
וַיָּבֵא שָׁלוֹ וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח עִזּוֹר
וַיִּזְוְבוּ מַיִם הָלְכוּ בַּעֲצִיּוֹת נָהָר: מב כִּי־זָכַר אֶת־
דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת־אַבְרָהָם עֲבָדָיו: מג וַיּוֹצֵא עַמּוֹ
בְּשִׂשׁוֹן בְּרִנָּה אֶת־בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֶרְצוֹת
גֹּזִים וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצְרוּ הַלְלוּיָהּ:

תקוץ הפללי

קלז * על-נהרות | בבל שם ישבנו גם-בכינו
בזכרנו את-ציון: ב על-ערבים בתוכה תלינו
בנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי-שיר
ותוללינו שמחה שירו לנו משיר ציון: ד איך נשיר
את-שיר-יהוה על אדמת נכר: ה אם-אשכחך
ירושלם תשכח מיני: ו תדבק לשוני | לחכי
אם-לא אזכרכי אם-לא אעלה את-ירושלם על
ראש שמחתי: ז זכר יהוה | לבני אדום את יום
ירושלם האמרים ערו | ערו עד היסוד בה:
ח בת-בבל השודדה אשרי שישלם-לך את-
גמולך שנמלת לנו: ט אשרי | שיאחז ונפיץ את-
עלליך אל-הסלע:

קנ * הללויה | הללו-אל בקדשו הללוהו ברקיע
עזו: ב הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו:
ג הללוהו בתקע שופר הללוהו בגבל וכנור:
ד הללוהו בתוף ומחול הללוהו במננים וענב:
ה הללוהו בצלצלי-שמע הללוהו בצלצלי תרועה:
ו כל הנשמה תהלל יה הללויה:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי נתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל:
ותשועת צדיקים מיהוה מעוזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם ויפלטם
מרשעים ויושיעם כי חסו בו:

הספר הקדוש הזה נדפס לכבוד לזכות ולעילוי
נשמת

כ"ק אדמו"ר אבינו מורינו עט"ר

רבי אליעזר שלמה בן מלכה

ולהצלחת כלל ישראל ברוחניות ובגשמיות
ובכללם:

אלעד אליעזר בן דליה דלית

רבקה רויטל בת רחל

וילדיהם:

שמעון בן רבקה רויטל

מלכה בת רבקה רויטל

שיזכו להיות מקורבים ומקושרים לכ"ק אדמו"ר מוהרא"ש זצוק"ל
עם כל משפחתם בזה ובבא לנצח נצחים ויזכו להיות עמו ובחלקו
וללכת בדרכי הקדושה ולעשות תמיד נחת רוח לה' יתברך
ולצדיק מתוך שלום בית אמיתי, נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם,
בריאות איתנה, שמחה, שפע רוחני וגשמי, פרנסה בנקל ויצליחו
בכל ענייניהם ויזכו לגור ביבנאל עיר ברסלב
הם וכל יוצאי חלציהם אמן!

הספר הקדוש הזה נדפס לרפואת ולהצלחת:
אשר בן מלכה, רחל בת רבקה, אבירם בן רחל, יוסף בן רחל, רבקה
בת **מזל**

שיזכו לכל הברכות בין ברוחניות ובין בגשמיות שפע ברכה
והצלחה מידו של ה' יתברך תמיד

מלכה בת רחל, יניב בן עדינה ובנותיהם

שי-לי בת מלכה ולי-בי בת מלכה

להצלחתם ולחזרה בתשובה שלמה מתוך שמחה בריאות ושפע
מידו של ה' יתברך תמיד

ולזיווג: **משה בן מלכה**

אהרון בן חנה, דליה (דלית) בת ברג'ין

שיזכו לכל הברכות והישועות שפע ברכה והצלחה בין ברוחניות
ובין בגשמיות מידו של ה' יתברך תמיד מתוך בריאות איתנה נחת
ושמחה אמן!

נתן בן שמחה ומורן חנה בת דליה (דלית) ולבנותיהם:

ליה בת מורן חנה

אוריה בת מורן חנה

ה' יתברך ימלא כל משאלות לבם לטובה ויזכו להתברך בכל
הברכות והישועות אמן!!

ולעילוי נשמת:

מנחם רוני בן רבקה

מלכה בת לבנה

יצחק בן רחל

ברג'ין בת ויקטוריה

